

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ
ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΟΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΟΠΑΡΧΗΓΩΝ

ΚΑΙ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΜΕΘ' ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

ΓΗΘ

Ν. ΦΥΣΕΝΤΖΙΑΟΥ

20

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ.

Ὁδὸς αὐτ. Ταχυδρομείου

1893

DF
804
F98
19513

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ
ΛΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΟΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΟΠΑΡΧΗΤΩΝ

ΚΑΙ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΥΣ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
ΜΕΘ' ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

ΥΠΟ

Ν. ΦΥΣΕΝΤΖΙΑΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΥ
Αριθ. Βιβλ. Εισαγ. 136
Χρονολογ. 20/1/1914

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΥΔΡΟΜΟΥ,
1893

195252

Πᾶσα παρ' οἰουδήποτε ἀναδημοσίευσις τοῦ ἔργου ἄνευ ἐγγράφου
ἀδείας τοῦ ἐκδότου, καταδικαζθήσεται, κατὰ τὸν νόμον.

Β.Ρ.
N
19

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἦν τῶν μεγίστων καὶ θαυμασιῶν γεγονότων, ὅτι παρήγαγεν ὁ Ἰθὸς αἰὼν, εἶναι βεβαίως καὶ ἡ Ἑλλ. Ἐπανάστασις, διὰ τε τὴν διάρκειαν, τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας κατ' αὐτὴν τοῦ ἀγῶνος φάσεις, τὸ ἥρωϊκὸν τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων σθένος, καὶ τὸ κατ' εὐχὴν τελικὸν ἀποτέλεσμα.

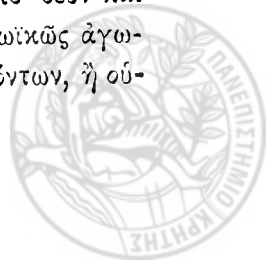
Ἡ Ἑλληνικὴ τοῦ 1821 ἔτους ἐπανάστασις, ὡς οὐδὲν ἕτερον καθ' ἡμᾶς πρέπει νὰ λογισθῆ ἢ ὡς ζῶσα διαμαρτύρησις κατὰ τῆς περὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων σφαλερᾶς καὶ ἐμπαθοῦς τοῦ Φαλμεράιυερ καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ δόξης, καὶ ἀψευδῆς καὶ διὰ πραγμάτων ἀπόδειξις, ὅτι οἱ μὲν νεώτεροι Ἕλληνες εἰσιν ἀληθεῖς καὶ γνήσιοι τῶν ἡρώων προγόνων αὐτῶν ἀπόγονοι, ἢ δὲ περὶ αὐτῶν τῶν ἀνωτέρω δόξα, οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἢ στυγερὰ συκοφαντία.

Δὲν πρέπει δὲ ποτὲ καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ θεωρηθῆ αὕτη ὡς μεμονομένον τι καὶ ἀνεξάρτητον γεγονός, ἀλλ' ὡς συνέχεια τῶν πρὸ αὐτῆς κατὰ καιροῦς, ἀπ' αὐτῆς ἤδη τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντίου κατὰ τοῦ κατακτητοῦ καὶ βαρβάρου δεσπότητος γενομένων, κατὰ τοῦτο μόνον ἐκείνων διαφέρουσα, ὅτι ἐκεῖναι μὲν, ἀτομικαὶ καὶ μονομεβεῖς οὕτως εἰπεῖν, οὔσαι, καὶ ἀκόπως κατεπνίγησαν καὶ εἰς οὐδὲν ἕτερον συνετέλουν ἢ εἰς τὴν σφαγὴν, αἰχμαλωσίαν καὶ ἐξανδραπέδωσιν πολλῶν χιλιάδων ἀνδρῶν καὶ γυναικοπαίδων, καὶ εἰς τῆς ἐπανάστατος χώρας τὴν δῆψιν καὶ τελείαν καταστροφὴν· αὕτη δὲ κανονικώτερον

καὶ γενικώτερον χαρακτηῖρα λαβοῦσα καὶ λογικώτερον ἐν εὐρυτέρῃ κύκλῳ ὀργανωθείσα, καὶ ἐπιστημονικώτερον καὶ τομμηρότερον διεξαχθεῖσα, μετὰ πολυετῆ καὶ ἀπεγνωσιμένην ἀνίσσον πάλην, ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα, τὸ αἴσιον ἐκείνο γεγονός, ἐφ' ᾧ πᾶσα Ἑλληνικὴ καρδία πάλλεται, καὶ πᾶς Ἕλληναυχαῖται καὶ σεμνῆται.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις διὰ τῆς εὐφυχίας καὶ τῶν ἡρωϊκῶν ὄντως πράξεων τῶν κατ' αὐτὴν πρωταγωνιστησάντων ἀρματωλῶν, τοσοῦτον ἐνδιαφέρον καὶ θαυμασμὸν ἐνεποίησεν εἰς πάντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ὥστε περὶ αὐτῆς ἔγραψαν οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ Εὐρωπαῖοι.

Δὲν δυνάμεθα δὲ ἢ νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἱστορίαν αὐτῆς γράψαντες, μεθ' ἑλπὴν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν καὶ προσπάθειαν, ἀδύνατον ἦτο νὰ ἀνακαλύψωσι καὶ ἀνεύρωσι τῶν γεγονότων τὰ καθ' ἕκαστα εἰλικρινῶς καὶ ἀπροσωπολύπτως· καὶ ἐπομένως οὐδεὶς τούτων δύναται νὰ ἐγκυαυχηθῆ ὅτι παρέσχε τῇ ἀνθρωπότητι πλήρη καὶ τελείαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἀφήγησιν. Ὑπ' ὄψει δὲ λαμβάνοντες τὰς ἀνὰ χεῖρας ἡμῶν καὶ ὁσονοῦπω δημοσιευθησομένης ὑπερδιακοσίας αὐτογράφων τῶν ἐπισημοτέρων τῆς ἐπαναστάσεως ὀπλαρχηγῶν ἐπιστολὰς, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς περιεσκευμένως μελετώντες, μετὰ λύπης ἀναγκαζόμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι πολλὰ τὰ κενὰ καὶ ἀσαφεῖ ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς ἐκδοθείσαις περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἱστορίαις, ὅτι ἐν πολλοῖς ἐσφαλμένως ἢ καὶ προσωποληπτικῶς ἀνεκοινώθησαν καὶ ἐσημειώθησαν τὰ γεγονότα, καὶ ὅτι, τούτου, καὶ ἄλλων λόγων ἰσχυρῶν καὶ εὐλήπτων ἕνεκα, οἱ ἱστορικοὶ, ἄκοντες βεβαίως, πρὸς μὲν τοὺς τοῦ ἀγῶνος ἐπιζήσαντας, καὶ ἐπισήμους καὶ ὑψηλὰς θέσεις κατέχοντας ἀγωνιστὰς πολὺ ὑπὲρ τὸ δέον καὶ δίκαιον προσήνεγκον τὸ θυμίαμα, τινὰς δὲ τῶν ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένων, καὶ ἐγδῶξας ἐν τῇ πεδίῳ τῆς τιμῆς πεσόντων, ἢ οὐ-

δεμιᾶς μνήμης ὅλως ἤξιώσαν, ἢ ἐν παρόδῳ καὶ περιφροντικῶς ἀπαξ μόνον ἢ δις ἐν τοῖς ἔργοις των ἐσημείωσαν.

Τούτων πάντων ἕνεκα, χαίρωμεν ἀπὸ καρδίας, πεποιθότες ὅτι ἡ δημοσίευσίς τῶν ἐν λόγῳ ἀνεκδότων ἐπιστολῶν, θέλει διασαφηνίσει πολλὰ τῶν ἀσφῶν, καὶ πληρώσει πολλὰ κενὰ τῆς ἱστορίας μέρη, καὶ ὑποδεικνύουσα τὸ προσγενόμενον εἰς τινὰς τῶν γενναίων ὑπάρχοντων ἀδίκημα, θέλει συντελέσει, ὅπως, κατὰ τὴν τῶν ἐν λόγῳ ἱστοριῶν, ἀναθεώρησιν καὶ ἀνατύπωσιν ληφθῆ τοῦτο ὑπ' ἔφει καὶ ἀποδοθῆ ἑκάστῳ τὸ ὀφειλόμενον δίκαιον, διότι κατὰ τὸν ποιητὴν Ἑρταῖον, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμενήσωμεν, ὅτι

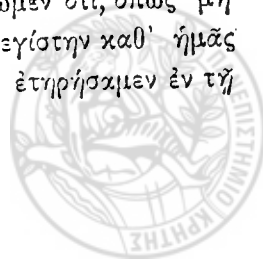
« Οὐδέποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομα αὐτοῦ·

» Ἄλλ' ὑπὸ γῆς περ ἔων, γίνεται ἀθάνατος. »

Ἐὐλικρινῶς ἀναγνωρίζομεν καὶ δημοσίᾳ ὁμολογοῦμεν, ὅτι τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνελάβομεν, σπουδαιότατον καὶ ἀσυγκρίτως τῶν ἡμετέρων δυνάμεων ὑπέρτερον ὄν, ἔχρηξε χρονίου καὶ σπουδαιῆς εἰς προπαρασκευὴν μελέτης· ἀτυχῶς δὲ ἡμεῖς οὔτε τὸν ἀναγκαῖον χρόνον εἶχομεν, καὶ πάντων τῶν πρὸς τοῦτο βοηθητικῶν μέσων ἔσμεν πάντως ἔστερημένοι.

Ἄλλὰ καὶ οὔτω πιστοὶ εἰς τὴν ἀναγγελίαν ἡμῶν, τὴν δημοσίευσιν τοῦ πολυτίμου τούτου θησαυροῦ ὡς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἡμετέρου πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν ἱστορίαν καθήκοντος θεωροῦντες, εἰς τὴν προτροπὴν σεβαστῶν τῆς Ἑλλ. παροικίας μελῶν ὑπεῖκοντες, καὶ τὴν κοινὴν εὐχὴν καὶ ἐπιθυμίαν ἱκανοποιῶντες, προβαίνομεν μετὰ θάρρους ἐπὶ τὸ ἔργον, εὐέλπιδες ὅτι οἱ φίλοι συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται αὐτοῦ πάντα ταῦτα ὑπ' ἔφει λαμβάνοντες, θέλουσιν μᾶς κρίνῃ ἐπιεικῶς, καὶ παράσχῃ ἡμῖν γενναίως τὴν ἑαυτῶν συγγνώμην.

Εἰς ἐπίμετρον δ' ὀφείλομεν νὰ δηλώσωμεν ὅτι, ὅπως μὴ μειώσωμεν ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον τὴν μεγίστην καθ' ἡμᾶς τῶν ἀνεκδότων τούτων ἐπιστολῶν ἀξίαν, ἐτηρήσωμεν ἐν τῇ

ἀντιγραφῇ αὐτῶν πισικότητα καὶ μετὰ ὀρησκευτικῆς οὕτως
 εὐλαβείας ἐν πασι τοῖς λεκτικῶν, τὴν συναρμολογίαν τῶν συλλα-
 βῶν, τὴν ὄρθογραφίαν καὶ τὸν τονισμόν, λυπούμενοι μόνον, ὅτι
 ἐλλείψει μέσων, ἀδυνατοῦμεν νὰ προσθέσωμεν τὰς σφραγίδας
 καὶ τὰς ἰδιοχειροῦς τῶν ὀπλαρχηγῶν ὑπογραφὰς, ἀφιέμενοι
 εἰς ὑμᾶς ὡς φίλοι συνδρομηταὶ καὶ ἀναγνώσται ἀπόλυτον τὸ δι-
 καίωμα καὶ πλήρη τὴν ἐλευθερίαν, ὅπως ἀποφανθῆτε περὶ τῆς
 τῆς γνησιότητος καὶ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ἀξίας.

Ἄναγκαιον δὲ ἐκρίναμεν ὡσαύτως, ὅπως προτάξωμεν τῶν
 ἐπιστολῶν, ἱστορικοφιλοσοφικὴν τινα ἀφήγησιν εὐελπιστοῦν-
 τες, ὅτι καὶ ταύτην ὡς τὰ μάλα χρήσιμον θέλετε ἐπίσης εὐ-
 μενῶς κρίνει καὶ διεξέλθῃ.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰγύπτου τῇ 3 Ἰουλίου 1893.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Οἱ λαοὶ εἴτε ἐλεύθεροι ὄντες εἴτε ὑπὸ ξένον ζυγὸν διατελοῦντες, ἀναζητοῦσι πάντοτε δι' ὁδῶν διαφόρων μὲν, ἀλλὰ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τεινουσῶν τὴν ἐλευθερίαν, ὅπότεν αὕτη ὑπὸ πρόσχημα θεοσιῶν καταπατῆται ἢ διαφθείρεται, ἢ πράγματι δὲν ὑφίσταται.

Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιστάσει εὗρισκονται ἐν τῇ προοδευτικῇ αὐτῶν σταδίῳ, βαδίζοντες πρὸς τελειοποίησιν καὶ πολιτισμὸν, ἤτοι πρὸς διακανόνισιν τοῦ ἐγκατεστημένου ἤδη ἔθνους, συνέρχονται διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν, ὅπως συζητήσωσι, διαμαρτυρηθῶσιν ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, ἐναντίον πιέσεων καὶ καταδυναστεύσεων, καὶ ζητήσωσι τὴν βελτίωσιν τῶν πραγμάτων, ἤτοι τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς καταναγκαστικῆς νομοθεσίας, ἣν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐδημιούργησαν.

Ἐλάχιστος τῶν ἀντιπροσώπων ἅμα ἀντιληφθεὶς τὰς ἀνάγκας τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀντιπροσωπευομένων, ὑποβάλλει τὰ κατάλληλα περὶ τῆς ἀνγκυφισιῶς τῶν μέτρα, ἤτοι προσπαθεὶ ὅπως μετριάσῃ, ἐλευθερώσῃ ὁῦλον ὅτι τοὺς κατοίκους τοῦ ἐλευθέρου βασιλείου ἐκ καταπιεστικῶν πρὸς αὐτὸ τὸ ἔθνος, ὑπὸ τῶν ἰδίων τέκνων θεοπισθέντων, χάριν τῆς ἐλευθερίας, νόμων.

Ἐκάστη λοιπὸν τῆς Βουλῆς σύνοδος εἶναι καὶ μία πρὸς τὴν ἐντελῆ καὶ ἀληθῆ ἐλευθερίαν πρόσδος· εἶναι μία πρὸς τὴν ἐνοποίησιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν συμφερόντων προσπάθεια, αἵτινες ἐνίοτε μὲν ἀπολήγουσιν εἰς εὐάρεστον ἀποτέλεσμα, ἄλλοτε δὲ εἰς ἐλάχιστον ἢ οὐδέν· οὐδέποτε ὅμως μετὰ ταύτην ἐκλείπει

τὸ σπέρμα τῆς διχονοίας καὶ τῆς ἐπαναστάσεως.

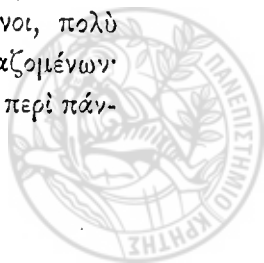
Ὡστε καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐδαιμονοῦντα τὰ ἔθνη εὐρίσκονται εἰς διηνεκῆ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα, καὶ ἀείποτε ὑπὲρ ταύτης μεριμῶσιν.

Τὰ ὑπὸ ξένον ζυγὸν ἔθνη ἐν διαφόρῳ ὅλως μοῖρα τῶν πρώτων εὐρίσκονται· ἡ ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ αὐτῶν ἐργασία παρεμποδίζεται, καὶ ἔστιν ὅτε θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ κυριάρχου ὡς ἔγκλημα, καὶ ἐνέργεια κατὰ τῆς ὑπάρξεώς του· ἂν δὲ ἐπιεικῶς κριθῆ, θεωρεῖται πολυτέλεια ἀνάρμοστος ὅλως πρὸς δούλους, ἣτις πολλάκις ἀποβαίνει αὐτοῖς λίαν ἐπικίνδυνος.

Οἱ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας λαοὶ δὲν σκέπτονται εἰμὴ περὶ τῶν μεμονομένων καὶ ἀτομικῶν συμφερόντων· διότι ἔξεν τοῖς εἶναι ἐπιτετραμιμένον νὰ συνέρχωνται καὶ συζκέπτονται περὶ κοινῶν τῆς Πατρίδος καὶ τῆς τύχης των συμφερόντων, ἐπειδὴ ὁ Κυριάρχος, καὶ μεριμᾷ καὶ φροντίζει περὶ τούτων, ὡς καὶ τῆς ἐν καλῇ καταστάσει διατηρήσεως τῶν ἀλύσεών των.

Ὑπὸ τοιαύτας δὲ συνθήκας, οἱ λαοὶ ἐν ἀπογνώσει περιγιγνώμενοι, καὶ θεραπείαν τῶν δεινῶν ἐκζητοῦντες, ἄρχονται γενικώτερον σκεπτόμενοι· ἐν δὲ ταῖς σκέψεσιν αὐτῶν ἐνυπάρχει τι τὸ θεῖον μεμιγμένον μετὰ φόβων· τὰ φοβερώτερα δὲ καὶ αἰματηρότερα σχέδια μετὰ τῆς εὐθύνης καὶ τῆς τρυφερότητος συγκρουόμενα, καθιστῶσι τὰ στέρνα αὐτῶν αὐτόχρομα ὑφαίστειν, ἀπὸ τῶν κρατῆρων τῶν ὁποίων ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐκασφενδονίζεται φοβερὰ καὶ καταστρεπτικὴ λάθα.

Οἱ πολιτικὸν ὅμως βίον ἀναμετροῦντες ἐλεύθεροι, οἱ τὰς πολιτικὰς, ἀστυκὰς καὶ βιομηχανικὰς ἐλευθερίας τῶν ἀντιπροσωπευομένων των προστατεύοντες, καὶ περὶ τὴν σύνταξιν τῶν θεσμῶν τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν πατρίδος καταγιγνώμενοι, πολλὸν διαφέρουσι τῶν πρὸς ἀνατίναξιν ἐπαχθοῦς ζυγοῦ ἐργαζομένων· διότι οὗτοι ὀφείλουσι κατ' ἀνάγκην νὰ μεριμνήσωσι περὶ πάν-

των, και νὰ μορφώσωσι τοὺς πολίτας, παρασκευάζοντες αὐτοὺς ἠθικῶς τε καὶ σωματικῶς διὰ τὸν ἐπιχείμενον ἀγῶνα, καὶ ἀνατρέχουσιν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον πᾶσαν τὴν γῆν ζητοῦντες συμμάχους, καὶ μετὰ τῶν ἐν τῇ ξένη διατριβόντων τέκνων τῆς πατρίδος συνεννοούμενοι, συνομινοῦσι πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς φίλης Πατρίδος· ἀλλὰ κατόπιν τούτων πάντων εἰς πόσους νέους καὶ ἀτύτους κόπους πρόκειται νὰ ὑποβληθῶσι.

διότι πρότιστα πάντων, τὸ καὶ δυσκολώτερον, ὑφείλουσι νὰ ἐξαπατῶσι τὸν ἄγρυπνον δεσπότην, οὐδεμίαν ἀνάπαυσιν νὰ ἔχωσι, καὶ αἰείποτε κατ' ὄναρ καὶ καθ' ὕπαρ καὶ βαδίζοντες καὶ ἐνεργοῦντες νὰ διέρχωνται ὑπὸ τὸ ξίφος τοῦ Δαμοκλέους, νὰ ἔχωσι πρὸ θροναλμῶν τὸν ἀναμένοντα αὐτοὺς ἀφρευκτον καὶ τραγικὸν θάνατον· καὶ ὅμως ἐπὶ τὴν πανοσθενῆ τοῦ Ὑψίστου ἀρωγῆν καὶ ἀντίληψιν πεποιθότες νὰ δεικνύωσι τὴν θεῖαν ἐκείνην καὶ πολῦτιμον αὐταπάρνησιν, ἔτοιμοι νὰ προσφέρωσιν οὐ μόνον τὴν περιουσίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν ὑπαρξιν ὡς δλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος, ἐμπνέοντας οὕτω θάρρους καὶ τόλμην εἰς τοὺς δειλοὺς καὶ λειποφύχους, καὶ παρέχοντες ἑαυτοὺς τοῖς πᾶσι παράδειγμα ἀξιομίμητον.

Ὁ Ἐλευθέρου ὅμως Κράτους πολίτης, ἐνεργεῖ ὑπὸ τὸν ζωογόνον τῆς ἐλευθερίας ἥλιον, καὶ συμπράττει μετὰ τῶν ἐλευθέρων αὐτοῦ ἀδελφῶν, εἰς οὐδένα οὐδαμῶς ἐκτιθεὶς ἑαυτὸν τε καὶ τὴν περιουσίαν του κίνδυνον· τὸναντίον δὲ μάλιστα διὰ τῶν ἀστοχῶν ἢ τῶν κοιμητικῶν ἢ καὶ ἰδιοτελῶν αὐτοῦ νομοθετημάτων, καὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐξουσίας καθίσταται τῇ πατρίδι ἐπιβλαβής καὶ ἐνίοτε μάλιστα ἐξωθεῖ αὐτὴν πρὸς τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν ἀτίμωσιν.

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ κατισχυῶσαν τῶν χρόνων καὶ τῶν ἐπιδρομῶν, τὸ Σεβαστὸν διαμείναν καὶ κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοὺς τῆς δουλείας του, τὸ διδάξαν καὶ φωτίσαν τοὺς τυράν-

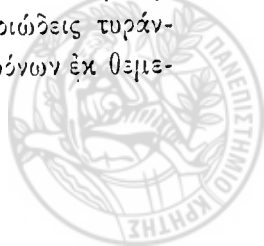
νους του, και αυτούς ἔτι τοὺς δι' αὐτοῦ διελθόντας, ἔστω και πρὸς σιγμῆν, γαλουχήσαν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταπνιγῆ ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς ἐδέξης του.

Ἦ Ἑλλάς οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐντελῶς δούλη, ἢ δὲ ἐλευθερία, ἢ περικαλλῆς αὐτῆς Ουγάτηρ, οὐδέποτε ἐμακρύνθη αὐτῆς ἢ ἐπαύσατο περυγίζουσα ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν Ουείων αὐτῆς ὀρέων και τῶν μυροβόλων ἀκτῶν τῆς.

Καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας, και καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις και τὰς μᾶλλον σκοτεινὰς και βαρβάρους ἐποχὰς, οὐδέποτε ἢ ἀπεχθὲς δουλεῖα ἐπεκάθησε κατακαλύψασα διὰ τῶν μιῶν αὐτῆς πτερύγων ἄπασαν τὴν Ουείαν ταύτην γῆν τῶν ἡρώων και τῶν μαρτύρων· διότι ὁτὲ μὲν ἢ μία, ὁτὲ δὲ ἢ ἄλλη τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν δῆμιων τῆς, διετέλεσαν ἀνεξάρτητοι· αἱ δὲ κορυφαὶ τῶν βουνῶν τῆς και αἱ ἡλίβατοι αὐτῶν πέτραι ὑπῆρξαν, οὕτως εἰπεῖν, αἱ ἀείποτε ἀνεγνωρισμέναι και διαμεινάσαι ἐλευθεραὶ πόλεις τῆς.

Ἄπλοῖ ποιμένεες, τέκνα ὅμως τῆς Ουεᾶς ἐλευθερίας, ἐσχημάτιζον αὐτονόμους και ἀνεξαρτήτους ὁμοσπονδίας, τὰς ὁποίας κατ' ἀνάγκην, ὁ κατὰ τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῶν ἀνδρίας ἀσθενῆς δεσπότης ἀνεγώριζε· και δὲν περιωρίζοντο εἰς ταῦτα μόνον, ἀλλὰ και τὴν ἐπικυριαρχίαν αὐτῶν ἐπὶ ἑμῶρων χωρίων ἐπεξέτεινον, και νόμους και φόρους τοῖς περιόικοις ἐπέβαλλον, ὡς οἱ Σουλιῶται εἰς τὰ περὶ τὰ ὄρη αὐτῶν χωρία, ἐμπνέοντες οὕτω τρόμον εἰς τοὺς βαρβάρους τῆς Ἑλλάδος κατακτητᾶς.

Ἐκ τῆς μυροβόλου ταύτης γωνίας, οὐ μόνον οὐδέποτε ἢ ἐλευθερία ἐξέλιπεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπαύσατο και καταδυναστευομένη, σαλπίζουσα τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα, τὸν βροντώδη και τρομερὸν τοῦτον τῶν λαῶν ἦχον, τὸν δυνάμενον και διὰ μόνης τῆς ἡχοῦς του και τοὺς μᾶλλον ἀπηνεῖς και θηριώδεις τυράννους νὰ ἐκφοβίση, και τοὺς ἰσχυροτέρους τῶν θρόνων ἐκ Ουεμείων νὰ σαλεύση και ἀνατρέψῃ.

Περὶ τὰ μέσα δὲ τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ἀσμάτων ἠκούσθη ἐκ τῶν βουνῶν τῆς πολυτλήμονος ταύτης χώρας τὸ πρῶτον ἐξεγερτήριον ἄσμα

- » Μάνα σοῦ λέω δὲν ἔμπορῶ τοὺς Τούρκους νὰ δουλεύω,
- » Δὲν ἤμπορῶ δὲν δύναιμι, ἐμάλλιασ' ἡ καρδιά μου.
- » Θὰ πάρω τὸ τουφέκι μου, νὰ πάω νὰ γένω κλέφτης,
- » Νὰ κατοικήσω 'ς τὰ βουνὰ καὶ 'ς ταῖς ψηλαῖς ραχούλαις,
- » Νᾶχω τὰ χιόνια γιὰ σκεπὴ, τοὺς βράχους γιὰ κρεβάτι,
- » Νᾶχω μὲ τὰ κλεφτόπουλα καθημερινὸ λιμιέρι.
- « Θὰ φύγω μάνα καὶ μὴν κλαῖς, μὴν δός μου τὴν εὐχή σου,
- » Κ' εὐχήσου με μανούλα μου, Τούρκους πολλοὺς νὰ σφάξω...»

Ὅπερ ὡς ἀντήχησιν μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ἑκατονταετηρίδα ἔσχε τὴν Μασσαλιώτιδα ἐν τῇ ἀδελφῇ Γαλλίᾳ.

Καὶ τὸ μὲν τραγοῦδι ἐξήγειρε μίαν δρᾶμα Ἑλληνῶν κατὰ τῶν Ταρτάρων τῆς καταδυναστευομένης Πατρίδος των, τὸ δὲ Θούριον, ὑπὸ τοῦ τραγοῦδιου ἐκείνου ἐμπνευσθὲν, ἐξήγειρε τὸ Γαλλικὸν ἔθνος κατὰ τῶν πολιτικῶν τυράννων του, οἵτινες ἤσαν τέκνα τῆς αὐτῆς Γαλλίας, ἣτις ἐξέθρεψε μὲ τὸ αὐτὸ γάλα καὶ ἐθέρμανεν ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἥλιον τοὺς τε δεσπότας καὶ τὸν ποιητήν.

Καὶ τὰ δύο ταῦτα ἄσματα, δι' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ποιηθέντα παρήγαγον τὸ ἴδιον σχεδὸν ἀποτέλεσμα, τὸ πρῶτον ὁμοίως ὅπως ἐξεγείρη τὰ τέκνα τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν ξένων κατακτητῶν, ἐχθρῶν τῆς Ὀρησκείας, τῆς ἀνθρωπότητος, τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐξουσίας, τὸ δὲ, ὅπως ὡς βροντὴ καὶ κεραυνὸς ἐπιπέσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς μυριάδων Γάλλων, οἵτινες ἔπεσον θύμα τῆς ἐγερθείσης ἑθνικῆς κατατιγίδος.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον συνέτριψε τὰς ἀλύσεις καὶ τὰ δεσμιὰ πεπονημένης Πατρίδος καὶ διεσάλευσεν ἐκ Θεμελίων τὸν τρομερὸν κυρίαρχον, κλείσαν τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα καὶ παρασκευάζαν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἐπαναστατικὴν καὶ Ουελλῶδη

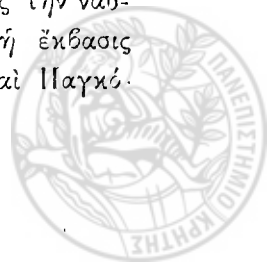
18ην ἑκατονταετηρίδα, τὸ δὲ δεῦτερον, προσέθηκε τὴν ἐνδοξοτέραν καὶ ταυτοχρόνως ὀλιβερωτέραν περίουδον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας, συνταράξαν καὶ καταθλίψαν, τὴν Ἑυρώπηην ἅπασαν καὶ κατακαῦσαν τὸ μεσαιωνικὸν τοῦ κόσμου οἰκοδόμημα, ἀνέπλασε τὴν ἀνθρωπότητα, διήνοιξε πρὸ αὐτῆς νέους ὀρίζοντας, καὶ καθωδήγησεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀληθῆ τῆς ἐλευθερίας, τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ὁδόν.

Τοιαύτη τις σχέσις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἐπαναστάσεων, ἐν αἷς ἐδημιουργήθησαν τὰ ἐξοχώτερα πολιτικὰ, στρατιωτικὰ καὶ οἰκονομολογικὰ πνεύματα, καὶ ἐγεννήθησαν αἱ γενναϊότεραι τῶν καρδιῶν καὶ αἱ ἰσχυρότεραι τῶν θελήσεων.

Ἠράγματι ἔργον γιγάντιον εἶναι ἢ ἀπελευθέρωσις τῆς γωνίας ταύτης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐκπληκτικὸν καὶ θαυμάσιον τὸ σθένος καὶ ἡ καρτερία τῶν ἀναλαβόντων, προπαρασκευασάντων καὶ κατορθωσάντων αὐτὴν, ἀδίκημα δὲ μέγιστον τῇ ἔθναι προσγίγνεται, διότι δὲν ὑπῆρχε σύγχρονός Ἐουκυδίδης ἢ Πίνδαρος, ὅπως ἐπαξίως ἐτραγωδήσῃ καὶ ἐξιστορίσῃ τὰ ἀνδρεία τῶν πατέρων ἡμῶν ἔργα, ἅτινα τολμῶ εἰπεῖν, κατὰ τὴν τόλμην καὶ τὸ σθένος, εἰσὶν ἐνάμιλλα πρὸς τὰ θαυμάσια καὶ εὐκλεᾶ τῶν προγόνων ἡμῶν κατορθώματα.

Ἐξισοῦντες τὰ τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης γεγονότα μετὰ τῶν μεγάλων κατορθωμάτων τῶν ἡμετέρων τῆς ἀρχαιότητος προγόνων, λαμβάνομεν ὑπ' ὄψει τὰς συνθήκας, ὑφ' αἷς οἱ νεώτεροι ἐνήργησαν, καὶ τὴν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν αὐτῶν θέσιν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι οὐδεμίαν τῶν μαχῶν καὶ ναυμαχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἔσχε τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ὥστε νὰ δύναται ὑπὸ στρατιωτικὴν καὶ πολιτικὴν ἔποψιν νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὰς μάχας τοῦ Μαραθῶνος καὶ Πλαταιῶν, οὐδὲ πρὸς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμίνας· διότι τῶν μαχῶν ἐκείνων ἢ ἐκβάσις ἔσχε διάφορον χαρακτῆρα, χαρακτῆρα γενικὸν καὶ Παγκό-

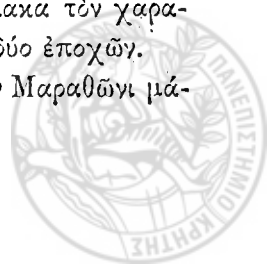

ομιον, τὰ δὲ ἀποτελέσματα αὐτῶν θὰ ἐπενήργουν καὶ θὰ καθίσταντο αἰσθητὰ ἐπὶ τοῦ πεφωτισμένου κόσμου καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἑκατονταετηρίδων. Διότι τῆς Ἑλλάδος δουλουμένης ὑπὸ τοιούτων, οἱ οἱ Πέρσαι, Βαβυλώνιοι, πᾶσα πρόοδος θὰ κατεπνίγετο· οἱ δὲ πατέρες τῆς φιλοσοφίας, τοῦ λόγου, καὶ τῶν ἐπιστημῶν ἀντὶ πάσης ἐργασίας, ἀναδειξάσης τὴν Ἑλλάδα μητέρα τῶν φώτων, θὰ κατεγίνοντο ἔνιοι μὲν τούτων ἐξυπηρετοῦντες τὸν μέγαν Κύριον, ἔνιοι δὲ ἐκσφενδονιζόμενοι ἐντὸς τοῦ ἀχανοῦς βασιλείου θὰ συναπέθνησκον μετὰ τῶν ἔργων των, ἂν τοῖς παρήχεται ὁ χρόνος καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐργασθῶσι, καὶ τέλος τούτων τινὲς, οἱ πολεμικώτεροι καὶ οἱ μᾶλλον φιλελεύθεροι, θὰ κατέλυνον τὸν παραγωγικὸν αὐτῶν χρόνον, μυστικῶς ἐργαζόμενοι εἰς πρασκαυθὴν καὶ διοργάνωσιν ἐπαναστάσεων· διότι ὁ Βάρβαρος μεταδόλλων τὴν Ἑλλάδα εἰς Σατραπείαν, θὰ καθήρει τοῦ λόγου τὴν ἐλευθερίαν καὶ τῆς ἐκκλησίας τὴν σύγκλησιν· μέγιστα λοιπὸν ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τοιούτων μαχῶν.

Ἄλλ' ἐπίσης ὁμολογούμενον εἶναι, ὅτι αἱ κατὰ τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θάλασσαν τολμηραὶ καὶ λαμπραὶ, τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἀτομικαὶ πράξεις καὶ τὰ τούτων ἀποτελέσματα, πρὸς τὰς ἡρωϊκὰς τῶν ἀρχαίων πράξεις καὶ τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα παραβαλλόμεναι, οὐδαμῶς, ἢ κατ' ἐλάχιστόν εἰσιν ἀκλεέστεραι καὶ ἀδοξότεραι.

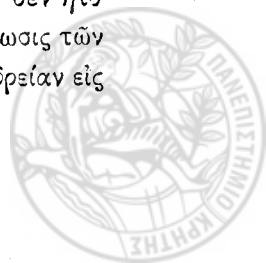
Ἡ σύγκρισις ἦν προτιθέμεθα νὰ κάμωμεν μεταξὺ τῶν προμάχων τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος καὶ τῶν θείων αὐτῶν προγόνων, εἶναι γενικὴ τις ἐκτίμησις τῶν περιστάσεων καὶ τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἐνεργούντες εὐρέθησαν, ὑπὸ εὐρυτέραν κρίνοντες κλίμακα τὸν χαρακτῆρα δι' οὗ περιεβάλλοντο τὰ γεγονότα τῶν δύο ἐποχῶν.

Πρὸς τοῦτο λοιπὸν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν Μαραθῶνι μά-

χην, τὴν μητέρα δλ. τῶν Ἑλληνικῶν μαχῶν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς δόξης τὴν ἀνεξάντλητον ταύτην πηγὴν. Ἡ μάχη αὕτη οὐ μόνον ἀξιοθαύμαστος καθίσταται διὰ τὴν ἀνδρίαν καὶ τὸ ἀπαράμιλλον σθένος τῶν Ἀθηναίων ὀπλιτῶν, οἵτινες διὰ τῆς ἐκτάκτου ὀρμητικῆς αὐτῶν ἐπιθέσεως κατέθραυσαν τὸν ἀριθμητικῶς λίαν αὐτῶν ὑπέρτερον ἐπελθόντα βάρβαρον, καὶ τὴν αὐτὴν τῆς νίκης ἡμέραν διανύσαντες περὶ τὰς 30 λεῦγας ἤλθον καὶ ἐστρατοπέδευον παρὰ τὸ Κυνόσαργες πρὸς πρόσπινσιν τῆς πόλεως· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μοναδικὴν καὶ πάντας τοὺς κανόνες τῆς τακτικῆς πληροῦσαν παράταξιν τοῦ μεγαλοφυοῦς στρατηγοῦ Μιλτιάδου, ὅστις διὰ τῆς ἐκτάκτου στρατηγικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δις ἔσωσε, καὶ τὴν παράταξιν αὐτοῦ, τὸ καὶ σπουδαιότερον, κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς συμπλοκῆς δις μετέβαλε. Ὁ σχηματισμὸς ὃν ἔδωκεν εἰς τὴν φάλαγγά του ὁ Μιλτιάδης, δοῦς εἰς τὰ κέρατα βάρους μεγαλύτερον τοῦ συνήθους, καὶ ἀφήσας τὸ κέντρον ἀσθενέστερον, ἦτο ἢ παράλληλος πεπυκνωμένη παράταξις· ἦτοι ἀντίστροφος μὲν πρὸς τὴν παράταξιν, ἦν συνήθως οἱ Πέρσαι ἐδίδον εἰς τὰ στρατεύματά των, ἐνδυναμιοῦντες τὸ κέντρον, τάσσοντες ἐν αὐτῇ τοὺς Πέρσας καὶ Σάκας, τὸν λογάδα αὐτῶν στρατῶν, ἀλλὰ καταλληλοτάτη πρὸς ἐπιτυχίαν καὶ πραγματοποίησιν τοῦ προδιαγεγραμμένου σχεδίου.

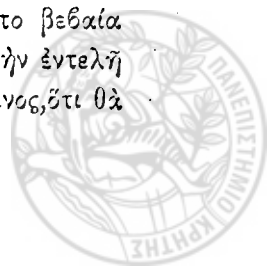
Ἐπιδραμῶν λοιπὸν ὁ Μιλτιάδης μετὰ τοιαύτης κατὰ τοῦ ἐχθροῦ παρατάξεως, ἅμα κατὰ τὴν κρίσημον τῆς μάχης στιγμὴν ἰδὼν ὅτι τὸ ἀσθενὲς αὐτοῦ κέντρον οὐ μόνον ὑπενέδωκεν εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐχθρικὴν δύναμιν, ἀλλὰ διεσπάρθη ὑπ' αὐτῆς, ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς μεγάλης καὶ καταπληκτικῆς ταχύτητος μεθ' ἧς ἤγαγε τὰ στρατεύματα κατὰ τῶν βαρβάρων, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τηρηθῇ ἐπακριβῶς ἢ κατ' ἀγκῶνα πύκνωσις τῶν ὀπλιτῶν, ἀμέσως ἔρριψε πρὸς τὸ κέντρον τοὺς ὡς ἐφεδρείαν εἰς

τὰ δύο κέρατα ταχθέντας περιπλέον στοίχους, ἀναχαιτήσας οὕτω τὴν ἐκ τῶν ὑπισθεν κατὰ τῶν κεράτων ἐπίθεσιν τῶν Περσῶν, μεταβαλὼν τὴν παράταξίν του ἐκ παραλλήλου εἰς κεντρικὴν, καὶ θέσας οὕτω τοὺς βαρβάρους, ὑπενδοσάντων τῶν ἀσθεστέρων αὐτῶν κεράτων, ὡς ἐντὸς ἑρπάγης, μεθ' ὃ ἐπήλθε τὸ σωτήριον τῇ ἀνθρωπότητι ἐκαίνο ἀποτελεσμα.

Ἡ μάχη λοιπὸν τοῦ Μαραθῶνος ὑπήρξεν ἀξιοθαύμαστος οὐ μόνον διὰ τὰς προρρηθείσας τῶν Ἀθηναίων ὀπλιτῶν ἀρετὰς, καὶ τὴν ὑπέροχον τοῦ Μιλτιάδου στρατηγικὴν ἐμπειρίαν καὶ δεξιότητα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ὕψος τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διότι ἡ μάχη αὕτη καθ' ἡμᾶς, πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ μεγίστη τῶν μαχῶν, διότι τὰ ἐκ ταύτης παραχθέντα ἀποτελέσματα εἶναι τοιαῦτα, οἷα οὐδαιμῶς καὶ οὐδέποτε ἄλλη τις παρήγαγε ἢ ἐπὶ τοσοῦτον ἐξυπηρέτησε τὰ ζωτικώτερα τῆς Ἑλλάδος καὶ σύμπαντος τοῦ κόσμου συμφέροντα· διότι ἄνευ ταύτης δὲν θὰ ἀνεγράφοντο ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἡμῶν τὰ λαμπρὰ τῶν Θερμοπυλῶν τῆς Σαλαμῖνος τῶν Πλαταιῶν καὶ τόσα ἄλλα κατορθώματα, καὶ δὲν θὰ παρήγοντο οἱ στρατηγοὶ ἐκαίνοι, ἀπὸ τῆς τακτικῆς καὶ τῶν φώτων τῶν ὁποίων οἱ νεώτεροι ἐπιστήμονες ἀπῆν-
τλησαν τὸ σπουδαιότερον τῆς ἐπιστήμης των μέρος, καὶ τὰς γενικωτέρας τῆς τέχνης των θάσεις, καὶ ὥσως νὰ μὴν ἐγεννᾶτο μετ' ἔπειτα ἐν τῇ ὑπερφυεὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου νῆ ἡ γιγάντιος ἰδέα τῆς κατακτῆσεως τῆς Ἀσίας, καὶ ἐκπολιτίσεως καὶ συγ-
χωνεύσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου.

Ἄν ἡ στρατηγικὴ ἱκανότης τοῦ Μιλτιάδου καὶ τὸ ἀξιομά-
χον τῶν Ἀθηναίων δὲν κατέθραυον ἅμα τῇ ἀπειθιάσει τὰς περσικὰς τῶν περσῶν δυνάμεις, καὶ ἐπομένως ἤττωντο οἱ Ἕλ-
ληνες, ἢ ὀλοσχερῆς τῆς Ἑλλάδος ὑποδούλωσις ἦτο βεβαία
καὶ ἀναπόφευκτος· ἀλλ' ὁ Μιλτιάδης δὲν ἀνέμενε τὴν ἐντελῆ
τῶν Περσικῶν δυνάμεων ἀποθίβασιν ὀρθῶς σκεπτόμενος, ὅτι θὰ

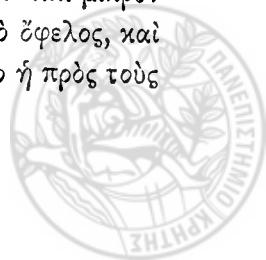

εὕρισκετο μειονεκτῶν ἂν ἄφινε τοὺς Πέρσας νὰ ἀποβιβάσωσι τὸ πολυἀριθμον αὐτῶν ἵππικόν, ὅπερ θὰ ἐκύκλου τὴν παράταξιν τῶν Ἀθηναίων, καὶ θὰ κατέστρεφε τὴν ἐκ τῶν κεράτων κίνησιν τῆς ἐπιστροφῆς, ἣν ὁ Μιλτιάδης διέταξεν, ἅμα ἰδὼν ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ Σακῶν προσβληθὲν κέντρον τῆς παρατάξεώς του ὑπενέδωκεν.

Ἐξετάσωμεν νῦν, ἀφοῦ ἅπαξ ὠμιλήσαμεν περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν τοιαύτης φύσεως κρισίμων καὶ ἀποτελεσματικῶν μαχῶν καὶ τὰ ἐναντία τῆς ἐπιτυχίας ἀποτελέσματα.

Οἱ Βάρβαροι πρὸς τὰ πρόσω χωροῦντες θὰ συνήντων ἴσως τοὺς Σπαρτιάτας καθ' ὁδὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ, οἵτινες, καὶ ἂν ἐδέχοντο μάχην (ὅπερ λίαν ἀπίθανον, διὰ τὸ εὐἀριθμον αὐτῶν, καὶ διότι ἐνώπιον ἀφεύκτου κινδύνου εὕρισκόμενοι θὰ προετίμων, καὶ τοῦτο ἀπῆται ἢ φρόνησις, νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἰσθμοῦ καὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν χώρας) θὰ εὕρισκοντο καὶ οὗτοι τῶν Περσῶν ὑποδεέστεροι καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, καὶ κατὰ τὸν συνδιασμὸν τῶν ὅπλων ἐστερημένοι ἵππικοῦ· ἔχοντες δὲ σὺν τούτοις καὶ τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου ἀφύλακτα καὶ ἐκτεθειμένα εἰς τὰς ἐπιθέσεις τοῦ βαρβαρικοῦ στόλου· διότι πεσοῦσης τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων ὁ βαρβαρικός στόλος περιπλέων τὴν ἀκτὴν θὰ ὑπεστήριζε τὰς κινήσεις τῶν χερσαίων δυνάμεων καὶ οὕτως ἤθελόν ἐξαναγκάσει τοὺς Σπαρτιάτας καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν ἢ νὰ συνθηκολογήσωσιν, ἢ νὰ πολεμήσωσιν ὑπὸ συνθήκας, ὡς εἶπομεν, λίαν αὐτοῖς ἐπιβλαβεῖς.

Καὶ ἂν οἱ Σπαρτιάται νικηφόροι γινόμενοι εἰς τινὰ κατὰ τῶν Περσῶν μάχην, ὡχυροῦντο ἐν τῇ ἰσθμῷ ἢ ἐν ἄλλῃ τινὶ θέσει, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς νίκης των ταύτης θὰ ἦτο καὶ μικρὸν καὶ μονομέρες· διότι αὐτοὶ καὶ μόνοι θὰ ἦντλον τὸ ὄφελος, καὶ τοῦτο ἐλάχιστον, καὶ παθητικὴ ἐπομένως θὰ ἦτο ἢ πρὸς τοὺς

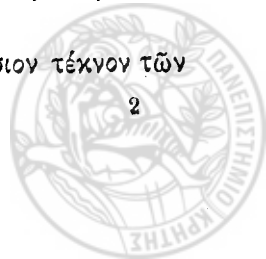

λοιπούς Ἑλληνας στάσις αὐτῶν· διότι θὰ περιωρίζοντο ἔντινι τῆς Πελοποννήσου ἐπαρχίᾳ, ἢ ἐντὸς τοῦ Ἴσθμοῦ, παρέχοντας οὕτω καιρὸν εἰς τοὺς βαρβάρους ὥστε καὶ ἐπικουρίας νὰ μετακαλέσῃσι· καὶ πολλὰς ἄλλας Ἑλληνίδας πόλεις διὰ τῶν χρημάτων τῶν νὰ διαφθείρῃσι, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους κατὰ μικρὸν καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου νὰ καταβάλῃσι· δὲν θὰ ἠδύναντο λοιπὸν οἱ Σπαρτιᾶται, ἔστω καὶ ἐλεύθεροι, μόνον μείναντες νὰ ἀναχαιτίσωσι τὴν ὀρμὴν τῶν βαρβάρων καὶ νὰ προλάβῃσι τὴν κατάπτωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τὴν ἀπόσβεσιν· καθ' ὅτι ἡ ἐστία τούτων, αἱ Ἀθῆναι, θὰ ἐγίνοντο τοῦ βαρβαρικοῦ πυρὸς κατανάλωμα, καὶ οἱ πολῖται αὐτῶν, οἱ πάσης σοφίας καὶ ἐπιστήμης δαδῶχοι, καὶ τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ οἱ ἀκάματοι σκαπανεῖς, θὰ ἀπεπνίγοντο ὑπὸ τῶν ἀπηγῶν τῶν βαρβάρων χειρῶν· ἡ μάχη αὕτη ἐγένετο πρὸ τῆς εὐδαίμονος ἐκείνης ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐγεννήθησαν τὰ ὑψιστα καὶ ἐξοχωτάτα τῆς Ἑλλάδος πνεύματα, ἅτινα προσεκόμισαν τῇ Πατρὶδι κλέος καὶ δόξαν ἄληκτον καὶ ἀθάνατον.

Ἡ μάχη αὕτη τὰ μέγιστα ἐπενήργησεν ἐπὶ τε τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς ὕλης ἀνθρωπότητος καὶ ὑπὸ φιλοσοφικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἔποψιν· διότι ἐπέτρεφεν εἰς τὰς Ἀθῆνας, νὰ μορφώσῃσι τοὺς φιλοσόφους ἐκείνους, οἵτινες ὡς ἡἴλιοι ἀκτινοβολοῦντες, ἐφώτησαν τοὺς τε συγχρόνους καὶ τοὺς ἐπιγενομένους καὶ τοὺς καλλιτέχνας ἐκείνους πρὸ τῆς θεσπεσίας τέχνης τῶν ὁποίων οἱ νεώτεροι εὐλαβῶς ἀποκαλύπτονται, καὶ κεχηνότες ἀποθαυμάζουσιν.

Ἦτο ἐκ τῶν μαχῶν ἐκείνων, αἵτινες καθίστανται σεβασταὶ καὶ τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα διαρκοῦσιν ὑφιστάμενα ὅσον ὁ πολιτισμένος κόσμος, καὶ χρησιμεύουσιν ὡς παράδειγμα εἰς πάντας τοὺς λαοὺς καὶ τοὺς αἰῶνας.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ μάχη αὕτη, εἶναι τὸ θεσπέσιον τέκνον τῶν

αίωνων, ἢ κοσμοπολίτις καὶ δαφνοστεφῆς Ουγάτηρ, ἢ τόσον διὰ τοὺς Ἑλληνας, ὅσον καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς πεπολιτισμένους λαοὺς προσφυλῆς, δι' ἣν ἐξ Ἰσου οἱ πάντες σεμνίνονται, καὶ ἐξ Ἰσου πάντες μετέχουσι τῆς δόξης καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς.

Ἐξετάσωμεν νῦν καὶ τὴν ἐτέραν τῆς μάχης ταύτης ἔποψιν.

Τῶν τοιούτων μαχῶν τὰ ἀποτελέσματα, ὑπὲρ οἰουδήποτε τῶν διαμαχομένων ἀποβαίνουσι, εἰσὶ πάντοτε τελικὰ, διαφόρου ὅμως σπουδαιότητος καὶ συμμασίας, ἐὰν ὁ πόλεμος κατακτιτικὸν ἔχων σκοπὸν μεταφέρεται ἐκ μειμακρυσμένων χωρῶν πρὸς χώρας τῶν ὀπῶν ἢ ὑποδούλωσις προδιαγράφεται ὡς ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ.

Τότε ἂν μὲν οἱ ἐπιδρομεῖς ἠττηθῶσιν ἐν ἀποφασιστικῇ τινι μάχῃ ὡς ἡ προμνησθεῖσα, ἢ ἡ τῆς Σαλαμίνοσ ἢ ἡ τῶν Πλαταιῶν κτλ. Ὅτ' ὑποστῶσι μὲν μεγάλας ὕλικὰς Ουσίας, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας αὐτῶν ὅτ' ἀπωλεσθῆ, οὐχ ἤττον ὅμως ἢ ἀνεξαρτησία τῆς χώρας τῶν ἐπερχομένων, ὅτ' ἀπὸ πάντοτε ἀνέπαφοσ, προκειμένου μάλισσα περὶ Περσίας καὶ Ἑλλάδοσ, διότι ὡσ' ἐκ τῶν μεγάλων καὶ ἀχανῶν ἐκτάσεων αἴτινες χωρίζουσι ἀπ' ἀλλήλων τὰς δύο ταύτας χώρασ δὲν ἦτο δυνατόν καὶ ἂν ἡ Ἑλλάσ ἀπετέλει ἐν καὶ μόνον συμπαγὲσ κράτοσ καὶ εἶχε ἓνα καὶ μόνον ἐνιαῖον στρατὸν, δυνάμενον ὑπὸ ἓνα καὶ μόνον στρατηγόν, ὡσ' μετέπειτα ὑπὸ τὸν μέγαν Μακεδόνα, νὰ ὀδηγηθῆ σὺσσωμοσ καθ' οἰουδήποτε σημείου, δὲν ἦτο δυνατόν στρατοσ τοιαύτοσ ἠθικὰ καὶ τεχνικὰ συνθήκασ πληρῶν, νὰ θυνηθῆ πεπονημένος ἐκ τῶν κόπων τῆσ ἐκστρατείασ, καὶ ἐξηγνητὸσ ἐκ τῶν ἀπωλειῶν τῶν μαχῶν, νὰ ἀναλάβῃ ἐκστρατείαν κατὰ τοσοῦτον ἀπομειμακρυσμένησ χώρασ εὐθὺσ, ἔστω καὶ μετὰ τελείαν νίκην.

Τοῦναντίον δὲ ἂν οἱ ὕψ' οὗσ ὀδηγεῖται ἢ κατακτιτικῇ ἐκ-

στρατεία ήττώντο, ἂν τοῦτο συνέβαιεν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐν Μαραθῶνι, ἢ ὑποδούλωσις τῆς χώρας ἐκείνης εἶναι ἄφευκτος· διότι οἱ ἐπιδρομεῖς ἐκταθιστάμενοι ἐν τῇ κτηθείσῃ χώρᾳ, καὶ μετακαλοῦντες καὶ νέας δυνάμεις, θὰ συνετέλουν κατὰ μικρὸν καὶ ἄνευ δυσκολίας τῆς δουλίας τὸ ἔργον, ὡς οἱ Ἕλληνες ἐν Ἀσίᾳ θὰ συνεπλήρουν τὸ ἔργον τῆς ἀναμορφώσεως τοῦ Περσικοῦ βασιλείου, εἰρικομένου μάλιστα εἰς λίαν διάφορον πολιτικὴν στρατιωτικὴν καὶ οἰκονομικὴν διοργάνωσιν, ἢ τὸ Ἕλληνικόν. Ἐν Περσίᾳ ὑφίστατο τὸ ἐνιαῖον τῶν συμφερόντων, ἔν δὲ καὶ μόνον ἑθνικὸν κέντρον ἐνεργείας ἐχόντων τῶν Περσῶν, ὁ εἰσβάλλων πολλοὺς φραγμοὺς ὄφειλε νὰ ὑπερπηδήσῃ καὶ πολλὰς μάχας ἐπικινδυνωδεστάτας νὰ συνάψῃ ἐν αἷς πάντοτε ὑπὸ τε ἀριθμητικὴν καὶ ἔδαφικὴν ἔσποσιν θὰ εὕρισκετο μειονεκτῶν, ἐνῶ ἐν Ἑλλάδι, πολλὰ ὑφίσταντο κέντρα καὶ ἐκάστη τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀνεξάρτητος οὖσα, εἶχε καὶ διάφορα πολιτικὰ συμφέροντα καὶ μάλιστα ἔθιοι, τούτων ἔνεκεν, ὡμολόγησαν τῇ βαρβάρῃ ὑποταγὴν καὶ ἀπέστειλαν αὐτῇ γῆν καὶ ὕδωρ πρὸς τῆς εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Θαλάσσας καθέδου του.

Διοπὲν νικητῆς ἐν Μαραθῶνι ὁ βάρβαρος, θὰ καθίστατο καὶ κύριος τῆς Ἑλλάδος, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ μέγας τῆς Ἀσίας, κατόπιν τῆς ἐν Γαυγαμήλοις μάχης, διότι αἱ δύο πρῶται πρὸς νοὺς βαρβάρους συναφθεῖσαι μάχαι τοῦ Γρανικοῦ καὶ ἡ τοῦ Ἴσσοῦ, ἦσαν μάχαι μεγίστης διὰ τοῦς ἐπερχομένους Ἕλληνας σημασίας, τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως αὐτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ρίψῃ τὸ παμμιέγιστον τοῦ Δαρείου βασίλειον· διότι, ὡς εἶπομεν, τὸ ἑθνικὸν τῶν Περσῶν κέντρον ἦτο ἐν τῇ ἰδίᾳ Περσίᾳ καὶ αἱ διαφοροῖ σατραπεῖαι ἀπετέλουν στρατιωτικὰς ἐπαρχίας διευθυνομένας ὑπὸ ἑν καὶ μόνον ἀνώτατον γενικὸν ἐπιτελεῖον, ἐδρεῦον παρὰ τῷ βασιλεῖ. Ὡστε ὁ κατὰ τῆς Περσίας ἐπερχόμενος ὄφειλε νὰ συνάψῃ προηγουμένως μάχας σπουδαιότητας πρὸς

στρατὸν ὑπέκοντα εἰς μίαν καὶ μόνην φωνήν, καὶ ἓνα καὶ μόνον πολιτικὸν σκοπὸν ἔχοντα, δὲν λαμβάνομεν ὑπ' ὄφει τὰς μικροῦ λόγου ἐπαρχίας, αἵτινες ἢ μικρὸν ἀντιστάσαι ἢ αὐτοβούλως προσεληοῦσαι ὑπετάγησαν τῇ Ἀλεξάνδρῳ.

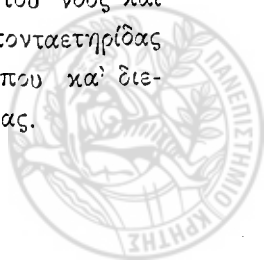
Ὡστε τὸ πρῶτον τοῦ Ἀλεξάνδρου κτύπημα δὲν ἦ καθίστατο τοσοῦτον αἰσθητὸν καὶ καίριον, ὅσον τὸ τοῦ Πέρσου ἐν Μαρθῶνι, διὰ τοὺς λόγους οὓς προεξεθέσαμεν, καὶ ἂν ἔτι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Δαρεῖος ἠχημαλωτίζετο, ὡς ἡ οἰκογένειά του διότι οἱ Ἕλληνες ἀπεῖχον πολὺ τοῦ Περσικοῦ κέντρου, καὶ ἦ παρείχετο τοῖς Πέρσαις ὁ ἀπικιτούμενος χρόνος ἵνα χρίσωσιν ἕτερον ἄρχοντα.

Ἐὐμενῆ ἐξαιτούμεθα συγκατάθεσιν παρὰ τῶν φίλων ἀναγνωστῶν ἂν περὶ γεγονότων, εἰς τὰς δύο τελευταίας ἑκατονταετηρίδας ἀναγομένων προκειμένου, ὁ κατ' ἀνάγκην παραλληλισμὸς τῶν γεγονότων τούτων, καὶ δὴ τῶν ἀνδρῶν περὶ ὧν προτιθέμεθα νὰ γράψωμεν, μᾶς μετήγαγεν εἰς τοὺς ἀπομεικρυσμένους ἐκείνους εὐκλεεῖς τῶν προγόνων ἡμῶν χρόνους.

Ἐξακολουθήσωμεν λοιπὸν τὸν ἡμέτερον σύντομον παραλληλισμὸν, ἀρκούμενοι νὰ συγκρίνωμεν γενικά τινα σημεῖα, περιορίζοντες ὅσον ἔνεστι τὴν ἀκτίνα τῶν ἡμετέρων παρατηρήσεων.

Βεβαίως λίαν ἐκτενὲς καὶ δυσχερέστατον καθίσταται, νὰ παρβάλωμεν ἓνα πρὸς ἓνα τοὺς ἀνδρας τῶν δύο ἐποχῶν, καὶ τὰ λαβόντα χάρακν πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα.

Καθ' ἡμᾶς, ἡ τῶν ἀρχαίων ἀπὸ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων διαφορὰ, εἶναι τοιαύτη, οἷα ἡ διαφορὰ τέκνου πεπρωκιοσιμένου μὲν διὰ τοῦ εὐκλεοῦς καὶ δαιμονίου τοῦ πατρός του νοδὸς καὶ τῆς καρδίας, διατελέσαντος ὅμως περὶ τὰς 4 ἑκατονταετηρίδας ὑπὸ ξένον ζυγόν, καὶ διαφθορέντος ὑπὸ κακοτρόπου καὶ διεφθαρμένης τροφῆς τῆς μεσαιωνικῆς αὐτοῦ ἡλικίας.

Ἡ μεγάλη ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἦτο μὲν ἐξέγερσις ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ πᾶσα Ἑλληνικὴ γωνία ἀριθμεῖ θύματα καὶ ὑλικὰς θυσίας, προσφερθέντα ὡς ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Πατρίδος, δὲν ἦτο ὅμως ἔργον κανονικόν, δυνάμενόν νὰ κριθῇ πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς ὡς αἱ προαναφερθεῖσαι μεγάλαι τῶν ἀρχαίων προγόνων ἐστρατεῖαι καὶ μάχαι, οὐχ' ἦττον ὅμως, ὑπὸ ἐθνικῶν χαρακτῆρα, τὰ νεώτερα γεγονότα δύνανται αὐτοδικαίως νὰ παραβληθῶσι καὶ νὰ ἐξισωθῶσι πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων κατορθώματα.

Διότι οἱ μὲν ἀρχαῖοι ὄντες ἀνεξάρτητοι καὶ ἐλεύθεροι, καὶ στρατὸν καλῶς συντεταγμένον καὶ ἄριστα ἐξησκημένον εἶχον καὶ πολλῇ τοῦ ἐχθρικοῦ ἄμεινον ἐξωπλισμένον, καὶ ἐπομένως ἦσαν ἀσυγκρίτῃ τῇ λόγῃ ἠθικῶς καὶ πατριωτικῶς διαμεμορφωμένοι.

Ἐνθὺ οἱ τοῦ 1821 ἐθνικοὶ στρατοὶ, οὐδὲν τὸ συμπαγὲς ἢ τὸ μορφωμένον εἶχον, ἀλλὰ σὺν τῇ ἀριθμητικῇ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μειονότητι, ἐπῆρχετο ἡ τοῦ ἐξωπλισμοῦ ἀτέλεια καὶ ἀνεπάρκεια, ἢ συνεχῆς σχεδὸν ἔλλειψις πολεμοφοδίων καὶ τροφῶν· καὶ, τὸ δὴ σπουδαιότερον, ἐμάχοντο δοῦλοι πρὸς δεσπότης, ἄοπλοι ἀγρόται, ἔμποροι, καὶ χειρόνακτες κατὰ στρατιωτῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον στρατιωτικῶς μεμορφωμένων, καὶ ἀγαμμένων ὑπὸ στρατηγῶν, ὑπεχόντων εὐθύνην πρὸς τὸν ἀνώτατον αὐτῶν κύριον.

Καὶ οἱ ἰδιῶται οὗτοι ἐμάχοντο πανταχόθεν περικυκλούμενοι ὑπ' ἐχθρῶν, ἔμπροσθεν μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν τυράννων, ὀπισθεν δὲ καὶ ἐκ τῶν πλευρῶν ὑπὸ τῶν Ἑυρωπαϊκῶν χριστιανικῶν κρατῶν, ἐμάχοντο γυμνοὶ καὶ πενόμενοι κατὰ τῶν κατ' αὐτῶν συνησπισμένων τιβεννοφόρων.

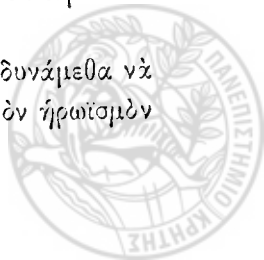
Καὶ ἐμάχοντο ἐπὶ ἐπτὰ, εἴκοσι, τριάκοντα ἔτη, ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας ὀλοκλήρους τὸν ἱερόν τοῦτον τῆς ἐλευθερίας καὶ

τῆς πίστεως ἀγῶνα, τὸν μήπω ἔτι ἀχθέντα εἰς τὸ τέρμα αὐτοῦ· διότι ἡ διατρέχουσα ἐποχὴ δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἀλγεινὴ ἀνάγκυλα τοῦ ἀτελοῦς ἀγῶνος ἐκείνων, οἵτινες οὐδὲν τῆς πατριδος τιμαλφέστερον γνωρίζοντες τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς προσήνεγον.

Δὲν ἀμαρτάνομεν τοῦ σκοποῦ παραλληλιζόντες ἢ ἐξομοιοῦντες τοὺς υἱοὺς πρὸς τοὺς πατέρας, οὐδὲ δυνατὸν νὰ κριθῶμεν ὡς λίαν καὶ διὰ τὸ μέλλον αἰσιόδοξοι, συλλογιζόμενοι ὅτι αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ ἐλαττώματα τῶν πατέρων κληροδοτοῦνται εἰς τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν διότι τὰς ἐπαναστάσεις τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἀναδιφοῦντες, πολλὰ μεμονωμένα καὶ γενικὰ ἔτι θὰ ἀπαντήσωμεν γεγονότα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως, ὅμοια πρὸς τὰ τῶν ἀρχαίων, καὶ κατὰ τὸ ἦθικόν ὕψος καὶ κατὰ τὴν χροίαν καὶ τὸ ἡρωϊκὸν σθένος. Οὕτως ἐν τῇ τουρκοκρατούμένῃ Ἑλλάδι τοῦ Σάθα βλέπομεν τὸν Γάλλον Πρόξενον ἀναφωνοῦντα:

« Τῇ 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Αὐγούστου, ἐπιστρέφων ὁ Λάμι-
 « πρὸς Κιτσώνης ἐκ Συρίας καὶ Κύπρου μετὰ ἕξ πλοίων καὶ
 « ὄσο μεγάλων ἰχθυοκλωτισμένων ἐλκάζων, συνήτησε τὸν ἐχ-
 « θρικὸν στόλον ἔξω τῆς Καρπάθου καὶ ἀμέσως ἐφορμήσας
 « μετὰ πολύωρον καὶ πεισματώδη ἀγῶνα ἔτρεψε αὐτὸν εἰς
 « φυγὴν φονεύσας πεντακοσίους καὶ ἰσχυροίμους τραυματίσας.
 « Ὁ ἐν Ρόδῳ πρόξενος τῆς Γαλλίας, ἰδὼν τὴν φοβρὰν τῶν ἐ-
 « κεί καταφυγόντων τουρκικῶν πλοίων, συνεχάρη τῇ Κα-
 « τσώνῃ ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐπαίνους ἀπείρους ἀποδίδων καὶ συμ-
 « παραβάλλων αὐτὸν τῷ Θεμιστοκλεῖ, καὶ ἐπω-
 « νομάζων αὐτὸν ἄξιον ἀπόγονον τῶν προπα-
 « τορικῶν Ἑλληνικῶν ἡρώων.

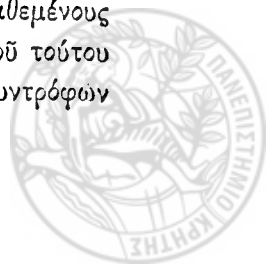
Πλείστα ὅσα παραδείγματα καὶ γεγονότα ἠδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα, ἐπιμαρτυροῦντα οὐ μόνον τὸν ἡρωϊκὸν

καὶ τὸ ἐμπειροπόλεμον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄκραν φιλογένειαν τῶν ἀκραιφνῆ πατριωτισμῶν, καὶ τὴν ἐντελῆ αὐταπάρνησιν καὶ ἐλοσθησίαν τῶν τέκνων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἄλλ' ἵνα μὴ φανῶμεν τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις φορτικοὶ, ἀποφεύγομεν τὴν παράθεσιν τῶν πολλῶν, περιοριζόμενοι, μόνον εἰς ὀλίγα τινὰ ἅπερ, καὶ ἡμῶς περιλαμβάνουσιν ἐν ἑαυτοῖς καὶ ὡς λαμπρὸς καθρέπτῃς ἀντανακλῶσι πάντα τὰ περικοσμοῦντα τὸν νεώτερον Ἑλληνα ἔξοχα προσόντα καὶ πλεονεκτήματα.

Ὅτε κατὰ τὸ 1878 ἔτος, ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν περιστάσεων πιεζομένη εὐρέθῃ ἀντιμέτωπος πρὸς τὴν ὀθωμ. Κυβέρνησιν ἐν τοῖς πεδίοις καὶ τοῖς ὄρεσι τῶν ὁμόρων βορείων Ἑλληνικῶν χωρῶν, πλεῖστοι ὅσοι νέοι ἐκ τῆς δούλης Ἑλλάδος καταγόμενοι, γονεῖς, συζύγους, τέκνα, τιμάς, θέσεις προσοδοφόρους καὶ πᾶσαν ἐν γένει ἄνεσιν καταλιπόντες, ἔδραμον αὐθόρμητοι ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης, ἐτοιμοὶ ἵνα προσφέρωσιν ἑαυτοὺς ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἑλευθερίας.

Οὕτως ὁ γενναῖος Ἰωάννης Ζήκας καὶ ὁ ἐνθερμος πατριώτης Γεώργιος Γούσιος (ὁ νῦν τὴν Ἀγγλο-αιγυπτιακὴν τράπεζαν διευθύνων, ὁ δι' ἄλλην καὶ ὑψηλοτέραν καὶ ἐξοχωτέραν σφαιρὰν προωρισμένος, ὁ τὸ κέντρον καὶ τὸν ἠλεκτρικὸν πυρῆνα τοῦ ἐν Αἰγύπτῃ Ἑλληνισμοῦ ἀποτελεῶν, μετ' ἄλλων τεσσαράκοντα μαχητῶν οἰωνεὶ τὰ ἀρματολικά σώματα ἐκπροσωποῦντες καὶ ὡς προάγγελοι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας παρὰ τὸν Πλάτανον ἡρωϊκῶς μαχόμενοι καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ θέσει των, τὸ ἄσχεπον ταμποῦρι των, ὑπὸ τετρακοσίων περίπου Τούρκων προσβληθέντες, ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐμάχοντο ἀμυνόμενοι, δεκατίζοντες τοὺς ἀγρίως ἐπιτιθεμένους ἐχθροὺς, ἐπὶ τέλους ἀπηυδῆσαντες ἐκ τοῦ παθητικοῦ τούτου ἀγῶνος ἀνασπῶσιν τὰ γαταγαγάνια αὐτῶν, καὶ τῶν συντρόφων

των ἡγούμενοι, ἐπιπίπτουσιν ὡς γῦπες κατὰ τῶν ἔπισθεν τῶν βράχων κεκρυμμένων Τούρκων· καὶ ἀφοῦ ἐφόνευσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, ἔτρεψαν τοὺς λοιποὺς εἰς φυγὴν.

Κατὰ τὴν πεισματώδη δὲ ταύτην καὶ ἄνισον μάχην, ὁ Γεώργιος Γούσιος, ἔλαβε διὰ βολῆς ὄπλου ἀλγεινὸν μὲν, ἀλλ' ἔνδοξον τραῦμα, ἐξωρῦξαν τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, οὕτως τὸ ἀποτέλεσμα θέλει φέρῃ διὰ βίου ὡς τῶν παρασημάτιων τὸ ἐνδοξότερον καὶ πολυτιμότερον, καὶ ὡς τὸ ἐσοχώτατον μαρτύριον τῆς πρὸς τὴν Πατρίδα εἰλικρινοῦς αὐτοῦ ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως. (1)

Ἄλλὰ ἐδῶ, ἐδῶ σιμὰ προχθεσινοῦ ἀγῶνος
 Ἄθάνατος μοσχοβολᾷ τῆς δάφνης ἑνας κλῶνος
 Ἄπὸ τὸν Πλάτανον ἐδῶ σὺ Γούσιε τὸν φέρεις,
 εἰς ὄπιον θέλει ἀπὸ ἡμᾶς τὴν μυρωδιὰ προσφέρεις ;
 Ἄν ὄλοι τὴν καρδίαν σου, ἂν εἶχομεν νὰ ἀξίωῃ
 Ὁ ὄφις 'ς τὴν ἐπτάλορον δὲν ἤθελε συρρίζει.

Ὡς ἕτερον τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων ἡμῶν πειστικώτατον μαρτύριον προστιθέμεθα καὶ τὴν ἠρωϊκὴν τοῦ Σορμπᾶ προ-ἀσπισιν, καθ' ἣν ὁ λοχαγὸς Μαυροδῆμος μετὰ 3 ἀξιωματικῶν καὶ 32 στρατιωτῶν, ἀνέκοψε τὴν πορείαν ἑνὸς Τουρκικοῦ τάγματος, ἐξ ἑξακοσίων ὀπλιτῶν συγκειμένου, καὶ σκοποῦντος νὰ καταλάβῃ, μετὰ τὴν ὑπὲρ τῆς διεθνοῦς ἐπιτροπῆς διακανόνισιν τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν ὄρων ἐπίκαιρον καὶ σημαντικὴν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Θεσσαλίᾳ θέσιν.

Οἱ περὶ τὴν θέσιν ταύτην τότε εὐρεθέντες Ἕλληνες, ἔχοντες, κατὰ τὴν ἰδίαν τοῦ λοχαγοῦ ἔκφρασιν, ὡς ἀμυντικὸν προ-κάλυμμα, τῆς προασπιζομένης θέσεως, τὰ θυμάρια καὶ τὰς ἀκάνθας, ἀντέστησαν καὶ ἐκράτησαν εἰ ὀλίγοι οὗτοι, ἐπὶ

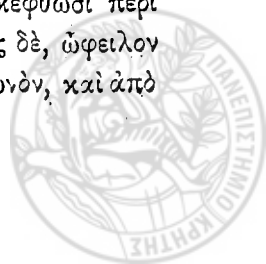
(1) Ἐθεωρήσαμεν δίκαιον ἵνα παραθέσωμεν ἐνταῦθα μέρος τοῦ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ κατὰ 1880 ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους Θεοχαρίδου συντεθέντος ἐν Κύπρῳ ποιήματος.

είκοσι περίπου ἡρας, τὰς τρομιερὰς τοῦ μαινομένου τουρκικοῦ τάγματος ἐπιθέσεις, ἄχρις οὐ μικρὰν ἐπικουρίαν λαβόντες, ἀπέκρουσαν, καταδιώκοντες αὐτοὺς καὶ ἐντὸς τοῦ Τουρκικοῦ ἐδάφους.

Ναὶ μὲν οἱ τοῦ 21 ὑπέπεσαν ἐξ ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος καὶ καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν διάρκειαν, εἰς πολλὰ καὶ ποικίλα στρατιωτικὰ, ἰδίως ὅμως πολιτικὰ σφάλματα, δὲν ἠδύναντο ὅμως καὶ ἄνευ τούτων νὰ δώσωσι τελικὴν τινα μάχην πρὸς ὀριστικὴν τῆς ἐπαναστάσεως περάτωσιν, διότι ὡς εἶπομεν, στρατιωτικῶς ὅλως ἀπαράσκευοι ὄντες, καὶ ἐντελῶς μεγάλῃς στρατιωτικῆς ἱκανότητος ἑσπερημένοι, δὲν ἠδύναντο νὰ συνάψωσι τοιαύτας μάχας· διότι οἱ τὰ πράγματα ἰθύνοντες ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν περιστάσεων ἐξανγκαζόμενοι, δὲν ἦσαν εἰς θέσιν οὔτε αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, οὔτε ἄλλους ἀρμοδιωτέρους μεταπεμφόμενοι νὰ κάμωσι μεγάλους στρατηγικοὺς συνδυασμούς.

Ἄλλ' οὔτε οἱ Τοῦρκοι, οἱ ἐλεύθερον κράτος ἀποτελοῦντες, θὰ κατώρθουν πλείτερόν τι, ἐξαιρουμένων τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς οἱ ἀγχιόστροφοι αὐτῶν ἐχθροὶ, ἐξηντημένοι καὶ πανταχόθεν προσβαλλόμενοι, κατέφευγον εἰς πολλὰ καὶ διάφορα στρατηγήματα, καὶ ἰδίᾳ τὸ τῆς ὑποταγῆς, καὶ τῆς δῆθεν προσκυνήσεως, ἀπεικλάνουν αὐτοὺς, καὶ ἀπέκρυπτον ἀπ' αὐτῶν τὴν πραγματικὴν θέσιν των· οὕτω λοιπὸν ἐμπαιζόμενοι οἱ αἰετοὶ μὲν, ἰδίᾳ ὅμως ἐν τοιαύταις περιστάσεσι δολιώτατοι Τοῦρκοι, ἐπλανῶντο καὶ ἔχανον τὴν διὰ μιᾶς καὶ μόνῃς μάχῃς, ἢ κάλλιον εἰπεῖν τὴν διὰ μιᾶς καὶ μόνῃς στρατηγικῆς κινήσεως, τελείαν τοῦ ἀγῶνος καταστολήν. Διότι ἡ στρατιωτικὴ αὐτῶν μόρφωσις ἦτο γελοία· καὶ οὔτε οἱ πασάδες, οὔτε οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ἐπιτελείων ἦσαν εἰς θέσιν νὰ σκεφθῶσι περὶ μεγάλων στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων· σὺν τούτοις δὲ, ὡφείλον νὰ ἀναζητήσωσι τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ βουνοῦ εἰς βουνὸν, καὶ ἀπὸ

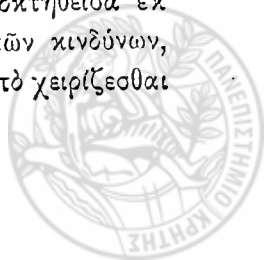
ράχεως εἰς ράχιν, ἐξ ὧν ἐξήρχοντο σχεδὸν πάντοτε ἡττημένοι, καὶ εἰς οὐδὲν ὠφέλει αὐτοὺς ἢ καταπληκτικὴ αὐτῶν ἀριθμητικὴ ὑπεροχή.

Ἐν τῇ θαλάσῃ, τὸναντίον, πολλὰς βλέπομεν μάχας λίαν κανονικῶς καὶ δεξιῶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διεξαχθεῖσας· ἔναι μάλιστα τούτων θεωροῦνται καὶ ὑπὸ τακτικὴν ἔποψιν, ὡς καὶ τινες τῆς ξηρᾶς, λίαν κανονικῶς καὶ ἐντέχνως διεξαχθεῖσαι, καὶ ἀποσπάσασαι ἐπὶ τούτῳ τὸν θαυμασμὸν τῶν ξένων ναυάρχων, καὶ προξενήσασαι τρόμον οὐ μόνον εἰς τοὺς κατ' αὐτῶν συνηνωμένους ἐχθρικοὺς στόλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν αἰμοχαρῆ μονάρχην.

Εὐκόλως δὲ κατανοεῖται ἡ τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου κανονικωτέρα κατάρτισις, ἢ ἡ τῶν χερσαίων δυνάμεων· διότι ὡς ἐκ τῆς Γεωγραφικῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ ἐκέκλητο νὰ ἐνεργήσῃ, πολλὰ φυσικὰ διὰ τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς δυσπέρβλητα ἐδαφικὰ προσκόμματα δι' αὐτὸν δὲν ὑφίσταντο, καὶ οὕτως εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον κατωρθοῦτο ἡ συγκέντρωσις μεγάλων δυνάμεων, ἢ καὶ ἐν κρίσιμῳ στιγμῇ, ἢ ὅλων τῶν θαλασσίων δυνάμεων ἐπὶ τῇ αὐτῇ συγκέντρωσις.

Καὶ οὕτως εἶχομεν ἀξιόμαχον δύναμιν ὑπὸ ἐνὸς καὶ μόνο στρατηγοῦ διοικουμένην καὶ λαμβάνουσαν διαταγὰς παρ' ἐνὸς καὶ μόνο ἀρχηγοῦ δ.λ. παρουσιάζουσιν τὸ ἐνιαῖον τῆς διοικήσεως, τὸ τὰ μάλιστα συντελοῦν εἰς τὴν κανονικὴν τῶν διαφόρων τοῦ ἀγῶνος ἀναγκῶν ἀναπλήρωσιν καὶ πρὸς τὴν νίκην ὁδηγοῦν.

Ἐτερόν τι λίαν χαρακτηριστικὸν δέον νὰ ληφθῇ ἐνταῦθα ὑπ' ὄψει. Ἡ τῶν ἀποτελούντων τὴν ναυτικὴν δύναμιν ἀνδρῶν μεγάλη καὶ μοναδικὴ ἐμπειρία, προσαποκτηθεῖσα ἐκ πολυετοῦς καὶ σκληρᾶς δοκιμασίας ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων, κατέστησεν αὐτοὺς δοκιμητάτους, τόσοσιν περὶ τὸ χειρίζεσθαι

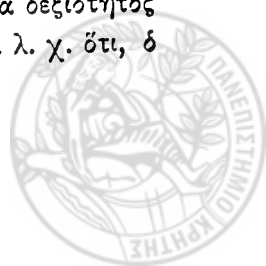

τοὺς οἰάκας, ὅσον καὶ κατὰ τὸ μάχεσθαι ἀτρομήτους στρατιώτας, ἐξ οὗ καὶ ἡ μετοινυμία αὐτῶν «λέοντες τῆς θαλάσσης». Κατηρτίζοντο λοιπὸν τοιοῦτοι οἱ Ἕλληνες ναῦται, διότι λυμαιομένων τότε τῶν Ἀλγερίνων πειρατῶν τὰ πελάγη τῆς Μεσογείου, ἠναγκάζοντο νὰ ἐξοπλίζωσι τὰ πλοῖα αὐτῶν καὶ νὰ τὰ παρασκευάζωσιν ὡς εἰς πόλεμον συνεχέστατα δὲ συνηπτον μετὰ τῶν πειρατικῶν πλοίων πεισματωδεστάτας ναυμαχίας, εἰς ἃς ἠσκοῦντο περὶ τε τὸν χειρισμὸν τῶν πολεμικῶν ὀπλων, καὶ ἐξφκειοῦντο πρὸς τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου. Ἐκέκτητο λοιπὸν τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν γεγενηκότας περὶ τὰ ὄπλα καὶ τὰ ἱστία ναύτας, καὶ δεδοικιασμένους περὶ τὸ κυβερᾶν, καὶ εἰθισμένους εἰς τὸ νικᾶν κυβερνήτας.

Ἴν τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀγῶνος τὰς πεζικὰς τῆς Ἑλλάδος δυνάμεις, ἀπετέλουν τὰ ἀρματωτικὰ ἢ κλέφτικα σώματα, ἅτινα μετὰ τῶν ἐκ τοῦ Σουλίου καὶ Μάνης, τῶν δύο τούτων ἐπὶ τουρκοκρατίας, τοῦ Ἑλληνος προπαιδευτηρίων, προκυψάντων, ἐχρησίμευσαν ὡς στελέχη διὰ τὸν μετέπειτα στρατὸν. Καὶ τὰ ἐκ τοιούτων ἀνδρῶν ἀποτελούμενα στελέχη, συνίσταντο ἐκ τῶν ἀρίστων τῶν μαχητῶν, οὓς δύναται τις νὰ φαντασθῇ· διότι καὶ περὶ τὸ μάχεσθαι λίαν ἐξησκημένοι ἦσαν, τὸν χρόνον τῆς ἀνέσεως, περὶ τὴν σκοποβολὴν καὶ ποικίλας ἀσκήσεις τῇ ἐπαγγέλματι χρησίμους χρησιμοποιοῦντες, καὶ γετναιότητα ἀπαραδειγμάτιστον ἐκέκτηντο. (1)

- α Ἐρριπτον εἰς τὸ σημάδι μὲ ἀκρίθειαν πάντοτε μὲν ἀξιο-
 » σημειώτον, πολλακίς δὲ τῇ ἀληθείᾳ θαυμαστὴν. Ἐγυμνά-
 » ζοντο περὶ τὸν δίσκον καὶ τὸ ἄλμα καὶ τὸν δρόμον· αἱ δὲ πα-
 » ραδόσεις διηγοῦνται περὶ τῆς καθόλου εἰς ταῦτα δεξιότητος
 » αὐτῶν, πράγματα σχεδὸν ἀπίστευτα. Λέγεται λ. χ. ὅτι, ὁ

(1) Παπζρ. Ἰστορ. Ἑλ. Ἐπ. Τ. 5. Σελ. 578.

» Νικοστράας ἠδύνατο νὰ τρέξη πρὸς ἵππον καὶ δι' ἐνὸς ἄλλια-
 » τος νὰ ὑπερπηδήσῃ ἐπὶ 7 ἵππων στοιχηθῶν προτεταγμέ-
 » νων· περὶ δὲ τοῦ Ζαχαριᾶ, φημίζεται, ὅτι ὅταν ἔτρεχεν, αἱ
 » πτέρναι αὐτοῦ ἤγγιζον εἰς τὰ ὠτα. Μὴ παραλείψωμεν καὶ
 » τὴν καρτερίαν αὐτῶν εἰς τὴν πείναν καὶ τὴν δίψαν καὶ
 » τὴν ἀγρυπνίαν. Πολλὰκις ἐμάχοντο ἐπὶ 3 ἡμέρας καὶ νύ-
 » κτας συνεχῶς, χωρὶς νὰ πῶσι, χωρὶς νὰ φάγωσι, χωρὶς
 » νὰ κοιμηθῶσι. »

Δὲν ἦτο ὅμως δυνατὸν καὶ μετὰ τὴν οὕτω ἀνάμειξιν τῶν
 ἀτρομήτων τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Πίνδου καὶ Ταυγέτου μα-
 χητῶν, νὰ μορφωθῶσι καὶ προσφερθῶσι τῇ Πατρίδι δεδοκιμα-
 σιμένοι καὶ πειθαρχούμενοι στρατιῶται ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀ-
 πέκτησαν τὰ πολεμικὰ αὐτῶν προτερήματα, εἰς τὰ πεδία τῶν
 ἀνταρτικῶν πολέμων, κατόπιν βίου ἀδеспότου καὶ πολυκυμάν-
 του· ἐκτὸς δὲ τούτου ὡς ἐκ τοῦ εὐαρίθμου αὐτῶν δὲν ἐπῆρκον
 ἀναμεινυόμενοι εἰς ὅλα τὰ σώματα, εἰς τὴν διὰ τοῦ παραδείγ-
 ματός των μετάδοσιν τῆς πολεμικῆς αὐτῶν ἰκανότητος, εἰς
 τοὺς διὰ πρώτην φρᾶν λαμβάνοντας τὰ ὄπλα. Διὸ ὁ ἐκ
 τοιούτων μετέπειτα σχηματισθεὶς τακτικὸς στρατὸς θύματα
 μόνον τῇ Πατρίδι προσήνεγκεν· ἐνῶ τὰ λαμπρότερα τῶν κα-
 τορθωμάτων τῆς ἐπαναστάσεως ὑπὸ τῶν ἀρματολῶν διεπρά-
 χθησαν.

Αἱ οὕτω παρασκευασθεῖσαι πεζικαὶ δυνάμεις, δὲν ἐκέτηντο
 σὺν τοῖς ἄλλοις μειονεκτήμασι καὶ τὴν πειθαρχίαν τῶν ναυ-
 τῶν, τὴν προσοπικουμένην ὡς ἐκ τοῦ ἐπὶ τῶν πλοίων εἶδους
 τῆς ὑπηρεσίας, εἰς ἣν ὑποβάλλονται, καὶ τῆς τηρουμένης ἱεραρ-
 χικῆς ὑποταγῆς· διότι καὶ ἐν ἰδιωτικῇ ἔτι πλοίῳ, ἢ ἐν αὐτῇ
 πειθαρχία ἐξασκεῖται μεθ' ἴσης σχεδὸν καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς
 πλοίοις αὐστηρότητος, τὸ δὲ πλήρωμα τυφλοῖς ὄμμασι τῇ Κυ-
 βερνήτῃ ὑποτάσσεται· διότι ἄνευ ταύτης οὐδεὶς οὐκ ἐξετελεῖτο

ἐλιγμός, καὶ οὐδεμία πτυχὴ ἰστίου θὰ ἀνεπετάννυτο.

Τοιαῦτα ἐν ὀλίγοις τὰ λαμπρὰ τοῦ ναυτικοῦ προσόντα, τὰ συντελέσαντα εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θαυμασιῶν καὶ μεθοδικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἐξελιγμῶν, καὶ τῆς τήσης τῶν κινήσεων τοῦ ἄρμονίας.

Ἄν καὶ θαυμασία καὶ μοναδικὴ ὑπῆρξεν ἡ τῶν ἐνδόξων τῆς Ἑλευθερίας προμάχων θέλησις περὶ τὸ ἀγωνίζεσθαι, καὶ ἡ περὶ τὸ θυσιάζεσθαι αὐταπάρνησις καὶ προθυμία, οὐχ' ἦττον ὅμως ὡς ἐκ τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων τοῦ ἀγῶνος ἀπαιτήσεων, τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας, τῆς διχογνωμίας τῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ τῆς παντελοῦς, ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀγῶνος ἐλλείψεως στρατιωτικῆς ὀργανώσεως καὶ συνδέσμου, καὶ τῆς δυσκόλου συγκοινωνίας, αἱ πρὸς τὸν ἀγῶνα προωρισμέναι δυνάμεις ἦσαν διαμεμελισμέναι, καὶ ἄπορος καθίστατο ἡ ἐκτέλεσις πολιρκιῶν, καὶ ἡ ἄλωσις φρουριῶν ἐκ μέρους τῶν ἐπαναστατικῶν σωμάτων.

Ἐπὶ τοιαύτας λοιπὸν συνθήκας, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συναφθῶσι μάχαι ἀποτελεσματικαί, δυνάμεναι ὡς ἐκ τοῦ ἀποτελεσματος τῶν νὰ μετατρέψωσι τὰ πράγματα, καὶ νὰ ἐγκαινίσωσι νέον πολιτικὸν καθεστῶς. Ὡμιλήσωμεν δικαιότερον τοιαύτας μάχας συνάπτουσι στρατοὶ ἐλευθέρων πολιτειῶν, καλῶς καὶ ἀρτίως συντεταγμένοι, καὶ ἀρμοδίως διοικούμενοι ὡς οἱ τῶν Ἀθηναίων, τῶν Σπαρτιατῶν, τῶν Θηβῶν, Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου κτλ.

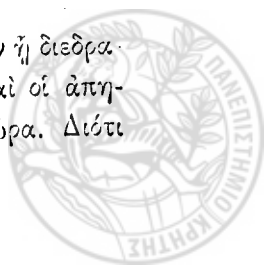
Ἐνταῦθα λοιπὸν ἐγκεῖται ἡ διχοφορὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν μαχῶν καὶ κατορθωμάτων τῶν ἀρχαιοτέρων, ἀπὸ τῶν νεωτέρων διότι οἱ μὲν πρῶτοι ἐλεύθεροι, ἄριστα στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς ὀργανισμένοι καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιφανεστάτων τῶν αἰῶνων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν διοικούμενοι, τηλικαῦτα συνετέλεσαν ἔργα· οἱ δὲ δεῦτεροι, ἐξαναστάντες δοῦ-

λοι καίτοι ἄποροι καὶ ἀδιοργάνωτοι, ἄνευ πολιτείας καὶ στρα-
τοῦ καὶ κἀκίστα διοικούμενοι καὶ κυβερνώμενοι, τσαῦτα ὁ-
μως εἰργάσαντο, ὥστε ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην δὲν ὑστέρησαν
κατὰ τὴν ἀνδρίαν τῶν προγόνων των ἀλλ' ἐθουματούργησαν,
ὡς οἱ Νικοτσάρας, Παπαθύμιος ὁ Βλαχάβας, Κατσώνης καὶ
τόσοι ἄλλοι, καὶ εἰδίδαξαν εἰς τὸν κεχηγνότα ἐκ τῶν κατορθω-
μάτων των κόσμον, ὅτι καὶ γνήσιοι τῶν εὐκλεῶν προγόνων
των ἀπόγονοι εἶναι, καὶ νὰ ἀποθάνωσιν ἐνδόξως, ἂν δὲν τοῖς
εἶναι δυνατὸν ἐλευθεροῖ νὰ ζήσωσι, δύνανται.

Ἐὰ γεγονότα ἅτινα προτιθέμεθα νὰ γράψωμεν, ἀνάγονται
εἰς τὰς δύο ἐκείνας ἱστορικὰς περιόδους, ἐν αἷς συνετελέσθησαν
τὰ μέγιστα τῶν στρατιωτικῶν πολιτικῶν καὶ διανοητικῶν
προϊόντων, ἐν αἷς σύμπας σχεδὸν ὁ κόσμος πάνοπλος, καὶ εἰς
δύο διηρημένους στρατόπεδα, διεξεδίκετο ὁ μὲν, τὴν ἐλευθερίαν,
καὶ τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων τὴν ἀνάκτησιν ἢ τὴν ἀ-
πόσεισιν τοῦ τυραννικοῦ ζυγοῦ, ὁ δὲ ἐπειρᾶτο τῆς σεσαθρωμέ-
νης δεσποτείας του τὴν διατήρησιν καὶ παράτασιν.

Ἐποχὴ, καθ' ἣν οἱ τε τοῦ νεωτέρου καὶ ἀρχαίου κόσμου
κάτοικοι, μέχρις ὁδόντων ἐξωπλισμένοι, ἀνέτρεχον τὰς πύλεις
καὶ τὰς πεδιάδας ὅπως ἀλληλοσφαγῶσι· τρομεραὶ δὲ στρα-
τιαὶ διοικούμεναι ὑπὸ τῶν δαιμονιωτέρων στρατηγῶν ἀφ' ὧσους
οἱ χρόνοι ἐγέννησαν, συνεκρούοντο ἀπαύστως ὅπως ἐπιβάλωσι
τὰς θελήσεις τῶν Κυρίων των ἐπὶ τῶν δυστυχῶν καὶ ἀποκλή-
ρων λαῶν. Ἡ δὲ πολιτικὴ καὶ ἐπιστήμη πηρὴν ἔλαυνον τοὺς εὐ-
στροφωτέρους καὶ σπουδαιότερους αὐτῶν μύστεις, ἐν ἣ ἔτελος
ἦ τε Ἀθηναῖ καὶ ὁ Ἄρης ἐξ ἴσου καὶ μετὰ τοῦ αὐτοῦ σθένους
ἐξυψηρετήθησαν.

Μία τῶν χωρῶν τῶν πλειότερα ὑποστασῶν, καὶ ἐν ἣ διεδρα-
ματίσθησαν τὰ συγερώτερα τῶν κακουργημάτων καὶ οἱ ἀπη-
νέστεροι φόνοι καὶ λεηλασίαι, ἦτο ἡ Ἑλληνικὴ χώρα. Διότι

ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως καὶ τοῦ πολεμικοῦ χαρακτῆρος τῶν κατοίκων τῆς ὑπῆρξε τὸ μεταίχμιον καὶ τὸ ὄβημα τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς.

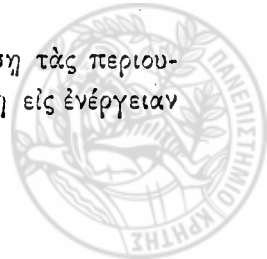
Ἄνεκαθεν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐποχῆς τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡμέρας, οἱ Ἕλληνας τὴν ἀπέκτησιν τῆς Ἐλευθερίας τῶν ἐπιζητοῦντες, καὶ ἀείποτες μὲ τὰ ὄπλα ἀνὰ χεῖρας τοῦ βασιλείου τῶν τὴν ἀνώρθωσιν ἐπιδιώκοντες, ὑπῆρξαν πάντοτε τῶν φράγκων ἔρμιοι, καὶ οἱ μόνοι, οἱ τὰς ἰδιοτελεῖς αὐτῶν ὀρέξεις καὶ σκοποὺς ἐξυπηρετήσαντες, οὐ μόνον ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀπολύτως ὠφελείας, ἀλλὰ τὸναντίον καὶ μεγάλας ὑποστάντες ζημίας καὶ διωγμοὺς, ὑπὸ πάντων καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐξυπηρετηθέντων καὶ εὐεργετηθέντων μὴ ἐξαιρουμένων.

Τίς οἶδε· τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος προώρισται ἴσως νὰ ἐξυπηρετῇ ἀείποτε τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις πάλιν διατέτακται ἵνα ἀντενεργῇ αὐτῷ καὶ ἀγνωμονῇ.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ οἱ ἰσχυρότεροι τῶν στρατῶν συνεκρούοντο καὶ νίκας ἐπὶ νίκαις ὁ Γάλλος μέγας στρατηλάτης ἤγαγε κατὰ τῶν στρατῶν τῶν κατ' αὐτοῦ καὶ τῆς δυναστείας τοῦ συνησπισμένων βασιλείων, ἐν Ἠπείρῳ ἰδίᾳ καὶ Θεσσαλίᾳ ὁ Ἑλληνισμὸς ὑφίστατο μέγιστον διωγμὸν καὶ αἰσχίστην καταδίωξιν.

Ὁ αἰμοβόρος καὶ τρισανθεματισμένος Ἀλῆ-Πασσᾶς μὴ υποφέρων τὰς καθημερινὰς τῶν ἀρειμανίων καὶ ἡρωϊκῶν τῆς ἐλευθερίας προμάχων ἀρματωλῶν καὶ Σουλιωτῶν ὕδρεις, ἃς ἐν ἐκάστῃ κατ' αὐτῶν μάχῃ ἢ συμπλοκῇ κατὰ πρόσωπον ἐλάμβανεν, ᾤμωσε τὴν καταστροφὴν καὶ ἐξαφάνισιν παντὸς Ἑλληνος, καὶ τὴν ἰδιοποίησιν παντὸς Ἑλληνικοῦ.

Διὲ ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ προφάσει, ὅπως διαρπάσῃ τὰς περιουσίας αὐτῶν, οὐδ' ἐπὶ στιγμῆν ἐδίσταζε νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν

τὰ καταχθόνια καὶ πολυειδῆ αὐτοῦ βασανιστήρια, καὶ νὰ ἀποκεφαλίσῃ καὶ κρεουργήσῃ τὰ ἀθώωτερα τῶν πλασμάτων.

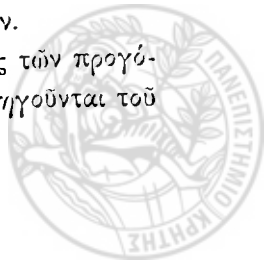
Ἄφου αἱ κατὰ τῶν Ἀρματολιῶν καὶ τῶν Σουλιωτῶν προσβολαὶ τοῦ ἐθραύοντο ὡς τὰ ὑπὸ λαίλαπος διεγερθείσης θαλάσσης κύματα ἐπὶ τῶν ἀκραδάντων τῆς παραλίας βράχων, ἀπεφάσισεν ἀλλάσσειν τακτικὴν, νὰ πολιορκήσῃ συστηματικῶς τὸ Σούλι, καὶ φράσσειν τὰς παρίδους αὐτοῦ, νὰ ἐξαναγκάσῃ οὕτω τοὺς λέοντας τῶν βράχων τούτων ἢ νὰ παραδοθῶσιν, ἢ νὰ ἀποθάνωσι τῆς πείνης.

Καὶ ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ τοῦ ὁ αἰμοχαρῆς οὗτος ἄνθρωπος, διὰ προδοσίας ὁδηγηθέντων ὑπὸ ἀνάνδρου τινὸς Σουλιώτου, Ἡλίου Γκούζη καλουμένου, διακοσίων ἀλβανῶν, καὶ τοποθετηθέντων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἰδίου προδότου.

Καὶ οὕτως οἱ ἥρωες Σουλιῶται, ἀφου κατὰ τῆς πολιορκίας τὴν διάρκειαν ἀπέστειλαν εἰς τὰς χώρας τοῦ Ἠλοῦτινος πολλὰς χιλιάδας Ἰούρκων, ἐπὶ τέλους ὑπὸ τῆς πείνης καὶ δύψης δεινῶς πιεζόμενοι καὶ εἰς τὰ ἔσχατα περιελθόντες, ἠναγκάσθησαν νὰ δεχθῶσι τὴν ὑπὸ ἐντίμους μὲν ὄρους, δολίαν ὅμως καὶ ὑστερέβουλον περὶ ἐκκνώσεως τῆς Σουλαϊδος προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Βελῆ πασσά υἱοῦ τοῦ Ἀλῆ σύμβασιν.

Οὕτω λοιπὸν τὰ τέκνα ταῦτα τοῦ ἠρωϊσμοῦ, κατὰ φάραις (φυλαῖς) διηρημένοι καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῶν ἔχοντες ἀπεχαιρέτων τοὺς προσφιλεῖς αὐτῶν βράχους, ὧν τὰς κεφαλὰς ἐθώπευσεν ἀείποτε ἢ μυροβόλος τῆς ἐλευθερίας αὔρα, καὶ ἀνήρχοντο πανδημεὶ ποῦ; ἐν τῇ ξένη, ὅπως ζητήσωσι στέγην καὶ ἄσυλον παρὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ἐπαυξήσωσιν ὅμως τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὸ ἐθνικὸν σθένος αὐτῶν, καὶ ἀναξωπυρήσωσι τὸ κατὰ τοῦ αἰμοδόρου τυράννου μίσός των.

« Ἀποχαιρετοῦν, κραυγάζουσαι, τοὺς τάφους τῶν προγόνων, ἐνῷ οἱ ἱερεῖς φέροντες τὴν σταυρὸν προηγούνται τοῦ

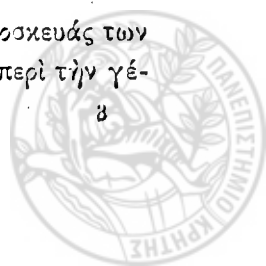
» τεθλιμμένου τούτου πλήθους, πορευομένου πρὸς τὴν Πάργαν, τὰ λοιπὰ τῆς δημοκρατίας χωρία κατὰ τὸν αὐτὸν ἐπίσης ἐκενώθησαν τρόπον.» (Πουκεβίλ Ἰόμ. 1. Σελ. 132).

Οἱ Ἰουρκοὶ ἔμως παρασπονδήσαντες καὶ κατὰ τὰς μυστικὰς ἄς παρὰ τοῦ πατρὸς του εἶχε διαταχθεὶς ὁ Βελλῆς, ἐπεχείρησαν τὴν καταδίωξιν καὶ τὴν σφαγὴν τῶν ἀποχωροῦντων Σουλιωτῶν· ὧν οἱ μὲν πρὸς τὴν Πάργαν διευθυνόμενοι, ὡς ἐκ θαύματος διεσώθησαν ἐπισπεύσαντες τὸ βῆμμα αὐτῶν καὶ εἰσελθόντες πρὸ τῶν Τουρκικῶν ὀριζμάτων εἰς τὸ ἐλεύθερον τῶν Παργίων ἔδαφος· οἱ δὲ πρὸς τὸ Ἰακλόγγον καταυθύνοντες ἐναντίαν τούτῳ τύχην ἔλαβον διότι οἱ Ἰουρκοὶ τραπέντες κατ' αὐτῶν τοὺς κατέφθοσαν, καὶ οὕτως ἐπῆλθεν ἡ τοῦ Ἰακλόγγου καταστροφή, καθ' ἣν ἐμαρτυρήθη ἡ θεοσεπεία καὶ δυσπαράστατος τῶν Σουλιωτῶν διαγωγὴ, ἡ ὑψίστη τῆς γυναικὸς καὶ τῆς μητρὸς πρὸς τὴν τιμὴν καὶ τὴν πατρίδα ἀφοσίωσις, καὶ αὐταπάρησις, τῶν ὁποίων ἡ μεγαλοψυχία, μετέβαλε τοὺς βράχους ἐκείνους τῶν αἱμάτων ὡς σφραγίδας θείας, εἰς ἱερὸν θυσιαστήριον, καὶ βωμὸν ἐξίλαστήριον.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην τοῦ Ἰακλόγγου καὶ ἕτερόν τι γεγονός ἀνὰ τὴν ἴσσον σπαραξικάρδιον καὶ θηριῶδες ἐλάμβανε χώραν.

Ὁ Κίτζος καὶ Νότης Βέτζαρης, ἐπίσημοι ὀπλαρχηγοὶ καὶ ἐπὶ κεφαλῆς φαρῶν τινῶν ἐκ τοῦ χωρίου Βουλγαρέλι ἀναχωρήσαντες, ἐβάδιζον βαίνοντες πρὸς τὴν Θεσσαλίαν, ὅπως συνενωθῶσι μετὰ τῶν ἀρματωλῶν τοῦ Ὀλύμπου καὶ Πίνδου, ὅτε ἐγνώσθη, ὅτι παρακολουθοῦνται ὑπὸ ἰσχυροῦ σώματος στρατοῦ, ὑπὸ Ἄγου Μουχουρδάρη καὶ τοῦ Βεκίρ Ἰζοχαντάρ διικουμένου.

Θέσαντες οἱ Σουλιῶται τὰς γυναικὰς καὶ τὰς ἀποσκευὰς τῶν ἐν τῇ πρωτοπορείᾳ ἀφικνοῦνται οὕτω βεδίζοντες περὶ τὴν γέ-

φυραν τοῦ κόρακος, ἐπόθεν ἠκούοντο πυροβολισμοί, ἀνταλλασσόμενοι ὑπὸ τῆς πρωτοπορείας αὐτῶν, καὶ τουρκικοῦ ἀποσπάσματος, ὅπερ προλαβὼν κατέσχε τὴν γέφυραν· συνάπτεται ἐνταῦθα κρατερὰ συμπλοκὴ ἐν ἣ ἡ τύχη τῶν Σουλιωτῶν ἴστο προδιαγεγραμμένη « Ἄλλὰ τί ἀπέγειναν αἱ γυναῖκες καὶ τὰ

- παιδιά; λέγει ὁ Πουκεβίλ· μετὰ δυσκολίας ἢ ἀλήθεια τῆς
- ἱστορίας θὰ καταστῆ πιστευτή· δηλ. ἀφοῦ διὰ λίθων, καὶ
- τινες διὰ μαχαιρῶν ἐπλήρουντο, μίᾳ μόνῃ ἠκούσθη φωνή.
- » Ἄποθάνομεν! καὶ οὕτω πλέον τῶν διακοσίων
- γυναικῶν ἐναγκαλισθεῖσαι τὰ τέκνα των, κρημνίζονται καὶ
- ἀφανίζονται ἐν τοῖς ὀρμητικοῖς τοῦ Ἀράχθου κύμασιν. »

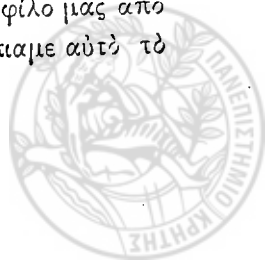
Ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ ὁ Νότης Μπότζαρης τραυματισθεὶς πίπτει εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀπάγεται κακῶς ἔχων εἰς τὰς φυλακὰς τῶν Ἰωαννίνων.

Ἡ Μόνος ὁ Κίτσος Μπότζαρης ἀν καὶ πολλὰς λαβῶν πληγὰς, κατώρθωσε νὰ διασωθῆ μετὰ δέκα συμπολεμιστῶν του, καὶ διὰ Πάργας νὰ πορευθῆ εἰς Ἀγίαν Μαύραν, ἐπόθεν γράφει τὴν κάτωθι ἐπιστολήν.

Τοῖς Γενναιοτάτοις ἀδελφοῖς Κ. Γεωργάκη Βαρνακιώτῃ

Κ. Ἰζόγγυ καὶ λοιποῖς ἀδελφοῖς Καπετανέοις.

» Εἰς τὴν ἀφεντῆ σου ἀδελφὲ Καπητᾶν γιοργάκη ἀδελφικῶς Σὰς ἀκριβῶ ἀσπάζωμαι. τὸν θεὸν παρακαλῶ διὰ τὴν καλήν σας ἡγίαν. μάθετε διὰ λόγου μου τὴν ἡγίαν καλῶς ἔχο, ἐγὼ ὁποῦ ἐγλήτσοσα ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ τὸ γαζέπη καὶ ἄς ἔχη δόξα ὁ θεός. ὁποῦ ἡμασταν φθέχθες τοῦ θεοῦ καὶ μας τόδοκε. ἐτίζη καὶ τῆς προᾶλης φθέχθες τοὺς κατζίηγογιάνηδες καὶ τοὺς ἐξεπάτοσε ὅζην αἰμᾶς ξεπατομῶ καὶ σκλαβιὰ, καὶ δὴ αὐτὸ ἄς παρι ὁ καθένας τὰ μέτρά του ἀπὸ τὸ παράδηγμα τὸ δικό μας καὶ ὁ θεὸς νὰ γλητσοῖ τὸν κάθε χριστιανῶ, καὶ φίλο μας ἀπὸ τὰ χαιρια τοῦ ἀντηχριστοῦ. ὅτι ἐμῖς μερικὴ τό πιαμε αὐτὸ τὸ

ποτήρη, και ἄς πάη τόρα ἀδελφῇ πέχη γληῆς ο θεός ἀπὸ τὸ
 ειοσιέτη τοῦ οντζακίου του και τοῦ ἀπιστου ἀντιχρίστου και σε
 πολλή μαραζὰ τόχη ποῦ δὲν μπόρησε να σὲ βάλη εἰς τὴν μαρὰ
 του γνώμη. Καὶ με ταυτῷ ος τημημένος ποῦ εοτάθης και
 φρόνημος εἰς τὴν πιστι σου ὅς τέρα, ἐτζι και αποδῶ κήθη
 νάχης διπλὴν τὴν γνώμη νὰ βρίσκετε τὸ ουτζακί σας νὰ τα-
 γιαντάτε κἀναν ὄρφανῶ νὰ τρώη και μὲ κόρα φομή. ὅθεν κο-
 βεντιασε και τὸν ἀδελφόν μας Καπετὰν Θανάσι ὅπου νὰ στέλη
 νὰ εἶνε πάντα κηβερνημένη ἢ ἀνθρώπη του και ὁ ἀδελφός του,
 δια τί αὐτὸς δὲν ἀφίνη καναν χριστηανῶ να φάη φομή. τὸ
 ηῆδιον τοῦ γράφω και γῶ, μοναχὰ στοχάζομαι πὸς δὲν με πι-
 στέβη ἐπιτῆ ὄντας ημισταν εἰς ταισιγαλά μας ἤχαμε κάπια
 μυστικά αναμεταξί μας, και εἰς τὸν χαλασμόν μας δὲν στάθη
 τρόπως ὅπου ἤχεν ὄλον τὸν ταηφά δικόνα του και ξένους και
 δικοῦς ἀπο κάτω ἀπο τὴν γῆς ἕνα χαμπέρι νὰ γλητόσουν και
 ενα πεδί μας η ἕνα παλικάρι μας, η μία γατα μας. αὐτὸ ἄς
 ἔχη δόξα ὁ θεός, μοναχὰ νὰ ζήσητε ἢ αφεντιά σας, και ἄς
 το πάθαμε εμῆς, ὅθεν νὰ μὴν λήπετε νὰ μᾶς παριγοράτε μὲ
 ἀδελφικόν σας γράμμα. ὅς καταφρονιμένη ποῦ ἡμάστε. ὅθεν
 καλὲς ἀντάμοσες.

και ος
 ἀδελφόςας κήτζος
 μπότηζαρι.

1805 γεναρίου 20. αγια μαύρα.

κανὰ ναίω δὲν εἶναι νὰ σὲς γράψω. ἀπὸ αὐτοῦ νὰ μὴν λίπετε.
 ἀδελφικά σας ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς. και ἐν βία σὲς γράφω.

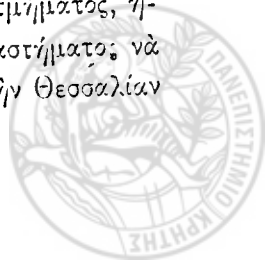
Ἦν τοῦ κειμένου τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, γίνεται δῆλον, ὅτι
 ὁ Κίτζος Μπότηζαρης κατόρθωσε νὰ διαφύγη τὰς παγίδας και
 τοὺς καταδιωγμοὺς τοῦ Ἁλῆ Πασᾶ, ὄντινα ἀποκαλεῖ ἀντίχρι-
 στον.... « ἐγὼ ἔπου ἐγλύτωσα ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ τὸ γαζέπι και
 ἄς ἔχη δόξαν ὁ θεός » . . . ὥστε κατὰ τὸ 1805 καθ' ἦν ἐπο-

χὴν ἐγράφη ἢ ἐπιστολὴ αὐτῆ, ὁ Κίτςος Μπότςαρης ἔζη καταφυγὼν εἰς Λευκάδα, ἐνῆ ὁ Πούκεβιλ ἐν τῇ Αφ' Ἰμῳ τῆς ἱστορίας τῆς Ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος λέγει «... ἤκουσα ἐξ»

- » αὐτοῦ τοῦ στόματος τοῦ Κίτςου ἐν Γαλλίᾳ δ. λ. ἐνθα ὁ Κίτςος μετὰ πολλῶν ἄλλων Ἑλλήνων μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ
- » Σουλίου εἶχον καταταχθῆ εἰς τὰς γαλλικὰς λεγεῶνας, τὴν
- » ἀφήγησιν τῆς συμπλοκῆς τοῦ Κόρακα καὶ τὴν περὶ τῆς πα-
- » τρίδος αὐτοῦ Ὀλίφιν, χωρὶς οὐδαμῶς ν' ἀναφέρῃ τί, ὑπὲρ
- » αὐτῆς ἔπραξεν ἐν τῇ ἐκφράσει εἶχε τί τὸ ἔκτακτον, μυστη-
- » ριῶδες δὲ προαίσθημα τῇ ἔλεγεν, ὅτι προώρισται ὁ ἄτον ἢ
- » βράδιον νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τοῦ Ἀλῆ, καὶ δὲν ἠπατάτο.....
- » Διότι ἐν τῇ πορείᾳ τῶν πραγμάτων ὁ Κίτςος Μπότςαρης
- » παραδοθεὶς εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ διὰ τῶν πρακτόρων
- » τῆς Ἀγγλίας, τῶν ἀνάνδρων κολακευόντων τὴν τυραννίαν
- » ὑπὸ τὴν ἀπατηλὴν ἐγγύησιν, ὅτι θὰ μείνῃ ἀνέπαφος, ἐφο-
- » νεύθη ὑπὲρ Γ'ώγου τινός ἐξ Ἄρτης.....» καὶ ἐν ὑποσημειώσει.
- » Ἐὶς τὸ ἔγκλημα τοῦτο διεπράχθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀλῆ
- » τὸν Ἰανουάριον 1803.

Ἡ χρονολογία αὕτη θέλει τὸν Κίτσον θανόντα δύο ἔτη πρὸ τῆς συντάξεως τῆς ἄνωθεν ἐπιστολῆς, ἀλλ' ὑπὸ τῶν γεγονότων ἅτινα ἀναγράφει αὐτὸς ὁ ἴδιος συγγραφεὺς, ἀποδεικνύεται τὸ σφαλερδὸν αὐτῆς.

Διότι ἡ σύμβασις τῆς ἐξόδου τῶν Σουλιωτῶν, ὑπεγράφη τὴν 21 Δεκεμβρίου τοῦ 1803 ἢ δὲ συμπλοκὴ τοῦ Κόρακα ἐγένετο μετὰ δέκα ἢ εἴκοσι τὸ πολὺ ἡμέρας ἀπὸ ταύτης, εἴτε οἱ Τούρκοι καταδιώξαντες τοὺς συνθηκολογήσαντας, ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ Πάργαν ἀναχώρησιν τοῦ πρώτου αὐτῶν τμήματος, ἢ δύναντο ἐντὸς τοῦ προμνησθέντος χρονικοῦ διαστήματος, νὰ καταφθάσωσι παρὰ τὴν Ἀχελῶν τοὺς πρὸς τὴν Θεσσαλίαν τραπέντας.

Ὡστε ἂν θεωρήσωμεν ὡς ἀσφαλῆ τὴν χρονολογίαν ταύτην, τὰ σπουδαιότατα ταῦτα γεγονότα, εἰς ἃ ἔλαβε σημαντικὸν μέρος ὁ Κίτσοσ Μπότζαρησ, ἐγένοντο ἐν ἀκριβοῦσ ἔτοσ μετὰ τὸν θάνατόν του, τοῦθ' ὑπερ ἀδύνατον νὰ ἐλάβησαν εἰς ταῦτα μέρος· ὅτι παρευρέθη εἰς ταῦτα καὶ πρωτογωνίστησε μετὰ τῶν συμπατριωτῶν του, εἰς ὧν μάλιστα ἐκ τῶν πρωτίστων ἀρχηγῶν, οὐδεὶσ τὸ διαμφισβητεῖ, ἄρα ἢ ἐν τῇ ὑποσημειώσει χρονολογία εἶναι ἀναμφισβητήτωσ ἐσφαλμένη.

Ὁ Σάθασ ἐν τῇ τουρκοκρατουμένῃ Ἑλλάδι σελ. 575 γράφει κατὰ τὸ 1807 «...Συγχρόνωσ δὲ προτροπῇ καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ Καποδιστρίου ἢ ἐν Λευκάδι (Ἀγία Μαύρα) τέωσ ὑποθαλπόμενοι ἀρματοῦλοὶ ἐξελθόντεσ εἰς τὴν Στερεάν καὶ ἐνωθέντεσ μετ' ἄλλων κλεπτῶν ἐπὶ κεφαλῆσ ἔχοντεσ τὸν Κατοσαντῶνων καὶ τὸν Κίτσοσ Μπότσαρη.....»

Ἢ οὕτωσ ἔχουσιν ἢ ἄλλωσ, τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θανάτου τοῦ Σουλιώτου ἥρωοσ, τὸ χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι ὁ Ἄλῆσ πιασᾶσ δὲν ἐγνώριζε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὰσ περιστάσεισ καὶ χρησιμοποίησῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ μάχιμον τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸ δὴ σπουδαιότερον ἐκ τῆσ ταυτότητοσ τοῦ σκοποῦ του μετ' ἐκείνου τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀπηνῶσ καταδιωκομένων· ὡσ καὶ αὐτόσ ὁ ἴδιοσ περὶ τὴν δύσιν τοῦ βίου του περιστοιχισμένος ἦδη ὦν ὑπὸ τῶν δημίων τοῦ Σουλτάνου ὠμολόγησεν ἀνακράξασ

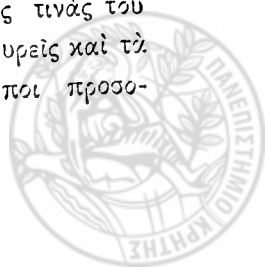
Ἐπιχίρ, ἢ ἐλευθερία μᾶσ κατέστρεψε.» καὶ οἱ Ἑλληνεσ δὲν θὰ βραδύνουσι νὰ σκυλεύσωσι καὶ αὐτὸν τὸν Σουλτάνον. Ἢ ἐὰν κατῶρθουσι νὰ ἐγκολποθῶ τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ συμβιώσω μετ' αὐτῶν ὡσ ἴσοσ πρὸσ ἴσοσ, ἀπὸ πολλοῦ ἦδη θὰ ἐγενόμεν ἀρχηγὸσ αὐτῶν· ἀλλ' οὐδεὶσ σύνδεσμοσ εἶναι κατορθωτόσ μετὰ τῶν ἡμῶν, ἐνόησα τοῦτο πολὺ ἀργά.»

Βεβαίωσ ὁ ἀσηφῆγοσ οὗτοσ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ αἵματοσ

καρχαρίας, δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ γνωρίσῃ ἢ προΐδῃ διὰ τίνων μέσων καὶ υπερασπιστῶν θὰ ἀνεβάλλετο τὸ ἐλεύθριον τέλος του, διότι ἐνῶ καὶ αὐτὸς ἐγνώριζε καὶ ὁ Κίτσιος ἐκήρυττε τὴν ἔκρηξιν τῆς προπαρασκευαζομένης μεγάλης Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ ἐπίστευεν ἀδιστακτικῶς ἐκ τῶν ὄσων ἐδιδάχθη, ὅτι τοιαύτη ἐπανάστασις δύναται καὶ τὸν θρόνον τῶν Σουλτάνων νὰ σκλεύσῃ καὶ τὰς στρατιάς του νὰ καταθραύσῃ, ἐνέμεινεν ἐν τῇ αἰσχίστῃ καὶ σεσαθρωμένη αὐτοῦ πολιτικῇ τοῦ δόλου τῆς ἀπάτης καὶ τῆς φιλαργυρίας, ἣτις ἂν καὶ βραδέως, ἀσφαλῶς ὅμως τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ μοιραῖον καὶ ἀτιμωτικὸν τέλος του.

Οὐδεμίαν στρατιωτικὴν ἢ πολιτικὴν ἀρετὴν διεκόςμει τὸ τέρας τοῦτο· τοῦναντίον μάλιστα πολλάκις ἠλέγχθη ἐπὶ ἐσχάτῃ δειλίᾳ· τὸ μόνον δὲ προτέρημα, ὅπερ τὸν περιεκόσμει, ἦτο, τὸ χαρακτηρίζον τὴν Τουρκικὴν φυλὴν ἔθνικὸν χάρισμα, ἦτοι ἡ ἄμετρος δολιότης, ἀναμειγμένη μετὰ λύσσης, ὑπὸ αἵματος μόνον δροσιζομένης καὶ καταπραῦνομένης.

Τοιαῦτα προσόντα ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ὁ κοινωνικὸς ὀργανισμὸς ζιετέλει ἐν παντελεῖ ἀποσυνθέσει, ἣ δὲ ἐκτελεστικῇ τοῦ Κράτους ἐξουσία ἠκολούθει τὰς ὀρέξεις τῶν γενναίως διωροδοκούντων καὶ ἐπιδεξίως αὐτὴν ἀποπλανώντων Πασάδων, συμπράττουσα, οὕτως εἶπειν, διὰ τῆς ἀκηδίας τῆς, καὶ ἰσχυροποιῶσα οὕτω τοὺς διαφθορεῖς τῆς χώρας Σατράπας, ἐξετιμῶντο καὶ ἐθεωροῦντο ὡς μοναδικὰ καὶ συνετέλουν εἰς τὸ νὰ προαχθῇ τις ὅσον ἐπεθύμει, καὶ ὅσον ἠδύνατο, ἀλλ' οὔτε μεγάλαι πνευματικαὶ ἀρεταί, ἢ νοῦς ἐκτακτὸς ἀπηγεῖτο ὅπως κυβερνήσῃ κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν σύστημα, ἐπαρχίας τινὰς τοῦ κράτους, ἀφοῦ ὡς μεγάλοι Βεζύραι διωρίζοντο κούρεις καὶ τὰ ὑψηλότερα τῶν ἀξιομάτων κατελάμβανον ἄνθρωποι προσομοίων τούτῳ ἐπαγγελμάτων.

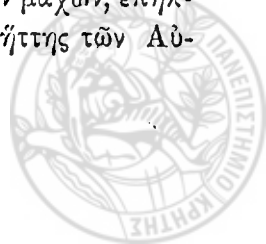

Οὕτω λοιπὸν καὶ ὁ Ἄλγης γεννηθεὶς κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῶν πολεμικῶν ἐκρήξεων, καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν Ουελλωδῶν περιπλοκῶν, προήχθη ἀσπαζόμενος ὅτε μὲν τὴν μίαν, ὅτε δὲ τὴν ἄλλην τῶν διαμαχομένων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, πάντοτε ὅμως ἐξερχόμενος ἐξ οἰουδήποτε πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ συγδυασμοῦ πλουσιώτερος καὶ ἰσχυρότερος ἢ πρότερον.

Ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Ἰπείρου, τῆς γειτνιασεως αὐτῆς πρὸς τὰς Ἰονίους Νήσους καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἢ φιλία τοῦ ἀρχοντος αὐτῆς ἦτο χρήσιμος πρὸς τοὺς παλαιόντας διὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς Εὐρώπης ἰσχυροῦς· διότι οἱ μὲν ἐζήτουν νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐν τῇ Ἰονίῳ πελάγει ἢ νὰ τηρήσωσι τὰς ἐπὶ τῆς Ἰπείρου κτηθείσας χώρας, οἱ δὲ νὰ ἐκδιώξωσι τοὺς ἤδη ἐγκατασταθέντας, ἐγκαθιστάμενοι αὐτοὶ ἀντ' ἐκείνων ἄλλοι πάλιν, ὅπως φέρουσιν ἀντιπερισμὸν εἰς τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα, προσεπάθουν νὰ ἐγειρῶσι κατὰ τοῦ Σουλτάνου τὴν γηραιὰν ἀλώπεκα.

Διὸ συνεχέστατα ἐδίδετο εἰς τὸν Ἄλγην ἀφορμὴ καὶ τὰς διαταγὰς τοῦ Μονάρχου πολλάκις νὰ ἀθετήσῃ, καὶ κατ' αὐτοῦ μάλιστα νὰ ἐγερθῇ, καὶ σφαγὰς καὶ δηλώσεις νὰ διαπράξῃ καὶ ταῦτα εἰς βάρους, πάντοτε τῶν Ἑλληνικῶν κεφαλῶν καὶ περιουσιῶν.

Ἐν τῇ δεινῇ λοιπὸν ταύτῃ τῶν πολλαπλῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν γεγονότων, καὶ τῇ ἀπαύστῃ διασταυρώσει ἐν τε τῇ Ἰονίῳ πελάγει, τῇ Ἑλλάδι καὶ Ἰπείρῳ τῶν Εὐρωπαϊκῶν στρατῶν καὶ στόλων, τῶν Ἑλλήνων ἀρματωλῶν, καὶ τῶν σιφῶν τοῦ Ἄλγῃ, ἀκολουθούντων ὅτε μὲν τὸ ἓν, ὅτε δὲ τὸ ἕτερον πολιτικὸν ρεῦμα, ἀναλόγως τῆς ἐκβάσεως καὶ σπουδαιότητος ἐκάστης τῶν ἐν τῇ μέσῃ Εὐρώπῃ διεξαγαμμένων μαχῶν, ἐπηλθε τὸ ἐν Ἀούστερλιτζ σπουδαῖον γεγονός τῆς ἡττης τῶν Αὐ-

στριακῶν καὶ Ρώσων, ὅπερ μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πολιτικῆς. Ὁ Ναπολέων κατὰ δυνάμειν πᾶσαν Ρωσικὴν ἐνέργειαν, κατῴρωσε διὰ τοῦ νέου καὶ ἱκανοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτοῦ του, Σεβαστιάνη, νὰ προσοικειωθῇ τὸν Σελῆμ καὶ διαλύσας τὴν μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας ὑφισταμένην συμμαχίαν, νὰ περιαγάγῃ τὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων Κρατῶν πράγματα, εἰς ὀξύτατον σημεῖον.

Καὶ οὕτως ἡ Ρωσσία προτιθεμένη νὰ κηρύξῃ τὸν κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμον, διὰ νὰ φέρῃ ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὰ Τουρκικὰ στρατεύματα, ἤρξατο ἐνεργοῦσα πάλιν, ὅπως ἐξεγείρῃ τοὺς Ἕλληνας κατὰ τῶν τυράννων των, ἀποστείλασα πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοποῦμένων πράκτορας ἕνα τὴν Ἑλλάδα ἀπασαν, οἵτινες προαγγέλλοντες τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου παρσκευαζόμενον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τῆς πίστεως, μέγαν πόλεμον, προεκάλουν τοὺς Ἕλληνας ἵνα δραττόμενοι τῆς εὐκαιρίας λάθωσι τὰ ὅπλα καὶ ἐξεγερθῶσι οὐσσωμοὶ πρὸς κατάθραυσιν τῶν βαρέων ἀλύσεών των.

Ἡ πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς Ἑλλάδος κάτωθι ἐπιστολὴ τοῦ κόμητος Μοτζενίγου πληρεξουσίου τοῦ Τσάρου, μαρτυρεῖ μετὰ πόσης δραστηριότητος οἱ Ρῶσοι ἐπελάθοντο τοῦ ἔργου.

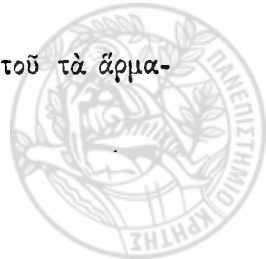
Ὁ Πληρεξούσιος τῆς Μεγαλειότητος τοῦ Τρισαυγούστου Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν ρωσικῶν Ἀλεξάνδρου Α΄. πρὸς τοὺς καπετανέους τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἡπείρου.

Ἡ ἀδικος καταστροφὴ ὅπου ἐδοκίμασθε ἀπὸ τὸν διοικητὴν τῶν Ἰωαννίνων Ἀλῆ Πασιᾶ, τὰ κακὰ ὅπου δοκιμάζουν οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἡπείρου ὁμογενεῖς σας ἀπὸ τὸν τὸν Πασιᾶν, καὶ ἀπὸ ἄλλους κατὰ μέρος διοικητὰς, μᾶς εἶναι ὅλα αὐτὰ πρὸ πολλοῦ γνωστὰ, καὶ ἀπὸ τὰς ἀναφορὰς σας, καὶ ἀπὸ τὴν ἀκοήν, καὶ μετὰ λύπην καὶ ὀλίφην τῆς ψυχῆς μας πάντοτε τὰ ἀκούομεν.

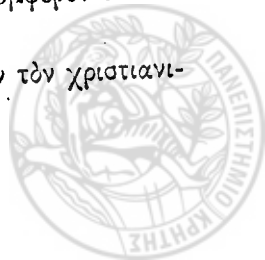
Ὁ Τρισαύγουστος Ἀυτοκράτωρ, καὶ δεσπότης μου ὄντας σύμμαχος μετὰ τὴν Ὀθωμανικὴν πόρταν, ἐπάσχισε μετὰ ὅλους τοὺς τρόπους νὰ τὴν παρακαλέσῃ διὰ νὰ ἀλλάξουν τὸ φέροσιμον τοὺς οἱ Τούρκοι πρὸς τοὺς ὑποκειμένους, καὶ νὰ κατασταθῇ γλυκὺς καὶ ἀνεπαίσθητος ὁ ζυγὸς σας, μ' ὅλον τοῦτο ἐλάλει διὰ τόσον καιρὸν εἰς ὧτα μὴ ἀκούοντων, αὐτοὶ ἐσκληρῆνοντο περισότερον καὶ ἢ βοή τῶν ἀναστεναγμῶν σας ἐφθασεν ἕως εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου, καὶ ἐκίνησεν εἰς οἶκτον τὴν αὐτοκρατορικὴν του μεγαλειότητα ἐν ἧ ἔβλεπεν ἀπὸ ἐν ἄλλο μέρος καὶ τὴν δολιχότητα, καὶ τὴν ἀπιστίαν τοῦ Σουλτάνου, καὶ τῆς πόρτας, καὶ τὸν τρόπον τὸν ἀνόητον, μετὰ τὸν ὁποῖον ἐφέροντο πραγματευόμενοι μετὰ τοὺς φραντζέζους, τοιαύτας πραγματείας, τῶν ὁποίων δὲν ἦτο ἀρκετὸν τὸ πνεῦμά τους, διὰ νὰ ἰδῆ τὰς ἐκβάσεις, ἀλλ' ἔπρεπε μίαν ἡμέραν, καὶ αὐτοὶ νὰ ὑποδουλωθοῦν, χωρὶς νὰ τὸ προῖδου, καὶ νὰ τὸ θελήσου, καὶ τοὺς Ἰλληνας νὰ ὑποτάξουν εἰς νέους βασιάνους καὶ εἰς δουλίαν ἄλλου εἴδους, πλὴν ἴσως πλέον χειροτέραν ἀπὸ αὐτὴν ὅπου ὑποφέρουν τώρα. Αὐτὰ τὰ δίκαια ἐβίασαν τὴν αὐτοκρατορικὴν του μεγαλειότητα, διὰ νὰ κάμῃ μετὰ τὴν δύναμιν ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἠμπόρασε νὰ κατορθώσῃ μετὰ τὸν λόγον, καὶ ἡ ἀνόητος πόρτα ἀντὶ νὰ κλύνη, καὶ νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν πραγμάτων, ἔλαβε τὴν αὐθάδειαν διὰ νὰ κηρύξῃ αὐτὴ πρώτη τὸν πόλεμον, ἐπεριδομένη ὅχι εἰς τὴν ἰδίαν τῆς δύναμιν, ὅπου ἐκαταστήθη σήμερον σχεδὸν εἰς οὐδὲν, ἀλλ' εἰς ἐκείνην τῶν φραντζέζων, ὅπου ὀλίγον διαφέρουν εἰς τὸν κόμπον καὶ εἰς τὴν ὑφιλοφροσύνην ἀπὸ τοὺς Τούρκους, καὶ ὑπόσχονται τὸ πᾶν, χωρὶς νὰ γνωρίσουν ὅτι ἡ Μπαγιανέτα ἡ ρωσικὴ δὲν διαφέρει ἀπὸ τὴν λόγῃ τῶν σπαρτιατῶν καὶ Μακεδόνων.

Ὁ ἅγιος Θεὸς εὐλόγησεν ἐξ ὕψους αγ. αὐτοῦ τὰ ἄρμα-

τα τοῦ αὐτοκράτορος μου, διὰ νὰ ταπεινώσῃ τὴν ὑπαρμένην ὄφρυν τῶν Γαλλοτούρκων, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ καὶ ὀλεθρίους σκοποὺς, ὅπου αὐτὰ τὰ δύο ἀσεβῆ ἔθνη συνώμισαν κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ δικαίωματος τῶν ἐθνῶν, καὶ νὰ φέρῃ τὴν ἡσυχίαν εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ λεχία τὰ ἄκρα τῆς Βαλτικῆς, ἐκεῖνα τοῦ Δουνάβεως, τοῦ Εὐξίνου Πόντου, τοῦ Βοσπόρου, τοῦ Ἑλλησπόντου, ἡ Βουλγαρία ἡ Σερβία, ὅλα τὰ μέρη αὐτὰ ἀντιχοῦν ἀπὸ τοῦ κρότου τῶν ἀρμάτων, καὶ ἀπὸ τὰς λαμπρὰς νίκας τῶν ἀητήτων στρατευμάτων, ὅθεν ἡμπορεῖτε τώρα νὰ ἐπιζῆται δικαίως, καὶ μετὰ λόγου τῆς τύχης Σας τὴν μεταβολὴν, καὶ νὰ σᾶς συκωθῇ ἐκεῖνη ἡ ἀχλὺς τῆς ἀθυμίας, καὶ ἀπελπισίας, ἣτις μέχρι τοῦδε ἐσκέπαζε τὰ πνεύματά σας, τώρα ἔλλειξαν ἐκεῖνα τὰ ἐμπόδια ὅπου ἐκάμην νὰ μὴν φανῇ πρὸς ἐσᾶς ὡς ὁμογενῆς σας, καὶ ὅπως ἤθελον καὶ ἐπεθύμει ἡ ψυχὴ μου. Τώρα ἡμπορῶ νὰ σᾶς δώσω πᾶσαν χεῖρα βηθείας διὰ νὰ φθάσετε πάλιν εἰς τὴν πρωτέρα σας κατάστασιν, καὶ νὰ γένητε ἀρεστοὶ διὰ νὰ τιμήσῃτε καὶ τὴν πατρίδα σας, καὶ τὸν ἑαυτὸν σας. Στοχάζομαι νὰ ἦνε ἰκανὸν σημεῖον τῆς διαθέσεως μου ἡ ἐκλογή ὅπου ἔκαμα διὰ τὸ ὑποκείμενον ὅπου ἔπρεπε νὰ ἐπιφορτισθῇ τὰς ὑποθέσεις σας καὶ νὰ τὰς ἀποδώσῃ ὅπου εἶναι ὁ Πανιερότατος Μητροπολίτης ἅγιος Ἄρτης, ἰδίως σας ἀρχιερεὺς τῶν περισσοτέρων, καὶ ὅλων κοινὸς πατήρ, καὶ προστάτης καὶ καλοθελητής, καὶ εἰς τὸ σέβας ὅπου τοῦ ἀποδίδεται, σᾶς λέγω καλέγῳ μὲ τὰς δοκιμὰς ὅπου ἔλαβον ἀπὸ τὸ ὑποκείμενόν του, ὅτι ἀληθινὰ κάμνετε δικαιοσύνην, ὡς τοῦ ἀνῆκει. Εἰς τὴν πανιερότητά του λοιπὸν ἐνεπιστεύθηκα τὰς ὑποθέσεις σας. καὶ ἐκεῖνας τῆς στερεᾶς τῶν ὁμογενῶν σας, διὰ νὰ τὰς διευθύνῃ ὅπως εἶναι ἡ ὑψηλὴ βουλή, καὶ τὸ συμφέρον τὸ ἐδικόν σας.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλετε δεῖξει ὅλον ἐκείνον τὸν χριστιανι-

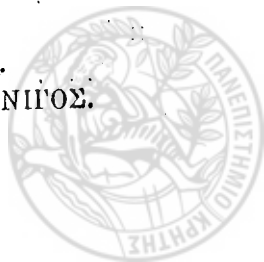

κόν ζῆλον διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος σας καθὼς κατὰ καιροὺς μοὶ εἶχετε δώσει τῶσας ὑποσχέσεις, καὶ σημεῖα διὰ νὰ τὸ γνωρίσω. Ἐλπίζω ὅτι τὰ κινήματά σας θέλουν εἶναι τακτικά καὶ θεμελιωμένα, ἐπάνω εἰς τὴν τύχην καὶ τὸν ζῆλον τῆς πατρίδος, καὶ ὄχι ποτὲ πρὸς βλάβην τῶν ὁμογενῶν μας, καὶ ἀδελφῶν μας, οἱ ὁθησυροὶ τῶν τουρκῶν ἐκείνοι τοῦ Ἀλλῆ Πασιά θέλουν γίνῃ λάφυρα ἐδικά σας μέχρι τέλους, ὄχι ὅμως ποτὲ νὰ στοχασθῆτε ὅτι σὰς εἶναι συγχωρημένον νὰ κάμετε τὸ ἴδιον, καὶ εἰς τοὺς ἔξω ρωμαίους, τοὺς ὁποίους ἡ αὐτοκρατορικὴ του Μεγαλειότητος θέλει νὰ εἶναι κατὰ πάντα φυλαγμένοι, ὑπὸ τὴν βασιλικὴν του σκέπην, καὶ προστασίαν. Οὗτος ὁ εὐτυχὴς καιρὸς ἂν ἤθελεν ἔλθῃ εἰς τὰς ἡμέρας τῶν πατέρων μας, ἔπρεπε νὰ θυσιάσουν, καὶ τὸ ἰδικόν τους καὶ τὴν ζωὴν μὲ κάθε τους εὐχαρίστησιν καὶ χαρὰν, ἢ τύχῃ τὸν ἔφε-
 ρεν εἰς ἑσᾶς, καὶ πρέπει νὰ γνωρίσετε τὴν εὐεργεσίαν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ νὰ ἀλλάξετε φρονήματα διάθεσιν, καὶ τρόπους μὴν καταδεχθῆτε νὰ πουλήσητε τὴν πίστιν σας, τὴν τιμὴν σας, τὸ ἴδιον σας συμφέρον, δι' ὀλίγα ἄσπρα, μὴ βλέπετε τὸ παρὸν ὁποῦ εἶνε τὸ ἴδιον ἀνθρώπου ποταποῦ καὶ εὐκαταφρονήτου, ἀλλὰ προχωρήσατε τοὺς στοχασμούς σας καὶ πρὸς τὸ μέλλον.

Ὁ Πανιερότατος Ἅγιος Ἄρτης ἔχει ἄδειαν νὰ ὑποσχεθῇ εἰς τὴν εὐνοίαν τὴν αὐτοκρατορικὴν εἰς ὅσους τὴν μεριτάρουν, καὶ βαθμοὺς ἀξιομάτων πρὸς ἐκείνους ὁποῦ φανοῦν ἄξιοι, διὰ νὰ τοὺς λάβουν. Προσμένω νὰ ἀκούσω πολλὰ ὀγλήγορα τὸν καλὸν ὄργανισμόν σας καὶ νὰ λάβω ἔπειτα καὶ τὰς δοκιμὰς τῆς ἀξιότητος, τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς γενναϊότητος σας μένω.

Ἐδόθη ἐν Κορφοῦς τῇ 19 Μαρτίου 1807.

Κόμης ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΖΕΝΙΓΟΣ.

Τὸ παρὼν ἴσον ἀντίγραφον ἀπὸ τὸ καθολικὸν τοῦ ἐξοχωτάτου κόμητος Γεωργίου Μοτξενίγου πληρεξουσίου τῆς αὐτοκρατορικῆς μεγαλειότητος Ἀλεξάνδρου Α καὶ ἐδόθη τῇ καπετάν Γεωργιάκῃ Νικολάου.

Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Πανιερωτάτου ἀγ. Ἁγ. Ἁρτης
Κυρίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΡΟΣΤΑΘΗΣ.

Οἱ Ἕλληνες ὅμως κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μεθ' ὅλας τὰς πομπῶδεις καὶ ἐπιδεικτικὰς τῶν Ρώσων ἀποστόλων φράσεις καὶ μεγάλας καὶ γενναίας ὑποσχέσεις, δὲν ἐφαίνοντο πλέον διατεθειμένοι νὰ ὑποστῶσι νέας πόλιν θυσίας ὑπὲρ τῆς Ρωσίας, ὡς πολλὰ καὶ διδακτικώτατα τῆς πολιτικῆς τῆς λαβόντες μαθήματα· διότι δόσκις μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτῆς διεγειρόμενοι ἐλάμβανον τὰ ὄπλα, ἐγκατελιμπάνοντο ὑπὸ ταύτης, ἅμα ἢ πολιτικῇ ἀνάγκῃ παρήρχετο, εἰς τὴν ἀγρίαν τῶν βερβάρων ἐκδίκησιν, καὶ ἢ κατεσφάζοντο ὑπὸ τούτων ἀνηλεῶς, ἢ ἴναγκάζοντο νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς γενεθλοὺς αὐτῶν πόλεις διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὴν ἀτίμωσιν καὶ τὸν θάνατον. Ἐὶ παραδοξότερον ὅμως εἶναι ὅτι ὁ Ναπολέων ἐπιδιώξας ἐκ παντὸς τρόπου καὶ ἀναζητήσας τὴν φιλίαν καὶ συμμαχίαν τοῦ Σουλτάνου, ἐξήγγειρε καὶ τὸν Ἀλῆν, πρὸς ἐπιτυχίαν καὶ πραγματοποιήσασιν τῶν σχεδίων του.

« Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ρωσικοῦ στόλου ὁ Θηριώδης
« τῶν Ἰωαννίνων σατράπης Ἀλῆς πασᾶς διεγειρόμενος καὶ
« ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος, ἤρχισε τὰς κατὰ τῆς Ἰονίου πολι-
« τείας ἐχθροπραξίας· ὅθεν περὶ τῆς ἀρχῆς Μαΐου 1807 ἔνδε-
« κα χιλιάδες Ἀλβανῶν πεζῶν καὶ ἰππέων ὑπὸ τὴν ἀρχηγ-
« γίαν τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ἐπιπεσόντες κατὰ τῆς Πρεβέζης καὶ
« καὶ Βονίτζης διήρπασαν καὶ κατέφθειραν πᾶν τὸ Ἕλλη-
« νικόν . . . (Σαθ. Τουρκ. Ἑλ. Σελ. 574). »

Ἄλλὰ μὴ περιοριζόμενος εἰς μίονα ταῦτα, ἐν ᾧ παρα-

σκευάζων προδιέθετε τὸν Σατράπην τοῦτον ἵνα ἐν δεδομένῃ στιγμή τὸν ὠθήσῃ κατὰ τοῦ φαινομενικοῦ συμμάχου τοῦ Σουλτάνου, καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας αὐτοὺς ἤρχετο εἰς συνεννόησιν,

Κατωτέρω παρατιθέμεθα ἐπιστολὴν μεγίστης ἱστορικῆς σπουδαιότητος τοῦ Ναυάρχου Βαρρὲ πρὸς δύο ἐπιφανεστάτους Ἕλληνας ὀπλαρχηγούς, ἐξ ἧς καταφαίνεται ὅτι οἱ Γάλλοι ἐνήργουν διοργανοῦντες τοὺς Ἕλληνας καὶ προσκαλοῦντες αὐτοὺς νὰ ὦσι πάντοτε ἔτοιμοι πρὸς πόνεμον· κατὰ τίνων ὅμως, ἀφοῦ καὶ τοῦ Σουλτάνου σύμμαχοι ἦσαν καὶ τοῦ Ἄλῃ στενοὶ φίλοι, τοῦ Ναπολέοντος παραιτίου γενομένου, ὡς ἀνωτέρω φαίνεται, εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Ἑλλήνων τῆς Πρεβέζης καὶ τῆς Βονίτισης, καὶ μάλιστα ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς δύο τῶν ἀσπονδοτέρων ἐχθρῶν τοῦ Σατράπου καὶ ἐν ἧ ὁ Ναύαρχος, ὡς συμμαχῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, γνωρίζει αὐτοῖς τὰς κινήσεις τοῦ Ἄλῃ, κατὰ τὸ παρὸν ὁ Βεζίρης εὐρίσκειται ἀκόμη εἰς Πρέβεζαν, ἐμέτρησε τὸ ἀσκέρι του καὶ ἔκαμε μερικὸν τοὺς ὀφράδες. . . . με ὄλον τοῦτο σὰς παρακαλεῖ ὅπου πάντοτε τὰ παλικάρια σας νὰ τὰ ἔχετε συναγμένα καὶ νὰ μὴν εἶναι σκορπιαδιστά.....» ἡ σπουδαία αὕτη ἐπιστολὴ οὔτε παρὰ τοῦ Παπαρ. οὔτε τοῦ Σάθα οὔτε τοῦ Πούκεβιλ ἢ τοῦ Μενδελσῶνος ἀναφέρεται· ἀλλ' οὔτε περὶ τοῦ ὀνόματος Ναυάρχου Βαρρὲ γίνεται μναία.

Ἐπιστολὴ Ναυάρχου Βαρρὲ πρὸς τοὺς ὀπλαρχηγούς Δημήτριον Καραϊσκον καὶ Γεωργάκην Νικολοῦ.

Ἐπίτ. Μαύρα 15)27 8μβρίου 1807.

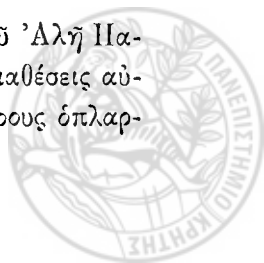
«Μπαρὲς ἐξουσιαστῆς τὸν γαλικὸν αὐτοκρατορικὸν ἀρμάτον
Πρὸς τοὺς Ἑκλαμπροτάτους Κυρίους Καπ. Δημήτριο Καραϊσκό,
καὶ Γεωργάκι Νικολοῦ.

«ἀπὸ τὴν περίλιψιν τοῦ ἱλικρινοῦ γραμματώσας 13 τρέχοντος, λαβιμένο εἰς τούτην τὴν στιγμήν ἐκατάλαβα τὰ πάντα, καὶ τῆς ἀποκρίνομε· μνίσκο ἰπόχρεος εἰς τὸν ἀγριπνον ζιλον σας, καὶ εἰς τὴν προθυμίαν ὅπου ἔχετε διὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν δούλευσιν· ἐγὼ δὲν ἐλίψα, νὰ ἰποτάξω τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ ἔξοχοτάτου γγενεράλ μπερτιέρ, τὸ ὅσον ἔσινομιλίσασαμε, καὶ τὴν κλίσιν ὅπου ἔβρον εἰς τὰ ἰποκίμενά σας εἰς τὰς πικρὸν περιστάσις, ἐθεόρισα μὲ ἀκρίβειαν τὰ γράμματα τοῦ τζάτζι καὶ τιμὲρ τόστι· αὐτὰ ἰθελα σὰς τὰ προβοδίσο εὐθίς, μὰ διὰ νὰ γενί φοκούφισ ὁ Κύριος Μπερτιέρ, μὲ τὸ ζῆτιμα τοῦ τὰ κάμνω μὲ γραμματὰ μου, μὲ ἰποσχεσὶν εἰς ὀλίγον διαστήματα νὰ τὰ ἔχετε εἰς χίρα σας, καὶ ὅσον ἀποθλέπι διὰ τὴν ἐκλαμπροτιτά σας ἐπράξα ἐκίνο ὅπου δικέος καὶ ἀξίος σὰς ἀπαρθενίσι· διὰ τὸ παρὸν δὲν ἴνε νεοτέρσις εἰς τὰς πολιτικὰς ἰποθέσις τὸν σινόρον. ὁ Βεζήρις ἐβρίσκετε ἀκόμιν εἰς πρέβεζαν, ἐμέτρισε τὸ ἀσκέρι του, ἔκαμε μερικὸν τοὺς ὀλφάδες, καὶ ἀπὸ τὰς ἰδίσεσ ὅπου ἔχω νὰ ἐσκόρπισε ἓνα μικρὸν σόμα. Ἐλπίζω ὅπου τὰ πράγματα νὰ διορθοθούν, μὰ μὲ ὅλον τούτο σὰς περικαλὸ ὅπου πάντοτε τὰ παλικάρια σας νὰ τὰ ἔχετε σιναγμένα καὶ νὰ μὴν ἴνε σκορπιαδιστὰ εἰς κάθε κερὸν ὅπου σὰς γράψω, νὰ φερθίτε χωρὶς ἀναβολὴν ἡεροῦ, μὴν λίπετε εἰς τὸ νὰ μαθένετε κάθε ἰδίσις τῆς στερεάς, καὶ νὰ μου τὲς διλοπισίτε διὰ ὀδιγιάν μου, τὸν ἀνθρωπον ὅπου ἐδιορίσατε διὰ πρέβεζα τὸν ἀναμένο, καὶ ἐτίμος εἰς τὰ δικεολογιμένα ζιτίματά σας, σὰς ἐπιθιμὸ θεόθεν κάθε εὐτυχίον.

(Γ. Σ.) **BARRES**

Ὡς φαίνεται οἱ Γάλλοι γνωρίζοντες τὸ κατὰ τοῦ Ἰαλλή Πα-
σᾶ δίκαιον μίσος τῶν Ἰλλήνων ὑπέθαλλον τὰς διαθέσεις αὐ-
τῶν, προσικειωθέντες μάλιστα τοὺς σημαντικωτέρους ὄπλαρ-

χηγούς, ὅπως δι' αὐτῶν ἐπαυξήσωσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσό-
τερον τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀπαδῶν τῶν μυστικῶν σκοπῶν των,
οἵτινες ὡς φαίνεται ἔτεινον κυρίως εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν
ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἰπείρον Ρωσικῶν ἐνεργειῶν.

Οἱ Γάλλοι γνωρίζοντες τὸν πολεμικὸν χαρακτήρα
τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ ἀξιόμαχον αὐτῶν, ἐπίστευον ἀδιστακτως,
ὅτι ἂν αἱ πρὸς ἀνέγερσιν τῆς Ἑλλάδος ἐνεργεῖαι τῶν Ρώσων
εὐδοῦντο, μεγάλως ἤθελον ἀντιπερισπάσει τὸν αὐτοκρατορι-
κὸν στρατὸν, καὶ τὰ μέγιστα ἤθελον ὑποβοηθήσει εἰς τὴν ἐπι-
τυχίαν τῆς ρωσικῆς πολιτικῆς, προσεπάθουν διπλοῦν κατὰ
τῶν Ρώσων νὰ ἐγείρωσι πρόσκομιμα· συμμαχοῦντες ἀφ' ἐνὸς
μετὰ τοῦ Ἀλῆ καὶ ἐξωθοῦντες αὐτὸν ὅπως προσβάλη τὴς τῆς
Ἰουνίου πολιτείας κτήσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοὺς ἐπιφανεστέ-
ρους Ἑλληνας περιποιοῦμενοι, ἐδίχαζον τὰς ἐνεργείας τῶν
ἀποστόλων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐλπίζοντες ὅτι ἂν οὐδὲν ἄλλο,
τοῦλάχιστον ἤθελον κατορθώσει νὰ ἀντιστρατευθῶσιν αὐτοῖς
διὰ τῆς ἠθικῆς τῶν φίλων Ἑλλήνων ἐπιρροῆς, καὶ ἀδιάφο-
ρον ὅλως ἂν διὰ τοῦ εἶδους τούτου τῶν ἐνεργειῶν κατεσφά-
ζοντο καὶ ἐθυσιάζοντο μυριάδες ἀθῶων Ἑλλήνων.

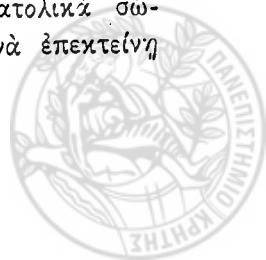
Δύο λοιπὸν στρατόπεδα ὑφίσταντο τότε ἐν Ἑλλάδι καὶ
Ἰπείρῃ, ἀφ' ἐνὸς μὲν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Ρώσσου Αὐτοκρά-
τορος πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν πολιτικῶν καὶ πολεμικῶν τοῦ Μο-
νάρχου τῶν συμφερόντων, κηρύττοντες τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς
Ἑλλάδος, προσεκάλουν τοὺς Ἑλληνας νὰ λάβωσι τὰ ὄπλα
καὶ καταρθώθῃ συνειπία τῶν εἰρημίων ἐπιδρομῶν, κατὰ
τῆς Ἰουνίου πολιτείας, τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, νὰ γείνη τὸ ἐπόμενο
φήφισμα. «Συνειπία τούτου ἡ Γερουσία τῆς Ἑπτανήσου ἐπι-
« σήμως κηρύξασα (17 Ἰουνίου 1807) τὸν κατὰ τοῦ Ναπο-
« λέοντος καὶ τοῦ Σουλτάνου πόλεμον προσεκάλεσεν ἐν ὄνό-
« ματι τῆς Ἑλληνικῆς φιλοτιμίας τοὺς Ἰονί-

« οὐς πλοιάρχους ἵνα κατατρέχῃσι τὰ ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν « σημαίαν πλοῖα » ἀφ' ἐτέρου δὲ οἱ Γάλλοι, κηρύττοντες τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν κατὰ τοῦ Ἀλῆ πόλεμον, προσεκάλουν τοὺς Ἕλληνας κατὰ τῶν Ρώσσιων, ἂν δὲ ἄλλως ὑποληφθῆ, κατὰ τοῦ συμμάχου των Σουλτάνου, διότι δεσμότης τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας δὲν ἦτο παρ' αὐτὸς καὶ μόνος.

Καὶ πρὸς ἐπίμετρον τούτων, προσετέθηεντο καὶ οἱ Ἄγγλοι, οἱ οὐδέποτε, προκειμένου νὰ προσπορισθῶσιν ἔστω καὶ ἐλάχιστον πολιτικὸν ἢ ὑλικὸν κέρδος, ἐκ πολέμων ἢ πολιτικῶν διενέξεων καὶ περιπλοκῶν ἀπουσιάζοντες, οἵτινες διὰ τῆς συνήθους αὐτῶν πολιτικῆς τῆς καταρραδιουργήσεως καὶ δολιότητος πολλὰ σχέδια καὶ ἐλπίδας τῶν Ἑλλήνων διέλυσαν, προξενήσαντες αὐτοῖς διὰ τῆς προδοτικῆς αὐτῶν διαγωγῆς πολλὰ καὶ μέγιστα δεινά.

Ὡστε δύο ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι πολιτικαὶ ἰδέαι ἐξυπηρετοῦσαι ἀλλότρια ἀπ' ἀλλήλων ξένα συμφέροντα ἐδέσποζον, ἐξ ὧν κατ' ὄψιν μόνον τὰ τῶν Ρώσσιων τουλάχιστον, ἐφαίνοντο τείνοντα νὰ ταυτισθῶσι μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν, ἀλλὰ κατὰ βάθος ξένα ὅλως ὄντα, ὡς ἐκ τῆς προαποκτηθείσης πείρας καὶ αὐτῶν τῶν πραγμάτων γνωρίζομεν, πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ ὄνειρα καὶ τὰ καθολικὰ καὶ ζωτικὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ συμφέροντα. Ἦν δὲ δύστροπον δὲ ταύτην καὶ ἀλλοπρόσαλλον τῆς πολιτικῆς τῶν συμφερόντων θέλησιν οἱ δυστυχεῖς καὶ πεπονημένοι Ἕλληνες ἐκλήθησαν νὰ ἐξυπηρετήσωσιν.

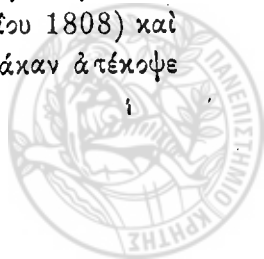
Ἐν τῇ δξυτήτι λοιπὸν ταύτῃ τῶν πραγμάτων, καὶ τῇ ἀνωμάλῃ καὶ ἐκρύβιμῃ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν τῆς Τουρκίας ὑποθέσεων θέσει, οὐσης μάλιστα ἤδη ἀπησοχλημένης εἰς τὸν κατὰ τῆς Ρωσσίας πόλεμον, ὁ Ἀλῆς κατῴρωσε νὰ πνίξῃ καὶ νὰ διασκορπίσῃ τὰ σπουδαιότερα ἀρματολικὰ σώματα, καὶ μέχρι Πελοποννήσου καὶ Στερεᾶς νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐξουσίαν του.

Ἦ ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ Σελήμ Γ. ἐπελοῦσα ταραχή καὶ ἀνομιαλίᾳ, ὡς συνήθως συμβαίνει κατὰ πᾶσαν τῶν καθεστώτων ἀλλαγὴν, ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν σπουδαίως νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῆς συμπληρώσεως τῶν σκοπῶν του.

Μεθ' ὅλας ὅμως τὰς προσόδους τοῦ Σατραπῦ, καὶ τὴν ἐπαύξην τῆς ἰσχύος του, οἱ ἔνεκα τοῦ καταδιωγμοῦ, ὄντινα κατ' αὐτῶν ἐπεχείρησεν, ἐκπατρισθέντες Ἕλληνες ὀπλαρχηγοὶ καὶ ἀρματωλοὶ, δὲν ἐπαύσαντο ἐνεργεῖντες, καὶ διοργανοῦντες τὰ πολεμικὰ αὐτῶν σῶματα· ἔχοντες λοιπὸν τὴν Ἴόνιον πολιτείαν ὡς κέντρον τῶν ἐνεργειῶν των, καὶ μετὰ τῶν Γάλλων ἦδη συνεννοούμενοι, διότι μετὰ τὴν ἐν Τιλσίτ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ρωσσίας συνομιολογηθεῖσαν εἰρήνην, αἱ δύο αὐταὶ δυνάμεις διὰ μυστικοῦ ἄρθρου τῆς συνθήκης ταύτης συνεφώνησαν τὸν δι-
αμελισμὸν τῆς Τουρκίας, καὶ οὕτως αἱ πολιτικαὶ κατὰ τῆς Ρωσσίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀντενέργειαι, ὅλως ἐξέλειπον· ἐπεχείρουν ἐπικινδυνωδεστάτως κατὰ τε τῆς Ἰπερίου καὶ τῶν Τουρκικῶν καὶ τῶν τοῦ Ἀλῆ δυνάμεων προπαρρασκευὰς καὶ ἐξοπλήσεις.

Τόσον δὲ καὶ ἐν Ἰπείρῳ ὁ ἐπαναστατικὸς ὄργανισμὸς εἶχεν ἐπιτευχθῆ, ὥστε ἐν συνόδῳ τινὶ ὁ Παπὰ Εὐθύμιος Βλαχάβας, διορισθὴ γενικὸς ἀρχηγὸς, καὶ διοργάνωσεν λαμπρὸν κατὰ τοῦ Ἀλῆ σῶμα ἀρματωλῶν, ἐν ᾧ μάλιστα προσήλθεν καὶ ὁ δυσπιστῶν ἦδη πρὸς τοὺς Ρώσους ἀτρόμητος Νικοτσάρας· ἀναβλη-
θείσης ὅμως τῆς ἡμέρας τῆς ἐκρήξεως τῆς ἐπαναστάσεως διὰ τὴν 29 Μαΐου, ἡμέραν τῆς πτώσεως τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλ. Ἀυτοκρατορίας, τὸ πρᾶγμα ἐπροδόθη ὑπὸ καταπύστου τινὸς Ἕλληνοσ. Ὅτε οἱ ἐν Ἰπείρῳ συνωμῶται εἰδοποίησαν ἀμέσως τὸν Βλαχάβαν περὶ τοῦ κινδύνου· οὗτος δὲ ἀκράτητος ὑψωσεν ἐν Χασίοις τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως (5 Μαΐου 1808) καὶ μετὰ 600 συνωμωτῶν καταλαβὼν τὴν Καλαμπάκαν ἀτέκοψε

πάσαν μετὰ τῆς Ἰπεύρου συγκοινωνίαν, καὶ δι' ἐκτάκτων πεζοδρομίων ἀναγγελίας τὰ γενόμενα; προσεκάλει εἰς τὰ ὄπλα καὶ τοὺς ἐπιλοίπους ἀρματωλοὺς, συγχρόνως ἐξήτησε καὶ τὴν σύμπραξιν τῶν ἐν Ἰρικόλοις Τούρκων.

Ἄφ' ἐτέρου δὲ, ἄλλα οἱ σημαντικώτεροι ὄπλαρχηγοὶ καὶ ὁ Κολοκωτρώνης διέπραττον καὶ ἐνέργουν. Ὅτε ὁ τελευταῖος οὗτος διέτριβεν ἔτι ἐν Ζακύνθῳ, οἱ ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἰονίου πολιτείας ἀνήκοντες ἐπισημότεροι ὄπλαρχηγοὶ τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς Πελοποννήσου συνήλθον ἐν Ἀγία Μαύρᾳ καὶ οὐσχεπτόμενοι μετὰ τῶν Ρώσων πρακτόρων περὶ νέας τῆς Ἑλλάδος ἐξεγέρσεως, κατελόγιζον ὅπως καὶ τὰ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ρωσίας διατελοῦντα Ἑλληνικὰ σώματα ἐξέλθωσιν εἰς τὴν Ρούμελην καὶ λάβωσι μέρος εἰς τὸν διοργανιζόμενον ἀγῶνα, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Λευκάδα, ὅπως παραλαμβάνων μέρος τῶν αὐτόθι εὐρισκομένων στρατευμάτων διαπεραιωθῇ φέρων τὴν ἐπανάστασιν, εἰς Πελοπόννησον, «...καὶ
« ἔτοι εὗρηκαν ἓνα παμπέκο τούρκικο μὲ 10 κανόνια, τὸ
« ἀγοράσαμεν καὶ ἐμβήκα καπετάνος εἰς αὐτό. Ἐπῆρα δια-
« βήτηριον, ἐπῆγα εἰς τὴν καθέδρα τῆς ρεπούμπλικας εἰς
« τοὺς Κορφούς. Ἴκει μὲ ἔδωσαν ἄδειαν διὰ νὰ κτυπῶ στερ-
« γιᾶς καὶ θαλάσσης τοὺς τούρκους.....»

Κατόπιν τούτων, ὡς ὁ ἴδιος Κολοκοτρώνης διηγεῖται, ἐν σχεδίῳ μετὰ τοῦ γενικοῦ τῆς Κερκύρας Διοικητοῦ Δουζελότ καὶ τοῦ Ἀλῆ Φαρμάκη, ἀπεφασίσθη ἵνα προσλαμβάνοντες 500 γάλλους πυροβολητὰς, οὓς ἤθελον ἐνδύσει φουστανέλλας, καὶ 5000, ἐκ τῶν εἰς τὴν Γαλλικὴν ὑπηρεσίαν εὐρισκομένων Ἑλλήνων, στρατολογοῦντες σὺν τούτοις καὶ 3000 μισθωτοὺς Τσαμίδες, οἵτινες διετέλουν ἐχθροὶ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, καὶ μετὰ τῶν Τούρκων τῆς Πελοποννήσου συνεννοούμενοι ὅπερ ἐγένετο, ἐλθόντων τῶν προκρίτων Τούρκων καὶ χριστια-

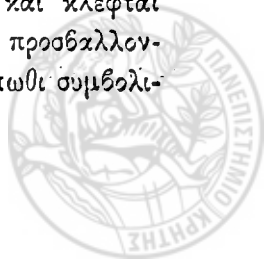

νών εἰς Νάκυνθον, νὰ καταλάβωσιν, ἅμα τῇ ἀποδόσει των, τὰ φρούρια τῆς Πελοποννήσου, νὰ σχηματίσωσι δὲ μικτὴν κυβέρνησιν ἐκ 12 Τούρκων καὶ 12 Ἑλλήνων, παραδεχόμενοι μίαν καὶ μόνην σημαίαν, ἔχουσαν ἐκ τοῦ ἐνὸς μὲν μέρους τὴν ἡμισέλιον, ἐκ τοῦ ἑτέρου δὲ τὸν σταυρὸν, καὶ νὰ παραπέσωσι τὸν Σουλτάνον, ὅτι δὲν ἐξανέστησαν κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τοῦ Βελητῆ «ὁ μυστικὸς μου σκοπὸς, ἀφοῦ ἐμβαίναμεν καὶ ἐπιάνοχαμεν ὅλα τὰ φρούρια, τότε ἐκάμαμε ἐθνικώτερον καὶ ἐχαλούσαμεν τοὺς τούρκους.....» Διηγ. συμ. Ἑλλήν. φυλῆς.

Μέχρι τίνος οἷτε Ἕλληνοι καὶ Τούρκοι θὰ συνειργάζοντο εὐλικρινῶς ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ τούτου σχεδίου, ἀδήλων ἀφοῦ μάλιστα αὐτὸς ὁ πρωτουργὸς τοῦ σχεδίου προτείνων τούτο διενσεῖτο, ἅμα τῇ ἐπιτυχίᾳ αὐτοῦ ἐκβίσει, νὰ καταστήσῃ ἐκ ποδῶν τοὺς Τούρκους.

Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι καταλαβόντων κατὰ τὸ 1809 τῶν Ἀγγλων τὰς Ἰουνίους νήτους καὶ προσλαβόντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν τοὺς Ἑλληνας, ἐματαιώθη τὸ διαβουλιθὲν κίνημα.

Τὰ τοῦ Ἀλῆ ἔθαινον, ὡς προείπομεν, εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἐνείκων του· ὁ πρὸς τὴν Ρωσίαν διεξαχθεὶς πόλεμος καὶ μετὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύο τούτων κρατῶν συνθηκολόγησιν, αἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει τῶν γενιτσάρων καὶ οὐλεμάδων ἀναρχαί, καὶ ἡ ἐκ μᾶς πρὸς ἄλλην πολιτικὰ μεταβολαί, δὲν ἦσαν βεβαίως ἐπιτήδεια νὰ τὸν ἀναχαιτήσωσιν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν Ἑλλάδι τὰ πάντα ὑπέκυπτον εἰς αὐτόν. Οἱ ἐν Ἑπτανήσῳ καταφυγόντες ἀρματολοὶ καὶ κλέφται δὲν ἐπαύσαντο, ὡς προεῖρηται, ἐνεργοῦντες καὶ προσβαλλόντες τοὺς ἐχθροὺς, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς κάτωθι συμβολικῆς κάπως ἐπιστολῆς τοῦ Κολοκοτρώνη.

Τῷ τημιωτάτῳ καὶ εὐγενεῖ Κῶ Κῶ; Καπετάν
Γεωργάκη Βαρνακιώτῃ

τημίως

Ἐς

Ἰουλίῃ

Τὴν εὐγενίαν σου ἀγαπητέ μου ἀδελφῆ

Καπ. Γεωργάκη ἀδελφικῶς ἀπαζόμενος Χαιρετῶ.

Μὲ τὸ ἀδελφικόν μου δὲν λίπω νὰ ἐρωτήσω διὰ τὰς κα-
λαις καὶ εὐτυχημένέσου ὑγίαις, ὁ Θεὸς νὰ σὰς ταῖς χαρῆζῃ
καθοῦ ἐπιποθεῖς, ἀμήν. — ἀν ερωτᾷς καὶ διὰ τὴν ὑγιεῖαν μας
ἕως ἔρας ὁποῦ γράφω καλῶς ὑγιαίνῃ — ὕδα ἓνα τημιόν σου
γράμμα ὁποῦ γράφης τοῦ φίλου σου, Ἰαυτοπούλου, καὶ ὕδα
τὴν καλοσῆνην σου τὴν πολὺν ὁποῦ γράφης εἰς τὴν γραφὴν
του τοῦς χαιρετησιμῶς μου, καὶ ὕδα καὶ τὸ σημεῖομα ὁποῦ
γράφης διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Γιαννάκη, καὶ μοῦ τῆ γράφης
εἰς δὴν, τὸ πρότον εἰς θάνατον, καὶ τῆ δεύτερον, ὅτι νὰ μὴν
ἀπέρασε ἐτούτα τὰ μέρη, καὶ πὸς τὴν ὕλησιν τὴν ἔλαβες ἀπὸ
καπετὰν ὕσκο, ὅτι τῆ ὕπαν οἱ ἀνθρωπη του, ὅμως ἀδελφῆ,
σοῦ τὰ κἀνη ὄλλα διαγράφος τὴν κήνησὴν του καὶ μὲ ποίους
ἐκίνησε, καὶ σὺν ἀδελφὸς ὁποῦ εἶσε νὰ ἐξετάσης μὲ ἀκρεΐδιαν
νὰ μάθης τῆ βέβαιον πὸς ἀκολούθησε; ὅταν ἀπὸ ἐδῶ ἐμήσεψε
τὸν μάρτιον, μῆνα ἦτον ἀνήμερος ἀπὸ κάψα, καὶ τὴν εἶχε
ὀλοχρονικῶς καὶ ἐμήσεψε μὲ δίδεκα μορξίταις ἐδηκούς μας
καὶ μὲ 4 ρουμελιώταις τὸν Γεωργῆ ροκὰ καὶ ἄλλοι τρεῖς ὄλλοι
16 καὶ ἀπὸ ἐτόταις καμίαν ὕδησιν δὲν ἔχομεν ποῦ στέκουν
καὶ ποῦ εὐρίσκονται, ὅμως σὺν ἀδελφὸς νὰ στίλης ἀνθρωπον
μαεσοῦς, διὰ τὴν ἀγάπην μου, νὰ ὑπάγη, εἰς τὸν καπ. ἴσκο,
καὶ καπετὰν θανάσι μπουκουβάλα ἔος τὸν ταῖφᾶ τοῦ λεπη-
νηότῃ, ἢ καὶ ἕως τοῦς ὕδιους Γεωργίου ροκὰ, διὰ νὰ λάβεται
κάθε βεβαίαν ὕδησιν, ὁποῦ νὰ εἶναι, νὰ κητάξω ἔπειτα ἐδῶ
ταῖς ὑποθέσεσ σου, καὶ εἰς τοῦτο δὲν ἐλπίζω, διὰ τὴν ἀγάπην
μας νὰ μὴν μοῦ γένη, ἢ χάρις, νὰ στίλης ὡς σὲ περικαλῶ ἀν

θρωπον μαξους, και αν ακολουθήση και ἄλλῃον ἔξοδω, σου τὸ ἀποκρίνομαι, ὅτι εἶμαι στενόχορμιμένος διὰ τὰ λάθω τὴν βεβαίαν ἀπόκρισιν, και εἶμαι ἔτιμος εἰς ὅτι με προστάξης—χωρῆς ἕτερον μένο, εἰς τοὺς ὀρισμοῦσου.

1811 αὐγούστου 8 Ἰάκηνηθι

ὄλος ἀδελφός διὰ Πάντα

ΘΕΟΔΩΡΑΚΙΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΟΝΙΣ

Ἄνεβραξεν μὲν τὸ ἑλληνικὸν ὑφαίστιον ἀλλ' ἅπαντες οἱ κρατῆρες αὐτοῦ εἶχον ἀποσβεσθῆ ὑπὸ τοῦ Ἄλλῃ Πασᾶ· μόνον οἱ ἐν τῇ Ἰπτανήσῃ διαμείναντες ὀπλαρχηγοὶ και ἀρματαῶλοι ἐξηκολοῦθουιν ἐνεργοῦντες παντοιοτρόπως μετ' ἄλλων συνεννοῦμενοι.

Πολλοὶ ὅμως τούτων πανταχέθεν στενοχωρούμενοι, ἤναγκάσθησαν τὰ προσέλωσι και αὐθις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σατράπου, ὀπίθεν πάλιν δὲν ἐβράδυνον, ἐγγίζοντος τοῦ πληρώματος τοῦ χρόνου διὰ τὸ δυστυχῆς ἑλληνικὸν ἔθνος, τὰ ἀπομικρυνθῶσιν.

Οὕτω λοιπὸν περὶ τὰ μέσα τοῦ 1812 ἤρξαντο προσερχόμενοι ἢ προσκυνούντες, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Πασᾶ, πολλοὶ τῶν ἀρματαῶλων και κλεφτῶν.

Ἐπιστολὴ Καρζ'σκου

πρὸς τὸν καπετὰν Γεωργάκη Βιρνηκκιώτην.

ἦς τηναφεντιαζου ἀδελφε καπεταν γιοργακι ακριβος σε χαιρετω και σου φιλο τα ματια τον θεον περικαλο δια τιν ηγιαν σου ἔλαβα το ἀδελφικον σου εχαριν τιν ηγιαν σου ελαβα και τασπρα σουστα και λαβε τιν ομολογια σου απο το παναγι κανενα νεο να σας φανεροσο δεν εχο τορα ης το μιλούστι εχο να παγου ης τον αφεντι στα γιανενα λογιαζο τομαθες δια

τινομολογια πηγα στο βραχορι και τι πηρα τιν εκαικιν πηρο ηγιενε.

1812 σεπτεμβριου 8

αδελφου
ΚΑΡΑΪΣΚΟΣ

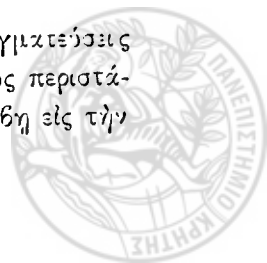
το γιανκι ανεψιο Σου
τον χερετο και του φιλο
τα ματηα

να δοθη το παρο ης τιμα χηρας του αδελφου Σου
καπεταν Γιοργακι βαρνακιοτι τιμος δοθη.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ τοῦ Καραϊσκάκη γίνεται δῆλον ὅτι ἡ προσκύνησις ἤρξατο τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔτος 1812 ἢ τοῦλάχιστον ἤρξατο διαπραγματευομένη διότι τί ἄλλο δηλοῖ ἡ περικοπὴ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Καραϊσκάκη «.....Ἔχω νὰ πᾶγω εἰς τὴν ἀφέντη στὰ γιάννενα· λογιᾶζο τόμαθες.....» παρ' ὅτι οὗτος εὑρίσκετο ἤδη εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Σατράπου τῶν Ἰωαννίνων;

Ἐν ᾧ ὁ Παπαρηγόπουλος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἑλλ. Ἔθνους Τ. 5. Σελ. 688 μετήγαγε τὸ γεγονός τοῦτο εἰς τὸ 1815 «..... τῇ δὲ 1815 ἐδόλοφονήθη ὁ ἐνάμιλλος αὐτοῦ τοῦ (Κατσαντώνη) Λεπενιώτης. Τότε τὸ σῶμα αὐτῶν συγκαίμενον ἐκ 300 καὶ ἐπέκεινα ἀνδρῶν ἐὲν ἠδυνήθη νὰ διαμείνῃ ἐπὶ πλέον συνηνωμένοι, οὐδὲ τὰ διάφρα ἀποσπάσματα εἰς ἃ διηρέθη, ἐλαυνόμενα πανταχόθεν ἀντέσχον ἐπὶ πολὺ, καὶ ἠναγκάστησαν νὰ διαλυθῶσι· καί· τινα καθῶς ἐλέγετο τότε, προσεκύνησαν ὡς λ. χ. τὸ τοῦ Ἰζόγκκ, ὅστις διωρίσθη καπετάνος τῆς Βονίτοσης, ἐν ᾧ ὁ ὑπ' αὐτὸν ὑπηρετήσας Γεώργιος Καραϊσκάκης καὶ ἄλλοι πολλοὶ συγκατελέγησαν μετὰξὺ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Ἄλῃ...»

Αἱ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, ἄνω λεχθεῖσαι διαπραγματεύσεις καὶ αἱ θεικαὶ ἀφ' ἑτέρου μέρους διὰ τοὺς ἀριματολοῦς περιστάσεις, καὶ ὁ διακαὴς τοῦ Ἄλῃ πόθος τοῦ νὰ προσλάβῃ εἰς τὴν

ὕπηρεοίαν του τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οὔτινες ἀείποτε τῇ ἀντε-
τάσσοντο ἀπροσιμάχτην καὶ δυσκαταγώνιστον θέλησιν, ἔνεκα
τῆς ὁποίας εὑρισκεν ἀνυπέροβλητον πρόσκομιμα πρὸς ἐκπλήρω-
σιν τῶν σκοπῶν του, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ βραδύνωσιν ἰκανοῦμε-
να εἰς τὸ τέλος των.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦν διαγράφοντες διατρέχομεν, ὁ
Ἄλῃς Πασᾶς ὡς ἐκ τῶν ἐπαλλήλων ἐπιτυχίων του ἤχθη εἰς
σημεῖον, συμπληροῦν ἐν πολλοῖς τοὺς διακαεῖς αὐτοῦ πόθους,
καὶ ὡς ἐκ τῆς ἡσυχίας ἧς ἀπήλασε μένας ἀνενόχλητος ὑπὸ
τῆς Πύλης, τοῦ ἰκανοῦ καὶ προβλεπτικοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ
Β'. ὅστις ἐθεώρησεν ἀσφαλέστερον πρὶν ἢ ἐπιτεθῆ κατ' αὐτοῦ
νὰ κανονισθῇ τὸ ζήτημα τῶν γενιτσάρων, ὅπερ αἱ ἀρχαὶ τοῦ
Σελῆμι Ι'. ἀπόπειραι δὲν ἤδυνήθησαν νὰ ρυθμισῶσι, καὶ νὰ κα-
θουποιάξῃ ἢ καταστήσῃ ἐκποδῶν τοὺς διαφόρους μικροὺς τῆς
Ἀσίας καὶ Βιθυνίας δυνάστας, οὔτινες διὰ τῆς ἀδεσπότητος καὶ
αὐθαιρέτου διαγωγῆς των διετήρουν συνεχῆ ἐν τῇ κράτει ἀν-
αρχίαν, καὶ κατόπιν τούτων νὰ τραπῇ κατὰ τῶν ἰσχυροτέρων
τῆς εἰρήνης τοῦ κράτους ἐχθρῶν, ἦτοι τοῦ Μεχμέτ Ἄλῃ τῆς
Διγύπου, καὶ τοῦ Ἄλῃ πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, κατέστη ἰσχυ-
ρότατος, ἐξαναγκάσας ἐπὶ τέλος καὶ τοὺς ἄρματωλοὺς νὰ
καταπαύσωσι τὰς κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεις.

Καὶ ἦτο μὲν αὕτη περίοδος φαινομενικῆς ἡσυχίας, ὡς ἐκ
τῆς κάτωθι ἐπιστολῆς τοῦ Κολοκοτρώνη φαίνεται· ἀλλὰ καὶ
ταυτοχρόνως ἐποχὴ νέων τοῦ Ἑλληνισμοῦ σιωπηλῶν ἐνεργει-
ῶν καὶ προσπαθειῶν, τεινουσῶν πρὸς τὴν σύσσωμον τοῦ γέ-
νους ἐξέγερσιν. Προέκυπτε δ.λ. ἐν μέσῳ ἡ Φιλικῆ, Ἑταιρὶα ὁ
προάγγελος οὗτος τῆς μεγάλης ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως.

Ἐγγενέσταιαι ἀδελφαὶ Καπητὴν γιοργάκη δουλικῶς καὶ πονετι-
κῶς σὰς χαιρετῶ φιλῶ τὰ ματια σας ἐμολῶς καὶ εἰς τὰ ἀδελφια σας.

Μὲ τὸ ἀδελφικόν μου δὲν λυπῶ νὰ μάθω τὴν καλὴν μοι καὶ

περιπροητήν μοι ύγειαν σας, ἂν ἐρωτατε καὶ διὰ ἐμένα τὸν ἀ-
 δελφόν σας ύγειένω ἕως ὥρας. Πολαῖς φοραῖς ἤ καλοπύνη
 σας ἤ πολή ἠθελήσατε νὰ γράφετε τοὺς ἀδελφικούς σας χαι
 ρειτισμοὺς εἰς τοῦ ρχυτόπουλου κὺρ δημητράκη διὰ ὄνομά μου.
 τὸ αἴτιο ὁποῦ δὲν σᾶς ἔγραφα εἶναι ἐτοῦτο, ὅτι ἡ εὐγενείαν
 σας ἐλάβετε τὴν πατρίδαν σας καὶ τρῆτε κριας ἀζύγιαστο, καὶ
 ἐγὼ οὔτε τὴν ἠῦρα ἀλλ' οὔτε ἴσως θέλει τὴν εὐρω, καὶ τὸ τρῶ
 μὲ τὴν λύτραν καὶ εἰς αὐτό σᾶς ἔχω παράπονα, ὅτι ὄχορτάτος
 τοῦ νιοτικῦ δὲν τοῦ πιστεύει. ὅμως ἐτζι εἶνε ὁ νιονιὰς, καὶ
 ἐγὼ παρακαλῶ τὸν θεὸν νὰ ἀκούω τοὺς φίλους μου καὶ τοὺς
 συμπατριώτης μου νὰ εἶνε καλὰ καὶ ἄς τρὸνε τὰ ἀρνιὰ, καὶ
 ἐγὼ ἄς τρώγω γελαδέκρεατο. ὅμως ἀδελφαὶ Καπητὰν γιοργά-
 κη σᾶς ἐσύγγισα πολλὰ, καὶ διὰ ἐτοῦτο σᾶς δίνω τὴν αἰτίαν
 διὰ νὰ μᾶς γράψης. Ἰόσον καὶ μένω καὶ προστάξετέ μας εἰς
 ὅτι ἤμιαστε ἱκανοὶ νὰ σᾶς δουλεύομαι.

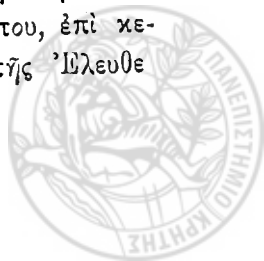
1817 Ἰανουαρίου 12 Ἰάκυνθος

ΘΟΔΟΡΑΚΗΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

Καγὼ ὁ ἀνεψιὸς σας Πάνος υἱὸς τοῦ γράψαντος
 ταπεινῶς προσκυνῶ.

Φαίνονται ὡς ἠσυχάζοντες καὶ περὶ τὴν οἶκον διατριβόντες
 οἱ ἀρειμάνιοι τῆς ἐλευθερίας πρόμαχοι, ἀπολέσαντες ὅλως
 ἐπὶ στιγμὴν τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ γένους
 «.....καὶ ἐγὼ οὔτε τὴν ἠῦρα ἀλλ' οὔτε ἴσως θέλει τὴν εὐρω....
 τὴν πατρίδα δι.λ.»

Ὁ Κολοκοτρῶνης φυγῶν, καταδιωχθεὶς ἐκ τῆς Πελοπον-
 νήσου καὶ προγραφεὶς, οὕτως εἰπεῖν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπανα-
 κάμψη ἐν αὐτῇ, τῶν πραγμάτων μενόντων ἐν τῇ ἰδίᾳ κατα-
 στάσει· ἔδει λοιπὸν ἢ νὰ εἰσελάσῃ ἐν τῇ Πατρίδι του, ἐπὶ κε-
 φαλῆς ἀξιωμαχοῦ δυνάμεως καὶ ὡς προάγγελος τῆς Ἰελευθε

ρίας της, ἢ αὐτὴ οὐρανόθεν ἐλευθερουμένη, νὰ τὸν δεχθῆ προσηχόμενον εἰς τὰς ἀγγάλας της.

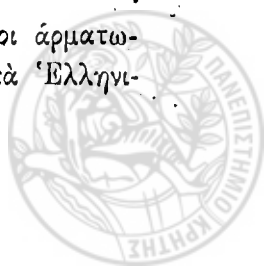
Ἰγγραφεν ὅμως ἐν στιγμῇ, καθ' ἣν τὰ περίεξ αὐτοῦ ἠρέμουν, καὶ ἐν τῇ γλυκυπίκρῃ ἐκφράσει τῆς ἐπιστολῆς του, διαφαίνεται ἡ τῆς καρδίας τοῦ μεγίστη λύπη καὶ ὁ ἐνδοιασμός του διὰ τὴν ἀνάκτησίν της· ὁ ἥρωσ τῶν Δερβενακίων ὁ ἀγνὸς πατριώτης, ὁ ἀγχινοὺς καὶ φύσει διπλωματικὸς οὗτος νοῦς, ἔγραφεν ἐν ἔτος πρὶν ἔτι μνηθῆ εἰς τὰ τῆς φιλικῆς ἐταιρίας.

Καὶ διῆγον οὕτως ἀθυμοῦντες, ὡς οἱ Λέοντες ἐν τοῖς κλωβοῖς οἱ ἱεροφάνται καὶ μύσται οὗτοι τῆς ἐλευθερίας, οἱ ὑψιπέται οὗτοι ἀετοὶ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Ταυγέτου, καὶ περιορίζοντο εἰς σκέψεις καὶ σχέδια πρὸς τὸ μέλλον ἀποβλέποντες, καὶ τὸ ὄμμα καὶ τὴν ψυχὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀείποτε προσηλωμένα ἔχοντες.

Ἄλλη ὅμως μερὶς τοῦ Κράτους, ἐν κρυπτῇ καὶ παραβύστῃ παρεσκευάζεν αὐτοῖς τὸ πτόδιον, ἐνεργοῦσα πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ τοῦ Σουλτάνου, καὶ προπαρασκευάζουσα τὰ πρὸς ἐξέγερσιν μέσα ἐν αὐτῇ τῇ Κωνσταντινουπόλει. Ἡ φιλικὴ ἐταιρία, προαγομένη ἐπεξέτεινε τὰς ἐνεργείας αὐτῆς οὐ μόνον ἐφ' ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Σερβίας, τῆς Βλαχομολδαυίας καὶ τοῦ Μαυροβουνίου.

Γενομένης δὲ γνωστῆς τῆς συστάσεως αὐτῆς καὶ τοῦ σκοποῦ της κατὰ τὸ 1818 καὶ ἐν Ἑλλάδι, αἱ τῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν ἀρεϊφίλων Ἑλλήνων περὶ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ ἔθνους ἐλπίδες ἀνεζωιπυρήθησαν, καὶ οὕτω κατὰ τὸ 1820 βλέπομεν νέαν τάσιν καὶ φορὰν τῶν πραγμάτων πρὸς πόλεμον, καὶ νέας τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς ἐπαναστάσεως διαθέσεις.

Οἱ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ εὐρισκόμενοι ἄρματωλοι, οἱ ἄλλως τε ποικιλοτρόπως ἐξυπηρετήσαντες τὰ Ἑλληνι-

κὰ συμφέροντα, ἤρξαντο μετὰ τῶν ἐπιλοίπων τῆς Ἑλλάδος σημιαντικωτέρων ὀπλαρχηγῶν καὶ καπητανέων, περὶ ἐξεγέρσεως συνεννοούμενοι, ὡς καὶ ἐν τῇ κάτωθι ἐπιστολῇ τοῦ Καραϊσκάκη φαίνεται.

τιμημενε μου καπεταν γιοργακι σε προσκίνο τον θεο παρακαλο δια τη καλι σου ηγια αν ροτας κε δια λογου μου απο τοθεο κχλα ημε κε με το προσκίνο μου σου φανερονο αφτου ερχετε ο αδελφος μου γιοτι σε κοβεντιαζι στο ματι κατα παντα κε αναγαπο να ἤμει ης τιν ἀγαπι σου ακοιμ αν με αγαπας να εχω τιν αποκρισιν σου με τον γιοτι ταυτα κε καλες αν νταμοσες να μας δυσι ο θεος

αγαπιτο σου
ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ

το τιμοτατο κυρ καπεταν γιοργακι
βαρνακιστι τιμος θαλιτο

1820

σεπτεμβριου: 17

Καὶ καλαῖς ἀντάμοσαις νὰ μᾶς δώσῃ ὁ θεὸς γράφει ὁ Καραϊσκάκης, ἔ.λ. ὅπως ἀπὸ κοινῆς ἰᾶς προσπαθείας αὐτῶν συνεννοῦντες καὶ τοὺς κινδύνους διαμοιράζοντες νὰ πολεμήσωσιν ὁ εἰς παρὰ τῆς πλευρῆς τοῦ ἐτέρου, τὴν πατρίδα, τὴν Ἰηρησκείαν, καὶ τὰ καταπατηθέντα ἔθνικὰ δίκαια ἐκδικούμενοι.

Ἡ συμβολικὴ αὕτη τοῦ Καραϊσκάκη ἐπιστολῆ, σαφεστάτη ἄλλως τε, πρὸς ὄντινα! ἀπευθύνετο, τίθησιν ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι ἀπῆντα εἰς ἐπιστολὴν τοῦ στρατηγοῦ Βαρνακιώτη, καὶ μὴ δυνάμενος, ἢ προφυλαττώμενος ἐκ φόβου μὴ τυχὼν παραπιπτούσης τῆς ἐπιστολῆς καταπροδοθεῶν τὰ τεκτενόμενα, ἀπέστειλε τὸν ἀδελφὸν του Γιώτην ἤτοι Παναγιώτην, ὅπως προφορικῶς καὶ ἐπομένως ἀσφαλέστερον ἐκθέσῃ τὴν πορείαν τῶν διοργανουμένων.

Πανταχόθεν ἐκ τῶν καταφυγίων των συνεννοούμενοι οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν Ἑλλήνων, ἔδιδον συνεντεύξεις, ἕνα καὶ μόνον

σκοπὸν ἐχούσας, ἓνα καὶ μόνον πῶλον προωρισμένας νὰ ἐξυπηρετήσωσι, ὡς ἐξάγεται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Θεοδωράκη Γρίβα, καὶ Μήκου Κατζίκογιάννη.

Τὴν αὐθεντίαν σου τημημένε μας καὶ ἀδελφέ μας καπετὰν γιωργάκι ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι προσκυνοῦμεν, καὶ παρακαλῶντας τὸν θεὸν διὰ τὴν ποθητὴν μας ὑγείαν σου, σοῦ φανερόνωμεν, ὅτι καὶ ἐμεῖς μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καλλὰ εἴμασθε, ἀπὸ τὴν κίρ πάνον ὅταν ἀνταμιωθῆς μιανθάνεις τὴν αἰτίαν τοῦ ἐργομοῦ μας, ἔποῦ ἀπὸ τὴν προσταγὴν του καὶ να σαέτι του μίγτε εὐγήκαμε μίγτε σαλεύομε ὅθεν ἰδοῦ ἔποῦ γράφωμεν καὶ τῆς ἀφεντίας σου ὡς ἀδέλφια ἔποῦ μᾶς ἔχεις, καὶ ἠξεύρεις τὰ χάλια μας καθὼς ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἔποῦ ἐδοκιμάσαμεν, καὶ χάλια δοκιμάζωμεν ἐμεῖς οἱ ἀνθρώποι μας, καὶ φαιμελλες μας σὲ παρακαλοῦμεν ἔποῦ νὰ γένης μουκαέτης. καθὼς ἔως τῶρα τὸ ἔχεις κάμη ἰντζιρά ἔτζη καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἐπιμεληθῆς ἔποῦ νὰ μᾶς δοθῆ ἓνα τζεβάπι μίαν ὄραν ἀρχήτερα νὰ πάρωμεν τὰ μέτρα μας ὅτι ἴμεσθε χαμένοι ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ ἂν καταλαβαίνης ὑποῦ τραβᾶγη μάκρος ἔποῦ δὲν τὲ ἐλπίζω ποτὲ πάλιν νὰ μᾶς ἰδοποιήσης, καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἔποῦ γράφω τοῦ στάθη νὰ μοῦ στείλῃ νὰ μοῦ στείλῃ νὰ ἔχωμε τιμίαν σου ἀπόκρισιν, καὶ θεέθε καλλαῖς ἀντάμωσαις.

1820 δεκεμβρίου 31 πρέβεζα

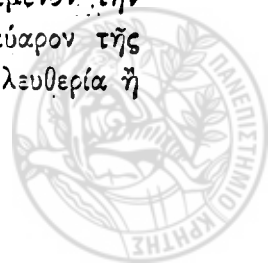
ἀδελφός σου

ἀδελφός σου

ΘΩΔΩΡΑΚΗΣ ΓΡΙΒΑΣ

ΜΗΚΟΣ ΚΑΤΖΗΚΟΓΙΑΝΝΗΣ.

Καὶ οἱ δεινοπαλοῦντες καὶ οἱ ἐν μυριάσι στερήσειν εὐρισκόμενοι ἀκάματοι οὗτοι γίγαντες εἰς οὐδὲν ταῦτα πάντα λογιζόμενοι, ἀνεζήτουν πάντοτε τὸ μέσον, καὶ ἀνέμενον τὴν ἄφιξιν τῆς ποθητῆς ὥρας, καθ' ἣν ὑψοῦντες τὸ λαύαρον τῆς Ἰβλερβερίας, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀναγράψαντες τὸ ε' Ἐλευθερία ἦ

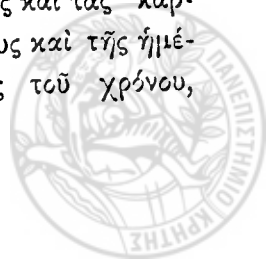
θάνατος, νὰ χαιρετήσωσι διὰ τῆς βροντῆς τοῦ πυροβόλου τὴν σεπτὴν τῆς ἐλευθερίας θεᾶν, καὶ νὰ ἀποτινάξωσι μακρὰν αὐτῶν τὸ τρισκατάρτατον τῆς δουλείας ὄνομα.

Εἰς τὴν ἐπαύξεισιν τῶν προσδοκιῶν, τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν ἐλπίδων τῶν ὀπλρχηγῶν, καὶ μελῶν τῆς φιλικῆς Ἑταιρίας, μεγάλως συνετέλεσε καὶ ἡ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ κατὰ τοῦ Σουλτάνου ἐπανάστασις, ἣν οἱ Ἕλληνες μαχηταὶ χρησιμοποίησαντες πολυειδῶς ἐξ αὐτῆς καὶ πολυτρόπως ὠφελήθησαν.

Διότι τοῦ ἐμφυλίου τούτου πολέμου ἐκραγέντος μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν των, τοῖς ἐδίδετο καιρὸς καὶ κάλλιον νὰ συνεννοηθῶσι καὶ παρασκευασθῶσι διὰ τὸν προαγγελλόμενον ἀγῶνα, καὶ διχαζομένων τῶν ἐχθρικοῦν δυνάμεων, τὸ καὶ σπουδαιότερον, αἱ πρῶται αὐτῶν ἐπιχειρήσεις καλλίσταντο καὶ ἐφικτότεραι καὶ μείζονας καὶ χρησιότερας τὰς περὶ ἐπιτυχίας ἐλπίδας παρεῖχον.

Πρὸς τούτους ἀμφοτέροι οἱ ἐντίπαλοι ἀποτανθέντες ἐξήτησαν τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, ὁ μὲν Ἀλῆς ὑποσχόμενος ἀμοιβὰς καὶ παραχωρήσεις, ὁ δὲ Πασόμπεης ἐκ μέρους τῆς Πύλης, ἀμνηστίαν καὶ ἐπανάκτησιν τῆς Πατρίδος ὑποσχόμενος εἰς τοὺς Σουλιώτας, οἵτινες ὅμως διαγνόντες τὴν φαινάκην συνεννοήθησαν μετὰ τοῦ Ἀλῆ, καθ' ὅσον μάλιστα τὸ Σουλι κατεῖχετο τότε ἔτι ὑπὸ τῶν στρατευμάτων του. «Συνωμολογήθη οὕτω ἡ συμμαχία καὶ τῇ 6 Δεκεμβρίου 1820 ἐγκατέλιπον οἱ Σουλιῶται τὸ ὀσμμανικὸν στρατόπεδον οὐχὶ βεβαίως ἵνα σώσωσι τὸν Ἀλῆν, ἀλλ' ἵνα δώσωσι τὸ σύνθημα τῆς μεγάλης σύμπαντος τοῦ ἔθνους ἐπαναστάσεως.....»

Ἐστροβιλλίζοντο λοιπὸν τὰ γεγονότα, μεταγόμενα ἀπὸ πεδίου εἰς πεδίου, καὶ συναρπάζοντα τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἔτους καὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἣν ἐλθόντος τοῦ πληρώματος τοῦ χρόνου,

ἔμελλε νὰ ἐκραγῇ ἢ φοβερά λαίλαψ τῆς μεγάλης ἐπανάστασεως.

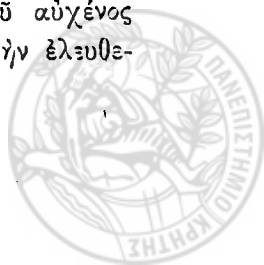
Οἱ τόσοι λοιπὸν ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀγῶνες, οἱ ἐπὶ τοσοῦτον τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἡθικῶς καὶ ὑλικῶς δεκατίσαντες, ἔμελλον συνεχιζόμενοι, νὰ παραγάγῃσι τὸν μέγαν ἐθνικὸν πόλεμον, τὸν θειᾶ συνάρσει ἀποβάντα ὑπὲρ τῶν ὀνείρων τῶν Ἑλλήνων, καὶ πληρῶσαντα, κατὰ μέρος, τοὺς πόθους καὶ τὰς ἐθνικὰς προσδοκίας' καὶ χορηγήσαντα οὕτω εἰς τὰ τέκνα ἐλεύθερον κέντρον ἐνεργείας, ὅπως περὶ αὐτὸ στρεφόμενα δυνηθῶσι νὰ συμπληρώσωσι τὸ ἡμιτελὲς ἐναποληφθὲν ἔργον τῶν εὐκλεῶν καὶ ἀθανάτων αὐτῶν πατέρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

1821

Ἄφοῦ, ὑπὸ τοῦ χρένου, ὡς προείπομεν, ἐπειγόμενοι, καὶ ὑπὸ πλείστων ὄσων δυσχερειῶν περικυκλούμενοι, διεξήλομεν ἀτελῶς πως καὶ συνοπτικώτατα, τὰ πρὸ τοῦ 1821 ἔτους, γεγονότα, ἰδοὺ παρεγενόμεθα, καὶ μετ' εὐλαθείας καὶ δέους ἰστάμεθα πρὸ τῆς κεκλεισμένης καὶ ἱερᾶς τῆς ἐθνεγεροῦς σκηνῆς. Ἐπιτραπήτω δὲ νῦν ἡμῖν νὰ ἀνυψώσωμεν τὴν αὐλαίαν αὐτῆς, καὶ παρουσιάσωμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν φίλων ἀναγνωστῶν ἕκτακτον καὶ συγκινητικώτατον θέαμα, τὸ θέαμα τῆς μεγάλης τοῦ 1821 ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως. Πᾶς δὲ Ἕλληγν, καὶ πᾶς, ἐν γένει, ἄνθρωπος, τῆς θεᾶς Ἐλευθερίας λάτρης καὶ θιασώτης ἄς ἀποκαλυφθῇ μεθ' ἡμῶν, καὶ ἄς κλίνη τὸ γόνο πρὸ τοῦ θεσπεσίου μεγαλείου, πρὸ τῆς ἱερᾶς ταύτης τοῦ μαρτυρίου σκηνῆς, τῆς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του παρουσιασθησομένης..... Ὅποιον μεγαλοπρεπές, ὅποιον ἐπιβλητικόν, καὶ ἕκτακτον θέαμα. Ἐνταῦθα μὲν ὁ ἀληθὴς οὗτος τῆς Ἐκκλησίας ποιμὴν Ἱεράρχης τῶν Πατρῶν Γερμανὸς, ψυχῇ τε καὶ σῶματι πρὸς τὸν θεὸν ἀφοσιωμένος, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρῶν πλήρεις καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένους ἔχων, ὡσεὶ ἐκείσε πάσας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἔθνους τῆς ἐλπίδας ἀνατιθεὶς, ἀναπετάννυσι τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας τὴν Σημαίαν· οἱ δὲ ὀπλάρχῃγοι, καὶ ὁ τῶν πέριξ κωμπούλεων καὶ κωμῶν συρρεύσας λαὸς, ἀσκεπτεῖς τὴν κεφαλὴν γονυπετοῦσι, καὶ τὴν σημαίαν εὐλαθῶς κατασπαζόμενοι ὀρκίζονται ἐν ὀνόματι τῆς ἁγίας Τριάδος, ἢ νὰ ἀποθάνωσι μέχρις ἐνός, ἢ νὰ θραύσωσι τὰ δεσμά των, καὶ καταρρίψαντες ἄπο τοῦ αὐχένους αὐτῶν τὸν βαρὺν καὶ δούλιον ζυγόν, ἀνακτίσωσι τὴν ἐλευθε-

ρίαν, και τὰ ἱερὰ και ἀπαράγραπτα πολιτικά και ἀστικά αὐτῶν δικαιώματα.

Ἴκει δὲ, ἐπὶ μὲν τῆς Δυτικῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ὁ ἔξοχος τῶν κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος ὀπλαρχηγῶν, ὁ μεγίστην ἠθικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ πάσης τῆς ἐπαρχίας του ἑνασκῶν, και ὁ ἀμερίστου ἀγάπης και ἄκρου σεβασμοῦ παρὰ πᾶσιν ἀπολαύων στρατηγὸς Γεώργιος Βαρνακιώτης ἢ Νικολοῦ, ἀνυψοὶ ὡσαύτως τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ, και προσκαλεῖ τοὺς πάντας εἰστὸν ὑπὲρ πίστεως και πατρίδος ἱερὸν ἀγῶνα. Ἐπὶ δὲ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, πάνοπλος ὁ ἦρωας τοῦ Ἀνδροῦτζου υἱὸς Ὀδυσσεὺς, ὁ κατὰ τε τὸ σῶμα και τὴν καρδίαν ἀληθῆς οὗτος λέων, ὁ πολυμήχανος οὗτος και ταχύπους, ὡς ὁ τῆς Ἰθάκης ἀρχαῖος ὁμώνυμός του βασιλεὺς, φοβερός δὲ και ἀκάματος τῶν κατακτητῶν εὐκτής και καταστροφεὺς, ἀνυψῶν τὴν ἱερὰν τῆς ἐθνεγερείας σημαίαν, και ὑπ' αὐτὴν πάντα τὸν πιστὸν και ἀληθῆ Ἕλληνα προσκαλῶν, πληροὶ τὴν καρδίαν τῶν μὲν προσερχομένων ἀνεπίστου θάρρους και χρηστών ἐλπίδων, τῶν δὲ τούρκων φόβου και τρόμου και παντελοῦς ἀπογνώσεως!.....

Ὅποσον ὄντως μεγαλοπρεπὲς και ἐξαισίον θέαμα.....ὁ μὲν κυανοῦς και αἴθριος τῆς Ἑλλάδος οὐρανός, λαμπρὸς και γελῶν περικαλύπτει τὴν κυανῆν και εὐέλπιδα τοῦ Χριστοῦ και τῆς Ἐλευθερίας σημαίαν, οἱ δὲ τῶς δειλοὶ και κατεπτοημένοι Ἕλληνες, ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ὀρεσιβίους αὐτῶν ἀρχηγούς ἔχοντες, ἀκονίζουσι τὰ ξίφη, και λιμβάνουσι τὰ ὄπλα, ὅπως συντρίψωσι τὰ δεσμὰ και τὰς ἀλύσεις, και ἀνεγείρωσι τὴν ὑπὸ τὸ βάρος και τὴν πίεσιν αὐτῶν στενάζουσαν και ἀναξιοπαθοῦσαν μητέρα, τὴν φιλτάτην και προσφιλεῖ Πατρίδα.....

Ἄς γονυπετήσωμεν λοιπὸν, και ἄς κύψωμεν τὸν αὐχένα, ὡς ποιοῦμεν τῶν θείων και ἀχράντων μυστηρίων τοῦ Χρι-

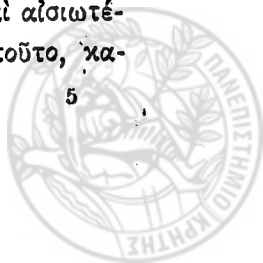
στοῦ παρερχομένων, διότι πρὸ ἡμῶν παρίστανται ἕν ἑξαιοίῳ συμπλέγματι, καὶ παρέρχονται τὰ ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ ὑψίστου σκεπόμενα καὶ ἁγιασθέντα οὐμάτα τῆς πίστεως τοῦ Σωτήρος τῆς ἀνθρωπότητος, διότι πρὸ ἡμῶν διελεύσονται αἵμοσταγῆ τὰ προσφιλῆ καὶ ἅγια ἐκεῖνα ὄντα, τὰ ἀνακτήσαντα καὶ προικοδοτήσαντα ἡμῖν τὴν ὑφ' ἡμῶν παραγωνρισθεῖσαν καὶ λακτοπατηθεῖσαν ἐλευθερίαν.....

Ἴδου πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν παρέρχονται ἀλλεπάλληλοι, φαῖδροι καὶ ζωῆς πλήρεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς οἱ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος δεινοὶ καὶ δυσκαταγώνιστοι παλαισταί, οἱ καρτερικοὶ καὶ ἀκάματοι τῆς ἐλευθερίας ὑπέρμαχοι καὶ προστάται, οἱ μόνον στέφανον καὶ γέρας, τῆς Πατρίδος τὴν Ἐλευθερίαν ἐπιδιώκοντες καὶ ἀπεκδεχόμενοι, καὶ μόνην ἱεράν καὶ ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν ἔχοντες, ἢ ἐλεύθεροι καὶ ἐν τοῖς κόλποις ἐλευθέρας Πατρίδος τὰ τέκνα των νὰ γεννηθῶσι, θερμάνωσι καὶ γαλουχήσωσι, ἢ τὸν μαρτυρικὸν καὶ ἔνδοξον ὀνάτον πάντες νὰ ἀποθάνωσι. Ὑψοῦντες δὲ τὴν τῆς Ἐλευθερίας σημαίαν, καὶ προτιθέμενοι ἵνα κατέλθωσιν εἰς τὸ ἔνδοξον στάδιον τοῦ ἀνίσου καὶ φοβεροῦ ἀγῶνος, καὶ κάλλιστα γινώσκοντες καὶ βαθέως συναιθανόμενοι τὴν βαρεῖαν εὐθύνην, ἣν ἐνώπιον τοῦ ἔθνους, σύμπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, καὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τούτῳ, ἔφερον, ἐμερίμων μὲν ἀείποτε καὶ ἐφρόντιζον ὅπως, τὰς ραδιοργάνιας καὶ τὰς προδοσίας τῶν δυσμενῶς πρὸς τὸν ἀγῶνα αὐτῶν διακειμένων παρακάπτοντες καὶ ἐξουδετεροῦντες, καὶ τὴν ἐπισκόπησιν τοῦ φοβεροῦ καὶ αἱμοχαροῦς δυνάστου αὐτῶν προλαμβάνοντες καὶ ἐξαπατῶντες, μελετήσωσι διοργανώσωσι καὶ κανονίσωσι κάλλιον τὰ σχέδια αὐτῶν, καὶ πλειονας δὲ ὅσον ἔνεστι συναγωνιστὰς προσηλυτίσωσι, καὶ τελειότερον ἐξοπλίζοντες καὶ διαμορφοῦντες, καὶ δεξιότερον αὐτοὺς διευθύνοντες καὶ καθοδη-

γαῶντες, καταφέρωσι τὸ κατὰ τοῦ Τυράννου κτύπημα και-
ριον καὶ τελικόν. Ἄλλὰ, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, βλέποντες,
ὅτι ἡ φιλικὴ ἑταιρία, αὐτὸ τὸ αἷτιον τῆς κινήσεως αὐτῶν, ἡ
ἐν σχετικῶς σμικροτάτῃ διαστάματι τσοῦτον προοδεύσασα,
ὥστε οὐ μόνον νὰ περιλάβῃ διὰ τῶν ἰσχυρῶν πλοκάμων
καὶ νὰ ἐγκλείσῃ εἰς τὰ ἀδιάρρηκτα αὐτῆς δίκτυα πάντα
σχεδὸν τοῦ παλαιοῦ κόσμου τὰ κυριώτερα κέντρα, ἀλλὰ
καὶ τοὺς ἀχανεῖς Ὠκεανούς καὶ τὰ οὐρανομήκη ὄρη δια-
πλεύσασα καὶ ὑπερπηθήσασα, νὰ μύσῃ εἰς τὰ μυστήρια, καὶ
καταλάβῃ ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς καὶ τοῦ νέου κόσμου τοὺς
λαούς, ἀνεφάνῃ πλέον εἰς φῶς, καὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς σκο-
ποῦ πρὸς τὸν δῆμιον τῆς μητρὸς τῆς Ἐλευθερίας γνωσθέν-
τος, ἤρξατο ὑποβλεπομένη καὶ πανταχόθεν καταγγελλομένη,
ἡναγκάσθησαν ἄκοντες, καὶ πρὸ τῆς ἀναγκαίας παρασκευῆς
καὶ τῆς προσφόρου ἡμέρας νὰ ρίψωσι τὸν περὶ τῶν ὄλων κύβον
καίως λέοντες ἐφορμῶντες καὶ ἐπιτιθέμενοι, καὶ καρτερικώτατα
καὶ ἥρωϊκῶς ἀμυνόμενοι, προλάβωσι Ὀλιβερτέρας τῶν τοῦ
πολέμου σκηνῆς, διασώζοντες τοῦλάχιστον καὶ χρησιμοποιοῦν-
τες, κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως ἐφικτὸν, τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν
τοῦτον προπαρασκευασθέντα καὶ ἔτοιμα ὄντα ἡθικὰ κεφάλαια
καὶ ὕλικὰ μέσα.

Εἰς τὰ καθ' ἕκαστα τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως ἤδη εἰσερ-
χόμενοι, ὁμολογοῦμεν πάλιν αὖθις τὴν εἰλικρινῆ καὶ
βαθεῖαν ἡμῶν λύπην, διότι ἀπολύτως ὕλικου χρόνου στε-
ρούμενοι, ἀδυνατοῦμεν ἵνα συμπληρώσωμεν τὸ ἔργον ἡμῶν διὰ
τῶν ἀναγκαίων βιογραφικῶν, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν
προαφηγήσεων. ἄκοντες λοιπὸν θέλομεν ἀρκεσθῆ πρὸς τὸ
παρὸν εἰς συνοπτικὰς τινὰς βιογραφικὰς ἰεῖδήσεις, ἐπιφυλατ-
τόμενοι ὅπως, θεοῦ εὐχόμενοι, ἐν εὐθετωτέρα ὥρᾳ, καὶ αἰσιωτέ-
ραις περιστάσεσιν, ἀνατυπώσωμεν τὸ ἔργον ἡμῶν τοῦτο, κα-

Οιστώντες αὐτὸ ὑπὸ πᾶσαν ἐποφιν πληρέστερον καὶ τελειότερον.

Ἐπιστολὴ 7η

Τῆ ἐντιμοτάτῃ κυρίῳ Καπετᾶν Γεωργάκῃ Βαρνακιώτῃ καὶ λοιπῶν καπετανέων, τιμίων ξηρομέρου Βάλτου καὶ ἀποκόρου

Περιχαρῶς

Τὴν τιμιότητά σου Κυρ Γεωργάκῃ Βαρνακιώτῃ ἀδελφικῶς ἀσπάζομεθα καὶ λοιπὰ τίμια Καπετανάτα.

Τὸ παρὸν μας δεν ἀποβλέπει εἰς ἄλλο παρὰ νὰ σᾶς φανερῶσωμεν τὸν αἴσιον ἐρχομὸν μας εἰς Ἑλλάκτον, παρακινουῦντες καὶ τὴν τιμιότητά σας νὰ κάμεται τὸ ἴδιον. Ἔώρα εἶναι ὁ καιρὸς ἀδελφοὶ τῆς δόξης. Ἔώρα θέλει φανεῖ ὅποιος εἶναι φιλογενῆς φιλέλλην ὑπερασπιστῆς τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος, χριστιανὸς ὑπερασπιστῆς τῆς πίστεως του, δὲν εἶναι πλέον καιρὸς ἀργοπορίας, ἡ πατρίς μᾶς προσκαλεῖ, δείξατε τώρα τὸν ἐνθερμον σας πατριωτισμὸν, ἡ πατρίς θέλει ἀνταμείψῃ τοὺς ἡρωικούς σας ἀγῶνας μὲ τοὺς στεφάνους τῆς δόξης καὶ τιμῆς, θέλει στεφανώσῃ τὰ εὐπειθῆ, καὶ γνήσια τέκνα τῆς μὲ δάφνας ἀειθαλεῖς, καὶ θέλει χαράξῃ τὰ ὀνόματα των εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀθανασίας, διὰ παράδειγμα τῶν μεταγενεστέρων, τὰ δὲ ἀπειθῆ καὶ κωφεύοντα εἰς τωρινήν τῆς πρόσκλησιν, θέλει κυρίξῃ, ὡς νόθα, καὶ ἀσιανὰ σπέρματα, καὶ θέλει παραδόσῃ τὰ ὀνόματά των, εἰς τὸν ἀναθεματισμὸν, καὶ κατάραν, τῶν μεταγενεστέρων, ὡς προδίδοντα τὰ δικαιώματά τῆς. μὴ περιμένεται λοιπὸν ἀδελφοὶ νὰ τρέξεται εἰς τὸ ἀνοιχθὲν μέγα καὶ λαμπρὸν στάδιον, τῆς πατρίδος, ἀλλὰ ὀρμησῃται ὡς λέωντες θυμωμένοι, ἐναντίον τῶν τυράννων τοῦ καλαιπώρου γένους μας, μιμηθῆται, ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς, οἱ ὅποιοι κατεφρόνησαν τὰ πάντα, καὶ τρέχουν εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς πατρίδος, ἰδοὺ μὲ τὴν βοή-

Οειαν του τιμίου σταυροῦ, ὁ γενικός μας ἐπίτροπος Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ἐμβήκεν, εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἐλπίζομεν εἰς τὴν βροῆθειαν τοῦ Θεοῦ μὲ δεύτερον, νὰ ἀκούσωμεν, καὶ τὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐρχομὸν του, ἰδοὺ ὁ Μωρέας πρὸ τῶσων ἡμερῶν, πολεμεῖ τοὺς τυράννους του, ἡ Ἡπειρος, ἡ Θεσσαλία, ἡ σερβία, ἡ Βουλγαρία, τὰ νησιά του Ἀρχιπελάγους εὐγαλαν, ἕως πεντακόσια καράβια, καὶ ἡμέραν παρ' ἡμέραν αὐξάνει, ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, ὅστις ἐκυρίευσεν ὅλην τὴν ἄσπρην Θάλασσαν, καὶ ἐλπίζομεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἀπολαύσωμεν τὸ ποθούμενον μὲ πολλὰ ὀλίγον κόπον, ἡμεῖς εὐρισκόμεθα ἐδῶ, μὲ δέκα πέντε καράβια, πολιορκοῦντες τὴν Ἐπακτον, ἡμεῖς μὲ ἑπτὰ καράβια τῶν τυράννων, καὶ αὔριον, ἀφ' οὗ συναθροισθῆ, ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα, θέλομεν κάμει τὸν τράκον διὰ ξηράς, καὶ θαλάσσης· ἄς ἀκούσωμεν λοιπὸν, καὶ μὲ δεύτερον, τοὺς ἡρωϊκοὺς σας ἀγῶνας.

1821 Μαΐου 24 πλόχο Ἐπάκτου

Οἱ Καπετάνιοι τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ στόλου.
 Καπετ. δημήτρης Ἀνδρέου Βόκου ὑδραῖος
 Νικόλαος Μποτάσις σπετζιώτης
 καπετ. Λάζαρος μουρούζου ὑδριότις
 καπετ. Νικόλας ορλόφ σπετζιώτης
 καπετ. μυνας Ἰοάννου εἰδριότις
 καπ. μανόλης δημητράκη λαζάρου σπετζιώτης
 καπετ. Ἰωάννης ἀντόνη Βήκου ὑδρέος
 καπετ. ἀντριανῶς ἀναστάσι σπετζιώτις
 καπετ. σάδας ἀντρέα σάδα ἡδραῖος
 καπετ. σπυρήδος Ἄντονι σπετζιώτης
 καπετ. ἀναγνώστης Κουλατζ ὑδρέος
 καπετ. ἀναστάσις κουλανδρουτζο σπετζιώτης
 καπετ. λάζαρος νικόλα ὑδριότις
 καπετ. ἡλίας μπούμπουλης σπετζιώτης
 καπ. γιάννης χρυστοδούλου κουτζη σπετζιώτης

Ἐπιστολὴ Βη

Τῷ τιμιωτάτῳ καπετὰν Γεωργάκῃ Βαρνακιώτῃ
 πανευτυχῶς εἰς ὕπου τύχη

Τὴν τιμιότητά σας ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι .

Ὅτι ἔλαβον πρὸ ἡμερῶν τὸ τίμινόν σας, καὶ ἐχάρην διὰ τὴν ποθητὴν μοι ὑγείαν σας. αἱ Βονιτζάνοι ἀφ' οὗ τοὺς ἔγραψα διὸ καὶ τρεῖς νὰ ἐνεργήσουν νὰ κυριεύσωμεν τὸ κάστρον χωρὶς χύσιν αἵματος, μίαν νύκτα ἔφυγαν ἔξαφνα, καὶ οὕτω ἔλαβαν ἄδειαν οἱ Τοῦρκοι καὶ ἐκλείσθησαν ἔφεραν καὶ τρεῖς σιαλού-
 πιας ἀπὸ Πρέβεζα, καὶ ἓνα Μπρίκη καὶ μᾶς ἐμπόδισαν τὴν κυρίευσιν τοῦ κάστρου.

Νέα ἄλλα δὲν ἔχομεν ἀπ' ἐδῶ, εἰμὶ ὅτι χθὲς κυριακῇ ἐκυριεύσαμεν τὰ δύο τεύχη Πλαγιαῖς καὶ Τεκὲ, ὅλους τοὺς φύλακας τοὺς ἐπιάσαμεν ζωντανούς, καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Νοῦρκα τοὺς ἐσκότωσαν ὅλους οἱ ἀνθρωποὶ μας· σήμερον προσμένομεν δύο κανόνια ἀπὸ τὰ κάστρα διὰ νὰ διώξωμεν τὰ Τουρκικὰ πλοῖα, καὶ οὕτω νὰ στενεύσωμεν τοὺς πολιορκουμένους, οἱ ὅποιοι μὴ ἔχοντες ζωοτροφίαν καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα ἐντὸς ὀλίγου ἐλπίζομεν νὰ παραδοθοῦν.

Παρακαλῶ νὰ ἔχω εἶδησιν τί ἔγεινεν εἰς μακρυνόρος, ἐπειδὴ ἠκούσαμεν κρότον πολλῶν τουφεκίων, καὶ αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἄρτας, ἀπὸ Πρέβεζαν νεώτερα δὲν ἔχομεν, εἰμὶ ὅτι εἶναι ἡσυχία.

1821 Μαΐου 30

Ταῦτα καὶ μένω
 ἀδελφὸς ἀχώριστος

(Τ. Σ.)

ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΤΖΩΓΚΑΣ

Ἐπιστολή Θη

Εἰς τα τιμα χαίρηα τοῦ κάπεταν γηόργακν εἰγός δοθήτον
οθέν τυχει ἦς ξερομέρον.

Εἰς τον ἀφεντιά σου ἀδελφε μου κάπεταν γηοργάκν ἀδελ-
φικως σέ ἀσπαζομε καί με το ἀδελφικον μου σου φανερωνω ἐ-
λαβα τον ἀδελφικόν σο γράμμα καί ἐκάταλλαβη ταοσα μου
γράφεις εχάρικα τὸν χαῦρλιξεκυνιμασας τὸν μήσε καί ἐγω σι-
μερα μετο θέλιμα τοῦ θεοῦ κανῶτο χαῦρλιξεκυνημαμου καί
ανμπότας θεὸς ναμας αξιόσι καί ναμας δινάμοσι διανατελιοσομεν
τὸ ποθούμενω μας. δεν σου ἀποκρήθικα ἀπουταεπροχτες ἐπίδει
ερποσμενα τὸν κωστα βέλι ἀπουτα εἴταν στα τρεκαλα καί σι-
μερον ἐδίκεν φέγως καί ανταμοθικαμαν καί ὀμόγνομος κάνομεν
τι καλον τέρτιπι κάτα τον σέφερον τὸ τρόπο στέλνο τὸν ἀδελφο
μοῦ στερεόν δια νά πιασον τες κάλα ρίτες τον καπεταν γλιγόρι
τὸν στέλνο διανάπιασι τον ζηγόν εἰς τὸν μετζώδον ναενοθι καί
μὲ τους χασιότες ἐγὼ μονος μου πιάνο το μπογαζη τις πόρτας
καί εδοσα ειδήσες δια να κοβαλιθῆ ο κάμπος απανο εἰς τον ρί-
ζωμα δια να γλιτοση ο θεὸς σοὸς θελίση καί προσεχεταν
ἀδερφια νά μὴν φερθήτεν διέφορετικα ἀποῦ ἀφτὸ το μέρος ὅτι
ο θαρὸς μας καί ἡ δύναμι μάς ἀπο ἀφτουθεν εἶναι καί ἡμαστεν
ξεγνιασσι ἀπὸ αφτο το μέρος καί νη μὴν μας παρεταν στολε-
μύ σας καί εμας καί ολον τουτον τον τόνιαν προσεχετε μαι
καθε καλιν δινάμην καί ἀποφάσιν ὅπου νά σας τρεφη αφτὸ
τὸ μέρος ομηρος δοτε ἡδισιν εἰς ὅλα τα μέρη ὅπου ἐγὼ κυρηακν
με δεφτερα ἔχο να δοσο τον κτιπον εἰς τους ἰδιους τοπος ὅπου
σας γράφο μαθεταν καί ἀποῦεδὸν τὸν ουμερ πασια τον ἡφερά
κυνηγόντας ἐὸς τὸ ζῆτουνι ομηρος καί τον τελία φεύξω τον ἐ-
χον κλίσμενον εἰς τιν πάτρα στο καρπενιση τους τούρκους
τους ἐκάμαν μουασερέν καί επροσκῦνισαν καί τους περαν τῆ
τοφέκνα καί δὲν τοὺς ἐσκωτοσαν ὁ μαχμουτ πασιας ὅπου εἰ-

χεν πάγη εἰς τον Βολον τὸν ἐπροσκυνισαν μερικυ ραγειάδες καὶ τοὺς ἐκωψαν ἔπειτα το ἔβαλαν τοφένκυ καὶ ἤρθεν στιν λαρσαν καὶ ἀπαφτρωθεν οτι τρέχη φανεροσέμας εὐθης ἀκῶμα ἀδελφε ἀπου τζηπιχᾶνεν ἡμαστεν ἀδίε μονον αποῦαφτουθεν εχομεν το θαρος οπου να μας κάμης τζαρέν να μας στίλεις δέκα φόρτοματα μούτ λᾶκ ἔτι ἀφτο ἦν το προτομας ἀνκακας ὅπου αλοθεν κάλως ἔστι ὄχι με τὴν πλερόνομην μου, καὶ στείλτο εἰς τον καπεταν γκῶγο καὶ ἀφτος να μουκαμεν τζάρεν να μου το στίλη ἔδο καὶ να μου γραψης τιν τημην τους ὅπου νά σο στίλο ταςπρα ταφτα καὶ θεοθεν ειγηαν.

1821 ἰουνίου 4.

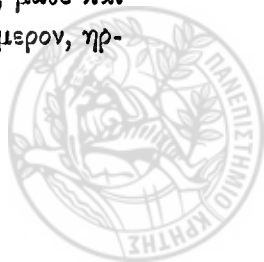
ἀδελφο σου
ΝΙΚΟΛΟΣ
ΣΤΟΡΝΑΡΗΣ

καγῶ ὁ ἀδελφο σας κῶστας βελῆ ἀδελφικὸς φιλῶ τὰ ματηά σου.

παρασκεθῆ βράδη ἔδοσα τὴν μοῦντζα τῆς τουρκιάς καὶ ἐδῆκα ἐδὲ εἰς τὸν ἀδελφόν μας καπεταν νηκολῶ καὶ ἐκάμιμιαν αὐτὰ ὅπου σοῦ γράφη ὄθεν ἀδελφε μήαν ὦρα ἀρχήτερα νὰ γένη ὁ χτιπηζμός ἀπὸ ὅλα τα μέρη ὅπου νὰ μὴν προπήσον νὰ παρον τὰ μέτρα τους ὄτη τὸ πρότο ἂν τοὺς βάλομεν ἐμπρὸς διὰ δέκα ἡμέρας πέρη τέλος ἢ δουληά τους ὄτι τὸ πρότο ἐπήρεν κάτου γηρηζμόν σωνόμεθα ὦχη καὶ ἂν μᾶς κριγίωση ἢ δουληά θὰ μᾶς σφάζουν ὄσαν τὰ ἀρνηζ ἀπὸ λόγου σας καρτεροῦμεν πολη ἡμιτάτι εἰς ἔτοῦτα τὰ μέρη καὶ ὀγλύγορα νὰ φανῆται ἐδῶθεν διὰ νὰ γκαρδιόσι ὁ κῶζμος διὰ νὰ ἐμπουν σε κομάτι γκαγερέτι

Ἐπιστολὴ 10η

τημιοτατε ἀδελφε κηπεταν γηοργακι ηληκρινος ολοψηχος σεασπαζομε, εροτο, δια την ποθητην μι εἰγειαν της, μαθε και διαλογου μου, θελοντας ο θοες καλος, ηγηγενο, σημερον, ηρ-

θαμε, ης μπαλη μπεη, και μπαρκαριζομεστε, δια κομποτη
μαζη με τον καπεταν, λάμπρο σουληστη, και με τον σουλη-
μαν, μετο, και μετον κυρ θεοδορο, βλαχοπουλο, σās εγραφε
και εχθες ο καπεταν λαμπρος, και ο σουλημαναγας, οπου
νχ ερθουν η καπεταναρη, εκι δια κουβεντα, και εχουν και
γραματα, απο τους καπετανεους και αγαδες απο περα, τορα
τεληνονοντας η δουληα του ζαπαντηου, να ερθητε, μια ορα
αρχητερα μαζη μετα ασκερια, και να μας καμετε κυβερνησιν
και διαντζουμπεενε, οτι ο κοσμος ηνωηδιος ολη η δικιμας,
οτι εγω ηρθα μαξούσης δια ντζουμπεενε, και εστηλαμε και
μεσα, και δεν μας ηρθεν ακομι, τορα, να μας γηνη η κυβερνη-
σις αποαυτου, να μας καταφθασετε, και να καμεις μια κυβερ-
νησιν, ηαφεντια σου απο αυτου και διανηστερα, οπου να μας
ερθη τον κοντε, οτι αυτου, το φομι επεσεν τορα οτι η δικη μας η
τοπη περα, ηνε ο κοσμος διχος φομι, και προσπαθησε να παρισ,
κοντασου, και διο κανονια, οτι η αφεντιασου καλα το ξερις, τι
χριαζοντε οπου να εχομε κονταμας δεν ηνε χρια να σε ορμη-
νεφομε ομος τα κανονια χριαζοντε, δια την αρτα, μην εχον-
τας αλο μενο καλες ανταμοσες.

1821 'Ιουνίου 9 Λουτρακι

ο μιτρος κουτεληδης
αδελφο σου

θεοδωρος
βλαχοπουλο

ο καπεταν λαμπρος σουληστης
ιλικρινος σας ασπαζετε

και εγω ο σουλημαν μετα
σε χερετο και σου φιλο τα ματηα*

Ἐπιστολὴ 11η

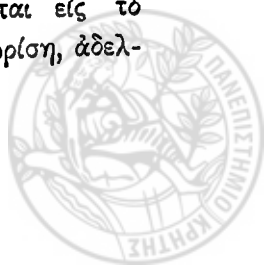
Τῷ τιμίῳ ἀδελφῷ καπετάν γιοργάκη Βαρνακιώτῃ, περιχαρῶς.
 ΘΘΕΝ ΤΥΧΕΙ.

Βλάχη ἀπὸ τὴν σφιτζενα ἀπὸ τὴν στάνην τοῦ βαρνακιό-
 τη τῆς ὥρας νὰ πᾶτε τὸ γράμμα ὅθεν εἶναι ὁ καπετάνος σας,
 καὶ μὴν τὸ χασομερῶσεται. Ἰξεβούλοσα τὸ παρόν· οἱ ἄνθρωποι
 ἀπὸ τὸ οὐρδι κομποτίου, σὰς προσμένουν ἐδῶ, καὶ ἐγὼ ὁμοῖος
 ἕως αὔριον τὸ πορνόν. καὶ ἂν τὸ τζεβάπισου δὲν τοὺς πηγαίνῃ
 εἰς τὸ οὐρδι ἕως αὔριον τὸ πορνόν, φεύγουν ἀπ' ἐδῶ, ὅτι τέ-
 τοιαν προσταγὴν ἔχει ἀπὸ τοὺς καπετανέους

Ο ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ

«τίμιε ἀδελφὲ καπετάν γιοργάκη ἀδελφικῶς κατὰ ἀσπάζωμαι.

• μὲ τὸ ἀδελφικόν μου σοῦ φανερωῶν· σοῦ περικλίω εἰς
 τὴν παροῦσαν τὸ ἔσωθεν καὶ κατάλλαβε, καὶ ὡς καθὼς ἔμαθα
 καὶ ἐγὼ, στράτευμα ἔρχεται τὸν κατίφορον ἀπὸ Ἰωάννινα,
 τῶρα βλέπω ὅπου τὰ στρατεύματα ἀπὸ τὰ ἐνταῦθ' αὐτοῦ τοῦ βρα-
 χορίου, ἔλαβαν ἄλλην μορφὴν ὡς βλέπω καὶ ὡς ἀκούω, ὅπου
 αὐτὸ δὲν τυχένη, καὶ ἂν αὐτῷ κατα ντίση ἕως τὸ τέλος ἡμεθα
 ὀλη χαμένη, καὶ δὲν ἡξεύρω τί τόπος θα μασχορέση, ἐνῶ δὲν
 τραβοῦμεν τὸ ἐμπρὸς μίαν ὥραν ἀρχήτερα μπρηχοῦ δυναμίσι
 ὁ ἐχθρὸς, ἐμεῖς καλὰ βλέπετε, ὅπου ἐντίσαμεν ἐδῶ, μὲ ἐτοῦτο
 τὸ κάστρὸ καὶ ἐβρισκώμεθα ἀκῶμη ἔτζη, ἐμεῖς ἀρκετὴ δὲν
 ἡμεθα διὰ ρεσάλτο διὰ νὰ τὸ μπητήσωμεν μίαν ὥραν ἀρχήτε-
 ρα, μάλιστα ὅπου ἡμεθα καὶ ἀδύνατοι ἀπὸ στράτευμα, καὶ
 ἐπροσμέναμεν νὰ μᾶς προφθάσете μὲ στράτευμα, καὶ τὸ προ-
 σμένομεν, μὴν λάχει καὶ γένη κανένα ντισμπάρκο καὶ ἀπὸ
 ἐτοῦτα τὰ μέρη, καὶ ἡ ευγενεια σου ἀδελφὲ πρέπει νὰ φροντί-
 σης μὲ ἐκείνους τοὺς τρόπους ὅπου ἡμπορέσης, νὰ συναχθῆτε,
 ὡς καθὼς ἦσθεν καὶ εἰς βραχῶρι, καὶ νὰ ἀπεράσεται εἰς τὸ
 κομποτί, ὅπου ἐκεῖ εἶναι ὄλο τὸ πᾶν, ἐκεῖ θὰ ξεχωρίση, ἀδελ-

φῆ, τὸ ἔμπροσ καὶ τὸ ὀπίσω, ἢ τιμύτη σου ἦσαν ἀρκετὸς, καὶ δὲν εἶναι χρία νὰ σοῦ γράψω περισσότερα, μόνον ἐτοῦτο σοῦ λέγω μίαν ὥραν ἀρχήτερα νὰ ταχίηνης τὸ στρατόπεδον τοῦ καρελίου νὰ ἐκστρατέψετε ὁμοῦ καὶ μὲ τοὺς ἄλους καπετανέ-
ους ἐμάθαμεν βέβαια ὅτι ὁ μπεκλήρ τζογαδόρος, ἀπερασε εἰς ἄρτα νὰ ἀνταμωθεῖ μὲ τὰ ἀσκέρια, τί μουσαθερέδες ἔχουν αὐτῇ ἡξεύρουν, μὴν ἀμελῆς καπετὰν γεοργάκη προσμένω τιμίαν σου ἀπόκρισιν καὶ μένω

14 Ἰουνίου 1821 μὲναστηράκη.

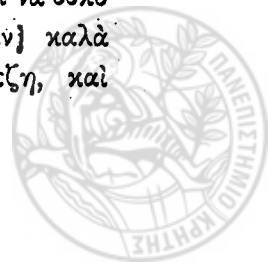
ἀδελφῶς σου γεοργάκης
ΤΖΟΓΚΑΣ

καὶ ὁ γράφας Χρηστάκης γεροπαν. προσκυνεῖ ἀδελφικά.

Ἐπιστολὴ 127

Τῷ τημηοτάτῳ ἀδελφοῦ μου καπετὰν γεοργάκη νηκολοῦ τημηος
εἰς μακρυνόρου

εἰς τὴν ἀφεντηάσου ἀδελφαὶ καπετὰν γιοργάκη ἀδελφηκὸς σὲ ἀσπαζομαι, τὸν θεὸν περηκαλο διὰ τὴν ἀδελφηκὴν μου ἡγίαν σου, ἔλαβα ἀπὸ κατοῦνα ἐδῶ τὸ ἀδελφηκο σου καὶ τὸ ἄλο ἀπὸ μαχαλα τὴν ἡγίαν σου ἐχάρηκα καὶ τὰ γραφομενά ἐκαταλάβα, καλιτερά ἀδέλφαι νὰ ἠθέλα ζήσω σκλαβος εἰς τὴ μπαρμπάρη παρὰ μὲ τούτο τὸ διαβολοκόσμο ὁποῦ τζεσηκόσε ὁ θεὸς τὸ νοῦ καὶ δε μπορὸ νὰ ξεκινήσο κανένα ἔχο τρῆς με-
ραις ἐδὸ εἰς τα ζαβιτζα καὶ τοὺς ἐσκοτοσα· καὶ φῶτρη εβάλα καὶ τέπη θαγηνήται· ἐγράψα καὶ τὸν ἐδικονε μας εἰς καντήλα καὶ βαρίακα καὶ μπιλὲμ οὔτε ἀποκρήσι ὁπου μου ἐκαμάν. καλὸς φαίνεται λίγη ὀρέξη ἔχουνε ὁποῦ νὰ ἐρβοῦνε, ἀπόψε πιγένο εἰς καντήλα νὰ ἡδο την.....κανενος ἡόχη. καὶ νὰ δόκο καὶ του διαβολοῦ τὸ σκουτήρη τοῦ κύρη νικοδήμου ἀν] καλὰ τη φτέγη ἐκινῶς ὁποῦ ὁ νικοδήμος εἶναι τα βοντζη, καὶ

δὲν ἀφίνη νὰ δόκη τάλογα διὰ το νιστέρα, ἔτζι μου γράφη δ
 ζαβογιάνις, ἀπὸ τη δηκίμας στάνη τὰ ἄλογα μου γράφη εὐ-
 γάνε και ἐφόρτοσαν το νιστέρα και στοχάζομαι ζημερα νὰ
 τὸν ἄλεσάν, και ἀβριον απερχεται, ἐφαγοθήκα και με τουτου-
 νουὺς τοὺς διαβολοβιτζανουὺς ἔος νὰ βγάλω πέντε ἄλογα και
 δὲν ἐσταθήκε τροπὸς και τζαφίνω λογὼ νὰ μου τὰ φέρουν
 ἄβρηον εἰς καντηλα και εὐτής τὰ φορτονῶ και αὐτα νιστερά,
 ἀκόμη ἀδελφαι σοῦ φανερονῶ ὁποῦ ὁ καπεταν νικόλας ἐχο-
 νέφτηκε παρὰ πολή, και γηραβη νὰ φήγη, τοῦ ἐγράψα τοῦ
 ζαβογιάνη νὰ τὸν κρυθεντήσση, και μοῦ φανερονή ὅτι τὸν
 ἐβαρήσε εἰς ταντανά ὁ καπετανιδς και ἐχονέφτηκε παραπολι
 ἐχο τρήα γραμάτα τὸν μπροεστῶν, ὁποῦ δια τὸν θεο νὰ καμοῦν
 κάθε κηβέρνισις διὰ τὰ σπρα ὁπου να μετρηθοῦν του καπε-
 τανιου και ἐπίτα μαζονοῦνται, αὐτι οὔτε ἀποκρήση δὲν μου
 ἐκαμάν. καθὸς γλέπο λιγὴ ἐγνία ἐχοῦν ἢ προεστίμας και
 θὰ φήγη τὸ καράβη και τότείς ὁπὼς θελόμε ἀσκαμομαι, τὸ
 γιανὴ τὸν ἐστίλα εἰς τὸ δραγαμέστο νὰ βγάλη τοὺς ἐκὴ ρα-
 γηάδες ὁμος και αὐτὴ τὰ κεφαλήα τοῦ ζαβωτζανων ἐχουνε,
 δε μπόρη νὰ ξεκινή κανενα αν οὔτος και ἢ προεστῆ στέλνουν
 τὰ σπρα διατο μπαρούτη, εὐτής τὰ δενόμαι και σοῦ τὰ στελ-
 νόμαι, ὁμος θήα χάριτη δὲν ἤξέρο προς θακάμο, δια τα κα-
 λουπητὰ πάλην ἦπα τον μπροεστὸν και τοὺς ἐγραψα νὰ μου
 τα στιλουν οὔται και αὐτὴ δε μου τασιταν, του δασκαλου
 και σπήρου τὸν ἐγραψα τοῦ γιανὴ ὁμοῦ νὰ τοὺς σιλη του
 σαρατη τοῦ ἐγράψα ἐχταις νὰ εβίγη και νὰ σοῦ τὸν ἐστίλο, ἔος
 τὴν ὄρα δεν ἦρθε και ἐρχόμενος εὐτής σοῦ τὸν ἐστέλο, ἐκηνῶ-
 νε ὁποῦ ἐφηγοῦν ἀπὸ τι κατόχη και ποδολοβυτζα, ξεκηνῶντας
 το νιστερα εὐτής στελνῶ και τοὺς περνο τὸ εἶδοςτοὺς καθὸς
 μοῦ γράφης. Ὁ κατζανὸς μοῦ ἐγράψε ὅτι τοῦ ἐστίλες νὰ ση-
 μάση τοὺς ράγηαδες και κonoπηνιόταις νὰ ἐλθοῦνε και μοῦ

ἐλέγει ὅτι δὲν τὸν ἀκοῦνε καὶ νὰ τοὺς γράψω. εὐτὴς ἐγράψα τὸν ράγγάδον καὶ ἐδῆκονε μας κονοσινιότον ὅπου ναρθοῦνε καμηνὰ δεκαρητὰ ἢ ἄλλη νὰ σταθοῦνε καὶ βιγενόντας εἰς τη κατοῦνα νὰ ἐρθοῦνε, τοὺς ἐκρατήσα τοὺς κονωπινιόταις ἐπιδι της καὶ αὐτὴ δὲν ἐχοῦν ἐκίγη τὴν κακίη πε τοὺς ἀλοὺς ἐδικουσίμας διὰ νά μη μου γένη κανένα ἀδικὸ καὶ τζη τουρκοὺς καὶ πηδὴ τὸ νοῦρα ὅτε θατοφερο κοταμου δε τοθελουνε εἰς τὸν καλόμο. καθὸς σοῦ ἐγράφα ἀπὸ τὸν ἀήτο. ἐγὼ ὁμὸς ἀπὸ καντηλητόταις ἀρματολοῦς ὄση ποῦνε νὰ ἐρθοῦνε κοταμοῦ δὲν τοὺς δεχόμεαι, καὶ ὄπηὸς θελή ἀζέρθη ἤστιν ἀφεντηγά σου. στελνῶ μαξοὺς τὸν ἀδέλφο τοῦ πανάγη καὶ εὐτὴς νὰ τὸν καμὴς πίσω, μὲ γράματα τὸν μπροεστον ὅπου νὰ καμοῦν κάθε διορθόση διὰ τάσπρα τζη μπαρουτης καὶ δχη νὰ ποῦνε νὰ μαζοχθοῦνε ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ τοταις νὰ δοθοῦνε ἔτζη φέρνη χάσομερήα. νὰ καμοῦν διορθοσὴς νὰ τα δανιστοῦνε τάσπρα καὶ επιτα σα μαζοχθοῦνε τὰ δίνουν. διὰ το θεο σφιξέ τους καὶ ἦ ἀφεντηγά σου, καὶ ἐφτὴς καμὲ πισῶ τὸν σηργιάνη, καὶ νὰ μας φανερόσης διατὴν ἡγίαν σου, καὶ κάθε χαμπέρη κχι νὰ γράψις καὶ τὸν μπροεστον καὶ καλὲς ἀντάμισες.

Ἰουνίου 22 ζαβιτζα

ἀδελφο σου

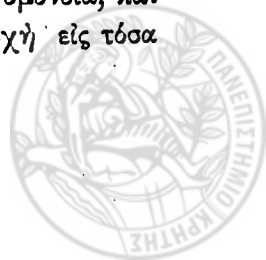
ΖΙΟΤΗΣ ΝΙΚΟΛΟΥ

ὁ δασκάλος παραπάνος καὶ υἱὸς γληγῶρης
καὶ σοτηρὴς ἀδελφικὸς σὲ ἀσπαζούται.

Ἐπιστολὴ 13η

Φιλογενέστατοι καὶ ἀνδρειότατοι ταξιάρχαι τῶν ὁμογενῶν στρατιωτῶν χαίρετε καὶ υγιαίνεται.

Γνωρίσας, ὅτι βασιλεύει εἰς τὰς ψυχὰς σας, ἡ ὁμόνοια, καὶ ἡ ὁμοφωνία, ἢ διὰ νὰ εἶπω καλληώτερα μία ψυχὴ εἰς τῶσα

σώματα, διὰ τοῦτο καὶ σᾶς γράφω μίαν καὶ μόνην ἐπιστολὴν πρὸς ὅλους, τὴν ὁποίαν καὶ θέλετε στήλῃ καὶ πρὸς τοὺς ἐπιλοίπους ὁμογενεῖς μας ἀδελφούς, διὰ νὰ γνωρίσωσι τοὺς σκοποὺς καὶ σταθερὰν ἀπόφασιν τῶν Σουλιωτῶν καὶ ἐπιλοίπων ἐδῶ ὁμογενῶν διὰ τὴν τοῦ γένους μας ἐλευθερίαν.

Εἶδον τὰ κοινὰ, καὶ μερικὰ γράμματά σας πρὸς τοὺς Σουλίουτας, τὰ ὁποῖα ἐγνώρισα τῇ ὄντι γεμάτα ἀπὸ θεῖον τῆς Πατρὶδος καὶ πίστεως ἔρωτα. Εὐγε σας ἀδέλφια! μὲ τὴν ἔνωσιν καὶ ἀνδρείαν ταύτην δείχνετε ὅτι εἴσθε τῇ ὄντι ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν ἡρώων τοῦ γένους μας. Ἄς πασχίσωμεν νὰ καταπατήσωμεν κόπους καὶ κινδύνους διὰ νὰ ἀθανατίσωμεν πάλιν τὸ ὄνομά τους, καὶ διὰ νὰ μᾶς γνωρίσωσι καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη ὅτι ἡμεῖθα ἀληθεῖς ἀπόγονοι ἐκείνων, καὶ ὄχι νόθοι καὶ χαμηροί, ὡς καθημερινῶς μᾶς φωνάζουσι.

Ἀδελφοί! περιττὸν βέβαια εἶναι τὸ νὰ σᾶς εἶπω τὴν γνώμην τῶν Σουλιωτῶν ἔσων καὶ τῶν ἐπιλοίπων ὁμογενῶν μας γειτῶνων, οἱ ὁποῖοι ἠνώθησαν ὅλοι μαζί μας, καὶ ἐγίναμεν ὅλη μία ψυχὴ. στοχαζόμεθα νὰ σᾶς ἦναι γνωστὰ τὰ ἔως τώρα ἐπιχειρήματά μας. ἂν σᾶς φαίνεται παράδοξον τὸ διατι ἔως τώρα δεν ἐξαπλώθημεν κατ' αὐτὰ τὰ μέρη, τοῦτο δὲν πρέπει ποσῶς νὰ σᾶς βάλλῃ εἰς ἀμφιβολίαν, ἐπειδὴ ἡμεῖς εὐρισκόμεθα ἀναμεταξὺ εἰς τόσους πολλοὺς, καὶ δυνατοὺς ἐχθρούς. τόσον ἀπὸ βασιλικὰ στρατεύματα, ὅσον καὶ ἀπὸ γειτωνικὰ τῶν Ἰζάμιδων. καὶ μ' ὅλον τοῦτο εἰς ὅσους πολέμους καὶ ἂν ἐσυγκροτήσαμεν τοὺς ἐσκοτώσαμεν, ζωντανοὺς τοὺς ἐπιάσαμεν καὶ ἀπὸ ὅσα μέρη ἦτον κλεισμένοι καὶ ἐνδυναμομένοι τοὺς εὐγάλαμεν, καὶ τοὺς ἐδιώξαμεν ὡσὰν λαγούς. Τώρα πάλιν ἐγίναμεν γείτονες τῆς θαλάσσης μαζί μὲ τὸν ἀδελφόν μας καπετᾶν Γιαννακί Γιόργη. ὅθεν καὶ ἀποφασίσσαμεν νὰ πολυορκήσωμεν τὴν Πρέβεζαν καὶ Πάργαν. Ἐγράψαμεν νὰ ἔλθωσι καὶ

τὰ ἰδικάμας πλοῖα ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς πατρας, διὰ νὰ μᾶς ἴναι βοηθοί, εἰς τὸν ρηθέντα σκοπὸν μας, καὶ νὰ χαλάσωσι καὶ τὰ ὀθωμανικὰ πλοῖα. Ἐπειδὴ καὶ ἡ κυρτευσίς τῆς Πρέβεζας καὶ Πάργας, ἔνομένα μὲ τὸ Σούλι, εἶναι ὁ ἀληθινὸς θάνατος τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἡπείρου καὶ τῶν λοιπῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν δὲν βαλοῖ χαλινὸς καὶ καρφί εἰς τὸ στόμα, καὶ καρδίαν τῶν Ἰζάμιδων, καὶ Λάπιδων, εἰς μάτην θέλουσιν ὑπάγουν, ὅλαι αἰ νίκαί μας, καὶ θέλει ἀκολουθήσει φοβρὰ χειροτέρα ἀπ' ἐκείνην τοῦ Μορέως, εἰς ὅλον μας τὸ γένος· διότι ὁπότεν αὐτοὶ εἶναι ἄφοβοι ἀπὸ τὰ ὀσπήτιά τους τρέχουσι τότε εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, φονεύοντες, ἀρπάζοντες, σκλαβόνοντες, καὶ ἐξολοθρεύοντες. Τοῦτο τὸ σχέδιόν μας δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι τὸ γνωρίζετε, καθαρότατα, ὅθεν περιττὸν νομίζω νὰ σᾶς ἐξηγηθῶ, καὶ περισσότερα.

Λοιπὸν φιλογενέστατοι, καὶ ἀιδρεϊότατοι ὁμογενεῖς ἑξακοθῆτε τὰς ἡρωϊκὰς σας πράξεις, μὲ ἀκούραστον προθυμίαν, καὶ ζῆλον, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ γένους μας. Δὲν εἶναι τίποτες ἔμπροσθέν μας οἱ τύραννοι, ὁπότεν ἡμεῖς ἐπικαλούμεθα μὲ ζέσιν, τὴν πίστιν, τὴν πατρίδα, τὴν ἐλευθερίαν. αὐτοὶ πάσχουσι διὰ νὰ στερεώσωσι τὴν τυραννίαν τους καὶ νὰ μᾶς ἐπιφορτίσωσι τριπλάσιας ἀλύσεις. ἡμεῖς ἄράγε πόσον πρέπει νὰ ἀγωνισθῶμεν διὰ νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν γλυκεῖαν ἐλευθερίαν;

Ὅμογενεῖς! ἡ εἰδησις αὕτη διεσκορπίσθη εἰς ὅλα τὰ γένη τῆς Εὐρώπης, αἱ ἐφημερίδες ὀμηλοῦσι καθ' ἑκάστην διὰ ἡμᾶς, μᾶς πλέκουσι μυρίους ἐπαίνους· ἂν ὁμῶς ἡμεῖς φανῶμεν ἀνάξιοι τῶν ἐπαίνων, ὅποῖαν ἐντροπὴν θέλομεν σύρη ἐπάνω μας; καὶ ποῖα ὑπόληψις μᾶς ἔμεινε πλέον διὰ νὰ ζήσωμεν εἰς τὸν κόσμον; τότε οἱ Εὐρωπαῖοι θέλουσι μᾶς κράζει δικαίως ἀνδράποδα καὶ νόθους. Μὴ (διὰ τὸν Θεὸν) καταδεχθῶμεν μίαν τοιαύτην βδελγρὰν ὕβριν· μυριάκις εἶναι γλυκύτερος ὁ σημε-

ρινός θάνατος παρά μία αιώνιος έντροπή· προχωρήτε, λοιπόν, έναντίον τών άχρείων τυράννων· ή άπόφασις τοῦ γένους ἔγεινεν, ὅτι ἦ Θάνατος ἦ Ἐλευθερία. Ὅθεν ὁ ένδοξος θάνατος φέρει τήν γλυκυτάτην ἔλευθερίαν, ή δέ δηλία, φέρει τήν άτιμον σκλαβίαν και τόν άξιοκατάκριτον θάνατον· άπό τήν γραφήν τοῦ φιλογενοῦς Ἡβου Ρήγα έβεβόθηκα τήν χρείαν ὁποῦ ἔχετε διὰ αναγκαία πολέμου, σās βεβαιῶ ὅτι και ήμεις ἔδω πάσοχμεν τὰ ίδια και μεταχειριζόμεθα πāsαν οίκοномиαν. Μερικήν βοήθειαν τήν ὁποίαν έπεριμέναμεν άπό τās έπτὰ νήσους, πρέπει νά εϊξεύρητε, ὅτι μās έμποδίσθη άπό τούς μισοῦντας και κατὰ τὰ δυνατὰ πλαγίως κατατρέχοντας τὸ γένος μας Ἰγγλέζους, διὰ τοῦτο άδελφοί μου εϊς τήν παροῦσαν περιστάσιν πρέπει εϊναι νά φερθῶμεν με φρόνησιν και οίκοномиαν, ίδιον τῆς ὁποίας εϊναι νά ὤφελῆ κατὰ πολὺ τούς ὅσοι τήν ένόνωσι με τήν άνδρείαν και μάλιστα εϊς τήν παροῦσαν περιστάσιν, έν ἣ μās εϊναι διόλου άδύνατον νά γράψωμεν εϊς μακρυνά μέρη, διὰ τήν ταχύτητα τήν ὁποίαν ζητοῦσι τὰ πράγματα τὰ τωρινά.

Ταῦτα νομίζω αρκετὰ εϊς ψυχὰς αισθαντικὰς ὡσάν τῆς ευγενείας σας, παρακαλῶ δέ μόνον, ὅτι τὸ παρὸν γράμμα, ἦ ἴσον άπό τὸ ίδιον νά στείλετε εϊς ὅσα μέρη τῆς Ἑλλάδος εὔρισκονται ὁμογενεῖς μας με τὰ ἄρματα εϊς τās χεῖρας έναντίον τών τυράννων, και έν ταῦτῃ μη λείψητε νά μās εϊδοποιήτε πάντοτε τās άνδραγαθίας σας, και με τήν ὑπόληψιν ᾗ άδελφότητα μένω

25 Ἰουνίου 1821 Ρεννιάβα

ἄχώριστος άδελφός

και δούλος ταπεινός

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΕΡΡΑΙΒΟΣ

Ὅλοι οἱ αξιωματικοὶ Σουλῶτες και έπίλοιποι σημαντικοὶ ὁμογενεῖς μας, ασπάζονται ἔκ ψυχῆς και κατὰ ὄνομα ὅλους ἡμās τούς άδελφούς και πάσης τάξεως. Πρὸς τούς φιλογενοτάτους και άνδρειωτάτους ταξιάρχας τών Ἑλληνικῶν στρατευμάτων ὅπου εὔρισκονται.

Ἐπιστολὴ 13η

Τοῖς Γενναίοις στρατιγοῖς καπετᾶν Γεωργάῃ Βαρνακιώτῃ,
καπετᾶν γόγῳ, καπετᾶν ἀνδρέα Ἰσκου καπετᾶν Λάμπρῳ
σουλιώτῃ καὶ καπετᾶν μήτῳ κουτελίδα. εὐτυχῶς

Εἰς μακρυνέρον

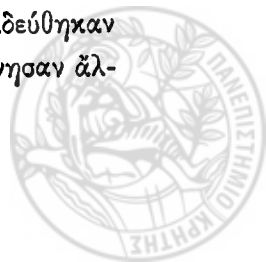
Γενναϊότατοι ἀδελφοὶ Καπετανεοὶ σᾶς ἐспаζόμεθα ἀδελφικῶς.
τῇ 24 Ἰουνίου 1821 ζεπάντη.

« Ἐλάβαμεν τὸ τίμιον γράμμα σας μετὰ τὸν συνάδελφόν μας κύρ Ἀναγνώστην, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπληροφόρησε καὶ στοματικᾶ τὰ θέοντα, καὶ ἔχετε δίκαιον εἰς τὰ ὅσα γράφετε, ἐπειδὴ ὅμως καὶ οἱ ζεπαντιῶτες ἀκόμῃ δὲν ἐπροσκύνησαν, ἀλλὰ στέκονται εἰς τὴν ἰδίαν σκληρὰν ἀπόφασίν τους νὰ δόσωσι κακὸν τέλος μετὰ τὸν παντελεῆ ἀφανισμόν τους, ὁμιλήσαμεν ὅλοι συμφόνως εὐρίσκοντες τὸ εὐλογον νὰ κάμωμεν ὡς ἀκολουθῶς διὰ νὰ ἴμφορέσωμεν ὄχι μόνον νὰ ἀπαντήσωμεν τὸ κακὸν κίνημα τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ νὰ προχωρήσωμεν καὶ εἰς τὰ ἐμπροσθεν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ποθοῦμενον θείᾳ δυνάμει.

ὁ καπετᾶν ἀλέξης Βλαχόπουλος μετὰ ὅλον τὸν ναχιγιέ Βλοχοῦ νὰ μείνη ἐδῶ εἰς τὸ ζεπάντη νὰ ἐχη πολιορκημένους τούτους τοὺς ἀχρούς ζεπαντιῶτες ἕως νὰ λάβωσι τὸ ποθοῦμενον καθὸς ἐντὸς ὀλίγου ἠλπίζομεν, διὰ τὴν χρειάζομένην δύναμιν ὁποῦ αὐτοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθουν οἱ ἀνθρώποι τοῦ καπετᾶν μακρὸ μετὰ ὅλους τοὺς ζυγιώτας τὸν ἀριθμὸν 500 πεντακόσιοι, ἀπὸ τὸν Βλοχὸν ὁ ἀδελφὸς τοῦ καπετᾶν ἀλέξη καὶ ὁ γιαννάκις σταΐκου μετὰ ἑκατὸν πενήντα, ἀπὸ τὸ ζερόμερον ὁ κύρ πᾶνος γαλάνη ὁμοῦ μετὰ τοὺς λοιποὺς προεστοὺς μετὰ ὄσους ραγιαδες ἀπόμειναν, ἀπὸ τοὺς τρεῖς τούτους ναχιγιέδες νὰ μείνουν Βεκίλυδες μετὰ τὴν δύναμιν τῶν καπετανέων διὰ νὰ

μᾶς στέλουσι σιτάρι καὶ σφαχτὰ αὐτοῦ ὅσα κάμνουιν χρεῖα διὰ μουτετζιδὸν ἀπὸ τοὺς τεσσάρους ναχιγιέδες ἐκτὸς τῆς Βόνιτζας νὰ συναχθοῦν ἑβδομήντα χιλιάδες γρ. καὶ αὐτὰ μὲ τὴν δύναμιν τῶν καπετανέων, τὰ ὅποια νὰ μετρηθοῦν τοῦ ρήγα διὰ νὰ ξεπληρώσῃ τὰ δύο κάρηκα, καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἐμβάζῃ μουτετζιδὸν ὅσων καὶ ὅπου κάμει χρεῖα, διὰ νὰ ἔχωμεν καὶ ταῖς πλάταις δυναταῖς ἐστελᾶμεν καὶ τῶν ἀποῦ—κουρίτων νὰ ἔλθουν ἐδῶ νὰ βάλλωμεν καὶ μὲ αὐτοὺς ἓνα καράρι καὶ οὕτως ἀφόβως νὰ κινηθῶμεν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἀκαταμαχίτου ὅπλου, διὰ τοῦτο καὶ ἐμποδίσθη ὁ ἀδελφός μας κύρ ἀναγνώστης ἕως αὔριον βράδυ, αὐτὰ εὐρίκαμεν εὐλογον ἀδελφοὶ καὶ ἀποφασίσαιμεν διαφορετικὰ δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ κάμωμεν μήτε καὶ ἐγίνονταν καὶ μένομεν εἰς τὴν ἀγάπην σας· ἐχθὲς σᾶς ἤλθον δύο φορτώματα μουτετζιδὸν ἀπὸ μεσολόγγι καὶ κρασί καὶ ρακί, ἐγράψαμεν καὶ τοῦ καπετᾶν νικόλα νὰ δόσῃ τοῦ ζιότῃ τετρακοσίας ὀκάδας μπαροῦτι καὶ ἀφ' οὗ τὴν λάθει σᾶς τὴν στέλομεν, βόλια σᾶς στέλομεν ἀπὸ τὸ μεσολόγγι ὅπου εἶναι ἔτοιμα, καλούπια εἰς τὸ χύσιμον τοῦ μολυβιοῦ σᾶς φέρει ὁ κύρ ἀναγνώστης, καὶ ἡμεῖς μὲ ὅλον τὸ ἄνωθεν Ἰμτάτι εἰς πέντε ἡμέρας ἢ ἕξι εἴμεθα αὐτοῦ, διὰ καμμίαν ἐναντίαν χρεῖαν (ὃ μὴ γένοιτο). Ἰδοὺ στέλομεν ἓναν σορνιζὴν νὰ στέκετε αὐτοῦ πάντα ἔτοιμος, ὅπου νὰ μᾶς φέρῃ τὴν εἶδησιν μὲ ταχύτητα, τὰ τέσσαρα κομιάνια καράβια Ἰγκλέζικα ὅπου ἐμπουκάρησαν εἰς Ναύπακτον. ἐπήραν τὰ τουρκικὰ καράβια ὅπου ἦτον ἀραμένα εἰς τὸ κάστρον καὶ τὰ ἀπέρασαν διὰ μάλα ὡς ἠκούσαμεν διὰ στόματος, τὰ δὲ ρωμαίικα ὅπου εἶχον φύγη προτιήτερα ἐμάθαμεν ὅτι εἰς τὴν ὕδραν ἐπαιδεύθησαν αὐστηρῶς ἀπὸ τοὺς μεγαλητέρους, καὶ οὕτως ἐξεκίνησαν ἄλ-

λα δεκατέσσαρα μεγαλύτερα καὶ ἔρχονται με δύναμιν περισσοτέραν τῶν πρώτων καὶ μένομεν

οἱ ἀδελφοὶ σας
 Πάνος γαλάνης
 ἀλέξης βλαχόπουλος
 δημήτριος μακρῆς
 γεωργάκης βαλτιότης
 ἀναστάσης τσημπουράκης
 χρηστάκης στάϊκος
 τάτζης μεγγίνας

Ἐπιστολὴ 141η

Τοῖς φιλογενεστάτοις καὶ γενναίοις στρατηγοῖς Γεωργάκη Βαρνακιώτη, Γόγγη Μπακόλα, Λάμπρη σουλιώτη, ἀνδρέα ἴσκου, μήτρη Κουτελῖδα, κωσταντίνη ράγκω, θοδωράκη γρύβα, καὶ λοιποῖς στρατιώταις καὶ ἀδελφοῖς

Εἰς μακρὸ ἔρος.

Μεσολόγγι τῆ 25 Ἰουνίου 1821

Ἄπὸ τὸ ἀδελφικὸν γράμμα σας πρὸς τοὺς εἰς Βραχωῖρι καὶ λοιποὺς, (χωρὶς ἔτος ὅμως) ὅπου μοὶ ἐστάλθη, εἶδον τὰ τρία δίκαια ζητήματα σας, καὶ δὲν ἔλειψα ἀπὸ τὸ νὰ τοὺς γράψω κα' ἐγὼ τὰ δέοντα, διὰ νὰ προσπαθήσουν με ἀκούραστον, καὶ μεγάλην ἐπιμέλειαν νὰ σᾶς προφθάσουν ὅσον τάχιστα με γενήματα, προχθὲς σᾶς ἔγραφα, σᾶς ἔστειλα, καὶ ἔν φόρτωμα μπαροῦτι ὀκαδ. 85 1/2 δύο φορτωμ. Βόλια ὀκ. 132 Πετζιά 5 καὶ χαρτί 4 ρέσμια, με κάτι ζῶα ἐδικὰ σας, ὅπου εἶχετε στείλη, σήμερον πάλιν σᾶς στέλω Βαρελ. μπαροῦτι ὀκ. 63 καὶ 7 1/2 φορτώματα μολύβι εἰς 38 σκούλαις ἤτοι ὀκάδες 660, καὶ ἐπειδὴ ἐδῶ ζῶα δὲν ἦτον διὰ τὸ ὀγλίγωρον τὰ ἐφόρτωσα εἰς καῖκι μέσον ἀνατωλικοῦ, καὶ ἔγραφα τοὺς ἐκεῖ νὰ

σὰς τὰ ἐξαποστειλουν ἀνεμποδίστως συνοδευμένα μὲ τοὺς δύο
 ἀνθρώπους σας Γιάννην Ἀνδραχᾶ, καὶ Δημήτριον ἀπὸ κυχρι-
 νῖα τοὺς ὁποίους μὲ τοὺς ἔστειλε ἀπὸ Βραχῶρι ὁ ἀδελφὸς
 ἀναγν. Καραγιάννης· μπαρεῦτι δὲν εἶχα ἄλλην ἐδῶ, ὅθεν
 ἐδιώρησα τοὺς ἄρχοντας εἰς Βραχῶρι, διὰ νὰ στείλουν ἄξιον
 ἀνθρωπον εἰς Δραγαμέστον νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ Καραῖθι 6 φωρτώ-
 ματα καὶ νὰ σὰς τὰ προφθάσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα λάβετε
 ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ρηθέντας ἀνθρώπους σας καὶ ἄλλα τέσσαρα
 ρέσμα χαρτί, καὶ μὲ γενναίαν ἀπόφασιν καὶ ἑλληνικὴν ψυχὴν
 ἀπαντήσατε τὰς προσωρινᾶς δυσκολίας, καὶ ἐλείψεις διὰ νὰ
 διδῆτε καὶ εἰς τοὺς μικροτέρους παράδειγμα καλὸν, τὸ γένος
 μας εἶναι πτωχὸν, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἀγάλια ἀγάλια ὅλα
 τὰ οἰκονομᾶ, οἱ ρουμελιῶτες τὸ ἀπέδειξαν ἐμπράκτως, ὅτι
 εἶναι ἄνδρες καὶ ἀνδρείοι καὶ μὲ χαρακτήρα, πολεμοῦν, καὶ
 ἐξακολουθοῦν ἐξ ἰδίων τους ἐξόδων τὸν πόλεμον, χωρὶς νὰ
 ἔλαβον βοήθειαν ὡς οἱ ἄνανδροι, καὶ Γυναικόμεεις Μωραΐται,
 εἰς αὐτὸ θέλουν θαυμάσῃ καὶ οἱ Πρύγγιπες ὅταν εἰδοῦν, αὐ-
 τόπτως τὰ πράγματα τῆς ρούμελης, καὶ τοὺς ἀνδρείους πο-
 λέμους σας. Ἐγὼ ἀφοῦ τοὺς ἔγραψα, καὶ ἔστειλα καὶ ἀν-
 θρώπους ἀρκετοὺς εἰς προσκύνησίν των (ἐπειδὴ καὶ μόνος μου
 ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἤμπορέσω νὰ ὑπάγω) σήμερον πάλιν
 τοὺς ξαναγράφω, τὰ ἴδια, διὰ νὰ φανῇ ὅσον τὸ ὑψηλωρότερον
 ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἐδῶ, διότι ἦλθον δύο, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ὑψη-
 λάντη, καὶ ὁ Πρύγγιφ κατακουζινὸς, τοὺς γράφω νὰ προ-
 στάξουν τὸν ἑλληνικὸν στόλον διὰ νὰ προφθάσῃ εἰς τὰ Νερά
 Πρεβέζης, διότι τὸ γένος κινδυνεύει, καὶ ἄλλα πάμπολλα,
 ὥστε σταθῆτε ἤσυχοι καὶ γενναῖοι διότι εἰς δέκα ἡμέρας τὸ
 πολὺ θὰ εἰδοῦμεν πολλὰς καὶ μεγάλας μεταβολὰς καλὰς εἰς
 τὴν Πατρίδα μας, καὶ κυντάξετε διὰ νὰ μὴ μὲ ἐντροπχιάσητε
 κ' ἐμένα καὶ τὴν Πατρίδα, διὰ τοὺς ὄσους ἐπαίνους σὰς ἔκαμα

εις αὐτοὺς μὲ τὰ γράμματά μου, αὔριον μεθαύριον ὅταν σᾶς παρρησιασθῆ ἕννας ἀπ' αὐτοὺς, καὶ σᾶς εὖρη ὅλους ἀνδρας καὶ Ἑλληνας, καὶ ὅχι ὡσάν τοὺς ἀνάνδρους, καὶ κακορξζουκους Μωραΐτας ὅπου τοὺς κυνηγοῦν οἱ τοῦρκοι ἀπὸ βουνὸν εἰς βουνὸν, ὡσάν τὰ πρόβατα· πρὸ ἡμερῶν ἐμβῆκε ὁ Πσοῦφ Πασσιᾶς εἰς τὸ Δάλλα, καὶ προχθὲς ἐπῆρε ὅλους τοὺς Δαλέους, μὲ τὰ γυναικόπαιδα, καὶ μὲ ὅλα τοὺς τὰ καλαμπαλῦκια, ἔσκησε τὸ μωραΐτικον οὐρδὶ ὅπου ἔσουνήστατο ἀπὸ ὀκτῶ χιλιᾶδες, καὶ ἦλθε ἕως Πάτραν μὲ ὅλαις ταῖς φαμυλῖαις ἀφ' οὗ ἑκατέσφαξε, καὶ ἑκατασκλάβωσε ἀπὸ τοὺς ἀνάνδρους μωραΐτας, ἔν πληθος, ἰδέτε τί ἐντροπή, φέρη εἰς τὸ γένος μας ὅπου οἱ ἑβραῖοι βέβαια ἂν ἦτον ἀρματωμένοι, ἤθελον κάμει Νήκας καὶ περισσότερον ἀπ' αὐτοὺς, γράφετε μου συχνάκις τὰ τρέχοντα, διὰ νὰ δίδω, καὶ παρέμι εἰδήσεις, καὶ μένω ὁ ἀδελφός σας

ΗΒΟΣ ΡΗΓΑ

Ν. Β. δύο μόνον Καδέρνα χαρτί σᾶς στέλω κατὰ τὸ παρὸν καὶ αὔριον σᾶς προφθάνω, καὶ μὲ περισσότερον. Ἐγχειρήσατε καὶ τὴν ἔσωθεν παρακαλῶ τῷ Καπετᾶν Γεωργάκη Βαρνακιώτῃ,

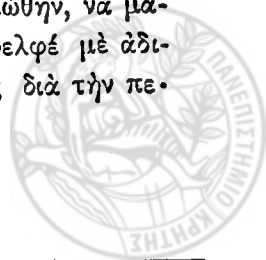
Ἐπιστολὴ 15η

Τῷ φιλογενεῖ καὶ γενναίῳ στρατηγῷ κυρ. Γεωργάκῃ Βαρνακιώτῃ.

Εἰς μακρὸν ὄρος.

Τῷ Γενναίῳ στρατηγῷ κυρίῳ Γεωργάκῃ Βαρνακιώτῃ
Μεσολόγγι τῇ 25 Ἰουνίου 1821

Μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν μας ἀπὸ βραχῶρι, τρία γράμματα σὲ ἔγραψα καὶ εἰς κανὲν ἀπόκρισίν σου, δὲν ἠξιώθην, νὰ μάθω κἂν διὰ τὴν ἀκριβεστάτην μοι ὑγείαν σου, ἀδελφέ μὲ ἀδελφεὶς πολλὰ, ἔπρεπε τέλος πάντων νὰ μὲ γράψῃς διὰ τὴν πε-

ριλαβήν σηταρίου όπου σὲ εἶχα στείλει εἰς Καντέλαν. ὄθεν ἀδελφὲ φανέρωσόν μου τὰ τρέχοντα καὶ φρόντισον καθόλους τοὺς τρόπους νὰ φέρῃς μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν μας, τὴν ὁμόνοιαν διὰ νὰ μὴν σενέβῃ κανέν ἀνέλπιστον συμβεβηκός.

ἀπὸ ἔν κοινόν γράμμα ὄλων τῶν καπετανέων πρὸς τοὺς Καρλελιώτας, καὶ λοιπούς εἶδον τὰ δίκαια ζητήματά των, καὶ πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ ὅσον τάχιστα, πλὴν δὲν εἶναι δίκαιον πάλιν νὰ πέσῃ ὄλον τὸ βάρος ἐπάνω των, ἀλλὰ καὶ τὸ ξηρόμερον νὰ συντρέξῃ μὲ μερικά γεννήματα κατὰ τὸ παρόν, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐλπίζω ἀφεύκτως νὰ φανῇ ἀνώτερον ὑποκείμενον, διὰ νὰ διωρθώσῃ τὰ πράγματα τοῦ πολέμου.

Εἶναι βεβαιότατον ὅτι ὁ ἀδελφός τοῦ Πρύγγητος Ὑψηλάντη, καὶ ὁ Πρίγγηψ Κατακυζινός ἦλθον εἰς Καλαμάταν, ἐγὼ πάραυτα ἔστειλα δύο καίκια μὲ ἀνθρώπους ἀξιούς καὶ τὸν ἐξαδελφόν μου, εἰς προσκύνησιν των, ἐπειδὴ καὶ μόνος μου, ἐστάθη ἀδύνατον, νὰ λείψω ἀπ' ἐδῶ διὰ τὴν ἐξικονόμησιν μουνιτζιόνης, τοὺς ἔγραψα τὰ δέοντα, καὶ ὅτι τὸ γένος κινδυνεύει, ἐὰν δὲν ξεκινήθοῦν τὰ καράβια διὰ τὰ μέρη σας, καὶ ἐὰν δὲν φανῇ καὶ ἓνας ἐξ αὐτῶν τὸ καράβι μὲ τὴν Μουνιτζιόνην σήμερον τὸ προσιμένω ἐδῶ, διὰ νὰ τὸ σηγουράρω εἰς ἀνατωλικόν, ἔτζη ἀπεφασίσθη, τὰ Ἰρῶσια ὁμῶς ἀκόμη δὲν βλέπω νὰ εἶναι ἔτοιμα καὶ φοβοῦμαι μὴ μὰς ἀρπάξουν οἱ Μωραίταις αὐτὸν τὸν Ὀησαυρόν εἰπέ μοι ἂν σοὶ ἔστειλε ὁ κυρ. Ψ. Βαλανόπουλος ἀπὸ Ἰθάκη μουνιτζιόνες ἄλλαις, ἐγὼ τὸν ἔγραψα ἀρκετά, μάλιστα τὰ ξεσκήσαμεν, τὸν ὁποῖον ἀπέδειξα, ὅτι ἡ φιλογένεια δὲν συνήσταται εἰς μοναχᾶ ξηρᾶ λόγια, καὶ κενοδοξίαις μάταιαις, ὡς αὐτὸς φρονεῖ, ἀλλ' ἡ Πατρίς ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἔργα καὶ ἄλλα πολλὰ. ἀναμένω ἀπάντησιν σας.

καὶ μένω
ὁ ἀδελφός σου
ΗΒΟΣ ΡΗΓΑΣ

Ἐπιστολὴ 16η

Φιλογενέστατε ἀδελφέ, καὶ γενναίε στρατηγὲ Κύρ Γεωργάκη.

Μισολόγγι τῆ 3 Ἰουλ. 1821.

ἀφοῦ καὶ χωριστὰ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ βραχωῖρι σὲ ἔχω τόσα γράμματα σταλμένα, καὶ εἰς ἐκεῖνο πάλιν τὸ κοινὸν πρὸς ὅλους τοὺς καπετανέους σὰς ἔγραψα εἰς πλάτος τὰ τρέχοντα, σὰς ἔστειλα καὶ ντζεχпанέ ἀρκετὸν εἰς διάφοραις φοραῖς, διὰ νὰ τὸν μεράσετε ὅλοι κοινῶς, καὶ νὰ προφθάσετε ὅπου εἶναι ἀνάγκη, δὲν ἤξιώθη μῆτε ἀπὸ ἐσέ, μῆτε ἀπὸ ἐκείνους νὰ λάβω κἀν ἀπάντησιν τῆς παραλαβῆς τοῦ ντζεχпанέ, τούτῃ ἢ ἀδιαφορία σας ἀδελφέ μὲ θλίβει κατὰκαρδα, ἐγὼ ἠξέυρω ὅτι καὶ γραμματικούς ἔχετε, καὶ ὅσην δουλειὰν καὶ ἂν ἔχετε πάντα ἠμπορεῖτε νὰ κλέψετε καὶ μίαν ὥραν, καὶ νὰ μοῦ γράψετε καὶ δύο ἀράδες, καὶ καθὼς ἐγὼ φέρνομαι μὲ ἐσᾶς, σὰς ἐπρόφθασα καὶ σὰς προφθαίνω ὄλονένα εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς πατρίδος, καὶ εἶμαι ἄγρυπνος εἰς τὰ πάντα πρῶτον διὰ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος καὶ τοῦ γένους, καὶ δευτερον διὰ τὸ ἔρτζι καὶ ὑπέληψιν τὴν ἐδικὴν σας· ὅθεν ἔπρεπε καὶ ἐσεῖς κατὰ χρέος νὰ στοχασθῆτε ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος· εἰς ὅλα μου ἐκεῖνα τὰ γράμματα ἐφώναζα καὶ ἐπαρακαλοῦσα νὰ μὲ προφθάσετε ὅλοι κοινῶς μὲ μετρητὰ, νὰ ξεπληρώσω τὴν μουνιτζιόνην, πλὴν μῆτε μετρητὰ εἶδα ἀπὸ κανένα μέρος, ἐκτὸς τὰ 4: χιλ: τῶν βραχωρίτων, καὶ ἐκεῖνα ψηλοπαράδες, καὶ ἄχρηστην μονέδα, καὶ μερικὰ τοῦ τασού, ἄλλα ἕως τὴν τῆμερον δὲν εἶδα καὶ ὅταν ἐσεῖς οἱ καπετανεοὶ ὅπου ἔχετε τὴν δύναμιν εἰς τὰς χεῖρας δὲν φροντίσετε νὰ τὰ συναξέτε κατὰ τὸ τεφτέρι ὅπου ἐκάματε μόνου σας, τί θὰ κάμω ἐγὼ μὲ τὸ κοντήλι, καὶ μὲ τὸ χαρτί; ὅθεν ἀδελφέ, ὡς φιλογενὴν καὶ καλὸν

ἄνδρα ἐσένα πάλιν παρακαλῶ καὶ γράφω, τί θὰ γίνεῖ με τοῦ-
 το τὸ κάρικον, πόθεν θὰ με ἔμβουν μετρητά; καὶ καταδέξου
 νὰ με γράψῃς δύο ἀράδες με ἐξ ἐπίτηδες ἄνθρωπον, καὶ ἐγὼ
 τὸν πληρώνω ὅσο τὸν κάμεις, διὰ νὰ πάρω τὰ μέτρα μου ἂν
 ἦνε ἐλπίδα νὰ πάρω γρόσια, εἶδὲ μὴ νὰ εἰπῶ τὸν γενοβέζον
 νὰ πάρῃ τὸ πρᾶγμα του, καὶ νὰ πηγαίῃ νὰ τὸ πουλήσῃ ἄλ-
 λοῦ, καὶ ἄς μείνῃ αὐτὴ ἢ ἐντροπῇ εἰς ἐμένα τὸν ἀθῶον, καὶ
 ἄς ὀφονται οἱ αἵτιοι τοῦ κακοῦ, ὁποῦ θὰ προέλθῃ ἐξ αἰτίας
 τῆς ἀμελείας τῶν καπιτανέων, καὶ κακοήθειαν τῶν ἀρχόντων,
 καὶ ὅταν καὶ κανένας ἀπὸ ἐσᾶς παραπονηθῇ διὰ ἐμένα ὅτι
 δὲν ἔκαμα τὸ χρέος μου ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐπάτησα τοῦ-
 το τὸ ἱερὸν ἔδαφος ἄς τὸν παιδεύσῃ ἢ θεία δίκη, καὶ τὰ δά-
 κρυα τῆς δυστυχημένης πατρίδος—εἰς ἓνα σου γράμμα—
 πρὸς τὸν κύρ πᾶνον, καὶ τὰτζη μαγλίνα, ἀπὸ τὰς 29 τοῦ πα-
 ρελθόντος ὁποῦ σήμερον με ἐστάλη ἐδῶ εἶδα νὰ παραπονη-
 σαι, ὅτι ἀπὸ ὅσον ντζεχπανὲ ἔστειλα εἰς μακρὸ ὄρος, ὁμοίως
 καὶ ἀπὸ τὰ 11 βαρέλια ὁποῦ ἐδιώρισα νὰ σταλοῦν πάλιν ἀπ’
 ἐκεῖ, ἀπὸ τὸ καρᾶδι, νὰ μὴν ἔλαβες οὔτε ἓν φισέκι, τοῦτο με
 ἐλύπησε πολὺ, ἐγὼ ἀδελφὲ, αὐτὸν τὸν ντζεχπανὲ, τὸν ἔστει-
 λα νὰ τὸν μειράσετε ὅλοι κοινῶς, καθὼς καὶ εἴθε συνηγμένοι
 ὅλοι ὁμοῦ, ὡς βλέπω καὶ ἀπὸ τὰ γράμματά σας, ὁποῦ ὅλοι κοι-
 νῶς ὑπογράφεσθε — ὅταν λοιπὸν μεταξὺ σας τρέχει τὸ ἀρπά-
 ξαι καὶ ξεσχίσαι, τί φταίω ἐγὼ; Ἐἰς τὸ ἴδιον γράμμα σου λέ-
 γεις ὅτι οἱ καρελιωταὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ μειράζουν μουνι-
 τζιόνες εἰς ἄρταν, τρίκαλα, καὶ ἄγραφα, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ
 καταλάβω τί ἔννοεῖς με τοῦτο, ἂν ἕως τῶρα οἱ καρελιωταὶ
 ἐμείρασαν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη μουνιτζιόνες δὲν μοὶ εἶναι γνω-
 στὸν, καὶ ἂν ἐγὼ ἐμείρασα ἔκαμα τὸ χρέος μου, ὡς ἤμουν
 προστασμένος ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους, ὅχι ὅμως ἀπὸ γρό-
 σια τῶν καρελιωτῶν, καὶ βραχωρίτων. καὶ λοιπῶν, ἀλλὰ

ἀπὸ ἐκείνων ὁποῦ μὲ τὰ ἐμπιστεύθησαν, ἔθεν ἀδελφὲ ὅταν ὁ γραμματικός σου γράφει διάβαζε πρῶτον τὸ γράμμα καλὰ, καὶ ἔπειτα βούλονέ το, διότι ἐγὼ καὶ ὅ,τι γράφω, καὶ ὅ,τι στέλω τὰ σηκόνω κόπια καὶ ὅσα μετρητὰ δέχομαι βαστῶ λογαριασμόν, καὶ δὲν περιπατῶ εἰς τὸν ἀέρα. — ἀπὸ αὐτὴν λοιπὸν τὴν μουνιτζιόνην τοῦ καραβιοῦ, μήτε ἐμέρασα εἰς κανέναν δράμι, χωρὶς νὰ τὴν πληρώσω, ἐκτὸς ἐκείνα τὰ 11 βάρηλια ὁποῦ ἔστειλα εἰς μακρὸ ὄρος, ἀλλ' οὔτε εἰς τὸ ἔξης ἡμπορῶ νὰ στείλω πουθενᾶ δράμι ἐν ὅσῳ δὲν ξεπληρωθῆ ὄλον τὸ κάρικον, διότι ὁ καπετὰν Νικολῆς καθὼς καὶ σὰς προέγραφα ὄλους ἔβαλε ρεπόρτε εἰς τὸ πρᾶγμα του, καὶ ζητεῖ τὰ γρόσια πτώτον, ὅταν λοιπὸν πληρωθῆ πάρετέ την ὄλην καὶ μειράσετέ την, ἐκεῖ ὁποῦ πρέπει, καὶ εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἐκατάθεσαν γρ. ἐγὼ μήτε πρωτεστάρω, ἀλλ' οὔτε τὴν ὀρίζω, ἂν ὅμως λάβω ἄλλες μουνιτζιόνες τοῦ γένους τότε ξεύρω ποῦ νὰ ταῖς μοιράσω, καὶ νὰ προφθάσω τὴν ἀνάγκην τῆς πατρίδος· κάμε ἀδελφὲ λοιπὸν τὸν τρόπον διὰ νὰ ξεπληρωθῆ αὐτὸ τὸ κάρικον, καὶ ἀξίωσόν με μὲ ἀπόκρισίν σου, διὰ νὰ μάθω καὶ τὴν ὑγείαν σου

καὶ μένω εἰς τὴν ἀγάπην σου

ὁ ἀδελφός σου
ΗΒΟΣ ΡΗΓΑΣ

Ἐπιστολὴ 17η

«Να δοθῆ ἰς τα τμημα χερηα του καπετα γηοργακη και κηρ αντρεα τμημος δοθητο ἰς στο ορδη.

« ἰς την αφεντηα σου αδελφε μου καπεταν γηοργακη και κηρ αντρηα ακρηδος σας χερετο και σας φηλο τα ματηα και με το αδελφικο μου σας φανερονο ηρθα εδο στην μπρενηστα οπου ηταν ο συζκαρακλης και ανταμοθηκαμε εδο ετουτος ηταν μοναχος και χορης νζουμπε χανη και μου ρηχτη ιστιλε

με δια να κατξο έδο και να σημασο και αλους απο κηθεδοθε στη έδο ηνε αθηνατηά και αν ηθελε και χαλαστουν έδο πουθενα δεν τους κρατουν ηνε και οτοπος σαν άδηνατος και (.....) και μερηκη σουληροτες στους κουμπουρζηαδες και τους εστηλα και ηρθαν και ανταμοθηκαμε ομος να στηλετε καμηα πενηνταρια νοματους έδο στη εγο δεν πορο να κατξο εδο απο τζουμπεχενε ηνε αδηγη ολοτελα οσο εχουν τα τουφεκια γηοματα και οχη αλο· η δηκη μας η αγαδες και ο μαρκος τους βαρκααδες εχουν τους τουρκους κλησμενους η αλη καπεταναρεη ολη ή σουληροτες ηνε στην καμαρηνα δηατη τους ηρθεν ητζηα μηδες άπο εκη εκηνα οπου ελεγανδηα τον καπεταν γηαννακη ησα ουλα ψεματα ο καπεταν γογος επολεμησε μια ήμερα και τους εχαλασε επολεμησαν και την αλην και τους εκλησαν τους τουρκους στο ποταμη στο μηλο εκι κληφενα και ο καπεταν γογος εδηκε ος την φανερομενη και τους εκλησαν· μας ηπαν τη εχουν και μη ακομα χαμπερη δεν μας ηρθε το τη εχουν καμη ομος και εσης μην καθεστε αφτου μην καθεστε μονον τηρατε! να μποξετε σηγορα παρεδο και να μας καμετε και χαμπερη καματε μου και χαμπερη άπο το καρπενηση αν σας ηρθε να μας στηλετε κανεν δηο καταρυα χαρτη γηα γραφιμο. ταφτα και καλη ανταμοση απο θεου.

1821 ηουληου Θ. μπρενηστα.

! αδελφό σας

ΛΑΜΠΡΟΣ ΣΟΥΛΗΟΤΗΣ.

Ἐπιστολή 18η

Ἄριθ. 7311

Γενναϊότατοι καπητάνοι καὶ πρόκριτοι ὁμογενεῖς Ἕλληνας

Ἔως τώρα γένος καὶ πατρίδα δὲν εἶχατε, διότι καὶ τὰ δύο σᾶς ἐκατακρατοῦσαν οἱ τύραννοι καὶ ἐζήτουσαν νὰ ἐξα-

λείψωσιν ἀκόμη καὶ τὸ θαυμαστὸν ὄνομα τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζοντες τὴν Τουρκίαν. Πλὴν ὁ παντοδύναμος καὶ δίκαιος κριτῆς ὠργάνιζε τὴν ἐλευθερίαν μας μέσα εἰς αὐτὰς τὰς ὀλίφεις καὶ τοὺς στεναγμοὺς τῆς τυραννίας.

Ἰδοὺ καιρὸς νὰ πληρωθῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἀποκτήσομεν καὶ γένος καὶ πατρίδα. Ὅλους μᾶς προσκαλεῖ εἰς τὴν πλήρωσιν τοῦ Θείου του θελήματος.

Ὅλοι ὅσοι εἶμεθα χριστιανοί, χρεωστοῦμεν καθ' ὅλους τοὺς τρόπους νὰ πολεμῶμεν τὸν ἀσεβῆ καὶ ἀπάνθρωπον τύραννον καὶ εἰ δυνατόν καὶ τὰς πέτρας νὰ μεταβάλωμεν εἰς ὄπλα.

Ὅμογενεῖς Ἑλληνας, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ γένους μας ἐστάλθην καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους, μὲ πληρεξουσιότητα νὰ ἀγωνίζωμαι, καὶ νὰ διατάττω ὅσα ἀποβλέπουν εἰς τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν.

Διὰ τοῦτο στέλλω καὶ τὸν φέροντα τὸ παρὸν Μιχ. Πάγκαλον ἄνδρα φιλογενῆ ἔμπειρον πολέμων καὶ ἀξιωματικὸν κατὰ τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν πολεμικῶν του δουλεύσεων. Τὸν στέλλω μὲ πληρεξουσιότητα νὰ συνάξῃ ἄνδρας φιλελευθέρους καὶ νὰ συγκροτήσῃ μίαν χιλιαρχίαν, τὴν ὁποίαν νὰ γυμνάσῃ εἰς τὰς στρατιωτικὰς κινήσεις διὰ νὰ ἐκστρατεύσῃ ὑπὸ τὴν στρατηγίαν μου. «Φιλοτιμηθῆτε λοιπὸν, ἄνδρες Ἕλληνας, γενῆτε προθύμως μαθηταὶ τοῦ Ἄρεως καὶ γυμνασθῆτε τὴν τακτικὴν διὰ νὰ κατατροπώσητε τοὺς ἀτάκτους τυράννους. Τὸ γένος σᾶς προσκαλεῖ, ἡ πατρίς σας προσκαλεῖ, ἡ πίστις σας προστάζει, ἡ ἐλευθερία σᾶς προσμένει, ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης σᾶς κράζει.

Ἔλθετε λοιπὸν ὅσοι ἔχετε πίστιν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν καὶ καρδίαν ἑλληνικὴν.

Τρίκορφα τὴν 13 Ἰουλίου 1821.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ
πληρεξούσιος

Ἐπιστολὴ 19ῃ

Τῇ φηλογενεστάτῃ στρατηγῇ κυρίῃ
Γεωργάκῃ Νικολάου τῇ βαρνακιώτῃ
Μακρύνορος

Περιπόθητε ἀδελφὲ Κύριε Καπετᾶν Γεωργάκῃ Βαρνα-
κιώτῃ

Μεσολόγγι τῇ 18 Ἰουλίου 1821.

Ἐὶς τὰς 10 τρέχοντος ἐστάλθη ἡ τελευταία μου, καὶ ὕστερι-
μένος ἀδελφικῶν μοι γραμμάτων σου, δὲν ἔχω ὕλιν ἐκτάσεως.
ὁ ἐξάδελφος μου Ἰζέριος ἔρχεται δι' αὐτοῦ ἀπεσταλμένος καὶ
ὕπ' αὐτοσύστατον, κρίνω περιττὸν εἰς τὴν φιλογένειαν σου νὰ
ἐκτανθῶ, ἔρχετε ἀδελφὲ νὰ ἐνεργήσῃ διὰ σύναξιν μετρητῶν,
διότι βλέπω ὅτι ἡ πατρίς κινδυνεύει ἐξ αἰτίας τῆς ἐλείψεως
Μουνιτζιόνων ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἐξικονομοῦσα τὴν
ἀνάγκην τῆς Πατρίδος ἐματαιώθη, διότι ἐστάθη Πατριώτης
καὶ ἀκούραστος εἰς τὸ νὰ προφθάσω παντοῦ τὴν ἀνάγκην τῆς
Πατρίδος. ἀφ' οὗ ἐμοίρασα σχεδὸν ὅλην τὴν μουνιτζιόναν μὲ
κρέτητον καὶ μὲ λόγον τιμῆς ὅτι θὰ μὲ προφθάσουν παντοῦ τὰ
μετρητὰ, μὲ ἐγέλασαν οἱ κακοήθεις, καὶ τῶρα περιπαίζουσιν μετ'
ἐμένα, καὶ μὴν εὐρισκόμενος εἰς Νάουσα, δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐκ-
τελῶ τὰ ὅσα ἕως τῶρα, προχθὲς μὲ ἦλθον 13 βαρέλια ἀπὸ
Ζάκυνθον, καὶ μὴν ἔχοντας νὰ τὰ πληρώσω ἀπέρασαν εἰς τὸν
Μωρέαν, ἔτζι καὶ αὔριον καὶ μεθαύριον, ὁμοίως καὶ τὸ νέον
κάρικον τοῦ δυντερ κινδυνεύομεν νὰ τὸ χάσωμεν, ἐξ αἰτίας
τῆς αὐτῆς ἀδιαφορίας τῶν συμπατριωτῶν μας· πάρε λοιπὸν ἀ-
δελφὲ μέτρα διαφωρητικά, ὅτι τὸ Γένος κινδυνεύει καὶ χωρὶς
νὰ ἐκτανθῶ εἰς ἐσένα τὸν φιλογενῆ περισσότερον.

σὲ ἀσπάζομαι
ἀδελφικότατα ὁ ἀδελφός σου
εἰλικρινῆς
ΗΒΟΣ ΡΗΓΑ

Προκήρυξις 20

Ἄρ. 7312.

Προσκαλείται νὰ ἔλθῃ ὅστις θέλει νὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ γένους ὑπὸ τὴν στρατηγίαν μου· οἱ ἐρχόμενοι στρατιῶται πρέπει νὰ ἔχωσι τὰ ἀναγκαῖά των ἄρματα, κατὰ τὸ παρὸν τὸ γένος δὲν ἔχει νὰ πληρώνῃ μισθοὺς στρατιωτικούς. Οἱ στρατιῶται ὅμως θέλουν ἀνταμειθῆ ἔν καιρῷ καὶ μὲ ἀξιώματα καὶ μὲ ἐτήσιον πληρωμὴν ἀναλόγως τῆς δουλεύσεως των, ὅστις ἤθελε συνάξει περισσότερους στρατιώτας καὶ τοὺς προσφέρει εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα, οὗτος θέλει λαμβάνει παρ' ἐμοῦ καὶ ἔγγραφα μαρτυρικά τοῦ ζήλου του διὰ νὰ τοῦ δοθῇ ἀντάξιός καὶ ὁ βαθμὸς.

Πανταχόθεν λοιπὸν προσκαλοῦνται ἀπὸ τὸ γένος ἔνοπλοι στρατιῶται, οἵτινες ἐκ τοῦ κοινοῦ τρεφόμενοι, ἀμισθοὶ δὲ στρατεύσιμοι, θέλουν ἀπολαύσει μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἔθνικῆς διοικήσεως καὶ μισθοὺς καὶ ἀξιώματα. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἀπὸ τὰ λάφυρα τῶν ἐχθρῶν οἱ στρατιῶται θέλουν ἀπολαμβάνει τὸ μέρος των.

Ἐπίσημα 18 Ἰουλίου 1821

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Πληρεξούσιος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἐπιτρόπου

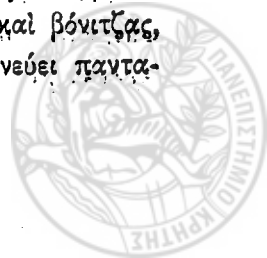
(Ἐκ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος)

Ἐγγραφοὺν 21η

Ἴσον τοῦ συστήματος τῶν γραμμῶν τῶν ἀπὸ μεσολόγγι σταλθέντων.

• Φιλογενέστατοι καὶ γενναῖοι ἀδελφοὶ καπετ. γεωργάκη νικολοῦ. καπ. ἀνδρέα Ἴσκου καπ. γεωργάκη τζόγκα καὶ λοιποὶ πάντες ἀδελφοὶ πρόκριτοι ξηρομέρου Βάλτου καὶ βόνιτζας,

• ἡ μεγάλη ἀνάγκη τῆς πατρίδος ὅπου κινδυνεύει παντα-

χόσε, μᾶς ἐβίασε νά συναχθῶμεν πάντες ἐδῶ, καί νά συνομι-
 λήσωμεν ἀδελφικῶς περὶ τῶν κριτικῶν μας περιστάσεων, ἢ
 θεία πρόνοια ὁποῦ πάντοτε προβλέπει τὸ συμφέρον, ἀπροσδο-
 κήτως ἐξαπέστειλεν εἰς ἡμᾶς τὸν ἐκλαμπρότατον καὶ ἀξιοτά-
 τον ἀδελφόν, κύριον ἀλέξανδρον μαυροκρηδάτον ἄνδρα μεγα-
 λότητος ὑπολήψεως καὶ ἀρετῆς, ὅστις ἤλλοθεν ἐξεπίτηδες νά
 δουλεύσῃ τὸ γένος μὲ τὴν θυσίαν τῆς ἰδίας του ζωῆς καὶ κα-
 ταστάσεως, εἰς αὐτὸν λοιπὸν ἀναρέραμεν τὰς περιστάσεις μας,
 τὴν ἄκραν ἀδυναμίαν, καὶ τὴν ἀγάπην ὁποῦ ἔχομεν ἀπὸ τὴν
 ἀξιοτάτην βοήθειάν του· ἢ ἀμίμητος φιλογένειά του, ἢ φιλα-
 ληθεστάτη καὶ βᾶσιμος ὁδηγία του, μᾶς ὑποχρέωσε νά τοῦ
 εἴμεθα διαπαντὸς πρὸς θεὸν ἰκέται, καὶ ὅσον τάχιστα νά βάλω-
 μεν εἰς πρᾶξιν ἐκεῖνο ὁποῦ ἐκρίθη παρὰ πάντων ἡμῶν εὐλο-
 γον καὶ συμφέρον, τὸ ὁποῖον κατεγράφη εἰς τέσσαρα ἄρθρα,
 καὶ ἰδοὺ ἐξεπίτηδες μὲ τὸν παρόντα κομιστὴν ἀδελφόν κύριον
 τάτζην μαυρομάτην σᾶς τὸ στέλλωμεν νά τὸ θεωρήσετε ἀκρι-
 βῶς, καὶ ἂν συγκατανεύσετε εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν ἀδελφικὴν
 θέλησιν καὶ γνώμην, νά τὸ βεβαιώσετε οἱ καπεταναῖοι μὲ τὰς
 σφραγίδας των, καὶ οἱ πρόκριται μὲ τὰς ὑπογραφὰς των, καὶ
 ἀμέσως μὲ τὸν ἴδιον νά μᾶς τὸ ἐξαποστείλλετε διὰ νά βάλλω-
 μεν εἰς πρᾶξιν τὴν ἀναγκαιοτάτην ταύτην διοίκησιν· θέλετε
 ψηφίση καὶ διορίση ἀμέσως καὶ τὰ ὑποκείμενα τῶν χωρίων
 ὁποῦ μέλλει νά παραστάνονται παντοινὰ μὲ τὸν ἀρχηγόν, ὁ
 ὁποῖος εἶναι ὁ ρηθεὶς κύριος μαυροκρηδάτος, ὅστις διὰ τὰς
 ἰκεσίας ἡμῶν, καὶ διὰ τὴν δούλευσιν ὁποῦ χρεωστῆ πρὸς τὴν
 πατριδα ὑποσχέθη νά δεχθῆ αὐτὸ τὸ βᾶρος, καὶ νά δουλεύ-
 σῃ ὅλαις δυνάμεσι τὰ συμφέροντα· θέλετε πληροφορηθῆ ἐντε-
 λέστερα καὶ παρὰ τοῦ ρηθέντος κυρίου μαυρομάτου περὶ πάν-
 των, καὶ κάμετε ὡς ἀδελφοὶ φιλογενεῖς νά λάβῃ τέλος αὕτη ἡ
 ἀναγκαιοτάτη καὶ βᾶσιμος ὑπόθεσις, εἰς τὴν ὁποῖαν κρέμετε

ὄλη μας ἡ ἐλπίς, καὶ χωρὶς αὐτῆς τὰ πάντα -μένουσι μάταια, καὶ τὸ πᾶν κινδυνεύει ἄνευ τινὸς ἐλπίδος, εὐθὺς ὁποῦ τοῦτο τὸ ἱερὸν σύστημα λάβῃ τὰ πηδάλια τῆς διοικήσεως, τότε θέλετε γνωρίσῃ πόσον ἐπωφελὲς καὶ χρήσιμον εἶναι τῇ πατρίδι, καὶ κάθε δυσκολία νὰ εὐκοληθῇ κατὰ τὸ πρέπον, καὶ νὰ λειψῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς ὅλαι αἱ ἀταξίαι καὶ παραδρομαί, τῶσον καὶ μένομεν εἰς τὴν ἀγάπην σας.

ἀλεξάνδρος βλαχέπουλος,	δημήτρης μακρῆς
Χρηστάκης στάϊκος,	σπύρος κουρκουμέλης
ἀναστάσης τζημπουράκης	κωνσταντῖνος τζάκας
ἀντόνιος ἀναστάσις	μίτζιος φραγκούλης
ἀλέξιος τζημπουράκης	κωσταντῆς γκολφῖνος
πάνος παπαλοῦκας	
ἀποστόλης χ'΄ καψάλη	
ἀθανάσιος βαζζῆς	

καγὼ ὁ ἀδελφός σας σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς· μὲ τὸ νὰ εὐρέθην ἐδῶ εἰς ταύτας τὰς περιστάσεις, καὶ ἐγνώρισα παστρικά τὰς μεγάλας ἀταξίας τῆς πατρίδος σας καὶ τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ὁποῖον τρέχει, ὁποῦ ἂν δὲν προφθασθῇ τάχιστα μὲ ταύτην τὴν διόρθωσιν, σᾶς βεβαιῶ ὅτι τὸ πᾶν τελειῶνῃ χωρὶς ἐλπίδα, διὰ τοῦτο ἔδωσα καὶ ἐγὼ τὴν μινώμην μου, τοὺς ἐβλάσα ὅλους νὰ συντρέξουν εἰς τοῦτο μὲ προθυμίαν, παρεκάλεσα ἐπιπόνως καὶ τὴν ἐκλαμπρότητά του νὰ δεχθῇ αὐτὸ τὸ μέγα βᾶρος, καὶ εἰς ὅλους εὐρηκα προθυμίαν ἀδελφικὴν, παρακαλῶ λοιπὸν τῆς φιλογενείαν σας, συμβουλευοντάς σας ἀδελφικῶς νὰ συγκατανεύσετε καὶ νὰ ἐνωθῆτε μὲ αὐτὸν τὸν ἱερὸν δεσμὸν τῆς ὁμονοίας, καὶ τῆς αὐτῆς διοικήσεως, ὁποῦ χωρὶς αὐτῆς οὔτε πατρίδα ἔχετε, οὔτε καιμιᾶς λογιῆς ἐλπίς νὰ σᾶς τρέφῃ ἄλλου σκοποῦ, καθὼς ἀπὸ τὸν κύρ τάτζην βεβαιούσθαι στοματικῶς.

ἀδελφός σας Ἄλέξης
νούτζος

Ἴσον τῶν ἄρθρων τῶν τεσσάρων.

Συγαχθέντες ἐνταῦθα οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι ἀδελφοὶ μεσολογῆται, ἀνατολικῶται, ζυγιῶται, Βλοχαδίται, καὶ οἱ δύο παρευρεθέντες καπεταναῖοι, ὅτι καπετᾶν ἀλεξάνδρης βλαχόπουλος, καὶ καπετᾶν δημητῆρης μακρῆς, βιαζόμενος διὰ τὰς κριτικὰς περιστάσεις καὶ τὴν κατεπίγειουσαν ἀνάγκην τῆς πατρίδος, ἔκριναν ἀναγκαῖα τὰ κάτωθεν, προσκαλοῦντες θερμῶς καὶ ἀδελφικῶς εἰς τὴν αὐτὴν συναίνεσιν καὶ τοὺς ἐλλείποντας ἄλλους ἀδελφοὺς καπεταναίους καὶ προὔχοντας ξηρομερήτας, βαλτινοὺς καὶ βονιτζιάνους.

ἀ. νὰ σταθῆ μία διοίκησις συνθεμένη ἀπὸ ἓνα ἀξίσιματον ἀρχηγόν, καὶ ἀπὸ ἓν ἢ καὶ δύο ὑποκείμενα κἄθι τόπου ἐκλεγμένα μὲ τελείαν πληρεξουσιότητα ἀπὸ τοὺς ἰδίους τῶν ἐντοπίους, μὲ τῶν ὁποίων τὴν συναίνεσιν καὶ συμβουλὴν θέλει ἀποφασίζει κἄθι ὑπόθεσιν, προβλέπων πάντοτε τὰ χρήσιμα καὶ συμφέροντα τῆ πατρίδι.

β'. Οἱ καπεταναῖοι θέλει ἔχουσι τὸν πρῶτον τοὺς βαθμὸν, τὴν δύναμιν τῶν ἀρμάτων, τὴν προτέραν τῶν ἐξουσιᾶν, καὶ θέλει ἐνδυναμόνουν τὴν διοίκησιν κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν ὀλφέδων τῶν κατὰ τὴν συμφωνίαν ὁποῦ ἕκαστος ἔχει μὲ τὸν ναχάεντου, ἐξαρτώμενοι πάντοτε ἀπὸ τὴν ἄνωθεν διοίκησιν.

γ'. Οἱ αὐτοὶ καπεταναῖοι θέλει δώσωσιν εἰς τὴν ρηθεῖσαν διοίκησιν ὅσους ἀνθρώπους τῶν ζητήσῃ διὰ νὰ παρευρίσκονται παντοτινὰ ὑποκείμενοι εἰς τὰς διαταγὰς τῆς αὐτῆς δικικήσεως, μὲ χρέος ἄφευκτον τῶν ἰδίων καπεταναίων νὰ ἐνεργοῦν ἀπροφασίστως εἰς ὁποῖαν δῆποτε περίστασιν τὰς καιρικὰς διαταγὰς τῆς.

δ'. Οἱ ὑπήκοοι πάντες θέλει ἔχουσι τὴν πρέπουσαν ὑπακοήν εἰς τὴν διοίκησιν, καὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς. οἱ δὲ ἀπειθεῖς καὶ ἀτακτοὶ θέλει παιδεύονται κατὰ τὰ ἐγκλήματά των ἀφιλοπροσώπως καὶ χωρὶς τινὸς ἐξαιρέσεως.

Ταῦτα ἔκριναν καὶ ἀπεφάσισαν τὰ ὁποῖα ὑπόσχονται μετὸν ὄρκον τῆς ἱεράς συνειδήσεως καὶ τιμῆς νὰ φυλάξωσιν ἀμετάτρεπτα καὶ ἀνελλειπτῆ. Ὁ δὲ παραβάτης τινὸς τῶν τοιούτων θέλει κριθῆ διαπαντὸς ἐχθρὸς τῆς πατρίδος, καὶ οἱ λοιποὶ νομίζοντές τον ὡς τοιοῦτον νὰ τὸν κατατρέχωσιν ἀνιλεῶς μετὸν πατριωτικὸν ἐνθουσιασμόν.

1821. τῆ 27 Ἰουλίου Μισολόγγι.

(Σ.Τ.)

Ἐπιστολὴ 22

Γενναϊότατε Καπετὰν Γεώργιε Νικολάου Βαρνακιώτη.

Περθεῖς παρὰ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ Σεβαστοῦ μοι ἀνταδέλφου εἰς τὴν φίλην Ἑλλάδα καὶ συναγωνιστῆς τῆς κοινῆς Ἐλευθερίας, καὶ μάρτυς τῶν ὑπὲρ ταύτης γενναίως ἀγωνιζομένων, ἀκούω μετὰ χαρὰν μου καὶ σὲ γενναϊότατε, ἕνα ἀπὸ τοὺς λαμπροὺς ἀγωνιστὰς εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο στάδιον καὶ ἡ ἀξιόποιστος μαρτυρία τοῦ κυρίου ἡθου ρίγα ἐβεβαίωσε τὰ περὶ σου φημιζόμενα. σὲ συγχαίρω λοιπὸν διὰ τὴν ἐκ τούτου δόξαν καὶ τιμὴν μετὰ τὴν ὁποῖαν θέλει σὲ ἀνταμείψει ἡ πρώτη τοῦ Γένους Ἀρχὴ· συγχαίρω καὶ μετὰ τὴν πατρίδα, διότι δὲν εἶναι ὑστερημένη ἀπὸ γνήσια τέκνα, τὰ ὁποῖα αἰσθανόμενα τὰ πρὸς αὐτὴν χρέη των φιλοτιμοῦνται νὰ ἐξαλείψωσι τὴν ἀδοξίαν αὐτῆς, καὶ νὰ τὴν φέρωσιν εἰς τὴν πρώτην της δόξαν καὶ λαμπρότητα καὶ τοῦτο ἐλπίζεται ἐντὸς ὀλίγου διὰ τῆς κοινῆς συμφωνίας καὶ ἐνώσεως εἰς μίαν ψυχὴν τὴν ὁποῖαν εἶθε ὁ Βάσκανος δαίμων τοῦ Γένους νὰ μὴν ἰσχυση νὰ διαλύσῃ μετὰ

πνεῦμα τῆς διχονοίας. Ἐπειδὴ ὅπου τοῦτο εἰσχωρήσῃ σπαράττει καὶ ἀφανίζει καὶ τὰς ἰσχυροτέρας Βασιλείας, καὶ πολὺ μᾶλλον δύναιμι νεοσύστατον γένους ἐκ πολλῶν μερῶν. εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔχων τὴν ἀνδρείαν ἐνωμένην μετὰ τὴν φρόνησιν, θέλεις εἶσαι καὶ εἰς τοῦτο παράδειγμα, μετὰ τὴν κοινήν μετὰ τῶν ἄλλων σόμπνοϊαν, φιλοτιμούμενος πῶς νὰ ὠφελήσῃς πρὸς τὸ παρὸν τὴν πατρίδα, καὶ προσμένων μετὰ ταῦτα τὰς ἀξίας ἀμοιβὰς καὶ τιμὰς παρὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ γένους διὰ τῆς ἰδικῆς μου συστάσεως. Εὐχομαι σοὶ ὑγείαν καὶ νίκας κατὰ τῶν βαρβάρων λαμπρὰς μένω

Τῆ 27 Ἰουλίου 1821 ἐκ τῆς πολιορκίας τριπολιτζιάς.

Ὁ Πατριώτης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Πληρεξούσιος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτρόπου

Ἐπιστολὴ 23η

Τῆ ἀνδρείῳ στρατηγῷ κυρίῳ Γεωργάκῃ Νικολοῦ

Ἐν τῇ τῆς Ἄρτης πολιορκίᾳ.

Ἀνδρεϊότατε Στρατηγέ.

Μετὰ τὴν κοινήν μου μετὰ τῶν συστρατηγῶν σου σὰς ἔγραψα τὰ δέοντα πληροφορηθεὶς δὲ παρὰ τοῦ φιλογενοῦς ἡδου ρῆγχα τὸ ἔξοχον τοῦ ὑποκειμένου σας, καὶ τὴν φρόνησιν σας, ἐξακολούθει λοιπὸν, γενναίε, τὰ κινήματα σου μετὰ τὴν συνήθη σου ἀνδρείαν καὶ φρόνησιν, καὶ σοὶ ὑπόσχομαι τὴν φιλίαν μου, καὶ δυνατὴν βοήθειαν ἐν καιρῷ τῇ προσήκοντι, ὅταν δηλαδὴ ἡ πατρίς εὐρεθῇ ἐν καιρῷ νὰ ἀντιβραβεύσῃ μετὰ τιμὰς ἀθανάτους καὶ ἀξιώματα, σὲ τὸν ταύτης ὑπέρμαχον σὺν τοῖς ὁμοίοις σου καὶ ἔσο ὑγειαίνων καὶ εὐτυχῶν.

Ἐν Μεσολογγί τῆ 29 Ἰουλίου 1821

Ὁ Πατριώτης

καὶ φίλος σου

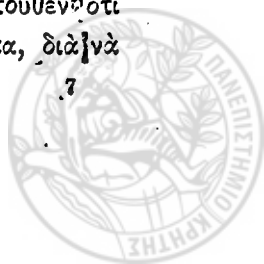
A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολή 24η

Ἰκλαμπρότατε Κύριε.

Ἐποῦτην τὴν ὄραν, ἔλαβα τὸ ἐκλαμπρό της, εἰς τὸ ὅποιον μᾶς φανερόνεται διὰ νὰ κατεβοῦν χήλιγοι πεντακόσιοι κάδοι σιτάρη εἰς τα δηῶ σκαλόματα, δρόγομέστω, καὶ κατοχῆς, ὅπου νὰ τοπεριλάβουν ἡ ἄνθρωποι τοῦ καπετὰν μαρκω, καὶ νὰ τὸ ἀπεράσουν εἰς τὸ σοῦλη, τὴν ἴδην στηγιμὴν μου ἤλθεν καὶ γράμμα ἀπὸ τοὺς κυρίους κονσταντίνω πεταλὰ καὶ κονσταντίνω παραπάνη, λεγοντασμου, ὅτι πάραφθα ἔγραψαν εἰς ὅλα τὰ περιχορα, ὅπου νὰ κατεβοῖ ἀπὸ το σταρι ἀπο το μακρηνορω· ἔος την σιμερον δια τσες φοραῖς σᾶς ἔφανέρεσα, τὴν χριαν ἡ στὶν οπίαν ἐβρισκομεθα, καὶ ἀπόκρισιν περὶ τοῦτο δὲν μου κἀμνεται, πάλην σᾶς ξαναλέγο, ὅτι ἠκολούθησαν τετραδὴν το γιέμα μᾶς ἦλθαν ἐδῶ δηῶ σαλούπες, ἕνα σάμπεκω, ἕνα ἡμπρήκη καὶ ἠκοσητέσσαρα βαρκοκάικα γιοματα ἀσκέρι, ἐθέλησαν νὰ κάμουν δημοπάρκω (ἀπόδασιν) εἰς του παλημπεγη καὶ ἡ ἐδοκή μας δὲν τοῦς ἄφισαν· μοῦ ἔλαβόθη καὶ ἀφτὴν τὴν σιγιμὴν ἕνας στρατιότης ζαβιτζανος· ἀπὸ τοὺς τούρκους δὲν ἠξεύρομεν, ἐπιδοῦ καὶ ἠτουν μῆσα εἰς τὲς θάρκες. ἔξοπήσω, ἐβῆκαν εἰς τὸ νησοῖ. ὅσα σάρια ἦβραν ἀλονησμένα τὰ ἐπίραν. τὰ λιπα ἀπὸ νησοῖ καὶ παληάμπελα τα ἐκαψαν. τὴν ἀβγὴν τῆς πέμπτης ἀνηξαν ος τὴν καμάραν, καὶ ἐσταθηκαν ἔος τὰς ἐνέα ἔρας τὸ μπρωῆ. καὶ τότες τὸ ἀσκέρι πάγη εἰς τὴν βόνιτζαν καὶ δὲν ἠξεύρομεν ἀνίσως καὶ ἐστάθησαν καὶ εἰς τὸ βαρκή· τὰ δὲ ἀρμαμέντα καὶ βάρκες ἐσηκοθηκαν ὄλλα καὶ ἀπὸ το μπούση καὶ ἀπὸ τὸν καπνὸν δὲν τὰ ἦδαμαι πούχαν παναι· διὰ τούτω μοιὴν ὄραν προτήτερα, νὰ μᾶς στήλεται τοὺς τακτικούς ὁμου καὶ ὅσα ἄλλα στρατέβμτα διὰ εἰς τὰ ἀφτούθεν· ὅτι καθοῦ μοῦ γράφη ὁ ἀνδρέας γίνεταί· σίναξις εἰς ἄρτα, διὰ νὰ

ρηχθούσαι εἰς τὸ καρλέλη· ἐμῆς ἐδῶ ὡς διακόση πενήντα ἤμασθαι, καὶ μ'όλον ὅπου ἔγραψα τον ξερομερίτων ἀπὸ λαγκάδα, καὶ κρήκελα, καὶ καρβασαρα καὶ κατούνα, ἔος την σήμερον δὲν μου ἦλθαι κανένας. Ἐκλαμπρόταται· ἐτούτους τοὺς χηληάρχους καὶ καπετάγνιους ὅπου ἐχης μαζή σου, καὶ χαληγέται ἢ ποτρήδα μας πλερονοντα στους δάϊμα ολφένδες, ἐμῆς δὲν βλέπομεν τὴν παραμηκράν τους δούλεψη· ἐτούτο δεν ἤποφέρεται, καὶ ραγηάδες τὸν τηούτον κονένας ἡμῶν δὲν ἤμασται οὔτε γηνόμασται· τὸ τρίτον μέρος ἀπὸ τὰ χορηά τοῦ ξερομεροῦ, τὰ τραβάγη δ τξόγκας εἰς τὴν μεριάν του, ἢ ὀπίγοι οὔτε σὲ ἀφτόν πηγαίνου, νῆ καὶ ησ-έμας ἔρχονται· μερικοὶ φεύγου ἀπὸ τὸ οὐρδῆ μας καὶ παγένουν εἰς τοὺς χηληάρχους διὰ νὰ πέρνου ὀλφένδες καὶ νὰ γγηζερνοῦν εἰς τὰ χορία καὶ ἦς τὲς πολητήες, καὶ ἐγὼ τρέχω μὲ διακοσίους ξερομερίτας εἰς ὄλα τὰ βηλαγέτια. τὸ γένος ἔχοι ἀξηοτάτους στρατηγούς καὶ χηληάρχους καὶ σὲ παρακαλῶ στήλτε τους νὰ σταθοῦν εἰς τούτα τὰ μέρη, νὰ πάγω καὶ ἐγὼ νὰ κηθερνῆσω τὸ σπῆτ μου· ὅτι ἔχω τρία χρόνια ὅπου περβατῶ στὸν ἀέρα· καὶ μὲ ὄλην τὴν τιμὴν μένω.

1821. 21 Ἰουλίου Λουτράκη.

Ἐπιστολὴ 25η

Τίμμε καπητάν γεωργάκη καὶ κύρ ἀνδρέα σᾶς προσκυνῶ :
 τὸν μεγάλο δύναμον θεὸν περικαλῶ διὰ τὴν ποθητὴν μὴ ἡμῆν ἡγησανσας καὶ διὰ τὰ ποθεύμενα μας ἀμὴν μάθεται καὶ διὰ λόγου μου θηαχάρητι ὑγιαίνω μετὸ ἀδελφικόν μου σᾶς φανερόνω ὅτι σήμερα διαβένο ἐδῶ εἰς βάλτο καὶ πηγένο εἰς ἀγραφα καὶ ναμοσίον χορέσγεται εἰς τὴν παρανομία ὀποῦ σᾶς κάνο διὰ ὀχτὸ ἡμέρας διὰ τιμου ἔπεσεν ἡχιτζᾶς καὶ εἰς ὀχτὸ

ἡμέρας γημαι αὐτοῦ χορῆς ἄλον καὶ σᾶς πληροφορῆ καὶ ἄν-
θρωπος μοι, ἐκ στόματος καὶ εἰς τοῦτο σᾶς περικαλῶ νὰ μὴν
τὸ πάρεται προσδᾶρος ὅτι περισσότερο δὲν θέλη μεραργῆσο
ἀπὸ ὅχτὸ ἡμέρας ἀκόμα ἡδου ὁποῦ ἔρχονται δύο ἄνθρωποι
τὸν ἀφεντοσμάς καὶ εἶναι πολὰ ἀναγκεῖ ὅς καθὸς θέλη πλη-
ροφορηθῆται καὶ ἀποαφτοῦς τοὺς ἡδίους καὶ διὰ τοῦτο σᾶς
λέγω ὁπουτῆν ἰδίαν ὄραν νὰ τοὺς κυβερνήσεται μὲ ἄνθρώπους
νὰ πάναι εἰς τὸν γόγο διὰ νάπανε μέσα μία ὄραν ἀρχήτερα
ταῦτο θεοῦθεν ἡγήαν ἀμὴν.

1821 αὐγούστου 2 κρίκελος

ἡστοσορισμοσσο
ΚΑΡΑΣΚΑΚΗΣ

Ἀδελφε ἡλια νὰ μου σιλις τριαντα δεκαρια φουσεκια
βλατινοτου προσκίνο τον κυρ γιοργακι

Συνοθήκη μεταξὺ Ἀλβανῶν καὶ Ἑλλήνων 26

ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι δίδωμεν τὸ γράμμα μας, τῶν
προεστῶν καὶ καπιταναρέων ὁποῦ εἶναι εἰς τὸ σιάρτι ὁποῦ ἔχω-
μεν κάμη ἀναμεταξὺ μας τούρκοι καὶ ρωμαῖοι, ὁποῦ ἐγίναμεν
ἓνα σῶμα, καὶ ἐδηθήκαμεν καὶ χορισμὸ δὲν ἔχωμεν ὁ ἓνας ἀπὸ
τὸν ἄλον. καὶ ἔχωμεν νὰ τζαλιστήσωμεν μὲ ὅλαις ταῖς δυνά-
μεσμάς χωρὺς χιλῆ καὶ χωρὺς κουσοῦρι· διὰ νὰ εὐγάλωμεν εἰς
σελαμέτι τὸν Βεζίρ Ἀλῆ Πασιᾶ ἐφένδην μας· καὶ τὸν ἑαυτὸν
μας· καὶ ὅποιος ἄνθρωπος μεγάλος ἢ μοικρὸς, ἢ τούρκος ἢ
ρομμιός, ἤθελεν γγίξη, ἢ πολεμήση, κανέναν ἀπὸ ἡμᾶς, νὰ ἡ-
μεθα ὅλοι εἰς τὴν βοήθειάν του. ἡμεῖς ὁποῦ ἐβουλδσαμεν καὶ
ὑπογραψαμεν· καὶ ἀνίσως κανένας ἀπὸ ἡμᾶς ἤθελε γυρίση καὶ
φρηνῆ ἐναντίος, νὰ ἡμεθα ὅλοι ἐπάνω του νὰ τὸν χαλοῦμαι,
καὶ νὰ τὸν κινιγούμεν· καὶ εὐγένοντας ὁ Βεζίρ Ἀλῆ Πασιᾶς
εἰς σελαμέτι ἀνίσως θέληση νὰ γγίξη κανέναν ἀπὸ ἡμᾶς ἢ

τούρκον ἢ ρομιδόν, νὰ μὴ τὸ δεχθῶμεν καὶ νὰ ἤμεθα ὅλοι τούρκοι καὶ ρωμαῖοι, βοῖθοι ἐκείνου ὅπου ἤθελε γυγιχθῆ ἀπὸ μέρος τοῦ ἀλλῆ Πασαῖ· καὶ ἀκόμη εἰς τὸ ἐξῆς ὅποιος ἤθελε νὰ μᾶς γένη σύντροφος ἢ τούρκος ἢ ρομινός, τὸν ἔχωμεν καὶ αὐτὸν μέσα εἰς τὴν ἰδίαν συντροφίαν.

Προσέτι καὶ ὅσα κεφαλοχώρια μεγάλα καὶ μοικρὰ, εἶχε παριμένα διὰ τζιφλίκια ὁ Βεζίρ Ἀλλῆ Πασαῖας, μὲ βίαν καὶ χωρὶς ἄσπρα, αὐτὰ λοιπὸν εἰς τὸ ἐξεῖς μένουσιν παντὶ ἐλεύθερα· καὶ κεφαλοχώρια καθὼς ἦτον ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἔχουσιν νὰ δίδουσιν μόνον τὴν Βασιλικὴν δεκατέριαν ὅσα ἐδεκατίζονταν, καὶ ὅσα ἔδιδαν κέσμην πάλιν νὰ δίδουσιν τὸ κέσμη· καὶ ἄλλο τίποτας δὲν ἔχουσιν νὰ δίδουσιν οἱ χριστιανοί. αὐτὸ εἶναι τὸ σιάρτι μας, αὐτὴ εἶναι ἡ συνθήκη μας, καὶ ἄνεως παραλλάξωμεν ἀπὸ τὰ ἄνωθεν συμφωνημένα μας νὰ ἤμεθα ἔξω ἀπὸ τὴν πίστην μας· ἀπὸ τὸ σιαφαιετ τοῦ Μουχάμετ-ἀλλῆ-ἀβρέντι μπισο κεντι κηαφίρ, καὶ γίνεται τὸ παρὸν μας καὶ δίδεται εἰς χεῖρας τῶν προεστῶν καὶ καπιταναρέων καὶ ἐπίλοιπων χριστιανῶν.

1821 Σεπτεμβρίου 1 πέτα ἄρτας.

ἀγα μουχιρ- θαρης.	ταχίρη παστις	τζινγκο ληματζις	μιτζιος μιθανης	τζελιος το μουσταφασχητης παρασταθις
(Γ.Σ.)	(Γ.Σ.)	(Γ.Σ.)	(Γ.Σ.)	(Γ.Σ.)

εγὼ τζακος του τελιμηρζάνη
ἀπο βιροκασμιρλοῦς τους σηντροφος.
(Γ.Σ.)

παγιας τουςνουφέ
πεγιατας κερι
(Γ.Σ.)

μητζο τζοτζας κληπούρης (Γ.Σ.)	Ν. ζηοτης (Γ.Σ.)	νοτη μπο- τζαρης (Γ.Σ.)	νασαθο φατο πα- τομαρας ναγηοτης (Γ.Σ.)
κητζο ματζας	ναζο κα- ραμπάνος	κητζο νο τσας	ναστοτζα μαραζέρτης

Ἐγγράφον 27η

« Ἴμεις οἱ κάτωθεν ὑπογεγραμμένοι, μετὸ νὰ ἐγίναμεν ἓνα κορμὶ τούρκοι καὶ ρωμαῖοι καὶ τζαλιφούμεν διὰ τὸ χαῖρλι τοῦ Βεζίρ Ἀλῆ Πασιᾶ ἐφένδη μας καὶ ἐδήκόν μας εἰς ἐτούτον τὸν καιρὸν ὁ καπετὰν τζιόνκας ἔσχισεν ἐπήρην μερικὰ χωρῖα ἀπὸ τὸ ξηρόμερον ἀδικίως, δι' αὐτὸ ὑποσχόμεθα τοῦ καπετὰν γεωργάκη βαρνακιάτη ὅπου ἂν δὲν τραβίξῃ χέρι ὁ καπετὰν τζιόνκας ἀπὸ αὐτὰ τὰ χωρῖα ὅπου εἶναι νεχαγιᾶς ξηρομέρου, νὰ τὸ ἔχει ὁ καπετὰν γεωργάκης, καθὼς τὸ εἶχεν ὁ παπούλις του καὶ ὁ πατέρας του καὶ αὐτὸς, ἀπὸ τὸ γιοφίρι τάλεθρὰ, καὶ εἰς τὸ σορὸ, καὶ εἰς τὸ σταθρὸ τοῦ λιβαδιοῦ καὶ εἰς τὸ μέγα βουνὸ ἀνδὲν σταθῆ ὁ καπετὰν τζιόνκας εἰς αὐτὰ τὰ σύνορα νὰ ἤμᾶστε ὅλοι συμβοῖθοι τοῦ καπετὰν γεωργάκη, καὶ κατεπάνω τοῦ καπετὰν τζιόνκα καὶ οὔτε εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ ἀφεντός μας ἔχει νὰ μείνῃ εἰς τὸ ἐξῆς οὔτε καὶ εἰς τὴν ἐδικὴν μας ἀδελφουσύνην, καὶ ἂν δὲν τὸν ἀκολουθήσωμεν καθὼς ἄνωθεν γράφωμεν νὰ ἤμᾶστε μπῶσι ἀπὸ τὴν πίστην μας τούρκοι καὶ ρωμαῖοι, διὰ τοῦτο τὸ παρὸν μας δίδωμεν εἰς χεῖρας τοῦ καπετὰν γεωργάκη διὰ συγourτὰ τῆς ἄνω ὑποθεσεως του καὶ ἔστω εἰς ἔνδειξιν.

1821 76πτεμ. 1 πέτα ἄρτας.

N. μου- χορταρης (T. Σ.)	ταχῆρ απαζης (T. Σ.)	τζινκο χαμετζης (T. Σ.)	σουλετημαν κοστις μιτος (T. Σ.)	ζέμα μλητζης (T. Σ.)
νοτη μο- τζαρης. (T. Σ.)	νασαρο τομαζως (T. Σ.)	N. N. πακολας (T. Σ.)	αντιτουσνια καραχσις. (T. Σ.)	

Ἐπιστολὴ 28η

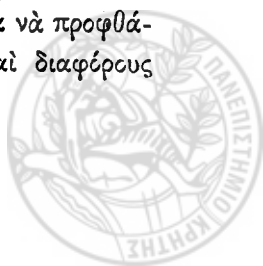
Φιλογενέστατοι καὶ Γενναῖοι στρατηγοὶ Κύριοι Γεωργάκη Νικολοῦ, καὶ ἀνδρᾶ Καρσισκού.

Μεσολόγγι τῆ 8 Σεπτεμβρίου 1821

Ἄπὸ ἓνα γράμμα σας πρὸς τοὺς ἐδῶ ἐφόρους βλέπω ὅτι

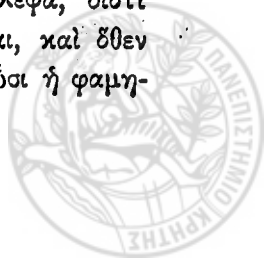

προστακτικῶς ζητεῖται τοὺς προκρίτους ἀπὸ ἐδῶ, διὰ νὰ ἔλθουν αὐτοῦ νὰ ῥηγήσεται καὶ νὰ θεωρήσεται τὰς κοινὰς σας ὑποθέσεις, γράφεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ, πέρνωντας καὶ τὰ καταστικὰ μου διὰ νὰ κάμωμεν λογαριασμοὺς, ὅσον μὲν διὰ τοῦ προκρίτους μισολογγίου ἠμπορεῖ νὰ ἔχεται κάθε δίκαιον, εἰδὲ διὰ ἔμένα, μου ἔρχεται θαυμασιὸς νὰ φρονήται εἰς τέτοιον τρόπον, εἰς καιρὸν ὅπου ἐγὼ εἰς τούτους τοὺς τόπους σας ἐθυσίασα καὶ τὴν ὑπόληψίν μου; καὶ τὴν ὑγείαν μου, καὶ ὅτι κατάστασιν ἔχω, συνεργῶν καὶ λόγιῳ καὶ ἔργῳ τὴν προμήθειαν τοῦ πολέμου, καὶ τὴν ὠφέλειαν τῆς πατρίδος καθὼς οἱ ἴδιοι εἶσθαι αὐτόπται καὶ μάρτυρες, καμμίαν ἐνοχήν ποτὲ δὲν ἔλαβα, οὔτε εἰς τὰ πλούσια λάφυρα, ὅπου οἰκειοποιήθηται, οὔτε εἰς τὰ δημόσια εἰσοδήματα, οὔτε εἰς κανένα ἄλλο πράγμα, ἔμένα μου ἐστάθησαν ἄσπρα μετρημένα, τὰ ὅποια εἶναι ἀποδειγμένα, ὃ ἔσθωεν καθρέπτῃς τοῦ λογαριασμοῦ ὡς ὁδηγεῖ, καὶ βλέπετε πόσα ἢ παρτίς μακρυνόρου μένει χρεώτης διὰ τὰ ὅποια καὶ ὡς ἐζήτησα πολλάκις καὶ μὲ διάφορα γράμματά σας μου ὑποσχέθηται νὰ μου τὰ ἐμβάσεται, διότι ὡς εἶναι πασίδηλον τὰ χρεωστῶ ἐκ μέρους τοῦ γένους πρὸς τὸν καπιτὰν Νικόλα γενοβέζον, καὶ πρὸς τὸν Παναγιώτην Λεοδαρίτην εἰς Ζάκυνθον, καὶ ἐπομένως κατὰ δίκαιον λογαριασμὸν τὰ χρεωστεῖται οἱ ἀρχηγοὶ τῶν στρατοπέδων ὅπου ἐπαραλάβεται τὸ πράγμα, ὥστε ἀδελφοὶ δὲν εἶμαι ὑπόχρεως νὰ ὡς δώσω κανένα λογαριασμὸν, διότι μου χρεωστεῖται, καὶ διότι διὰ ὅθεν ἐπεριφέρθη· καὶ ἐδῶ ὅπου κάθωμαι ἐξώδευσα καὶ ἐξωδεύω ἀρεκτὰ καὶ διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς πατρίδος καὶ διὰ Καίκια πρὸς τοὺς πρίγγιπας καὶ διὰ πεζοὺς εἰς διάφορα μέρη, καὶ διὰ ζωτροφίαν μου καὶ τῶν ἀνθρώπων ὅπου βαστῶ εἰς τὴν δούλευσίν μου διὰ νὰ προφθάνω τὰς ὑποθέσεις τοῦ γένους, καὶ διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους

ὁμογενεῖς ἀπερνοῦντες ἐστάθησαν εἰς τὸ κονάκι μου, ἄλλοι διὰ ὑποθέσεις τοῦ γένους καὶ ἄλλοι κατατρεγμένοι ἀπὸ τὰς περιστάσεις τοῦ πολέμου, καὶ διὰ στρατιώτας καὶ ἕτερα τὰ ὁποῖα ὄλα ἀφ' οὗ καλῶς ἔγιναν, χρεωστοῦνται καὶ αὐτὰ ἀπὸ ταύτας τῆς ἐπαρχίας καὶ πρέπει ἐν καιρῇ νὰ πληρωθοῦν, καὶ μοῦ κκοφαίνεται εἰς τὰ μικροπρεπῆ φερσίματά σας ὅπου ἐντὶ νὰ μοῦ ἡμολογεῖται χάριτας διὰ τῆς ἐκδουλεύσεις μου, ὅπου καὶ τὴν πατρίδα πολλὰ ὠφέλησα καὶ ἐσὰς κατὰ μέρος τοὺς ἰδίους, μὲ προστάζεται νὰ ἔλθω νὰ σὰς δώσω λογαριασμὸν ὡσὰν νὰ εἶμαι δοῦλος σας ἢ ὡσὰν νὰ μὲ ἐβάλεται ἐπιτροπον τῶν τζεφλικκιῶν μισθωτῶν, δὲν ἤλπιζα τοιαῦτα καμώματα ἀπὸ τὴν αὐθεντιάν σας καὶ πλέον στανικῶς μου πρέπει νὰ κάμω ὑπομονὴν ἕως ὅπου νὰ δώσῃ ὁ θεὸς τὴν ὑσηλίαν ὅπου οἱ παριστάνοντες τοῦ ἔθνους νὰ εὔρεθουν εἰς καιρὸν νὰ ἐξετάσουν τοῦ κατ' ἐνός τὰ κινήματα καὶ τὰς ἐνεργείας, καὶ τότε ἂν εἶμαι πταίστης θέλω παιδευθῶ, εἰδὲ θέλει ἀπολαύσω τὰ βραβεῖα ὅπου φαντάζομαι νὰ μὲ ἀνήκουν.

Δι' αὐτὰ λοιπὸν τὰ ζωντανὰ δίκαιά μου σὰς λέγω ὅτι τὸ νὰ μισεύσω ἀπὸ ἐδῶ εἶναι ἀδύνατον, διότι τὴν δουλίαν ὅπου εἶμαι ἐπιφορμισμένος δὲν ἤμπορῶ νὰ τὴν ἀφήσω, ὅταν ὁμως φθάσῃ ὁ διοικητὴς μας τότε εἶμαι ἔτοιμος νὰ φερθῶ ὅθεν ἢ φωνῇ τῆς πατρίδος καὶ ἢ χρεῖα μὲ καλέσῃ. ἀγκαλὰ εἶναι καὶ περιττὸν ἢ ἀντάμωσίς μας, ὅφ' οὗ σὰς πληροφορεῖ ὁ ἔσωθεν λογαριασμὸς τὰ πάντα, ἐγὼ ἀδελφοὶ ἐπειδὴ εὔρεθηκα ἐδῶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ἔμεινα ἕως νὰ προσταχθῶ, καὶ δὲν ἐφρόντισα οὔτε διὰ τὸν ἑαυτὸν μου οὔτε διὰ τὴν φαμηλιάν μου, οὔτε διὰ τοὺς συγγενεῖς μου, ἠξεύρετε ποῦ ἐγεννήθην καὶ ἔρημος δὲν ἤμπορεῖ νὰ εἶμαι, καὶ ὄλα τὰ ἐπαράβλεψα, διότι ὄλην τὴν Ἑλλάδα κοινὴν πατρίδα τὴν στοχάζομαι, καὶ ὅθεν εὔρεθῶ, τὴν πατρίδα δουλεύω, καὶ ἂν κακοποιηθῶσι ἢ φαμη-

λία μου και οί έδικοί μου δέν είναι οί μόνου, φθάνει ή κοινή υπόθεσις του γένουσι νά πηγαίνη καλά και δεν με μέλει, σάσ προσκυνῶ ἀδελφικῶς και μένω

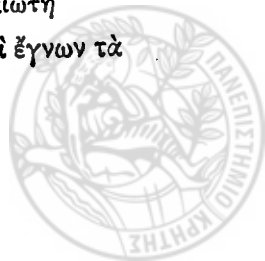
Και κατὰ μέρος τόν κύριον βαρνακιώτην προσκυνῶ, μοῦ γράφει διά πενήντα πετζιά, όπου ἔστειλεν ὁ φίλος· ποῖος φίλος ὁμως δέν ἐξηγεῖται ὅθεν συμπεραίνω νά εἶναι ὁ κύριος βλασόπουλος όπου τοῦ ἔγραψεν πῶς μοῦ ἔδωσεν ἐμένα πετζιά ὁ ὁποῖος ἤθελε πάντα νά εἰκειοποιεῖται τοὺς κόπους τῶν ἄλλων και νά φαίνεται πῶς κάμνει δούλευσεσ ὁ ὁποῖος ἀπό τόν μεγάλον του ζήλον, ἀφ' οὗ ἄφησεν τὸ πίστον του τῆς πάτρας και ἐτρέπωσεν εἰς τήν Ἰθάκην διά τὸ ζεύκι του ἐφυγεν τώρα και ἀπ' ἐκεῖ, και μόνον ἐμειναν τὰ ἀξιόλογα καμῶματατου ἐγγράφως, και ἐπειδὴ ὁ καπιτάν Γεωργάκης ἐγνώριζε καλύτατα τόν χαρακτήρα τοῦ ἀνδρός, και μοῦ ὀμήλησεν πολλάκις, και μοῦ ἔγραψεν, ὡς πολλὰ καλὰ ἐνθυμεῖται, και πρὸς ἐμένα ὅλα τὰ γράμματα σώζονται· δέν λέγω ἄλλο και με ὅτι πετζιά ἐγῶ ἔφερνα, ἀπό τὰ ὁποῖα σάσ ἔστελλα και αὐτοῦ, ἔστελλα και εἰς ριννασα και εἰς ἄλλα διάφορα μέρη ὅθεν ή χρεια ἐκάλεσεν, και ὅταν ἀποδειχθῆ ὅτι ὁ κύριος βλασόπουλος μοῦ ἔστειλεν ἐμένα τρέχαν ἀπό πετζή θέλει εἶμαι ὑπόχρεως νά ἀποκριθῶ κατέμπροσθεν τῶν παριστανόντων τὸ ἔθνος, και τόσοσ ὡς ὀδηγίαν του.

ὁ ἀδελφός σας
ΠΙΒΟΣ ΡΗΓΑ

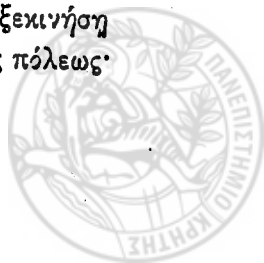
Ἐπιστολή 29η

Πρὸς τόν φιλογενή και γενναῖον Καπετάνον Κύριον Γεωργάκην Βαρνακιώτην.

Ἄγαπητέ και Γενναῖε ἀρχηγέ κύριε Γεώργιε Βαρνακιώτη
ἔλαβον τὸ κοινόν σας πρὸς ἡμᾶς γράμμα σου, και ἔγνων τὰ

ἐν αὐτῇ σημειούμενα, εἶγε ὅτι καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ συστήμα-
 τος ἐγνώρισες, καὶ τὸν τρόπον καὶ ὃν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἐκλο-
 γή καλῶς ἠγνώσας, προσκαλῶν εἰς ἓν μέρος ὅλους τοὺς προ-
 κριτοτέρους τῆς ἐπαρχίας σου, ὥστε δι' αὐτῶν νὰ γίνῃ ἡ ἐκλο-
 γή τῶν ὑποκειμένων, τὰ ὅποια μέλλουν νὰ παρευρεθοῦν εἰς
 τὴν κοινὴν συνέλευσιν ἢ ὅποια ὅταν συστηθῇ, ἠμπορεῖ τῇ
 ὄντι νὰ ὀνομασθῇ συνέλευσις ἐθνική. ἀφ' οὗ συνεννοηθῇ καὶ
 μὲ τοὺς ἀπεσταλμένους τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τότε ἠμπο-
 ροῦμεν νὰ ἐλπίσωμεν καὶ ἔθνος νὰ ὀνομασθῶμεν, καὶ νὰ ἀνα-
 γνωρισθῶμεν ἀπὸ τὰς ξένας διοικήσεις, καὶ κρέτιτον νὰ ἀπο-
 κτήσωμεν διὰ μεγάλας ποσότητος δανείου, καὶ πρεσβείας νὰ
 στείλωμεν, καὶ πολλοὺς ἀξιολόγους καὶ λαμπροὺς ὁμογενεῖς,
 ἀναγκαίους εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις· νὰ προσκαλέσωμεν,
 καὶ πρὸς τὸν ἐχθρὸν νὰ φανῶμεν τρομερώτεροι ὄντες ἐνωμένοι
 διὰ τῆς Κεντρικῆς διοικήσεως καὶ συμμαχίας ἀληθεῖς καὶ στε-
 νὰς νὰ πραγματευθῶμεν. Χαίρω ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν
 σὲ ἠῦρα, οἷον μὲ παρέστησε τὸν Βαρνακιώτην ὁ σεβάσμιος πα-
 τήρ μας πανιερότατος Κύριος Ἰγνάτιος, ἄμποτε τὸ καλὸν σου
 παράδειγμα νὰ μιμηθοῦν καὶ οἱ λοιποὶ Καπετάνοι, καὶ νὰ πα-
 ρακινηθοῦν, καὶ νὰ παρακινήσουν τοὺς ἄλλους, ὥστε νὰ κα-
 τορθωθῇ ἡ τελεία ἔκβασις τοῦ πράγματος, τὸ μόνον ὅπου μὲ
 λυπεῖ εἶναι ὅτι, καθὼς γράφεις, δὲν θέλεις ἠμπορήσει νὰ πα-
 ρευρεθῆς καὶ ὁ ἴδιος, μ' ὅλον τοῦτο, ἐλπίζω νὰ σὲ ἴδω καὶ πρὸ
 τῆς συνέλευσεως, διότι ὁ σκοπός μου ἦτον καὶ σήμερον νὰ
 εὔγω, καὶ νὰ προκηρῆξω ἕως εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ὅπου εὕρισκε-
 σαι ἀλλ- ἐπειδὴ οἱ Μεσολογγίται ἦσαν ἀκέρμη πεφοβισμένοι,
 ἐξ αἰτίας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, μένω καὶ σήμερον ἐδῶ, καὶ
 αὔριον ἐλπίζω νὰ εὔγω σὺν θεῷ. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἀπὸ προ-
 χθὲς εὐγῆκεν εἰς τὰ πανιᾶ δὲν ἠμπόρεσεν ὅμως νὰ ξεκινήσῃ
 ὅλος ἐχθὲς, καὶ ἔμεινεν ὅλην τὴν νύκτα ἀντίκρυ τῆς πόλεως·

σήμερον ἀπὸ τὸ πρῶτὶ πάλιν ἔκαμε πανιά. δὲν ἤμπορῶ ἀκόμη νὰ προσδιορίσω ποῦ διευθύνεται, συμπεραίνω ὅμως ὅτι ὁ σκοπὸς του εἶναι νὰ ἀποφύγη τὴν ἀντάμωσιν τοῦ ἰδικοῦ μας στόλου (ὅστις φαίνεται ὅτι ἐπλησίασε), καὶ ἂν ἤμπορήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πόλιν· ἄλλο κανένα νεώτερον δὲν ἔχομεν οὔτε ἀπὸ Εὐρώπην, οὔτε ἀπὸ Ἰωάννινα, ὥρα τῇ ὥρα ὅμως περιμένομεν εἰδήσεις καὶ εἶθε νὰ ἦναι μεθ' ὑμῶν ὑγίαινε, εὐτύχει καὶ ἀναδείξου κατὰ τοῦ ἐχθροῦ

Μεσολόγγι 23 Σεπτεμβρίου 1821

Ὁ πατριώτης φίλος σου
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ 30η

Φιλογενέστατοι Κύριοι Καπετανοὶ Γεωργάκη Νικολοῦ, καὶ προεστῶτες ξερομέρου.

Σὰς εἰδοποιήσαμεν δι' ἄλλης μας τὰς αἰτίας ὅπου μας ἐπαρακίνησαν νὰ προβάλλωμεν μίαν συνέλευσιν διὰ νὰ συσκεφθῶμεν περὶ τῆς διατάξεως τῶν νῦν πραγμάτων. Ἐπειδὴ κανένας τῶν πληρεξουσίων σας ἕως τῶρα δὲν ἐφέρθη ἐδῶ, καὶ ἐπειδὴ αἱ χρεῖαι μας αὐξάνουσι, καὶ δὲν ἐπιδέχονται πλέον ἀργητῆν, ἐκρίναμεν εὐλογον, ὅτι ἡ συνέλευσις νὰ γίνῃ εἰς τὸ βραχῶρι, διὰ περισσοτέραν εὐκολίαν σας, καὶ νὰ ἀρχίσῃ εἰς τὴν πρώτην τοῦ ὀκτωμβρίου ὅπου θέλωμεν εὐρεθῇ καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Ἄς σὰς χρησιμεύσῃ αὐτὴ ἡ ἴδῃσις διὰ νὰ ἔλθουν ἐκεῖ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν τὰ ὑποκείμενα ὅπου θέλετε ἐκλεξῆ διὰ πληρεξουσίου σας, διὰ νὰ μὴ χάνεται ὁ πολῦτιμος καιρὸς καὶ ἔρρωσθαι

Ἐκ Μεσολογγίου τῇ 25 76ρίου 1821

Οἱ πατριῶται
Κ. ΚΑΡΑΚΩΔΑΣ
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολή 31η

Ἀγαπητέ ἀδελφέ!

Ἰπέρ τινα ἄλλον γνωρίζεις τὴν ἀνάγκην αὐτῆς τῆς συνελύσεως, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλεις τὴν ἐπιτελέσει. Εἰς τὸν Μωρέαν ἐδόθη μίᾳ ἀρχῇ συστήματος, τὸ ὁποῖον θέλω σᾶς γνωστοποιήσαι, ὅταν ἀνταμωθῶμεν. ἐγὼ ἤλπιζα νὰ εὕρω καὶ νὰ σᾶς ἀνταμώσω. ἀλλ' ἐκτὸς ὁποῦ ἠσοθῆνσα, ἠναγκάσθη νὰ σταθῶ εἰς τὴν πολιτείαν ἐδῶ, ἐξ αἰτίας τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ὅστις ἐβάλλη εἰς τὰ πανιὰ, καὶ ἀνεχώρησεν. ἀγνοοῦμεν ἀκόμη ποῦ διευθύνεται. πολλὰ ἐπιθυμῶ, καὶ εἶναι ἀναγκαιότατον νὰ σᾶς ἀνταμώσω εἰς Βραχῶρι, ὅταν φθάσω.

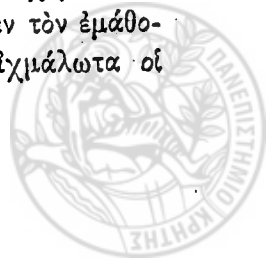
Ἐπιστολή 32

Τοῖς Γενναίοις Καπετάνοις τῆς Λιτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Γενναῖοι Καπετάνοι τῆς Λιτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Χρησιμεύει ἡ παρούσα μας νὰ σᾶς δώσωμεν τὴν χαροποιᾶν ἀγγελίαν ὅτι ἐκυριεύθη ἡ Τριπολιτζᾶ, πρωτεύουσα πόλις τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Εἰς τὰς 22 τοῦ τρέχοντος εἶχαν ἀρχίσῃ, αἱ συνθῆκαι μετὰ τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων ἀλθαναητῶν, καὶ εἰς τὰς 23 ἦτον ἐλπίς νὰ τελειώσουν. ἀλλ' οἱ Ἕλληνες περὶ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς ἡμέρας βλέποντες ἀργοπορίαν καὶ μὴ περιμείναντες περισσότερον εἰσεπήδησαν ὅλως ἐνθουσιασμένοι ἐνδον τῆς πόλεως, καὶ ἐκυρίευσαν δύο ἢ τρεῖς τάπηταις, καὶ μερικά σπήτια δυνατὰ καὶ ἐξακολουθοῦντες τὴν γενναίαν ὀρμὴν τῶν εἰς διάστημα τεσσάρων ὥρῶν ἐκυρίευσαν ταῖς πόρταις καὶ ὅλαις ταῖς τάπηταις, οἱ ἐχθροὶ ἐκλείσθησαν εἰς μερικά ὀσπήτια δυνατὰ. Οἱ Ἕλληνες ὅμως ἐπιπτον μέσα ἀπὸ τὰ παράθυρα, καὶ εἰς κάποια ἀπ' αὐτὰ ἔβαλαν φωτίαν· φόβος μέγας ἐκυρίευσεν τοὺς ἐχθροὺς καὶ φόνος πολὺς ἐγένεν πλὴν τὸν ἀριθμὸν ἀκόμη δὲν τὸν ἐμάθομεν· διάφορα σημεντικὰ ὑποκείμενα ἔχουσιν αἰχμάλωτα οἱ

ἀνδρείοι Ἕλληνες, ἐκ τῶν ὁποίων ὀνομασί μᾶς φανερώνουσι τὸν Κιαμὴλ μπέην μὲ τὸν υἱὸν του, τὸν Κεχαγιάν τοῦ Μουσαφάμπη, καὶ τὸν σέχην· παρεδόθησαν καὶ πολλοὶ, ὁ ἀριθμὸς τοὺς ὅμως, διὰ τὴν βίαν τοῦ νὰ ἐλθῆ ὁ ταχυδρόμος, δὲν ἦτεν γνωστὸς εἰς τὸ στρατόπεδον. Ἡ φρόνησις τῶν ἀρχηγῶν τῶν στρατευμάτων μας ἐφύλαξε τοὺς ἀλβανήτας ἀπὸ τὸν θυμὸν τῶν Νικητῶν, διὰ τὰς προλαβούσας ἀρχινησμένας συνθήκας, μὲ ὅλον ὁποῦ αὐταὶ δὲν ἤχον λάβη ἔκθασιν, τοὺς ὁποίους εὐγαλαν ἀπὸ τὴν πόρταν τῶν Καλαβρύτων, καὶ θέλει ἔλθωσιν εἰς τὰ μέρη τῆς πάτρας νὰ ἐμβαρκαρισθῶσι ὅθεν εὐρεθῆ εὐλογον διὰ ἐδῶθεν περὶ τοῦ ὁποίου τούτου θέλει κάμωμεν τὴν ἀναγκαίαν σκέψιν· τὸ πλῆθος τῶν λαφύρων εἰς τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν οἱ Νικηταὶ δὲν περιγράφονται.

Ἐπίτηδες λοιπὸν ἀποστέλλομεν τὴν παροῦσαν μὲ τὴν χαροποιᾶν ταύτην εἶδη.ν τὴν σύγχρονον μὲ ἐκείνην τῆν πέντε πηγαδιῶν διὰ νὰ ἐμψυχώσεται καὶ νὰ χαροποιήσεται τοὺς στρατιώτας καὶ τὸν λαόν, διότι ἡ πελοπόννησος ἡμπορεῖ νὰ νομισθῆ σχεδὸν ἐλευθέρα καὶ ἡ ρούμελη ἀλλάξει κατάστασιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, καὶ τὰ κινήματα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου δὲν πρέπει πλέον νὰ μᾶς φοβήσῃ· τοῦτος προχθὲς ἄραξεν εἰς ζάκυνθον καὶ ἀπ' ἐκεῖ διευθύνεται πρὸς τὸ μέρος τοῦ λεβάντη. Ὁ Ἕλληνικὸς στόλος ἐφάνη ἐν ταῖς σαπιεντζαῖς, οὐ γλήγωρα πρέπει νὰ μάθωμεν ἂν ἀπαντηθῶν, ἐλπίζοντες εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν ὁποῦ μᾶς συμμαχεῖ, ἢ νὰ ἀκούσωμεν τὸν ἀφανισμόν του, ἢ νὰ φύγη ὀλοτελῶς ἀπὸ τούτα τὰ μέρη μας.

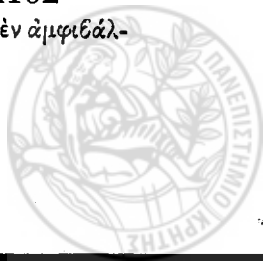
Ἀνδρίζεσθαι δὲ ἀδελφοὶ καὶ ἔρρωσθε

Ἐκ Μεσολογγίου τῆ 28 σεπτεμ. 1821

Ὁ πατριώτης καὶ φίλος σας

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Μὲ μεγάλην χαρὰν σᾶς δίδω αὐτὴν τὴν εἶδησιν, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει χαροποιήσῃ εἶλους σας.

Πληρεξούσιον 33

ἰδιὰ τοῦ παρόντος δηλοποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ Προεστώτες ξηρομέρου, ὅτι κοινῇ γνώμῃ ἀποφασίσαμεν, καὶ δῆδομεν ὅλην τὴν πληρεξουσιότητα τοῦ Καπετὰν γεωργάκη διὰ τὸ καλὸν νιζάμι καὶ κυβέρνησιν τοῦ ἀναχαιέ μας, καὶ νὰ μὴν ἴμπορεῖ κανενας ἀπὸ ἡμῶς νὰ τοῦ ἐναντιωθῇ ὅποιος ἀπὸ ἡμῶς θελήσῃ τὸ κέφι του, νὰ μὴν εἰσκηούεται εἰς παραμικρὸν, καὶ χωρὶς χατῆρι ἔχει νὰ κοιτάξῃ τὸ νιζάμι ὁ καπετάνος εἰς τὸν κάθε ἕνα. διὰ τοῦτο δίδομεν τὸ παρὸν μας εἰς χεῖρας τοῦ Καπετάνου, καὶ ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ σφεῖρ ἔχει ὅλην τὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δεκατίαν, καὶ διὰ κάθε ἄλλην κυβέρνησιν. ἔστω εἰς ἔνδειξιν :

1821 76ρίου 28 μαχαλᾶ

- « Πάνος γαλάνη
- « καρῦσος Βαξιῶ
- « δασκαλος Καραπάνου
- « Γεωργάκης μαυρου
- « πέτρος μπα μπήνη.

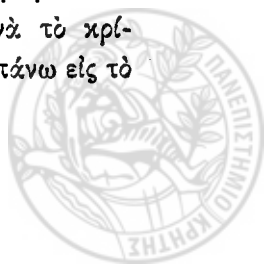
Ἐπιστολὴ 34η

Πρὸς τὴν φιλογενέστατον καὶ Γενναϊότατον Καπετὰν Γεώργιον Νικολοῦ κ.τ.λ.

Ἐἰς Ἐηρόμερον ἢ εἶπου τύχη.

Φιλογενέστατε Γενναῖε Καπετὰν Γεώργιε Νικολοῦ.

Εἶδον μὲ εὐχαρίστησιν μου τὰ ὅσα γράφεις πρὸς τὸν Κύριον Πάνον Γαλάνην, καὶ χαίρω βλέπων ὅτι φρονεῖς ὅσα κοινῇ συμφέροντα τῇ Πατρίδι· αἱ ὑποψίαι τὰς ὁποίας γράφεις ὅτι συνέλαβον ἂν ἦσαν δίκαιαι, ἢ ἄδικοι εἶσαι ἱκανὸς νὰ τὸ κρήνης, ἀλλ' αὐταῖ μου αἱ ὑποψίαι δὲν ἔπεσαν ποτὲ ἐπάνω εἰς τὸ

ὕποκείμενον σου, διότι ἂν ἦτον οὕτως δὲν σ' ἔγραφα μὲ ὄλην τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν ὁποίαν ἐλπίζω ὅτι παρατήρησες εἰς τὸ γράμμα μου, ἐπεθύμουν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ἰδῶ πρὸ τῆς συνελύσεως, τῆς ὁποίας ἡ ἀναβολὴ δὲν μὲ πειράζει, ὅταν εἶμαι βέβαιος ὅτι γίνεται, ἀλλ' αὐτὴν τὴν βεβαιότητα τότε μόνον ἡμπορῶ νὰ τὴν ἀποκτήσω, ὅταν ἀνταμωθῶμεν, καὶ ὁμιλήσωμεν, ἃς εἶναι καὶ διὰ μίαν ὥραν· τὸ τῆς ἀνταμώσεώς μας αὐτὸ μὲ ποῖον τρόπον ἐστοχάσθημεν νὰ οἰκονομηθῇ, ὥστε νὰ μὴ δώσῃ καμμίαν ὑποφίαν, θέλει σὰς γράφει ὁ Κύριος Πάνος, καὶ ἐλπίζω ὅτι οἰκονομεῖται, τότε θέλει γινῶσθαι ποῖα φρονῶ διὰ τὸ ὑποκείμενον σας

Βραχῶρι 4 86ρίου 1821

Ὁ Καλὸς σας φίλος

καὶ Πατριώτης

A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

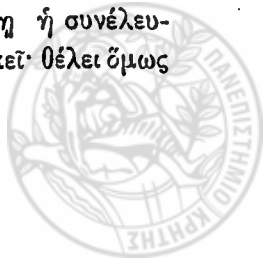
Ἐπιστολὴ 33η

Τῷ τιμιωτάτῳ ἀδελφῷ μοι Καπετᾶν Γεωργάκῃ Νικολοῦ.
 Εὐτυχῶς

μὲ μίαν ντζάνταν καπνὸν

Ἔς ξηρόμερον ὅπου τύχοι

Τιμιώτατε ἀδελφέ Καπετᾶν Γεωργάκῃ, ἀσπάζομαι σε ἀδελφικῶς » καὶ μὲ τὸ ἀδελφικὸν μου σὲ εἰδοποιῶ ὅτι χθὲς γεῦμα ἔφρασεν ἐδῶ ἡ Ἐκλαμπρότης τοῦ ὁ Κύριος Μαυροκορδάτος, ἀμέσως ἔλαθα τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ἔδειξα τὸ γράμμα σας ὠμίλησα καὶ ὅσα ἔπρεπεν νὰ ὁμιλήσω. ἐπληροφορήθη εὐθύς καὶ τὸ ἐγνώρισε παστρικά μὲ πόσα εὐλογοφανῆ δίκαια στοχάζεσθε τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀπεράσῃ πρῶτον μόνος του νὰ ἀνταμώσῃ τοὺς ἀγάδες, καὶ καπετανέους σουλιῶτας νὰ συνομιλήσῃ τὰ δέοντα μαζὴ των, καὶ ἔπειτα νὰ γίνῃ ἡ συνέλευσις ὅπου καὶ ὅπως, καὶ ὅταν ἐγκριθῇ εὐλογονέκεϊ· θέλει ὁμως

μὲ ἄκραν του προθυμίαν, καὶ ἐπιθυμίαν ψυχῆς νὰ ἀνταμωθῇ, νὰ γνωρισθῇ, καὶ νὰ συνομιλήσῃ μαζὶ σου, καὶ ἔπειτα ν' ἀπεράσῃ ἐκείθεν ἢ αὐθεντία σου λοιπὸν μὴν ἀπομακρινθῆς αὐτοῦθεν τριγύρω, καὶ μετα δύο τρεῖς ἡμέρας ὅπου μέλει νὰ ἀποφασίσῃ τὸ κινήματ' οὗ θέλει στείλωμεν μαξοὺς καὶ νὰ σὲ εἶδοποιήσωμεν τὴν στιγμήν τῆς ἀνταμώσεώς μας εἰς τὴν βρυσιν ὅπου νὰ συνδηπνήσωμεν, καὶ νὰ κοιμηθῶμεν μίαν δλόκληρον βραδυὰν ἐκεῖ διὰ νὰ ὀμιλήσωμεν τὰ πάντα· αὐτὸ ἄς ἦναι μυστικόν, καὶ δὲν βλέπτει νὰ ἔλθωσι καὶ οἱ ἀδελφοί μας ἕως ἐδῶ ἂν ἐκίνησαν· πέμψατε καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα ἀμέσως πρὸς τὸν κυρ Ἀλέξην, καὶ ἐπιθυμῶντας τὴν ὑγείαν σου μένω

Ἡ Ὀκτωβρίου Βραχῶρι

ΠΑΝΟΣ ΓΑΛΑΝΗΣ

καγὼ ὁ φῶτις σὰς προθυμοπροσκυνῶ. λάβετε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὴν τζάντα σας γεμάτην καπνὸν ὅπου μετὰ βίας χθὲς ἠμπόρεσα νὰ τὸν ἐτοιμάσω, συμπαθόντας με ἂν δὲν ἦναι· καθὸς ἔπρεπε καὶ καθὸς ἦθελα καὶ ἐγώ.

Ἐπιστολὴ 36η

Τῷ τιμίῳ ἀδελφῷ μοι κάπετάν γιωργάκι νίκουλου βάρνα
κίότι αἰσίος ὄθεν τ' ἔχειν

» Εἰς τὴν αφεντιάνσου ἀδελφέμου κάπετάν γιόργα κη σε ἀσπᾶζομε κὲ εροτὸ διὰ τὴν ὑγείαν σου ἡμεῖς θεία χάρητι ὑγείαινομεν καὶ μετὸ ἀδελφῆ κόνμας σου φανερόνωμεν ἡδᾶμεν τὸ γράμμα ὅπου εγράφες τοῦ ἀνδρέα καὶ αὐτὰ καὶ ταλαβάμεν καὶ ἐθαμαχίτικαμεν εἰς τὰ φέρομά σου ἐμεῖς σὲ προσσιμένομεν μία ὄρα ἀρχήτερα κὲ ἡ αφεντιάν σου στέλει ἐκάτο νοματέους ἡ ἀγάδες μου ἦπαν ὅτι κοθέντα νὰ καμο με τὴν ἀφέν τιάνσου μὴ ἀργοπορεῖς τόσον ὅπου σὲ προσσιμένο ὄρα μετὴν ὄραν καὶ τοῦ ἐκλαμπροτα του μα βρο κορδάτου τῶ ἐστιλαμεν νὰ ἐρθῆ ἐδο ὅπου εἶναι ἡ ἀγάδες κὲ ἡ σοληοτες κὲ διορθόνουν ἐδῶ ἡ κάθες δουλῆα ληπὸν ος φρονημος ὅπου ἦσέ

καρτερούμεν νὰ μας δοσις συμβολὶ κὲ μὴν νὰ ἀργῆς τόσο
ὅτι μας χαλαγῆ ὀλῆ ἢ δολῆα ὅτι ἐδο οὐτε το ασκέρι σου οὔτε
ο ἀδελφου σου μας κάνουν ηχτιζα καθος μας κάνει ἢ σύμβολῆ
τῆς αφενιά σου περισύτερον δὲν ἔχομεν νὰ σου γράψω ταῦτα
καὶ μένω εἰς τους ὀρισμουσας

1821 οκτοβριου 6 πετα

ὁ ἀδελφόςσου
ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΥΤΣΑΡΙΣ

Ἐπιστιλὴ 37η

τοτιμοτάτο κυριο καπετὰν γιοργάκι βαρνακιότι προσκι-
νιτὸς ὅθεν τίχει

τιντιμιότι σου ἀδελφικὸς προσκινὸ

1821 8βριου 8 πέτα

» μετὰ τίν εροτισιν τις ἀδεκφικίνιμ και τιμιμένι ειγίανσου
τις διλὸ πιούμεν και διαλόγουιμου θία χάριτι ειγιένο μετὸ
ἀδελφικου μου σου φανερόνο σίμερα ἔλαβα τοτιμιόνσου και
εχάρικα τιντιμένι ειγιαν σου και τα γραφοῦμενα εκατάλαβα
εἶδα ναμου γράφης ὅτι ἐστιλες εκατο παλικάρια καὶ ἀπὸ κον-
τᾶ ἔρχεται καὶ ο ἀδελφόςσου μετὸ επίλιπο ασκερι καὶ εια-
φθεντιάσου μένις διανακάμις κυθέρνισι διάζαερὲν καὶ τσουμ-
πσανὲ αφετὸ το τερτίπι καλο εἶνε πλιν ειαφθεντιάσου ὅσον
εἰμπορίς τογλιγορότερο ναδιορθόσις ολες τες δουλὲς καινακο-
πιάσις ἐδο χορις ἄλο ὅτι χριάζεσε ἐδὸ ναγράφης καισεόπιον
καταλαβένις οπου τοῦ βελίκο τουανεψιου του τελεχάμπη και
τού εἰού του σουλτζε κορτζια οπου ἔρχοντε μετὸν ελμάζαγα
νατοῦς ἀλικοτίσουν παράμερα ἐδὸς ναερθουῦν ἐδὸ οπου νααν-
ταμοθούν μεεμάς και τότες ὅπος νατὸ ἔβρομεν ἔτζι κάνομεν
ὅτι ἐμένα σίμερα μου ἔγραψαν ειαγάδες και ηκαπετανέι μου
οπου ναπάγο πίσο ἐκὶ καισαῖν σιναχῶιτε η αφθεντιάσας ἐδο
φανερόστεμου καιεουθῆς ἔρχομε καιαντὴ μονόμαστε και βάνομε

κάθε δουλιὰ εἰς πρώτην λιπὸν μιν αμελῖς τινδουλιὰ μόνον βάλ-
 λε επιμέλια οπου νασιναχθὶ τοασκέρη καιὶ λια τααναγκέα οπου
 σας πρέγραφα μὴ ὅρα ἀρχίτερα ὅτι εἰπασιὰδες τις ἄρτας
 ὄλον ἓνα διόχουν τεςφαιμείλιες τες τούρκισες καιοβρέησες κχι-
 τές στέλουν εἰς πρέβεζα λιπὸν σαν ὀλιγο στέφουν εἶνε καλίτε-
 ρα και ὅσον εἶνε πολὶ εἶνε χιρότερα ὅτι σιχλετίζοντε ἀποφομι
 καινὰ μεσιμπαθίσις οπου σεενοχλὸ κάθε εἰμέρα πλὴν εἰ περι-
 στασιμας κἀνι και παρακινούμαστε τῶσον και μένο εἰ στοῦς
 ὀρισμούσας

εἰς στοῦς ὀρισμούσου
 ὀς ἀδελφῶσου

ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΙΣ

Ἐπιστολὴ 38η

τοτειμειστάτο κυριω κἀπετάν γιοργᾶκι βαρνακιότι προσκυ-
 νιτῶς ὄθεν τίχει

τιν τιμιότη σας ἀδελφέ μου κἀπετάν γιοργᾶκι ἀδελφικὸς προσκινὸ

1821 8δρίου 17 κρηπότι

»μετὸ ἀδελφικὸν μου σουφανερνο σας ἔχο γράψι τῶσες φο-
 ρές πλὴν τῶρα σουγράφο ἀδελφικὸς οπου εἰαφαντιά σου ἀντα-
 μόνουντας μετὸν ἀδελφὸν μας κχιρ ἀναγνῶστι και βεθεόνοντας
 ποστρέχουν εἰηπόθεσες ἀπο ἐδὸ ευθις ναπάρις ὄζους προεστοῦς
 σεακολουθίσουν και ὅτι ζαερέδες θελά μᾶς δῶσις ἀπο τό
 βιλᾶέτι σου και να ἐρθίς μόνον σου ἐδὸ να ἀνταμοθίς με τοῦς
 ἀγάδες και εἰμᾶς ὄχι και δενσε ἀκολουθούν και δὲν σουδίνουν
 και ζαερέν εἶνε χρία να ἐρθίς μόνου σου ἐδὸ και ἀπὸ ἐδὸ τοῦς
 ἔρχεσε ἀπὸ χᾶκι ἐκινου οπου δὲν σε ακοῦν ὅτι ὄχι τοσπίτι
 μᾶς οπου εἶνε ὄλο ἐδικῶσου θελὰ σεβοειθίσωμεν ἀλὰ ἔχις και
 τοῦς ἀγάδες βοειθῶς κατὰ το σᾶρτι οπου ἔχομεν δῶσι ὁ ἓνας
 τουαλουνοῦ ὅτι εἰμῖς στοκᾶρελι ἄλον ἀπο τίν ἀφεντιά σου δὲν

λογαριαζομεν ούτε δια νά μᾶς κάμι δουλιὰ οὔτε ναμάς δόσι
 οινβουλή λιπὸν εικτιζᾶς εἶνε οπού νακοπιάσις τὸσγλιγορῆτερο
 δίχους νααργοπορίσις σεκουθεντιάξι και ο κίρ αναμνόςτις στο-
 ματικὰ ταπάντα και θεέθεν καλί αντάμοσι

δ ἀδελφο σου

ΜΑΡΚΟ ΜΠΩΤΣΑΡΗ

Ἐπιστολὴ 39η

Διὰ νά γίνηται ἐν καιρῷ και μὲ τὴν προσήκουσιν εὐταξίαν ἡ
 πρόβλεψις τῶν ζωοτροφιῶν και τῶν ἄλλων ἀναγκαίων εἰς ἡ-
 μᾶς και τοὺς στρατιώτας μας χωρὶς νά ἀκολουθῶσι καταχρή-
 σεις διορίζομεν Ἀρμοστήν ἡγουν Πολεμικὸν κομισάριον τὸν
 ἡμέτερον ἀξιωματικὸν κ. Μιχαὴλ Πάγκαλον. Ὅθεν παραγγέλ-
 μεν εἰς τοὺς ἐφόρους τῶν χωρίων και πόλεων νά γνωρίσωσιν
 αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, και νά ἐκπληρῶσι προθύμως ὅσα ἤθελε
 τοὺς προβάλλη, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ ἐ-
 πιστάσιαν και εἰς τὴν ἰδικὴν των ἐκτελεστικὴν πρόνοιαν.

Ἐν Ἀργεὶ τὴν 5 Νοεμβρίου 1821

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Πληρεξούσιος τοῦ Γενικοῦ ἐπιτρόπου

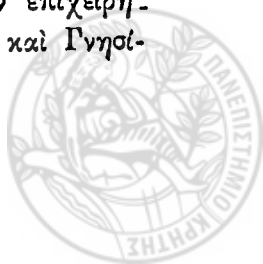
(Ἐκ τῆς Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας)

Ἐπιστολὴ 40η

Ἀνδρειότατοι και γενναιότατοι Κύριοι Γεώργιε Βαρνακιώ-
 τη και Μάρκο Μπῶτζαρη, και ἐπίλοιποι Καπετάνοι, Προε-
 στώτες και Βουλευται τῆς ἡπείρου, Σουλίου και Ἀκαρνανίας.

Ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι

Μὲ πολὺν μου χαρὰν ἔμαθον τὰ ἥρωϊκά σας ἀνθραγαθήμα-
 τα, και τοὺς εὐτυχισμένους καρποὺς τῶν γενναίων ἐπιχειρη-
 μάτων σας, τὰ ὁποῖα σᾶς ἀπεδείχουν ἀληθινούς και Γνησί-

ους υίους τῶν ἀειμνήστων ἡμῶν προγόνων. Ἄμποτε ἡ θεὰ πρόνοια νὰ φωτίσῃ ὅλους τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς τῆς Ἑλλάδος διὰ νὰ μιμηθοῦν τὴν ἀπαρδειγματίστον ἀνδρείαν σας ἐπειδὴ ὅμως πολλὰ πράγματα εἶναι ἀναγκαῖα νὰ συστηθοῦν διὰ νὰ ενώσουν ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν Γένος εἰς ἓν καὶ μόνον Σῶμα, καὶ νὰ τὸ παρρησιάσουν ἐμπροσθεν ὅλου τοῦ Κόσμου. ὡς ἓν σοφὸν καὶ ἰσχυρὸν Κράτος, καὶ ἐπειδὴ εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος ἐσυνέδησαν μερικαὶ ἀταξίαι, διχόνοιαι, καὶ καταχρήσεις, αἱ ὁποῖαι διαιροῦν τὸ ἔθνος εἰς πολλὰς ἀνησύχους φατρίας διὰ τοῦτο ἐπαρακινήθη νὰ γράψω πρὸς τοὺς πελοποννησίους μίαν ἐπιστολὴν τῆς ὁποίας τὸ ἴσον εὐρίσκεται περικλεισμένον, εἰς τοῦτο διὰ νὰ σας χρησιμεύσῃ εἰς κάθε ἀναγκαῖαν περίστασιν.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ ἀνδρεία καὶ φρόνησίς σας θέλει συμβάλλει πολὺ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ τόσον ἐπιθημητοῦ ἔργου καὶ θέλει λαμπρύνει περισσότερον τὰ ὄνόματά σας δίδοντες καὶ εἰς ἐμὲ μεγαλητέρας αἰτίας νὰ τὰς ἀναφέρω πάντοτε εἰς τὰ πλέον μεγαλητέρα ὑποκείμενα ἀπ' ὅπου κρέμματα τὸ πᾶν.

Ἐγχαίεται γενναϊότατοι Καπετάνιοι ἐν ὁμοιοῦ ἀδελφικῶς.

Ἐν Λιδόρῳ τῇ 2)14 Δεκεμβρ. 1821.

(Ὁ ὑμέτερος φίλος καὶ ἀδελφός

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΡΩΜΑΣ

Σὰς συστένω εἰς τὴν φιλίαν σας τὸν ἐπιφέρωντα Κύριον Ἐμμανουὴλ Ἐανθόν.

Ἐπιστολὴ 41η

(Ἐκ τῆς Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας)

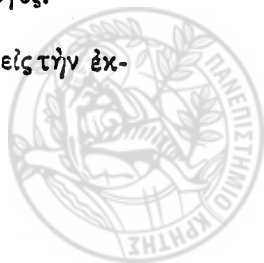
Ἄριθ. 7319

Τῷ ἡμέτερῳ Ἄρμωστῇ κυρίῳ Παγκάλῳ

Εἰς Ἄργος.

Ἡμέτερε ἄρμωστὰ κύριε Πάγκαλε.

Ἐπαινω τὸν ζῆλον, τὸν ὁποῖον πάντοτε δείχνεις εἰς τὴν ἐκ-

τέλεσιν τῶν χρεῶν τοῦ δοθέντος σοι ὑπουργήματος.

Λυποῦμαι δὲ διὰ τὴν ἀμέλειαν τῶν αὐτοῦ ἐφόρων. Βίβέ τους ὅτι εἰς τὴν ἀπουσίαν μου ἐπρόσμενα νὰ δεῖξωσι περισσοτέραν φιλοτιμίαν καὶ προθυμίαν. Γράφω περὶ τῆς ἀμελείας τῶν ἀναγκαίων εἰς τοὺς στρατιώτας τροφῶν, καὶ πρὸς τὴν Γερουσίαν, οἰκονόμει τὰ πράγματα ὅσον δύνασαι καλλήτερα. ὕγιαίνουσιν Ἰβραμήλια τὴν 17 Δεκεμβ. 1821

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ἄριθ. 7320

Ἡμέτερε Ἄριστά Κύριε Πάγκαλε

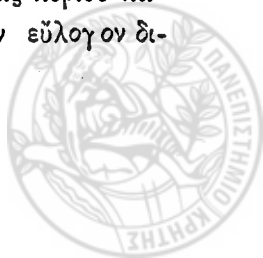
Εὐχαριστῶ διὰ τὴν πρόνοιαν τὴν ὁποίαν δείχθουν διὰ τοὺς δυστυχεῖς ἀρώστους πατριώτας μου.

Ἐν Κορίνθῳ τὴν 23 Δεκεμβρίου 1821.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

Ἔγγραφον 42

Ἐπειδὴ καὶ ἡ περίστασις τῶν τρεχόντων πραγμάτων ἔφερον τὸν κόσμον εἰς ἀταξίαν ὅπου ὁ καθένας ἀπροστοχάστως νὰ τρέχη καὶ νὰ κίμνη κατὰ τὴν γνώμην του, ἐσυνάχθησαν ὅλοι οἱ εὐγενέστατοι γερουσιασταί, οἱ καπετανεῖ, οἱ προεστώται ὄλου τοῦ Βιλαετίου, καὶ λοιποὶ εἰδήμονες πατριῶται, οἵτινες ἕκαμον ὁρθὴν σκέψιν διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ τόπου, καὶ ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ. οἱ ρηθέντες κύριοι μὲ τὴν γνώμην καὶ τελείαν εὐχαρίστησιν τῶν εὐγενεστάτων προεστώτων Κατούνας πρωτονοικοκυρέων, καὶ λοιπῶν ἔλων συμπολιτῶν, ὅπου προτῆτερα κατὰ παραδρομὴν ἔπεσον εἰς τὸ λάθος ἐκεῖνο, καὶ ἕκαμον τὸ κῶλι τῆς κατούνας νὰ ἴναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ καπετᾶν τζόγκα, τὸ ὁποῖον ἐς ἓν σῶμα ὅπου εἶναι μὲ τὸ ξερῶμερον, καὶ πατριῶθεν καὶ ὕστερα ἦτον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ὠφελιμοποιήτου τῆς πατρίδος μας κυρίου καπετᾶν Γεωργάκη Νικολοῦ Βαρνακιώτη, ἔκριναν εὐλογον δι-

καίῳ τρόπῳ καὶ νομίμῳ, ὁμογνώμῳς ὅλοι ὀποῦ τὸ κῶλι αὐτὸ τῆς Κατούνας νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ καπετᾶν γεωργάκῃ Βαρνακιώτῃ καθὼς καὶ τὸ ὅλον ξερόμερον, καὶ ὁ καπετᾶν τζόγκας νὰ μὴ μετέχη τελείως ἀπὸ αὐτό, καὶ δὲν ἔχει νὰ παριστίσῃ εἰς τὸ οὐδέν μῆτε αὐτός μῆτε ἄλλος οὐδεὶς, παρὰ νὰ εἶναι ἓνα μὲ τὸ ξερόμερον καθὼς καὶ ἦτον, καὶ ὑπὸ τὴν καπετανίαν τοῦ ρηθέντος καπετᾶν γεωργάκῃ τούτῃ λοιπὸν ἢ ἀπόφασις ὡς δικαία ἔγινε μὲ κοινὴν γνώμην διὰ νὰ ἦναι ἀμετάτρεπτος· εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως δὲν ἔχει νὰ φερθῇ διαφορετικὰ τινὰς. μῆτε ἀπὸ τοὺς προεστούς κατούνας, μῆτε ἀπὸ τοὺς λοιποὺς οἰκοκυρέους, μῆτε κανέναν ἀπὸ τὰ πέριξ χωρία ὀποῦ ἐνέχονται εἰς αὐτὸ τὸ κῶλι· καὶ ὅποιος κατὰ κακὴν τύχην πέσει εἰς αὐτὸ τὸ ἀδιόρθωτον λάθος, ὁ τοιοῦτος ὡς ἐπίβουλος τῆς πατρίδος καὶ κακογνώμων, νὰ κατακρίνεται, νὰ γίνεταί ἐξόριστος ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ τὰ μούλκιά του καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔχει νὰ γίνῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ καπετᾶν γεωργάκῃ ὅθεν ἔγινε τὸ παρὸν μεμαρτυρημένον μὲ τὴν ὑπογραφὰς τῶν συναχθέντων συμπατριωτῶν, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν Ἰσχυὴν ἐν παντὶ καιρῷ, καὶ δίδεται εἰς χεῖρας τοῦ κυρίου καπετᾶν γεωργάκῃ διὰ ἀσφάλειαν.

1822 Ἰανουαρίου 3 Κατούνα.

II. Γαλάνης

Γεωργάκης μαυρομμάτης
Γεωργάκης ἀναγνώστη
παπαγιανόπουλος
Χρηστάκης στάικος
ἀναγνώστης παραγιάνης
ἀντόνιος ἀναστασιος

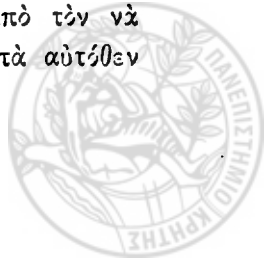

Ἐπιστολή 43η

Τῇ τιμῇ ἀδελφῶ μου κυρίῳ κυρίῳ Καπετάν Γεωργάκη Νικολάου
 Πανευτυχῶς ἔθεν εὐρίσκεται

Τίμιε ἀδελφέ μου καπετάν γεωργάκη ἀδελφικῶς σὲ ἀσπάζομαι—τῇ 7 Ἰανουαρίου 1822 ἀπὸ ἀχαῖν βόνιτζας.

Ἔλαβον τὸ ἀδελφικόν σου σημειωμένον ἀπὸ τὰς 3 τοῦ παρόντος, καὶ διὰ τὴν ἀγαθὴν σου ὑγείαν ἄκρως ἐχάρην, τὰ γραφόμενά σου ἐκατάλαβα εἰς τὰ ὅποια ἀδελφὲ χωρὶς νὰ σοῦ κακοφανῇ, ἀπόρησα εἰς τὰ ὅσα μὲ γράφεις, καὶ ἀκόμη δὲν ἤμπορῶ νὰ καταλάβω, ἀδελφὲ, πῶς μὲ στοχάζεσαι διὰ κανένα μωρὸν παιδί, ἢ διὰ καμμία γυναῖκα, καὶ μουλῆς ὅπου νὰ ἔλθῃς μόνος σου μὲ τοὺς ἰδικούσου νὰ φιλάξωμε μίαν τὸ ἐδῶ πόστον μου, καὶ τὸν νὰ χαῖν μου, ἐξέχασες ἀδελφὲ ἀπορῶ, τὸν τόπον μου τὸν ἐφίλαξα ἀπὸ τὴν ἀνοιξὴν, ἕως τῶρα μόνος μου, καὶ πάλιν ἐλπίζω νὰ τὸν φιλάξω, πρῶτα ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μόνον ἀδελφὲ πρέπει νὰ ἀφίσωμεν τὰ πάθη καὶ τὰς κενοδοξίας, καὶ πρέπει νὰ γίνομεν ὅλοι ἀδελφοί, διότι αὐτὰ τὰ πάθη, καὶ αὐταὶ αἱ κακίαι μᾶς ἐκατόντησαν εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον, ἢ ἀφεντιᾶ σου λοιπὸν ἀδελφὲ ἂν ἀγαπᾷς τὸ συμφέρον τῆς πατρῆδος πρέπει ἐν πρώτοις νὰ μοῦ κάμειτε τοὺς ἀναλόγους λουφέδαις ὅπου μὲ ἀναλογοῦν εἰς τὸν ἀχαῖν μου καὶ τότε αἱ ἀφοῦ γίνω καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς ἰδικούς μου ὡς καὶ ἡ ἀφεντιᾶ σου, καὶ ὁ ἀνδρέας σοῦ τάζω, καὶ σοῦ ὑπόσχομα: ὅτι τὸν τόπον μου τὸν φιλάτο μόνος μου, καὶ ἡ ἀφεντιᾶ σου πάλιν μὲ τοὺς ἐδικούσου στέκεσε εἰς τὸν τόπον σου καὶ ἂν τὸ καλέσει ἀνάγκη τότε αἱ ἀμέσως μᾶς προφθάνῃς ἢ δὲ ἀλέως δὲν γίνετε ἐπειδὴ καὶ οὔτε οἱ ἐντοπιοὶ μου εὐχαριστοῦνται, οὔτε ἐγὼ τὸ δέχομαι ἐνόσω εἶμαι ζωντανός, καθὼς καὶ ἐκστόματος θέλουν σὰς ἑμιλήσῃ οἱ ἀπεσταλμένοι βεκίληδες ἀπὸ τὴν νὰ χαῖν μου, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι βεκίλιδες ἔρχονται εἰς τὰ αὐτόθεν

διὰ νὰ διηγήσων γενικῶς διὰ ὅλας τὰς αἰτίας καὶ σὰς ξανα-
 ππρακαλιῶ καὶ ἐγὼ ὁποῦ νὰ μὴν σὰς κακοφανῆ αὐτὰ ὅσα σὰς
 γράφω, ἀλλὰ νὰ τὰ καλοστοχασθῆτε καλὰ καὶ ἐλπίζω, καὶ
 εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλετε τὰ εὖρη σωστώτατα, διότι ἀδελφῆ
 ἐγὼ δὲν τὰ λέγω οὔτε μὲ πᾶθος, οὔτε μὲ ἀντηρήσης ἀλλὰ
 ἀπὸ ἀγάπην τῆς ἐλευθερίας μας, καὶ τῆς πατρῆδος, καὶ πρέ-
 πει νὰ στοχασθῶμεν ἡμεῖς πρῶτα ὅτι ὁ κόσμος κρέμεται
 ἀπὸ τὸν λεμόν μας καὶ ὡς ἐπιτοπλοῖστον τῆς ἀφεντιᾶσου
 διότι εἰσθε μεγαλιώτερος εἰς ὅλα, καὶ ἐμεῖς πάλιν πρέπει νὰ
 σοῦ προσφέρομεν τὸ σέβας, καὶ ἡ ἀφεντιᾶσου τὴν ἀδελφικὴν
 ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς, μένω δὲ μὲ τὴν ὄλην τὴν ἀδελφικὴν
 ἀγάπην καὶ σέβας.

ὁ προθυμώτατος τῶν ἐπιταγῶν σου
 καὶ ἀδελφός σου

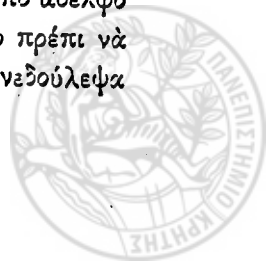
Τ. Σ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΖΟΝΚΑΣ

Ἐπιστολὴ 44η

Τῇ τμητῇ δοθῆ εἰς τὰ τμήμα χαίρια τοῦ καπεταν γιοργά-
 κο βαρνακιώτη ἔθεν τήχει

Ἐυγενέστατε καπετὰν γιοργάκο ἀδελφικὸς ἀσπάζομαι σε.

Μετὸ τατηνόν μου, σοῦ φανερόνω ἡξέυρε ὁποῦ ἤλθα μα-
 ξοὺς ἐδῶ διανὰ ἀνταμόσω τὴν κυργιοργάκη μαυρομάτη. διανὰ
 τοῦ ἡπτό στοματικὸς τὰ πάντα ὅλα. καὶ πέ ὅτι σοῦ ἡπή πρέ-
 πει νὰ μὲ προσταξῆς πὸς νὰ πορευτῶ. ἡ ἀφεντιᾶ σου ἡξέυρη
 τὴν καρδιάν μου. ὁποῦ δὲν σέ ἀλάζω ἀποπατέρα καὶ το κεφά-
 λιμου τὸ κᾶνο κουρπᾶνι διὰ τὸ ὀνομάσου. καὶ ἐλπίζω ὁποῦ
 καμπούλη δὲν τὸ κᾶνις διὰ νὰ μου γκεμήσης τὸ ἡρειζι. ὅπος
 μου τὸ ἔχης ὑπή καὶ ὁ ἡῖδιος πὸς δέν με χορήξης ἀπὸ ἀδελφὸ
 σου ὄχει εἰς τὸ δίκαιον μου. μόνον καὶ εἰς τὸ ἄδικο πρέπει νὰ
 μεδοθηίσης. ὅτι ἡξέυρη καὶ τὴν δούλεψην μου. ἀνεδούλεψα

καὶ ἐγὼ ὅσαν τοὺς ἄλους. φαίνεται ὅτι ἐδούλεψα καλῖτερα ὅς
καθὸς τὸ ἡξεύρεις καὶ ἡ ἀφεντιά σου διὰ τὴν πατρίδα καὶ τό-
ρα νὰ καταφρονηθῶ ἐγὼ χηρότερα ἀπὸ ὄλους, ἀπὸ ἐκείνους
ὁποῦ δενέριξαν οὔτε ἓνα τουφέκου διὰ τὴν πατρίδα, κατὰ πὸς
τὸ ἡδες μεταμάτια, καὶ πρέπει ἡ ἀφεντηά σου νὰ μὴν τὸ κα-
ταδεχθῆς αὐτόνε, διὰ νὰ γένο χηρότερος ἀπὸ τοὺς πελαμένους
καλῖτερα τὸ ἔχω νὰ μου ἡπισ σίρε πέσε εἰς τὴν θάλασαν πᾶ-
ρεξ αὐτῶ νατοβαστάξω.

Ταῦτα καὶ μένο εἰς τὰς προσταγὰς σου.

1822 Ἰανουαρίου 11 κατοῦνα

Τ. Σ.

ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ ΓΡΗΒΑΣ

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

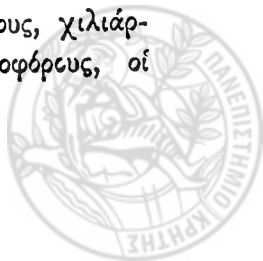
Τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων
Συνελεύσεως 45

Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

- θεωροῦσα τὴν ἀνάγκην τῆς στρατιωτικῆς εὐταξίας, καὶ
διὰ νὰ εὐδριμῶσι τὰ στρατεύματα καὶ ἔμπο-
διοθῶσιν ὅσα ἀπὸ τὴν ἀταξίαν προέρχονται
κακά.
- θεωροῦσα τὰ ἀδιαφιλονίκητα τῶν πολεμικῶν δικαιο-
ματα, εἰς τοῦ νὰ γίνονται γνωστὰ πρὸς τὴν
Διοίκησιν, τὰ ἀνδραγαθήματα ἐκάστου, διὰ
νὰ ἀνταμίσθωνται παρ' αὐτῆς.
- θεωροῦσα ὅτι κατὰ πάντα λόγον ἀνήκει, ὅτι, παντὸς
βαθμοῦ οἱ ἀξιωματικοὶ νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν
Διοίκησιν.

Ἐψηφίσατο τάδε :

Λον Ἡ Ἑλλάς ἔχει στρατηγούς ἀντιστρατήγους, χιλιάρ-
χους, ὑποχιλιάρχους, ἑκατοντάρχους καὶ σημαιοφόρους, οἱ

ὅποιοι συγκροτοῦσι τὴν αὐτὴν καὶ ἓνα τάξιν τῶν πολεμικῶν ἀξιωματικῶν.

Βον ἔχει ἀκόμη Εἰκοσιπεντάρχους, καὶ Δεκάρχους οἱ ὅποιοι συγκροτοῦσι τὴν τάξιν τῶν πολεμικῶν ὑπαξιωματικῶν.

Γον ἑκάστος τῶν στρατηγῶν καὶ ἀντιστρατηγῶν, ἔχουσιν ἀνὰ δύο ὑπασιπστὰς καὶ ἓνα γραμματέα τῆς τάξεως τῶν ἀξιωματικῶν.

Δον ἑκάστος τῶν χιλιάρχων ἀνὰ ἓνα ὑπασιπιστὴν τῆς τάξεως τῶν ἀξιωματικῶν.

ἑκάστος τῶν ὑποχιλιάρχων ἀνὰ ἓνα ὑπασιπιστὴν τῆς τάξεως τῶν ἀξιωματικῶν.

ἑκάστη χιλιαρχία ἔχει ἓνα χιλίαρχον, ἓνα ὑποχιλίαρχον, ἓνα ταξίαρχον δέκα ἑκατοντάρχους, ἔχει ἀκόμη ἓνα Ἰατρὸν, ἓνα χειροῦργον, ἓνα φροντιστὴν, ἓνα ἱερέαν, συναριθμουμένους καὶ τοὺς τέσσαρες εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀξιωματικῶν.

ἑκάστη ἑκατονταρχία ἔχει ἓνα ἑκατόνταρχον, δύο πεντηκοντάρχους, ἓνα Σημαιοφόρον, τέσσαρους εἰκοσιπεντάρχους, δέκα Δεκάρχους, καὶ ἑκατὸν στρατιώτας.

Ἐον Προσδιορίζονται ἀναλόγως μὲ τὰς περιστάσεις Μηνιαῖοι μισθοί.

Στρατηγός	Γρ. 800	Πεντηκόνταρχος	Γρ. 55
Ἀντιστρατηγός	» 600	Σημαιοφόρος	» 50
Χιλίαρχος	» 400	Εἰκοσιπένταρχος	» 30
ὑποχιλίαρχος	» 250	Δέκαρχος	» 25
Ταξίαρχος	» 150	στρατιώτης	» 20
ἑκατόνταρχος	» 100		

Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ εἰκοσιπένταρχοι Δέκαρχοι καὶ ἄπλοὶ στρατιῶται ὅταν ἡ ἐκστρατεία γίνεται ἐντὸς τῆς περιφερείας μιᾶς τῶν κατὰ μέρος κεντρικῶν διοικήσεων τῆς Ἑλλάδος, λαμβάνουσιν ἀνὰ πέντε γρόσια προσθήκην ἐκ τῶν μηνιαίων αὐτῶν μισθῶν.

Ἔτι διορίζονται

Ίατρος	120	ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ χιλιάρχου	120
Χειροῦργος	120	ὑπασπιστὴς τοῦ ὑποχιλιάρχου	100
Φροντιστὴς	120	Γραμματεὺς τοῦ χιλιαρχ.	100
		ὁ ὑπασπιστ. τοῦ Στρατηγοῦ	200
		ὁ Γραμματεὺς αὐτοῦ	150
		ὁ Ἱερεὺς	100

ΣΤον ἢ Διοίκησις ἀποφασίζει δι' ἐκλογῆς τῶν ἐπαρχιῶν τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς πρώτης τάξεως μέχρι τοῦ ἑκατοντάρχου, οἱ ὅποιοι ἐκλέγουν ἔπειτα τοὺς τῆς δευτέρας καὶ τρίτης τάξεως, καὶ παρρησιάζουν αὐτῶν τὰ ὀνόματα πρὸς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ παραλάβωσι τὰ ἐπικυρωτικὰ τῶν ἀξιωματίων αὐτῶν ἔγγραφα.

Ζον Οἱ προβιθασμοὶ καὶ ἀμοιβαὶ γίνονται ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, διὰ ἀναφορᾶς τῶν στρατηγῶν.

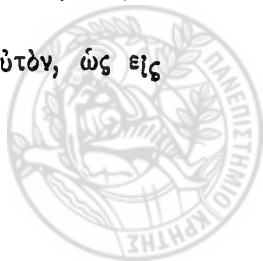
Πον Τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα κρίνονται ἀπὸ πολεμικὸν συμβούλιον διοριζόμενον δι' ἀδείας τῆς Διοικήσεως, ἢ ἀπόφασις τῆς καταδίκης ἐνεργεῖται, μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς διοικήσεως.

Θον ὁ στρατιωτικὸς κέδιξ τῆς Γαλλίας μὲ ἀναγκαίας προσθαφαιρέσεις, ὁ ὅποιος ἔχει νὰ ἐκτεθῆ δι' ἐπίστασις τῆς διοικήσεως, ἰσχύει εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῆς Ἑλλάδος.

Ιον ἢ Ἀλληλογραφία τῶν στρατηγῶν, μετὰ τῆς Διοικήσεως γίνεται, διὰ τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ πολέμου.

ΙΑον Εἰς προσδιορισμένην ἐκστρατείαν ὁ γενικὸς Ἀρχηγὸς λαμβάνει τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ὅταν δὲ εὐδοκημῆσας ἐπιστρέφει, φυλάττει αὐτὸν τὸν τίτλον, δι' ἀδείας ὅμως τῆς Διοικήσεως, λαμβάνων πάντοτε τοῦ στρατηγοῦ τὸν μισθόν.

Ταῦτα ἢ γενικῆ συνέλευσις ἐψηφίσατο, εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς

εἰς βάσιν θεμελιούμενη ἢ Διοικήσεις, θέλει ἀκολούθως καταστρώσει πλατύτερον, τὸν γενικὸν στρατιωτικὸν ὄργανισμὸν.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ τῷ 9 Φεβρουαρίου 822

Τῆς Ἀνατολικῆς χέρσου Ἑλλάδος

Ταλαντίου ΝΕΟΦΥΤΟΣ

Θ. ΝΕΓΡΗΣ πρόεδρος

Ι. ΛΟΥΘΕΤΗΣ

ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΑΚΟΣ

Γιαννούτσος Κόντης.	Ἰωάννης Λοιδωρικής.	Χαρ. Γεωργίου.
Γεώργιος Ἠλιόπουλος.	Εὐστρ. Μιχαήλ.	Κων. Σαπουντζής.
Γρηγόριος Κωνσταντᾶς.	Γεωρ. Ἀινιᾶν.	Κορρίζης Ἀναγνώστου.
Τῆς Δυτικῆς Χέρσου Ἑλλάδος.	Τῆς Πελοποννήσου.	
Λ. Μαυρεκορδάτος	ὁ παλαιῶν Πατρῶν	
Φώτης Μπόμπορης	Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης	
Ἰωάννης Κολέτης	ἀθανάσιος Κανακάρης	
Ζώης Πάνου	πανούτζος Νοταρᾶς	
Ἀλέξιος Τζιμπουράκης	Ἀναγνώστης Γιαννόπουλος	
σπιριδῶν κουρκουμέλης	Ἀνδρέας Ζαΐμης	
	Ἰωάν. πᾶπα Διαμαντόπουλος	
	Γιαννούλης Καλαμάνος	
	πολυχρόνης Τζανέτος	

ὡς ἴσον ἀπαράλαχτον τοῦ πρωτοτύπου βεβαιωμένου.

Εἰς ἔληψιν τοῦ γραμματέως

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΕΝΖΟΥΛΗΣ

ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἐπαρχίας
Μινίστρος τῶν ξένων ὑποθέσεων
πρόεδρος τοῦ συμβουλίου τῶν μινιστρῶν
Θ. ΝΕΓΡΗΣ

Ἐπιβεβαιοῦται παρ' ἡμῶν πρὸς ὃν τινα ἀνήκει ὅτι ἡ παρούσα κῶποια ἀντεγράφη εἰλικρινῶς ἐκ τοῦ πρωτοτύπου εἰς πίστιν κτλ.

Ἐν Βραχωρίῳ τῇ 24 Φεβρ. 1822.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος
(Τ.Σ.) Ν, ΛΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ἐπιστολὴ Β' 7η

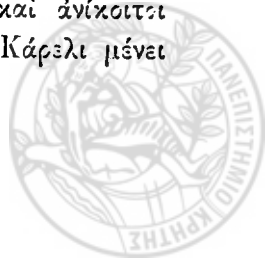
Τῆν γενναιοτάτην καὶ φιλογενεὶ Κυρ, Καπετὰν Γεωργάκη
Νικόλα Βαρνακιώτη

αἰσίως
εἰς Ἡρόμερον

Τῆν τιμοτητά σας Γενναιότητα Καπετὰν Γεωργάκη, ἀδελ-
φικῶς ἀσπάζομαι!

τῆ 17 φεβρ. 822 Μυρόκοδον

καὶ σὰς δηλοποιῶ ὅτι αὐτοῦ στέλω τὸν ὡς ἀδελφόν μου
Κυρ. Μιχαλὴν μὲ τοὺς ἀνθρώπους μου διὰ νὰ σὰς πληροφο-
ρίση τὰς ὄσας εἰδύσεις ἔχομεν ἀπὸ τοῦτα τὰ μέρη, καὶ νὰ τὸν
πληροφορίσετε καὶ ἡ τιμότης σας τὰ ὄσα νέα ἔχετε ἀπὸ αὐ-
τοῦ· καὶ ἂν ἴσως γνωρίζετε ὅτι ἔχομεν βοήθειαν ἀπὸ τὴν συ-
στηθεῖσαν ἐθνικὴν βουλὴν καθὼς μᾶς προέγραψαν ὁμοίως ἂν
ἐκινήθη καὶ κανένα φιλογενές, καὶ εὐσπλαχνικὸν βασιλεῖον
εἰς ὑπεράσπισίν μας διὰ νὰ ἡξεύρωμεν νὰ ἡμεῖθα ἔτοιμοι ὁ καὶ
ἕνας εἰς τὸν τρόπον του· ὄχι καὶ εἶναι ὄλα μάταια καὶ ἄκερα
πάλιν νὰ μᾶς εἰδοποιήσης διὰ νὰ πάρη ὁ καὶ εἰς τὰ μέτρα
του διὰ νὰ μὴ μᾶς εὔρουσιν οἱ ἐχθροὶ ἀπροετοιμάστους καὶ εἰς
ὄπλα μὲ τοὺς ἀνθρώπους μας, καὶ πάρωμεν τὸν κόσμον εἰς
τὸν λεμόν μας, καὶ ἡμεῖς ἐντροπισσοῦμεν, καὶ ὅτι ὁ ἐχθρὸς
δὲν κοιμᾶται, καθὼς ἡμεῖς ἀλλὰ μὲ αὐτὴν τὴν σιωπὴν κἀνοῦν
ὄλα τὰ τρίτιπιατους μὲ κάθε λογῆς τρόπους καὶ πλάνην, καὶ
ἀπάτην εἰς κατατρέψωσιν καὶ αἰχμαλωσίαν μας· διὰ τοῦτο ἐ-
παρακινήθη νὰ στείλω τοὺς παρόντας ἀνθρώπους μου νὰ σὰς
τὰ εἰποῦν, καὶ νὰ τοὺς εἰπεῖτε τὰ ὄσα προβλέπετε εἰς διαυθεν-
τιαν τῆς πατρὶδος σας, καὶ ἡμῶν καὶ ἔλου τοῦ γένους, καὶ νὰ
κἀμετε ὀμιλίαν καὶ σκέψιν ὄλον τὸ Κάρεζι νὰ γράψετε καὶ
εἰς Μωρέα ὅπου νὰ μὴ στέκονται ἀδιάφοροι καὶ ἀνίκοιτι
πλέον ὅτι ἂν προχωρήσουσιν ἀπὸ ἡμῶν τότε οὔτε Κάρεζι μένει

οὔτε Μωρέας καὶ αὐτὴ ὁποῦ τοὺς φαντάζει ἢ γνώμη των εἶναι μάταια, καὶ ἐκινῶς ὅπου ἔγιναν αἰτία νὰ σκληρωθῇ τὸ γένος θὰ κινδυνεύσουν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ οἱ ἴδιοι.

πρὸς τούτοις σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ γράψετε τὴν γνώμην σας καὶ συμβουλὴν σας διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν κονακίων μας, τίνι τρόπῳ νὰ κάμωμεν πῶς ἐκάματε καὶ ἡ αὐθεντία σας νὰ ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀνίσως δέχονται ἐλεύθερα μέσα τοὺς ἀνθρώπους μας καὶ τοὺς στείλωμεν ὅπου εἶνε καὶ οἱ εἰδικοί σου. δι ὅ,τι ὁ καιρὸς δὲν μᾶς καρτερεῖ πλέον, εἰσθε βέβαιοι καὶ καλὰ πληροφορημένοι, ὅτι ἐγὼ εἶμαι φίλος καὶ ἀχώριστος τῶν ἐπιχειρημάτων σας, ὅπως νὰ ἀκολουθήσετε ἢ αὐθεντία σας ταυτὸ καὶ ἡμεῖς καὶ ὅτι μᾶς εὖρη καλὸν ἢ κακόν· ὅλους μοῦ πλὴν καὶ τὰ ὅσα σᾶς λέγω μὴ τὰ κρίνετε διαφορετικά. ἀλλὰ νὰ κάμετε στοχασμὸν καλὸν καὶ θέοθεν ὑγιαίνοιτε.

ἀδελφός σας
ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΣΤΟΡΝΑΡΗΣ

Ἐπιστολὴ 48η

Ἵπερ εὐγενεστατας ἀρχιστρατιγε κίρ γεωργακη

δουλεκῶς προσκύνω.

1822. φευρ. 18. μσenaλ-ματζέ.

μὲ τὸ δολικόν μου εἰς ἄλλω δὲν ἦμαι παρὰ νὰ παρακαλέσω το-
μεγαλοδυναμιῶν Θεὸν νὰ σᾶς χαρίξῃ ζωὴν πολεὶν ἄμει. καὶ μὲ
τὸ δολικόν μου σᾶς φανερῶν ὅτι ἐμαθὼ ὅπου ὁ παλάσκακας καὶ
καρχισκακεις ἔλαβαν διὰ ὀλοφεδεστους δεκα πεντε ποῦγια ὁ
καθε ἓνας, καὶ ἐμεῖς δὲν ἔχομεν λάθει μετελιστιτα μήτε παρά.
ἐπεδεις καὶ δουλεβομε τὸ γενως μὲ ὀλεῖν τὴν καρδια καὶ μεθι-
σιασμου, καὶ μερεκει ὅπου ἡδολεψη τους δὲν εφανι καλλὰ πο-
θενα, διὰ τούτω λαβενον ὀλοφεδες τῶρα ἡευγενήαν σου, καλλὰ
τὸ ξέρεις, ὅπου ἔχομεν κοθεντιάσαι καὶ στοματικά εἰς λοτρακη
ὑποῦ ἢ ἀνθρωπιμω χαλεβον ἄσπρα καὶ με ἡπαις δια νὰ τὺς

δῶκω καὶ τοὺς ἔδοκα, καὶ πιγεναμιαν εἰς βραχωρεὶ. λαθένω τοὺς ὀλοφῆδες μου, καὶ ὄντας ἐκινισα διὰ τὸ βραχωρεὶ τοὺς ἦπα γερίζοντας ἀπὸ ἐκεῖ σὰς δίνω καὶ ταλλα ὀποῦ τοὺς λιπον, καὶ εἰς τὴ βραχόρη ὀποῦ ἦμασταν ἦρθεν ὁ ἀνζελος τὸν τούρκων, καὶ μὲ ἐκινίσεται με θια. καὶ ταφικὰ ὄλα καὶ δὲν σὰς ἦπα τιποτας, καὶ κινισα καὶ ἦρθα ἐδῶ, καὶ ὄντας ἦρθα ἐδῶ ἦταν ὀ νιζας τῆς βόνιτζας, καὶ ἀκογοντας ἐκεῖνη ἐτζη χορεῖς να τοὺς εδῖνα τοὺς ὀλοφε δεστους δὲν ἐκίνιγαν τὸρα καλλὰ τὸ ξέρεῖς ὀποῦ δὲν εἶνε δέκα καὶ ἦκοσει νοματεοὶ μόνον εἶναι ἔκατων πανήντα καὶ τὸρα μέχουν σταθρομιενον διὰ τὸν ὀλοφέ τους. καὶ οτι καὶ ἀνιχα τοὺς τάδοσα, ὀθεν νὰ γράφεις ἕνα γράμα τῆς ἐφορίας διὰ νὰ μὲ δοθῆι τὸ ἕνα κίστη δια να μερεμετιζῶ αἴτη δε φανεροσετους νὰ στελον ἀρχιγῶ νὰ βσταζων το ταμπουρι τους, ὀτι πλεον δὲν ἦμαι ἀξιος ἐπα ὀπου στελων τὸν ἀδελφον μω, διὰ νὰ σε βεβαιοσει στοματικῶς, το τει τραβῶ καθιμερινος μὲ τοὺς ἀνθρωπους μου ἐπεδεις καὶ ἦναι ξενεὶ καὶ παρικαλλῶ νὰ τοῦ δόσεις ἕνα γράμα πρὸς τὴν ἐφορία γιὰ νὰ τὸ δοσει τοὺς ὀλοφῆδες μως γιὰ σιλεται ἀρχιγῶν ξανκπροσκύνῶ μένω.

ὁ δουλοσας

ΘΕΟΔΩΡΗΣ ΔΡΑΚΩ ΓΡΥΒΑΣ

τῆ παναυγενεστάτῃ ἀρχηστρατίγῳ κῆ κῆρ
γεωργίῳ νικέλαου βαρνακωτει προσκυνητως
ὀθεν τυχη.

Ἐγγράφων 49

Τῆ Γενναιωτάτῃ Στρατηγῆ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος
Κυρίῳ Κυρίῳ Γεωργάκῃ Νικόλοῦ.

Διοίησις Προσωρινῆ

Ἡ Γερμανία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος

Τῆ Γενναιωτάτῃ Στρατηγῆ Κυρίῳ Γεωργάκῃ Νικόλοῦ.

Ἡ τοπικῆ συνέλευσις ἡ ἐν Βραχωρίῃ συγκροτηθεῖσα, πλη-

ρφορημένη δια τὰς ἀρετάς Σου καὶ δια τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος ἀνδραγαθίας σου, ἐξελέξατό σε στρατηγὸν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, τὸ ὁποῖον σοὶ περικλείεται.

Ἐν ᾧ συγχαίρομεθα τὴν πατρίδα, διὰ τὴν ἀξιότητα τοῦ ὑποκειμένου πρὸς τὸ ὁποῖον ἐνεπιτεύθη τὸ τοιοῦτον ἀξίωμα, σοὶ φανερώμεν ὅτι προσκαλοῦν τὴν προσοχὴν σου τὰ μέρη τὰ ὁποῖα ὁ ἐχθρὸς ἐπαπειλεῖ.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν σηναθροίσης τοὺς χιλιάρχους, κάμε ἐκείνην τὴν σκέψιν ἣτις εἶναι ἀρμοδία πρὸς ἀπάντησιν τῶν ἐχθρῶν διατάττων κάθε πράγμα μετὰ τὴν συνήθη σου φρόνησιν.

Μετέρχου τὸ ἔντιμον ἐπάγγελμα τὸ ὁποῖον ἡ Πατρίς σοὶ ἐνεπιστεύθη μετὰ τὸν γνωστὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν σου, καὶ ἔρρωσο ἐνδοκημῶν.

Ἐν Βραχωρίῳ τῇ 22 Φεβρ. 1822.

Ὁ Βουλευτὴς διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Γερουσίας

Γεώργιος Πιραΐδης

Π. Γαλάνης

Γεωργάκης Μαυρομάτης

Χρηστάκης Στάϊκος
ἀναγνώστης караγιάνη.

Ἰωάννης Τρικούπης

ἀντωνιος Ἀναστασίου

Ἀναγνώστης μακρησενκούνης

μήτζος φραγγούλης

Φόνο μπομπορης

(Τ' Σ.) Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος

ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ν. ΛΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ἐπιστολή 30η

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ

Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Γεννιότατον στρατηγὸν Κύριον Γεωργάκην Νικολοῦ. Χαίρειν

Εἰς ἀπόκρισιν τοῦ ἀδελφικοῦ σας, τῶν 24 τρέχοντος, εὔρωμεν τὰ γράμματα τοῦ χιλιάρχου Κυρίου τζόγκα καὶ εἶδομεν τὰ γραφόμενα· διὰ κόσμον κάμνωμεν κάθε δυνατὸν, ὁμοίως ἐγράψαμεν καὶ πρὸς τὸν χιλιάρχον Μακρὸν κάμνωντάς του κάθε βίαν νὰ κινήσῃ ὅσον τὸ γληγωρότερον καὶ ἐλπίζωμεν νὰ εὐγῆ αὐριον καὶ μὲ ἀρκετοῖς, ἐγράψαμεν καὶ εἰς πελοπόννησον κάμνοντες κάθε βίαν μὲ ἄνθρωπον ἐπὶ τούτῳ, ἄγκαλὰ ἔκαμαν ἀρχὴν καὶ εὐγῆκαν εἰς θαδὶ καθὼς πληροφορεῖσθαι, ἀπὸ τὸ ἔσωθεν γράμμα τοῦ πατᾶ Γεωργίου πολίτη ἀπὸ σεργούλα· σήμερον ἐλάβομεν γράμματα ἀπὸ τοὺς χιλιάρχους στουρνάρην καὶ Κουτελίδα μὲ ἄνθρωπον ἐπὶ τούτου, ὁ ὁποῖος ἀπέρασεν καὶ ἀπὸ τὸν χιλιάρχον Καραϊσικον, σὰς περικλείομεν ταῖς κόποιαις τῶν γραμμᾶτων τους διὰ πληροφορίαν σας, τὰ καθολικὰ τὰ ἐστελαμεν εἰς τὴν βουλὴν, ὅτι μέτρα λάβωμεν διὰ νὰ τοὺς ἀποκριθῶμεν θέλωμεν σὰς τὰ φανερώσει. διὰ μπαροῦτι ἐγράψαμεν νὰ στείλουν εἰς βόνιτζαν στουρνάρια προσιμένωμεν καὶ θέλωμεν σὰς στείλλῃ διὰ ζαερέδες ἐστάθη ὁ κύριος Τασίδς ἐπὶ τούτῳ διὰ νὰ κάμῃ κάθε κυβέρνησιν καὶ νὰ στέλλῃ μὲ ταχύτητα, ἐδιορίσαμεν εἰς Μισολόγγι νὰ στείλουν τὸν Πανανὸν τὸ γρηγορότερον καὶ νὰ τοῦ δώσουν ἔτι χρειάζετε μὲ ταχύτητα, καὶ διὰ ὅλα φροντιζόμεν μὲ κάθε ἐπιμέλειαν μὲ ὅλον ὁποῦ μᾶς ἐπλάκωσαν ἀπειραις δουλιαῖς ὅμως ἐκείνη τοῦ πολέμου εἶναι πάντα ἡ πρώτη καὶ μεγαλύτερη· σταθεῖτε καὶ ἡ αὐθεντιὰ σας Γενναῖοι καὶ κάμετε κάθε κυβέρνησιν, καθὼς εἴμεθα βέβαιοι.

σᾶς φανερώνομεν καὶ ἓνα γράμμα τοῦ στουρνάρη πρὸς τοὺς χιλιάρχους Βλαχόπουλον καὶ καραϊσκάκην ὁμοίως καὶ ἓνα βουλωμένον τῆς αὐθεντείας σας ἰδοῦ σᾶς συντροφεύωμεν καὶ τὰ γράμματα τῶν Μπουκουβαλέων καὶ θέλετε τὰ μεταχειρισθῆ, συμπαθοῦντες ὅπου ἀπὸ φροντίδας δὲν σᾶς ἐστάλησαν προτίτερα—βραχῶρι 24 Φεβρ.

Ἡ παρῶσα ἔμεινεν ἕως σήμερον 25 τοῦ αὐτοῦ· ἐφῆς ἐλάθομεν εἰδύσεις ὅτι ὁ Γάτζος κινεῖτε διὰ τὴν τατάρνην ἐκάμαμεν ὅτι ἦτον δυνατὸν γράφοντες εἰς κάθε μέρος διὰ νὰ τρέξουν, ἂν ἐγνωρίζετε καὶ διὰ τὸν γάτζον νὰ τοῦ δωθῆ κανένα ἀξίωμα γράφατέ του καὶ διωρίσατε νὰ σᾶς στελλωμεν τὸ γράμμα τῆς ἐκλογῆς, ἐντοσοῦτω δὲ σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Ἐν Βραχωρίῳ τῇ 25 Φεβρ. 1822.

(Τ.Σ.)

Διὰ τὸν ἐκλαμπρότατον Πρέεδρον

Γεώργιος Πραϊδης

Πάνος Γαλάνης

Ἄντωνιος ἀναστασίου

Ἰωάννης Τρικοῦπης

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ν. ΛΟΥΡΙΩΤΗΣ

Ἐπιστολὴ 51η

Δούλος σας.

Τῷ γενναιωτατῷ στρατηγῷ τῆς Διτικῆς Ἑλλάδος Κω Γεωργάκη Νικολοῦ. εὐτοχως. ἔθεν.

Γεναιότατε στρατηγέ!

27 Φεβ. 1822 ἄγι βασιλεῖ

εἰς χεῖρας ἔλαβον τὴν τιμὴν σας σημειομενη 25 τρέχωντος. ἐγὼ ἀντάμοσα τὸν ἀδελφον μας κὺρ Ἰωανῆ περνῶντας εἰς λουτράκη ὅστις μὲ ὕπεν ὅτι εἶναι χρεῖα νὰ ἀπεράσω εἰς παλιμπεγῆ καὶ ἀγιον βασιλεῖ ὅπου ἦτον χρεῖα καθῶς καὶ δὲν ἐλείψα ὅθεν

ηλθων εις τὰ ἐδῶ. καὶ σημερον πηγένω εις ἀνταμοσιν τοῦ χιλιαρχου Κου Τζογγα εις μονασηράκη νὰ ὀμηλίσωμεν και καμωμεν σχεδιον τοῦ πολέμου περι τῶν ἐχθρῶν οἱ ὀπιοι ἐξω τοῦ Κάστρου περιφέρωντε και αρπάζουν ὄθεν ἡμπορήσουν. σε ἰδοποιῶ ετι ἀπὸ βλοχὸν δὲν ἔχω παρὰ 36 Ἑλληνηες οἱ δὲ ἀλοι εἶναι ἰδιοκοῖ μου και του μακρῆ ἡ Γερουσία με ὕπεν πῆγενε ὀγλιγωρα και ἐξ ὀπίσω στέλνωμεν ὄλους χωριῶν και χώρας και ἔως ὤρας δὲν ἔφανη οὔτε ἕνας ἐκεῖ φενετε νὰ εἶνε κάποια ριζα κακίας ἀκίμοι και εμποδίζεσαι ἡ ἔθνικῆ δούλευσις και καταχράτε τὸ στρατιοτικὸν σύστημα. οἱ παλαιωπυργιώται ἡλθον ἔος τὸ ποτάμι και ἔπειτα χορῆς νὰ με ερωτίσουν τελίος ἔφριγαν και πανε ὀπίσω τοὺς ραπορτάρισα εις τὴν Γερουσίαν τὸ ραπορτάρω και τῆς ἐξοχωτισας προσμένωντας νὰ γένη ἡ πρέπουσα ἔρευνα και πεδῆα ὄτι ἀν ακολουθήσωμεν ταῖς πρώταις ἀταξίαις ἡ στρατιωτικῆ μας δὲν ἐμβάνει πλέον εις καιμιαν τάξην και φέρνη ἐντροπῆς εις τον στρατιοτικον χαρακίτραν ὄθεν τὸ ἀπάφίνω εις τὴν ἐπιμελειίν σας λαμβάνω τὸ θάρος νὰ σᾶς ὕπῶ ὄτι πολλῆ ἀναγγαία πράγματα τῆς στρατιωτικῆς ἄφισα με ἀδιορθωτα εις τὴν συνέλευσιν και τὰ περισώτερα δὲν τὰ εσυμβουλευθημεν τελίος ὄθεν εἶναι ἀνάγγη μιαν φωρὰ νὰ προσταξις νὰ ἀνταμοθῶμεν ὄταν κατεβῆς εις τούτα τὰ ἡμέρη διὰ νὰ σᾶς παρασίσω μερικὰ ὄπου ἀνεμειναν ἀτελῆ περι στρατιοτικῶν ἐπαγγελμάτων και διὰ τὴν ἐξοχωτισας και διὰ ἡμᾶς και προσμένω τὰς διαταγὰς σας. σῆμερον ἀνταμονωντας τὸν χιλιαρχον τζογγαν ἐπιστρέφω εις ἄγιν βασίλη και ὄτι χαροποιᾶς ἰδήσεις λάβατε ἀπὸ τὴν αρματα μας λάβε τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς ἰδεᾶστε. μένω με ὄλον το σέβας τῆς ἐξοχωτιτὸς σας

δοῦλος

ΑΛΕΞΗΟΣ ΒΛΑΧΩΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολή 52

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ

Ὁ Ὑπουργὸς τοῦ πολέμου τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς τὸν γενναίονατον στρατηγὸν κύριον Γιωργάκη Νικολάου
 Εἰς στρατόπεδον Βόνιτζας.

Ἀποκρίνομαι εὐχαρίστως εἰς τὸ ἀπὸ 8 τρέχοντος ἀδελφικόν μοι γράμμα σας, τὸ ὁποῖον κατὰ χρέος ἐπαρουσίασα εἰς τὴν Σεβαστὴν Γερουσίαν, καὶ ἔγεινεν ἰκέφεις εἰς ὅλας τὰς φρονίμους, καὶ ἀναγκίας περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ προβλέψεις, χρειάζεται ὁμως, καὶ ὀλίγη ὑπομονή, διότι ἀφ' οὗ ἡ Διοίκησις ἐσυστήθη, ἡμέτερα καὶ νύκτα εἰς αὐτὸ κοινῶς καταγινόμεθα νὰ ἔμβῃ τάξις εἰς ὅλα τὰ πράγματα· περὶ ζαερέδων ἔγεινε πρόβλεψις, καὶ γείνετε ἀκολούθως εὐγῆχαν ἐπὶ τούτου, καὶ μέλη τῆς Γερουσίας, διὰ νὰ γείνη ἡ ἐκτέλεσις ὅσον τάχιστα· διὰ τὴν ἰδίαν ἐπιστοσίαν ἐπεφορτίσθη, καὶ ὁ κ. Γ. Μαυρομάτης, καὶ σήμερον ἐμήσευσε διὰ τὸ ξηρόμερον διὰ τοὺς Ἕλληνας τοῦ κάθε ναχαεὶ ὅτι εἶναι πρέπον καὶ δίκαιον νὰ τρέχουν ὑποκάτω εἰς τὸν χιλίαρχόν τους, τὸ ἐσυμφώνησεν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἀγία τριάδα, ἡ Γερουσία ἐξέδωκεν καὶ προσταγὰς περὶ τούτου, καὶ προκύρηξιν, ὅπου νὰ μὴν ἐμπορεῖ κανεὶς νὰ ὑπάγῃ ἀπὸ ἓναν ναχαγὸν εἰς τὸν χιλίαρχον τοῦ ἄλλου, πλὴν ἐν ὄσω τούτο νὰ τυπωθῇ εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῶν Ἑλλήνων, ὅ ἀκολουθήσουν καὶ μερικαὶς ἀταξίαις, πλὴν ἐν τάχῃ διορθώνονται, καὶ μείνετε ἀμέριμνοι· οἱ φιγαδες Βλαχωδῆταις ἔλαβον προσταγὴν νὰ ἐπιστρέψουν, καὶ ἔγεινεν, καὶ γίνονται αὐστηραὶ ἐξετάσεις ὁμοίως καὶ διὰ ὄσους λύπουν διὰ νὰ ἔλθουν αὐτοῦ· ὁ ἀδελφὸς τοῦ Χρήστου Παλιογιάνη, ἦτον γραμμένος εἰς τὸν ὑποχιλίαρχον Γιώτην, καὶ ἀμέσως ἐπρόσσχθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν χιλίαρχόν του κύριον Ἀλεξάκη. σας τάζω ἐντὸς ὀλίγου δι-

ὀρθωσιν τῶν πραγμάτων μὴ λείψετε καὶ ἡ Γενναιότης σας ἀπὸ τὸ νὰ παρακηνῆται, καὶ συμβουλεύεται τοὺς ἔλληνας διὰ νὰ ἔχουν τὴν ὑπακωὴν εὐλάβειαν εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς των, καὶ ὅταν ἐγνωρίσουν τὴν τάξιν, ὅτι τὸ μόνον σωτήριον μέσον διὰ τὴν Πατρίδα, θέλουν, ἀπολαύσῃ καὶ αὐτοὶ ἐκεῖνο ὅπου ἐπιποθοῦν, καὶ ποτὲ δὲν θέλει τοὺς λείψῃ τὸ χρεῖ-αζόμενον. ὁ χιλίαρχος Ἀλεξάκης, μὲ μίαν του γραφὴν, τοῦ δ τρέχοντος ζητεῖ νὰ τοῦ στείλωμεν φυσέκια, ἐνῆ ὅπου εἰς τὸ μισοσεμὸν του τοῦ ἐπαράδωσεν ἡ Σεβαστὴ Γερουσία τρία φορ-τώματα. τὰ μὲν δύο ἐπὶρε μαζὺ του καὶ τὸ ἄλλο ἄφησεν εἰς τὸν ἐξάδελφόν του σπύρον ἐδῶ, καὶ κατὰ τοὺς ἀνθρώπους ὅ-που εἶχε δὲν εἶνε πιθανόν νὰ τὰ ἐμεταχειρίσῃ ὅλα, ἐρωτήσας τὸν ἐδῶ ἑξάδελφόν του περὶ τοῦ ἐνὸς φορτωμάτος, μοὶ ἀπεκρί-θη, ὅτι δὲν ἔχει εἶδῃσιν, λάβετε λοιπὸν περὶ τούτου τὴν ἀναγ-καίαν πρόβλεψιν, ὅπου νὰ μὴν γείνονται πλέον καταχρήσεις, γράψω καὶ πρὸς αὐτὸν τὰ δέοντα.

νεότερον μὴ ἔχοντες.

σας ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς
ὁ Ὑπουργὸς τοῦ Πολέμου
ΠΒΟΣ ΡΗΓΑ

Βραχώρι τῆ 10 Μαρτ. 1822

Τὴν σημερινὴν εἶδῃσιν ἔχει ἡ Σεβαστὴ Γερουσία ἀπὸ τὴν ἐφορίαν τοῦ ἀνατωλικοῦ, ὅτι ἔφθασαν εἰς τὸν λυμένον τοῦ Μισο-σολογγίου ἄλλα δέκα ἑλληνικὰ καράβια, διωρισμένα, παρὰ τῆ Ὑπερτάτῃ Βουλῇ νὰ περιέλθουν τὰ παράλυα τῆς ἀλθανεί-ας, καὶ ὅτι σήμερον ἀπέρασαν καὶ τὰ καίκια ἀντιπρὸς διὰ νὰ μεταχωμίσουν τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύματα, ἐλπίζω εἰς τὴν Ὑψιστον, ὅτι ταχαιῶς θέλει ἐνδυναμωθῶν παντοῦ τὰ στρα-τώματά μας. μέρος τῶν Κραβαριτῶν ἕως 250 ἔφυγον ἀπὸ Μα-κρὴν ἕρος καὶ εἰς εἰδησίαν σας.

Ἐπιστολή 53η

Ἐπὶ τὸν ἑνδοξὸν Στρατηγὸν
Κύριον Γεωργάκη Νικολοῦ
Γενναϊότατε Κύριε,

Ἡξεύρετε τίνος πρόσωπον φέρω εἰς τὴν Γερουσίαν ταύτην, ἣτις δὲν ἔκλεξεν ἀκόμη τὸν πρόεδρόν της, ὡς τριεῦτος δὲν εἶναι εὐλογον νὰ βάλω τὸ ὄνομα μου, ἡμπορῶ ὅμως νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ἡ ἐκλαμπρότης του ἐν ὅσῳ θέλει ἔχει τὴν αὐτὴν ἐπιρροὴν εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἑλλάδος, δὲν θέλει λείψει νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν αὐξήσιν σας καὶ εἰς τὴν δόξαν σας, διότι γνωρίζει πῶσον θέλει ὠφελήσετε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἔτι μᾶλλον τὴν πατρίδα, ἂν βαλῶτε εἰς θέσιν ἀρμοδίαν, καὶ λάβητε τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο ἐπιρροὴν εἰς τὰ πράγματα.

Βέβαιος, ὅτι θέλετε ἀποδεχθῆ καὶ ἐπαινέση μάλιστα τὴν γνώμην μου, μένω

Βραχωρι τῆ 26 Μαρτίου 1822.

δοῦλος Ἠρόθυμος
Γ. ΠΡΑ-Γ-ΔΗΣ

Ἐγγράφον 31

Ἐκ μέρους τῶν ὑπαγεγραμμένων Μελῶν
τῆς Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος

Δηλοποιοῦνται

Ὅτι ὁ στρατηγὸς Κύριος Γεωργάκης Νικολοῦ, ἐστάθη πάντοτε φιλογενῆς, καὶ Προστάτης τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ κεντρῇ τῆς τυραννίας, ἐστάθη πρωταίτιος τῆς σωτηρίου ἐπαναστάσεως, καὶ τῆς Ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος, διότι χωρὶς τὴν συγκατάθεσίν του, οὐδεὶς τῶν λοιπῶν Καπιτάνων, ἤθελε συμφωνήσῃ εἰς τὸ νὰ λάβῃ τὰ ὅπλα ἐναντίον τῶν τυράννων τῆς Πατρίδος καὶ χωρὶς νὰ ἐπαριθμησῶμεν τὰς ἐν τῇ πολέμῳ ἀνδραγαθίας του, ἀξιολογώτερα ἐστάθη ἢ συγκατάθεσις του ἐν τῇ τοπικῇ συνελεύσει τοῦ Βραχωρίου εἰς τὰς 22 τοῦ

τρέχοντος, συγκατάθεσις ἢ ὁποῖα ἐστάθη τὸ μόνον ἄξιον ὁποῦ παρεχώρησεν εἰς ταύτην τὴν Ἱερουσαίαν τοῦ νὰ λάβῃ τοὺς χαλινοὺς τῆς διοικήσεως, καὶ νὰ κάμῃ ἀρχὴν τῶν ἐργασιῶν της, αὐτὸς δ' ἴδιος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις πρέπει νὰ διαυθεντεύσῃ τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως ταύτης, διὰ νὰ λάβῃ τρόπον τὸ πρακτικὸν τῆς ἄνωθεν συνελεύσεως, καὶ νὰ κατατρέχῃ ἐκεῖνον (ἂν ποτὲ εὔρεθῇ τινὰς καὶ ὅπου ἤθελεν ἐναντιωθῆ), διὰ ταῦτα οἱ ὑπογεγραμμένοι συνελθόντες ἐν μυστικῇ συνελεύσει, καὶ σκεφάμενοι τὴν ἀμάθειαν τοῦ λαοῦ τῶν μερῶν τούτων, τὸν κίνδυνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Πατρίς ὑπόκειται, ἂν ἡ Διοίκησις δὲν στερεωθῇ, κρίνομεν εὐλογον, καὶ ἀποφασίζομεν, ὅτι ὁ εἰρημένος ἀρχηγὸς, καὶ ἡ φαιμελία του, ὡς κληῖμα καὶ θρέμμα τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, λέγεται μέλος τοῦ πολιτικοῦ τούτου συστήματος, τὸσον εἰς τὴν Ἱερουσαίαν, ὡσὸν καὶ εἰς κάθε ἄλλο ἀξίωμα.

Ἐὰν ἡ Πατρίς κάμῃ, συνθήκην, ἢ ἀνταποκρίσεις μὲ ἀλλήν ἐπαρχίαν νὰ ἦναι μὲ τὴν γνώμην του.

Ὅτι ψήφισμα γείνει διὰ τὰ μούλκια τῶν ἐχθρῶν νὰ γίνηται συμφῶνως.

Ὅμοιως ἐὰν ἡ Πατρίς λάβῃ χρεῖαν διὰ νὰ συκώσῃ δάνεια. Ὅμοιως ἐὰν γίνῃ προβιχασμὸς ἢ κατεβασμὸς οφφικίων πολιτικῶν, καὶ σχεδὸν κάθε σύστημα ὁποῦ νὰ γίνῃ εἰς τὴν Πατρίδα νὰ ἦναι μὲ τὴν γνώμην του, καὶ εἰς ὅσα ἀγροικοῦνται οἱ πολιτικοὶ τῆς Πατρίδος νὰ ἦναι συμμέτοχος. οὕτως ἐγένετο καὶ ὑπεγράφη τὸ παρὸν.

Ἐν μυστικῇ συνελεύσει τῇ 27 Μαρτίου 1822

Παν. γαλάνης
Γεωργάκης μαυρομάτης
Χρηστάκης στάϊκος
Ἀναγνώστης παραγιάννης
αντωνιος αναστάση
Γεωργάκης Κανάδος
αναγνώστης ἀθανάση.

Ἐπιστολή 557

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΡΟΣΟΡΙΝΗ

Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν κύριον Γεωργάκην Νικολοῦ.

Μᾶς ἐγγράφετε ἐπροχθὲς ὅτι ἀντὶ διὰ Κηρολήτικα ἐπήρατε Κρηάρια, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχον ἄσπρα νὰ δώσουν, καὶ ἐπειδὴ εἶνε χρεία δι' ἄσπρα, ἐκουβεντίασαμεν ἐδῶ μὲ τοὺς χαράπιδες ὅπου νὰ μὴν σφάξουν ἄλλα, πρῶτου νὰ πωληθοῦν αὐτὰ ἕθεν στέλλομεν ἐπίτηδες ἄνθρωπον καὶ νὰ διορίσητε νὰ τοῦ δωθοῦν διὰ νὰ τὰ φέρη ἐδῶ νὰ σφαχθοῦν καὶ νὰ πωληθοῦν διὰ νὰ λάξωμεν τὰ ἄσπρα, παρομοίως καὶ ὅσα ἄσπρα ἔχετε συναχμένα, διὰ νὰ ἀγοράσωμεν τὸ μπαρούτι καὶ Καλαμπόκη ὅπου ἔχομεν ἐμποδισμένα, καὶ διὰ νὰ παρακινήθοῦν καὶ τὰ λοιπὰ τμήματα εἰς τὸ παράδειγμα σας.

Τὰ Κρηάρια καὶ ἄσπρα νὰ σταλοῦν τὸ ὀγληγορότερον μὲ ἄνθρώπους σας.

Ὁ Μακρὸς εὐρίσκεται ἐδῶ, ζαίφης ὀλίγον. ἀπόψε προσμένομεν τὰ στρατεύματα νὰ περάσουν ἐδῶθεν, ἐπειδὴ ἠπήγαν καὶ βάρκες καὶ δύο Καράβια ἐλληνικὰ ἀπὸ ἐχθέρ. ἰγιαίνεται.

Ἐκ Μισσολογγίου τῇ 15 Μαΐου 1822.

Τ. Σ.

Διὰ τὸν ἐκλαμπρότατον Πρόεδρον

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΑΪΔΗΣ

Η. ΓΑΛΑΝΗΣ

Γ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΣ

Ι. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΚΑΝΑΒΟΣ

ΜΗΤΖΟΣ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ

ΚΩΝΣΤ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

δ' ἀρχιγραμματεὺς
Ν. ΔΟΥΡΙΟΤΗΣ

Ἐπιστολὴ 56η

Γενναϊότατε στρατηγέ κύριε Γεώργιε Νικολοῦ ἀδελφικῶς σε ἀσπάζομαι
1822 μαΐ 24 μεσσολόγγι

Ἐλαβον μετὰ χαρᾶς τὸ τίμιόν μοι ἀδελφικόν σε γράμμα, καὶ ὑπερεχάρην πληροφορηθεὶς τὴν ποθητὴν μοι ἀγαθὴν ὑγιείαν σου· εἶδον καὶ τὰ ὅσα μοι γράφεις διὰ τὴ γρ. 4100· ποῦ στέλνεις εἰς τὴν γερουσίαν διὰ τὰ λάθω ἐγώ· ἐπειδὴ ὅμως ἔχομεν διορισμένους κασιέριδες τὸν κύριον Πραϊδὴν καὶ κύρ μῆτζον φραγκούλην τὰ ἔλαβον ἢ εὐγενεῖα τους καὶ ἐδέθη πρὸς τὸν παπᾶν καὶ ἡ ἀπόδειξις τούτη τὴν στιγμὴν ἦλθε καὶ ὁ πρίγκιψ κύριος Μαυροκορδάτος με τὸ τακτικὸν σῶμα, τὸν καπητηᾶν μάρκον μπότηζαρην. τὸν κύριον Γιατράκο καὶ κύρ Κανέλον νεληγιανόπουλν με στρατεύματα ἄρκετὰ. Νεώτερον ἀξιόκουστον ἄλλο δὲν ἔχω γὰρ σου φανερώσω, ἀγκαλὰ καὶ σου γράφει καὶ ἡ ἐκλαμπρότης του. ὅθεν με ὄλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην ὑποσημιούμαι.

εἰς τὸν ὄρισμόν σου πρόθυμος
ὁ ἀδελφός

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ἐπιστολὴ 57η

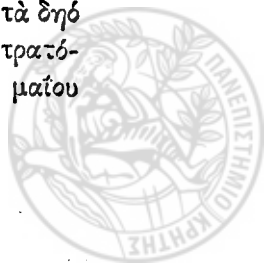
Πάν εκλαμπρότατέ μου αὐθέντα

μισσολόγγι τῆ 19 Ἰουνίου 1822

δὲν ἀποβλέπει εἰς ἄλλο τούτη οἱ ταπεινὴ μας παρὰ γὰρ σὰς φανερώσωμεν ὅτι τῆ ἐχθρῆς ἐφθάσαμεν ἀπὸ κύρκηραν εἰς τὰ ἐδὸ ἤχαμεν καὶ ἓνα γράμμα ἀπὸ ἓνα ἱποκήμενον τῆς ὑρκύρας διὰ τὴν ἐκλάμπροτη σὰς καὶ ἐπειδὴ γὰρ μελετοῦμεν διὰ γὰρ ἐπηστρεφόμεν μετὰ τρεῖς τέσάραις ἡμέραις εἰς σπάλτζαν εἰς τοὺς ἐκεῖ συμπατριότας μας, ἐνχειρισάμεν ληπὸν τὴν ἀνηκηρουιένην γραφὴν τῷ κύριω χιλιάρχω γεώργιω βαλτινω

λιπὸν οὐκ ἐπὶ τὴν μίση ἀμέσως μετὰ χιθόρομον τὰς
 16 τοῦ τρέχοντος, ληπὸν ὁποῦ ἀπὸ κερκίρας ἀρχόμεσαν
 εἰς τὴν Θάλασσαν ἀπὲν τίσομεν τὰ ἐλληνικὰ πλία καὶ ἑμι-
 σάμεν με αὐτοὺς τῆς ἠπάμεν καὶ ὄλας νὰ ἐστέλναν ἀμέσως
 ὀλο τῆς λάνηξες εἰς κερκίραν νὰ ἀπέρναν τριάκοντα χι-
 λιάδες λήτρεις παξημάδι ὁποῦ οἱ ἐκεῖ φιλογενεναὶς ἐτίμασαν
 καὶ νὰ παρακηγήσουν καὶ μερικοὺς συμπατριωτάς μας, ὁποῦ,
 εἰς τὰ ἐκεῖ ὄλον ἕνα εὐρήσκονται, εἰς τόσον λαμβανότας τὸ
 θάρρος νὰ ἀνὰ φερώμεν τῆς ἐκλαμπρότητάς καὶ κάποια
 νέα ὁποῦ ὄντας οἱμεῖς εἰς τὴν Εὐρώπην ἐμάθαμεν περὶ ρού-
 σίας καὶ πόρτας, τὰ ὁποῖα ἴσως ἀπὸ ἡμέρας γνωστὰ στωχα-
 ζόμεθα γνωστὰ νὰ οἶμαι εἶναι κύριε οἱ ρωσία ζητὰ καὶ χορῆς
 ἄλο θέλει ἀπὸ τὴν πόρταν νὰ ἀφήσει ὡς τόπους ἐλευθέρους
 τὴν βλαχγᾶν καὶ μπογδανίαν, νὰ παῦση εἰς τὸ νὰ φωνεῦν-
 ται ἀδῆκως ἐκείνους τοὺς γερεκοὺς ὁποῦ ὄλον ἕνα ὡς ραγια-
 δες τοῦ εὐρίσκονται νὰ ξανα νεύση με ἐξοδάτης, ὄλαις ταῖς
 ἐκκισαίαις καὶ μοναστήρια ὁποῦ ἐχάλασαν, νὰ ἀφήση ἐλευθέρα
 νὰ ἀπερνοῦν τὰ καραβιά του ἀπὸ τὰ μπούγάζια, τῆς πόλης
 νὰ τοῦ μετρίση καὶ ὄλα τὰ ἐξοδα ὁποῦ οἱ ρουσία ἐκάμε, καὶ ὄλο
 ἕνα κάμνει καὶ τέλος πάντων νὰ ἀφίσει ἐλευθέρους καὶ ἀνεξαρ-
 τήτους ὄλους ἐκείνους τοὺς τόπους ὁποῦ οἱ γερεκεῖ με τὰ ἀρ-
 ματὰ ἕως τὴν σύμερον ὑπο τάξαν, καὶ ἡ ρουσία ἐτότες εἶναι
 εἰς χρέος νὰ διατηρῇ τὴν ἱρήνην καὶ μαζῆ με τοὺς ἄλλους
 βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης νὰ εἰπογράφουν τὴν διοικήσιν τῶν
 γερεκῶν καὶ νὰ γνωριστῶμεν ὡς γένος ἐλευθέρων. ὡ σουλτά-
 νος βέβαια αὐτὰ δὲν θέλει τὰ δεκτὴ καὶ ἔτιζη θέλει ἀρχηνοῖς ὁ
 πόλεμος ἐναντιὸν του, καὶ μὴν ἀπερνόντας κερῶς πολλῆς
 ἀφεύκτος θέλει ἀφανιστῆ καὶ ἐμοῖς θέλει μένομεν με τὴν δύνα-
 μιν τοῦ θεοῦ τέλγος ἐλευθέρη ὁ αὐτόκρατωρ ἐπέμψεν τὰ δηῶ
 του ἀδελφῆ τῶν δούκαν νηκόλων καὶ μαχαλ εἰς τὸ στρατό-
 πεδον με ὄλα τὰ πολεμικὰ ἐφῶδη τὰς 4 ἀπερασμένου μαῖου

καὶ ὁ ἴδιος ἐκείνισε τὰς 9 ἰδίου, καὶ μάλιστα ἐπρόσταξεν ὅτι οἱ τὰ χῆδρῶμη τῶσον ἀπὸ θιέναν ὁδὸν καὶ ἀπὸ Κωνσταντινόπολιν, καὶ νὰ μὴν ἦγὰν πλέον εἰς τὴν πετρώπολιν ἀλλὰ εἰς τὸ στρατόπεδον ὁποῦ ἐκεῖ πρόσμενε τὴν τελευταίαν ἀπόκρισιν τοῦ Σουλτάνου, οἱ φήλοι μᾶς ἐβεβαίωσαν ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι ἀφεύκτος καὶ ἀπεκείνω ὁποῦ οἱ εὐρωπαῖοι βλέπουν καὶ μέτρουν δὲν ἠμποροῦν νὰ λήψῃ, αὐθέντα οἱ εὐρωπαῖοι ἐπαίνεσε καὶ ἐπαίνῃ πολλὴν τὴν ἐθνικὴν βουλὴν τὸ ὁμιρῶν της σίστημα τοὺς ἀνδρῆους πολέμους τῶν ἐλλήνων, τὰ ἱρωηκάτους κατορθώματα καὶ τὴν γεννεοτητάτους ἀπέφασιν ὅταν οἱ εὐρώπη ἔμαθεν ὅτι οἱ ἔλληες ἐξίστησαν διοίκησιν ὅλοι ἢ πραγματευτὴ μηκρῆ μεγάλη ἔλαθον μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὴν βοιθήσουν ποῖως δῆγο. μηλεούνια γρ. ἄλος τρία καὶ ἄλος πέντε ὡς καθὼς δῆγεται ὁ καθῆς χωρῆς τὸ παραμηκρὸν διὰ φῶρον καὶ ὅταν ἰσυχάσι ὁ πόλεμος αἰτότες νὰ λάβῃ τὴν φροντίδα οἱ διοίκησις νὰ τοὺς τα ἐπηστρέψῃ ἀρχῆ ἐγινέ ως τῶσον ἀπὸ κάποιους πραγματευτὰς ἰταλοὺς καὶ στέλουν πρὸς βοιθήαν τοῦ γένους 200,000 χιλιάδας λήτρας μπαροῦτι μὲ τὸ βολιμια τοὺς καὶ ἦκοσι κανόνια τοῦ κάμπου καὶ μερικουῖς κανωνιαίριδες τὴν αὐτὴν μπαρούτην καὶ ληπὰ ἡμεῖς τὰ ἀφήσαμεν εἰς μαρόλλιαν καὶ εὐκαιρίαν ζητούσαν διὰ νὰ τὰ στήλουν ληπὸν ἀνάμενεν εἰς ἡμέρας θέλει μᾶς φθάσουν αὐθέντα ἀρεστὸ σᾶς εἶναι τῶσαις εἰδησες στωχαζόμεθα καὶ συμπάθησε τοὺς δοῦλους σου εἰς τὴν τὸλμην καὶ τὸ θάρος ὁποῦ ἐλάβαμεν καὶ παρακαλούμεν θερμῶς νὰ μᾶς πραστάξετε μὲ τὸν ἴδιον ταχυδρόμον πῶς νὰ φερθῆμεν αὐτοῦ νὰ ἔλωμεν οἱ εἰς σπλάντζαν νὰ ἡ πᾶμεν εἰς τοὺς συμπατριότας ὁπου μᾶς προσμένουν καὶ ἱποσημιούμεθα δουλικῶς

Τὴν ἐκλαμπρότητά σας ταποῖνη καὶ εὐποιθῆς δούλη σουλιώταις

ΚΗΤΖΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ

Ἐπιστολὴ 58η

γενεύτατε στρατηγέ

πάλιν σοῦ ξαναγράφω ἔχω ἰχθυήσαν ἀπόψε νὰ πάρης καὶ τοὺς καπετανέους καὶ νὰ κοπιήσης ὅτη θαγράφω γράμματα διὰ τὸ σούλι καὶ πρέπει νὰ ξέρω τί νὰ τοὺς γράψω τὸ ασκέρη ἄς μὴ-
νει αὐτοῦ καὶ ἡ αφεντιάσου μὲ τοὺς καπητανέους νακοποιά-
σεται χωρὴς ἄλλο

1822 ἰουνίου 26 πλάκκ

εἰς τοὺς ὀρισμοῦσ σου
ΜΑΡΚΟ ΜΗΟΤΖΑΡΙΣ.

Ἐπιστολὴ 59η

Τοῖς πανευγενεστάτοις καὶ ἐνδοξοῖς ἀρχηγοῖς τῶν ἑλληνικῶν δυνά-
μεων κυριοῖς Γεωργάκη Νικολοῦ καὶ Ἀνδρέα Καραϊσκού.

Πανευγενεστάτοι κύριοι Γεωργάκη Νικολοῦ, καὶ Ἀνδρέα
Καραϊσκού, πατρικῶς, καὶ ἐκ ψυχῆς σὰς εὐχομαι.

Ἐλαθον ἀσμένως τὸ ἀπὸ 22 φεβρουαρίου γράμμασας, καὶ
ἐχάρην ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς εὐκταίας μοι ἀγαθῆς σας ὑγείας
τὴν ὁποίαν σὰς ἐπεύχομαι διὰ πάντοτε μὲ λαμπρὰς νίκας κατὰ
τῶν ἐχθρῶν, καὶ μὲ ὅσα ἄλλα ἀγαθὰ ἐπιποθεῖτε.

Ἐμαθον μὲ χαρὰν μου τὴν σύστασιν τῆς τοπικῆς Διοική-
σεώς σας, καὶ τῆς ἐθνικῆς, καὶ εὐχομαι νὰ ἦναι ἐν ὧραις ἀγα-
θαῖς καὶ αἰσίαις, καὶ μὲ τὴν ἐπιθυμητὴν ἐλευθερίαν τῆς πα-
τριδος. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις ἄνευ χρημάτων ὀλίγον ἡμπο-
ρεῖ νὰ κάμη, καὶ τὰ δάνεια εἶνε ἄφευκτα, ὡς σὰς τὸ ἔγραψα
καὶ ἀπ' ἀρχῆς, ἔστειλα πρόβλημα πρὸς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ
συστήσῃ τὸ Γένος μὲν ἐμπορικὴν οἰκίαν εἰς τὴν εὐρώπην, ἡ-
τις καὶ τὰ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου ἡμπορεῖ νὰ τὴν προβλέπη,
καὶ νὰ μὴ σὰς λείψωσι ποτὲ, καὶ δάνεια νὰ εὐρη, καὶ νὰ εὐ-
κολυνθῶσιν ὅλαι αἱ ὑποθέσεις σας. Ἐγὼ ἐν ᾧ ἔκαμα τὸ πρό-
βλημα, ὑπόσχομαι καὶ δέκα χιλιάδας φράγκα, καὶ πέντε διὰ

τοὺς ἀνθρώπους μου. κάμετε καὶ ἡ εὐγενεῖα σας τὸ ἴδιον, καὶ παρακινήσατε καὶ τοὺς ἀνθρώπους σας, διότι αὐτὰ τὰ χρήματα εἶνε ἀσφαλῆ εἰς τὴν εὐρώπην, δίδουν κέρδος, καὶ γίνεται ἐνταύτῃ μεγίστη δούλευσις εἰς τὴν πατρίδα, διότι μὲ τὰ χρήματα ὑπάγει ἡ δουλιὰ ἔμπρὸς, καὶ χρήματα εὐρίσκονται, ὡς μὲ ἐβεβαίωσαν διάφοροι φίλοι μου, ὅταν ἐμπορικὸν ὁσπήτιον μὲ ὑπόληψιν ὑποσχεθῆ νὰ πληρώσῃ πρὸς τοὺς δανειστὰς τακτικῶς ἐν καιρῷ τοὺς τόκους.

Ὁ Πιρῆγκιψ κύριος Μαυροκορδάτος θέλει σὰς δώσει νὰ καταλάβετε πόση ἀνάγκη εἶνε, καὶ πόσον εἶνε ὠφέλιμον διὰ νὰ ἐμβῆ εἰς πράξιν τὸ πρόβλημα μου ὅσον τὸ δυνατὸν τέχιστα, διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον μόνον θέλει ἴμμορῆσει ἡ Διοίκησις νὰ πληρώσῃ τακτικῶς τοὺς μισθοὺς τῶν στρατιωτῶν, καὶ νὰ τρέχωσι τὰ πράγματα καλῶς.

Ταῦτα καὶ εὐχόμενος τοὺς ἀνδρείους στρατιώτας σας μένω.

Εὐχέτης σας ἐν χῆρ.

Ο ΜΙΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΙΓΝΑΤΙΟΥΣ

Ἐπιστολὴ 60

(ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ὡς ἐκ τοῦ χαρακτήρος τῆς γραφῆς καὶ τοῦ ὕφους, φαίνεται ὅτι εἶνε τοῦ Α. Μαυροκορδάτου).

στρατηγέ.

«μὲ γράφεις διὰ νὰ εἶμαι προσεκτικὸς ἐδῶ, ποῖαν προσοχὴν ἴμμορῶ νὰ κάμω ἐν ἧ κοπῆ μου δὲν ἐκράτησα παρὰ πολλὰ ὀλίγους, καὶ ἐπομένως δὲν ἔχω ἀνθρώπους διὰ νὰ φυλάξουν μακρυνὰ παραγούλια, καὶ εἰς τὸν κάμπον τὰ προσυνὰ παραγούλια, ἐν ἧ μάλιστα ὁ ἐχθρὸς ἔχει Καρβαλαρίαν, εἶνε ἄχρηστα. ὅταν ὁμως σταθῆτε αὐτοῦ προσεκτικοί, ἐλπίζω ὅτι δὲν ἴμμορῶν νὰ προχωρήσουν τόσο διὰ μιᾶς. Δίκαιον ἴτον νὰ εἶχετε

καὶ εἰς τὸν Μαχαλαῖν ἓνα ταμποῦρι, ἃς ἦτον καὶ ἀπὸ ἑκατὸν ἀνθρώπους, μὲ ἀπόρασιν ὅμως νὰ κλεισοῦν εἰς ἓν ἀπὸ τὰ δυνατὰ σπίτητα καὶ νὰ πολεμήσουν ἕως νὰ φθάσῃ ἔξωθεν τὸ Ἴμδατι ἐγὼ εἰς ὄλον τοῦτο πάντοτε ἤθελα νὰ μεταβῶ εἰς τὰ σταμινὰ, ἀλλ' ἐμποδίζομαι ἐξ αἰτίας τῶν Κραβαριτῶν. καὶ ἐγὼ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἀνταμωθῶμεν, μάλιστα ἀφ' οὗ ἔχεις νὰ με ὀμιλήσης περὶ ἀναγκαίων πραγμάτων κατὰ τὸ παρὸν ὅμως δὲν βλέπω ποῖον ἄλλο ἢμπορεῖ νὰ γενῆ ἀπὸ τὰ ἐξῆς τρία.

ἢ νὰ με γράψῃς ἢ νὰ με στείλῃς τὸ γράμμα σου μὲ πιστὸν ἀνθρωπον, καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα ἢμπορεῖς νὰ τὸ ἐμπιστευθῆς εἰς τὸν Ποταμιανόν, ἂν ἀκόμη εὑρίσκεται αὐτοῦ, ἢ νὰ με τὸ στείλῃς μὲ ἄλλον σύγουρον ἀνθρωπον, διὰ νὰ τὸ δώσῃ εἰς χεῖράς μου. ἢ ἂν θέλῃς νὰ σὲ στείλω πιστὸν ἀνθρωπὸν μου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἢμπορεῖς νὰ ὀμιλήσης, χωρὶς καμμίαν ὑπόψιαν, καθὼς καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον.

ἢ τὸ τελευταῖον, ὅταν ὑπάγω εἰς τὰ σταμινὰ, νὰ πάρω πέντε ἀνθρώπους, καὶ νὰ ἔλθω εἰς κανένα μέρος ν' ἀνταμωθῶμεν, τὸ μέρος ὅμως μένει νὰ τὸ προσδιορίσης, διότι ἐγὼ δὲν γνωρίζω τόσον καλά τὸν τόπον.

δὲν ἔπρεπε νὰ παραξενευθῆς διὰ τὸ γράμμα τοῦ Καραϊσκάκη. τὸ πᾶν εἶνε νὰ κάμῃ τις τὸν σκοπὸν του, εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὅπου ἡ Πατρις κινδυνεύει, καὶ ὄλον τοῦτο ἰδοὺ σὲ στέλω ἄλλο γράμμα κατὰ τὴν ζήτησιν σου βλέπω, στρατηγέ, ὅπου πάλιν μὲ λέγεις ὅτι σὲ νομίζω ἀδιάφορον διὰ τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος. Ἐῴγξ διὰ τὸν Θεόν, μίαν φορὰν διὰ πάντα ἀπὸ αὐτὰς τὰς ὑποψίας καὶ βεβαιώσου ὅτι εἰς κανένα οὔτε ἔχω, οὔτε ἢμπορῶ νὰ ἔχω τῶν πίστιν ὅσῃν εἰς τὴν γενναύτητα σου. ἀποροῦ ὅμως διατὶ τὰ πράγματα αὐτὰ νὰ μὴ σὲ τὸ πληροροῦν.

Ἐπιστολὴ 61

πρὸς τὸν γενναιότατον στρατηγὸν κύριον γεοργάκη βαρνακιῶτη
εἰς τὸ ταμπόρι

γενναιόταται στρατηγὲ κύριε γιοργάκη σὲ ἀσπάζομαι

Τὸ μονασίπι εἶτζι ἦτον διὰ νασταθοῦμεν ὅλοι ἀπόψε στα-
ταμπόρια πλὴν ἐπειδὴ τὸ ἀσκέρη εἶναι ἀποσταμένο νὰ δῆορί-
σης ἀπὸ πενήντα ἀνθρώπους στονκάθε ταηφαν καλοὺς να-
σταθοῦν ἀπόψε σταταμπόρια νὰ φιλάξουν καὶ ἡγενοότησας
νὰ πάρεται τοὺς χιλιάρχους καὶ νακοποιάσης ἐδῶ διὰ νὰ κά-
νομεν κάθε τερτήρη καὶ μένω στοὺς ὀρισμοῦσου

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΖΑΡΙΣ

1822 Ἰουνίου 26 πλάκα.

τὰ φουσέκια ταμηράζομεν ἐδῶ ὅτι τώρα ἐνίχτοσεν καὶ ποτε
νὰ τὰ στίλομεν.

Ἐπιστολὴ 62

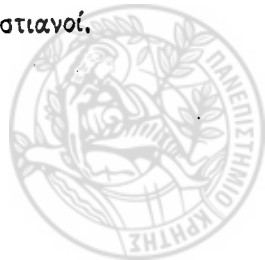
Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν Κύριον Γεώργιον Νικολάου

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σας ἀπὸ Κομπότι δὲν ἔλαβον γράμ-
μα σας.

Σήμερον ὁ χιλίαρχος Γῶγος μὲ γράφει τὸ κτύπημα τῶν
πέγιδων ὅπου ἔκαμεν ὁ Καπετὰν Μάρκος, καὶ αὐτὸς ὁμως δὲν
ἔχει τὴν εἶδησιν, ἀπὸ γράμμα σας μὴ μᾶς ἀφήνετε εἰς τὸ ἐξῆς
ἀνιδεάστους τοῦλάχιστον εἰς δύο ἡμέρας μίαν φορὰν ξεκινεῖτε
ἄνθρωπον.

Μανθάνω μὲ λύπην μου ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν Ἰζουμέρκων
θέλουν νὰ τὸ ἔχουν δίπορτον, καὶ ἀνταποκρίνονται καὶ μὲ τοὺς
Ἰούρκους δότετους νὰ ἐννοήσσουν ὅτι τώρα πλέον ὁ καιρὸς αὐ-
τῶν τῶν οἰκονομιῶν ἐπέρασε, καὶ πρέπει καὶ αὐτοὶ νὰ κάμουν
τὸ χρέος τῶν καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ των Χριστιανοί.

Σὰς περικλείω μερικά γράμματα, ὅπου μὲ ἦλθαν σήμερον, καὶ φανέρωσον διὰ τὸ κίνημα τοῦ χουρσίτη πασᾶ, ἀμέσως ἔσταιλα γράμματα παντοῦ, καὶ βιάζω νὰ τρέξουν ὅλοι.

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Καρα-Χρήστου ἦλθεν ἐδῶ μὲ καμμιὰν σαρανταριχ, καὶ ὁ Γιαννάκος Ράγκος μὲ καμμιὰν ἑκατοστύν. Ἐγγραφα νὰ ἐλοθῆ καὶ ὁ σταμούλης, οἱ ζαγαρητζάνοι ἀκόμη δὲν ἐφάνησαν, μ' ὅλον ὅπου τοὺς ἔγραψα, καὶ ἂν δὲν φανοῦν ὡς αὔριον ἔχω σκοπὸν νὰ ξεκινήσω τὸν ἀδελφὸν τοῦ χιλιάρχου Ἀνδρέα μὲ ἀρκετοὺς ἀνθρώπους· οὔτε ἀπὸ τὸ ξηρόμερον ἦλθεν ἀκόμη κανένας. ὁ ἀδελφός σας Ἰωάννης ἐπειδὴ ἠσθένησεν ὀλίγον πρὸ ἡμερῶν ἐτραβίχθη εἰς τὸ σπῆτι του, καὶ διὰ νὰ μὴ χλωαίνουν τὰ ἐκεῖ πράγματα, καὶ νὰ ξεκινηθῆ ἐγγίγορα ὁ κόσμος ἴσως χρειασθῆ νὰ υπάγῃ ὁ ἀδελφός σας Καπετᾶν Γιώτης.

Χοῆς οἱ Τούρκοι ἀπὸ τὴν Ἄρταν ἦλθαν εἰς τὸ Κομπότη πλὴν ἐπρόφθασε βοήθεια καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ τοῦ Πέλα, καὶ ἐδιώχθησαν κακῶς ἔχοντες. Τέσσαρας σκοτομένους ἐκρατήσαμεν πόσους ἐπῆραν καὶ πόσοι λαβωμένοι δὲν ἠξεδύρομεν, ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας ἐσκοτώθησαν τρεῖς, ἓνας Πελοποννήσιος, ἓνας τοῦ Καπ. Γώγου, καὶ ἓνας Σουλιώτης· κάμνω κάθε τρόπον διὰ νὰ προφθάσῃ ἡ πληρωμὴ τῶν Καραβίων, τόσον ἐκείνων ὅπου εἶναι εἰς Μισολόγγι, ὅσον καὶ ἐκείνων τῆς Πλάντζας. Παράδες ὅμως δὲν ἄρχησαν νὰ ἔρχωνται ἀπὸ κανένα μέρος καὶ θὰ κάμω ἓν δάνειον, ὁ Θεὸς νὰ δίδῃ γνώσιν καὶ δίκαιον εἰς τοὺς Ἕλληνας.

Τὸν Γενναϊότατον Καπετᾶν Μάρκον, καὶ ὅλους τοὺς χιλιάρχους ἀσπάζομαι, καὶ εὐχομαι εἰς ἅπαντας ὑγείαν καὶ Νίκτην.

27 Ἰουνίου 1822

A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ 63η

γενεότατε στρατηγέ σέ ἀσπάζομαι

στήλε μου τέσσερα πράγματα διὰ τοὺς λαβομένους ἀπὸ αὐτὰ
ὁποῦ ἔφεραν τὸν ζαχερὲ καὶ μένω εἰς τοὺς ὀρισμούς σου.

ΜΑΡΚΟ ΜΗΟΤΖΑΡΙΣ

1822 Ἰουνίου 28 πλάκα

νακοπιάσης παραπάνου στὸ ταμπούρι τοῦ καπετὰν ἀλεξάκη
κατεβαίνω καὶ ἐγὼ καὶ νὰ ἀνταμοθούμεν διὰ κάθε δουλιὰ νὰ
βάλωμεν στονιζάμι καὶ μένω.

Ἐπιστολὴ 64η

Ὑπερτάτη ἔθνικὴ βουλή προσκυνούμεν.

» Πρωημερῶν ἐμάθαμεν τὸ στάλσημον τοῦ ἀλέξη νούτζου
καὶ χρῆστου Μπαλάσκα εἰς λυθαδιὰ καὶ ὁποῦ αὐτὸ τὸ κύνημα
ἐτάραξεν τὸν ὀδησέα καὶ ἐχάσαμεν καὶ τοὺς δύο, ἱπερηστάσεις
μας δὲν μας ἔδωσαν καιρὸν ὁποῦ νὰ σᾶς φανερώσωμεν πρωτή-
τερα, τόρα ὅμως ἤκουσαμεν καὶ διὰ τὸν στρατιγὸν κύριον Θε-
οδορόκη κολοκωτρόνη τὸ τῆ τὸν ἀκολούθησεν καὶ πολλὴ μας
ἐλύπησεν τὸ λοιπῶν παρακαλοῦμεν ὁποῦ μὲ ὅτι τρόπων ἐγνω-
ρίζεται νὰ τὸ διορθώσητε ὁποῦ νὰ μὴν τοῦ γενεὶ αὐτὸ τὸ ἀδι-
κον, καὶ ξαναπρκαλοῦμεν εἰς τὸ ἔξης ὁποῦ νὰ μὴν γίνον-
νται παρόμια εἰς τοὺς πολεμικοὺς ὅτι ὅλους μας μᾶς ἐγγί-
ζεται.

με κακὴν γνώμην σήμερον ἀναχωρεῖ ἀπὸ ἐδῶ ὁ στρατη-
γὸς κύριος γιατράκος, διὰ τὰ αὐτόθεν διὰ νὰ πάρῃ τὰ διο-
ρισμένα στρατεύματα νὰ μᾶς τὰ φέρῃ ἐδῶθεν πρὸς βοήθειάν
μας μίαν ὄραν πρωτήτερα ἐπιδήξ καὶ ἡ πατρίς μας εὐρήσκε-
τε εἰς κύνδυνον καθὼς θέλεται πληροφορηθῆ καὶ ἀπὸ τὸν
ἴδιον διὰ ζώσης του φωνῆς καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας μένωμεν

1822 Ἰουλίου 5 μακρὴν ὁρος

εἰς τοὺς ὀρισμούς σας
ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΟΥ

Ἐπιστολὴ 65η

πρὸς τὸν γενεώτατον στρατηγὸν κύριον
Γεωργάκη νικολὸν βαρνακιοῦτη

ἀσπασίως
εἰς λαυγαδιαν

κύριε στρατηγέ
ἔλαβα ἓνα γράμμα ἀπὸ ἀπλάνιζα ἀπὸ τὰς 3 τοῦ παρόντος καὶ
μὰς γράφουν τὸν ὑστερινὸν πόλεμον ὅπου ἔγεινεν εἰς τὸ σούλι
φρικτὸν καὶ πισματόδειν καὶ ἀπὸ τὰ δῆο μέρη ἐσκοτίθησαν ἀπὸ
τοὺς ἐχθρούς ὑπὲρ τοὺς διακοσίους καὶ ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας
δέκαπεντε μέ ἔνομα ὁ καπετὰν τούτσια ζέρβας λαβομένος ὁ
καπετὰν Χρίστο κοσμζς στοντόπον καὶ οἱ λοιποὶ τῆς ἀραδας
νὰ ζαναγράψητε τοῦ πρίγκιπα νὰ στείλει τὰ ἄσπρα τῶν κκρα-
θιῶν διὰ νὰ μὴν τήγχι καὶ φίγουν καὶ τότεις μὰς χαλάγει ὄλο
τοπιάνο καὶ νακάμη κάθε κηθέρνησιν καὶ διὰ τοὺς ζαχέρεδες
καὶ μένω

1822 Ἰουλίου 8 Κρικελο

εἰς τοὺς ὀρισμούςσου

ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΖΑΡΙΣ

Ἐπιστολὴ 66η

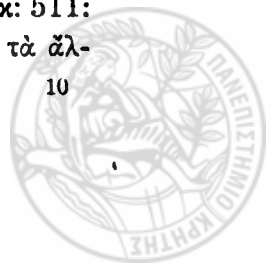
Ἐντίμῳ καὶ γενναίῳ στρατηγῷ Γεωργάκη Νικολοῦ.

εὐτυχῶς

εἰς Κατοῦναν

Γενναίε Κύριε στρατηγέ

«ἐφῆς δὴ ὥρας τῆς νυκτὸς ἐλάβομεν τὸ ἀδελφικὸν σας, καὶ
εἶδομεν νὰ διωρίζετα διὰ νὰ σὰς στείλωμεν δέκα φορτώματα
ἀλευρι καὶ τί ἐδοκιμάσαμεν ἕως νὰ εὐρωμεν αὐτὰ τὰ πράγ-
ματα, ἡμεῖς ἠξέυρωμεν, διὰ τοῦτο ἄς διωρισθοῦν πράγματα
ἀπὸ αὐτὰ τὰ μέρη διὰ νὰ ἔλθουν νὰ συκώσουν τὸν νιστερὰν
τοῦτον. στέλωμεν κατὰ τὸ πρὸν ὀκτώ φορτώματα: ὀκ: 511:
ἦτοι πεντακοσίας ἔνδεκα, καὶ πωρὸν φορτῶνωμεν καὶ τὰ ἄλ-

λα δύο, όπου λίπουν, διατι δὲν ἦλθον ἀπόψε· λάβετε καὶ τρία ἀπόνια τυρί, ἀπὸ ποδολοβίτζαν καθὼς σᾶς ἐγράφαμεν, διατι δὲν ἦλθον ἀπὸ ἄλλα χωρία, καὶ εἶνε δκαδ. 40: ἦτοι σαράνια. καὶ μένομεν.

Τῆ 19 Ἰουλίου 1822. ἐν μαχαλά.

οἱ ἀδελφοί

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΪΑΝΟΣ
ΒΑΣΙΛΗΣ Γ' ΑΛΛΑΝΟΥ

μὲ τὸν χαρτοφόρον σου ἐστείλαμεν ἓνα κατέρνο χαρτί καὶ μερικὰ μπολήνια καὶ δταν μᾶς φέρουν ἀπὸ Μεσολόγγι σᾶς στέλωμεν πάλιν. νὰ διορίσετε νὰ μᾶς φέρουν τὰ σακιά ὀπίσω. Ταύτην τὴν στιγμήν ἦλθεν ἓνας ἀπὸ ποδολοβίτζαν καὶ εἶπε δτι ἦλθε ὁ Καπετὰν Γιατράκος μὲ χιλίους εἰς μισολόγγι, καὶ ἄμποτες νὰ ἀληθεύῃ.

Ἐπιστολὴ 67ῆ

τῷ Γενέῳ στρατηγοῦ κηρίου Γεωργίου νικολάου

τημίετη.

εἰς ἀλεβρά.

Γενεῖαι στρατηγὲ κίριε Γεόργιε νικολάου.

εσήμελον ἔλαθα τό ἀδελφικόν σου γράμμα καὶ τὰ γραφόμενα καλὸς ἐκατάλαβα. ὁμος τούρκι εἰς τὴν βόνιτζαν εἶναι πόση εἶνε δὲν ἠξεύρο. καὶ ἀπὸ ταυτηνοῦς ὅπου εὐγέκαν εἰς το νηοὶ ἐπίγαν εχθες καμπόση εἰς την βονιτζαν. τῶρα τιθέλη να ποκαμουν δὲν ἠξεύρο καὶ ἀνέχεται ἀπόφαση διὰ ναν τους ρηχθούμεν κατεβάτε εἰς του μπαλή μπει καὶ στήλτε μου χαμπέρη μι ἓναν μπαλημπεγηότην καὶ πάμαι καὶ τοὺς ρηχνουμέστε. ὁμως αὐτὴν ἔχουν τὰ καίκια τους καὶ μπένουν μέσα καὶ μένο.

1822

Ἰουλίου 21
μναστηράκη

ἀδελφόσου

Γεόργιος τζιόγκας.

Ἐπιστολή 68η

Πρὸς τὸν γενναίωτατον στρατηγὸν Κύριον Γεώργιον Νικολοῦ κτλ.
 Εἰς Ἄλευρα

Γενναίωτατε στρατηγέ.

Ἐλαβον τὸ ἀπὸ κέ. τοῦ πρόντος γράμμα σου, με λύπην μου ἔγνων τὰ ἐν αὐτῇ. ἐπιθυμοῦσα, στρατηγέ, νὰ εἶσαι πληροφορημένος τὸ τί ἐδοκίμισα, καὶ τὸ τί δοκιμῶζω, διὰ νὰ μὴ λυπηῖσαι, ὄχι νὰ παραπονήσῃς ὅμως. ὁ Κύριος Μαυρομάτης, εἶδε πόσους χιλιάρχους ἔχω κοντά μου, ἐπληροφορήθη ἂν καὶ τὸν ἓνα καὶ μόνον ὁποῦ εὐρίσκετο δεντὸν ἐδίωξα πρὸ ἡμερῶν με βίαν κόπτων καὶ αὐτὸ τὸ ταῖνι του, διὰ νὰ τὸν ὑποχρεώσω νὰ ἐλθῇ, καὶ αὐτὸς περιφέρεται εἰς τὸν διάβολον. ἐπληροφορήθη ὁμοίως ἂν εἶμαι τριγυρισμένος ἀπὸ κἀνένα ἀληπασαλῆ ἐβεβαιώθη ὅτι διὰ νὰ δώσω τὸ πρῶδειγμα ἐκίνησα μόνος μου, καὶ πάλιν δὲν ἠμπόρεσα νὰ εὐγάλω τοὺς Μεσολογγίτας. Ἔμαθεν ὅτι ἀπὸ τὴν λύπην μου ἀρρώστησα. εἶδε με τὰ μάτια του τί κάμνω διὰ νὰ ἐμψύχωμαι αὐτὸν τὸν ξευτελισμένον κόσμον μάλιστα μετὰ τὴν ἐρχομὸν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ ἂν εἶναι χριστιανὸς χρεωστὴ νὰ σὲ εἰπῇ ὅλην τὴν ἀλήθειαν. μόλις εἶχα καταπίσει τὸν Μακρὴν διὰ νὰ κινήσῃ ὁ ἴδιος, καὶ ὁ ἐρχομὸς τοῦ στόλου ἀνέτρεψε καὶ αὐτὸ τὸ μόνον σχέδιον. τῶρα καταγίνομαι νὰ ξεκινήσω τοὺς Κεφαλλονίτας, με ὄσους ἄλλους ἠμπόρεσω. Ἴσως καταπίσει καὶ τὸν Μάρκον νὰ κινήσῃ, λάβε καὶ τὸ γράμμα τοῦ ἰδίου Μακροῦ ὁποῦ ἀφ' οὗ εἶδα τὴν ἀνάγκην τὸν ἔγραψα πάλιν σήμερον. Σὶ στέλλω καὶ ἓν γράμμα ἀπὸ τὰ Σάλωνα ἐξ οὗ βλέπεις τὰ τοῦ Μωρέως, καὶ ὅτι τόσο ἐκεῖ ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ὁ κόσμος δὲν εἶναι ἀπελπισμένος, καθὼς ἐδῶ. ἀνεξήγητον εἶνε καὶ τοῦ Τσόγκα τὰ φέρισμον, καὶ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς δώσῃ, καθὼς δουλεύουν καὶ εἰς ἐμὲ, ἄμποτε νὰ με πληρώσῃ καὶ τὴν διάθεσιν καὶ προαίρεσιν μου, μὴ

σὲ κακοφανῆ, στρατηγέ, ὅτι γράφω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. εἶμαι
 εἰλικρινῆς καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ κρύψω τὸ παράπονόν μου, τὸ
 ὁποῖον μὲ φαίνεται καὶ δίκαιον, διότι κρίνω τὴν καρδίαν μου,
 καὶ δὲν εὐρίσκω νὰ ἐλλήψῃ ποτὲ ἀπὸ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα
 χρέος της. Ὁ Κύριος Μαυρομάτης θέλει σὲ φανερώσει καὶ ἄλ-
 λην ὑπόθεσιν, διὰ τὴν ὁποῖαν, καθὼς μ' ἐπληροφόρησε πηγαί-
 νομεν σύμφωνοι καὶ εἴθε νὰ ἐπιτύχη, δια νὰ ἐπιτύχη ὅμως
 ἀνάγκη εἶναι νὰ βαστάζωμεν μὲ ὁποῖον τρόπον ἠμπορέσωμεν.
 ἔγραψα καὶ πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Ἴσκον καὶ Ράγκον· πρέπει νὰ
 προστατευθῆ ὅμως καὶ ἡ ἀνατολικὴ Ἑλλάς, καὶ ἡ πελοπόν-
 νησος, καὶ αἱ νῆσοι, τὸ ὁποῖον διὰ νὰ κατορθώσω πρέπει νὰ
 γράψω μόνος μου. καὶ εἰδήσεις ὅπου ἔχομεν ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν
 στόλον εἶνε ὅτι ἔχει σκοπὸν ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ πέντε δέκα
 ἡμέρας. εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἴσως ὁ Γιουσοῦφ πασοῦ θελήσει νὰ
 δοκιμάσῃ καμμίαν ἀπόδασιν εἰς τὸ Κρουονέρη καὶ ἀλικίην·
 πάσχω νὰ εἶνε ἐνδυναμωμένα αὐτὰ τὰ μέρη ὅσον τὸ δυνατόν·
 ὅσα ἄλλα τόσον διὰ τὴν φλότταν καθὼς καὶ διὰ κάθε ἄλλο
 θέλει σὲ πληροφορήσει ὁ Κύριος Μαυρομάτης. Λυποῦμαι, στρα-
 τηγέ, ἂν δὲν ἐγνώρισες τὴν ψυχὴν μου, καὶ μ' ὄλον ὅπου ἠμ-
 ποροῦσες νὰ τὴν δοκιμάσης ἔρρωσο

24 Ἰουλίου 1822 Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ἐκ Μισολογίου.

Ἐπιστολὴ (69)η

Πρὸς τὸν γενναιότατον Κύριον Γεωργάκην Νικολοῦ.

ὅπου εὐρίσκεται

Γενναιότατε στρατηγέ.

Προχθὲς σ' ἔγραψα· καὶ τὸ γράμμα μου ἦτο νὰ ἐλθῆ εἰς
 χεῖράς σου διὰ τοῦ Κυρίου Γεωργίου Μαυρομάτη. βλέπων ὅτι
 ἡ εὐγενεῖα του ἀργοπορεῖ τὸν παρεκίνησα νὰ σὲ τὸ ξεκινήσῃ

χθές με τὸν ἀνεφιὸν του, δὲν ἤξεύρω ὅμως ἂν καὶ ἐκ στόματος
 σ' ἀνέφερον ὁ ἴδιος, ὅσα ἔπρεπε νὰ σ' ἀναφέρῃ ὁ Κύριος Μαυ-
 ρομάτης. ἔχεις δίκαιον νὰ ἀγανακτῆς ὅτι δὲν ἐφθασαν στρα-
 τεύματα. δὲν ἔχεις ὅμως δίκαιον νὰ παραπονήσῃς ἀπὸ ἐμέ,
 διότι ὅλα μου τὰ χρέη ἕκαστα μὲ τὸ περισσότερον. ἄς ὄψωνται
 οἱ αἴιοι τοῦ ἐμποδίου, τοὺς ὁποίους ἂν δὲν τοὺς ἔμαθες ἀπὸ τὸν
 ἄνθρωπον, ὅστις σ' ἔφερε τὸ προλαβὼν γράμμα μου τοὺς μαν-
 θάνεις ἀπὸ ἐμέ. ἀγκαλὰ σ' ἔστειλα καὶ τὸ γράμμα τοῦ Μακρὸ
 καὶ ἐκατάλαβες. μ' ὅλα αὐτὰ, ἐγὼ καὶ χθές ἐξεκίνησα τὸν
 καπετὰν Παῦλον μὲ 120 ἄνδρας, καὶ ὁ καπ. Μάρκος ἐκίνησε
 σήμερον μὲ 50 περίπου ἰδικούς του, καὶ δ' ἀκόσιοι Κεφαλλονί-
 ται ἀκολουθοῦν. ἐκίνησα καὶ τὸν Γεωργάκην φιλὸν μὲ 24. καὶ
 ὁ χρῆστος Παλαιογιάννης, πρέπει νὰ ἐκίνησε σήμερον ἀπὸ τὸ
 Βραχῶρι μὲ ἄλλους τόσους. καὶ τὸν χιλιαρχὸν Ἀλεξάκη μ'
 ὄλον ὅτι ἐθερμαίνετο, τὸν ἐξεκίνησα χθές διὰ Βραχῶρι, διὰ νὰ
 παραλάβῃ ὄλους ὅσους εὐρῆ συναγμένους, καὶ νὰ τρέξῃ καὶ
 οἱ ἀνατολικιώται μ' ἔδωσαν ὑπόσχεσιν νὰ ξεκινήσουν αὔριον
 τὸ πρῶτ' ἑκατὸν πενήντα. κινῶ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος διὰ τὸν Μα-
 χαλᾶ. Μαζώνωντας ὅσους ἄλλους ἠμπορέσω. τώρα ἐφθασε
 καὶ κάποιος Κατζαρὸς μὲ ἓνα καλὸν ταίφα ἀπὸ 40 ἄνδρας.
 τὸν κατέπεισα καὶ αὐτὸν νὰ ἀκολουθήσῃ. Ὑστερον ἀπὸ πολλοὺς
 κόπους κατέπεισα καὶ μερικοὺς Μισολογγίτας νὰ ἀκολουθή-
 σουν. ἀφ' οὗ μερικοὶ τῶν Προεστῶν ἀπεφάσιζαν νὰ δώσουν τὸ
 παράδειγμα τῶν Ἀνατολικιωτῶν. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἔλαβα
 καὶ ἕτερόν σου γράμμα διὰ τοῦ κυρ Σπύρου Κουρκουμέλη. πό-
 σον σ' εὐχθήθην στρατηγέ, διὰ τὴν γενναίαν ἀπόφασίν σου.
 φθάνει ὀλίγοι ἀκόμη νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμά σου, καὶ τότε
 οἱ ἐχθροὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ μᾶς βλιάψουν. παραπνεῖσαι ὅτι δὲν
 σ' ἀκούουν. ὅσον ἀπὸ μέρος μου ἐξεύρεις πολλὰ καλλὰ ὅτι ἐ-
 πιθυμῶ νὰ ἔχῃς ὄλην τὴν πληρεξουσιότητα, καὶ τὸ εἶπα, καὶ

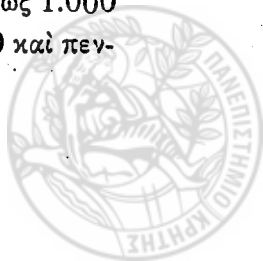

τὸ ἔγραψα, ἀπὸ μέρος μου λοιπὸν ὄχι μόνον δὲν θέλεις ἔχει ποτὲ κἀνὲν ἐμπόδιον, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κάθι συνδρομὴν εἰς τοῦτο, ἀλλ' ὅταν ζὲν ἀκούουν καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον τί θέλεις νὰ σὲ εἶπω;

Παραπονεῖσαι ὅτι δὲν σ' ἔγραψα τὸ φθάσιμον τοῦ στόλου· μάλιστα ἔφθασεν ὁ στόλος ἐδῶ, καὶ ἀμέσως ἔκαμα κάθε τρόπον διὰ νὰ λάβω πληροφορίαν σωστὴν ἔχει στρατεύματα ἢ ὄχι; καὶ μὲ ποῖον σκοπὸν ἤλθεν. ἅμα πληροφορηθεὶς λοιπὸν σὲ ἰδέασα ἄλλως εἰς τί ὠφελούσε μόνη ἢ εἰδησις τῆς ἀφίξεώς του στρατηγέ! ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσῃς πρόσῃν ὑπέληψιν ἔχω εἰς τὸ ὑποκειμένον σου, ὅτι βεβαίως σὲ ξεχωρίζω ἀπὸ ὅλους καὶ ἔχω δικαίον νὰ τὸ κάμνω ἔτι διὰ πολλοὺς λόγους. μὲ λυπεῖ λοιπὸν, ἂν δὲν τὸ γνωρίζεις.

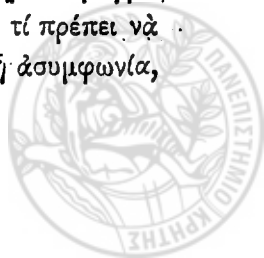
Βλέπω ἀκόμη ὅτι διὰ τὸ ἄλογον μὲ λέγεις πῶς δὲν ἔβριλα βάσιν εἰς τοὺς λόγους σου. τί παράξενον ἦτον τὴν μὲν γενναιότητά σου νὰ εἶπαν ὅτι τὸ ἄλογον ἔμεινεν ἀπλήρωτον, καὶ αὐτὸ νὰ ἐπληρώθῃ; ἢ γενναιότης σου ἠμπορεῖς νὰ λέγῃς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἄλλ' ἢ νὰ μὴν τὴν εἶπαν εἰς τὴν γενναιότητά σου. μολοντοῦτο ἐγὼ ἐπαρήγγειλα πρὸ δύο ἡμερῶν διὰ νὰ σὲ φέρουν τὸ ἄλογον. καὶ ἀφοῦ ἰδῆς ἔν γράμμα τὸ ὁποῖον αὐτὸς παρρησιάζει, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου φαίνεται τρόπον τινὰ ὅτι ἐπληρώθη, ἀποφάσισαι ὅπως στοχάζεσαι εὐλογον.

Διέκοψα ἀπειράκις τὸ παρόν μου. Πρὸ ὀλίγου ἔφθασεν ἔξω τοῦ Βοσιλαδίου ὁ Γανερᾶλ Κόνσολας Μάγερ. εἶχε μαζῆ του καὶ τὸν Βιυτζι Κόνσολον τῆς Ἄρτας Λουκᾶν, καὶ τὸν ἔστειλεν ἔξω καὶ ἀνταμώθῃν μὲ αὐτόν. ἴσως ἀνταμωθῶ καὶ μὲ τὸν Μάγερ τὸν ἴδιον, καὶ ὁποίας ὁμιλίας λάβω θέλεις τὰς ἐξεύρει βεβαίως. ἀπὸ τὸν Λουκᾶν ἔμαθον, ὅτι τὸ στράτευμα, τὸ ὅποιον εὐγῆκεν εἰς τὴν Βόνιτζαν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἄρταν. ἦτον ἕως 1.000 ἄνθρωποι. τώρα εἰς τὴν Ἄρταν εὐρίσκονται ἕως 1500 καὶ πεν-

τακόσιοι ἢ ἑξακόσιοι εἰς τὴν Πρέβεζαν. Ἐὐ πέρασμα τῶν τουρκῶν πάλιν εἰς τὴν Ἄρταν μὲ βάνει εἰς ὑπόψιν μὴπως ἔχοντες τὴν ἐλπίδα νὰ τὰ τεργιάσουν μὲ τοὺς Βαλτινοὺς, θελήσουν νὰ κάμουν ἀπὸ ἐκεῖ κανεν κίνημα. εἶνε ἀναγκαῖον λοιπὸν νὰ ἐνδυναμωθῇ καὶ ὀγλήγορα ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Ἐὐ Σουλι εἶνε στενοχωρημένον, ὅχι ὅμως εἰς τὸν βαθμὸν οὗ μᾶς ἔλεγε. φαίνεται ὅτι μεταξὺ τῶν ἀλβανῶν τρέχει κάποια ψυχρότης, διότι ὑποπεύονται μὴπως ἂν σφιχθῇ καὶ παραδοθῇ τὸ Σουλι, γένουν τοποῦζι εἰς τὸ κεφάλι των οἱ χαλτούπιδες. τῶρα πρέπει νὰ κάμωμεν κάθε τρόπον νὰ ἐνδυναμώσωμεν τὰς θέσεις μας, καθὼς καὶ ἡ γενναιότης σου τὸ εὐρίσκεις εὐλογον καὶ ὁ θεὸς καλός. ὅσον διὰ τὸ Σουλι δὲν ἤμποροῦμεν νὰ τὸ δώσωμεν κήμιαν βοήθειαν ἂν δὲν ἀναχωρήσῃ ὁ στόλος. Χορὸς ἐνομίσαμεν ὅτι ἀναχωρεῖ, ἀλλ' εὐγῆκαν ἕως εἴκοσι μόνον καράβια, καὶ στέκονται ἔξω ἀνοικτὰ, διὰ νὰ προφυλάττουν μὴπως ἔλθῃ ὁ ἰδικός μας στόλος, τὰ δὲ ἐπίλειπα στέκονται εἰς Πάτρας. Ἐχομεν ὅμως εἶδῃσιν ἀπὸ τὸ Καστέλι ὅτι θὰ ἀναχωρήσουν ὅλα μετὰ 8 ἢ 10 ἡμέρας. Οἱ Μεσολογγίται, οὗ εὐρίσκονται εἰς Πάτρας, καὶ ὁ Γιοσσούφ Πασσᾶς, παρακινουθὲν πολὺ διὰ νὰ κάμουν κανένα δισπάρκον εἰς κρυονέρι· τὸ ἔχω δύσκολον. μ' ὅλον τοῦτο ἔγραψα τοῦ Μακρὸν νὰ ἐνδυναμώσῃ ὅσον ἤμπορεῖ καλῆτερα τὰ πόστα. στοχάζομαι, ὅτι, ὅταν φθάσω εἰς τὸν Μαχαλὰν, εἶνε καλὸν νὰ γενῆ μία σύναξις γενικῆ, διὰ τοῦτο φέρω μαζῆ μου καὶ τοὺς Προεστοὺς τοῦ Μεσολογγίου, καὶ Ἀνατολικοῦ. ὅμως νὰ ἦμαι τριγυρισμένος ἀπὸ αὐτοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ ἔχω κάθε ἐμπιστοσύνην, καὶ ὅχι νὰ μὲ τὴν παίξουν. διὰ τοῦτο ἀπεράσισα νὰ ἔλθω πρὸς τὴν γενναιότητά σου, καὶ νὰ κουβεντιάσωμεν διὰ νὰ ἐμβῇ τὸ πρᾶγμα εἰς μίαν στράταν, ἢ ἐκ τοῦ ἐναντίου νὰ ἰδῶμεν τί πρέπει νὰ γενῆ. Ἐκεῖνο ὁποῦ πρὸ πάντων μὲ λυπεῖ εἶνε ἡ ἀσυμφωνία,

καὶ τὸ νὰ βλέπω, ὅτι ὁ καθεὶς κινεῖται δι' ἴδια τέλη. ὁ Ράγκος κορρισπονδᾶρει μὲ τὴν Ἰσμαήλ Πασᾶν. ὁ Καραϊσκάκης δὲν ἤξεύρω μὲ ποῖον. ὁ καθ' εἰς τοῦ κεφαλιούτου. κατήντησε τινὰς νὰ μὴν ἤμπορῇ νὰ βάλῃ πίστιν εἰς κανένα. μὲ λέγεις νὰ ἤμαι γενναῖος· ἐλπίζω ὅτι εἶμαι.

Ἄπὸ ἓνα ἄλλον ἄνθρωπον ὁποῦ ἦτον μαζῆ μὲ τὸν Μάγερ ἔμαθα (καὶ αὐτὸς τὸ βεβαιώνει μεθ' ὄρκου). ὅτι τὸ στρατεύμα τὸ ἐτράβιξαν ἀπὸ τὴν Βόνιτζαν, διὰ νὰ ἐνδυναμώσουν τὸ στρατόπαιδον τοῦ Σουλίου, τὸ ὁποῖον σκορπιρίζει ἀδιακόπως. δὲν ἤξεύρω ἂν πρέπει νὰ δώσωμεν πίστιν. ὁ Λουκᾶς ὅμως μὲ εἶπε. σταθῆτε ἐνωμένοι, καὶ μὴ φοβῆσθε. δι' ὄνομα, Θεοῦ, λέγει, ἅς παύσῃ ἡ ἀσυμφωνία Σας, διότι αὐτὴ μόνον σᾶς βλάπτει, καὶ ὄχι οἱ τοῦρκοι, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἀδύνατοι.

Θέλω ἀπὸ ὅσας εἰδήσεις σὲ γράφω, ἐκείνας τὰς ὁποίας στοχάζεσαι ἀναγκαίως κοινοποιῆσαι καὶ εἰς Λαγκάδαν καὶ εἰς τὸν καπετὰν Τζόγαν.

Εἰς τὸ παρὸν δὲν ἔχω τι ἄλλο νὰ σὲ γράψω. ἔχω καὶ ἄλλας μυρίας ἀσχολίας. Ἔρωσο.

27 Ἰουλίου 1822

A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ἐκ Μεσολογγίου.

Ἐπιστολὴ 70

Τῆ Γενναιοτάτῃ στρατηγῇ Κυρίῳ

Γιωργίῳ Νικολοῦ

τῆς ὥρας

εἰς Κομποτῆ

Γενναιοτάτε στρατηγέ.

Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔφθασα ἐδῶ εἰς Μαχαλᾶν. τὸ ἀσκέρι τὸ ἄφησα εἰς τὸ Γιωργάνου τὸ πηγᾶδι, καὶ ἔρχεται αὔριον τὸ πρωτὶ, ἐκεῖ ἔμεινε καὶ ὁ Καπετὰν Μάρλος, καὶ μὲ εἶπε νὰ τὸν πρωσιμένω πολλὰ πουργῶ, καὶ νὰ ἰδεάσω ἀμέσως καὶ τὴν γενναιότητα σας διὰ νὰ ἀνταμωθῶμεν. λοιπὸν ἐγὼ στοχάζομαι

ἀφ' οὗ φθάσῃ ὁ Καπετὰν Μάρκος νὰ τὸν πάρῃ, καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν κανοπίναν καὶ ἐκεῖ προσμένῃ χαπὲρ ἀπὸ τὴν γενναιο-
 ότητα σου ἢ ἐκεῖ ἔρχεσαι καὶ ἀνταμοννόμεθα, ἢ εἰς τὴν Κα-
 τούναν, ἢ ὅπου ἄλλοῦ τὸ εὐρίσκεται εὐλογον, διὰ νὰ ὠμιλή-
 σωμεν ὅσα ἀναγκαιοῦν καὶ νὰ πάρωμεν τὰ ἀνάλογα μέτρα.

Σεῦ στέλω ἓνα γράμμα τοῦ Μακρῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον βλέπεις
 ὅτι θέλει νὰ σηκώσῃ τοὺς ὅσους ἔχει εἰς τὸ Μακρυνόρου, ἀλλὰ
 τὸν ἔγραψα πως αὐτὸ μόνον δὲν γίνεται εἰς τὸ Παρὸν, καὶ νὰ
 εὐγάλη ὅσους ἄλλους ἤμπορέσει καὶ νὰ φυλάξῃ ἐκεῖνο τὸ Πό-
 στον, ἔγραψα καὶ εἰς τοὺς ἀποκουρίτας καὶ Κραβαρίτας διὰ νὰ
 τὸν πᾶν Ἰμτάτι. Σᾶς στέλλω καὶ ἓν γράμμα τοῦ Σαφάκα ἐξ
 οὗ βλέπεις ὅτι τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος καὶ Πελοποννή-
 σου Πηγαινῶν κτλ. Φθάνει νὰ βαστάξωμεν ἀπὸ ἐδῶ, καὶ ἐλ-
 πίξῃ αὐτοὶ νὰ εἶναι οἱ τελευταῖοι κόποι μας. Σᾶς στέλω καὶ ἓν
 γράμμα τοῦ Βαλτινοῦ, διὰ νὰ πληροφορηθῆς. ὅσα ἄλλα εἶναι
 τὰ ἐμιλοῦμεν ὅταν σὺν Θεῷ ἀνταμωθῶμεν αὐρίον. ἔρρωσο
 :31 Ἰουλίου 1822. Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
 ἀπὸ μαχαλά.

Ἐπιστολὴ 71η

γενναῖοναυε στρατηγέ.

Ἐκατάλαβα τὰ ὅσα μὲ τὸ σημερινόν σας γράμμα μου γρά-
 φετε, τὰ ὁποῖα καὶ ἔχουν καλῶς, ἐγὼ ὅμως μισεύω εὐθύς διὰ
 Κουνουπίδα, ἀν ἦναι τρόπος νὰ γίνῃ ἢ ἀντάμοσίς μας αὐτὴν
 τὴν νύκτα εἶναι συμφερότερον διότι σήμερον ἔλαβα γράμμα-
 τα ἀπὸ τὸν Γεώργιον Βαλτινὸν τὰ ὁποῖα περισσότεραν ἐπιξή-
 ταῦν τὸ ὀφλιγωρότερον τὴν μερικὴν μας ἀντάμοσιν εἰς τὴν ὁ-
 ποίαν θέλει σκεφθῶμεν καὶ περὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως κα-
 θὼς καὶ περὶ παντὸς ἄλλου. ἔρρωσθε

Μαχαλά 31 Ἰουλίου 1822

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Χωρὶς ἄλλο ν' ἀνταμωθῶμεν ἀπέψε στρατηγέ· ἢ ἀνάγκη εἶ-
 ναι μεγάλη.

Λάβετε καὶ ἔν γραμμια ἀπὸ τὸν Γ'. Βαλτινὸν διὰ νὰ γνωρί-
σητε πόσον ἀναγκαῖα εἶναι· ἡ ὑγλήγιωρος ἀνταμιοσις μας.

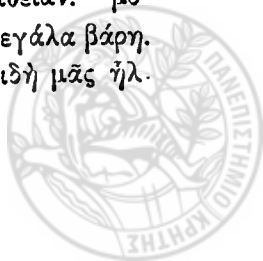
Ἐπιστολή 72

Τοῖς γενναιοτάτοις ἀδελφοῖς Κ. Γεωργάκη Βαρνακιότη, Κ. Ζόγ-
κα καὶ λοιποῖς ἀδελφοῖς Καπεταναίοις

Εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα.

« Ἀδελφέ μου Καπ. Γεωργάκη Βαρνακιότη, Καπ. Ζόγκα,
καὶ λοιποὶ ἀδελφοὶ μου Καπεταναῖοι τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος
πέρα καὶ πέρα· σὰς ἀσπάζομαι εὐλικρινῶς μ' ὄλην τὴν ἀδελ-
φικὴν ἀγάπην.

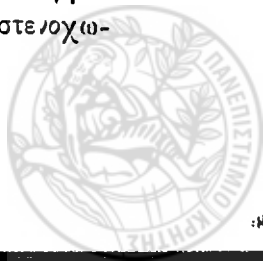
« Ἀγκαλὰ καὶ προτῆτερα νὰ μὴν εἶχομεν συχνὴν ἀλληλο-
γραφίαν ἄμεσον ἀπ' ἀρχῆς, μ' ὄλον τοῦτο ἐμανθάνομεν συν-
αλλήλως ὅλα τὰ μέρη τὴν κατάστασιν τοῦ ἐνὸς τοῦ ἄλλου, του-
λάχιστον διὰ φήμης. τώρα ὁ ἐρχομὸς τῆς ἐχθρικῆς ἀρμάδος
εἰς τὸν κόλπον τῆς πάτρας, μᾶς ἔκοψε τὴν κοινωνίαν, καὶ εἶνε
καιρὸς ὅπου δὲν διέβη κανεὶς νὰ μάθωμεν τὴν κατάστασιν τῶν
αὐτόθι, καὶ εἴμεθα εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν, ἐπειδὴ δὲν ἀμφι-
βάλλομεν ποσῶς ὅτι θενὰ ἔχετε πειρασμοὺς καὶ στενοχωρίαν
καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης. ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν μου ἐγὼ
στέλλω, ἐπίτηδες τὴν παρούσαν μου συστημένην εἰς τὸν κῆρ
Ἀναγνώστην Δ. παπασταθόπουλον, διὰ νὰ σὰς τὴν στείλῃ μέ-
σον Ζοκύνθου, καὶ λοιπὸν σὰς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἀποκριθῆτε
πατριωτικῶς, περιγράφοντές μου μὲ λεπτομέρειαν ὅλα τὰ πε-
ριέργα, καὶ τὴν κατάστασιν τῶν αὐτόσε πραγμάτων, τόσον
τὰ κινήματα καὶ τῶν διὰ θαλάσσης, καὶ τῶν διὰ ξηρᾶς ἐχθρῶν
καθὼς καὶ τὰς γενναίας ἀντιστάσεις, τὰς ἀνδραγαθίας καὶ τὰς
νίκας τῶν Ἑλλήνων Σας διὰ χάριν μας ἢ συμπάθειαν. — μό-
λονότι γνωρίζομεν ἀδελφοί, ὅτι αὐτοῦ βαρῶτε μεγάλα βάρη.
καὶ ἐκεῖνο ὁμῶς ὅπου μᾶς ἤλθε καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐπειδὴ μᾶς ἤλ-

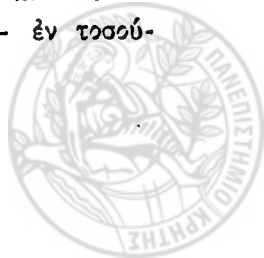
θεν ἔξαφνα, ἢ διὰ τὴν ἀπροσεξίαν καὶ ἀνεπιμέλειαν μερικῶν, ἢ δια τὴν κακὴν πολιτικὴν μας, ἢ καὶ διὰ ἄλλην μεγαλύτεραν αἰτίαν, ἐπειδὴ λέγω μᾶς πλάκωσαν ἔξαφνα καὶ μᾶς εὗρον ἀπροπαρασκευάστους, μᾶς ἔφεραν ἀρειτὴν δυσκολίαν. φθορὰ δὲν μᾶς ἔγινεν εἰς ψυχὰς, εἰ μὴ μόνον τῶν γεννημάτων, ἀπὸ τα ὅποια οὔτε οἱ ἰχθροὶ δὲν ὠφελήθησαν. κατα τὸ παρ' ἡμῶν τοὺς ἔχομεν στενὰ περιορισμένους, καὶ εὗρισκονται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν στενοχωρημένοι καὶ ἀπελπισμένοι. ἐπειδὴ ἀρ' οὐ ἐμβίβαν εἰς τα Δερβένια ἀτουφέκιστοι, κατέλαθον μόνον τὸν κάμπον τῆς Κορίνθου, κάμπον μικρὸν καὶ ἄκαρπον μάλιστα ἐφέτο· διόλου γυμνόν. ἡμεῖς εὐθὺς ἀπὸ ὅλα τα περιχώρα ἐσικώσαμεν τοὺς ζαερέδες καὶ μέρος ἐκαύσαμεν, ἐκαταλάβαμεν ὅλας τας δυνατὰς θέσεις. τοὺς παρεχώρησαμεν καὶ τὸν κάμπον τοῦ Ἄργους ὁμοίως γυμνόν, καὶ τοὺς ἐπέζαμεν ἕως ὄτου ἐνεδυναμώθημεν. καὶ οὕτως ἐπιάσαμεν ὅλας τας πλησιεστέρας θέσεις καὶ τας διαβάσεις. εἰς τὸν κάμπον τοῦ Ἄργους τοὺς ἐστενοχώρησαμεν, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον τί να φάγουν, ἐβιάθησαν ν' ἀπεράσσουν ὀπίσω εἰς Κορίνθον, ἦσαν ἕως 15 χιλιάδες οἱ περισσότεροι ἰππεῖς, ἔχοντες καὶ ἀρκετα φορτία μὲ τα βάρεματα των. Ἐγὼ εὐρεθεὶς εἰς τὸ μέρος ἀπ' ὀρθῶ ἀναγκαίως ἔπρεπε να διαθοῦν, δυσδιάβατον ἀπὸ τὸ ἰππικόν των τοὺς ἔκαρτέρησα με μόνον ἑκτακοσίους στρατιώτας μου, καὶ τοὺς ἐβάρεσα καλά, ἐπρόφθασε καὶ ὁ Νικήτας ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μὲ ὀλίγους καὶ τοὺς ἐβάρεσαμεν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη καὶ τοὺς ἐκόψαμεν. Ἐφονεύσαμεν ἕως 2 χιλιάδες καὶ ἐπήραμεν πολλὰς χιλιάδας ἄλογα, μ' ὅλα τὰ βάρεματα. καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας ἐφονεύθησαν μόνον δύο. ἂν ἤθελεν προφθάσῃ καὶ τὸ ἄλλο ὑμῖν ἐἴθελε κάμωμεν ἄλλα πράγματα καὶ θαύματα. Οἱ πασάδες ἐκίπισαν ὀπίσω μὲ 2 1/2 ἕως τρεῖς χιλιάδας καὶ ἐκινήθησαν διὰ μίαν ἄλλην στρατὸν τὴν τρίτην ἡμέραν ἐπρόφθασεν ὁ Νικήτας μὲ πολλὰ ὀλίγους νὰ τοὺς ἀποθῆσῃ ἐπει-

δὴ τοῦ εἶχαν φύγει ἐξ αἰτίας τῶν λαφύρων οἱ περισσότεροι τοὺς ἐβάρυνον ὁμοῦ ἐπιμόνως, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι, ὑποχρεωμένοι φαίνεται μὲ δόσης ἀπὸ τοὺς πασάδες, ἐπολεμήσαν γενναίως, ἐπίσθησαν χέρα μὲ χέρα, μαλιὰ μὲ μαλιὰ· ἡ θέσις ἐδουθεντεύσει τὸν Νικήτα, καὶ τοὺς ἔκαμε μεγάλην φθορὰν ἐφόνευσεν ὑπὲρ τοὺς χιλίους καὶ ἐλαφυραγωγῆσε τὸ βέστον, ἐπήρε ζῶα καὶ Καμήλια ὕσα στοχασθῆτε, μόνον οἱ πασάδες μὲ τοὺς χασνέδες των μονωτάτους ἐγλύτωσαν, ἐπειδὴ τοὺς εἶχαν εἰς τὸ μέσον. ἐφρονεύθησαν καὶ τρεῖς ἀξιωματικοὶ των μεγάλοι, λέγουσι νὰ ἦτον καὶ εἰς πασᾶς ἐπειδὴ πασάδες ἦσαν ὀκτώ· ἐφρονεύθησαν ὁμοῦ καὶ τοῦ Νικήτα ἕως 20. — τῶρα ὁλοῦς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἔχομεν κλεισμένους εἰς ἓν μέρος εἰς τῆς Κορίνθου τὸν κάμπον, μόνον τὸ ἵππικόν τους τρομάζουν οἱ Ἕλληνας καὶ δὲν ξεκαμπίζουν εἰδὲ ἠθέλαμεν τοὺς ἔχει ἀφανισμένους· δὲν ἔχουν ὁμοῦ οὐτ' αὐτοὶ οὔτε τᾶλλογά των νὰ φάγουν, γλήγορα διὰ τοῦτο πίπτουν ὁμοῦ καὶ αὐτοὶ καὶ τ' ἀλογα των. καθόλα τὰ μέρη, διὰ ὅπου ἂν δοκιμάσουν νὰ κινηθοῦν εἶναι χαμένοι, ἐπειδὴ ἔχομεν ὅλα τὰ στενὰ ὅλας τὰς θέσεις καλὰ πιασμένας· τὰ δερβένια τὰ ἔχομεν καλῶς δυναμωμένα· εἰς τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἤρχετο ὁ Χουρσίτης μὲ τρεῖς χιλιάδας γκέγκιδες, φέροντας ζαρεὺν τῶν λοιπῶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἐκτύπησε καὶ τοὺς ἔκαμε φθορὰν, δὲν θέλει δυναθῆν νὰ περάσῃ. ὡς τόσον ἀπὸ ἐδῶ μὴ σὰς μέλλει. Ἡμᾶς ἓν μόνον μᾶς ζαλίζει ὀλίγον, ἡ ἐχθρικὴ ἀρμὰδα, διότι ἐρρέθη λόγος ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ θαρῆσῃ τὰ νησιὰ ὕδραν καὶ πέτζαις. εἰὰ τοῦτο ὁ Ἑλληνικὸς μας πτολος δὲν μακρύνει ἀπὸ ἐδῶ. ἡ ἀρμὰδα ὁμοῦ θὰ φύγῃ, δὲν εἴμπορεῖ νὰ ἀργήσῃ περισσότερο, καὶ τότε πληροφορηθῆτε ὅτι ἀφευκτα θὰ ληφθοῦν παρευθὺς τανακαὶα μέτρα διὰ νὰ συντρέξωμεν. — εἴμεθα εἰς περιέργειαν νὰ μάθωμεν περὶ τῶν γενναίων ἀδελφῶν μας Σουλιωτῶν· καμμία ἀμφιβολία δὲν εἶναι ὅτι θὰ εὑρίσκονται εἰς μεγάλην στενοχω-

ρίαν, και ὁ σκοπός μας εἶναι νά τοὺς προφθάσωμεν μάλιστα με ζωοτροφίας, μόνον τοῦτος ὁ πούντος περιμένεται ἡ ἀναχώρησις τῆς ἀρμίδας, και ὥστε νά λάβωμεν πληροφορίαν τί κίνημα ἔχει νά κάμη, και τίνα σκοπὸν ἔχει· τὰ Ἑλληνικὸς μας πλοία θά πλησιάσουν νά τὴν δοκημάσουν. Μᾶς ἐξήτησαν και πεζικὴν στιμιαχίαν διὰ τὰς νήσους των και θά τοὺς δοθῇ. — ἀδελφοὶ λοιπὸν ὀλίγη ἐπιμονὴ μεγαλοφυχία, και γενναϊότης ὀλονῶν μας, θά ἐπισφραγίσῃ τὴν ἐλευθερίαν μας, θά μεγαλώσῃ τὰ ἀνδραγαθύματά μας. θά ἰδῆτε τὸν χαμὸν 20 ἕως 25 χιλιαδῶν ἐχθρῶν με τὸ ἵππικὸν των ἐδῶ και τὸ πᾶν θέλει ἀποδοθῇ εἰς Σᾶς και τοὺς γενναίους Σουλιώτας. σταθῆτε γενναῖοι! ἀδελφοί! διὰ τὴν πατρίδα και διὰ τὴν πίστιν, τώρα εἶναι ἀρχὴ τῶν ἐπιχειρημάτων μας, τώρα ξαναγεννώμεθα, αὐτὸν τὸν πούντον ν' ἀπαντήσωμεν, και μετ' ὀλίγαις 15, ἕως 20 ἡμέραις ἀρχίζει ὁ χειμῶν, λαμβάνωμεν εὐκαιρίαν πέρνωμεν μέτρα και ἀσφαλιζόμεθα. — δὲν ἠθέλαμεν ἔχει αὐτὰ, πλὴν ἠξέυρετε τὰ αἴτια. ὅλοι νά κάμωμεν μεγαλοφυχίαν νά ἀπαντήσωμεν τὰ δυνατὰ και τούτου τοῦ πούντου. — κατ' αὐτῆς ἡ διοίτησις ἀναλαμβάνει τὸ ἔργον τῆς, και ὅλοι με σύμπνοιαν και ὁμόνοιαν θέλει ἀνδριζόμεθά εἰς ὅλα, και πρῶτα ὁ θεὸς ἐλπίζεται κάθε καλὸν ὅσον τάχος. εἰδοποιήσατε εἰς ὅλα τὰ μέρη, μάλιστα τοὺς ἀδελφοὺς Σουλιώτας. — και γράψατέ μας γλήγορα περὶ πάντων περιέργως, και μάλιστα περὶ τῶν ἀδελφῶν Σουλιωτῶν. και τὰς γραφάς σας ἂν δὲν εἴρητε ἄλλον ἄμεσον τρόπον νά τὰς στείλετε εἰς πύργον στείλετέ τα μέσον Ζακύνθου μέσον τῶν ἰδίων ὁποῦ σᾶς ἔλθουν, ὡς τόσον ἐγὼ περιμένω τὸ γλυγορότερον γραφάς σας δια ἡσυχίαν μου. — με συγχωρεῖτε διὰ τὴν πολυλογίαν ὁποῦ τὸ ἀξελφικὸν θάρος με παρεκίνησε να κάμω. — ἐν τούτῳ-

τω ἀσπάζομαι σας καὶ πάλιν ἀδελφικῶς καὶ μένω.

τῆ 6 Αὐγούστου 1822

ἀπὸ μύλους Ναυπλίου

Ὁ ἀδελφὸς καὶ πατριώτης
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΩΤΡΟΝΗΣ.

τα Ἑλληνικὰ μὲς πλοία εὐγῆκαν ὅλα ὅσα εἶναι, καὶ εὐγῆκαν μετ'γενναιότητα καὶ ἀπόφασιν, μὲ καλὴν ἐτοιμοσίαν· καὶ μὲ πολλὰ μπουρλότια· ἐλπίζω εἰς τὸν θεὸν νὰ φανίζουν καὶ διασκορπίσῃ τὴν ἐχθρική ἀρμάδα μετα τοῦτο εὐθὺς εἶναι προστασιμένα γὰ τραβίξουν ὅλα εἰς τα παράλια τῆς ἀρβανιτιᾶς, εἰς τὸ φαναράκι νὰ ἀνταμόσουν τοὺς ἀδελφοὺς Σουλιάτας, καὶ τοὺς δώσουν τὴν ἀναγκαίαν βήθειαν, καὶ νὰ ὀμιλήσουν καὶ ἐκτελέσουν τὰ ἀναγκαῖα, καὶ ἂν θέλει ὁ θεὸς γλήγορα γίνεται κά-
θε καλόν.

Ὁ ἀδελφὸς Καπεταν Γιστράκος καὶ λοιπὶ ἀδελφοὶ σὰς ἀσπάζονται, εἰμεθα διασκορπισμένοι κατὰ τὸ πρὸν ἀπὸ τὴν περίστασιν, ὃ εἰς εἶναι εἰς ἀνατολὴν καὶ ὁ ἄλλος εἰς δύσιν, καὶ εἰμεθα θιασμένοι νὰ συμπεριφερόμεθα ὁμοῦ μὲ τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν. καὶ σπανίως νὰ ἀνταμονόμεθα μὴ παραξενεύεσθε ἂν δὲν σὰς ἐγράψαμέν καὶ ἂν δὲν σὰς γράφομεν, καὶ μάλιστα εἰς αὐτάς τας περιστάσεις ὅπου δὲν εἶνε τρόπος καὶ μέσον.

Ἐπιστολὴ 7:5η

Γενναίotate στρατηγὲ Κύριε Γεώργιε Νικολίου.

*Ἐλαβον τὸ γράμμα ὅπου ἐστήλλατε τοῦ πήζα καὶ σταθάκη σταίικου καὶ ἐχάρην, διὰ τὸ κινήγημα ὅπου ἐκίματε ἀπὸ κομποτὴν τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὴν προθυμίαν ἐκείνου ὅπου ἔχετε διὰ νὰ τοὺς ριχτήτε πάλιν διὰ νὰ λάβουν ὅσα τοὺς πρέπει. ἐλυπήθην ὁμως ὅπου βλέπω νὰ ὑστερισθῆ ἀπὸ τροφὴν ἀμέσως ἔσται·
λα εἰς Μεσολόγγι, καὶ ἀνατολικὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τούτου ὁμοίως

καὶ εἰς βραχῶρι καὶ εἰς καλύβια, διὰ τὰ νὰ κάμουν κάθε λογῆς τρόπον νὰ σᾶς προφθάσουν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη· ἔγραψα ἰδιαιτέρως καὶ πρὸς τοὺς μεσολογγίτας διὰ τὰ νὰ σᾶς προφθάσουν καὶ μὲ τζεπχανέ, διατι δὲν ἔχει οὔτε ὁ πῆζας, οὔτε ὁ καπετὰν σαδήμιας τὸ ὅποιον ἐξεκίνησα δι' αὐτοῦ μὲ διακοσμοὺς σχεδὸν στρατιώτας. οἱ βλοχαδῆται, τοὺς ὁποίους ὅλους σχεδὸν ἐκίνησα χθὲς ἐλπίζω νὰ κυβερνῶνται μὲ τζεπχανέ, ἀγκαλὰ καὶ τὸν καπετὰν πῆζα, στοχάζομαι νὰ τὸν ἐκυβέρνησῃ ἡ γειναιότης σου. μ' ὅλον τοῦτο ὁ καπεταν σιαδήμιας εἶναι ἄδιος μὲ τελειότητα, καὶ πρέπει νὰ κυβερνηθῇ καὶ αὐτός· πρὸ ὀλίγου σᾶς ἔγραψα ἐκτεταμμένως, τώρα σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἰδιάξεις μὲ συχνὰ γράμματά σου περὶ πάντων πρὸς ἡσυχίαν μου, καὶ μένω.

1822 αὐγούστου 8!

Λ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

εἰς κεινουριαν.

ὅτι ἠμπούρεσα ἔκαμα, καὶ κάμνω.

ὁ Χρηστάκης μὲ τὸ καλόν του Παράδειγμα ἔκαμε νὰ κινήσουν χθὲς ὅλοι οἱ Βραχωρίται. τὸν Σαδήμαν, μ' ὅλον ὁποῦ τὸν ἐξεκίνησα, τὸν ἔγραψα καὶ πάλιν νὰ μὴ σταθῇ οὔτε στιγμήν καὶ νὰ μὴ προσμένει τὸν τζεπχανέ. Προσμένω καὶ τοῦ Πεσλῆ το τακίμι εἰς τὸν ὅποιον ἔγραψα καὶ πάλιν. ἀνάγκη εἶναι νὰ διορίσῃς νὰ σταθοῦν Ἠάλιν οἱ ἔφοροι εἰς τὸ Μαχαλᾶ διὰ τὰ θεωρῆται κάθε ὑπόθεσης.

Ἐπιστολὴ 74

ἀριθ. 919

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν Κύριον Γεωργάκη Νικολοῦ.

Τὸ ἀπὸ 9 αὐγούστου γράμμα σας ἔλαβον καὶ ἐχάρην πολλὸν διὰ τὰς καλὰς ἀγγελίας ὁποῦ αὐτὴν τὴν φορὰν μου ἐδώσατε.

Ἐγὼ εὐθὺς τὰς μετέδωκα παντοῦ, διὰ νὰ ἐμφυχώσω τὸν κόσμον ὅλον· ἔγραψα καὶ εἰς Πελοπόννησον ὡσαύτως διὰ νὰ μάθωσιν ὅτι οἱ ρουμελιῶται ἠξέουρον νὰ νικοῦν ὅταν θέλουν. διὰ τζοπχανὲν καὶ ζαερὲν ἔγραψα εἰς Μεσολόγγιον καὶ ἀλλαχοῦ διὰ νὰ σᾶς προφθάσουν τὸ ὀγληγορώτερον. Ἐγὼ αὖριον μεταβαίνω εἰς ἀγγελόκαστρον καὶ ἐκεῖθεν θέλω φροντίσει διὰ νὰ προφθάσωσι καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὸ στρατόπεδον. Ὁ Σιαδῆμας πρέπει νὰ ἦλθεν ἕως τώρα ἀναμφιβόλως αὐτοῦ, ὡσαύτως καὶ ὁ Πεσλῆς, οἱ Κραβαρίται καὶ αὐτοὶ ἐντὸς ὀλίγου προφθάνουν, ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι οἱ δυνάμεις μας θέλουν ἀξιοθῆναι ἱκανὰ, ὥστε νὰ ἠμπορέσουν διὰ νὰ ὀρμήσουν κατὰ τῷ ἐχθροῦ, καὶ νὰ τὸν νικήσουν. Θεοῦ βοηθοῦντος.

γράφετέ μοι συχνὰ καὶ εἰδοποιήτε μοι δι' ὅλα καταλεπτικῶς ἔρρωσθε.

τῇ 10 Αὐγούστου 1822 ἀπὸ Δογρί ἀποκούρου.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

τοὺς Κραβαρίτας προσμένω ἀπόψε, καὶ ἔπειτα ἀφ' οὗ ξεκινήσω καὶ αὐτοὺς δὲν μὲ μένει ἄλλο παρὰ ἐδῶ· μεταβαίνω εἰς ἀγγελόκαστρον, καὶ ἐκεῖθεν ὅπου κἀμινει χρεῖαν ἔσται νὰ φέρω ἄλογα καὶ ἄζα τὸ ἀπόκουρον διὰ τὴν μετακίνησιν τοῦ Ἰστιρά, τὰ ὅποια προσμένῃ.

Ἐπιστολὴ 75ῃ

«γενεότατε στρατιγέ σεπροσκινὸ

οκερός εσίμωσε καὶ πρέπει νὰ μὸν ὀδοῖς τὴν συμβουλίνου τοτὶ ἔχο νακάμο ἐγὼ οτὶ καὶ εἰ ἐδικίμου ἀνθρώπι εσφίχθικαν καὶ ὀλι οἱ ξενι. τὸρα προσταξέμε ἀνέχεις ἰσιχία να ελθὸ νακουβεντιάσομε ὀχι κχι δενέχεις ἰσιχία αφτοῦ καπιασε ἐδὸ καὶ μενο.

1822

αὐγούστου 9.

ιστοὺς ὀρισμοῦσου

ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΖΑΡΙΣ

Ἐπιστολή 76

γεναιότητα στρατηγῆ κύριε Γεωργάκη Προσκυνῶ.

» τὸ ἀπὸ: Ὁ τοῦ τρέχοντος τιμὸν γράμμα σου ἐλάβομεν χθὲς ἐχάρημεν δια τὴν ὑγείαν σας καὶ δια τὸν χαλασμόν ὅπου ἐκάματε εἰς τοὺς τούρκους, καὶ ἄμποτες ὁ ἅγιος θεὸς να σᾶς δυναμώσῃ να κάμετε καὶ τὸν παντελεῖ ἐξολοθρευμὸν αὐτοῦ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου. ἡμεῖς τὴν ἀπερασμένην δευτέραν ὅπου εἶδαμεν τὸν καπνὸν εἰς τὴν καντοῦνα ἀπεφασίσαμεν να ἐλθῇ ἓνας ἀπὸ ἡμᾶς ἴμντατι καὶ ἐτζι ἐκίνησεν ὁ ἀδελφός μας ἀνδρέας μὲ ὄλους τοὺς κατωμερισίους τοῦ Βάλτου, καὶ ἐλπίζω ἕως τώρα να ἐχῇ φθάσῃ εἰς τα αὐτόθι καὶ ἀνταποκριθήκατε, ἐγὼ δὲ ἐπήγχα εἰς τὸ σικαρέτζι καὶ συντήκνον καὶ ἔμασα ὄλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἀπανωμερισίους καὶ ἀπὸ τὰ παλιοχώρια, ἧ σήμερον αὖριον δυναμώνω τὰ πόστα τῆς παλιολαγαδας ἐπειδὴ καὶ ὁ μαξοῦτ ἀγάς, καὶ βεῦτ βασιάρης ἡσφιξαν τὸν καπετὰν γόγο διὰ να τοὺς δώσῃ ἀνθρώπους να ἀπερασούν ἀπὸ τὸ μακρυνόρος καθὼς καταλαμβάνηται ἀπὸ τὰ ἴδια ἀντίγραφα ὅπου περικλείω. ὁ ὁποῖος ἐψὲς μᾶς ἔστειλεν καὶ τὸν εἰόν του δημήτρην διὰ να μᾶς εἰπῇ τὰ τερτήπια των καὶ κινήματα των ἑποῦ κάνουν διὰ ἀπέρασμα τοῦ μακρυνόρους καὶ να ἔλθουν Ἰμτάτι τοῦ αὐτοῦ πασαῖ, ὁ ἴδιος δημήτρις μᾶς ἐβεβαιωσε καὶ τὸν ἐλευθερωμὸν τοῦ κωσταμποτζαρη μὲ ἄλλα: 16: ρεχεμια σου λιώτικα εἰς τὸν ἀκόλουθον τρόπον, ὅτι ἀνάμεσα εἰς τὰς συχνὰς ἀνταμύσεις ὅπου ἔκαναν οἱ τούρκοι μὲ τοὺς σουλιώτας καὶ πραγματεύονται τὸ μπαρτσι, ἀλικότησαν τὸν ἄγο μουχουρδάρη, καὶ χάσαν μπεγη βιργιζόνη ἕως ὅπου τοὺς ἤφεραν καὶ παρέδωσαν τὰ ρεχέμνιατους καὶ τότε τοὺς ἀπέλυσαν. ἀπὸ τὸ σοῦλι εὐγῆκαν οἱ λακιώται ὄλοι καὶ ὅσοι ἄλλοι ξένοι ἦτον μέσα καὶ ἐπροσκύνησαν, καὶ ἔμειναν μέσα εἰς τὸ σοῦλι μόνον οἱ καθ' αὐτὸ σουλιώται 1800 τουφέκια. καὶ ἔπεκει δόθεν ἐκοψαν τὴν

ἀνταπόκρισιν μὲ τοὺς τούρκους. ὁ Οὐμὲρ πασᾶς ἐχάλασε τὸ ὄρδι ἀπὸ τὸ βοτιτζί καὶ τὸ ἔρριξεν εἰς τὴν γλυκίην, πρῶτον μὲν διὰ τὸ πηγᾶσιμον τοῦ χασάνμπεγη καὶ ἄγου ὅπεῦ ἠκολούθησε καὶ δευτέρα σαματ ἐμολήθηθη τὸ ὄρδι ἀπὸ τὴν πανούκλαν, μὲ τούταις λοιπὸν ταῖς χαροπιαῖς εἰδήσεις στέλομεν ἐπίτηδες τὸν μπάρκω κῶστα καὶ παῦλον, μὲ τοὺς ὁποίους παρακαλῶ ἀμέσως νὰ μου φαναιρώσηται τί ἔγινε ἕως τῶρα τόσον αὐτοῦ ὡσαν καὶ εἰς τὴν βόνιτζαν, καὶ τί δύναμιν ἔχει τὸ ὄρδι, παρομοίως καὶ ὅτι ἄλλαις εἰδήσεις ἔχετε ἀπὸ κάθε μέρος καὶ ξεχωριστὰ ἀπὸ τὸν Μωρέα τί τέλος ἔλαβαν ὁ δρᾶμαλης καὶ οἱ ἄλλοι πασιάδες, καὶ ἂν εἶνε ἐλπίδα νὰ ἔλθουν καὶ τὰ καράβια. μὴν ἔχοντας ἄλλο μὲνω.

τῆ 12 αὐγούστου 1822 σικομένη πλάκα

ὁ ἀδελφός

ΓΑΝΝΑΚΗΣ ΡΑΓΚΟΣ

τὸν εὐγενέστατον κύρ καροῦσον, κύρ Χρηστάκην ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι

γενεστάτε στρατιγέ ἐγὼ τοανιξα το γραμμα καὶ μενο.

δούλος σας

ΜΑΡΚΟ ΜΗΟΤΖΑΡΙΣ

Ἐπιστολὴ 77η

Πρὸς τὸν Γενναιότατον στρατηγὸν Γεώργιον Νικολοῦ
ὅθεν εὐρίσκεται

Γενναιότατε στρατηγέ.

Ταύτην τὴν στιγμήν ἔλαβα τὸ γράμμα σου, σημειωμένον ἀπὸ χθές, καὶ εἶδα τὰ ὅσα μὲ γράφεις, ἐγὼ καὶ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐρχομοῦ μου ἐνταῦθα παρέστησα τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ εὐγοῦν δλαι αἱ φαμίλιας ἔξω, διὰ νὰ μὴ μᾶς λείπουν τότε τουφέκια καὶ δὲν ἐνεκρίθη, καὶ τώρα ἐσχάτως— ὅταν ἐφευγον ἀπὸ Μεσολόγγι προεῖδα τὸ τί ἔμελλε ν' ἀκολουθήσῃ. καὶ προεῖπα ὅτι κοντὰ ὄρω δὲν θέλουν ὠφελῆθῃ ὅσοι

ἐπήγαιναν, διὰ νὰ βλάψουν καὶ τοὺς ἄλλους, διότι ἂν ἔμενε τὸ πράγμα, καθὼς ἦτον ἀπ' ἀρχῆς, ἰσως ἔμενον αἱ πρῶται φαμίλιαι, ἀλλὰ δὲν μὲ ἤκουσαν, τώρα πάλιν ἴσως αὐτὸ ὁποῦ νομιζομεν κακὸν, ἐγινε διὰ καλὸν μας, καὶ ὁ καθ' εἰς ἀνγκασθῆ νὰ τρέξῃ νὰ πολεμήσῃ, διὰ νὰ σώσῃ τὴν φαμίλια του, ἐπειδὴ μὲ ἐρωτᾷς τὴν γνώμην μου, ἄλλο δὲν γνωρίζω παρὰ αἱ φαμίλιαι νὰ τραχιθοῦν εἰς τὰ ὀχυρὰ μέρη, ἂν στοχάζεσαι ὅτι δὲν κρατεῖται ὁ ἐχθρὸς. ἐγὼ ὁμως στοχάζομαι ὅτι ἂν καθ' εἰς ἀφήσῃ τὴν φαμίλιαν του εἰς τὸ χωρίον του, καὶ τρέξουν ἄλλοι ὅσοι βαστοῦν ἀρκετὰ τοὺς ἐχθροὺς ὄχι μόνον τοὺς ὠφελῶν, ἀλλὰ τοὺς κάμνουν νὰ μᾶς καταπατήσουν εἰς τὸν τόπον μας, ἂν τοῦτο δὲν γίνεται, αἱ φαμίλιαι ἄς τραχιθοῦν εἰς τὰ δυνατὰ μέρη, ἄς σταλθοῦν εἰς τὸν ζυγὸν τέλος πάντων διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν καὶ ὅταν δὲν κρατηθοῦν οἱ ἐχθροὶ, τὸ ὁποῖον δὲν θέλω οὔτε νὰ τὸ πιστεύσω, καλομεν τὸ βραχῶρι, καὶ ὄλον τὸν Κάμπον, πίνονται αἱ δυνατὰι τοποθεσίαι, καὶ οἱ τοῦρκοι παθαίνουν, ὅτι ἐπαθον εἰς τὴν πελοπόννησον, τὸ πᾶν στέκει εἰς τὴν ἀπέφασιν, καὶ αὐτὴ πρέπει νὰ εἶνε ὅταν ἔχωμεν νὰ διαφεντεύσωμεν τὴς φαμιλλίας μας. τὸ κίνημα αὐτὸ τῶν ἀγγλων δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ἐξηγήσω διαφορετικᾶ, εἰμὴ ὅτι θέλουν νὰ μᾶς ἀναγκάσουν νὰ προσκυνήσωμεν, καὶ τοῦτο διότι ἠξεύρουν ὅτι, ἂν ἀνθέξωμεν πρέπει νὰ ἀποφασισθῆ διαφορετικᾶ ἢ τύχη μας, ἐντὸς ὀλίγου, πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν τοὺς συμφέρη. λέγεις ὅτι δὲν ἐγράφα κανένα γράμμα εἰς τὸν Μαιτλάνω, ὅταν ἐστεῖλα εἰς αὐτὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν πελοπόννησον, ἐγράψα, καὶ τὰς αναγκαίας εὐχαριστήσεις τοῦ ἔκαμα διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν φαμιλλιωῶν, μ' ὄλον τοῦτο σὰς βεβαιῶ, ὅτι δὲν εἶναι τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἤθελον τὸν κάμει ν' ἀλλάξῃ φέρομιον, ἂν αὐτὸς ἐχει λόγον διὰ νὰ φέρεται ἐτζη, καὶ αὐτὸς ὁ λόγος ἐπαταὶ νὰ εἶναι ἰκεῖνος τὸν ὁποῖον προεῖπα. ὅσον διὰ τὰ ξηρονήσια τῆς Ἀγίας Μαρίας ὁποῦ προσφέρει, στοχάζομαι ὅτι θέλουν

διὰ συμφέρον νὰ μεταφερθοῦν ἐκεῖ αἱ φαμιλῖαι, πρῶτον διότι ποῦ θέλουν οἰκονομηθῆ ἑκεῖ, δεύτερον ἐπειδὴ πάλιν μένουν εἰς τὸ Καπρίτζιον τῶν Ἀγγλων, τῶν ὁποίων τὴν διάθεσιν ἂν ἀκόμη δὲν ἐγνωρίσαμεν, δὲν ἤξεύρω πότε θέλομεν γνωρίσει, καὶ τρίτον διότι ἤμποροῦν τέλος πάντων νὰ παραβλέψουν νὰ πατηθοῦν αὐτὰ τὰ ξηρονήσια ἀπὸ τοὺς ἰδίους τούρκους. καὶ διὰ τὴν ἄλλην ὑπόθεσιν, μὲ τὰ ὅσα εἶπεν ὁ Μάγερ ἡμῶν βέβαιος ὅτι δὲν ἤμπορεῖ νὰ λάβῃ καμμίαν ἐκβασιν, καὶ ἐκτοτε ἐκατάλαβα ὅτι ὅλα τῶν τὰ κινήματα ἦτον διὰ νὰ μᾶς φοβίσουν καὶ νὰ μᾶς κάμουν νὰ προσκυνήσωμεν, μάλιστα τοῦτο ἐφάνη ἀπὸ τὸ γράμμα τοῦ Κονσῆλου τῆς πάτρας περὶ τοῦ ὁποίου σ' ἐδιηγήθην, ὅταν ανταμώθημεν, ἐν τούτοις ὅλα αὐτὰ εἶνε σημεῖα ὅτι πλησιάζει ν' ἀποφασισθῆ ἡ τύχη μας, καὶ νὰ ἀποφασισθῆ περὶ ὄφελός μας ὅθεν καὶ τὰ ἀδύνατα πρέπει νὰ κάμωμεν δυνατὰ διὰ νὰ ἀνθέξωμεν, πρὸ πάντων δὲ ἄς μὴ πιστεύσωμεν τελείως τοὺς ἄγγλους, διότι βέβαια δὲν θέλουν τὸ καλὸν μας.

Ἐγὼ σ' ἔγραψα καὶ χθὲς τὸ ἑσπέρας, ἀλλὰ τὸ γράμμα μου ἐστάλη σήμερον τὸ πρῶτ, καὶ σ' ἔδιδα ὅσας εἰδήσεις ἔλαβα ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ἐκ τῶν ὁπόλων φαίνεται ὅτι καὶ ἡ νίκη στέκεται εἰς μόνην τὴν ἀποφασισιν οἱ Πελοποννήσιοι δὲν ἔβγαλαν ταῖς φαμιλλιαῖς τῶν καὶ διὰ τοῦτο πολεμοῦν, μάλιστα μὲ διηγοῦνται οἱ ἐκεῖθεν ἐλθόντες ἄνθρωποι, ὅτι αἱ γυναῖκες ἔβγαλαν αἱ ἴδιαι τοὺς ἀνδρας τῶν εἰς τὸν πόλεμον καὶ αὐταὶ φέρουν τὰς τροφὰς εἰς τὰ στρατόπεδα, ποῖον παράδειγμα δι' ἡμᾶς!

Οἱ Κραββαρίται, ὕστερον ἀπὸ τὰς ὑποσχέσεις τῶν ἀκόμη δὲν ἐφάνησαν καὶ ἔστειλα προχθὲς ἐπίτηδες ἕναν διὰ νὰ τοὺς ξεκινήσῃ.

Εἰς τὸν Καραϊσκάκην ἔγραψα πρὸ πολλοῦ, καὶ ἂν ἔχη σκοπὸν νὰ ἐλθῆ βέβαια ἐφθασεν εἰς τὴν Λαγκάδαν ἐπειδὴ δὲν

ἐγκρίνεις τὸ νὰ σταθῶ εἰς Ἄγγελόκαστρον, τότε προκρίνω νὰ σταθῶ ἐδῶ, ἕως ἔτου νὰ φθάσουν καὶ οἱ Κραββαρίται, τὸ διάστημα ἀπὸ Βραχῶρι εἶναι τρεῖς ὥρας, ἔθεν καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἐνεργῶ, ὡσὰν νὰ ἦμουν ἐκεῖ, καὶ σήμερον πάλιν ἐξεκίνησα εἰς ζυγόν, καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν μένουν ὀπίσω. *Ἐρρωσθε·

13 Αὐγούστου 1827.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ἀπὸ Δογρί.

Οἱ ἄνθρωποι ὁποῦ ἦλθον ἀπὸ πελοπόννησον μὲ βεβαιώνουν ὅτι πρὸ ἡμερῶν οἱ Τούρκοι ἐσήκωσιν τὸ περισσότερο μέρος τοῦ στρατεύματός των ἀπὸ τὴν πάτρα καὶ τὸ ἐπήραν εἰς Κόρινθον, ἀλλὰ δὲν μοῦ τὸ γράφουν καὶ διὰ τοῦτο ἂν πρέπει νὰ δώσω τελείαν πίστιν, ἂν εἶνε ὅμως αληθές (καὶ ἀμέσως ἐστεῖλα νὰ πληροφορηθῶ) τότε ἠμποροῦμεν νὰ φέρωμεν περισσοτέραν βοήθειαν ἀπὸ τὸν ζυγόν.

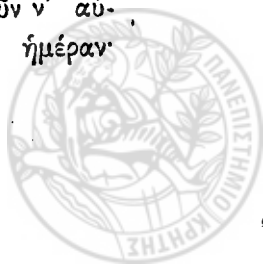
Ἐπιστολὴ 784

Γενναϊότατε στρατηγέ!

*Ἔλαβον καὶ τὰ δύο γράμματα Σας ἀπὸ 15 τοῦ τρέχοντος καὶ ἐπληροφορήθην περὶ τῶν τρεχόντων ἢ ἀποκρίσις τὴν ὁποίαν ἐστοχάσθης νὰ κάμῃς εἰς τὸ γράμμα τοῦ Ρεσιδ Πασᾶ εἶναι καλὴ· δὲν εἶναι χωρὶς βάσιν ἢ ὑποψία τὴν ὁποίαν συνέλαβες διὰ τὸ μήνυμα τοῦ Ἰσμαήλ Πασᾶ Πλάσα καὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ ἐστεῖλεν ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶναι ἐγὼ δὲν ἔχω σχεδὸν καμμίαν ἀμφιβολίαν εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῶν ἐχθρῶν, καὶ εἰς τὸ ὅτι πάσχουν νὰ μᾶς κάμουν νὰ προσκυνήσωμεν μὲ φοβέραν, καὶ μὲ χονδρὰ λόγια. Ἰδοῦ, ἐκτὸς τῶν ὄσων σὲ Πρόεγραφα, καὶ ἄλλην ἀπόδειξιν. Ὁ Κόνσολο. ὁ φραντζέζος ἀπὸ Μεσολόγγι ἐστεῖλεν ἕνα ἄνθρωπόν του πρὸς τὸν Καπετὰν Πασᾶ διὰ ἕνα Ἐραπάκουλο τὸ ἔπειτον ἔχει μέσα εἰς τὸ Μεσολόγγι μὲ τὰ πράγματά του, ὁ Καπετὰν Πασᾶς καὶ μὲ αὐτὴν

τὴν εὐκαιρίαν δὲν ἔλλειψε νὰ προβάλη εἰς τοὺς Μεσολογγί-
 τας νὰ προσκυνήσουν, καὶ νὰ δείξῃ τάχα ἀπορίαν πῶς δὲν
 ἀπεκριθῆσαν εἰς τὸ πρόβλημα ὁποῦ τοὺς ἔκαμε διὰ μέσου τοῦ
 Ἑλληνικοῦ Κονσόλου. Ἐν ᾧ δὲν τοὺς ἐζήτη ἄλλο, παρὰ ἔν
 χαράττι· τοῦτο εἶναι ψευδές, διότι ἐγὼ τὸ γράμμα τοῦ Κον-
 σόλου τοῦ Ἑλλοῦ τὸ ἐδιάβασα, καὶ δὲν ἀναφέρει τίποτε διὰ
 τὰ ἄθρα μὲ τὰ ὅποια τοὺς ἐπροβάλλετο τὸ προσκύνημα, ὅθεν
 φαίνεται ὅτι ἀφ' οὗ εἶδε πῶς δὲν τὸν ἐδόθη καμμίαν ἀπόκριση
 ἄρχησε νὰ κάμῃ συγκαταβάσεις, καὶ προβάλλει μόνον χαράττι·
 αὐτὸ πλέον εἶναι μία φανερὰ ἀπόδειξις τῆς ἀδυναμίας των,
 καὶ τοῦ ὅτι θέλουν ὅπως ἡμπορέσουν νὰ τελειώσουν τὴν ἀπο-
 στασίαν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ φερμανίου, τὸ ὁποῖον ἔλαβον
 ἀπὸ τὴν Πόρταν· καὶ αὐτὰ μὲ ὅλα πρέπει νὰ μᾶς ἐμψυχώ-
 σουν, διότι βλέπουμεν φανερὰ τὸν χαλασμόν ὅλου τοῦ σχεδίου
 τῶν ἐχθρῶν, οἱ ὅποιοι ἔρριψαν ὅλην τὴν δύναμιν των εἰς τὴν
 Πελοπόννησον (διότι, καθὼς ἔμαθα, ἔμβασαν ὑπὲρ τὰς 20000
 καὶ ὄχι δώδεκα, ὅπως ἐλέγετο) καὶ μὲ 2500. ἤθελον νὰ
 φθάσουν δευτέραν φοράν ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, καὶ
 30,000 νὰ ὑποτάξουν τὸ Κάρλιλι, ἐν ᾧ ἂν ὅλας αὐτὰς τὰς
 δυνάμεις τὰς ἔρριπτον ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὸ Κάρλιλι, καὶ Ἐνα-
 τολικὴν Ἑλλάδα δὲν ἤξεύρω τί ἦθελε κάμει ὕστερον ἢ Πελο-
 πόννησος· τῆρα ὅμως τὸ στράτευμα ὁποῦ ἐμβήκεν εἰς Πελο-
 πόννησον ἔπαθε πολὺ, καὶ δὲν εἶναι ἐλπὶς πλέον ν' ἀνατίθῃ,
 ἐκείνη ἢ βοήθεια ὁποῦ ἤρχετο εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τῆς Ἐνα-
 τολικῆς Ἑλλάδος, ἐχαλάσθη, δὲν μένει ἄλλο παρὰ νὰ χαλα-
 σθῇ καὶ τὸ τοῦ λουτρακίου, καὶ τότε ἐκερδήσαμεν ἀπὸ ὅλα τὰ
 μέρη, τοῦ λουτρακίου ὅμως τὸ σῶμα πρέπει νὰ χαλασθῇ προ-
 τοῦ νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ ἐνδυναμωθῇ περισσότερον, διότι ἐδῶ
 δὲν εἶναι καθὼς εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁποῦ τοὺς ἔχουν
 κλεισμένους πανταχόθεν, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἡμποροῦν ν' αὐ-
 ξήσουν, ἀλλὰ τοὺς σκοτόνουν ἀπὸ 40 ἕως 50 τὴν ἡμέραν·

εἰς τοῦτο ἐπάνω, στρατηγέ, λάβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα καὶ ἐμψύχωσε ὅσον ἡμπορεῖς τὸ στράτευμα, διὰ νὰ γενῆ μία ἀπόφασις. Ἰμτάδι, ἦλθε σχεδὸν ἀπὸ ὅλα τὰ βιλαγέτια, ἐκτὸς τῶν Κραβαριτῶν, οἱ ὅποιοι ἐκαβαλίκευσαν χελώνες! καὶ δὲν ἡμποροῦν ἀκόμη νὰ φανοῦν. Ἴδου γράφω καὶ πρὸς τὸν Καραϊσκάκη, καὶ Ράγκου, καὶ Μπαλωμη, καὶ στείλε τὰ γράμματά μου, διὰ τὸν Καραϊσκάκη ὅμως ἐπειδὴ δὲν εἶναι καλὰ μὲ τὸν Ράγκον, στοχάζομαι ὅτι πρὶν τοὺς συμβιβάσωμεν δὲν θέλει καταπειοθῆ νὰ σταθῆ εἰς τὴν Λαγκάδαν, ἀλλ' ἄς ἔλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ξηρόμερον, καὶ ἂν κάμῃς χεσὴ πηγῆναι ὁ χιλιάρχος Ἀνδρέας τότε εἰς τὴν Λαγκάδαν τὸ καλλίτερον δὲ εἶναι νὰ κατορθώσωμεν νὰ συμβιβάσωμεν καὶ τούτους τοὺς δύο, διὰ νὰ παύσουν τὰ σκάνδαλα.

διὰ Ἰστιρᾶ ἔγραψα καὶ πάλιν παντοῦ, καὶ ἐλπίζω ὅτι θέλετε προφθασθῆ, διὰ τὸν τζεπχανὲ ὅμως ἄς γίνετε ὅλη ἡ δυνατὴ οἰκονομία, μάλιστα ἐν ὅσῃ μᾶς εἶναι κλεισμένη ἡ θάλασσα· ἀπὸ τὸ Μεσολόγγιον μὲ γράφουν διὰ τὰ καράβια μας ὅτι βεβαίως ἔρχονται. κατὰ τὰ ἀπὸ Ζακύνθου γράμματα.

Ὅλους τοὺς χιλιάρχους καὶ προεστῶτας ἀσπάζομαι. ἔρρωσθε
17 Αὐγούστου 1822

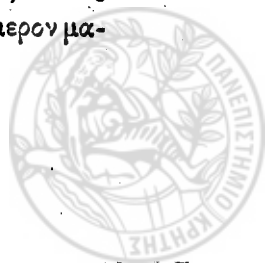
A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

ἀπὸ Δογρί

Ἐπιστολὴ 79η

Γενναϊότητα στρατηγέ.

Εἶνε δύο ἡμέρας ἀφ' ὅτου δὲν ἔλαβα γράμμα σου, οὔτε καμίαν εἰδησιν περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων, καὶ προσμένω μὲ ἀνυπομονησίαν νὰ μάθω τῶν ἐχθρῶν τὰ κινήματα, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἡμετέρων. ὁ Σαφάκας ἀκόμη δὲν ἐφάνει, καθὼς μὲ λέγει ὅμως ὁ Λογοθέτης Καναβός, ὅστις ἦλθε σήμερον μαζώνει μὲ προθυμίαν ἀσκήρη διὰ νὰ ἐλθῆ.

Σὲ εἶχα εἰπῆ προλαβόντες περὶ τῶν Κεφαλωνιτῶν ὅτι κατε-
γινόμεν νὰ κατορθώσωμεν μίαν καλὴν δύναμιν ἀπὸ αὐτοῦς,
ἀλλ' ὁ ἐρχομὸς τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ἀνέτρεψε τὸ σχέδιον μου,
τὸ ὁποῖον ἐστοχαζόμεν νὰ βάλω εἰς πράξιν ἂν ἤθελεν ἐγ-
κριθῆ· τῶρα ἐπειδὴ ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ τραβιχθῆ ὅσον οὐπω
ὁ ἐχθρικός στόλος, ὅτι ἤθελε πλησιάσει ὁ ἰδικός μας, σὲ
στέλλω τὸ πρόβλημα τοῦ Κυρ. Δανιὴλ Πανᾶ, διὰ νὰ συγκρο-
τηθῆ μία δύναμις ἀπὸ 2000 στρατεύματος καὶ ἂν τὸ ἐγκρί-
νης, καὶ τὸ στοχάζεσαι ὀφελίμον, εἴτε ὅπου εἶναι, εἴτε μὲ δια-
φορετικὰς συμφωνίας, φανέρωσαι μὲ τὴν γνώμην σου. Ὁ Κύ-
ριος Δανιὴλ Πανᾶς θέλει σὰς ὀμιλίση περὶ τούτου πλατύτερον
καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐκτείνομαι. Λάβε ὀμιλίαν καὶ μὲ τὸν Κύριον
Σπῆρον Πανᾶ, καὶ τὸν χιλιάρχον Φωκᾶ, ἂν στοχάζεσαι ὁμῶς
καλὸν τὸ νὰ γενῆ τὸ πρᾶγμα, ἄς μὴ κοινωλογηθῆ παρὰ εἰς
ὅσους εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ ἤξεύρωσι.

Ἀπὸ Πελοπόννησον δὲν ἔχω καμίν νεωτέρην εἰδήσιν· χθὲς
ένας ἐλθὼν ἀπὸ Ἀνατολικὸν εἶπεν ὅτι τὰ εἰς Πρέβεζαν σταλέν-
τα ἐχθρικὰ καράβια ἐπέστρεψαν, προσμένω τὴν ἐπιστολὴν τοῦ
ἐκεῖ σταλέντος ἀνθρώπου μου, διὰ νὰ πληροφορηθῶ καλῆτερα.

Σαλωνίτης τις ἐλθὼν ἀπὸ Πελοπόννησον ἐσχάτως καὶ τὸν
ὁποῖον εἶδε ὁ Λογοθέτης Καναβὸς, εἶπεν ὅτι οἱ εἰς Κέρινθον
ἐχθροὶ ἐζήτησαν βοήθειαν ἀπὸ τοὺς ἐν Παλαιαῖς Πάτραις,
λέγεται ὅτι ἂν δὲν τοὺς προφθάσῃ ὀγλίγορα ἡ βοήθεια δὲν ἤμ-
ποροῦν νὰ ἀνθέξουν. Ἰβρρωσθε

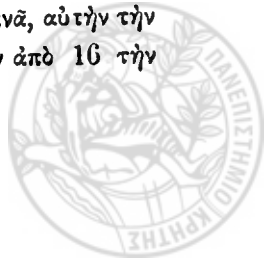
19 Αὐγούστου 1822 ἀπὸ Δογρί

ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ 79η

Γενναϊότατε στρατηγέ.

Πρὸ ὀλίγου σ' ἔγραφα διὰ τοῦ Κυρίου Δανιὴλ Πανᾶ, αὐτὴν τὴν
στιγμὴν ἔλαβον δύο πλείους γραμμάτων σου, τὴν μὲν ἀπὸ 16 τὴν

δὲ ἀπὸ 18, δὲν ἤξεύρω διατί τὰ ἀπὸ 16 ἀργοπύρησαν τῶσον, καὶ σὲ πρκακλιῶ νὰ μου φανερώσης ἂν ἔμειναν αὐτοῦ καὶ ἐμποδίσθησαν ἀπὸ καμμίαν αἰτίαν, ἢ ἂν ἐστάλησαν, καὶ δὲν μὲ τὰ ἔστειλαν ἀμέσως· ἐγὼ μ' ἔδλον τοῦτο εὐθύς ἐπεκύρωσα τὴν ἀπόφασίν σας, καὶ τὴν ἔστειλα εἰς ἑλα τὰ Βιλαγέτια, γράφοντας τὰ ἔσα ἐχρειάζοντο.

Διὰ τοὺς Κραθβαρίτας σ' ἔγραφα καὶ εἰς τὸ ἄλλο γράμμα μου διτι εἰς τοὺς λόγους τοῦ Λογοθέτου Καναθα, ὁ Σαφάκας δεῖχνει προθυμίαν, καὶ ἐρχεται ὁ ἴδιος, σὰς εἶχα στείλει καὶ τὸ γράμμα τοῦ προλαβόντος, μ' ἔδλον τοῦτο πάλιν τὸν ξανάγραψα, στέλλων καὶ ἴσον τῆς ἀποφάσεως, καὶ τοῦ πρὸς ἐμὲ γράμματός σου.

Πολὺ μὲ ἐλύπησε τὸ γράμμα τῶν ἀνθρώπων τοῦ Καραϊσκάκη, γράφω πρὸς τὸν Καπετάνιον τῶν τὸ περικλειόμενον' καὶ τὸ ἄλλο πρὸς ἑλους τοὺς χιλιάρχους καὶ Καπητάνους. τὰ ὅποια ἄς δοθῶσι. Ἴν τούτοις τὸ πρᾶγμα ἐγίνε καὶ ἄλλην θεραπείαν δὲν βλέπω ἐκτὸς ἐκείνης ὅπου ὁ ἴδιος γράφεις ὃ λ. νὰ σταλοῦν τὰ ἄρματα τῶν, καὶ νὰ γράψητε ὅτι τὸ πρῶτον λάθος ἠκολούθησεν ἀπὸ αὐτοὺς ὅπου ἄρῃσαν καὶ ἤλθον μαζῆ τους σωκολόγοι, τὸ δὲ δευτερον ἀπὸ ἡμᾶς, πλὴν κατὰ ἀγνοίαν, διότι ἐρχόμενον τὸ ὄμβῆδι καὶ μὴ ἤξεύρων τό τι ἔτρεχε, τοὺς ἐκνύπησε· καθ' ἡμέραν δὲν κάμνω ἄλλο παρὰ νὰ γράφω διὰ ζαχιρέδες, ἤξεύρεις ἑμῶς τὸ ἀκατάστατον τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν σκορπισμὸν τοῦ κόσμου, καὶ εἰς τοῦτο πρέπε: νὰ ἀποδίδῃς τὰς δυσκολίας, διότι ὅσον ἀπὸ μέρους μου παντοῦ ἔχω σταλμένους ἀνθρώπους διὰ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐχάρην διτι ἀποφασίσατε νὰ κάμητε πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον αὐτοὶ ἀπεφάσησαν νὰ κάμουν καθ' ἡμῶν, ὅχι ὅ:τι βάνω βάσιν εἰς τὰ ἔσα γράφουν περὶ Σουλίου, διότι ἤξεύρω τὰ ψεύματά των, τὰ ὅποια τόσαις καὶ τόσαις φοραῖς εἶπαν, καὶ πολὺ περισσότερον βάνω βάσιν εἰς τὰ ἔσα ἐμήνυσεν ὁ Γόγος διὰ τοῦ υἱοῦ του, ἀλλὰ διότι, καὶ προλαβόντες σας ἔγραψα, στοχάζομαι ὠφελημώτερον τὸ νὰ τοὺς ξεφολλάσωμεν μίαν ὥραν προτύτερα. Ἐρωσθε

19 Αὐγ. 1822 ἀπὸ Δογρί

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Τοῦς Γενναίους χιλιάρχους, καὶ ἄρχοντας ἀσπάζομαι.

Ἐπιστολὴ 80η

Ἔλαβον τὴν ἀπὸ 16 Ἀυγούστου κοινὴν ἀπόφασίν σας, τὴν ὁποίαν μὲ ἔστειλεν ὁ Γενναϊότατος στρατηγὸς Κύριος Γεώργιος Νικολοῦ, τὴν ὁποίαν ἐνέκρινα, ἐπεκύρωσα, καὶ ἔστειλα εἰς ὄλα τὰ Βιλαγέτια καὶ διὰ τὴν ὁποίαν πρεπόντως σὰς ἐπήνεσα, δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ὅταν μὲ τοιαύτην ἀπόφασιν πολεμοῦμεν, ὁ ἐχθρὸς δὲν θέλει μείνει διὰ πολὺν καιρὸν ἀτιμώρητος· ἀλλὰ διὰ νὰ γενῆ τοῦτο, πρέπει καὶ νὰ φυλλαχθῆ ἡ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν ἐκάμετε καὶ αὐτὴ πάλιν τότε φυλάττεται ὅταν παύσων τὰ χιτήρια. ὅσον ἀπὸ μέρους μου, ἐπεὶ δὴ ἐπεκύρωσα τὴν ἀπόφασίν σας, θέλω προσέξῃ νὰ φυλλαχθῆ εἰς ὄλην τὴν ἑκτασιν· ἐνδὲν πρέπει ὁμοῦ νὰ λησμονήσετε καὶ τοῦτο χωρὶς ὑποταγῆν καὶ εὐπειθείαν, ποτὲ καμμία στρατιωτικὴ ἐπιχειρήσις δὲν εὐδοκίμησε. ὄλα τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὰ τὰ βάρβαρα ἀκόμη, ἐγνώρισαν ὅτι εἰς τοὺς πολέμους χρειάζεται μία κεφαλὴ, ἓνας ὁδηγός, ἓνας σχεδιαστὴς τῶν πολεμικῶν πράξεων. μόνι σας ἐγνωρίσατε τὴν ἰκανότητα τοῦ στρατηγοῦ σας, ἡ ἐκλογή σας ἐστάθη εὐτυχεστάτη, καὶ ἡ Διοίκησις τὴν ἐπεκύρωσε, γνωρίζουσα ἐπίσης στρατηγόν σας τὸν Κύριον Γεώργιον Νικολοῦ. ἀπὸ αὐτὸν λοιπὸν δηγούμενοι, καὶ εἰς αὐτὸν ὑπακούοντες, ὄχι μόνον κáμνετε ἐκεῖνο ὁποῦ ἐπιθυμεῖτε· τὸ νὰ νικήσετε δηλ. τὸν ἐχθρόν. ἀκολουθεῖτε τὸν λοιπὸν, ἐνεργεῖτε κατὰ γράμμα τὰς ὁδηγίας του, ἂν θέλετε νὰ ἔχετε καὶ τὴν εὐχὴν τῆς Πατρίδος, καὶ τὴν εὐνοίαν τῆς Διοικήσεως. Ἐρρωσθε.

10 Ἀυγούστου 1822.

Δ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ἀπὸ Δογρί.

ὅσον ἐχάρην προχθὲς, ὅταν ἔμαθα ὅτι ἐκτυπήσατε τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὴν Κατοῦναν, καὶ τοὺς ἐπιάσατε καὶ δύο ζωντινοὺς, τὸσον ἔλυπήθην τῶρα μαθὼν ὅτι τοὺς Πηαστοὺς ἐκείνους τοὺς ἐσκοτώσατε, ἐνὼ μάλιστα ἦσαν ἀπεσταλμένοι, καὶ δὲν εἶχον ἔλθῃ ὡς ἐχθροί. καὶ τοῦτο μὲν βέβαια δὲν τὸ ἠξεύρετε, διότι τότε δὲν ἠθέλετε τοὺς πειράξῃ ἀφεύκτως καὶ ἄλλως· ὁμοῦ δὲν ἦτον δίκαιον νὰ τοὺς φρονεύσατε, διότι μ' αὐτοὺς ἠμπροσώσαμεν νὰ ἐλευθερώσωμεν ἄλλους ἀδελφούς μας αἰχμαλώτους. τοῦλάχιστον τοῦ λοιποῦ πρόσεχε Καπετὰν Γκιόικα, νὰ μὴν ἀκολουθήσῃς τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ εἰς κάθε περίστασιν συμβουλευοῦ

τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν, καὶ ζήτει τὴν γνώμην του, διότι ἡ Γενναϊότης του, ὡς στρατηγὸς ἴκω εἶπε, θεωρεῖται ὡς κεφαλὴ ὅλων τῶν αὐτοῦ εὐρισκομένων στρατευμάτων.

Ἐβρωσώ.

19 Αὐγούστου 1822.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ἀπὸ Δογρί.

Ἐπιστολὴ 81

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν κύριον Γεώργιον Νικολοῦ

Εἰς Πέρισσον

Γενναϊότατε στρατηγέ.

Ἔλαβον τὸ γράμμα σου, καὶ ἐπληροφορήθην ὅτι ἐξεκινήσετε ἀνθρώπους διὰ νὰ εὐγάλουν τὸν κόσμον, τὸ ὅποιον ἐγίνετο καλὸν, καὶ εἶθε νὰ τρέξουν ὄλοι, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ. Φαίνεται ὅτι ἐξέλαβες πῶς ἀποδίδω εἰς τὴν γενναϊότητα σου τὴν ραθυμίαν τῶν ἡμετέρων, κατὰ τοῦτο ὅμως ἡπατήθης, διότι μάλιστα σ' ἔγραφα νὰ κάμης κάθε τρόπον νὰ ἐμψυχώσης τοὺς ἄλλους, τώρα ὅπου βλέπομεν τῶν ἐχθρῶν τὴν ἀδυναμίαν, ἢ ὅποια ἀποδεικνύεται ἀπὸ τόσα, καὶ τόσα, καθὼς ἡμπορῶ νὰ κρίνω τὸ τί δοκιμάζεις καὶ ἂν δὲν τὸ βλέπω, τὸ συμπεραίνω ὅμως εὐκόλως, διότι καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐγνώρισα, καὶ τὴν ἐλίγην προθυμίαν ὅπου ἔχουν βλέπω, μ' ὅλον τοῦτο ὅσοι αἰσθανόμεθα τὸ καλὸν τῆς ἐλευθερίας, πρέπει ν' ἀγωνισθῶμεν μὲ κάθε τρόπον, διὰ νὰ τοὺς κάμωμεν νὰ θελήσουν τὸ καλὸν τους, καὶ ἂς μὴ τὸ γνωρίζουν τώρα, θέλει ἐλθῆ μία ἡμέρα νὰ τὸ γνωρίσουν, καὶ ἂν τώρα πειράζωνται ἀπὸ ὅσα τοὺς παρακινῶμεν διὰ τὸ καλόν, τότε θέλουν μᾶς συγχωρήσῃ.

Σὲ περικλείω τὸ πρὸς τὴν Καραϊσκάκην γράμμα, τὸ ὅποιον σταίλαι χωρὶς ἀργοπορίαν.

Μὲ τοὺς Κραββαρίτας εὐγῆκεν ἡ ψυχὴ μου, πάντοτε ἔρχονται, καὶ ἀκόμη ἔχουν νὰ φανοῦν, ἐβαρέθην καὶ ἐγὼ καθήμενος ἐδῶ μόνον ἐξ αἰτίας των.

Δύσκολον μὴ φαίνεται τὸ νὰ ἔλθοῦν καὶ ἄλλαις τρεῖς χιλιάδες Ἰμῳάτι εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ συμπεραίνω ὅτι καὶ αὐτὸ εἶνε ἀπὸ ταῖς συνειθισμέναις των ὑπερβολαῖς. μ' ὄλον τοῦτο πάντοτε εἶνε καλὸν νὰ τοὺς προλάβωμεν.

Μ' ὄλην τὴν κοινὴν ἀπόφασιν ὅπου ἔγινε διὰ νὰ τρέξουν ὅλοι εἰς τὰ ἄρματα, χθὲς ὁ Γεώργιος ψυλὸς ἀπὸ Λεπενουῦ ἐπέρασε διὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα μὲ περίπου 20 ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἴσως νὰ εἶναι καὶ ἐγχώριοι του, ὅπως καὶ ἂν εἶναι, ἂν ἡ ἀπόφασις εἶναι νὰ κάμωμεν δουλεῖαν, πρέπει νὰ δοθῇ καὶ παράδειγμα, διότι ἄλλως δὲν κατορθοῦται τίποτε.

Ἐμαθα ὅτι καὶ ὁ ἀδελφός τοῦ χιλιάρχου Ἀλεξάκη ἦτον νὰ ὑπάγῃ μὲ μερικὸς ἐδικούς του κοντὰ εἰς τὸν Ὀδυσεῖα, τοῦτο δὲν τὸ ἐπίστευσα, διότι μ' ἐφάνη πολλὰ παράξενον, μάλιστα ἐγὼ ἅμα ὅπου ἔλαθα τὴν ἀπόφασιν ὅπου κοινῶς ἐκάματε, ἔστειλα ἓνα ἀνθρωπὸν μὲ μερικὰ παλληκάρια εἰς τὸ Βραχῶρι καὶ ἔγραψα εἰς τὸν Καπ. Δημητράκη, νὰ εὐχοῦν μαζῇ μὲ τὸν ἀνθρωπὸν μου, καὶ νὰ μὴ ἀφήσουν κανένα ὀπίσω, προσιμένῳ λοιπὸν νὰ ἰδῶ τί θέλουν κίμει.

Προσιμένῳ ἀκέμῃ καὶ τὸν ἀνθρωπὸν μου ὅπου ἔστειλα εἰς Πελοπόννησον, καὶ ἐλπίζω ὅτι ἕως αὔριον θέλει εἶναι ἐξῶ, καὶ τότε ὅποιας εἰδήσεις λάβω σὰς ἰδεάζω ἀμέσως.

Ἐμαθα ὅτι οἱ εἰς Νεκρόπολιν Τούρκοι ἐτραβίχθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ Ζητινίου, ἀπελπισθέντες ἴσως ἀπὸ τὸ νὰ περάσουν διὰ τὴν Πελοπόννησον.

Τοὺς γενναίους χιλιάρχους καὶ πρεσβῳτας ἀσπάζομαι.

20 αὐγούστου 1822.

ἀπὸ Δογρί.

Ἐρωθε

A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἤλθεν ἓνας Καρπενισιώτης ἀπὸ Μισολόγ-γι, καὶ λέγει ὅτι τὰ ἐχθρικὰ Καράβια ἀνεχώρησαν, καὶ ἐν ἧ αὐτὸς ἔφευγεν, ἔκαμναν σπάρα χαρᾶς εἰς τὸ Μισολόγγι.

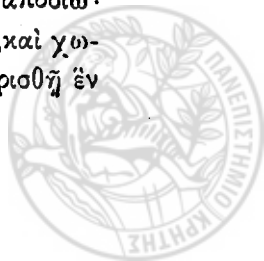
Ἐπιστολή 82η

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Στρατηγὸν κύριον Γεωργάκην Νικολοῦ
 εἰς τὸ Γεννικὸν στρατόπεδον.

Γενναϊότατε στρατηγέ.

Μ' ὄλον ὁποῦ δὲν ἤμπορῶ νὰ γνωρίσω μακρῶθεν οὔτε τὴν
 θέσιν τὴν ὁποίαν κρατεῖ ὁ ἔχθρὸς, οὔτε τὰ μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα
 ἤμπορεῖτε, νὰ ριχθῆτε ἐπάνω του, δὲν θελετε εὐρῆ παράξενον
 τὸ νὰ σὰς εἰπῶ τὴν γνώμην μου περὶ αὐτοῦ τοῦ κινήματος.

ὁ σκοπὸς δὲν εἶνε βέβαια μόνον νὰ κάμωμεν τὸ γιουροῦ-
 σι, ἀλλὰ πρέπει νὰ προῖδομεν δὺν πράγματα α'. νὰ εἴμεθα
 ὅσον εἶναι δυνατὸν βεβαιότεροι ὅτι ἤμποροῦμεν νὰ τοὺς χα-
 λάσωμεν β'. ἂν δὲν θελήσῃ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς δώσῃ χαλασμέν, νὰ
 μὴ φύγωμεν ἄτακτα καὶ σκορπισθῆ τὸ ὄρδι ἀλλὰ νὰ τραχιχθῶ-
 μεν διὰ τὸ α'. χρειάζεται καλὴ παρατήρησις, ποῖα εἶναι τὰ
 πλέον ἀδύνατα μέρη τοῦ ἔχθροῦ, καὶ με πόσον στράτευμά τὰ
 κρατεῖ, καὶ ἀναλόγως νὰ γενῆ τὸ κίνημα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη,
 καὶ με τὸ ἐκλεκτότερον στράτευμά μας. διὰ τὸ β'. στοχάζομαι
 ἀναγκαῖον τὸ νὰ πλησιάσῃ πρῶτον τὸ στράτευμά μας, ἔσον
 τὸ δυνατὸν εἰς τὸ ἔχθρικόν, καὶ διαλέγωντας τοὺς τόπους νὰ
 κάμῃ διὰ νυκτὸς ταπούρια, καὶ ὅταν κάμῃ τὸ κίνημα ἐναντίον
 τοῦ ἔχθροῦ, πάλιν αὐτὰ τὰ ταπούρια νὰ μὴν ἀφεθοῦν ἄδεια,
 ἀλλὰ νὰ κρατῶνται ἀπὸ μερικὸς ἐδικούς μας. ὥστε διὰ κάθε
 ἐνδεχόμενον νὰ ἴναι ἔτοιμα τὰ ταπούρια διὰ τὸ στράτευμά
 μας, ἀνῆθελε τραχιχθῆ ὁ μὴ γένοιτο. ἐκτὸς τούτου ἤμποροῦν
 νὰ γενοῦν καὶ προσποιήσεις καὶ γελάσματα, ὅτι διὰ νὰ τοὺς
 ριχθῶμεν ἀπὸ τὸ ἕν μέρος καὶ νὰ τοὺς πῆσωμεν εἰς ἄλλο,
 ἀλλὰ περὶ τούτων δὲν ἐκτείνομαι καὶ ἀφῆνω τὴν κρίσιν εἰς
 τὴν στρατηγικὴν σας ἐμπειρίαν δὲν ἤμπορῶ ἔμωσ νὰ ἀποσιω-
 πήσω ἕν κίνημα, τὸ ὁποῖον ἤθελε μᾶς δύσῃ τὴν νίκη, καὶ χω-
 ρὶς σκοτομὸν τῶν ἐδικῶν μας, ἂν ἐγίνετο δηλ. νὰ χωρισθῆ ἕν

Δύσκολον μὴ φαίνεται τὸ νὰ ἔλθοῦν καὶ ἄλλαις τρεῖς χιλιάδες Ἰμτάτι εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ συμπεραίνω ὅτι καὶ αὐτὸ εἶνε ἀπὸ ταῖς συνειθισμέναις των ὑπερβολαῖς. μ' ὄλον τοῦτο πάντοτε εἶνε καλὸν νὰ τοὺς προλάβωμεν.

Μ' ὄλην τὴν κοινὴν ἀπόφασιν ὅπου ἔγινε διὰ νὰ τρέξουν ὅλοι εἰς τὰ ἄρματα, χθὲς ὁ Γεώργιος ψυλὸς ἀπὸ Λεπενεοῦ ἐπέρασε διὰ τὴν ἀνατολικὴν Ἑλλάδα μὲ περίπου 20 ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἴσως νὰ εἶναι καὶ ἐγχώριοι του, ὅπως καὶ ἂν εἶναι, ἂν ἡ ἀπόφασις εἶναι νὰ κάμωμεν δουλεῖαν, πρέπει νὰ δοθῇ καὶ παράδειγμα, διότι ἄλλως δὲν κατορθοῦται τίποτε.

Ἔμαθα ὅτι καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ χιλιάρχου Ἀλεξάκη ἦτον νὰ ὑπάγῃ μὲ μερικὸς ἐδικούς του κοντὰ εἰς τὸν Ὀδυσεά, τοῦτο δὲν τὸ ἐπίστευσα, διότι μ' ἐφάνη πολλὰ παράξενον, μάλιστα ἐγὼ ἅμα ὅπου ἔλαθα τὴν ἀπόφασιν ὅπου κοινῶς ἐκάματε, ἔστειλα ἓνα ἀνθρωπὸν μὲ μερικὰ παλληκάρια εἰς τὸ Βραχωρι καὶ ἔγραψα εἰς τὸν Καπ. Δημητράκη, νὰ νὰ εὐγοῦν μαζῇ μὲ τὸν ἀνθρωπὸν μου, καὶ νὰ μὴ ἀφήσουν κανένα ὀπίσω, προσημένω λοιπὸν νὰ ἰδῶ τί θέλουν κίμει.

Προσημένω ἀκόμη καὶ τὸν ἀνθρωπὸν μου ὅπου ἔστειλα εἰς Πελοπόννησον, καὶ ἐλπίζω ὅτι ἕως αὔριον θέλει εἶναι ἐξῶ, καὶ τότε ὁποίας εἰδήσεις λάβω σὰς ιδεάζω ἀμέσως.

Ἔμαθα ὅτι οἱ εἰς Νεκρόπολιν Τούρκοι ἐτραβίχθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ Ζητινίου, ἀπελπισθέντες ἴσως ἀπὸ τὸ νὰ περάσουν διὰ τὴν Πελοπόννησον.

Τοὺς γενναίους χιλιάρχους καὶ πρεσβυτάς ἀσπάζομαι.

20 αὐγούστου 1822.

ἀπὸ Δογρί.

Ἐρωθε

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

αὐτὴν τὴν στιγμήν ἤλθεν ἓνας Καρπενισιώτης ἀπὸ Μισολόγ-γι, καὶ λέγει ὅτι τὰ ἐχθρικὰ Καράβια ἀνεχώρησαν, καὶ ἐν ᾧ αὐτὸς ἔφευγεν, ἔκαμναν σπάρτα χαρᾶς εἰς τὸ Μισολόγγι.

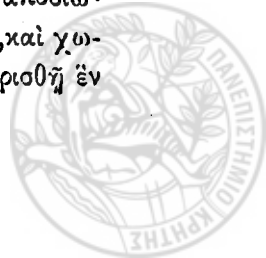
Ἐπιστολή 82η

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Στρατηγὸν κύριον Γεωργάκην Νικολοῦ
 Εἰς τὸ Γεννικὸν στρατόπεδον.

Γενναϊότατε στρατηγέ.

Μ' ὅλον ὁποῦ δὲν ἤμπορῶ νὰ γνωρίσω μακρόθεν οὔτε τὴν
 θέσιν τὴν ὁποίαν κρατεῖ ὁ ἔχθρὸς, οὔτε τὰ μέρη ἀπὸ τὰ ὁποῖα
 ἤμπορεῖτε, νὰ ριχθῆτε ἐπάνω του, δὲν θελετε εὐρῆ παράξενον
 τὸ νὰ σὰς εἰπῶ τὴν γνώμην μου περὶ αὐτοῦ τοῦ κινήματος.

Ὁ σκοπὸς δὲν εἶνε βέβαια μένον νὰ κάμωμεν τὸ γιουρῶ-
 σι, ἀλλὰ πρέπει νὰ προῖδομεν δὺν πράγματα α'. νὰ εἴμεθα
 ὅσον εἶναι δυνατὸν βεβαιότεροι ὅτι ἤμποροῦμεν νὰ τοὺς χα-
 λάσωμεν β'. ἂν δὲν θελήσῃ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς δώσῃ χαλασμέν, νὰ
 μὴ φύγωμεν ἄτακτα καὶ σκορπισθῆ τὸ ὄρδι ἀλλὰ νὰ τραχιχθῶ-
 μεν διὰ τὸ α'. χρειάζεται καλὴ παρατήρησις, ποῖα εἶναι τὰ
 πλέον ἀδύνατα μέρη τοῦ ἔχθροῦ, καὶ μὲ πόσον στράτευμα τὰ
 κρατεῖ, καὶ ἀναλόγως νὰ γενῆ τὸ κίνημα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη,
 καὶ μὲ τὸ ἐκλεκτότερον στράτευμά μας. διὰ τὸ β'. στοχάζομαι
 ἀναγκαῖον τὸ νὰ πλησιάσῃ πρῶτον τὸ στράτευμά μας, ὅσον
 τὸ δυνατὸν εἰς τὸ ἔχθρικόν, καὶ διαλέγωντας τοὺς τόπους νὰ
 κάμῃ διὰ νυκτὸς ταπούρια, καὶ ὅταν κάμῃ τὸ κίνημα ἐναντίον
 τοῦ ἔχθροῦ, πάλιν αὐτὰ τὰ ταπούρια νὰ μὴν ἀφεθοῦν ἄδεια,
 ἀλλὰ νὰ κρατῶνται ἀπὸ μερικοὺς ἐδικούς μας. ὥστε διὰ κάθε
 ἐνδεχόμενον νὰ ἴναι ἔτοιμα τὰ ταπούρια διὰ τὸ στράτευμά
 μας, ἀνῆθελε τραχιχθῆ ὁ μὴ γένοιτο. ἐκτὸς τούτου ἤμποροῦν
 νὰ γενοῦν καὶ προσποιήσεις καὶ γελάσματα, ὅτι διὰ νὰ τοὺς
 ριχθῶμεν ἀπὸ τὸ ἕν μέρος καὶ νὰ τοὺς πέρσωμεν εἰς ἄλλο,
 ἀλλὰ περὶ τούτων δὲν ἐκτείνομαι καὶ ἀφῆνω τὴν κρίσιν εἰς
 τὴν στρατηγικὴν σας ἐμπειρίαν δὲν ἤμπορῶ ἔμωσ νὰ ἀποσι-
 πήσω ἕν κίνημα, τὸ ὁποῖον ἤθελε μᾶς δύσῃ τὴν νίκη, καὶ χω-
 ρίς σκοτομὸν τῶν ἐδικῶν μας, ἂν ἐγένετο δηλ. νὰ χωρισθῆ ἕν

σῶμα ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας, ὅσον ἤθελε κριθῆ εὐλογον τὸ ὅποιον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Καρβασαράν, καὶ νὰ ρίψῃ μίαν διπλὴν Μπαταρίαν, ὃ ἐχθρὸς φυσικῶ τῷ λόγῳ ὁὰ στοχασθῆ ὅτι αὐτὸ εἶναι ἓνα Ἴμδαδι βαλτινῶν ἢ ἄλλων, καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ τὸν ριχθῆτε εἰς τὸ λουτράκι, ὅθεν θέλει ἐνασχοληθῆ εἰς τὸ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὰ ταπούρια του· τὸ σῶμα αὐτὸ ὅμως νὰ κινήσῃ ἀπὸ τὴν Καρβασαράν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Λαγκαδάς καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔπειτα νὰ καταβῆ εἰς Κοιμπότι, καὶ τότε νὰ ρίψῃ διπλὴν, καὶ τριπλὴν Μπαταρίαν, ἠξεύρομεν ὅτι εἰς τὴν Ἄρταν ἐχθρικὸν στρατεύμα δὲν εἶναι, καὶ ὁ ἐχθρὸς, ἅμα ὅπου λάβῃ τὴν εἰδησίαν, φοβούμενος μήπως καὶ πέσουν οἱ ἐδικοί μας εἰς τὴν Ἄρταν ὁὰ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τραβιχθῆ, διὰ νὰ προφθάσῃ τὴν Ἄρταν, τότε ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ τράβιγμα νὰ πέσουν ἐπάνω του οἱ ἐδικοί μας, καὶ νὰ τὸν κάμουν νὰ ἐνθυμῆται διὰ πάντα τὸ λουτράκι· εἶμαι τῶσον βέβαιος ὅτι αὐτὸ τὸ στρατήγημα ἐπιτυχάνει, ὥστε ἐπεθυμοῦσα νὰ βαλθῆ εἰς πράξιν, χωρὶς ἄλλο· διαβάσαι τὸ γράμμα μου πρὸς ὅλους τοὺς χιλιάρχους, καὶ ἂν ἐγκριθῆ αὐτὸ ὅπου σὰς γράφω, βίλετέ το εἰς πράξιν, ἂν πάλιν ὄχι λάβετε ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, καθὼς ἀνωτέρω σὰς γράφω, καὶ ὑγιαίνετε.

Ἐν Ἀυγούστου 1822 ἀπὸ σταμὰ

Δ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ Σ:βη

Γενναϊότατε στρατηγέ

Χθὲς ἔγραψα δύο γράμματα, τὸ μὲν εἰς ἑνὸς ἀνθρώπου τοῦ χιλιάρχου Μακρῦ, τὸ δὲ, διὰ Σουρουτζῆ, ἀποκρινόμενος εἰς τὸ ἀπὸ 23 γράμμα σου, καὶ προσθέτω ὅσα ἄλλα ἠξεύρω, αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔλαβα γράμμα ἀπὸ Πελοπόννησον, καὶ σὰς περικλείω τὰ ἔσωθεν ἀντίγραφα, τὸ μὲν τοῦ χιλιάρχου

Σέκερη, τὸ δὲ τῶν ὑποεφόρων περὲς τῆς ἐκ τῶν ὁποίων βλέπετε τὴν ἀλλίαν κατάστασιν τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ εἰς ποίαν ἀπελπισίαν εὐρίσκονται ὥστε τῶρα μάλιστα μὲ τοῦ στόλου τὴν ἀναχώρησιν ἔξεν εἶναι καμμία ἀμφιβολία ὅτι θέλουν ξεπλυθῆ διόλου· ἡ διοίκησις μετέβη εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, χώραν τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἁγ. Πέτρου, ὁποῦ εὐρίσκειται εἰς στάσιν νὰ ἐπιβλέπη καὶ τὰ πράγματα τῆς Πελοποννήσου, καὶ εἰς τὰς Νήσους καὶ εἰς τὴν χέρσον Ἑλλάδα. Λύριον ἢ μεθ' αἴριον θέλω λάβει καὶ ἄλλα γράμματα μὲ ἐπὶ τούτου ἀνθρωπὸν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, καὶ ὁποῖον Νέον μάθω σὰς εἰδοποιῶ ἀμέσως. Ὁ Παπᾶ Γεώργιος ἀπὸ Σεργούλαν μὲ γράφει ὅτι τὰ εἰς Νεοπόλιν συναθροθέντα στρατεύματα τῶν ἐχθρῶν δὲν εἶχον καμμία κίνημα εἴθε γὰρ λάθω καὶ ἀπὸ τὸ μέρος σας καμμίαν χαρῆν εἶδῃσιν, καθὼς εὐχομαι ἅπαντας τοὺς χιλιάρχους, καὶ Προεστῆτας ἀσπάζομαι,
26 Δυγούστου 1822 ἀπὸ σταμινὰ Ἐρωσθε

A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

καὶ ἄλλα γράμματα ἀπὸ Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν βεβαιοῦν τὴν νίκην τῶν καρδιῶν μας ἐναντίον ἐκείνων τοῦ ἐχθροῦ ὁποῦ ἤρχοντο μὲ στρατεύμα, καὶ τροφὰς εἰς Πελοπόννησον, καὶ ἦσαν συντροφουμένα ἀπὸ δύο φρεγάδες ἕξ ὧν τὴν μίαν ἐπῆραν οἱ ἐδικοί μας, ἄλλην εἶδῃσιν δὲν ἔλαβα ἀκόμη περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ἐπιστολὴ 84η

Γενναϊότατε στρατηγέ,

Χθὲς σ' ἔγραψα δύο γράμματα διὰ τοῦ Κυρ, τασοῦ τζιμπούρα τὰ ὁποῖα ἐλπίζω ὅτι ἔλαβες σήμερον· τὸ ἓν μάλιστα ἕξ αὐτῶν εἶχον περὶ πολλοῦ νὰ λάβῃς ἐν καιρῷ διότι σ' ἔγραφα τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον ἐστοχαζόμεν ἀρμοδιώτερον διὰ νὰ

κτυπηθῆ ὁ ἐχθρὸς, ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶναι ἔχω πεποιθῆσθαι ὅτι ἡ γενναϊότης σου θέλεις ἔλαβες τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, καὶ ὅτι τὸ κτύπημα θέλει γενῆ με τρόπον, ὥστε καὶ ἂν δὲν ἐπιτύχωμεν νὰ μὴν ἀναγκασθῆ τὸ στράτευμα νὰ φύγῃ, ἀλλὰ νὰ σταθῆ εἰς τὰ ταπούρια. Χθὲς ἔλαβα ἄπο Πελοπόννησον καὶ ἄλλα διπλᾶ καὶ τριπλᾶ γράμματα τόσον τῆς εἰοικήσεως, ὅσον καὶ ἄλλων διαφόρων, ἀπὸ τῶν ὁποῖα πληροφοροῦμαι ἐκ νέου τὴν κακὴν στάσιν τῶν ἐχθρῶν εἰς ὅλην τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὴν Πάτραν, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Παναᾶ, ὅστις ἐπῆρεν ἀρκετοὺς μαζὴν του, ἐκτὸς τῶν ὅσων ἔστειλε διὰ βοήθειαν εἰς Κόρινθον, ἔμειναν μόνον ἑκτακόνσιοι, καὶ εἰς τὸ Καστέλι τοῦ Μωρεᾶ ἄλλοι τριακόνσιοι.

κατὰ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ ἦλθον εἰς Βασίλειον, ἐν ᾧ ἀνεχώρει ὁ ἄνθρωπος μου, οἱ Τούρκοι τῆς Κορίνθου ἕως ἐπὶ ἧμισυ χιλιάδας ἀπελπισμένοι ἀπὸ ἄλλην βοήθειαν, καὶ στενοχωρημένοι, ἀπεφάσισαν νὰ φθάσουν διὰ τὴν Πάτραν, νομίζοντες ὅτι ἐκεῖ εὕρισκετο ἀκρίμη ὁ στόλος τους, ἀλλ' ἦσαν πιασμένοι καλὰ ὁ τόπος, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἐχάλασαν οἱ ἔδικοί μας τοὺς ἐκυνήγησαν ἕως ταῖς ἐλιαῖς τῆς Κορίνθου. Τὸ ἀνάπλι εἶναι στενὰ πολιορκημένον, καὶ ἐπιάσθησαν γράμματα τοῦ Ἀλη Πασᾶ πρὸς τοὺς ἔξω Πασάδες, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ βασταχθῆ περισσότερο ἀπὸ 15 τὸ πολὺ 20 ἡμέρας, αἱ ὁποῖαι ἕως τώρα καὶ ἐτελείωσαν. Ἡ διοίκησις μετέβη εἰς τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, ἐδέχθη καὶ τὰ γράμματα μου τὰ προβλήματα τῶν Σουλτανῶν καὶ ἀπεφασίσθη ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου νὰ σταλθοῦν ἀρκετὰ καράβια κατὰ τὸ φανάρι, διὰ νὰ βοηθηθοῦν μετὰ κάθε τρόπον εἰς Σουλτανῶν, τόσον μετὰ τὸ εὐγαλμα τῶν φαμιλλιῶν των, ὅσον καὶ στάλαιν τροφῶν. Ὁ ἐχθρικός στόλος ἔκαμε. κατὰ τὸ Τζιρίγον, ὡς λέγουν, δὲν ἤξεύρομεν ποῖον σκοπὸν ἔχει. Ἴσως

διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ Ἄναπλιοῦ νὰ ἔχη σκοπὸν νὰ δοκιμάσῃ νὰ ἐμβάσῃ τροφάς, ἢ νὰ θελήσῃ νὰ δοκιμάσῃ τι ἐναντίον τῶν Νήσων, ὅπως καὶ ἂν εἶναι ὅμως, ὃ στόλος μας εὐγῆκε βεβαίως καὶ οἱ Νησιῶται εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν θέλουν κάμει κάθε τι διὰ νὰ ἐμποδίσουν τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ, ἄμποτες νὰ μάθωμεν καὶ καμίαν θαλάσιον νίκην πρὸς περισσοτέραν ἀσφάλιαν τῶν ὑποθέσεων μας.

Σᾶς περικλείω καὶ ἔν γράμμα τοῦ Κολοκοτρώνη, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ παλαιὸν ὀλίγον, δίδει ὅμως ἀρκετὴν πληροφορίαν περὶ πάντων, εἴθε νὰ εἶχαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ τοὺς γράψωμεν ἀπὸ ἐδῶ χαροποιὰ νέα.

Μία φρεγάτα καὶ μία γολέτα φραντζέζικη, καὶ μία φρεγάτα ἐγγλέζικη, ἤλθον εἰς τοὺς μύλους τοῦ Ἄργου, διὰ νὰ βεβαιωθοῦν ἂν οἱ Τοῦρκοι ἔκαμαν προόδους εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἔμαθον τὴν καταστροφὴν των, καὶ ἀφ' οὗ ἀνταμώθησαν οἱ Κομαντάντες των μὲ μερικὰ τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως ἀνεχώρησαν.

Βεβαιοῦται ὅτι οἱ φαργιανοὶ ἐκτύπησαν καὶ ἐχάλασαν τὰ Καράβια ὅπου εἶρχοντο ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν μὲ στράτευμα διὰ τὴν Πελοπόννησον, οἱ Τοῦρκοι εἶχον διαφημίσει ὅτι ἔκαμαν φάτους τὸν Μωρέαν, καὶ αὐτοὶ ἤρχοντο οἱ μὲν διὰ νὰ πάρουν πλιάτσικα, καὶ σκλάβους, οἱ δὲ, μὲ ταῖς φαμιλιαῖς των, διὰ νὰ κατοικήσουν, καὶ τώρα ἐκατοίκησαν εἰς τὰ βάρη τῆς Θαλάσσης.

Τοὺς χιλιάρχους καὶ Προεστῶτας ἀσπάζομαι ἔρρωσθε.

27 Αὐγούστου 1822 ἀπὸ Ἀντολικόν

A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ἐπιστολή 85

πρὸς τὸν γενναῖον στρατηγὸν κύριον γιωργάκη νικολοῦ.
 εἰς στρατόπεδον ξηρομέρου
 στρατηγε σὲ πρὸς σκίνο εδο ηπες του πορτζιδου πιος ανιγη τα
 γραματα σου θε ναλαβι γοματα ο μιτσο χαλκιοτις ευθις τα-
 νίγη δουλος σας.

ΣΤΑΜΟΥΛΙΣ

Ἐπιστολή 86η

«πρὸς τὸν γενναῖον στατηγον κίριον γιωρνάκη νικολοῦ.
 «σημερον δεφτερα εἰς τας ἑφτα ἡδρα ἔφθασα εδὸ εἰς βραχώρι
 μὲ διακοσιους κραδαρήτας καὶ πέρνωντας ζαερὲν θέλει τραβή-
 ξωμαι τὰ ἴσα διὰ αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ ἦτον σουρνετζής νὰ ἐλοῦν
 σὰς εἶδω τὴν ἠδησιον τοῦ ἐρχομοῦ μας μὴν ἔχωντας νεώτερον
 μὲ ὄλον τὸ ἀδελφικὸν σέβας.

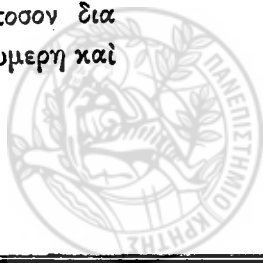
1822
 αὐγουστου 28 βοαχώρη.

ὁ δούλος καὶ ἀδελφός σας.
 ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

α τοὺς ἄρχοντας καὶ χιλιάρχους
 ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι.
 «ὁ μακριγιάννης σὲ προσκυνεῖ
 ὁμοίως καὶ ἐξάδελφος μου γιαννάκης.

Ἐπιστολή 87

στατήγε πρόσκή νώ
 διατὸ παξημάδι ὅπου γνώρηξες τη καλητέρω κυβερνατῶ
 ἀκόμα γραφε του καπηταν μητρο κευτουλιδα διανα διορηση
 80: πράματα διατὸν ηστηραν νὰ πὰν καὶ ναρθουν αυτα μας
 προφθανοῦν ἀκόμα να μας στήλι καὶ δεκα πραγματα να μὰς
 στηλι εδο στο ορδι να τα εχομεν δια χούσμετι τοςον δια
 τζεπχανα οσὸ καὶ δια ἄλλο καὶ ταοσα πραγματα τζουμερη καὶ

οτι κανενα εδο τορα να τα ακολουθη και στηλε μου τους ἀ-
γογηατες εδο δια να μου βοηθισουν να κατεβασω τολαβομενο
και μενω 1822 28 Αυγ.

ειστούς ορισμου σου
ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΖΑΡΙΣ

στηλεμου και τον γιατρό τορα δια να σκοθο

"Εγγραφον 88

ἀριθ. 1201 του Πρωτοκόλου
Μ. Η. 14

εις την απάντησιν ν' αναφέρεται ο αριθμός και ή ημέρα.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ

Δυνάμει του από 11 Μαΐου από Α. 1399 Θεσπέσματος
του Βουλευτικού Σώματος

Διέταξε και διατάτει τ' ακόλουθα

- Α'. ο Κύριος Γεώργης Νικολού Βαρνακιώτης και διὰ τήν εις
τά στρατιωτικά έμπειρίαν του, και διὰ τον ύπερ Πατρι-
δος διακαή ζήλον του διορίζεται στρατηγός.
- Β'. ώς τοιοῦτος θέλει έχει την Γεννικήν διεύθυνσιν όλων των
σαρατιωτικῶν επιχειρημάτων εις την περιφέρειαν της Δυ-
τικής χέρσου Ελλάδος.
- Γ'. ή Παρούσα διαταγή επέχει τόπον τακτικού αποδεικτι-
κού διὰ τον βαθμόν της στρατηγίας του.

την ά. σπτεβρίου αωκβ'.

(Γ.Σ.)

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ἀντι γεννικού γραμματέως

Α. ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ

καὶ οἱ Κραββαρίται, ἔστειλα διὰ νὰ πληροφορηθῶ καλῆτερα
καὶ ἂν εἶνε πιθανὴ ἢ ἐπιτυχία νὰ τὸ δοκιμάσωμεν.

4 Ἰουλίου 1822

* Ἐρρωσθε

ἀπὸ Ἀνατηλικῶν

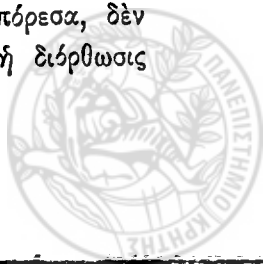
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ 91η

Γενναϊότατε στρατηγέ.

Εἰς τὸν χιλιάρχον γενναῖον Μπουκουβάλαν ἔδωσα τὰ ἀναγκαῖα γράμματα διὰ τὰ Ἄγραφα καὶ τὸ ἀπὸ 29 τοῦ παρελθόντος γράμμα σας, καὶ ἔρχεται αὐτοῦ διὰ νὰ ἐροδιασθῇ μὲ ὅσα ἄλλα ἀναγκαῖα· δὲν εἶναι βέβαια περιττὸν τὸ νὰ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῶν Ἀγράφων ἔλαβε κακὴν μορφήν, καὶ ὅτι ἂν ὁ Μπουκουβάλας ὑπάγῃ χωρὶς δύναμιν καὶ ὁ ἴδιος ἴσως κινδυνεύει καὶ τίποτε δὲν κατορθοῦται, μάλιστα ἐπαπειλεῖται μέγας κίνδυνος, διὰ τοῦτο στοχάζομαι ἀναγκαῖον νὰ συντροφευθῇ μὲ δύναμιν ἀρκετὴν, καὶ τοιαύτη εἶναι τὸ σῶμα τῶν Κραββαριτῶν, ὁ χιλιάρχος Θεοδωράκης μὲ τοὺς ἰδικούς του· ὁ Καπ. Λάζος Ροδινεχῆς μὲ τοὺς ἰδικούς του περὶ τοὺς 60 τὸν ἀριθμὸν, διότι τότε εἶναι ἐλπίς νὰ γενῆ τι.

Ἐν τούτοις ὁ χιλιάρχος Μπουκουβάλας ζητεῖ τζεπχανέ, καὶ ἔχει δικαίον, διότι ἔχει χρεῖαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἠξέυρω πόθεν νὰ οἰκονομίσω αὐτὰς τὰς χρεῖας μὲ τὴν τρέχουσαν ἀταξίαν, καὶ ὅταν ποτὲ κοινὴ κάσσα δὲν συστήνεται, οὔτε ἐμβαίνου εἰς αὐτὴν τὰ κοινὰ ἐσοδήματα, διὰ νὰ ἐξοικονομῶνται καὶ αἱ κοινὲς χρεῖαι, ὅσον καὶ ἂν ἐπάσχησα μὲ τὸ καλὸν, ποτὲ δὲν ἐκατορθώθη τίποτε, τὰ κοινὰ εἰσοδήματα χάνονται, λογαριασμοὶ δὲν δίδονται, ἐνίκια δὲν πληρώνονται· ἐγὼ οἰκονόμησα ἐξ ἰδίων μου, ὅσον ἠμπόρεσα, δὲν ἠμπορῶ ὁμῶς περισσύτερον, καὶ ὅταν δὲν γινῆ ἡ διόρθωσις

δὲν βλέπω πόθεν ἔχουν νὰ ἐξοικονομηθοῦν αἱ χρεῖαι τῆς Πα-
τρίδος.

Περὶ τούτου θέλει σὰς ὁμιλήσει ὁ Κύριος Μπουκουβάλας
καὶ ὁ ἐπὶ τοῦτο στελλόμενος Κύριος Πραϊῆδης, καὶ συνεργήσατε
εἰς τὸ νὰ διορθωθῇ ἡ ὑπόθεσις. ἔρρωσθε

4 Ἰουλίου 1822 ἀπὸ Ἄνατολικῶν

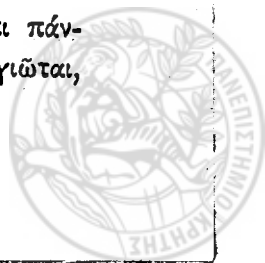
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ 92η

Γενναϊότητα στρατηγέ.

*Ἐλαβον τὸ ἀπὸ 3 τοῦ τρέχοντος γράμμα σου, καὶ εἶδον τὰ
ὅσα μου γράφετε περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν Ἀγράφων, καὶ τὸν
σκοτομὸν ὑποῦ ἠκολούθησεν εἰς Βάλτον. Ἐξεκίνησα καὶ πάλιν
ἀμέσως σουρατζῆ πρὸς τὸν Καραϊσκάκη, γράφω πρὸς
αὐτὸν νὰ τραιχθῇ ἐξ ἅπαντος, διὰ νὰ ἠσυχάσῃ πλέον καὶ τὸ
βιλαγέτι τῶν Ἀγράφων τὸ ὅπολον ἐξ αἰτίας τῆς διαφωνίας
ἔπαθε τόσα, καὶ τόσα καὶ νὰ μὴν ἀπορρεπελεύσῃ καὶ ὁ Βάλ-
τος, ἂν ὑπακούσῃ ὁ Γιαννάκης Μπουκουβάλας ἡμπορεῖ νὰ
ὑπάγῃ καὶ μὲ ὀλίγην δύναμιν, ἂν φερθῇ παράκως τότε πρέ-
πει νὰ τὸν δοθῇ ἀφεύκτως ἰκανὴ δύναμις, ἡ γενναϊότης σας
ἔχει ὅλην τὴν ἰκανότητα καὶ φρόνησιν, διὰ νὰ ἀκολουθή-
κατὰ τὴν ἀνάγκην· στοχάζομαι ἀναγκαῖον νὰ γράφετε καὶ
πρὸς τὸν χιλίαρχον Ἀνδρέα Ἰγκου, καὶ πρὸς τὸν Βαλτινὸν,
οἱ ὅποιοι εἶχον παλαιὰς σχέσεις μὲ τὸν Καραϊσκάκη, καὶ
μάλιστα ὁ Βαλτινός, νὰ πασχῆσῃ νὰ μὴν ἐξαπλωθῇ περισσό-
τερον ὁ σκοτομὸς, διὰ νὰ μὴ γενῇ μεγαλύτερον τὸ κακὸν,
ἀλλ' ἂν εἶναι δυνατὸν, νὰ συμβιβάσουν τὸ πρᾶγμα· ἐπιστρέ-
φεται τὸ γράμμα τοῦ Βαλτινοῦ καὶ τὴν ζήτησιν σας.

Ἡ ἀπόφασις τὴν ὅπολαν ἐκάματε διὰ νὰ εὑρίσκονται πάν-
τοτε εἰς τὸ στρατόπεδον 1000 Ἐηρομερίται, 1000 ζωγιῶται,

500 Βόνιτζανοί, και 500 Βλοχαίται, είναι πολλά καλή φανήτε διμω και αύστηροί πρὸς τοὺς λειποτακτοῦντας, διὰ νὰ φυλαχθῆ. Ἐδῶ ἐκάησαν τὰ σπήτια τῶν ἀπέιρων φυγάδων, και τοὺς ἐδιαγουμάτησαν τὸ πρᾶγμά των, τὸ ὁποῖον ἔκαμιν ἀρκετὴν ἐντύπωσιν, και εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ξαναφεύγουν.

*Ἐμαθον ὅτι ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ὁποῦ ἦσαν εἰς Λουτράκι ἐπέρασαν ἀρκετοὶ εἰς Βόνιτζαν, δὲν ἤξεύρω ἂν εἶνι ἀληθὲς, ἐπειδὴ δὲν μὲ τὸ γράφετε, ἂν εἶναι ὁμω ἀληθὲς ἐνδέχεται νὰ τὸ ἔκαμιν μὲ σκοπὸν ὁποῦ ἂν τοὺς ριχθῆτε εἰς Λουτράκι, νὰ ἔλθουν αὐτοὶ ἐμδᾶτι ἀπὸ τὴν Βόνιτζαν, δὲν μὲ φανερώσατε ὁμῶς ἂν ἔχουν καλὰ ἐνδυναμομένον τὸ λουτράκι, διότι ἀναλόγως τότε χρειάζεται μεγαλητέρα προσοχὴ εἰς τὸ κίνημά σας, διότι ὅταν εἶναι δυνατὰ τὰ ταπούρια δὲν πέρνονται εὐκόλα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ δὲν χρειάζεται περὶ τούτου νὰ σᾶς δώσω μακρόθεν γνώμην, διότι ἀπὸ κοντὰ βλέπετε καλήτερα τὰ πράγματα· τὸ μόνον σχέδιον εἰς τὸ ὁποῖον ἤμπορούσα σχεδὸν νὰ εἶμαι βέβαιος, και τὸ ὁποῖον πρὸ καιροῦ σᾶς ἔγραψα, ἦτον ἐκεῖνο τὸ νὰ φοβερισθῆ ἢ *Ἄρτα, διὰ νὰ τραβιχθοῦν οἱ ἐχθροὶ και ἀτουφέκιστοι ἀπὸ τὸ Λουτράκι.

Διὰ τὰ καράβια ὁποῦ γράφετε δὲν εἶναι εἰς τὸ παρὸν κανένας φόβος, ἐδῶ τὰ τρία τούρκικα ὁμοῦ εἰμιναν εἰς Πάτρας δὲν ἤμποροῦν νὰ κάμουν καμμίαν ζημίαν ἐν ᾗ μάλιστα οὔτε στρατεύματα τῆς ξηρᾶς εὐρίσκονται εἰς Πάτραν, σήμερον ἤλθεν ἰδηρὸς ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ὅχι ὁμωσ διὰ γραμμᾶτων, ὅτι ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν Κάββο-Μαλέαν. διευθυνόμενος διὰ τὰ Δαρδανέλλια, τὸ ὁποῖον ἂν εἶναι ἀληθὲς, ἀφεύκτως ἔχομιν ἐδῶ τὰ καράβια.

Τοὺς γενναίους χιλιάρχους, και Προεστῶτας ἀσπίζομαι.
*Ἐρρωσθε

5 Ἰουλίου 1822 ἀπὸ Ἀνατολικὸν

Δ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολή 93

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν Κύριον Γεώργιον Νικολοῦ
Εἰς Πλάτανον.

Γενναϊότατε στρατηγέ!

Σᾶς περικλείω τὰς ἀπὸ Ζακύνθου εἰδήσεις. σήμερον ἔλαβον τὸ διὰ τοῦ Β. Πανᾶ γράμμα σου, ἐπειδὴ ὅμως διαλαμβάνει τὸ ἐναντίον τῶν ὄσων προσημείωσα μὲ τὸν Γιαν. Μπουκουβάλαν δὲν ἤξεύρω ποιά εἶναι ἢ καθ' αὐτὸ γνώμη σου, καὶ φανέρωσε με. ἐγὼ μ' ὄλον τοῦτο ἔλαβα κάποια μέτρα, διὰ νὰ μὴν ἀργοπορήσῃ τὸ πρᾶγμα ἂν εἶνε νὰ γενῇ Ἐρρωσο
6 76αίου 1822. Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ἀπὸ Ἀνατολικῶν

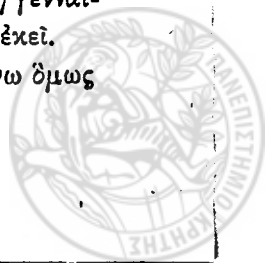
Ἐπιστολή 94η

Γενναϊότατε στρατηγέ.

Περικλείω τρία γράμματα, τὰ ὅποια ἐστοχάσθην ἀναγκαῖα νὰ γραφοῦν πρὸς τοὺς καπετανέους Γῶγον, Κουτελίδαν, καὶ στουρνάρην, ὅθεν ἀφ' οὗ τὰ διαβάσης διευθύναι τα πρὸς τὸν Καπετὰν Γῶγον, διὰ νὰ στείλῃ τὰ ἄλλα δύο γράφαι καὶ ἡ γενναϊότης σου πρὸς τοὺς ἰδίους τὰ δέοντα, ἂν τὸ στοχάζεσαι ἀναγκαῖον.

Ἔμαθα ὅτι ἦλθον καὶ ἄλλα γράμματα τοῦ Ὁμὲρ πασᾶ, εἰς τὰ ὅποια γράφει ὅτι θέλει τὸν Ἄγον εἰς τὴν Λαγκάδαν. δὲν μὲ ἰδεάσατε περὶ τοῦτου. στέλλωντας μὲ τὴν κόπιαν αὐτῶν, φαιρῶσατέ με καὶ ποίαν σκέψιν ἐκάματε. δὲν ἦτον ἐπιθυμητὸν ὅμως νὰ ἐλθῇ εἰς Λαγκάδαν ὁ Ἄγος, διὰ νὰ μὴν ἰδῇ τὴν κατάστασιν ἐκείνου τοῦ ταπυριοῦ, καὶ πληροφορηθῇ καλῆτερα τὰ τρέχοντα εἰς τὸν Βάλτον, μάλιστα ἐποῦ καὶ ἡ γενναϊότης σου δὲν ἤμπερῆς ἴσως καὶ λείψης, καὶ νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ.

Δὲν ἤξεύρω τι Νεώτερον κατὰ τὸ παρόν. περιμένω ὅμως

τὴν ἐπιστορφήν τοῦ ἀνθρώπου ὁποῦ ἔχω εἰς Πελοπόννησον,
καὶ ὅτι μάθω θέλω σὰς ἰδεάσει. *Ἐρρωσθε.

9 Ἰουλίου 1822
ἀπὸ Ἀνατολικόν.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔλαβα τὸ γράμμα σου ἀπὸ 7 τρέχοντος καὶ
τὰ ἀντίγραφα τῶν γραμμάτων τοῦ ἡμέρ Πασᾶ, καὶ ἄγου, ἀ-
μέσως ἐξεκίνησα ἄνθρωπον διὰ Πελοπόννησον, ἔγραφα καὶ
πρὸς τὸν Σαδῆμαν, καὶ πρὸς τὸν Σαφάκαν, καὶ εἰς ὄσους ἄλ-
λους ἦτον ἀναγκαῖον. Ἐὰν μὲ γράφετε ὅμως ἂν ἐδώσατε κα-
μίαν ἀπόκρισιν, καὶ ποῖαν, καὶ περιμένω νὰ μὲ εἰδοποιήσετε
περὶ τούτου.

*Ἐγγραφοῦ 95

ἀριθ. 1199

Εἰς τὴν ἀπάντησιν ν' ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ἡμέρα.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ

Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου ὑπὸ Α. 1399 Θεσπίσμα-
τος τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος.

Διέταξε καὶ διατάττει τ' ἀκόλουθα

- Α'. ὁ Κύριος Γιώτης Νικολοῦ Βαρνακιώτης διὰ τὴν εἰς τὰ
Πολεμικὰ ἐμπειρίαν του, καὶ διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἀρετὰς
του διορίζεται χιλιάρχος.
- Β'... ὁ Γενναϊότατος στρατηγὸς Γεώργιος Νικολοῦ θέλει ἐ-
νεργήσει τὴν παροῦσον διαταγὴν.

*Ἐξ Ἀνατολικοῦ
τὴν 12. Σεπτ. αωκδ!

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

"Εγγραφον 96

Ἄριθ. 1198 τοῦ Πρωτοκόλου

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ

Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου ὑπὸ Α. 1399 θεσπίσματος
τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος

Διέταξε καὶ διατάτει τὰ ἀκόλουθα.

Α'. ὁ Κύριος Ἰωάννης Νικολοῦ Βαρνακιώνης διὰ τὴν Πο-
λεμικὴν τόλμην καὶ ἐμπειρίαν του, καὶ διὰ τὰς στρατιωτικὰς
ἀρετάς του ὀνομάζεται χιλίαρχος.

Β'. ὁ Γενναῖος στρατηγὸς Γεώργης Νικολοῦ θέλει ἐνεργ-
γήσει τὴν παραῦσαν διαταγὴν.

τὴν 17. Σεπτ. ακηδ'.

Α: ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

"Εγγραφον 97

Ἄριθ. 1200 τοῦ Πρωτοκλ.

εἰς τὴν ἀπαντ. ν' ἀναφέρεται ὁ ἀριθ. καὶ ἡ ἡμέρα.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ

Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου ὑπὸ Α. 1399 θεσπίσματος
τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος

Διέταξε καὶ διατάσει τὰ ἀκόλουθα:

Α'. Ἐπειδὴ αἱ περιστάσεις τῆς Πατρίδος ἀπαιτοῦσι τὴν εἰς
τὴν Πελοπόννησον ἐπιστροφὴν μου, καὶ μετὴν ἀπουσίαν
μου ἢ διεύθυνσις τῶν Πολιτικῶν εἰς τὴν Δυτικὴν χέρσον
Ἑλλάδα μένει ἀσύστατος, καὶ ἀκυβέρνητος, μετὰ τὸ νὰ μὴ
εἰσέλθῃ εἰσέτι ἡ ἐπιθυμητὴ εὐταξία, καὶ κατάστασις τῶν

διαφόρων κλάδων τῶν πολιτικῶν ὑπουργημάτων διορίζεται Γενικὸς διευθυντὴς τῶν πολιτικῶν ὁ Γενναϊάτατος στρατηγὸς Γεωργάκης Νικολοῦ.

Β'. ὁ αὐτὸς ἐπιφορτίζεται νὰ Παραστήσῃ σχέδιον τῆς ἀρμοδιωτέρας διαρρυθμίσεως τῶν Πολιτικῶν εἰς τὰ ἐπαρχίας τῆς χέρσου Ἑλλάδος σύμφωνον ὅσον ἔνεστι μετὸν ὁποῖον ἢ διοικήσεις ἐψηφίσαστο ὀργανισμὸν τῶν Νήσων καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος.

Γ'. Ὅλοι οἱ ἐπὶ τὸ παρὸν εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τῆς Δυτικῆς Χ. Ἑλλάδος εὐρισκόμενοι πολιτικοὶ ὑπουργοὶ ἢ ἔφοροι θέλουν ἀναφέρεσθαι πρὸς τὸν εἰρημένον στρατηγόν, ὅστις θέλει ἔχει τὴν Γενικὴν ἀνταπόκρησιν τῶν Πολιτικῶν ὑποθέσεων ἀμέσως μετὴν Μίνιστρον τὸν ἐσωτερικῶν, καὶ δι' αὐτοῦ θέλει λαμβάνει τὰς περὶ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων προστογὰς τῆς διοικήσεως.

ἐξ Ἀνατολικοῦ

τὴν 13/ Σεπτ. αὐχθ'

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

(Γ.Σ.) ἀντὶ Γενικοῦ Γραμματέως

Α. ΠΟΛΙΤΩΓΓΙΔΗΣ

Ἐπιστολὴ 98η

Γενναϊάτανε στρατηγέ.

*Ἐλαβον τὸ διὰ τοῦ Κυρίου Συμεῶν γρόμμα σου καὶ ἤκουσα ἀπὸ τὸν ἴδιον ὅσα μ' ἐμήνυσας.

Σὲ στέλλω διὰ τοῦ ἰδίου τὰ τέσσαρα ἀντίγραφα κατὰ τὴν ζήτησίν σου.

Τὸ πέρασμαί μου εἰς Πελοπόννησον θέλω βάλει εἰς πρᾶξιν καθὼς με ἐμήνυσας ὅταν ἴδω τὴν τελευταίαν ἀνάγκην.

Πόσον με ἐτάραξεν ἡ διάλυσις τοῦ στρατοπέδου τοῦ Πλατάνου εἶναι ἀδύνατον νὰ σὲ τὸ περιγράψω καὶ μάλιστα ὅταν

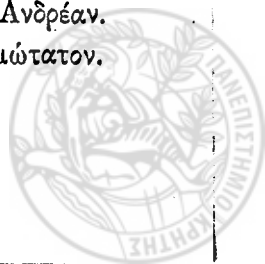
είδον τὸ μωρὸν καὶ ἀνόητον σχέδιον τῆς ὀχυρώσεως τοῦ Μεσολογγίου ἐγὶνα ἄλλος ἐξ ἄλλου ἔγραψα καὶ εἰς τὸν Μακρὸν, καὶ εἰς ὅλους ὅσους ἐστοχάσθην ἀναγκαῖον νὰ γράψω, ἀποδεικνύων ὅτι τὰ φυσικὰ σύνορα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ διαφεντεύσωμεν εἶναι ἡ Λαγκάδα καὶ τὸ Ἐηρόμερον, καὶ ὅταν δὲν ἠμπορέσωμεν νὰ βασταχθῶμεν εἰς τα γεφύρια, τὰ περάσματα τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ δυνατὰ μέρη τοῦ Βλοχοῦ καὶ Ἀπεκούρου, καὶ ὄχι εἰς ταῖς χώραις ὁποῦ καὶ δέκα χανδάκια ἂν κάμωμεν δὲν κατορθώνομεν τίποτε· ἀπὸ χθεσινὸν Γράμμα τοῦ Μακροῦ βλέπω ὅτι συνῆλθε, καὶ ἐγνώρισε πόσον τὸν ἠπάτησαν οἱ κακοὶ σύμβουλοι του.

Τοῦ Βλοχοῦ ἡ ὑπόθεσις ἔφερε πάλιν ἄλλην ταραχὴν, καταγίνομαι μ' ὄλον τοῦτο νὰ εὐγούῃ οἱ Βλοχαῖται, καὶ νὰ ἐλθοῦν εἰς τὴν Λαγκάδα, ἔπου ὑπόσχεται νὰ ὑπάγῃ καὶ ὁ Μακρὺς. Ἐγγραφα καὶ πρὸς τὸν Σαδῆμαν, Γιολδάσην, καὶ Κραδβαρίτας διὰ νὰ προσφάσουν. Ἴσως ἀποφασίσω νὰ ὑπάγῃ καὶ ὁ ἴδιος διὰ νὰ τοὺς παρακινήσω περισσότερον.

Ὅσα καὶ ἂν λέγουν, ἢ καὶ φρονοῦν μερικοὶ ἀνόητοι, ἐγὼ εἶμαι βέβαιος, στρατηγῆ, ὅτι δὲν θέλεις σβύσει τὸ ὄνομα σου εἰς τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ θέλεις κάμει τὸ χρέος σου, ὡς καλὸς Πατριώτης· Προσμένω νὰ με ἰδεάσης τί ἀπέκαμες με τὴν ἀντάμοσιν σου, τί ἠμπόρεσες νὰ πληροφορηθῆς εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ τόσον περὶ τῶν δυνάμεων τῶν ἐχθρῶν, ὅσον περὶ Σουλίου.

Ἐγὼ μένω ἀφρόντιστος βέβαιος ὢν ὅτι θέλεις με ἔδεάση διὰ κάθε τι.

Ἐλαβα γράμματα ἀπὸ τὸν Ἰγνάτιον, εἶναι ὅμως παλαιὰ, διότι ἦλθον πρὸ καιροῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον, καθὼς πληροφορεῖται καὶ ἀπὸ τὸ γράμμα ἑποῦ σὰς στέλλω τοῦ ἰδίου πρὸς τὴν γενναιότητά σου, καὶ πρὸς τὸν χιλιάρχον Ἀνδρέαν. Τὸ πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον σὰς παρακινεῖ εἶναι ὠφελιμώτατον.

τὸ ἐξήγησα καλῆτερα πρὸς τὸν Κύριον Συμεὼν διὰ νὰ σᾶς τὸ παραστήσῃ.

Ἐὶς Κογγρέσον βεβαίως ἄρχησε, καὶ ἐστάλησαν ἄνθρωποι καὶ ἐκ μέρους τῆς διοικήσεως (τοῦτο ἄς μὴ τὸ ἤξευρῃ ἄλλος, διότι δὲν συμφέρει) ἢ ἀποστολὴ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἔγινε κατὰ παρακίνησιν τῆς Ρωσσίας. Ἐὰ πράγματα δὲν θέλουν ἀργοπορήσει. καθὼς φαίνεται

Θέλω κάμει κάθε τρόπον διὰ νὰ ἐλθῇ βοήθεια καὶ ἀπὸ Πελοπόννησον, ἀλλὰ διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἢ βοήθεια πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἢ ἀπόφασιν τοῦ κόσμου νὰ πολεμήσουν, ἄλλως καμμιά ξένη βοήθεια δὲν ὠφελεῖ.

Εἶναι περιτὸν νὰ σᾶς εἶπω τί φρονῶ περὶ τοῦ ὑποκειμένου σας, ἂν ἀμφιδάλλης, ἀμαρτάνεις· τὰ πράγματα τέλος πάντων ἄς τὸ μαρτυρήσουν. Ὅσα λοιπὰ θέλει σᾶς εἶπη ὁ Γραμματοκομιστής.

ἔρρωσο

17 7εβρίου 1822 ἀπὸ Ἀνατολικὸν

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ 99η

Γενναϊότητα στρατηγέ.

Χθὲς διὰ τοῦ Κυρίου Συμεὼν, σ' ἔγραψα εἰς πλάτος, σήμερον δὲν ἔχω σχετικὸν τί ἄλλο νὰ προσθέσω νεώτερον, ἀλλ' ἐπειδὴ εὐρέθῃ εὐκαιρία δι' αὐτοῦ, δὲν ἔκρινα εὐλογον νὰ σιωπήσω. Τοῦ Βλοχου ἢ ὑπέθεσις τρέχει πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν ἀκαταστασίαν, διὰ νὰ κάμω τὴν δυνατὴν διόρθωσιν στοχάζομαι νὰ μεταβῶ αὖριον εἰς τὰ κεραισβίτικα, νὰ φέρω ἐκεῖ καὶ τὰ δύο μέρη, καὶ νὰ πασχίσω νὰ εὐγῇ ὁ κόσμος. Ἐλπίζω ὅτι θέλω φέρει καὶ τοὺς Ἀποκουρίτας, καὶ Κραββαρίτας, καὶ ὄσους ἄλλους ἤμπορέσω. ἂν αἱ ταραχαῖς τοῦ Μπερατίου καὶ Λυλωνος εἶνε μεγάλαι, εἶνε σχεδὸν βέβαιον ὅτι ὁ ἡμῆρ πασᾶς θέλει πα-

σχίσει νὰ καλληυχάσῃ πρῶτον ἐκείνας καὶ ἡμεῖς δὲν θέλομεν ἔχει τόσον κόπον νὰ βασταχοῦμεν κάμετε κάθε τρόπον νὰ καταπίσεται τοὺς Βαλτινοὺς νὰ σταθοῦν εἰς τάρματα, δὲν φοβοῦμαι μόνον τὴν ὀργὴν τῶν ἐχθρῶν, ὅσον τὴν ἀδιαφορίαν τῶν ἰδικῶν μας. διότι αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁμὲρ Πασᾶς εἶχεν ἐμβῆ εἰς Λεβαδίαν, Ἀθήνας Θήβας κτλ. καὶ μὲ στρατεύμα ἐκλεκτῶν, καὶ περυσίου, ἀλλ' ὅταν ἀπὸ παντοῦ εὔρε τουφέκι, καὶ ἔμεινε εἰς ἓνα κάμπον γυμνὸν, τί ἠμπόρεσε νὰ κατορθώσῃ. αἱ τοποθεσίαι μας ἐδῶ εἶναι καλῆτεροι ἀπὸ ἐκείνας, καὶ τὸ τουφέκι τοῦ Καρλιλίου εἶνε ἀσυγρίτως δυνατότερον ἀπὸ ἐκεῖνο τῆς Λιβαδιάς, φθάνει νὰ εἶναι καὶ ἡ θέλησις τοῦ Κόσμου, καὶ ποτὲ δὲν ἀπελπίζομαι, μάλιστα, ὅπου ἔχομεν ἐμπρὸς τὸν λειμῶνα, καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ Κογγρέσου, καὶ βοηθείας τέλος πάντων ἀπὸ τὰ περίξ μέρη, ὅταν βαστάξωμεν. Δὲν ἔχω καμμίαν ἰδέαν τῶν πρακτικῶν σου, τῶν δυνάμεων καὶ τῶν σκοπῶν τοῦ ἐχθροῦ, τῆς ὑποθέσεως τοῦ Σουλίου, καὶ τῆς ἀποφάσεως τῶν Βαλτινῶν, περιμένω νὰ μὲ ἰδεάσῃς δι' ὅλα αὐτά. Ὅσα μ' εἶχες ζητήσεις σ' ἔστειλα διὰ τοῦ Κυρίου Συμεῶνος. Ἐρρωσε.

18 76ρίου 1822

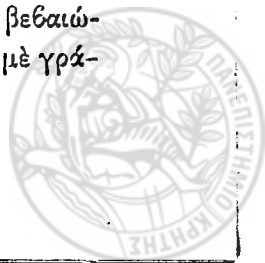
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

ἀπὸ Ἀνατολικῶν.

Ἐπιστολὴ 100

Γενναϊότατε στρατηγέ.

Ἐλαβον τὸ γράμμα σου διὰ τοῦ Κυρίου Συμεῶν, καὶ ἐνόησα τὰ γραφόμενα. Οἱ προσοτοὶ εὐρεθέντες ἐδῶ ἔλαβον τὸ πρὸς αὐτοὺς γράμμα· καὶ διὰ τῆς ἀπαντήσεώς τῶν σὲ προσκαλοῦν νὰ ἔλθῃς εἰς Βραχωρί, ἔπου καὶ οἱ ἴδιοι μεταβαίνουσι· ἡ γνώμη μας εἶναι νὰ προφθάσῃ καὶ ἡ Γενναϊότης σου τ' ὀγληγρότερον διότι πύραξις γίνεται ἀρκετῇ, καὶ ἠμπορεῖ νὰ γενῆ ἀπάντησις τοῦ κακοῦ· λοιποῦμαι ὅμως ὅπου μὲ βεβαιώνης διὰ τοῦ Βάλτου τὸ προσκύνημα, τὸ ὅποιον δὲ μὲ γρά-

φης ὁμως μὲ πόλας συμφωνίας ἔγεινε, καὶ πῶς, καὶ διὰ μέσον τίνων. καὶ ἂν ἔγινε μὲ κοινὴν γνώμη ν, διότι ἄλλως καὶ ἂν ἐπροσκύνησαν μερικοὶ καὶ οἱ ἐπίλοιποι κτυποῦν δὲν ἠξέυρω τί θὰ γενῆ. εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ εἰς Ἄρταν πολυήμερος διατριβὴ σου χωρὶς νὰ κάμης τὸν τρόπον νὰ μινῆσης, ἂν ὄχι διὰ γράμματος, κἂν ἐκ στόματος τίποτε, ἔκαμε πολλοὺς νὰ λέγουν καὶ νὰ φρονοῦν κακὰ· ἡ παρουσία σου ὁμως καὶ ἡ ἀπέφασίς σου τὴν ὅποια παρρησία ἡμπορεῖς νὰ κηρύξης θέλουν δεῖξει τὸ ἐναντίον. γράψε ἀμέσως καὶ πρὸς ὅλους τοὺς προεστοὺς τοῦ Ἐηρομερου διὰ νὰ ἐλθοῦν καὶ αὐτοί. Ἐρρωσο βέβαιος ὅτι μένω πρὸς τὴν γενναιότητά σου πάντοτε ὁ αὐτός.

23 7βρίου 1822

ἀπὸ Κηροσ. Καλύδια.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ἐπιστολὴ 401η

Πρὸς τὸν γενναιόνατον στρατηγὸν Κύριον

Γεώργιον Νικολοῦ

Κίς Χρυσοβίτζαν ἢ ὕπρυ εὐρίσκεται

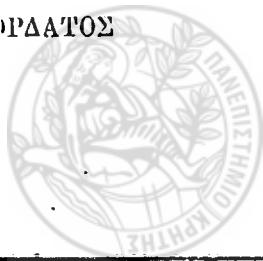
Γενναιότατε στρατηγέ!

Ἔλαβον τὸ γράμμα σου καὶ εἶδα τὰ γραφόμενα, καὶ ἤκουσα τα παρὰ τοῦ διδασκάλου, διώρισα τοὺς προεστοὺς νὰ ἐλθοῦν εἰς Ριγάνην διὰ νὰ γινῆ ἡ ἀντάμωσις, καὶ τὸν Καπ. Μάρκον καὶ Καπ. τζόγκαν νὰ στείλουν ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπον, στέλλω καὶ ἐγὼ ἢ τὸν πραῖδην, ἢ κανένα ἄλλον τῶν ἰδικῶν μου, καὶ ἐλπίζω ὅτι διορθώνονται ὅλα μὲ τὴν βοήθειον τοῦ Θεοῦ· τῶν πουργουριῶν τὸ στάλαμα, στρατηγέ, ἐξίππασε πολὺ τὸν κόσμον. ἐγὼ ἂν μέχρι τέλους ἐμεινα, οἶον μὲ ἤξευρες, ἡμπορεῖς μὲ τὸν καιρὸν νὰ τὸ πληροφορηθῆς. ἡ συνομιλία σας θέλει τὰ καθαρῶσει ὅλα. Ἐρρωσο·

27 7βρίου 1822

ἀπὸ Καλύδια.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολή 102

Ἐκλαμπρότατε καὶ Σεβαστὲ Πρίγκιψ.

Χθὲς τὸ πρωὶ ἔν μπαστημέντο Τούρκικον ἐρρίφθη ἀπὸ ἄγνοιαν εἰς τὰ ξηρὰ τοῦ στόματος τοῦ ποταμοῦ φίδαρος δηλ. τοῦ Μεσοχωρίου· αὐτὸ ἔφυγεν ἀπὸ Καστέλια μὲ 126 ἄλθανοὺς, ἀναχωρήσαντας ἐκείθεν διὰ νὰ περάσωσιν εἰς Πρέβεζαν μᾶς ἐδόθη λοιπὸν αὐτῇ ἢ εἰδησις, καὶ ἀμέσως ἔτρεξαν καὶ ἐντεῦθεν πολλοὶ διὰ τῆς θαλάσσης καὶ ξηρᾶς ἐπάσχησαν χθὲς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἔχοντες καὶ δύο Κανόνια διὰ νὰ χυλάσωσι τὸ μπαστημέντο, ἀλλ' ὀλίγον τὸ ἔβλαψαν.

Σήμερον ἔπεσον εἰς ὀμιλίαν διὰ νὰ παραδοθῶσιν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπέμενον εἰς τὸ νὰ τοὺς δοθῇ ἔν ἀγγλικὸν Καράβι καὶ νὰ περάσωσιν εἰς Πρέβεζαν· τοῦτο δὲν ἐστάθη δεκτὸν εἰς τοὺς ἰδικούς μας. καὶ οὕτω ἐπιάσθη τὸ ντουφέκι ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας· ἦδη περὶ τὸ εσπέρας μᾶς ἔφθασεν εἰδησις ἔγγραφος ὅτι παρεδόθησαν μὲ συνθήκας, δηλαδή ἔνδεκα νὰ βραστάξωσι τὰ ἄρματα, καὶ οἱ ἄλλοι νὰ τὰ δώσωσι καὶ οὕτω νὰ τοὺς περάσωσιν ἐκείθεν ἀπὸ τὸ Μακρυνόρος μᾶς ἔφερον ἕξ καὶ ἔν κεφάλι καὶ ἀκόμη δὲν ἠξυύρομεν πόσοι ἄλλοι ἐσκοτώθησαν, ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας ἐλαβώθη μόνον ἕνας· ἐξ αὐτῶν ἀπόψε φέρουσιν ἐδῶ ἕξ τοὺς μεγαλητέρους, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπερωσι τὴν νύκτα ἔξω εἰς τὸν κάμπον τῆς μαύρης ἀλικίης ἐπὶ σκοπῇ νὰ κινήσωσιν αὐριον διὰ τὰ αὐτόθι· ἡμεῖς ὁμως σᾶς διδομεν τὴν εἰδησιν καὶ προσιένομεν τὴν ἀπόκρισιν σας τὸ ὕληγορώτερον τί νὰ τοὺς κάμωμεν καὶ μένομεν μ' ὄλον τὸ Σέβας.

Μεσολόγγιον τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1822.

Οἱ Ἐφοροὶ
Μεσολογγίου

Ἐπιστολὴ 103η

Ἄριθ. 1279

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον στρατηγὸν
Γεώργιον Νικολοῦ Ὅθεν εὑρίσκεται.

Γενναϊότατε στρατηγέ

Μετὴν ἐπιστροφὴν τῶν Κυρίων προσετώτων, καὶ τοῦ Πρα-
ϊδου ἐπληροφόρηθιν ὅσα ὠμιλήθησαν. Χαίρω ὅτι μετὴν πλέον
μεγάλην προθυμίαν συντρέχεις εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος
καὶ φυλάττεις ἀμέλυντον, καὶ καθαρὸν ἐκείνου τὸ ὄνομα τὸ ὁ-
ποῖον οἱ προπάτορες σου ἄφησαν. Ὁ Ἰζόγκας καὶ Μακρὺς ἦσαν
χθὲς εἰς τὸ Λιγοβίττσι εἰς τὰ ἀμπέλια, καὶ ἐπρόσμενα ν' ἀντα-
μιθοῦν μετὰ τοὺς Ἐηρομερίτας. Ὁ δὲ Καπ. Μάρκος ὁ Σαφάκα,
οἱ Ἀποκουρίται, καὶ οἱ Βλοχαίτσι εἰς τὴν Λαπενοῦ, διὰ τοὺς
Τούρκους μετὰ γράφουσι ὅτι νὰ ἦλθον εἰς τὴν Λαάνδην ἐκεῖνοι
τοῦ Λουτρακιοῦ. λοιπὸν μὴ χάνης οὔτε στιγμὴν στρατηγέ, ἀλλ-
λὰ παίρνωντας ὅλους τοὺς Ἐηρομερίτας, χωρὶς νὰ μείνη οὔτε
φυγὴ ὀπίσω. τρέξατε διὰ νὰ γενῆ ἐκεῖνο ὅπου πρέπει. δεῖξαι
ὄλην σου τὴν δραστηριότητα εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν, ὅστις
δὲν κινηθῆ σκότωσε τον, κόψαι τον, πάρε τὰ ὑπάρχοντα του.
ἐν ἐνὶ λόγῳ καὶ μετὰ τὸ κολόν, καὶ μετὰ τὸ κακὸν πρέπει νὰ κινη-
θῆ ὁ κόσμος.

Ἄν ἴδῃς ὅτι δὲν ἔμποροῦμεν τέλος πάντων νὰ τὸ βασιάζω-
με πέραν τοῦ ποταμοῦ, φρόντισαι εἰς τοὺς τούρκους τοὺς Ἀ-
νοτολίτας νὰ ἀσφαλισθοῦν εἰς τὸ Ἄνατολι: ὃν ἡ γράψω μου νὰ
τοὺς περάσωμεν εἰς τὸν Μιρσάν.

Σὲ περικλείω καὶ ἐν γράμμα ἀπὸ Μισολόγγι. τὸ ὅποιον σή-
μερον ἔλαβον. Ἐρρωσο.

Ἐγὼ ἀφήνω μίαν φυλακὴν ἐξω εἰς τὰ Γεφύρια καὶ περὶ
εἰς νὰ ἀσφαλίσω καὶ τὰ ἄλλα.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολή 104

Πρὸς τοὺς Πρωεστώτας, καὶ λοιποὺς κατοικοὺς τοῦ Σηρομέρου.

Μόνον σας ἐγνωρίζατε ὅτι μὲ τοὺς Τούρκους δὲν ἠμπορεῖτε νὰ συζήσετε, καὶ ἀποφασίσατε νὰ ἀποθάνετε ἐνδόξως, καὶ ὄχι νὰ σφαγῆτε ἀνάνδρως· ἡ ἀπόφασίς σας εἶναι καὶ δικαία, καὶ ἀξιόπαινος.

Οἱ ἀδελφοὶ Σας ἔτρεξαν εἰς βοήθειάν σας. Πρέπει ὅμως τώρα καὶ σεῖς νὰ τρέξετε ὅλοι κατὰ τὴν ἀπόφασίν σας, ἂν κάμειτε διαφορὰ καὶ ὁ στρατηγὸς σας ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ μεταχειρισθῇ ὅλην τὴν δραστηριότητά φονεύων τοὺς λειποτάκτας, καὶ ἀπειθεῖς εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος καίων τὰς κατοικίας των, καὶ πέγων ὅλον τὸ ἔχειν των διὰ τὸ κινῶν μὴ κάμειτε διαφορετικὰ, ἀλλὰ εὐγῆτε ὅλοι ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ, διὰ νὰ σώσετε τὴν πατρίδα.

Ἐβρωσθε

29 Ἰουλίου 1822 ἀπὸ Ἀγγελόκαστρον

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.

Ἐπιστολή 1034

Τοῖς εὐγενεστάτοις Κυρίοις Πετρόμπεη, Μαυρομιχάλη
καὶ Κανέλω Ντελιγιάνη

Διὰ Μεσολόγγι

Κόγενέστατο: Κύριοι!

Διὰ τοῦ Γιαννάκη Μπουκουβάλα ἔλαβον τὸ ἀδελφικὴν σας, καὶ εἶδον. δὲν μὲ ἐκακοφάνη καθόλου ὅπου μου γράφετε τὸσον καταχρηστικῶς, ὅσον ἠπέρισα ὅπου βλέπω καὶ τὴν εὐγενεϊάν σας νὰ μὴν παρατηρήτε τὴν ὀρθὴν ἐξήγησιν τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἀκολούθητε ἐκεῖνο ὅπου ἀστοχάστως καὶ χωρὶς κανένα δίκαιον ἀκφωνεῖ ἐναντίον μου ὁ ἀπλοῦς καὶ χυδαῖος λαός. Τὸ πῶσον ἐστάθην ζηλωτής, καὶ πῶσον ἐθυσίασα τὸν ἑαυτὸν μου διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος καὶ θρησκείας

μου, ὁ λόγος εἶναι ἀργός, ἐπειδὴ καὶ το ἔδειξα πραγματικῶς. Ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἐφύλαξα το στρατόπεδον, καὶ μ' ὄλον ὁποῦ ὁ κόσμος ἦτον ἀπειθῆς καὶ δυσκίνητος, πότε με πολλοὺς, πότε με ὀλίγους, δὲν ἤμιελθα ποτὲ τὰ πῶστα ἐκείνα, ὁποῦ ἀπῆται ἡ ἀνάγκη, ἀπο κενένα πόλεμο καὶ κίνδυνον δὲν ἐπαραμέρισα· καὶ εἰς τὴν Πλάκαν ἐννέα ὥρας πόλεμον ἐβάσταξα, χωρὶς νὰ λάβω βοήθειαν ἀπὸ κανέναν ἄλλον χιλιράχον, καὶ εἰς τὸν Ἄετον, ὁποῦ με δῦω ἡμῖς χιλιάδες ἦλθε κατ' ἐπάνω μου ὁ Ρασὶτ Πασιαῖς με ἐξήκοντα μόνον στρατιώτας, ἀντεπαρετάχθη, ἐπολέμησα, ἐφόνευσα, καὶ με τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν ἐδῶξα. καὶ μ' ὄλον ὁποῦ ὁ Καπετὰν τζόγκας, καὶ Καπετὰν Μάρκος, με τετρακοσίους ἦτον εἰς τὸ πλάγι μου, οὔτε με ἓνα τουφέκι ἰμτάτι δὲν με ἔδωκαν. ἐγὼ τὴν πρώτην φορὰν ὁποῦ εὐγῆκεν ὁ Μπεκὶρ τζογαδόρος με ἀσκέρι εἰς τὴν Βόνιτζαν καὶ ἐπολέμησαν με τὸν Καπετὰν Ἰτζόγκαν καὶ τὸν ἐχάλασαν καὶ ἐπήσαν σβάρνα τὸν Ναχαγιέ τῆς Βόνιτζας, μ' ὄλον ὁποῦ ἡμῖς εἰς Μακρυνόρος εὐθὺς ὁποῦ ἔλαβον τὴν εἰδησίην, ὠρμισα με ἓκατὸν πενήντα ξερομερίτας ὁποῦ εἶχα μαζή μου καὶ ἐφθάσαμεν εἰς Βόνιτζαν, καὶ τοῦ Θεοῦ συνεργουίντος τοὺς ἐκυνηγῆσαμεν καὶ τοὺς ἐμβάσαμεν εἰς τὸ Κάστρον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἄλλοι ἐφυγαν εἰς Πρέβεζαν καὶ ἄλλοι εἰς Ἄρταν. τὴν δευτέραν φορὰν πάλιν ὁποῦ ἠτοιμάσθησαν οἱ Τοῦρκοι με ὄλαις ταῖς Σιαλοῦπες καὶ Καϊκια νὰ εὐγούν εἰς Μπαλιμπεγην εὐθὺς ὁποῦ μᾶς ἦλθεν ἡ εἰδησίς, ἐτρέξαμεν, ἐπιάσαμεν τὰ πῶστα καὶ τοὺς ἐσκορπίσαμεν καὶ ἐγύρισαν ὁμοίως εἰς Πρέβεζαν καὶ Ἄρταν, τὴν τρίτην ὁποῦ εὐγῆκαν καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Μοναστηράκι, καὶ ἐκυνήγησαν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Καπετὰν τζόγκα, μ' ὄλον ὁποῦ τετε ἡμῖν ἄρρωστος, ἔστειλα διακοσίους εἴκοσι ἰμτάτι εἰς τὸν Καπετὰν τζόγκαν πλὴν δὲν ἠθέλησε νὰ δευτερώσουν τουφέκι, μόνον παρήτησε τελείως ἐκείνον τὸν Νεχαγιέ τῆς Βόνιτζας καὶ τὸν ἐκυρίευσαν οἱ τοῦρ-

και μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ Ἄετοῦ, πόσα ὠμήλησα παρρησία διὰ τὸ σημερινόν τῆς Πατρίδος μας, ἐρωτήσατε νὰ τὸ μίθετε ἀπὸ τὴν κοινότητα πλὴν ποῖος μὲ ἤκουσεν; Ἀνάμεσα εἰς τοσοῦτον διάστημα, ὅπου ἔγινε διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, τί δὲν ἐδοκίμασα; ὁ κοινὸς λαὸς ἀπειθήσας καὶ δυσκίνητος, οἱ Εὐπάτριδες ἀσύμφωνοι καὶ ἀντίμαχοι ἀλλήλοις, διὰ τοὺς βαθμοὺς των. οἱ χιλίαρχοι ἀντίζηλοι περισσότερον. ἐφώναζα καθημερινῶς. συμφωνήσατε, προθυμοποιηθῆτε, συνδράμετε ὅλοι, διὰ τὴν καλὴν ἔκβασιν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἔργου καὶ ἔπειτα τὰ βραβεῖα, ἀναμένουν τὸν καθ' ἓνα πλουσιοπάροχα. κανένας δὲν μὲ ἤκουσε, καὶ κτήνησας εἰς τόσον, ὅπου ὄχι μόνον ἀπὸ χιλιάρχους καὶ εὐπάτριδας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν κοινότητα ἐδοκίμαζον διαφόρους καταχρήσεις· ἔγραψα τοσάκις εἰς Μωρέαν νὰ μᾶς προφθάσετε μὲ στρατεύματα διὰ νὰ ἠμπορέσω ὑπαικοῦν νὰ ἀπαντήσω καὶ μὲ ξένας δυνάμεις, τὴν Πατρίδα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν μὲ ἐβοηθήσατε. Τοσάκις ἐκάμαμεν σύναξιν διὰ νὰ δώσωμεν ἓνα καλὸν ἔρῳον τῶν πραγμάτων, καὶ νὰ προβλέψωμεν μίαν ὀρθὴν οἰκονομίαν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀντὶ νὰ κυβερνήσωμεν τὰ ἐχαλάσαμεν χειρότερα ἐκεῖ φθόνοι, ἐκεῖ πάθη, καὶ τόσα μύρια κακὰ τὰ ἧποῖα εἶναι ἀπερίγραπτα.

Τὴν μίαν ἡμέραν ἤρχοντο οἱ χιλίαρχοι, τὴν ἄλλην ἐφευγον καὶ ἐπέλεινεν ὁ καθεὶς εἰς τὰς ἀνακαύσεις του, καὶ οὕτω μὲ τὸ παράδειγμά των διελύετο ὅλον τὸ στρατόπεδον. Λοιπὸν τί νὰ κάμω; Τὸ πρᾶγμα ἐφθασεν εἰς ἀπορίαν καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν ἐκείνην ὅπου δὲν εἶχε βάλσαμον, ἢ Πατρίς ὑπέπεσεν εἰς τὸν παντελεῖ καὶ ἀνευκτον κίνδυνον. ἐπραγματεῦσθηκα λοιπὸν τὸ προσκίνημα τὸ ὅποῖον ἦτο προφηγεῖσμένο ἀπὸ τοῦ Ἠριγόνητος, καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς εὐπατρίδας, καθὼς ἔχω τὰς ὑπογραφάς των. Διὰ νὰ ἀναβάλλωμεν ὀλίγον τὸν καιρὸν, καὶ νὰ προφυλάξωμεν τὴν Πατρίδα, ἴσως μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ Θεοῦ, μᾶς προλάβῃ

καὶ καμία ἀνωτέρα δύναμις, καὶ μ' ὄλον ὁποῦ εἰς τὸ ξεκίνη-
μά μου σφοδρὸν ταμπήχι ἔκαμα καὶ ἀπὸ τὸν δρόμον δύνω
φοραῖς εἰς ὄλους ἔγραψα ὅπου τὰ πῶστα νὰ τὰ ἐνδυναμώσω
μ' ὄλην τὴν ταχύτητα γυρίζοντας ἀπὸ τὴν Ἄρτζαν, μήτε ἐρ-
δὶ ἡῦρα μήτε βάρδια μπιλέ κανένα μέρος, εὐκαιρώσων τὸν τό-
πον, ἐπροχώρησων οἱ ἐναντίοι. Ἐὶ παραπονούνται; Ἐὶ ἐγκλη-
μα τὸ ἰδικόν των διὰ τί τὸ ἀποδίδουν εἰς ἐμέ; ἐγὼ μὲ πῶσον
νὰ ἀντισταθῶ; καὶ νὰ κάμω νέαν παράταξιν; ὅπου κανένας
δὲν μὲ ἐξύγωσε; καὶ εἶθε νὰ κερδήσῃ ἡ Πατρις τὸ ὅποιον φαί-
νεται μοι νὰ ἐπιθυμῶ περισσύτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον, καὶ δὲν
θέλω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ κρίνῃ διὰ τὰς προλήψεις του
κόσμου, καὶ ἄς μοῦ λείπει κάθε βραβεῖν, καὶ ἄλλιν ἂν τοῦτο
δὲν γείνη, ὁ θεὸς εἶναι καρδιογνώστης καὶ ἄς μοι ἀποδείξῃ
κατὰ τὸν στοχασμόν μου, ὅτι ὄσον διὰ τοὺς ἄλλους Πατριώ-
τας μου μ' ὄλον ὁποῦ τὸ μετρῶ καὶ δι' ἐντροπήν, πλὴν βιά-
ζομαι νὰ καυχῆθῶ ὅτι γιὰ τὸν Χριστιανισμόν καὶ Πατριω-
σμόν νὰ ὑπερτερῶ καὶ μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην μένω

ξηρόμερον 106ρίου 23 1822

τῆς εὐγενείας σας ἀδελφός
ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

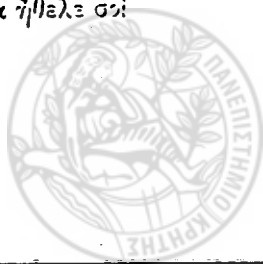
Ἐπιστολὴ 106α

Ἐπὶ εὐγενειᾷ καπετὰν γεωργάκη Βροναιώτη,
ὅπου εὐρίσκεται

Κόγενέστατε καπετὰν γεωργάκη.

« Ἐλαβον τὸ ἀδελφικόν σου καὶ διὰ τὴν προσητήν μοι
ὑγείαν σου ὑπερεχάρην, εἶδον καὶ τὰ ὄσα ἐν αὐτῇ μοὶ σημε-
οῖς, ἤκουσα καὶ τὰ ὄσα διὰ ζήσης εἶπες τῇ κατ'ἐξάνῃ.

Ἴδου λοιπὸν κατὰ τὴν αἰτησίαν σου στέλλω τὸν συγγενῆ
σου κύρ αιαγνώστη, καὶ ὄσον εἰς ἀκρόασιν εἰς ὄσα ἤθελε σοὶ

εἶπε διὰ στόματος καὶ κἀμμίαν ἀμφιβολίαν μὴν ἔχης εἰς τὸν
 εὐετόν μου χαρακτήρα. διότι πραγματικῶς ἀποδεδειγμένος.
 ἀρκεῖ μόνον νὰ κἀμῆς καὶ ἡ εὐγενεία σου μὲ ζῆλον τὸ πα-
 τριωτικὸν γένος σου· καὶ ἂν ἀγαπᾷς τὴν ἰδίαν σου δόξαν καὶ
 εὐτυχίαν βάλῃ εἰς πράξιν ἀμέσως τὰ ὅσα ἤθελε σοὶ εἰπεῖ ὁ
 κύριος ἀναγκνήστης, τὰ ὅποια ἀποβλέπουν πρὸς γενικὴν ἐξο-
 λήθειαν τῶν ἐχθρῶν, διὰ νὰ μείνῃ διὰ πάντα ἡ εὐτυχὴ Ἑλ-
 λὰς ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὴν εἰσβολὴν τῶν ἀλβανῶν· καὶ ἐν
 τῷσὺν σοὶ ἐπεύχομαι τὸ νέον ἔτος εὖθυμον καὶ ὑγιεινόν.

τῆ 3 Ἰανουαρίου 1823.

Ὁ ζηλωτὴς πατριώτης καὶ ἀδελφός σου.

ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων.

μετὰ τοῦ κύρι ἀναγκνήστη ἀποστέλλετε ὁ καπετὰν φλώρος.

*Ἐγγράφων 107

Τῆ εὐγενεστάτῃ καὶ καπετὰν κύρι Γεωργίῃ Νικολεῦ

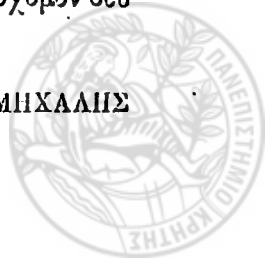
εἰς τὴν κλάμον.

Ἐλάβον τὸ πρὸς ἐμὲ ἀδελφικὸν γράμμα σου, ἐπληροφο-
 ρήθητι καὶ διὰ στόματος ἀπὸ τοῦς ἀπεσταλμένους κύρι ἀναγκνή-
 στην καὶ λαιποῦς, καὶ ἔμεινα κατὰ πάντα εὐχάριστος ἀπὸ τὴν
 μεριάν σου, ἀδελφὲ ὁ ὠγλίγγωρος ἐρχομὸς σου πόσον ἀνγκαί-
 ος εἶναι στοχάζομαι νὰ σὺ εἶναι γνωστὸν, ἕως ἀπόψε ἢ αὐριον
 ἐλπίζω νὰ ἀκούσω τὴν ἐκστρατείαν τοῦ αὐταδέλφου σου, καὶ
 εἰτ' αὐτῷ νὰ βιάσῃς τὸν ἐρχομὸν σου κατὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν
 δημοσίαν σου τῶν τριῶν ἡμερῶν, καὶ μετὰ τὴν ἀντάμωσίν μας
 ἐλπίζω νὰ βεβαιωθείς ἐμπράκτως τὴν ἀγάπην ὅπου εἰς τὸ
 ὑποκείμενόν σου ἤρέφω, ὅτι ἐγνώρισα τὸν πατριωτισμὸν σου
 καὶ τὴν φιλογενειάν σου, διὰ τοῦτο καὶ ἡ παρουσία σου μοῦ
 εἶναι ἀνγκαιωτάτη ἐβισπάθα τὸν ὠγλίγγωρον ἐρχομὸν σου
 καὶ θέοθεν ὑγιαίνειτε εὐτυχοῦντες.

1823 τῆ 8 Ἰαν. καράβια.

ἀδελφός

ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ἐπιστολή 108

Τῆρ εὐγενεστάτῃ καπεπὰν γεωργάκῃ Νικολοῦ
εἰς πισκοπήν.

Τὴν εὐγενίαν σας προσκυνῶ ὡς εἰκός.

«μετὸ νὰ μᾶς ἐδώθη ἡ ἄδια διὰ νὰ παρομεν τὰ ἄρματα
μας, οἱ ἄλλοι ἀπεφάσισαν νὰ πὰν εἰς δραγαμίστον· ὁ τὰτζης,
τασιὸς καὶ πάνω ράγκος, διὸ στοχάζοιμι πῶς νὰ εἶναι δί-
καιον νὰ ἀπεράσω καὶ ἐγὼ ἔως ἐκεῖ, καὶ ἔπειτα νὰ πάγω
καὶ εἰς τὸν πρίγκιπα, νὰ δοκιμάσω διὰ τὴν δουλιάν μας καὶ
διὰ τὰ ὅσα σᾶς εἶχα εἰπῆ, διὰ τοῦτο περικαλῶ νὰ μοῦ δώσητε
τὴν γνώμην σας, καὶ ἂν εἶναι συμφέρον νὰ τὸ κάμω, ὅτι καὶ ὁ
ἀνδρέας μέχει παραγκίλι νὰ πάγω ἐξίπαντως, ζητῶ καὶ τὴν
γνώμην τῆς εὐγενίας σας· σᾶς βεβαιῶ ὅμως, ὅτι ἐγὼ εἶμαι
ὄλος ἐδικός σας, καὶ ἐτζη νὰ μὲ ἡξεύρετε καὶ νὰ μὲ ἀγαπάτε·
πηγενάμενος ἐκεῖ ἐλπίζω νὰ ξανοίξω κάθε δουλιὰ στοχάζο-
μαι ὅτι εἶναι καλὸν διὰ νὰ βγάλετε τὸν γιότῃ ἢ τὸν νικολάκῃ
νὰ μάση τὸν ταϊφάνσας καὶ νὰ δουλεύση καθὼς γνωρίζετε· διὰ
νὰ μὴ σκορπίση ὁ ταϊφᾶς, ὅτι καὶ τὸν ἀντρέα σταιμαναστήρια
τὸν ἔμαθα πῶς εἶναι μετρακόσιους, παρακαλῶ νάχω κάθε
ὀρμηγιάν σας διὰ τὴν ξαγωγῶν ὅπου μοῦ ἐπῆραν διὰ τὰ ἄλο-
γα· εἶμαι βέβαιος πῶς δὲν θὰ μὲ ἀφήσης νὰ το χάσω, ἀφ' οὗ
ξεσκουτουργιάσης, διὰ τοὺς ἀνθρώπους σᾶς λέγει ὁ παναγῆς,
Ξαναπροσκυεώντας σας μένω

1823 γεναριου 16 κάλαμο

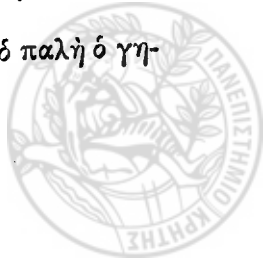
εἰς τοὺς ὀρισμούς Σας
ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΒΑΛΤΙΝΟΣ

Ἐπιστολή 109η

τῷ εὐγενεστῷ κίριω κίριω καπετὰν γεωργάκῃ Νικολοῦ
τίμιος δοθῆ.
εἰς κάλαμο επισκοπή.

τῆνεγενεὶ ἀναςας πρόσκινῶ.

«ἔλαβα τὸ εὐγενικόν σας καὶ καλὸς ἐγνώκε ὅθεν ὁ παλῆ ὁ γῆ-

ανης ὅς καθὸς τὸν ξέρης ὅτι ἦνε ἀκαταστατος καὶ παγῆ εἰς
μαχαλὰ καὶ ἀπομαχαλὰ σήμερον ἀνέχωρισαν ὁ πρίγκιπας καὶ
ἡ ἱκαπετχνεὴ καὶ προεστὴ καὶ πανεῖς μετόχι ὅτι καὶ ἐχὴ να-
γενῆ ἢ σήναξις ὅθεν ὁ πρήντζιπας παγιεάσμενος ἀπὸ μέρος
τοῦ τζουκα τὸ εἶον δέντο ἡξερομεν καὶ ὅταν βεβεσθούμεν πα-
λὴν σὰς μεταγράφουμε μόνον ὁ παλὴ ὁ γήανης μοναχὸς ἐτρα-
βήξε καὶ ἡ ἀλη ἦτανε εἰς τὸ μέρος τῆς σαμπάντινας καὶ ἀμέ-
σως τοὺς ἐγραφα ναέλυθουνε να ἀνταμιθούμε δια νὰ συνατή-
θώμε τοὺς ζαβήτζάνους καὶ ἐπήληπους καὶ τότε νὰ τραβή-
θουμεν εἰς τὸ μέρος τῆς μαχαλὰς διαναεβρόμε καὶ τοὺς ἄλους
τοὺς ἐδικουσμάς ἢ τοὺς εἰς λουτράκι δενέμηγε ἦτε ενας μόνον
ἀπο τοῦ μπαλλή μπετη καὶ ἐκεῖ ἐκίθε ἐκαμαν. λαβε καὶ τὸ εσω-
θεν γραμα ὅπου μου ἐστήλε ὁ ἀδελφοσμου φλώρος ἀπὸ μισω-
λώγκη καὶ καταλαβα τα ὅσα μουγράφι. ἐγὼ λεγω νὰ ἀπεράσω
μονωσμου ἢς πελωπόνησω ὅπου ἀπεροὺν καὶ ἡ ἀλη καπετάνη
καὶ ἐδὸ νὰ ἀφήσω τὸν ἀδελφομου φλώρω νὰ καθήση μὲ τοὺς
σῆντροφους καὶ μὲ τοὺς αλους τοὺς ἐδικουσμάς παλὴν ἢ ἐβγε-
νεῖασου φανέρῳσεμου πὸς νὰ πορευτὸ καὶ πὸς νὰ πορευομε δια
τα πάντα ὅλα ἀκομα σοῦ φανερώνω ζιὰ σοσους ἐβρίσκοντε αυ-
τοῦ ἢ ἐδικήσου ἢ ἀπὸ τὰ χοριὰ παρακίνα τοὺς νὰ ἐλυθουνε διὰ
τη μας κάνει χρίμα ὅς ἦκονσα ἐκήριξαν τὸ μαρκο καπέτανω
εἰς ξερῳμερο δοντονεδεχτικαν ἡξερωμεριτες παντελὸς. ἐπήτα
ἐξεφονήσα καὶ διὰ τὸν γεῳκα ἢ χασαπετη τὸ ἐδεχτικά ἡδὲ μέ-
ρος ἐδικη μας δὲν τὸ ἐδεχτικαν ὁμοσ δὲν τὸ πιστεῳ ναῖνε καὶ
αυτὸ σωστώ. καὶ μενον τὸν μπαρμπα περδίκη καὶ μπάρπα νη-
κολάκη τοὺς φηλῶ τὰ μάτια στήλεμας καὶ μερικὰ μπουλίνηα.
εἰς τοὺς ὀρισμοῦσας.

1823 1 φεβρουάρ. ζαβηγεα.

ΘΟΔΩΡΙΣ ΓΡΙΒΑ

«τοὺς τιμοιους ἀδελφοῦσας κὺρ γιανάκη κὺρ γιόττη ἀδελφικῶς
ἀσπαζομαι τὸν ἀδελφομου κὺρ νηκολάκη τοῦ φηλῶ τὰ ματια.

«καγῶ ἐξαδελφὸ σας παναῖς ταπεινῶς προσκυνῶ».

Ἐπιστολὴ 110η

Ἵπερτάτη Βουλὴ.

Ἵγλης δὲν ἐπίτυχον νὰ προσφέρω πρότερον τὸ ἀνήκον σέ-
 σας, καὶ τὸν εὐχάριστόν μου ζῆλον πρὸς τὴν διοίκησίν της.
 δὲν εἶνε παράδοξον, ἢ κακὴ πρόληψις τῶν πατριωτῶν μου, νὰ
 ἔδωκε καὶ εἰς τὰς ὑμετέρας ἀκοὰς εὐσφημίαν τοῦ ὀνόματός
 μου, εἰδὲ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ παρρησιάσω ἀμέσως τὰ αἴτια
 τῆς σφαλερᾶς των προλήψεως, βιάζομαι διὰ γράμματός νὰ ἀ-
 ναφέρω τὰ ἀκόλουθα.

Τὸ ἴκσον ἐστάθην ζηλωτῆς, καὶ ἴκσον ἐθυσίασα τὸν ἑ-
 αυτόν μου διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος καὶ ὀρησκείας
 μου, ὁ λόγος εἶναι ἀργός, ἐπειδὴ καὶ το ἔδειξα πραγματικῶς.

Ἄπ' ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἐφύλαξα τὸ στρατόπεδον,
 καὶ μ' ὄλον ὁποῦ ὁ κόσμος ἦτον ἀπειθῆς καὶ δυσκίνητος, πότε
 μὲ πολλοὺς, πότε μὲ ὀλίγους, δὲν ἠμέλησα ποτὲ τὰ ἴκστα ἐ-
 κείνα, ὁποῦ ἀπῆται ἢ ἀνάγκη, ἀπο κανένα πόλεμο καὶ κίν-
 δυνον δὲν ἐπαραμέρισα· καὶ εἰς τὴν Πλάκαν ἐννέα ὥρας πό-
 λεμον ἐβάσταξα, χωρὶς νὰ λάβω βοήθειαν ἀπὸ κανέναν ἄλ-
 λον χιλιράχον, καὶ εἰς τὸν Ἄετον, ὁποῦ μὲ δύο ἡμῖσι χιλιά-
 δες ἦλθε κατ' ἐπάνω μου ὁ Ρασὶτ Πασιᾶς μὲ ἐξήκοντα μόνον
 στρατιώτας, ἀντεπαρετάχθην, ἐπολέμησα, ἐφόνευσα, καὶ μὲ
 τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν ἐδίωξα. καὶ μ' ὄλον ὁποῦ ὁ Καπε-
 ταν τζόγκας, καὶ Καπετὰν Μάρκος, μὲ τετρακοσίους ἦτον εἰς
 τὸ πλάγι μου, οὔτε μὲ ἓνα τουφέκι ἱμάτι δὲν μὲ ἔδωκαν. ἐγὼ
 τὴν πρώτην φοράν ὁποῦ εὐγῆκεν ὁ Μπεκὶρ τζογαδόρος μὲ ἀ-
 σκέρει εἰς τὴν Βόνιτζαν καὶ ἐπολέμησαν μὲ τὸν Καπετὰν Τζόγ-
 καν καὶ τὸν ἐχάλασαν καὶ ἐπῆραν σβάρνα τὸν Ναχαγιὲ τῆς
 Βόνιτζας, μ' ὄλον ὁποῦ ἡμῖσι εἰς Μακρυνόρος εὐθὺς ὁποῦ ἐ-
 λαβον τὴν εἰδήσιν, ὤρμισα μὲ ἑκατὸν πενήντα ξερομερίτας ὁποῦ
 εἶχα μαζί μου καὶ ἐφθάσαμεν εἰς Βόνιτζαν, καὶ τοῦ Θεοῦ

συνεργοῦντος τοὺς ἐκυνηγίσαμεν καὶ τοὺς ἐμβάσαμεν εἰς τὸ Κάστρον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἄλλοι ἔφυγαν εἰς Πρέβεζαν καὶ ἄλλοι εἰς Ἄρταν. τὴν δευτέραν φορὰν πάλιν ὁποῦ ἤτοιμάσθησαν οἱ Τοῦρκοι μὲ ὄλαις ταῖς Σιαλοῦπες καὶ Καίκια νὰ εὐγοῦν εἰς Μπαλίμπεγην εὐθὺς ὁποῦ μᾶς ἤλθεν ἡ εἰδησις, ἐτρέξαμεν, ἐπιάσαμεν τὰ πόστα καὶ τοὺς ἐσκορπίσαμεν καὶ ἐγύρισαν ὁμοίως εἰς Πρέβεζαν καὶ Ἄρταν, τὴν τρίτην ὁποῦ εὐγῆκαν καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Μοναστηράκι, καὶ ἐκυνήγησαν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Καπετὰν τζόγκα, μ' ὄλον ὁποῦ τετε ἤμην ἄρρωστος, ἔστειλα διακοσίους εἴκοσι στρατιώτας εἰς τὸν Καπετὰν τζόγκαν πλὴν δὲν ἠθέλησε νὰ δευτερώσουν τουφέκι, μόνον παρήτησε τελείως ἐκείνον τὸν Νεχαγιέ τῆς Βόνιτζας καὶ τὸν ἐκυρίευσαν οἱ τοῦρκοι. μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ Ἄετοῦ, πόσα ὠμήγησα παρρησία διὰ τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος μας, τὸ μαρτυρεῖ ἡ κοινότης πλὴν ποῖος μὲ ἤκουσεν;

Ἀνάμεσα εἰς τοσοῦτον διάστημα, ὁποῦ ἔγεινε διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, τί δὲν ἐδοκίμασα; ὁ κοινὸς λαὸς ἀπειθήης καὶ δυσκίνητος, οἱ Εὐπάτριδες ἀσύμφωνοι καὶ ἀντίμαχοι ἀλλήλοις, διὰ τοὺς βαθμούς των. οἱ χιλιαρχοὶ ἀντίζηλοι περισσότερον. ἐφώναζα καθημερινῶς. συμφωνήσατε, προθυμοποιηθῆτε, συνδράμετε ὅλοι, διὰ τὴν κελὴν ἔκθασιν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἔργου καὶ ἔπειτα τὰ βραβεῖα, ἀντιμένουν τὸν καθ' ἕνα γὰρ πλουσιοπάροχα. κανένας δὲν μὲ ἤκουσε, καὶ κλητήνησα εἰς τέσον, ὁποῦ ὄχι μόνον ἀπὸ χιλιαρχοὺς καὶ εὐπάτριδας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν κοινότητα ἐδοκίμαζον διαφόρους καταχρήσεις· ἔγραψα τασάκισ εἰς Μωρέαν νὰ μᾶς προφθάσετε μὲ στρατεύματα διὰ νὰ ἡμπορέσω ὅπως οὖν νὰ ἀπαντήσω καὶ μὲ ξένας δυνάμεις, τὴν Πατρίδα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν μὲ ἐβοηθήσατε. Τασάκισ ἐκάμαμεν σὺναξιν διὰ νὰ δώσωμεν ἕνα καλὸν δρόμον τῶν πραγμάτων, καὶ νὰ προβλέψωμεν μίαν ὀρθὴν οἰκονομίαν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀντὶ νὰ κυβερνήσωμεν τὰ ἐχαλάσαμεν χειρότερα

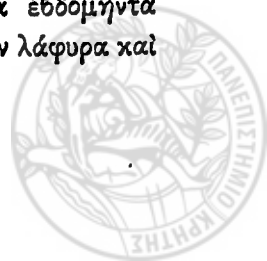
ἐκεῖ φθόνοι, ἐκεῖ πάθη, καὶ τόσα μύρια κακὰ τὰ ἔποια εἶναι ἀπερίγραπτα.

Τὴν μίαν ἡμέραν ἤρχοντο οἱ χιλιάρχοι, τὴν ἄλλην ἐφευγον καὶ ἐπείγεινεν ὁ καθεὶς εἰς τὰς ἀναπαύσεις τ.υ, καὶ οὕτω μὲ τὸ παράδειγμά των διελύετο ὅλον τὸ στρατόπεδον. Λοιπὸν τί νὰ κάμω; Τὸ πρᾶγμα ἐφθασεν εἰς ἀπορίαν καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν ἐκείνην ὅπου δὲν εἶχε βάλσαμον, ἢ Πατρίς ὑπέπεσεν εἰς τὸν παντελεῆ καὶ ἀφευκτον κίνδυνον. ἐπραγματεύθηκα λοιπὸν τὸ προσκίνημα τὸ ὁποῖον ἦτο ψηφισιμένο μὲ ἔγγραφον ἀπόφασιν τοῦ Πρίγκηπος καὶ ἀπὸ ὄλους τοὺς εὐπατρίδας, καθὼς ἔχω τὰς ὑπογραφάς των.

Διὰ νὰ ἀναβάλλωμεν ὀλίγον τὸν καιρὸν, καὶ νὰ προφυλάξωμεν τὴν Πατρίδα, ἴσως μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ Θεοῦ, μᾶς προλάβη καὶ καμμία ἀνωτέρα δύναμις, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ εἰς τὸ ξεκίνημά μου σφοδρὸν τεμπῆχι ἔκαμα καὶ ἀπὸ τὸν δρόμον δύω φοραῖς ἔγραψα καὶ τοῦ πρίγκηπος καὶ τῶν χιλιάρχων μακρῆ, καὶ ἀλεξάκη, ὅπου τὰ πῶστα νὰ τὰ ἐνδυναμώσουν μὲ ὄλην τὴν ταχύτητα, καὶ νὰ γράψουν καὶ αὐτοῖσι νὰ ἔλθουν στρατεύματα, ἕια τὰς ὁποίας αἰτίας ἔκαμα συνθήκην εἰς Ἄρταν. ὅπου εἰς τριάκοντα ἡμερῶν διορίαν νὰ μὴ κινήθωιν γυρίζοντας ἀπὸ Ἄρταν, οὔτε ὄρδι ἡῦρα, οὔτε βάρδιαν μπηλὲ εἰς κανένα μέρος, ὡς καὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἦτον μὲ τὸν ἀδελφόν μου εἰς τὸ ὄρδι, τὸς παρήτησαν καὶ ἔφυγαν, καὶ ἔμεινε μόνον μὲ πενήντα. εὐκαιρῶσαν τὰ πῶστά ἐπροχώρησαν οἱ ἐναντιοί, χωρὶς νὰ εὗρουν τὴν παραμικρὰν ἀντίστασιν· τί παραπονοῦνται εἰς ἐμὲ, ἀπορῶ μὲ ποῖον νὰ ἀντισταθῶ, καὶ νὰ κάμω νέαν παράταξιν, ὅπου κανένα δὲν ἡῦρα· ἄλλην φιλογένειαν καὶ πατριωτισμὸν δὲν ἐγνώρισα νὰ δείξουν οἱ ἐδῶ ζηλωταί, παρὰ νὰ κινήσουν τὸν κόσμον, ἄνδρας καὶ γυναῖκας νὰ μὲ κατηγοροῦν ὡς προδόνην, καὶ τουρκολάττην, καὶ εἰς τοῦτο ἀφίνω τὴν τιμὴν σας νὰ νὸ κρίνη· ποῖα ἄλλη

φυγή ἤθελε μεταχειρισθῆ αὐτὸ τὸ ἐδικόν μου φέροισιν. Ἐν ἧ ἔγῳ ἐπήγαινον εἰς τοὺς βεζηράδες, νὰ γράφω ἀπὸ τὸν δρόμον, νὰ συνάξουν στρατεύματα, καὶ νὰ ἐνδυναμίσουν τὰ πόστα, ὅπου ἦτον ἐνδεχόμενον, ἕνας ἐναντίος νὰ στείλῃ αὐτὸ τὸ γράμμα, ἐν ἧ ἤμην εἰς ἄρταν, νὰ μοῦ θυσιάσουν τὴν ζωὴν μετὰ τοῦτο ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐδικόν μου πολίτευμα, ποῖος ἐπειράχθη; τὸ μεσολέγγι κατ' ἀρχὰς ἔπου ὥρμησαν οἱ τοῦρκι. ποῖος τὸ ἐφύλαξεν, εἰμὴ ὁ ἐδικός μου χριστιανισμός· φθάνοντας εἰς τὰ μέρη μας ὁ ἐνδοξότατος πετρόμπης, ἐγῶ ἤμην εἰς δραγομέστον πρὶν ἀράξῃ ὁμως εἰς τὸν λιμένα δραγομεστίου, μοι ἔστειλε δύο καπητανάλους τῶ ζητῶντας τὴν ἀντάμισίν μου, με τοὺς ὁποίους συνωμίλησα ὅτι ἔχω νὰ περᾶσω εἰς τὸν κάλαμον νὰ διορθώσω τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κονακίου μου, καὶ ἔπειτα νὰ εὐγῶ εἰς τὴν ἰδίαν στιγμήν με πολιώρησαν αἰφνιδίως οἱ χασαπαῖοι με ἑκατὸν πενήντα, πρὸς τοὺς ὁποίους μ' ὄλον ὅπου ἦιον χουσεμικαράιοι μοι, καὶ ἐξ ἐπρεπε νὰ ὑποπέσουν εἰς αὐτὴν τὴν παραδρομὴν, δὲν χρεωστῶ μ' ὄλον τοῦτο κακὴν χάριν, ἐπειδὴ καθὼς ἐπληροφορήθη ἦτον διατεναγμένοι ἀπὸ ἄλλους, με ἱκανὰς ὑποσχέσεις, αἱ ὁποῖαι εἰς τοιούτους ἔπρεπε νὰ τοὺς φαντάσουν, μ' ὄλον τοῦτο ἐγῶ ἐνθουσιασμένος εἰς τὸν τιμιώτατον, καὶ χριστιανικὸν χαρακτῆρα τοῦ μπέη δὲν ἐπειράχθη καὶ ἐκ τούτου, ἀλλ' εὐθὺς ὅπου ἔλθον εἰς Κανδήλαν, ὅσον καὶ ἐδῶ εἰς Κάλαμον, ἐκάμαμεν δύο τρεῖς φορὰς ἀλληλογραφίαν, καὶ με τὸν μπέην καὶ με τὸν δεσπύτην κύρ Πορφύριον διὰ τὴν ἀντάμισίν μας. Οἱ Πατριῶται ὅμως ἀντὶ νὰ με καθουχάσουν διὰ τὸ φέροισιν τῶν χασαπαίων, καὶ νὰ μοι δείξουν ὀλίγην φιλοτιμίαν, ὅπου νὰ τὸ μετρήσω καὶ ἐγῶ ἕνα λάθος ἀκούσιον, δὲν εὐχαριστήθησαν ἄχρι τοῦδε, μόνον διακόσια ἑβδομήντα γελᾶδια, ὅπου εἶχον εἰς δραγαμέστον, τὰ ἕκαμον λάφυρα καὶ

τὰ διέφεيران, γηδοπρόβατα δικάμου καὶ τῶν ἀνθρώπων μου τὰ μετεχειρίσθησαν ὁμοίως Καλαμπόκι ὅπου εἶχον ἀπὸ τῆς ζευγάρια μου, εἰς τὸ μέρος τῆς κατοχῆς τὸ ἐβούλλωσαν, καὶ τὸ ἔκαμον ζάφτη· τοὺς πιστικούς μου τοὺς ἐπῆραν σκλάβους καὶ τοὺς ἐξηγγάρασα, τοὺς σέμπρους μου τοὺς ἐφοθέρισαν, καὶ παρήτησαν τὰ ζευγάρια, δύο καλωντζιδῆς μου, ὅπου εἶχον τὰς φαμελίας των εἰς δραγομέστον, ὑπῆγον μὲ ἐδικήν μου διαταγὴν, νὰ τὰς συκώσουν καὶ νὰ τὰς ἐμβάσουν εἰς τὸν Κάλαιον (ὅπου ἐπρόσφυγον ὅλοι τὰς φαμηλίας των), διὰ νὰ ἦναι καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι, τοὺς ἐκαρτέρεσπν πάλιν αἰφνιδίως οἱ χασαπαῖοι εἰς τὸν δρόμον, νὰ τοὺς φονεύσουν, μόλις ἐγλύτωσαν μόνην τὴν ζῶν, μὲ ἀντίστασιν, καὶ προφύλαξιν τῆς φυγῆς των, καὶ ἀπὸ τὰ πράγματά των ὅ,τι καὶ ἂν εἶχον, τὰ ἔκαμαν λάφυρα· αὐτὰ ὅλα μοῦ ἐτάραξαν τὴν καρδίαν, ὅτι μὲ παρομοίας καταχρήσεις δὲν μὲ μεταχειρίσθη ὁ ἀλῆ πασᾶς καὶ νὰ μοὶ γίνωνται ἀπὸ τοὺς ψυχογούς μου μοὶ φαίνεται δυσβάστακτον, καὶ δὲν τὰ ὑπέμεινα τόσον ἀπὸ ἀδυναμίαν μου, ὅσον τοῦ νὰ μὴ δώσω αἰτίαν νὰ πλίτη λόγος πρὸς κατηγορίαν μου, δὲν ἠξεύρω λοιπὸν διὰ ποῖον νὰ νὰ κινήσω τὰ ἄρματα, πρὸς βοήθειαν τῆς πατρίδος, ἢ νὰ φυλάττωμαι ὀπίσω ἀπὸ τὴν ἰδίαν μου συντροφίαν. "Ὅθεν δι' αὐτὰ ἐμποδίσθη καὶ ἀπὸ τὴν προσωπικὴν ἀντάμωσιν καὶ γνωριμίαν τοῦ πετρόμπεη, ἣ ὅποια εἰς ἐμὲ ἦτον ὑπερεπιθυμητὴ τὰ ὅποια ἐπαράστησα εἰς τὴν ἐνδοξότητά του, καὶ ἰδοὺ τὰ ἀναφέρω καὶ εἰς τὴν ὑπερτάτην σας διοίκησιν, καὶ ἀφίνω νὰ τὰ διακρίνετε πῶς νὰ ἀκολουθήσω εἰς τὸ ἐξῆς· καὶ μὲ ὄλον τὸ σέβας μένω.

1823 Ἰανουαρίου 23.

Κάλαμος

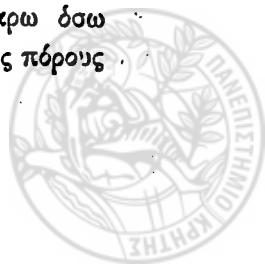
ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΟΥ

Ἐπιστολή 111

τινὲ βγεῖν ἄντις ἡηκὺς προκκίνώ.

• μετο ἡήκὼν μου σὰς ἡδωπῆο ὅτι μετο πρότο νὰ ζητο τῆς τηχῆσιμου ερωτῶ δια τιν πολῆτήμημενη σας ἡγηαν δια νὰ χερῶμε, μαθε καὶ δια λωγουμου θελοντας ὁ θεὸς τιν ἡγήαν καλὸς εχω, τα τρεχόντα και τα φερσηματα του μπόλλα γνωστον σον ἡπρωκῆμένον σου ἡνε πολὰ γνωστο ἡμε βεβεος ὅτι να ἡσε πολα πληρωφοριμένος ἀπο μερίκους πατριοτεσμας στωχαζωμε ὅτι να σεπληρωφορησε τα πάντα ολα και ο κηρ σπήρος κάράπανος ποσον ἐνθουσιασμο εχο κοντὰ εἰς τὸ ανῆχη τῖς ευγενία σου τοσον δια τιν τιμή τοῦ ονώματόςσου ὄσῶν και δια το βηλαετι σου και δια το νήδιὸν τάτῆφασου ὄση ακολουθούν τί γινώμι τις εβγενείασου ἡίχα μονὸν βάρος πρὸς το νε αυτόνμου τοὺς κηρηοὺς σημπεθερού σου πανο γαλανη και γηοργακη μαδρόματι και τζόνκα και ἐπήλήπους τα ὀπῆα σου ἡνε πολα γνωστα τα οσα εκηρεταν δια το ὄνωμμα σου εγὼ ὁμος δεν ἡμπορούσα αὐτὰ μήτε να τα ακουο μήτε αυτινοὺς να βλέπο και πάντοτες τοὺς ἐναντιόνουμουν εἰς τα δικεολογήματά σου και τοὺς εμπενα και ἡς τιν μιτι και ἡπαντο και εκήνη με ἡχαν πάντοτε εἰς το καταστιχο τις εβγενῆασου ὁ κιριως τζωνκας ἐπρέταντέριζε και πρέταντερι μαζῆ με αὐτοὺς οπου το ξερωμερω να το ποταξουν ἡς τῆ νεξουσίαν του εγω ὁμος αποφασισα και χῶρις μικραν γνώμην τῖς εβγενεία σου ὅτι ζόντανὸς εγὼ αὐτὸ αυτὶ νὰ μῆν το τελεσφορίσουν ὄς καλὸς δνεμπερέσαν, ὄθεν ερχαμενος ὁ μαδρόκὸρδάνος με τὸν μάрко κούμπουρα εἰς μοναστηρι λῆγγωθητῆζη απεφασῆσαν και ἐπήγῶν αυτὶ προς ανταμοσίην τους, ἐπήραν μαζῆην τους και τατῆζη μαγκῆνα και βασῆλη χασάπη και ἐπήγῶν ἡς ληγγωθήτῆζη εμε ὁμος με απεφασισαν δια να παρω ὄσω στρατεμα ἡτανε ἡς μαχαλά και να πήγγεω εἰς τοὺς πόρους

τού ποταμού δια να εποδίσω τούς τούρκους να μὴν απε-
 ρασιαι εγὼ ὁμος δια να μιντους· εναντιοῦ και εις αυτω απε-
 φασισα και επηγα πλὴν ἔος να φθάσω ἡβρα εος ἔφτὰ κοσί-
 ους τούρκους βγαλμένους και ηχαν τούς πορους πῆασμένους
 απεφασισα ὅπου να τούς ριχτῶ και ὅπος ο μεγαλοδθηναμος
 ἤθελε βοηθήση ἄς εβοηθούσε· ὅθεν εγὼ τούς εριχτικα και μια
 φόρα και διω πλην ὁμος τὸν κόσμω ὡς καλὸς τονεξέρις ὅπου
 αυτι πάντοτε τον ενωτραβὸν εσταθηκα και επολειμῆσα εος τὸ
 βραδι και πάλην εξαναγηρησα εἰς μαχαλά αυτι ὁμος εκι
 σποῦ επήγγαν εις λήγωθητζη εκαμαν τετριπι με τον μαρκο
 κουμπούρα ὅπου αν ημπορέσουν νὰ με αποτραβήξουν, ἀπο ε-
 τουτον το τόπο γνωρίζωντας και βλεποντας αυτὶ ὅπου εγω
 ημε ολος εδίκισου και δενημπορούσα να ηποφερω τα φερσή-
 ματατους και να ακουλωθῆσω και εγω κατα την γνώμη τους
 ὅπου αυτο ηνε το μονον αδυνατον νὰ τω απολαουσуне απο
 ἐμέ ὅπου αυτι να καμρυν τα κεφιάτους εἰς το σπήτι τις
 εβγένιασου ὅθεν ζῆ ὁ θεὸς τὸν θανάτὸν μου εχης να μάθης
 και ωχι αυτὸ νὰ το στερεοσούνε, αυτινι λήγὸν εδιόρισαν τον
 μαρκο απο το ληγωθητζη και ηλθε γενεὲ πρὸς ημετατημας
 εις μαχαλά και αυτι ολη εσταθήσαν εις ληγωθητζη μαζῆ
 με τὸν μαθροκὸρδάτω αὐτὸς ὁμος ερχαμενος εις μαχαλα ηλ-
 θε με το σπαθῆ ξεγημνῶμένω ὅπου νὰ με ἤποταξη αυτος
 εμενα και νὰ με προσταζῆ οπου τοςον το ἤφερε αὐτὸς ὅπου
 να εβγω εγὼ ἀπο τὸ κονάκη και να εμπη εκήνος εγὼ ὁμος
 τὸν απέκριθῆκα ὁ τοπος οξου αδιός ηνε και ἄς καθηση, μας
 ηπε και ολας παρίσια οπου ημαστεν ολημας ὅπου πάρτε με-
 τρα καλὰ εσῆς η ξέρωμερίτες οτι ενας θεὸς εχη να σας παρι-
 ο διάβολος εχω να περπατίσω με το δάβλη στὸ χερι ὅπου
 να σας ξανάγηρίσω απο τα θεμελα και μὴν σὰς τροη αλη
 κάμιν γνόνιν οτι ηστε γελασμένη εγο ὁμως πὸς εσταθήμα

ανης ὅς καλῶς τονὲ ξέρης ὅτι ηνε ἀκαταστατος καὶ παγη εἰς
 μαχαλὰ καὶ απομαχαλὰ σήμερον ἀνέχωρισαν ὁ πρίγκιπας καὶ
 ἡ καπετνεη καὶ προεστὴ καὶ πανε εἰς μετόχι ὅτι καὶ εχη να-
 γενη ἡ σήναξις ὅθεν ὁ πρήντζιπας παγιεάσμενος ἀπὸ μέρος
 τοῦ τζουκα τὸ ετιον δέντο ηξερομεν καὶ ὅταν βεθεοθούμεν πα-
 λήν σὺς μεταγράφομε μόνον ὁ παλή ὁ γήανης μοναχὸς ετρα-
 βήξε κχι ἡ αλη ἦτανε εἰς το μέρος τῆς σαμπάντινας κχι αμέ-
 σως τοὺς εγραψα ναέλλθουνε να ἀνταμοθούμε δια νὰ συνατή-
 θώμε τοὺς ζαβήτζάνους καὶ ἐπήληπους καὶ τότε νὰ τραθή-
 θουμεν εἰς το μέρος τῆς μαχαλὰς διαναεβρόμε καὶ τοὺς ἄλους
 τοὺς ἐδικουσιμας ἡ τους εἰς λουτράκι δενέμηνη ἦτε ενας μόνον
 ἀπο του μπαλή μπεη καὶ ἐκεὶ ἐκίθε εκαμαν. λαβε κχι το εσω-
 θεν γραμα ὅπου μου εστήλε ὁ ἀδελφομου φλώρος ἀπὸ μισω-
 λώγκη καὶ καταλαβα τα ὅσα μουγράφι εγὼ λεγω νὰ ἀπεράσω
 μωνωσιμου ἡς πελωπόνησω ὅπου ἀπεροὺν καὶ ἡ αλη καπετάνη
 καὶ ἐδὸ νὰ ἀφήσω τον ἀδελφομου φλώρω νὰ καθήση μὲ τοὺς
 σήντροφους καὶ μὲ τοὺς αλους τοὺς ἐδικουσιμας παλην ἡ εβγε-
 νεήασου φανέρῶσεμου πὸς νὰ πορευτὸ καὶ πὸς νὰ πορευομε δια
 τα πάντα ὅλα ἀκομα σοὺ φανερῶνω ζιχ ὄσους ἐβρίσκοντε αυ-
 τοῦ ἡ ἐδικήσου ἡ ἀπὸ τὰ χοριὰ παρακίνα τους νὰ ελθουνε διὰ
 τη μας κάνει χρέια ὅς ἤκονσα ἐκήριξαν τὸ μαρκο καπέτανω
 εἰς ξερώμερο δεντονεδεχτικαν ηξερωμεριτες παντελὸς. ἐπήτα
 εξεφονήσα καὶ διὰ τὸν γεώκα ἡ χασαπεη το εδεχτικά ηδὲ μέ-
 ρος ἐδικη μας δὲν το εδεχτικαν ὅμος δὲν το πιστεβω ναῖνε καὶ
 αὐτὸ σωστώ. καὶ μενον τὸν μπαρμπα περδίκη καὶ μπάρπα νη-
 κολάκη τοὺς φηλῶ τὰ μάτια στήλεμας καὶ μερικὰ μπουλίνηα.
 εἰς τοὺς ορισμοῦσας.

1823 1 φευρουάρ. ζαθηγεα.

ΘΟΔΩΡΙΣ ΓΡΙΒΑ

«τοὺς τιμοιους ἀδελφοῦσας κὺρ γιανάκη κὺρ γιόττη ἀδελφικῶς
 ἀσπαζομαι τὸν ἀδελφομου κὺρ νηκολάκη τοῦ φηλῶ τὰ ματια.

«καγῆ ἐξαδελφὸ σας παναῆς ταπεινῶς προσκυνῶ».

Ἐπιστολή 110η

Ἵπερτάτη Βουλή.

Ἵγλης δὲν ἐπέτυχον νὰ προσφέρω πρότερον τὸ ἀνήκον σέ-
 σας, καὶ τὸν εὐχάριστόν μου ζῆλον πρὸς τὴν διοίκησίν της.
 δὲν εἶνε παράδοξον, ἢ κακὴ πρόληψις τῶν πατριωτῶν μου, νὰ
 ἔδωκε ἑκαὶ εἰς τὰς ὑμετέρας ἀκοὰς εὐσφημίαν τοῦ ὀνόματός
 μου, εἰδὲ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ παρρησιάσω ἀμέσως τὰ αἷτια
 τῆς σφαλερᾶς των προλήψεως, βιάζομαι διὰ γράμματος νὰ ἀ-
 ναφέρω τὰ ἀκόλουθα.

Τὸ ἴσχυρον ἐστὶν ἐπισημασθῆναι, καὶ πόσον ἐθυσίασα τον ἑ-
 αὐτόν μου διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος καὶ Ὁρθοξείας
 μου, ὁ λόγος εἶναι ἀργός, ἐπειδὴ καὶ το ἔδειξα πραγματικῶς.

Ἀπὲ ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἐφύλαξα το στρατόπεδον,
 καὶ μὲ ὄλον ὁποῦ ὁ κόσμος ἦτον ἀπειθῆς καὶ δυσκίνητος, πότε
 μὲ πολλοὺς, πότε μὲ ὀλίγους, δὲν ἠμέλησα ποτὲ τὰ πῶστα ἐ-
 κείνα, ὁποῦ ἀπῆται ἢ ἀνάγκη, ἀπο κανένα πόλεμο καὶ κίν-
 δυον δὲν ἐπαραμέρισα· καὶ εἰς τὴν Ἰλλάκαν ἑννέα ὥρας πῶ-
 λεμον ἐβάσταξα, χωρὶς νὰ λάβω βοήθειαν ἀπὸ κανέναν ἄλ-
 λον χιλιράχον, καὶ εἰς τὸν Ἄετον, ὁποῦ μὲ δύο ἡμῖσι χιλιά-
 δες ἦλθε κατ' ἐπάνω μου ὁ Ρασοῖτ Πασιας μὲ ἐξήκοντα μόνον
 στρατιώτας, ἀντεπαρετάχθη, ἐπολέμησα, ἐφόνευσα, καὶ μὲ
 τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν ἐδίωξα. καὶ μὲ ὄλον ὁποῦ ὁ Καπε-
 ταν τζόγκας, καὶ Καπετὰν Μάρκος, μὲ τετρακοσίους ἦτον εἰς
 τὸ πλάγι μου, οὔτε μὲ ἕνα τουφέκι ἱμάτι δὲν μὲ ἔδωκαν. ἐγὼ
 τὴν πρώτην φοράν ὁποῦ εὐγῆκεν ὁ Μπεκίρ τζογαδόρος μὲ ἀ-
 σκέρει εἰς τὴν Βόνιτζαν καὶ ἐπολέμησαν μὲ τὸν Καπετὰν Τζόγ-
 καν καὶ τὸν ἐχάλασαν καὶ ἐπῆραν σβάρνα τὸν Ναχαγιε τῆς
 Βόνιτζας, μὲ ὄλον ὁποῦ ἡμῖσι εἰς Μακρυνόρος εὐθὺς ὁποῦ ἐ-
 λαβον τὴν εἰδησιν, ὥρμισα μὲ ἑκατὸν πενήντα ξερομερίτας ὁποῦ
 εἶχα μαζῆ μου καὶ ἐφθάσαμεν εἰς Βόνιτζαν, καὶ τοῦ Θεοῦ

συνεργούντος τούς ἐκυνηγήσαμεν καὶ τούς ἐμβάσαμεν εἰς τὸ Κάστρον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἄλλοι ἐφυγαν εἰς Πρέβεζαν καὶ ἄλλοι εἰς Ἄρταν. τὴν δευτέραν φορὰν πάλιν ὁποῦ ἤτοιμάσθησαν οἱ Τούρκοι μὲ ὄλαις ταῖς Σιαλοῦπες καὶ Καΐκια νὰ εὐγούνη εἰς Μπαλιμπεγην εὐθὺς ὁποῦ μᾶς ἤλθεν ἡ εἰδῆσις, ἐτρέξαμεν, ἐπιτάξαμεν τὰ πλοῖα καὶ τούς ἐσκορπίσαμεν καὶ ἐγύρισαν ὁμοίως εἰς Πρέβεζαν καὶ Ἄρταν, τὴν τρίτην ὁποῦ εὐγῆκαν καὶ ἐκυρεύσαν τὸ Μοναστηράκι, καὶ ἐκυνήγησαν τούς ἀνθρώπους τοῦ Καπετὰν τζόγκα, μ' ὄλον ὁποῦ τετε ἤμην ἄρρωστος, ἔστειλα διακοσίους εἴκοσι στρατιώτας εἰς τὸν Καπετὰν τζόγκαν πλὴν δὲν ἠθέλησε νὰ δευτερώσουν τουφέκι, μόνον παρήτησε τελείως ἐκεῖνον τὸν Νεχαγιέ τῆς Βόνιτζας καὶ τὸν ἐκυρεύσαν οἱ τούρκοι. μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ Ἄετοῦ, πλοῖα ὠμήλησα παρρησία διὰ τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος μας, τὸ μαρτυρεῖ ἡ κοινότης πλὴν ποῖος μὲ ἤκουσεν;

Ἄνάμεσα εἰς τὸσούτον διάστημα, ὁποῦ ἔγεινε διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, τί δὲν ἐδοκίμασα; ὁ κοινός λαὸς ἀπειθήσας καὶ δυσκήνητος, οἱ Εὐπάτριδες ἀσύμφωνοι καὶ ἀντίμαχοι ἀλλήλοις, διὰ τούς βαθμούς των. οἱ χιλιάρχοι ἀντίζηλοι περισσότερον. ἐφώναζα καθημερινῶς. συμφωνήσατε, προθυμοποιηθήτε, συνδράμετε ὅλοι, διὰ τὴν καλὴν ἔκβασιν τοῦ ἱεροῦ τοῦτου ἔργου καὶ ἔπειτα τὰ βραβεῖα, ἀνακίμενον τὸν καθ' ἕνα πλουσιοπάροχα. κανένας δὲν μὲ ἤκουσε, καὶ κατήντησα εἰς τόσον, ὁποῦ ὄχι μόνον ἀπὸ χιλιάρχους καὶ εὐπάτριδας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν κοινότητα ἐδοκίμαζον διαφόρους καταχρήσεις. ἔγραψα τὸσάκις εἰς Μωρέαν νὰ μᾶς προφθάσετε μὲ στρατεύματα διὰ νὰ ἤμπορέσω ὁπωσοῦν νὰ ἀπαντήσω καὶ μὲ ξένας δυνάμεις, τὴν Πατρίδα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν μὲ ἐβοηθήσατε. Τὸσάκις ἐκάμαμεν σὺναξιν διὰ νὰ δώσωμεν ἓνα καλὸν δρόμον τῶν πραγμάτων, καὶ νὰ προβλέψωμεν μίαν ὀρθὴν οἰκονομίαν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἀντὶ νὰ κυβερνήσωμεν τὰ ἐχάλαξαμεν. χειρότερα

ἐκεῖ φθόνοι, ἐκεῖ πᾶθῃ, καὶ τόσα μύρια κακὰ τὰ ἔποια εἶναι ἀπερίγραπτα.

Τὴν μίαν ἡμέραν ἤρχοντο οἱ χιλίαρχοι, τὴν ἄλλην ἐφευγον καὶ ἐπελγεῖνεν ὁ καθείς εἰς τὰς ἀναπαύσεις τῆς, καὶ οὕτω μὲ τὸ παράδειγμά των διελύετο ὅλον τὸ στρατόπεδον. Λοιπὸν τί νὰ κάμω; Τὸ πρᾶγμα ἐφόασεν εἰς ἀπορίαν καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν ἐκείνην ὅπου δὲν εἶχε βάλσαμον, ἡ Πατρις ὑπέπεσεν εἰς τὸν παντελεῖ καὶ ἀφρευκτον κίνδυνον. ἐπραγματεύθηκα λοιπὸν τὸ προσκίνημα τὸ ὁποῖον ἦτο ψηφισιμένον μὲ ἐγγραφον ἀπόφασιν τοῦ Πρίγκηπος καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς εὐπατρίδας, καθὼς ἔχω τὰς ὑπογραφάς των.

Διὰ νὰ ἀναβάλλωμεν ὀλίγον τὸν καιρὸν, καὶ νὰ προφυλάξωμεν τὴν Πατρίδα, ἴσως μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ Θεοῦ, μᾶς προλάβῃ καὶ καμία ἀνωτέρα δύναμις, καὶ μ' ὅλον ὅπου εἰς τὸ ξεκίνημά μου σφοδρὸν τεμπῆχι ἔκαμα καὶ ἀπὸ τὸν δρόμον δύο φοραῖς ἐγράψα καὶ τοῦ πρίγκηπος καὶ τῶν χιλιάρχων μακρῆ, καὶ ἀλεξάκη, ὅπου τὰ πῶστα νὰ τὰ ἐνδυναμώσουν μὲ ὄλην τὴν ταχύτητα, καὶ νὰ γράψουν καὶ αὐτόθι νὰ ἔλθουν στρατεύματα, διὰ τὰς ὁποίας αἰτίας ἔκαμα συνθήκην εἰς Ἄρταν. ὅπου εἰς τριάκοντα ἡμερῶν διορίαν νὰ μὴ κινηθοῦν γυρίζοντας ἀπὸ Ἄρταν, οὔτε ὄρδι ἡῦρα, οὔτε βάρδιαν μπηλὲ εἰς κανένα μέρος, ὡς καὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἦτον μὲ τὸν ἀδελφόν μου εἰς τὸ ὄρδι, τότε παρήτησαν καὶ ἔφυγαν, καὶ ἔμεινε μόνον μὲ πενήντα. εὐκαίρως τὰ πῶστά ἐπροχώρησαν οἱ ἐναντιοί, χωρὶς νὰ εὗρουν τὴν παραμικρὰν ἀντίστασιν· τί παραπονοῦνται εἰς ἐμὲ, ἀπορῶ μὲ ποῖον νὰ ἀντισταθῶ, καὶ νὰ κάμω νέαν παράταξιν, ὅπου κανένα δὲν ἡῦρα ἄλλην φιλογένειαν καὶ πατριωτισμὸν δὲν ἐγνώρισα νὰ δείξουν οἱ ἐδῶ ζηλωταί, παρὰ νὰ κινήσουν τὸν κόσμον, ἄνδρας καὶ γυναίκας νὰ μὲ κατηγοροῦν ὡς προδόνην, καὶ τουρκολάττην, καὶ εἰς τοῦτο ἀφίνω τὴν τιμὴν σας νὰ νὸ κρίνη ποῖα ἄλλη

ψυχὴ ἤθελε μεταχειρισθῆ αὐτὸ τὸ ἐδικόν μου φέροισιν. Ἐν ἧ ἐγὼ ἐπήγαγον εἰς τοὺς βεζηράδες, νὰ γράφω ἀπὸ τὸν δρόμον, νὰ συνάξουν στρατεύματα, καὶ νὰ ἐνδυναμώσουν τὰ πόστα, ὅπου ἦτον ἐνδεχόμενον, ἕνας ἐναντίος νὰ στείλῃ αὐτὸ τὸ γράμμα, ἐν ἧ ἡμῖν εἰς ἄρταν, νὰ μοῦ θυσιάσουν τὴν ζωὴν μετὰ τοῦτο ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐδικόν μου πολίτευμα, ποῖος ἐπειράχθη; τὸ μεσολόγγι κατ' ἀρχὰς ὅπου ὤρμησαν οἱ τοῦρκαι. ποῖος τὸ ἐφύλαξεν, εἰμὴ ὁ ἐδικός μου χριστιανισμός· φθάνοντας εἰς τὰ μέρη μας ὁ ἐνδοξότατος πετρώμπτης, ἐγὼ ἡμῖν εἰς δραγομέστον πρὶν ἀράξῃ ὁμως εἰς τὸν λιμένα δραγομεστίου, μοι ἔστειλε δύο καπηταναίους τοῦ ζητῶντας τὴν ἀντάμωσίν μου, μὲ τοὺς ὁποίους συνωμίλησα ὅτι ἔχω νὰ περάσω εἰς τὸν κάλαμον νὰ διορθώσω τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κονακίου μου, καὶ ἔπειτα νὰ εὔγω· εἰς τὴν ἰδίαν στιγμὴν μὲ πολιώρησαν αἰφνιδίως οἱ χασαπαῖοι μὲ ἑκατὸν πενήντα, πρὸς τοὺς ὁποίους μ' ὄλον ὅπου ἦιον χουσεμικαραῖοι μοσ, καὶ ἐξ ἔπρεπε νὰ ὑποπέσουν εἰς αὐτὴν τὴν παραδρομὴν, δὲν χρεωστῶ μ' ὄλον τοῦτο κακὴν χάριν, ἐπειδὴ καθὼς ἐπληροφόρηθη ἦτον διατεναγμένοι ἀπὸ ἄλλους, μὲ ἱκανὰς ὑποσχέσεις, αἱ ὁποῖαι εἰς τοιοῦτους ἔπρεπε νὰ τοὺς φαντάσουν, μ' ὄλον τοῦτο ἐγὼ ἐνθουσιασμένος εἰς τὸν τιμωτάτον, καὶ χριστιανικὸν χαρακτήρα τοῦ μπέη δὲν ἐπειράχθη καὶ ἐκ τούτου, ἀλλ' εὐθὺς ὅπου ἔλθον εἰς Κανδήλαν, ὅσον καὶ ἐδῶ εἰς Κάλαμον, ἐκάμαμεν δύο τρεῖς φορές ἀλληλογραφίαν, καὶ μὲ τὸν μπέην καὶ μὲ τὸν δεσπύτην κύρ Πορφύριον διὰ τὴν ἀντάμωσίν μας. Οἱ Πατριῶται ὁμως ἀντὶ νὰ μὲ καθησυχάσουν διὰ τὸ φέροισιν τῶν χασαπαίων, καὶ νὰ μοι δείξουν ὀλίγην φιλοτιμίαν, ὅπου νὰ τὸ μετρήσω καὶ ἐγὼ ἕνα λάθος ἀκούσιον, δὲν εὐχαριστήθησαν ἄχρι τοῦδε, μόνον διακόσια ἐβδομήντα γελᾶδια, ὅπου εἶχον εἰς δραγαμέστον, τὰ ἕκαμον λάφυρα καὶ

τὰ διέφειραν, γηδοπρόβατα δικάμου καὶ τῶν ἀνθρώπων μου τὰ μετεχειρίσθησαν ὁμοίως Καλαμπόκι ὁποῦ εἶχον ἀπὸ τὴ ζευγάρια μου, εἰς τὸ μέρος τῆς κατοχῆς τὸ ἐβούλλωσαν, καὶ τὸ ἔκαμον ζάφτη τοὺς πιστικούς μου τοὺς ἐπῆραν σκλάβους καὶ τοὺς ἐξηγόρασα, τοὺς σέμπρους μου τοὺς ἐφοβέρισαν, καὶ παρήτησαν τὰ ζευγάρια, δύο καλωντζιδῆς μου, ὁποῦ εἶχον τὰς φαμελίας των εἰς δραγομέστον, ὑπῆγον μὲ ἐδικήν μου διαταγὴν, νὰ τὰς συκώσουν καὶ νὰ τὰς ἐμβάσουν εἰς τὸν Κάλαμον (ὅπου ἐπρέσφυγον ὄλοι τὰς φαμηλίας των), διὰ νὰ ἦναι καὶ αὐτοὶ ἐλεύθεροι, τοὺς ἐκαρτέρεσπν πάλιν αἰφνιδίως οἱ χασαπαῖοι εἰς τὸν δρόμον, νὰ τοὺς φονεύσουν, μόλις ἐγλύτωσαν μόνην τὴν ζωὴν, μὲ ἀντίστασιν, καὶ προφύλαξιν τῆς φυγῆς των, καὶ ἀπὸ τὰ πράγματά των ὅτι καὶ ἂν εἶχον, τὰ ἔκαμαν λάφυρα· αὐτὰ ὅλα μου ἐτάραξαν τὴν καρδίαν, ὅτι μὲ παρομοίας καταχρήσεις δὲν μὲ μεταχειρίσθη ὁ ἀλῆ πασᾶς καὶ νὰ μοὶ γίνωνται ἀπὸ τοὺς ψυχογούς μου μοὶ φαίνεται δυσβάστακτον, καὶ δὲν τὰ ὑπέμεινα τόσο ἀπὸ ἀδυναμίαν μου, ὅσον τοῦ νὰ μὴ δώσω αἰτίαν νὰ πίπτη λόγος πρὸς κατηγορίαν μου, δὲν ἠξεύρω λοιπὸν διὰ ποῖον νὰ νὰ κινήσω τὰ ἄρματα, πρὸς βοήθειαν τῆς πατρίδος, ἢ νὰ φυλάττωμαι ὀπίσω ἀπὸ τὴν ἰδίαν μου συντροφίαν. "Ὅθεν δι' αὐτὰ ἐμποδίσθη καὶ ἀπὸ τὴν προσωπικὴν ἀντάμωσιν καὶ γνωριμίαν τοῦ πετρόμπει, ἢ ὁποῖα εἰς ἐμὲ ἦτον ὑπερεπιθυμητὴ τὰ ὁποῖα ἐπαράστησα εἰς τὴν ἐνδοξότητά του, καὶ ἰδοὺ τὰ ἀναφέρω καὶ εἰς τὴν ὑπερτάτην σας διοίκησιν, καὶ ἀφίνω νὰ τὰ διακρίνετε πῶς νὰ ἀκολουθήσω εἰς τὸ ἐξῆς· καὶ μὲ ὅλον τὸ σέβας μένω.

1823 Ἰανουαρίου 23.

Κάλαμος

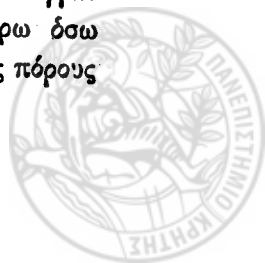
ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΟΥ

Ἐπιστολή 111

τηνὲ βγενι ἄντις ἡηκὺς προκκῆνώ.

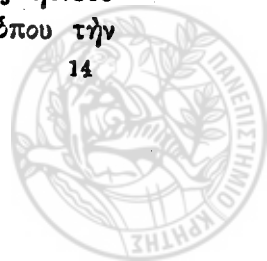
• μετο ἡήκων μου σὰς ἡδωπήο ὅτι μετο· πρότο νὰ ζητο· τῆς τηχησμου ερωτῶ δια τιν πολητῆμημενη σας ἡγήηαν δια νὰ χερῶμε, μαθε και δια λωγουμου θελοντας ὁ θεος τιν ἡγήηαν· καλὸς εχω, τὰ τρεχόντα και τὰ φερσηματα του μπόλλα γνω· στὸν σον ἡποκημένον σοῦ ἦνε πολὰ γνωστο ἡμε βεθεος ὅτι να ἡσε πολα πληρωφοριμένος ἀπο μερίκους πατριοτεσμας στωχαζωμε ὅτι να σεπληρωφορησε τὰ πάντα ολα και ο κηρ· σπήρος κάράπανος ποσον ἐνθουσιασμο εχο κοντὰ εἰς τὸ ἀνή· χη τίς ευγενία σου τοσον δια τιν τιμή τοῦ ονώματόσου ὅσαν και δια το βηλαετι σου και δια το νήδιὸν τῆήφασου ὅση ακο· λουθουν τί γνώμι τις εβγενείασου ἡίχα μονὸν βάρος πρὸς το νὲ· αὐτόνημου τοὺς κηρηὺς σημπεθερού σου πανο γαλανη και γηοργακη μαβρόματι και τζόνκα και ἐπήλήπους τα ὀπήα σου ἡνε πολα γνωστα τα οσα εκηρεταν δια το δνωμμα σοῦ εγῶ ὁμος δεν ἡμπορούσα αὐτὰ μήτε να τα ακουο μήτε αυτι· νούς να βλέπο και πάντοτες τοὺς ἐναντιόνουμου εἰς τα δικεο· λογήματά σου και τοὺς εμπενα και ἡς τιν μιτι και ἡπαντο και εκήνη με ἡχαν πάντοτε εἰς το καταστιχο τις εβγενήασου ὁ κιριως τζωνκας ἐπρέταντέριζε και πρέταντερι μαζη με αὐ· τοὺς οπου το ξερωμερω να το ποταξουν ἡς τῆ νεξουσίαν του εγω ὁμος αποφασισα και χῶρις μικραν γνώμην τις εβγενεία σου ὅτι ζόντανὸς εγὼ αὐτὸ αυτὶ νὰ μὴν το τελεσφορίσουν ες καλὸς δνεμφορέσαν, ὅθεν ερχαμενος ὁ μαβρόκῶρδᾶνος με τὸν μάρκο κοῦμπούρα εἰς μοναστηρι λήγωβητζη απεφασή· σαν και ἐπήγαν αυτὶ προς ανταμοσὴν τους, ἐπήραν μαζηη· τους και τατζη μαγκήνα και βασήλη χασάπη και ἐπήγαν ἡς λιγωβήτζη εμε ὁμος με απεφασισαν δια να παρω ὅσω στρατεμα ἡτανε ἡς μαχαλὰ και να πήγενω εἰς τοὺς πόρους

τοῦ ποταμοῦ δια να εποδίσω τοὺς τούρκους να μὴν απερι-
 σουνε ἐγὼ ὁμος δια να μιντους ἐναντιοῦν και εἰς αὐτω απε-
 φασισα και ἐπηγα πλὴν ἔος να φθάσω ἡβρα εὐς ἑπτὰ κοσί-
 ους τούρκους βγαλμένους και ἤχαν τοὺς πορρους πῆλασμένους
 ἀπεφασισα ὅπου να τοὺς ριχτῶ και ὅπος ο μεγαλοδυναμος
 ἤθελε βοηθήση ἄς ἐβοηθούσε· ὅθεν ἐγὼ τοὺς ἐριχτικα καὶ μια
 φόρα και διω πλὴν ὁμος τὸν κόσμω ὡς καθὸς τονεξέρις ὅπου
 αὐτι πάντοτε τον ἐνωτραβοὺν ἐσταθηκα και ἐπολεμήσα εὐς τὸ
 βραδι και πάλην ἐξαναγηρησα εἰς μαχαλά αὐτι ὁμος ἐκι
 σποῦ ἐπήγαν εἰς λήγωθητζη ἐκαμην τερτιπι με τον μαρκο
 κουμπούρα ὅπου αν ἡμπορέσουν να με ἀποτραθήξουν ἀπο ε-
 τούτον το τέπο γνωρίζοντας και βλέποντας αὐτὶ ὅπου ἐγω
 ἡμε ὁλος ἐδίκουσου και δηνῆμπορούσα να ἡποφερω τα φερσή-
 ματατους και να ἀκουλωθήσω και ἐγω κατα την γνώμη τους
 ὅπου αὐτο ἦνε το μόνον ἀδυνατόν να τω ἀπολαουσουνε ἀπο
 ἐμέ ὅπου αὐτὶ να καμουν τα κεφιάντους εἰς το σπῆτι τις
 ἐβγένιασου ὅθεν ζῆ ὁ θεος τὸν ὀκνάτόν μου ἐχης να μάθης
 και ὡχι αὐτο να το στερεοσουνε, αὐτινι λήπὸν ἐδιόρισαν τον
 μαρκο ἀπο το ληγωθητζη και ἤλθε γκενὲ πρὸς ἡμετατημας
 εἰς μαχαλά και αὐτι ὀλη ἐσταθήσαν εἰς ληγωθητζη μαζῆ
 με τὸν μαθροκὸρδάτω αὐτὸς ὁμος ἐρχαμενος εἰς μαχαλα ἤλ-
 θε με το σπαθη ξεγημνωμένω ὅπου να με ἡποταξῆ αὐτος
 ἐμενα και να με προσταξῆ ὅπου τοσον το ἡφερε αὐτὸς ὅπου
 να ἐβγω ἐγὼ ἀπο τὸ κονάκη και να ἐμπη ἐκῆνος ἐγὼ ὁμος
 τοῦ ἀπέκριθήκα ὁ τοπος οξου ἀδιος ἦνε και ἄς καθῆση, μας
 ἡπε και ὀλας παρίσια ὅπου ἡμωστεν ὀλημας ὅπου πάρτε με-
 τρα καλὰ ἐσῆς ἡ ξέρωμερίτες ὅτι ἐνας θεὸς ἐχη να σας παρι
 ο διάβολος ἐχω να περπατίσω με το δάδλη σὶὼ χερι ὅπου
 να σας ξανάγηρίσω ἀπο τα θεμελα και μὴν σὰς τροη ἀλη
 κάμιαν γνόμιν ὅτι ἡστε γελασμένη ἐγο ὁμως ποῶ ἐσταθήκα

φρώνήμιος αὐτί τι νῶρα και δεν του εδῶσα τω τζουδάπη και
 εγὼ δεν ηξερω επητα απο αὐτω απεφάσισά με διάνα εβγῶμε
 εις το χωρισταση διάνα θεορισῶμε τὸν τοπο ποῦ κάνη χρια
 διὰ ταμπορια εκαμαμαν και το τέρτηπημας ποῦ κε ποῦ
 κάνη χρια δια να το πήσασῶμε επήτα αὐτος δεν του αρεσε
 αὐτο το τερτίπη και απεφασίσε νὰ το χαλαση να το κάμη μο-
 νχῶτζου εγω ομοσ του ηπα δια τι ετια θα να το χαλασω-
 με αὐτινω το τερτίπη αὐτος ομοσ μου ηπε εση εχης τσες
 ημερες εδω και δεν το εκανες λήπὸν εγω ὅπου ηλθα εδω
 οποσ θελω εγω θανακαμω ὄχι ὅπος θελέτε εσης και οπηρῶ
 θελη να καθηση καλὰ η δὲ και οποσ δεν ακουη ἄς φιγή
 ωλώτελα και εγω ἀπ.δίνω· ετζη και εμε με επηασε η χῶλι
 στα ματια και χῶρις να εχω παρὰ μικρὴν γνώμιν ἀπο τιν
 ἐβγένήζου με το νχ μὴν εχω και αλον βοηθὸν μου ὅπου
 να ημε και εγὼ δηνατὸς απεφασίσα ὅπου να απέρασω εις
 πελωπονήσω μαζή με τον μπέη και επήγα εις καλαμον
 δραγαμεστου διάνα μπάρκαριστω εις τα καραθήα νὰ παμε
 μαζή οτε αὐτος ἐμίσευσε. καταποδοῦ ἦλθε ὁ ἀδέλφοζμου πα-
 νάγης και με χήληα τῶσφ με μποδισε τόρα προ σαυτὸ βλε-
 πο οτι ἂν δενήτανε οργανησμός απο αὐτοῦνοῦς πρὸς το φέρ-
 συμο του μάρκου αφου εγὼ εμῆσευσα ἡμποροῦσαν τῶσων και
 αὐτί ὅπου τον ωργανήσαν ὁσὸν και ὁ μαβρόκορδατος ἡμπο-
 ροῦσαν ὅπου νὰ μου γραφουν ὅπου νὰ επήστρέψω ἕος τορα
 κάμία ηδισήν τους δενέλαθα εγω ὄμης ηλθα εφῆς σαβάτω εδῶ
 ης|ζαθήτζα εδω ηβρα και τονεδικόνζου και ἀδέλφομου δῆμῆ-
 τρι παληογηανη με τὸς μετοῦς επήληπούς και ἀνταμοθηκα
 μεταυτίνοῦς και ομῆλήσαμε τα πάντα ὄλα ὁσὸν ὁ πουήμικστε
 μῆανδῶς πάτρος πεδία σθεν η'οῦ ὅπου σου γράφο και στέλ-
 νω και το ναδέλφομου πανάγῆ μαζή και ἀποτονῆδιον θελη
 πλήρωφορέλλῆς τα πάντα ὄλα ὅπου εμεν και με εχης ἡόνσου
 ὅς καθὸς λὲς δῆνάμοσεμε και εμενα με τὸν τρόπο ὅπου τῆν

σήμερον στεκη ἀπο το χειρ τῆς εβγένῆαν σου ματαν που και η εβγένιασου αποφάσῃς να σταθῆς ἀδιάφορος. ησεαυτο πατέραμου εχῆς ὄλα τα δῆκια καταπὸς αὐτὶ εφερόθηκάν εἰς το νεαυτον σου πλην ομος περὶ καλῶ ὅπου ἂν μεν και τὸ βρῖσκης εὐλωγῶ νὰ κήνησης το νάδελφόνμας κηρ γιοτη να ἐλθῆ νασήναξη τὸν ταηφά σου δμήρς και το βιλαετισου ὅπου ναγενώμε ενα σώμα εγὼ με τὸν κηρ γιοτη ὅπου νὰ μὴν κανουνε αὐτὶ τα ψήχρὰ τους κέφια οχη οχη και αὐτὸ δὲν το κρένης εβλώγῶ περὶ καλῶ ὅπου να γράψῃς του δῆμητρι παλιογηάνη και λήπὸν ὅπου να σήναξουν τον ταηφάσου και να γραψῆς και τὸν ξερωμεριτονε ὅπου ναενώθουμε εμῆς οση ημαστε εδῆκη σου ὅπου ναβασταξῶμε το βήλαετισου και να τζακῆσῶμε και τὶ μίτι αυτινωνε και πῆανῶμε εμῆς ξεχώρῖστω ταμπορι εδῆκόμας και αν η εβγενῆανσου ηθελε με δυναμώσης ὃς καθὸς σου γράφο τοτες να με ηδῖς τι γηὸς τοῦ γρίβα ημε δία τὴν τιμὶ τῆς εβγενῆαν σου και οχη δηα κανένας κέρδος εδῆκόμου παρὰ ἢ εβγενια σου νὰ ζῆσης και να ησε καλὰ και η εβγενῆα σου ξέρις πηο ηνετο μεραμι το εδικομου και μενον με ὄλο το σέβας.

1823 4 φεβρουαρίου τζαδῆτζα.

ῆς τοὺς ορισμουσας ὃ
λος ησεας θῶδῶ-
ρίς γρίβας.
(σφραγῖς).

Ἐπιστολὴ 112η

καπετάν Γεωργάκη.

Ἀποκρίνομαι, μὲ ευχαρίστησίν μου εἰς τὸ ἔσχατον γράμμα Σας, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐνεχειρίσθη παρὰ τοῦ ἐξαδέλφου σας Στυλιανὸς Μπαπινιώτης.

Ἴμην και εἶμαι πάντοτε βέβαιος και ἐγὼ και ὃ ἐξ. Κυβερ-

νήτης εἰς τὴν ὁποῖαν τρέφεται πρὸς ἡμᾶς εἰλικρινεῖ φιλίαν καὶ εἰς τὰ πατριωτικὰ σὰς φρονήματα. Ἡ ἐνέργειά σας εἰς τὸ νὰ ἐξέλθουν οἱ Τούρκοι ἀπὸ τὸν Καρβασσαρᾶ ἐφάνη καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὸν ἴδιον Κυβερνήτην πολλὰ ἀρεστόν. Τοῦτ' αὐτὸ τὸ εὐτυχὲς ἐπιτύχημα εἶμαι εὐελπὶς ὅτι θέλομεν κάμει καὶ εἰς τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ καὶ Ἀνατολικῇ, μὲ τὸν ἐνταῦθα ἐρχομὸν σας, ὅπου σὰς προσμένω μὲ ὄλην τὴν χαρὰν νὰ ἔλθετε πρὸς ἀντάμωσιν μου μετὰ τὸ πάσχα, καθὼς μοὶ γράφετε. Ὅσα δὲ ἄλλα ἀναγκαῖα νὰ συνομιλήσωμεν ὑπὲρ τῶν κοινῶν τῆς Πατρίδος συμφερόντων, εἰς τὰ ὅποια ἔχω τὴν ἐπιθυμίαν νὰ συμπράξωμεν θέλομεν συνόμιλήσει διὰ ζώσης φωνῆς. Πρὸς τὸν ρηθέντα ἐξάδελφόν σας δὲν δύναμαι κατὰ τὸ παρὸν νὰ τοῦ διορίσω μισθόν, θέλω δὲ τοῦ κάμω μίαν ἐξοικονόμησιν διὰ νὰ οἰκονομήσῃ ὡς τόσον τὰς χρείας του, καὶ ἐπομένως τὸν ἐξοικονομοῦμεν καλῆτερα.

μένω μὲ ὄλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

ὁ φίλος Σας

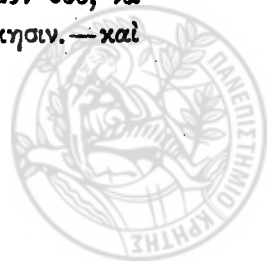
Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ἐκ τοῦ δικρότου ἢ Ἑλλάς
τῇ 10 ἀπριλίου 1893.

Ἐπιστολὴ 113

Γενναϊότατε ἀδελφὲ Καπετάν Γεωργάκη Νικολοῦ Σὲ ἀσπάζομαι
σωτηρῶς μὲ τὸ Χριστὸς ἀνέστη!

Τὸ ἀδελφικόν σου ἔλαβον, ὁμοῦ μὲ τὸ ἐσώκλειστον πρὸς τὴν Διοίκησιν, τὰ ἐπαρρησίασα καὶ ἐνήργησα τὰ δέοντα. μᾶς ἐπροξένησεν ἀπορίαν πῶς ἡ ὑπογραφή σου δὲν ἦτο ἰδιόχειρός σου. ἀδελφέ, μόνῃ ἢ προσωπικῇ σου παράστασις τῶν δικαιολογημάτων σου ἡμπορεῖ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀθωότητά σου. ὅθεν εἶνε καλὸν ν' ἀποφασίσῃς τὸν εἰς τὰ ἐδῶ ἐρχομὸν σου, νὰ παρουσιασθῇς προσωπικῶς εἰς τοῦ ἔθνους τὴν Διοίκησιν. — καὶ

ἂν τὸ ἀποφασίσῃς νὰ μοῦ γράψῃς πρότερον μὲ ἐπίτηδες, καὶ νὰ προσμένῃς τὴν ἀπόκρισιν μου. ἐπειδὴ ἂν καλὰ καὶ ἡ ἀθυροῦτης σου εἶναι ἱκανὴ ἀσφάλεια, χρειάζεται μ' ἕλον τοῦτο καὶ προδιάθεσις τοῦ πράγματος. Ἐν τσοῦτῃ περιμένω τὴν ἀπόκρισιν σου.

ὁ εἰλικρινὴς φίλος καὶ ἀδελφὸς

Θ. ΚΟΛΚΚΟΤΡΩΝΗΣ

28 ἀπριλοῦ 1823

ἐκ Ἴριπολιτζᾶς.

Ἐπιστολὴ 114η

Τῷ γενναιωτάτῳ πρώτῳ στρατηγῷ τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος, κυρίῳ μοι κυρίῳ καπετᾶν γεωργάκῃ βαρνακιώτῃ. τιμίως.

Εἰς Κάλαμον.

τὴν γενναϊότητα σας ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι.

Μετὰ τὴν ἀκριβῆ ἔρευναν τῆς τιμᾶς ὑγείας σας, ἦν περ καὶ ἡμεῖς θεῖα χάριτι μακρῶς ἔχωμεν σὲ εἰδοποιῶ. καιρὸς πολὺς ἐπέρασεν ὅπου δὲν ἠξιώθηκα νὰ λάβω τίμιόν σας δηλωτικὸν τῆς ὑγείας σας. ἀγκαλὰ ἐγὼ ὅπου ἤθελα δόσει αἰτίαν μὲ προσητερινὰ γράμματά μου δὲν ἠμπόρησα νὰ λάβω τὸν καιρὸν ἀπὸ ταῖς πολλαῖς φροντίδαῖς τῆς τουρκείας, διὰ ταῖς ὁποίαις στοχάζομαι ὅπου νὰ μὴ μοῦ τὸ μετράτε διὰ ἐγκλημα. καθότι ἠγγνώρισες καλλώτατα ποιοὶ εἶνε ἀδελφοὶ καὶ φίλοι καὶ καλοθελῆται σας. καὶ θέλει τοὺς ἐγνωρήσῃ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. καὶ μὴ τὸ μετρήσεις διὰ καταφρόνουν αὐτὸ ὅπου ἐπιχειρήθησαν οἱ παράνομοι γειτόνοι σου, ὅτι μόλον ὅπου ἔβαλαν ὄλα τὰ δυνατόν των καὶ οὐδὲ τίποτες ἠμπόρησαν νὰ κάμουν. καὶ ἡ γενναϊότη σου δὲν τὰ στοχάζεσαι οὐδὲ κἂν τίποτες. καὶ ἴσοσλα μὲ τὴν θεῖαν βοήθειαν θέλει ἀπολαύσει κάθε καλὸς ἢ κακὸς ἀνθρώπος τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας του.

Ἄς εἶναι πρὸς εἰδησίῃν σας. ὅτι ταῖς ἀπερασμέναις μᾶς ἦλθε μὲ ἀπιστίαν ὁ σιλιχτάραγας μπότης καὶ μᾶς ἠπλάκωσεν ἔξα-

φνα καὶ ἠκολούθησεν νὰ συλαβωθῶσι καὶ μερικοὶ ἀνθρώποι. ὅθεν ἐκαμαμεν καὶ ἓνα ντουφέκι μὲ αὐτουνοῦς, καὶ εἰς ἄλλην ἡμέραν ὁποῦ ἦλθεν ὁ πολυχρονεμένος βεζύρ Μεχμέτ ρεσιτ πασᾶς, καὶ ἐξήταξαν αὐτὴν τὴν παρανομίαν τὴν μεγάλην καὶ ἤγγινεν βοκοῦφης εἰς τὴν ἀθωότητα τῶν φουκαράδων. ἠθέλησεν νὰ ξαναβάλλῃ ὀπίσω τὸ βελαέτι εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν, καὶ μᾶς ἤστειλε καὶ μπουγιορδιά διὰ νὰ εἰρηνεύσωμεν. ὅθεν ἡμεῖς κατὰ τὸ παρὸν ὀργανίζωμεν ὀλονένα αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν. καὶ ἂν ὁ Θεὸς βοηθήσῃ καὶ λάβωμεν ὀπίσω τοὺς ἡχμαλωτισμένους εἰρηνεύωμεν μὲ τελειότητα, ὅτε οἱ ἀφηνιάδες δὲν τρέφουν κἀνένα ὀλέθριον σκοπόν. καὶ τὰ ἀπερασμένα ἦτον ἀποτελέσματα τοῦ παρανόμου σιλιχτάραγα μᾶζὺ μὲ τὸν μπεϊζαδέμπεϊ κοστρέφη. καὶ ἄς τὸ εὔρουν ἀπὸ τὸν ὕψιστον κριτὴν τῶν ὄλων. ἀκόμη σὲ εἰδοποιῶ, ὅτι ἐδῶ συνευρισκόμεθα μὲ τὰ μπουκοβαλόπουλα. ὅτι ἔστειλα καὶ τὰ ἔκραξα, καὶ ἦλθον ἐδῶ, καὶ ἀπερνῶμεν ἐξίσου τὴν ζωὴν μας, οἱ ὅποιοι σὲ ἀσπάζονται κατωτέρω καὶ ἰδιοχείρως γράφε μου παρακαλῶ τὴν γενναιότητά σας ἓνα τίμιόν σας. δηλωτικὸν τῆς ὑγείας σας πρὸς χαρὰν μου. καὶ ξανασπαζόμενός σας ἀδελφικῶς μένω.

εἰς τοὺς ὀρισμούς σας

1823 Ἰουνίου 17.

ὡς ἀδελφός σας.

ἔξ ἀγράφων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑ-ΙΣΚΑΚΗΣ

(σφραγίς).

Ὁ ἀδελφός μας Καπετὰν ἀνδρίτζος σιαφάκας παρῶν ἐμοῦ καὶ ὁ πασιλῆς σὲ ἀσπάζονται ἀδελφικά.

Ἐκαγὼ ὁ ἀνεψιὸς σας Κῶστας ταπεινῶς προσκυνῶ. ὀμιός καὶ ὁ ἀδελφός μου ἀνεψιός σας Χριστάκης προσκυνῶς ταπινῶς. ἂν ἀγαπᾶς φανεροσέ μας διὰ τὴν τιμημένην εἰγίαν σας πρὸς χαρὰν μας.

Ἐπιστολή 115η

Ἡρὸς τὸν Γενναϊότατον Καπετὰν Γεώργιον Βαρνακιώτην
εὐτυχῶς. ὄθεν τύχη

Γενναϊότατε ἀδελφὲ καπετὰν γεωργάκη σὲ ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς.

«Ἐρωτῶ διὰ τὴν ὑγείαν σου τὴν ὁποίαν καὶ ἐγὼ καλῶς ἔχω. ἐπροχθᾶς σοῦ ἐγράψαμεν κοινῶς ἓνα γράμμα καὶ ἀπόκρι- σίνου δὲν εἶδμεν. Ἴδου καὶ τώρα ὁποῦ δὲν λείπω νὰ σοῦ γρά- φω μερικῶς μὲ τὸν ἀδελφόν μας Κ. δῆμο. ἂν ἀγαπᾶς νὰ κερ- δήσης ἐκεῖνο ὁποῦ ἐπιθυμοῦσες καὶ νὰ αὐξήσῃ ἡ τιμὴ σου ἢ δόξα σου, τώρα εἶναι καιρὸς καὶ στείλε ἓνα ἄνθρωπίν σου νὰ ὁμιλήσωμεν. ἐμένα μὲ ἐξεύρεις πόσον ἀγαπῶ τὰ οὐτζάκια. καὶ μάλιστα πόσον περισσότερον ἀγαπῶ τὴν ἀφεντιά σου, καὶ ἐπι- θυμῶ νὰ αὐξήσῃ τὸ οὐτζάκη σου. ἀδελφέ! ἀπὸ ἐτοῦτον τὸν καιρὸν ἄλλον ἀρμωδιώτερον καὶ καλῆτερον δὲν εὕρισκῃς νὰ τιμηθῆς καὶ νὰ δοξασιθῆς τὴν προχθεσινὴν ἀπόκρισίν σου δὲν τὴν ἐλάβομεν ὅμως τώρα μὲ τὸν ἴδιον νὰ στείλῃς ἓν ἄνθρω- πὸν σου πιστὸν νὰ ὁμιλήσωμεν τὰ μυστικά μας.

ἡ ἀγάπη καὶ ἡ σηντρα ὁποῦ εἶχες ἀπο ἐκεῖ ὅπου ξεύρης ἡ γενναϊότης σου μὲ παρακινεῖ νὰ σοῦ γράψω καὶ νὰ μοῦ συμ- παθήσῃς. ταῦτα ἀδελφικῶς καὶ μένω.

ὁ ἀδελφός σου

Γ. ΚΑΡΑΪΩΚΑΚΗΣ

τῆ 13 Σεπτεμ. 1825.

ἐκ τοῦ κατα μοναστηρίου στρατοπέδου
τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος

δουλοσας
ΔΗΜΟΤ'ΕΛΛΗΟΣ

Ἐπιστολή 116η

Ἡρὸς τὸν Γενναϊότατον ἀδελφόν μας Καπετὰν Γεωργάκη
Βαρνακιώτην. ἀδελφικῶς ὄθεν τύχη.

Γενναϊότατε ἀδελφέ! σὲ ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

• τὸ προχθεσινὸν ἀδελφικὸν γράμμα σου ἐλάβομεν ὁμι-

εις τὸν προσητερινὸν σταλμένον μας Κύριον ἀναγνώστην χαροκόπον ἐφῆς ἀπολαύσαμεν καὶ ὁμιλήσαμεν, ἡμεῖς σοῦ λέγομεν τρεῖς πόντους. πρῶτον ὀρκιζόμεθα εἰς τὸν Θεόν, διὰ τὴν ὑπόληψίν σου. δεύτερον εἴμεθα εἰς τὸν ἴδιον ὄρκον, νὰ μὴν σοῦ χωρισθῶμεν ὅλοι μας. τρίτον σοῦ ὑποσχόμεθα διὰ τοὺς μισθοὺς σου· εἰς ἐτούτα ὁποῦ πειράζουσιν τὴν τιμὴν, τὴν ὑπόληψίν σου καὶ τὸ ἐντερεσίῳ σου, ἔχομεν νὰ χάσωμεν τὰ κεφάλιά μας καὶ τότε νὰ εὐγώμεν ἀπὸ τὸν λόγον μας· κατὰ τοὺς ὄρκους ὁποῦ βλέπεις εἰς τὰς ὑπογραφάς μας καὶ καθὼς σὲ πληροφορεῖ καὶ ὁ Κύριος ἀναγνώστης στοματικῶς μένομεν μὲ σέβας καὶ ἀδελφικὴν ἀγάπην.

Ἰη 23 Σεπτεμ. 1825 ἐκ τοῦ ἑλλ. στρατοπέδου τοῦ ἐν δραγαμέστου
οἱ ἀχώριστοι ἀδελφοί σου.

ΚΑΡΔ·Ι·ΣΚΔΚΙΣ

ΑΝΤΡΥΤΩΣ ΣΑΦΑΚΑΣ

να ἡμε εἴσο ἀπο τιν βφρτισιν μου. καὶ να ἡμε οἴσο ἀπο τη βαφτηση μου

(σφραγίς) ΕΥΑΓΓΕΛΙΗΣ Μ. ΚΩΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

να ἡμε οἴσο ἀπο την βαφτησιν μου

ΔΗΜΟΤΖΕΛΗΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΚΡΙ

να ἡμε οἴσο ἀπο τα βαφτισα μου νὰ εβγο ἀπο την βαφτησιν μου

(σφραγίς) ΖΑΧΑΡΑΚΟΣ ΓΗΟΛΤΑΣΗΣ

να ἡμε εἴσο ἀπο τιν βαφτισιν μου

(σφραγίς) ΓΕΩΡΓΗΣ ΠΕΣΗΛΗΣ

να εἴμαι ἔξω ἀπὸ τὴν βάφτισιν μου.

Ἐπιστολὴ 117η

Πρὸς τὸν γενναϊότατον στρ. καὶ ἀδελφὸν Καπ. Γεωργάκη Νικολαῦ.
εἰς Δραγαμέστον.

«Γενναϊότατε καὶ περιπόθητε ἀδελφέ!

«Ὅσην χαρὰν ἠσθάνθη ἄφ' οὗ ἤκουσα τὸν ποθεινότατον ἔρχομόν σου εἰς τὴν πατρίδα, δὲν ἠσθάνθη ποτὲ ἄλλην. ἐχάρην μάλιστα ἄφ' οὗ ἶδα ἀπὸ τὸ ἀδελφικόν σου καὶ ὅτι ὑγιαίνεις.

εἶνε σταθερὰ πράγματα πλέον ἀδελφέ. καὶ ὁ ἐξοχώτατος Κυβερνήτης I. Καποδίστριας ἐφυλάγετο βέβαια διὰ νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι οἱ πατριῶται εἶνε ἀνάγκη πλέον νὰ ἐνεργήσωμεν ἀποφασιστικὰ διὰ τὴν πατρίδα. ἐγὼ εἶχα καὶ ἔχω πάντοτε τὴν ζῆσιν καὶ ἐπιθυμίαν μου ἰδιὰ τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα. κατὰ τὸ παρὸν ἰδοῦ ἔστειλα τοὺς ἀδελφούς μου Γαρδικιώτην καὶ Χρήστο. καὶ ἐγγλήγορα ἐλπίζω κατὰ τὸ γράφειν νὰ πληρωθῇ ἡ ἀμοιβία ἐπιθυμία μας διὰ ν' ἀνταμοιωθῶμεν αὐτοῦ, καὶ νὰ φιληθοῦμεν πάλιν ὡς ἀδελφοὶ καὶ νὰ συνεργήσωμεν ὅλαις δυνάμεσι εἰς τὴν πατρίδα μας τὴν δυστυχισμένην. ὁ ἐξοχώτατος Κυβερνήτης ἀναχωρεῖ σήμερον διὰ Κόρινθον καὶ Ναύπλιον ὅπου πηγαίνομεν καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ μᾶς ἔχει κοντάτου, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐξεύρῃ πῶς θὰ μ' ἀποφασίσῃ δι' αὐτοῦ. Σὲ παρακαλῶ νὰ μᾶς γράφῃς συχνὰ νὰ μανθάνωμεν τὴν ὑγείαν σας καὶ τὰ πρακτικὰ σας πρὸς χαρὰν μου καὶ ὀδηγίαν μου. τὸν ἀδελφόν μας Γαρδικιώτην νὰ τὸν θεωρῆς ὡς ἐμὲ τὸν ἴδιον. καὶ ἐξευρέ μας ὅτι εἴμεθα πάντοτε φίλοι ὡς εἶμαι κ' ἐγώ.

τῆ 4 Ἀπριλίου 826
ἐξ Αἰγίνης.

σταθερὸς ἀδελφός
Θ. ΓΡΙΒΑΣ,

Καὶ οἱ ἀδελφοὶ μας Καπ. Σταῦρος καὶ Φλόρος οἱ ἀσπάζοντα· ἀδελφικῶς.

Ἐπιστολὴ 118

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον Κύριον Καπετὰν γεωργάκῃ βαρνακιώτῃ
δοθήτω 80εν εὐρίσκετε.

» γενεότατε Καπετὰν γεωργάκῃ ἀδελφέ ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι.
τῆ 30 Ἰανουαρίου 1827 δύστομο.

«ἡ παρούσα μου χραιομέθῃ νὰ σοῦ φανερώσω ὅτι μὲ εἶδαν τὸ ἀγίω θεῷ καὶ μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ ἔθνους μας ὄλες ἢ δουλές μας πῆναν ὡς σὰν θέλει ὁ θεός, δὲν μοῦ μένει ὅμοιος καιρὸς νὰ

σοῦ ἐξηγοτήσῃς εἰς πλάτος τὰ διὰ τρόχοντα ἐδὼ διὰ τοῦτο στέλνω ἐπίτιδες τὸν ἀδελφόν μας δῆμιον τζέλιον ὕστης εἶναι ὁ πλέον μπιστός μου καὶ μηστικός μου ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὀπίον θέλετε σινομιλίσει στοματικῶς καὶ εἰς αὐτὸν θέλει δόσις ὄλην τὴν πῆστιν ὡς καθὼς νὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ, καὶ ὅτι κρίνεις εὐλογον νὰ ἀποφασίσῃς ἀποφασισέτο, καὶ τοῦ ἰδίου ἔχο παραγκελίαν στοματικὴν ὡς ὅτι τὸν ὀδιγίσις νὰ σὲ ἀκούσι ὡς νὰ ἴμουν καὶ ὁ Ἰδιος, ἀδελφὲ δὲν μένη ἄλη περίστασις ἀπὸ τὴν τορινῆν, μὴν ψυφίσις μήτε νὰ στοχασθῆς τὸ παραμικρὸν διὰ τὰ ἀπερασμένα ὅτι τὰ φρονιματάσου ἐσταθικὰν ἐπενετότερα ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ οὐδεμίαν αἰτίαν ἔχεις ὁποῦ νὰ βλάβῃ τὴν συνιδισίῃ σου καὶ ὅτι κκκὸν ἔχεις λάβῃς εἰς τὸ ἀνόχη νὰ τὸ ἔχο ἐγὼ εἰς τὸ κεφάλῃ μου, κάμε λοιπὸν ὡς φρόνιμος καὶ γνωστικῶς ὅπου εἶσαι ὅτι ἄλη καλύτεριν περίστασιν ἀπὸ ἐτούτην βέβαια δὲν ἴμπορούμεν νὰ εὔρομαι, διὰ τὸ κλισίον τοῦ διμέρπασα καριστινοῦ σὰς τὸ διηγίτε στοματικῶς ὁ ἀδελφός μας δῆμος τζέλιος, καὶ μὴν ἔχοντας καιρὸν νὰ σοῦ γράψω περισσότερον μὲν μὲ τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

ΚΑΡΑΗΣΚΑΚΙΣ

Ἐπιστολὴ 119

« τὸν ἡγαπητόν μου μήτζου μπαλανήκα θωδορὴ παλοκουσουργὰ γιέρργο ρούτζη ἡγείως εἰς τοῦ μχαλά τῆς δρας

• ἡγαπήτου μήτζου μπαλανήκα θωδορὴ παλοκουσουργὰ γιέρργο ρούτζη σὰς φιλή; τὰ μάτια μὲ τὸ ἡγαπητόν μου σὰς φανερῆν; σὰς ἔχω σίλει τρία γραμματά μου καὶ σὰς ἔγραφα νὰ ἐλθῆται ἐδῶ ὅσοι ἐδική μας ἦστε αὐτοῦ καὶ σὰς. ἔλεγα νὰ ἐλθῆται μαζὴ μὲ τοὺς ἀγάδες τῶρα βλέπω ἢ ἀγάδες δὲν ἔρχοντε διὰ τοῦτο λαβένοντας τὸ γράμμα μου νὰ μαζοχίται ἄλλοι σὰς καὶ νὰ ξημεροθῆται ἐδῶ ὅτι ἐδῶ ἔχωμεν χρῆμα καὶ

χωρίς κάμμιναν πρόφασει τὸ πουργὸν νὰ ξημεροθῆται ἐδῶ
 ὅποιος εἶναι ἐδικλόμενος ἀκόμη σὰς λέω νὰ πάρεται καὶ τὴν
 δεκατεία ληγορήτζη μαχαλὰ παπαδάτου πόρτα μπαμπήκει
 καὶ σκορζή νὰ ντὴν ἐφέρεται καὶ ἐσοὺς χωρὶς καμμιναν πρόφα-
 σει νὰ ξημεροθῆτε ἐδῶ μαζὶ σὰς καὶ ὁ νηοτερὰς καὶ ἐς σὰς
 γράφω ἀκολουθᾶται ἐξ ἀποφάσεως τὸ πουργὸν νὰ ξημεροθῆται
 ἐδῶ χωρὶς κἀνέναν ἐχλὲ ὅτι εἶναι χρῆα καὶ ἡγιέναιται.

1827 Ἰουλίου 10

κανδήλα

ἡγαπητόσας

ΝΙΚΟΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΙ

πάρτεμου ἀπὸ τὸν μουσὲ τοῦ χαροκόπου τὸ ζοσταρημου καὶ
 σκαλιτσεμου νὰ μοῦ τὰ φέρεται ὁμοίως καὶ το ντοῦ φέκι τοῦ
 θιοῦ μου γηώτη.

Ἐπιστολὴ 120η

» τοῖς τιμιωτάτοις καὶ ἐν Χριστῷ υἱοῖς ἡμῖν ἀγαπητοῖς καπε-
 τανέοις, Γεωργάκη Βαρνακιώτῃ, Γεωργίῳ τζόνκῃ, Ἄνδρέῃ Ἰσκου,
 Δημητρίῳ Γώγου, Γιαννάκῃ κουτελίδῃ καὶ Σταίικῃ καὶ πρξεστώσι
 τῶν αὐτῶν Βλαετίων.
 Εὐχετικῶς.

« τὴν περιπόθητον ἡμῖν τιμότητά Σας πατρικῶς ἐν Χριστῷ
 εὐχόμεθα.

καὶ ἐρωτῶντες τὴν ἀγαθὴν ἡμῖν ὑγίειαν σὰς, εἰδοποιούμεν
 τῇ τιμότητι σὰς, ὅτι προλαβόντως μὲ μαξοὺς αὐθεντικὸν τὰ-
 τερην ἐλάβομεν τὰ πατριαρχικοσυνοδικὰ συγχωρητικὰ γράμ-
 ματα, μοῦ μὲ ὑψιλὰ πουγιουρουλδῶ τοῦ ὑψηλοτάτου Βεζῦρ
 ἐφένδη μας, ἐν πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ περιέλθωμεν νὰ τὰ ἀναγνώ-
 σωμεν εἰς ἐπήκοον ὄλων σὰς, καὶ ἐν πρὸς τὴν τιμότητά σὰς,
 ὁμοῦ καὶ ἐν γράμμα τῶν καπετανέων Λέντζου Κοντογιάννη
 καὶ Ἄνδριτζοῦ σιαφάκα καὶ ἐπειδὴ, ἐν ᾧ ἐτοιμαζόμεθα νὰ
 κινήσωμεν, μᾶς εὗρηκε μίᾳ δεινῇ ἀθλίειᾳ, ἣ ὅποιᾳ εἰσέτι μᾶς
 κυριεύει, ἰδοὺ στέλλομεν τὸν ἐδικλὸν μας ἡγουμένον κύρ Ἀνανίαν

φέροντα μαζί του τὰ ἄνωθεν ὑψηλὰ πουγισουρουλδιά, καὶ γράμα τῶν ἄνωθεν καπετανέων, καὶ τὰ πατριαρχικοσυνοδικὰ γράμιμανα, καὶ κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς τῆς ὑψηλότητός του παραγγέλλομεν καὶ ἡμεῖς κοινῶς ὅλους σας Καπετανέους, Προεστῶτας, καὶ λοιποὺς πιστοὺς βασιλικοὺς ραγιαδες, διὰ νὰ συναχθῆτε κάθε ἕνας σας εἰς τὸ Βηλαέτι του, καὶ ἀρ' οὐ ἀκούσητε μὲ προσοχὴν τὰ συγχωρητικὰ τῆς ἐκκλησίας γράμματα, νὰ κάμητε τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὴν ὑψηλότητός του, γράφοντες τὰ δέοντα, καὶ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, εἰς τὰς ὁποίας ἀποκρίσεις θέλετε ὑπογραφθῆ οἱ καπεταναῖοι καὶ προεστώτες τοῦ Βηλαετίου, προσέχοντες εἰς τὸ ἔξῃς, νὰ ἦσθε στερεοὶ εἰς τὸ κέντρον τοῦ πιστοῦ ραγιαλικίου σας. ταῦτὰ μὲν εὐχετικῶς, θεόθεν δὲ εἶπτε ὑγιαίνοντες, ὡς ἐπιποθεῖτε,

1827 νοεμβρίου 23 Ἄρτα.

† ὁ Ἄρτης Νεόφυτος καὶ ἐν Χριστῷ ὑμῶν εὐχέτης.

Ἐπιστολὴ 121

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Στρατηγὸν Κύρ. Γεωργάκη Βαρνακιώτην
ἔθεν τόχη.

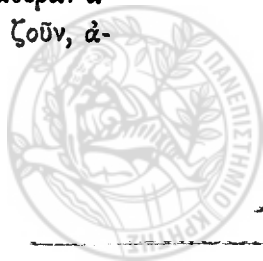
Γενναϊότατε ἀδελφέ.

Ἢ Ἐλλὰς πρὸ τετρακοσίων χρόνων εὐρέθη κατὰ τῶν προπατόρων δυστυχίαν εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Μουαμετανισμοῦ, ἐτυρχνεῖτο ἀσπλάγχχνως ἀλόγως καὶ ὑπέφερον Μοίρια κακὰ, τὰ ὅποια εἰς ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς εἶνε γνωστὰ, εἶναι περιττὸν νὰ περιγραφθοῦν. Ἐπαναστάτησε ναί, πλὴν μὲ λόγια Παχιά καὶ μὲ Τραγοῦδια χωρὶς ἐφόδια, χρήματα καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαιοῦντα εἰς τὸν Πόλεμον καὶ μάλιστα πόλεμον μὲ ἀσπλαγχχνον ἐχθρόν. Μ' ὅλα ταῦτα οἱ δυστυχοσμένοι ἔλληνες ὑπέφεραν καὶ Πείναν, καὶ γυμνότητα καὶ θυσίας τῶν συγγενῶν τῶν φιλιτάτων αὐτῶν τέ-

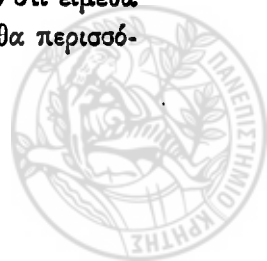

κνων Πατέρων και ἀδελφῶν, πλὴν ἂν οἱ ἀπελθόντες Διοικηταὶ εἶχον τὴν ἀπαιτουμένην προσοχὴν, σπουδὴν καὶ φρόνησιν Πατριωτικὰς ἤθελε σώσουν τὴν Ἑλλάδα πρὸ καιροῦ αὐτοὶ ὁμῶς κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ στηριχθῇ ὁ καθεὶς ἐξ αὐτῶν μὲ ξεχωριστὴν φατρίαν νὰ κυριαρχήσουν. Εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν τῆς ἀποστασίας εὐρέθητε καὶ ἡ Γενναϊότης σας ὅστις ἐκατατρέχθητε καὶ τέλος διότι εἶδατε τὰς κακὰς μεταχειρήσεις τινῶν κακοβούλων ἐναντίον σας καὶ τὴν κακὴν μεταχειρήσιν τῆς ἀξιότητός σας καὶ στρατιωτικῆς ἐπιστήμης σας, καὶ τὴν ἀναμφίβολον δυστυχίαν τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας σας ἐμεταχυρίσθητε τὴν Πολιτικὴν μὲ τοὺς δυνατοὺς ἐχθροὺς, διὰ νὰ ὠφελέσετε τὴν δυστυχοῦσαν ἀνθρωπότητα. Τὸ ἔθνος δὲ συνειγμένον ἐν τρίτει συνελεύσει θεωρῶν ὅλα τὰ κακὰ ὁποῦ ἐπροξενήθησαν εἰς τὴν Πατρίδα ἀπὸ τοὺς διαφόρους κατακαιροὺς Διοικητὰς, ἀπὸ τὴν διχόνοιαν τῶν ὁποίων ἦλθεν ὁ Αἰγύπτιος εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἔπεσεν τὸ Νεόκαστρον ἠχμαλώτησεν ἐλεηλάτησε τοὺς κατοίκους ὥστε ἀπελπήθησαν ἔπεσεν τὸ πολυθρήλυτον Μισολόγγιον κατεριμώθη ἡ Στεριαὶ Ἀστικὴ καὶ ἀνατολικὴ Ἑλλάς ἔπεσεν ἡ Αθῆνα ἐχάθησαν εἰς τὰς πολλὰς ταιαύτας Μάχας οἱ ἀνδρειότεροι τῶν Ἑλλήνων, ἐκατήντησε λοιπὸν τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀπελπησίαν, οὕτως εἶδεν ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν ἔχει Διοικητὰς ἐπροσπάθησε νὰ εὔρη ἕλληνα μὴν ὄντα εἰς τὴν Ἑλλάδα σημαντικόν, ἐνάρετον, μὲ ὑπόληψιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν αὐτῶν καὶ εἰς αὐτὸν νὰ ἐπιφορτίσῃ μὲ τέλειαν πληρεξουσιότητα τὴν τύχην τοῦ ἔθνους ὅστις εἶναι ὁ Κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας γνωστός σας καὶ φίλος σας.

αἱ εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις τῆς Ρωσσίας, Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας εὐσπλαγχνιζόμεναι εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν ἑλλήνων, θεωρῶν τὸ τῆς ἀνθρωπότητος εὐστύχιμα, καὶ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν των ὅτι τούρκος καὶ ἕλληνας μαζὺ πλέον δὲν ζοῦν, ἀ-

πεφάσισαν νὰ μεσολαβήσουν καὶ μὲ τὴν βίαν νὰ ὑποχρεώσουν τὰ δύο ἀντιμαχόμενα μέρη νὰ παύσουν τὸν πόλεμον καὶ νὰ βάλουν ὄρους εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ ὄντι καὶ τὸ ἀπέδειξαν, καταστρέφοντας ὅλον τὸν ἐχθρὸν στόλον εἰς Νεόκαστρον καὶ ἐνταυτῷ ὑποχρεωνοντας τὸν Ἀλαζῶνα Ἰμπραϊμην νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Πελοποννήσου. Ὁ Σουλτάνος πειθανδὸν νὰ πέσῃ εἰς συμβιβασμὸν μὲ τὸ νὰ βλέπῃ τὴν δύναμιν τῶν Εὐρωπαίων, πέρνει ὑπογραφὰς ἀπὸ τοὺς Προκρίτους τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Στεραιᾶς Ἑλλάδος, ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὺς, καὶ μὲ αὐτὸ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ὄρος τῆς Ἑλλάδος νὰ εἶναι μόνον ἐντὸς τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἡ Ρούμελης τὸ Προπεύργιον τῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐθυσίασεν οἱ κάτοικοί τῆς ὁποῦ ἐρημιώθησαν τὰ χωρία τῶν νὰ μείνῃ πάλιν εἰς τὴν τυρανίαν. καὶ τὸ ὑποφέρουν οἱ Ρουμελιῶται; Ποτὲ, Ποτὲ, ὅλοι ἄς χαθῶμεν. Ἀδελφὲ Νὰ λοιπὸν ἡ περίστασις εἰς τὴν ὁποίαν νὰ δειχθῆς ὁ ἐλευθερωτῆς τῆς Ρούμελης, διὰ τοῦτο συναχθέντες εἰς ἓν ὅλοι οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀδελφοί σου ἐπιφορτήσαμεν τοὺς παρόντας Καπ. Γαλάνην Μεγὰ Πάνον καὶ Γεωργάκην Γεροθανάση νὰ σᾶς ὁμιλήσουν καὶ ἂν ἀγαπᾶτε νὰ συναγωνισθῆτε μὲ ἡμᾶς διὰ τὴν δυστυχῆ Πατρίδα ὡς τὸ δίκαιον καὶ ὁ χαρακτήρ σας τὸ ἀπαιτεῖ εἰδοποιήσατε μας μὲ ἀδελφικὸν σου καὶ ἀμέσως κινεῦμεν μὲ δύο χιλιάδας ἐκλεκτοὺς στρατιώτας, περὶ τούτου δὲ ἐσυναγροικήθημεν καὶ μὲ τὸν Γενικὸν ἀρχηγὸν τῆς Πελοποννήσου Θ. Κοσκοκοτρῶνῃ ὅστις ἔχει εὐχαρίστησιν νὰ μᾶς δώσῃ τὸν υἱὸν τοῦ Γεναίου μὲ ἄλλαις δύο χιλ. στρατιώτας διὰ νὰ ἡμπαρόσοιμεν νὰ βάλωμεν καὶ τὴν στεραιᾶν Ἑλλάδα εἰς τὴν ἐπικράτειαν τὴν ἐλευθέραν. Ἀδελφὲ ἰεεύρωμεν τὰς αἰτίας τὰς ὁποίας σὲ ἐπαρακίνησεν καὶ ἐμεταχειρίσθης τὴν Πολιτικὴν μὲ τοὺς ἐχθροὺς δι' ὃ καὶ σᾶς λέγωμεν ὅτι εἴμεθα ὑπερασπισταὶ τῶν δικαιωμάτων σου, δὲν ἐκτεινόμεθα περισσό-

τερον γνωρίζοντες τὰ καλὰ αἰσθητήματά σας καὶ μὲ ὄλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ εἰλικρίνειαν ὑποσημιουόμεθα.

ἄσπασον ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς Καπεταναίους ἐκ μέρους μας καὶ παρακίνησε αὐτοὺς διὰ τὸ ὄφελος τῆς Πατρῆδος.

Ἐκ Τρικάλων τῆ 24 Νοεμβρίου 1827.

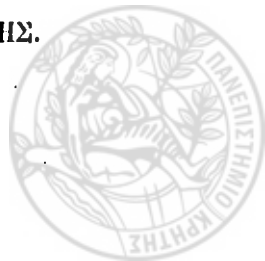
Οἱ εἰλικρινεῖς Πατριῶται καὶ φίλοι σου καὶ ἐπιτροπὴ τοῦ α' Σωματ. τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

ΚΥΤΖΟΣ ΝΤΖΑΒΕΛΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΣ Χ. ΠΕΤΡΟΥ
Γ. Τ. ΔΑΓΓΛΗΣ
ΚΟΣΤΑΣ ΧΟΡΜΟΒΑΣ
ΣΗΓΥΡΟΣ ΜΗΛΙΟΣ

“Ὅσοι τῶν φίλων ἀναγνωστῶν παρηκολούθησαν ἡμᾶς, καὶ μετὰ προσοχῆς ἀνέγνωσαν τὴς μέχρι τοῦδε ἐκτυπωθείσας ἐπιστολάς καὶ λοιπὰ ἔγγραφα, πεποθημεν, ὅτι συνομολογοῦσι πάντες ἀπὸ κοινοῦ, ὅτι τὰ πάντα ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν εἶναι σπουδαῖα καὶ ἐνδιαφέροντα.

Ἄλλὰ τὸ ἀμέσως κατωτέρω ἔγγραφον, καὶ ἡμᾶς εἶναι σπουδαίω-
τατον καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρον· διότι ἐν αὐτῷ, (ὑπὸ πάντων ὡς φαίνεται τῶν ὄπλαρχηγῶν καὶ καπετανῶν τῆς Δ. Ἑλλάδος συνταχ-
θέντι πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν κατὰ τοῦ Βαρνακιώτου διαδοθεισῶν αἰ-
τιάσεων καὶ μομφῶν) εὐ μόνον (περιλαμβάνεται εἰδικὴ ἀφήγησις
τῶν κατὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Βαρνακιώτου καὶ αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ ἀ-
ναπτύσσονται εἰδικώτατα καὶ λεπτομερέστατα καὶ γραρικώτατα
πλεῖστα: ὅσαι στρατιωτικαὶ κινήσεις καὶ συμπλοκαί, καὶ οὐκ ὀλίγα
γενναῖα καὶ τολμηρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐγχειρήματα, περὶ ὧν οὐδεμία
ἐν ταῖς τέως ἐκδοθείσαις περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως ἱστο-
ρῖαις γίνεται μινεῖα. Τούτου ἕνεκα κατὰ χρέος, ἐπιστῶμεν τὴν προ-
σοχὴν τῶν φίλων ἀναγνωστῶν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ, λυπούμενοι·
τὰ μέγιστα, διότι ἀδελγον ἐκ τίνος αἰτίας, εἶναι ἑλλειπῆς, καὶ ἐπομέ-
νως στερούμενόν χρονολογίας, καὶ τῶν ὑπογραφῶν τῶν συνταξί-
νων αὐτῶ καπητανῶν καὶ ὄπλαρχηγῶν.

Ν. ΦΙΣΕΝΤΖΙΔΗΣ.

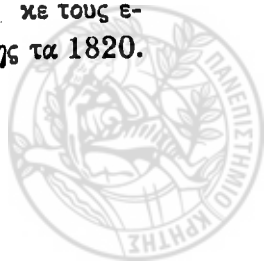

Ἰγγραφον 122

Ἰππέδη μερικὴ κακοθελίτῃ κε φθονερίθελουν να κατηγο-
ρίσουν τὴν ζοὴν κε τὰς πράξεις τοῦ στρατηγίου γεοργίου βαρ-
νακιωτῃ. ταχα οτι προσκινισε ἡς τους τουρκους κε επροξε-
νισε βλαδι· εις το Ἑλληνικον εθνος· φανερονομεν ἡς την ἡστοριαν
το οσον επραξε δια να γνορισουν ἡ τημηι· ανθρωπι· ποσον· οφε-
λεσε το εθνος του· κε ἡς τὰς αρχας της αποστ· σιας· κε οταν
επροςκινισε ἡς τους τουρκους· κε πάλιν οταν ἦλθεν ο κιβερ-
νιτης οπου ἦλθεν ἡς την πατριδαν του τινελαδα.

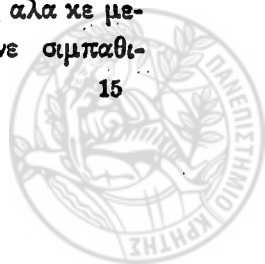
κατα τὰς αναφορας τον προκριτον της επαρχιας του ξερο-
μερου· οπου επτελνονταν ἡς τους εξουσιαστας τον βενετον ε-
κινου του κερο· καιφλωνιας κε λευκαδης δια ἡποθεσις τον
προγονον τουστρατηγου γεοργακι Ν. βαρνακιωτῃ· βλεπομεν
οπου ἡ προγονιτου ἦτον πρεσβυτη του χοριου τους· βαρνακι·
το οπιον ἦτον 775 φαμιλιες· δημητριος ονομαζοντα ο προς πα-
πος του καπεταν υοανου βαρνακιωτῃ· υχεν ἦον τον μππασι-
μο· ομπαπασοιμος ἦχεν ἦον τον δρακο· ο δρακος ἦχεν ἦον τον
καπεταν γιανο· ο οπιος απο τυνεοτητα του επιασε τα αρματα
κε του εδοθι αρματολικι απο τους οθομανους ἡ επαρχια του
ξερομερου· εκατατρεχθι πολα απο τους οθομανους· πλιν με την
αξιοτητα του απαντησε ολας αυτας τὰς επιδουλας· αφου εγινε
ἡ μαχι της ροσιας με του σουλτάνου οπου ἦτρε ἡς τα 1769 ε-
πηγε ο καπεταν γιανος ἡς τον αρμιράγιον ορούλοφ· με πεντα-
κοσιους στρατιοτες κε με αλους καπετανεους ρουμελιοτες κε
εδουλευσε με πιστι κε αξιοτητα· κε ἡς ανταμιδι με βασιλικον
διπλομα· εγινε μαγγιωρος· του εσταλθι απο τιν βασιλιαν· κε
μια χρισι πενταγια κε ις τα νικια του λεβαντε απεθανε· χρο-
νον 57· ιοτε υ προκριτοι κε ολι ἡ πατρις ξερομεριτε εστερεοσαν
τον ἦον του καπεταν ἡοανου· τον νικολαον ονοματι καπετανο
του ξερομερου· απερασε τιν ζοὴν του ενδοξι κε ισιχι· χορις να

προσκινισι τον βεζιρ αλι πασια τεπελενι χρονια 27 του εσταλ-
 θι καυτανι απο τον επιτροπον της μιτρος του ζουλταν ζελιμι
 οσαν οπου η ακαρνανια κε ετολια ηχαν κηρατους· αυτη τη
 βαλιδε του ζουλταν ζελιμι κε δεν ιτον ης την εξουσιαν του
 αλι πασια. η ακαρνανια κε ετολια κε αποθανε ης ηθακι ης
 τα 1796 νοεμβριου 6 εξισε χρονια 58· τοτε ο αλι πασιας τε-
 πελενις επασχιζε με κατηγοριες κε παμπολα χριματα ης το
 δεβλετι κε ις τηνανοθεν βαλδι· κε επιτρεποντης· ονομαζομε-
 νον ισουφαγα κρητηκον να εμποδιζι το καπετανιλικι του ηουτου
 γεοργακι· ολιν δεν ιμπορεζε. αλα του εσταλθι μπουγιορδι· απο
 τον επιτροπον της βαλδεις κε μπενιζι δια το καπετανιλικι του
 ξερομερου· κατα την οθομανικην ζινιθιαν οπου εκαναν ης
 τους αγαπιμενους τους κε εσταθι ηευχος εος ης τα 1806.
 τοτε αποθανε η βαλδι του ζελιμι· ο ισουφαγας επιτροπος τις
 ηχεν εχθρο τον χουσειν πασια· καπεταν πασια γαμπρον του
 ζουλταν ζελιμι· κε δια ναπαλαχθι απο τον κινδινον επιρε τιν
 αδιαν απο τον ζουλτανο δια να παγι ης το γκιαμπε τους να
 προσκινιζι εξοπισοτου εσταλθι βασιλικο φερμανι· δια να γιριζι
 ης την γκοσταντινουπολι· κε ης την μπρουςια εστιλεν ο ζουλ-
 τανος κε τον εκοψε· ης αυτον τον γγερον εγινε υ μαχι της ρο-
 ζιας με τον ζουλτανο· εδοθι η εξουσια του αλι πασια να πιασι
 τα ακροθαλασια· απο το μπερατι εος ης τιν λεβαδια· ηβρε τιν
 εποχιν εγραψε ης το δεβλετι οτι ο καπεταν γεοργακις ηνε
 ροςος· κε αλα πολα· του εδοθι η αδια κε τον εκατατρεξε· ομου
 κε τον μπουκουβάλα· καπεταν ισκο· Κ. μητζο κοντογιανι κε
 κοσταντιπουλι απο την επαρχια της αρτας· εσταθικαν εις τιν
 γκαταδρομιν του χρονια 4 και μιν ιμποροντας να τους βλαψι
 ης τιν ζοιν του. εμεταχιρισθι το μεσον του ομερ πασια βριου·
 οπου ιτον νεοφερμενος ης αυτον απο την εγιπτο· κε τους ε-
 μεταεδωσε τα αρματολικια τους καθος τα ηχαν ης τα 1820.

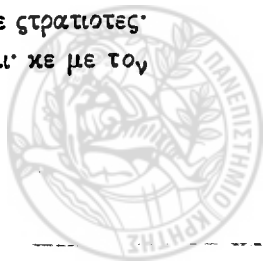

επεσε ο αλι πασιας ης τιν οργιν του δεβλετιου· κε ης τα 1821
 τες 25 μαρτιου εκαιμαν αρχιν η μοραγιτε ης τιν αποστασιαν·
 τοτε εγραψαν ολι η προκλητη του μορεος πολιτικι κε στρατιο-
 τικι· κε ινιδριοτε· ζπετζοτε· κε ψαριανι· προς τους καπετανε-
 ους· γεωργακι Ν. βαρνακιοτι· ανδρεαν ησκου· τζογγα γογο·
 κε προεστοτας τις ακαρνανιας· να κινιθουν εις τιν αποστασιαν
 δια να μι πεσι η τουρκια επανο τους κε χαθουν· κε με ολον
 οπου εβλεπαν το πραγμα που ηχε να καταντισι οσαν οπου το
 εθνος ητον πτοχο· αμαθες· κε ασινιθεστο τον αρματον. επρο-
 κριναν να μιν αφησουν τους μοραγιτες ης τον κινδιον· αλα
 να κινιθουν· κε οτι εινε ο ορησιμος του θεου ας γινι· ης αυτον
 τον γγερον εστιλε απο τα γιανενα ο ρουσουτ πασιας τον υσουφ
 πασιαν σερης : ης τον μορεα : κε τον υσμαγιλ· ηπεγι απο τον
 αυλονα εδιορισε κε τον ομερ πασια βριονι να περιελθη τας
 επαρχιας της ρουμελις :

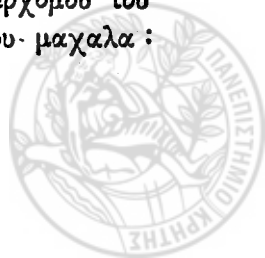
τοτε εγραψε προς τον Κ. γεωργάκι: ο σερασκαιρ: βεζιρ ρου-
 σουτ πασιας: αγαπητε μου Κ. γεωργακι σε χερετο: με το υ-
 γαπητον μου σου φανερονο: λαμβανοντας το γραμαξιμου να
 ελθης ης τα γιανενα να ανταμοθουμε: να ομιλιζομε κε να θα-
 λουμε ενα νιζαμι ης την ρουμελι. κε ιγιενε. ο Κ. γεωργακις
 ης τιν αποκρισιν του: του εδοσε ολιγον τον κερων δια τον μπι-
 γεμον του: = του εγραψε κε ο βεζιρ ομερ πασιας: = υπεραγα-
 πιτε μου Κ. γεωργακι σε ακριβοχερετο: = ηξερε, οτι ο σε-
 ρασκαιρ βεζιρ ρουσουτ πασιας με εδιορισε να ευγο η στα βι-
 λαετια : δια τουτο λαμβανοντας το γραμαξιμου να σιλις τον
 αδελφον σου τον γιοτι με εκατο στρατιοτες· ηπετε κε του
 θεοδορακι γριβα να ελθουν μαζι : ης ης τιν λιβαδιαν να αν-
 ταμοθουμε : υπετε κε τον βιλαετιλιδον σας οχι οπου οτι
 εχουν μπερδευθη ης τα φερσιμτα τον μοραγιτον αλα κε με-
 γαλα φθεξιματα να εχουν δια τιν αγαπιν σου ηνε σιμπαθι-

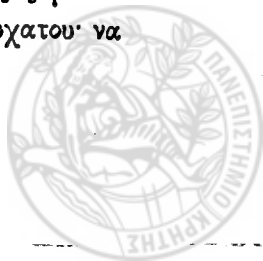
σιμενα : κε τιρα την δουλιαν σου χωρις ηποφια κε ινε ημερις
 ημερες ημε η στο καρελι : = τοτε ο καπεταν γιοργακις ηπε
 του θοδορακι κε του αδελφου του γιοτι : γενετε ετιμη δια
 να πατε κε ης το βραχορι να σταθιτε τεσαρες η πεντε η-
 μερες : με αφορμι οτι θελι ετιμαστε οσα σας κανουν χρια :
 εγο κατεβενο ης του λεπενου κε γραφο του νουρκα οπου
 ητον αρματολος τις ακαρναιας κε ετολιας κε ιχεν 450
 αλθανους απο τα καλα παλικαρια κε περαγι εδοθι τον αχι-
 λο : ης του λεπενου : να ανταμοθουμε : ξεκινοντας ο τουρκος
 νχ ελθι προς εμε : εις απο ονομαμου να γραψετε τον καπε-
 τανβον : σαδιμα : μακρι : σοτιρ κοτζαμανι : κε αλεξι βλαχο-
 πουλου να ελθουν να πιασετε το βραχορι χωρις ομοσ να
 πιραξετε κανενα τουρκο : δια να λαβουν το θαρος η τουρκια
 να ενοθουν με ημιας κε τοτε ελευθερονομειστε χωρις κιν-
 δινο : τοτε λεγο του νουρκα : εμιας ηλθαμε ης αποστασια κε
 ος αδελφον οπου σε εχο σε ευγαλα απο το βραχορι δια να
 μι ελθις ης κινδινο : κε ελα νχ σε σιντροφουεσο εος τιν αρτα
 η ης τιν πρεβεζα οθεν εχισ την ευχαριστιαιν ο θοδορακις
 επιγε ης το βραχορι κε εσταθι προσμενοντις κε τον γιο-
 τι : τοτε η προκρητη του μισολαγγιου κε ανατολικου : ε-
 βαλαν τον δημητριον μακρη κε εκαρτερεψε ης τιν φραγγο-
 σκαλα ολιγους τουρκους του ηρουφ πασσα σερης οπου του
 επηγεσαν πεντακια πουγγια : χαζενε απο τα γιανενα ης την
 μπατρα κε τους εσκοτοσαν επιραν κε τα χρηματα : μανθα-
 νοντας τουτο ο μουσελιμις της ακαρναιας οπου ητον ης το
 βραχορι : επηγε ης το μεσολογγι : να γιδι προς τρεχι αυτη η
 ηποθεις : κε με το γιρισμα του ης το βραχορι εκρατισε
 ολους τους προεστους τον επαρχιον αμεσος οπου ελαβε αυτην
 την ηδησιν ο καπεταν γεοργακις επιρε δεκαπεντε στρατιοτες
 κε επιγε ης το βραχορι. ανταμοθι με τον μισελιμι κε με τον

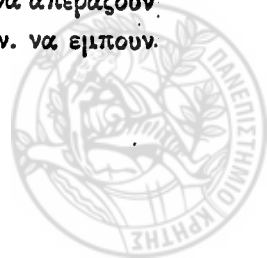
αρματολος νουρχα κε με τους μπεγιδες του βραχοριου τους εκαταφερε κε επιρε τους προεστους κε τους εβγαλε ης τας επαρχιας τους : κε αμεσος εγραφε του Κ. τζόγγα προτου να ξεσκεπασθι η αποστασια μας : νχ παει ης την βονιτζαν ολι η τουρκι οπου γινε ης το καστρο ηκοςι διο γνε. αυτι τορα εχουν το ραιμαζανι τους : ο φρουραρχος του καστρου κατεβενι την καθε ημερα ης την χορα : εις εκινι την στιγμι να παρις δεκα παντε στρατιοτες κε να πας ης νο καστρο : ταχα οτι εχισ να ανταμοσις τον αγα : εκι στεκοντε : η τρις η τεσερι τουρκη : η αλι κατεβενουν με τον αγα ης τιν χορα κε τους πιανετε κε κιεδομε το καστρο : κε ανταποκρισου με τον καπεταν γογο οπου να το καμετε μιαν ημερα εσι ης την βονιτζαν κε εκινος ης τιν αρτα : του οπιου του εγραφα κε εγο : κε γινετε χορις οπου να χιθι σταλαματια εμα : =πλην δεν ικουσαν : οπου αν το εκαμναν ηθελαν παρουν φοβο η τουρκι : κε εμψιχοσι η Ελλινες : κε να μην ακολοθισι το παρχμικρον κακο : απο εκινα οπου εγιναν ηςτερα : μανθανοντας ο γιζουφ πασιας ξερης οτι του εκοτοσαν η κλεπτε τους ανθρωπους του κε του επιραν κε τον χαζνεε : εγραφε προς τον ξερασκερ ρουσουτ πασια : κε με τον ηδιον ταταρι κε ο μισελιμις τις ακαρνανιας : κε ο αρματολος ο νουρχας : δια το οσον εγινε : κε ηςτιλε ης το βραχορι εξι χιλιαδες στρατευμα : περνοντας μιαν τηαυτην ηδισιν ο Καπεταν γεωργακις εστηλεν στρατιοτες κε εφιλατον το δερβενι : κε απεροντας η δευτερι ταταρηγι τος εκοτοσαν κε επιραν τα γραματα : με τον προτητερον ταταρι οπου ιχε λαθι τα γραματα του ησουφ πασια : ο ρουσου πασιας εδιορισε τον ησμαγιλ πασια πλιασια να ελθη ης το βραχορι : και απο τιν αρτα γραφι προς τον καπεταν γεωργακι : διδοντας του τιν ηδηαιν του ερχομου του κε οτι μεθαβριο το γευμα ημε ης τες λιμνες του μαχαλα :

κε να ελθης να ανταμοθουμε κε να εχis τοςes χιλιαδες ο-
 καδες φομι κε εκατο κριγιαρια : αμεσος ο καπεταν γεωργακis
 εγραψε ηs ολαs τας επαρχιαs τis διτικis Ελλαδos καπετανεον
 κε προεστον ομου κε ηs την ανατολικι ελαδα οπου να πια-
 ζουν τα αρματα κε να χθιπισουν τους τουρκους χωρις φοβον :
 εγραψε κε προς τον καπεταν ανδρεα ησκου : κε ιs τον γκα-
 πεταν γογο : κε αναγνωστι караγιани να πιασουν το μακρινο-
 ρο να μιν απερασι ο πασιαs πλισιαs κε την ιδιαν οραν ξεκino
 δια τα αυτοθi=ερχοντας ο γισμαγιλ πασας δια να απερασι τον
 εκτιπισαν κε εγριζε δια το καμποτι: την αυτην στιγμιν ευθα-
 σεν κε ο καπεταν γεωργακis ηs το μακρινορος, και εσφαλι-
 εθη το απεραμα τον τουρκον : μανθανοντας ο θοδορακis : ο
 σαδημαs : ο κοτζαμανis : ο μακρis κε ο αλεξιs βλαχοπου-
 λος : οτι εκινιθi ο καπεταν γεωργακis δια το μακρινορο ; δια
 νικτος εσιναχθησαν κε εκτιπισαν το βραχορι : ηλθεν κε ο
 γιοτιs με τους ξερομεριτες ηs το βραχορι : ο αρματολος νουρ-
 καs επιασε τα σπιτια του μεχμετιμπεγι κε του αδελφου του
 αλιμπεγι : η δε μπεγιδes βραχοριτες κε λιπι τουρκι : τα σπι-
 τια του αχμεταγα κε ανεψιου του γιακουπ αγα : επολεμι-
 ζαν καλα τους εκριναν η κοπετανεγι να προσκινισουν οτι :
 ηs τιν κοσταντινοπολι εμπικαν η ροσι με τον υψηλαντι κε
 αλα παρομια. τοτε απεκριθικαν η τουρκι που γινε ο καπεταν
 γεωργακis ηs το μακρινορο τους ηπαν στιλετε να ελθi εδο οτι
 ηs εαλον τιστι δεν δινομε' αμεσος η καπετανεγι κε προεστοτε
 τον επαρχιον εγραψαν προς τον γκαπεταν γεωργακι κε επι-
 γεν ηs το βραχορι τιν ηδιαν στιγμι ανταμοθi με τον νουρκα
 κε με τους μπεγιδes κε τους εκατηπισε να προσκινισουν πα-
 ραυτα εδοσεν ο νουρκαs του καπεταν γεωργακι το πεδιτου κε
 διο αξιοματικους του. ρενια. κε επροσμενε να του δοsi ζαραντα
 κεφαλια αλογα δια να βαλι τους λαβομενους κε ρουχατου να

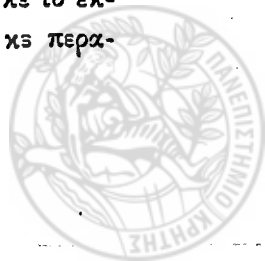

Ξεκινίσι· τότε μερική κακογονιμή όπου δεν λιποντε απο τον κο-
 σμον τουτον ανίξαν οπισω τον μπολεμον· δια να λαβουν αφορ-
 μη να αρπαξουν τοπραμα· τουρκον και χριστιανον· εσκοτοθη-
 καν· Ο στρατιοτε αξιη του καπεταν γεοργκι· όπου επιδησαν
 απο μεσα ης τες μανδρες του αχιμεταγα· κε χορια τον αλον
 καπετανεον· εσταθη ο νουρκας αυτην τινικτα κε την ερχομενιν
 ημερα· κε τιν δευτερη νικτα εφηγε· η δε μπεγηδες βραχοριτες
 επροσκινισαν· κε τους εστελεν ο καπεταν γεοργακισ με τον α-
 δελφον του τον γιοτη εις το ξερομερο χορις να αφισι να πιμα-
 χθη το παραμικρον απο τοπραμα τους· μονον τα αρματα τους
 επιρε κατα την σιμφονια τους· κε τα εμιρας ης τους καπετα-
 νεους κε επαρχιοτας τις δητικισ ελαδος· το δε πεδι του νουρκα
 κε αξιοματικους του τους εστιλε ης τον γκαλαμο ης το ρισιτι
 του· κε τους εδοσαν του γγενεραλ αδαμ· ερετανου· κε τους
 εστηλεν ης τα γιαννενα· αμεσος ο καπεταν γεοργακισ εριστισε
 γεροσια απο τους παλιους προεστοτας τον επαρχιον κε επαρ-
 χους ης τας επαρχιας· τότε ολη η πολιτικη κε καπετανεγι
 εκαμαν στρατιγον τον γκαπεταν γεωργακι Ν· βαρνακιωτη· κε
 χιλιαρχους τους καπετανεους· κε αμεσος εγρισεν ης την θεσιν
 του μακρινορου· προτου ομος να φθασι ης το μακριναρι· εκινι-
 θηκαν η τουρκη δια να απερασουν· τους εκτιπισεν ο καπεταν
 ανδρεας ηςκου ο καπεταν γογος ο αναγνωστις παραγιαννις
 ο γεοργακισ ο βαλτινος κε ο ρουλεγιμιν μετος αλβανος· κε
 εξαναγρισαν οπισω· υς τιν θονιτζαν εσταθι ο καπεταν τζογγας
 πολισερκιζοντας το φρουρι·—ο καπεταν γογος κε ο καπεταν
 μιτρ·ς ο κουτελιδας επιγγαν κε επιασαν την πλακα· ο καπεταν
 γιανακισ ραγγος με τον δημητρι ηνον του καπεταν γογου επι-
 γαν ης τα τζουμερικα· ο καπεταν γογος με τον καπεταν μιτρο·
 κουτελιδα επολεμισαν ης τιν πλακα όπου ηβελαν να απερασουν·
 κε εγρισαν η τουρκη ης τα χορια τον γιαννινον· να ειπουν·

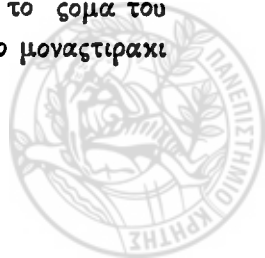

απο το τζουμερικο: εγριρσαν κε η διο καπετανεγι ης το τζου-
μερικο: ο καπεταν γιαννακις ραγγος με τον ηον του καπεταν
γογου: εθελισαν να παν ης τους καλαρητες να τους αποστατι-
σουν αυτι εγραψαν προς τον στρατιγο να τους διορισι να τραβι-
χθουν απο το σινορον τους δια να μην τους χαλασι η τουρκια:
τους εγραψεν αμεσος κε δεν ικουσαν αλα επηγγαν μανθανοντας
τους η τουρκι επηγγαν ης τους καλαρυτες: ο καπεταν γιαννάκις
ραγγος κε ο δημητρις του γογου ετραβ:χιθικην: κε η τουρκι
εχαλασαν το χορις: κε μονον η ανθρωπι εγλιτοσαν κε απε-
ρασαν ης την ακαρνανια: γιμνι κε ξιπολιτη: ο στρατιγος γε-
οργακις εστιλεν απο το μακρηνορι τον γκαπεταν φλωρο γριβα
τον λεβεντακη ζοντανον ης καστανα: κε εναν αξιωματικον του
καπεταν ανδρεα κε διο αξιωματικους ιδικους του: τον θανασι
φαλιδα κε αναστασι κουτζουμπινα κ τον εσαρμιτζο αξιωμα-
τικον του καπεταν γογου με διακοσιους στρατιοτας: σχεδον:
κε επιασαν το χοριο πετα :

αμεσος οπου τους ιδαν η τουρκη οπου γιταν ης την αρτα: επι-
γαν κε τους εκτηπισαν κε με ολον οπου επολεμσον ανδρια
δεν ημπορεσαν να βασταξουν κε ετραβιχιθικαν ης το μακρι-
νορο. οπου ηταν ο στρατηγος: εσκοτοθη ο εσαρμιτζος ο αξιο-
ματικος του καπεταν γογου και διο στρατιοτε του στρατιγου:
και διζιραδες οπου γητον ης τιν αρτα εστιλιν μερικο ασκαιρι
με τον μπεκηρ τζογαδορο και απερασαν ης την βονιτζα: εχθι-
πισαν τον γκαπεταν τζογγα κε τον γκαπεταν σταθη κα-
τζικογιανη κε επολεμισαν εος το βραδι: κε τοτε ετραβιχιθι-
καν απο τιν θεσιν τους: κε εδιαλιθικαν: μενοντας πολα ολιγι
στρατιοτε με τον γκαπεταν τζογγα: κε επηγγαν ης το μεσο-
βουνι: ης το παραδισι: κε η τουρκι επιραν τα κανονια του Κι-
ριου μπασιανου. οπου τα ηηχεν αντικρι του καστρου κε το εκ-
τιπουςε τα οπια εφεραν απο τα καστρι τις πλαγιας κε περα-

τικη; επλακοςαν τον γκαμπο; κε επιραν ολα τα αλονια κε μιλους οπου γητον τα καλαμποκια: ο στρατηγος βλεποντας τους τουρκους οπου επολεμουςαν τον χιλιαρχον τζογκα; κε καπεταν σταθη κατζικογιανι κε τον γγεριον μπασιανο επηρεν μερικους ξερομεριτες οπου εβρεθησαν ης το ουρδι του μακρινου; κε εξιμερωθη ης το ζιγο παλιαμπελα; πλισιον τις βονιτζας; χθιπατους τουρκους τους στενοχορι κε τους μπαζι ης τιν βονιτζα; κε ελευθερονι τον γκαμπο με τα αλωνια κε τους μιλους χορις να προφθασουν η τουρκι να παρουν μιαν οκα απο τα καλαμποκια; κε ερηξε το ουρδι του ης τον μιλο του λογοθετι εξο τις πολιτιας: τοτε ηλθε κε ο καραγιςκακις απο το μακρινο; ης τον στρατηγο: επιδι δεν τον εκαταλαβε οταν εκινειεν απο το ουρδι: οσαν οπου γητον εδικος του: αφου επερεν ο αλι πασιας ης τιν οργιν του σουλτανου: εξοπισο ηλθε κε ο χιλιαρχος τζογγας ης τον στρατιγο: το προγι εκαμαν παλιν κινιμα η τουρκι κε επηγαν κατεπανου τους: πλην τους εξανακτηπισαν κε εμπασαν ης την βονιτζα: τοτε εσιμφοριζαν κε τα δυο μερι: η τουρκι να τραδιχθουν απο τιν βονιτζα ης τιν αρτα: κε να αφισουν μονον εβδομιντα τουρκους ης το καστρο: κε ο στρατηγος επηγε ης το ξερομiero να σιναξι τους πατριotes του κε να παγη ης το μακρινο. επιδη ηχε ξαναστιλι ης του πετα τον γκαπεταν γογο: με ολιγους εδικους του και με τον αξιοματικον του: γιαννι κυτζαλι κε με τον σταμουλι μαλεσαδιτι αξιοματικον του χιλιαρχου αντρια ησκου: αυτες τες ημερες ηλθαν παλιν ης τιν βονιτζα. χιλιη πεντακοσι τουρκι πεζι: κε διακοσι καθαλαρεγι: με τους αξιοματικους τους κε με τον σουλτξε κοριτζα: μανθανοντας οτι ο στρατιγος ηλθεν ης τιν βονιτζα κε εσταθι ης τον αγιον βασιλιον: ομου κε ο αλεξις βλαχοπουλος: κε το σομα του μακρι; ο καπεταν τζογγας με το σομα του κε με τους επαρχιοτας βονιτζανους: εσταθι ης το μοναστιρακι

κε ετζι ασφαλισθικαν κε ι διο δρομι. εβικαν λιπον η τουρκι ης
 τον γκαμπο: εκατεβι ο στρτιγος ης τας ακρας του καμπου:
 κε ο καπεταν τζογγας ης το μιλο του βροχοτινου: επηγαν
 200 πεζι τουρκι ης τον γκαπεταν τζογγα κε 50 καθαλα-
 λαρεγι. επηγε κε ο καπεταν αλεξις βλαχοπουλος ης βοθηιαν
 του καπεταν τζογγα: η δε λιπι τουρκι ηλθαν ης τον στρτηγγο;
 πεζι κε καθαλαρεγι κε ις το στομα του μακρι; αυτι την οραν
 ηλθεν κε ο καπεταν θοδορακις απο του μπαλι μπεγι εκινιγισαν
 τους τουρκους κε τους εμπασαν ης την βονιτζα του δε καπεταν
 τζογγα του εκοτοσαν πεντε αξιοματικους κε ετραβιχθι απο
 τιν θεσιν του: τοτε επηγαν κε αυτι η τουρκι ης τιν βονιτζα:
 βλεποντας η τουρκι οτι αυτα τα μερι ητον διναμοιμενα απε-
 ρασαν ης τιν σαλαορι κε επηγαν ης τιν αρτα: τοτε εξαναπηγαν
 η τουρκι απο τιν αρτα κε εκτηπισαν τον καπεταν γογο: κε τους
 αξιοματικους του υσανι κυτζαλι και σταμουλι μαλισαδιτι: με
 τους ξερομεριτες: κε βαλτινους: πλιν δεν ημπορεσαν να τους
 βγαλουν απο το χοριον του πετα: κε επηδι ηλθεν ηδεησις του
 γογου οτι εκινιθησαν η τουρκι απο τα χορια τον ιωαννον δια
 να εμπουν ης τα τζουμερικα, επηγε ο καπεταν γογος και
 επιασε το σταβρο: η τουρκι τον εκλισαν: αμεσος εγραψε ο
 στρατηγος ης τον καπεταν γιανακι βαγγο οπου εβρισκονταν ης
 αυτιν τιν επαρχιαν:

εστιλε κε τον εξαδελφον του γεωργακι καρλεσι κε εναν α-
 ξιοματικον του χιλιαρχον ανδρεα ησκου με στρατιοτας ξερομε-
 ριτας κε θαλτινους: και επηγαν εις βοειθιαν του γκαπεταν
 γογος: εκτηπισαν τους τουρκους κε ελευθεροθι ο γκαπεταν
 γογος: τοτε εγηναν πολι η τουρκοι ης αυτα τα μερι: εγραψε ο
 καπεταν γογος ης τον στρατηγγο: οτι η επαρχιες του τζου-
 μερικου κε αραδοβιζιου εβρισκοντε ης κινδινο κε να προ-
 φθασι να τους γλιτοσι: αμεσος εβικοθη με τον γκαπεταν αν-

δρεαν απο το μακρινορο: κε επηγαν ης το γουρξελιρι κε ανταμοθηκαν: ηλθον η τζουμερικιοτες κε τους λεγουν οτι η τουρκι εχουν τοσες ημερες αποκλιςιμενους τεσερες χιλιαδες ψηχες ης εευνη τερκι: κε εβρισκοντε χορις φομι: κε νερο και βιαςιμενι αποφασισαν την αυγητζα να δοθουν ης τιν εξουσιαν τον τουρκον: αμεσος ο στρατιγος εστιλεν ενα αξιοματικον με εδιακοσιους στρατιοτες ης τιν γγοριφι του βουνου τοι τζουμερικου δια να μιν το πιασουν τιν νικτα η τουρκι: κε ενα αξιοματικον με εκατο στρατιοτες ης το στεφανι οπου γητον αυτες η ψηχες: και μονος του με τον γκαπεταν ανδρεα επηγε κε επιασε τον δρομιον οπου ηθελα να απερασουν η τουρκι: να παν να εκλαθοσουν αυτες τες ψηχες: αυτη την οραν ηλθε και ο γιοργακις δρακος και ο καπεταν κυτζο τζαβελος με τριακοσιους σουλιοτες κε ανταμοθηκαν: αυτι εμιναν ης το χοριο με τον γκαπεταν γυγο: κινοντας ο αλι πασιας αναπλιοτης με ενα πασια μποσινακο: ο σουλιτζε κερητζης: και ο μπεκηνρ τζογαδορος και αλι πολι μπεγηδες κε αγαδες εχθηπιθηκαν: ηλθε κε ο γογος με τους σουλιοταις απο το χοριο επολεμισαν κε δεν ιμποραισαν ναπερασουν κε ελευθεροθηκαν αυτες η ψηχες: εγλητοσαν κε η επαρχιες: κε εγιρισαν η τουρκι ης τα χορια τον ιοαννινον: τοτε ο στρατιγος κατεβι κε επιασε το κομποτη: με τον καπεταν ανδρεα: αλεξι βλαχοπουλο: κερτζιςκακι: κε αναγνωστη παραγιανι η τουρκη ης τιν αρτα ηταν οχτο ημισι χιλιαδες ασκαιρι με οκτο πασιαδες κε αρχισαν να γραφουν κολακαιφτικα κε τλεξημτα χοντρα ης τον στρατιγο δια να προσκινισουν: ομου κε ο βεζιρ ρουσουτ πασιας απο τα γιανενα: τοτε ο στρατιγος βλεποντας τιν αθηναμιαν τους εθελιζε να τους πολιτετευτη: επιδι δεν ητον ολι τετρακοσιη και δεν εκινιοταν απο τας επαρχιας: εστιλεν τον μητζο της αλεξαν-

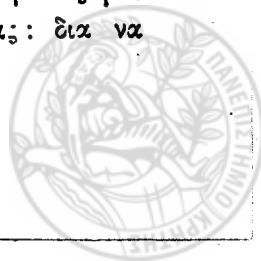

δρινας απο το ανατολικον κ εεναν αξιοματικον του : κωσταν-
 τη : μουρκουσακι : ης τον ρουσουτ πασια : κε αμποξε τον
 γγερον : ανταμοθη με τον αγα μουχουρταρη : ταϊρ αμπαζη
 κε ελιμαζ μετζε παρτηθο του αλι πασια κε ζουλιotes : ομι-
 λισαν δια τα συμφερυντα τους : κε εδεθην κε : με ζαρτια :
 ηηουν γραματα : κε ης τα 1822 ηλθεν ης τω μισολογγι ο
 κირιος μαθροκορδατος εγραψε προς τον στρατιγο να τον δε-
 χθη : εμεταχειρισθη μεσον κε ολους τους προεστους τον επαρ-
 χιον : περι : του : του : κε με ολον οπου εβλεπεν οτι δεν
 εσιμφερε να ξηκεπασθουν κε να γνωρισι η αρβανητια τον
 σκοπον τους αλα ητον αναγγι να κρατηθη το πραγμα σκε-
 πασθον οπου να στοχαζετε η αρβανητια : οτι τα κινιματα
 τους ητον δια να ελευθερουν τον αλι πασιαν : κε να απε-
 ρουν τον γγερον ηςος ο θεος κε φωτισι τους βασιλις κε
 ιπερασιπισθουν το ελινικον εθνος : ηνα εχουν κε το παρτηθο
 του αλι πασια να κτιπουν μαζι τους αλους τουρκιους : εροτησε
 τους αρχιγους κε προεστοτας τον επαρχιον τι καμνομε δια
 τουτο : του απεκριθησαν οτι η αλδανι εδοσαν το λογον τους
 κε το εγγραφον τους οπου να μην χοριςθουν απο ημας : το
 εγγραφον κε ο λογος τον αλδανον ητον αυτος : οπου να πα-
 σχισομε κε τα δηο μερη να βιασομε τον ζουλιανο οπου να
 ειγχορισι τον αλι πασια : κε

η αυτον η ενα πεδι του : κε αγγονι του να αφισι πασια ης
 τα γιανενα. κε τον ομερ πασια βριονι ης το μπιρατη : κε δελ-
 βενο : δια να ηνε κοιμενες η δυναμες του ζπιτιου του αλι πασια :
 οπου αν θελισι να καμι τα ζινιθις πραξης του : να μηνεχι τη
 δυναμιν : ηδε κε δεν επιτηχομε τουτο : να κρατησομε τους
 τοπους απο το ζουλι εως ης τι μανι : η το καραλι κε μορεα : η
 τον μορεα μοναχον : ηδε να παμε ης τιν ροσια να απερασομε
 την ζοην μας : απεκριθι ο στρατιγος τον αρχιγον κε πολιτικον

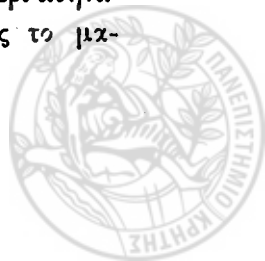

εκίνα σπου εκίμα εγώ με τιν αρβανητια; μου τα λετε δια νο-
 βίτες: να ενθιμηθητε τον λογον μου: αμεις οπου η αρβανητια
 γνωρισουν οτι τα κινιματα μας ηνε δια την ελευθεριαν του ε-
 θνους μας: θελη να παρουν τον αλι πασια να τον εδοκουν του
 ρουλτανου: κε ττε θελη πεσουν απανου μας με μεγαλιν λιεσα:
 πλιν ας γενι οπως το κρινετε κε ας μας φιλαξι ο θεος: ο λογος
 του στρατιγου ητον ετουτος: το προτον εγνωριζε τα φρονιματα
 τον αλθανον κε ιχε αυτι την ηποψια: το δευτον ακουε τον τρο-
 πον με τον οπιον υ φαναριστε εμεταχειριζονταν τους βλαχο-
 μπουγδανους: κε θελη ξεσχιει τους ελινας απο τιν αδελ-
 φικιν ενοςιν τους: ο στρατιγος δια να βαλι ης μεγαλιτερην
 εχθραν τους αλθανους με το δεβλιτι τους: κε με τους βεζιραδες:
 δεν ιβελισε να παγι ης τα γιανενα να κτηπισουν το βασ λικον
 ορδι: δια να ελευθερωθι ο αλι πασιας οτι δεν εσιμφερε ης κανενα
 τροπο: ος του ελεγεν: αλα ηπε τον αγαδον κε ρουλιετον: ης
 τιν αρτα ηνε τοςες χιλιαδες τουρκι: ομου κε ης τιν πρεβεζα:
 οταν παμε ης τα γιανενα; ο τοπος μενι αδις κε περουν ης τα
 μεριμας τοτε η τουρκια κε γινοντε κιριη τον επαρχιον μας: κε
 χαλουν τοςον πλιθος χριστιανους: ομως ηνε αναγγι να βαλομε
 προτον τιν αρτα ης το χειριμας δια να ημεστε ησιχι κε τοτε να
 παμε ης τα γιανενα: εχθηπισαν την αρτα επιραν ολιν την μπο-
 λι: εμινε ης τιν εξουσιαν τον τουρκον το καστρο κε ι μιτροπο-
 λι: ητον τοτε ης αρτα ο χασαν πασιας ο πολιτης: ογις μαγιλ
 πασιας πλιασιας: ο γις μαγιλ πασιας ο γιανιοτης: ενας πασιας
 μποσινακος: κε ο εσελιχαρης του ρουσουτ πασια: ο ρουλιτζι
 κορητζις κε πολι μιπεγιηδες και αγαδες της αρβανητιας: μαν-
 θωνοντας τωτο ο βεζιρ: ρουσουτ πασιας: εκινισεν τον βεζιρ
 κιουταγι: με τον αχμετ πασια βριονι: με δωδεκα χιλιαδες
 στρατευμα: να ελθουν προς βογιθικη τις αρτας: τοτε εστιλαν
 η αγαδες κε η καπετανεγι τον γκαπεταν μαρκο μποτζαρι:
 να παγι κε να πιασι τα στενομια τις παραμιθιας: δια να

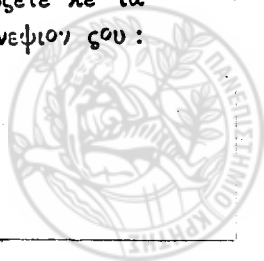

εμποδισι το απερασι:α τους : πλιν δεν ιμπορεσε : κε ηλθον η πασιαδες ης τον λουρο : ο χασαν μπεγι ο βρινις ομιλιζε με τον χασαν πασια π:λιτι : οπου να σιλοιη ης τον στρατιγον να ευγουν : καθος κε εστιλαν : επιτ: αγαδες τις αρβανιτας : βλεποντας τουτο ο αγο μουχουρταρις κε λιπι μπεγιδες κε αγαδες τις ζιντροφιας τους τους εφανι βαρι : επιδι ηχαν ζιλι τον ταγир αμπαζη ης το μισολογγι : ης τον γγιριον μαβροκορδχτο κε λιπους προεστοτας τον επαρχιον : κε εγηριζε ης τιν αρτα κε τοτς ηπε οτη : η ρομεγι δουλεβουν δια τιν ελευθεριαν του εθνους τους : κε οχι δια τον αλι πασια καθος μας λεγουν : εδαλαν τιν νικτα διο αρβανιτες η στο πετροβουνη : κε εκριναν ης τους βεζιραδες : καμετε γαερετι κε τιν αυγι εφθασεν ο βεζιρ κιουταγης : με τον αχμετ πασια βριονι : με δωδεκα χιλιαδες ασκαιρι : κε εμης φεβιγομε απεδο : ακουοντας τουτο η ελινες : εγιποπτευσαν : απο τους ζιντροφους τους : αλβανους : και το πσυρνο ειραβιχθικαν ης το κοιμποτι : η δε αγαδες κε ζουλιότες επηγαν ης του πετα : αυτες τες ημερες εγιριζεν ης τα γιανενα : κε ο ημερ πασιας βριονις απο τιν αθινα : εγραφε ευθις ης τον μουχουρταραγα : ταγир αμπαζι : ελιμιας μετξαν κε λιπους μπεγιδες κε αγαδες τις αρβανιτας δια τον ερχομον του : ης τα γιανενα : και οτι ευγενι ης : του μοπεστα : χοριον πλιζιον τον πεντε πιγαδιον κε να παν να ανταμοθουν χορις ηποφια : κε να καμουν καθε δυνατον οπου να παγι κε ο καπεταν γεοργακης : βαρνακιοτις :

ανταμοθικαν η ανοθεν αγαδες με τους κηπετανεους : ης του πετα : με τον βαρνακιοτη : γογο : ανδρεα τζογγα : και τους εδιξαν τα γραματα του βεζιρι : επαρακινιζαν ολι η τουρκι και ρομεγι : τον στρατιγο δια να παγη : επιδι εστοχασθικαν οτι ο χορισμος τον αρβανιτων και ζουλιωτων θελη φερι αθηναμια τον ελιον : πλιν δεη το εδεχθι αλα ειραβιθι ης το μχ-

κρινορο : οσαν οπου η τουρκι ητον πολι ης τιν αρτα : τοτε ε-
 γραψε ο ζερασκαιρις ρουσουτ πασιας απο τα γιανενα : ομου
 κε ολι η βεζιραδες μπεγιδες κε αγαδες της αρβανιτιας : προς
 τον στρατιγο κε καπετα εους κε προεστους τον επαρχιον : να
 προσκινισουν δια να μι χαλιετε ο κοσμος κε με αυτα τα γρα-
 ματα εστιλαν τον καπεταν γογο : ο σπ.ος ηχε προσκινιει ης
 τους τουρκους : ο στρατιγος δεν ιβελιζε να καμι απαντις
 του ηπαν η καπενανεγι : δια το χατιρι του καπεταν γογου
 να απεκριθι : επιδι δεν τον πιστεβουν οτι ηλθεν ις εμας : κε
 απεκριθη ης τουτον τον τροπον : ης μονον τον ομερ πασιαν :
 ελαβαμε το μπουγιουρδι του ζερασκαιρ : βεζιρ : ρουσουτ πα-
 σια : ομου κε τον αλον βεζιραδον : κε εδικον σου : κε ιδομε
 τα γραφομενα : το προτον θελομε να στερεωσις τον εαυτον
 σου : οπου να μηνις παντοτινα ης ταυτα τα μερι : επιδι ης τιν
 υφιλοτισου εχουν : θαρος ο κοσμος οσαν οπου εβασταξες : τιμι :
 κε λογον : απο τιν αρχιν τις ζσησου. = το δευτερον : να στιλε-
 τε ης τε δεβλετι να φερετε βασιλικο χατι οπου να σινχορουντε
 τα πτεξιματα : καπετανεον : προεστον : κε κινωτης : = το τρι-
 τον : τα χορια μας οπου τα επηρε ο αλι πασιας τεπελενις :
 με το τζεκουρι : να γινε ελευθερα : το τεταρτον : οσα χρεοστου
 του αλι πασια η επαρχιες : κε οπου η ομολογιες τους επη-
 γαν ης το δεβλετι : να μιν δοσουν εναν παρα : επιδι ηνε αδικα :
 το πεμπτον : να μιν ηνε αλο το δεσμο μας : απο το χαρτζι :
 εκατο παραδες : = κε τι δεκατια μας : το εκτον : εαν το δεβλε-
 τι παρεβι τας σινδικας μας : να μας δοσετε εγγιησιν ι αρβα-
 νιτια : οτι ερχεστε ης αποστας α να πεθανετε με ημας :—
 πλιν ηξευρε : οτι ειμς : εχουμε ηδισιν απο μεγαλους ανθρωπους :
 οτι προσκινοντας ημεις : το δεβλετι εχι να σε μακρινι : απο ετου-
 τα τα μερι : κε οταν σιγουρευσις ετουτα κε τελιωσετε κε τα
 λιπα : τοτε στιλε τον μουχουρταρ αγα με τον ανεψιον σου :

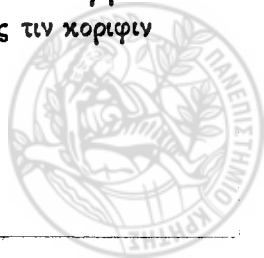

τον χασαν μπεγην : ης το μακρινον. να ανταμωθουμε : κε αν
το ογιδισομε : παγι καλα : η δε τρεχομε ης τα υδια : απε-
κριθι ο ομερ πασιας :—το βασιλικον χατι εστιλεν αμειςος ο
εραξκαιρ ρουσουτ πασιας : ης το δεβλετι κε ερχετε καθος
το επιθυμητα : κε δια τιν ηδισιν κε ιποφιαν οπου εχετε : οτι
θελι με μακρινι το δεβλετι απεδο μι ρας περα απο το νου :—
τουτο : το εκαμε ο στρατιγος : δια να μακρινι τον γγερζοτε.
ο ομερ πασιας : εκινιθι δια το σουλι : βλεποντας τιν αναγγιν
τους η ρουλιotes : εστιλαν τον καπεταν μαρκο ης το μεσο-
λογγι : υς τον γγιριον μαθροκορδατο κε ις τας προλιτους :
ης τον αρμικτον : κε πολιτικον : παρακαλοντας να τους προ-
φθασουν με θαλασινι κε στεργιανι βογιθια ομου κε χρηματικη
θροφας κε μπαρουτοβολας : εκινισαν παραυτα : τεσερα ημπερι-
κια πολεμικι : με τον αρχιγον κυριον κιριακουλι ρπαρτιατι :
με εκατο στρατιotes : κε τον αρχιγον : κυριον γερασιμακι
φουκα κεφαλιον με τρακοσιους στρατιotes πατριotas του :
τον καπεταν κρασακο : πελοπονισιον : με εκατο στρατιotes
πατριωτας του : = επηγαν δια να ευγουν ης το νισι του
μουρζου : κε δεν τους αφησαν η αγκλι : κε εγιρισαν ης το
φαναρι : κε εκι ετοποθετιστικαν : επολεμισαν διο φορες
με τους τουρκους : κε δεν ημπορεσαν να τους διξουν :
εσκοτοθησαν ο κεχαγιαμπεγισ : του ρουσουτ πασια : υ τιχι
εθελιζε να σκοτοθη κε ο αρχιγος κιριακουλις : κε τοτε ετρα-
βιθικαν : αφου εκινισε : ο κυριος μαθροκορδατος τα καρδια :
απο το μισολογι κε τους αρχιγους : κε στρατευματα : εκινισε
κε ευγενικ του με τους φιλοελινας κε με τους προκριτους
τον επαρχιον κε ηλθεν ης τες λιμνες πλισιον του χορισυ μαχα-
λα χοριον τις επαρχιας του ξερομερου αντιμοθι : με τον στρα-
τιγον κε με τον χιλιαρχον ανδρεα ησκου : ομιλισαν πολλα : κε
επηγαν ης το κομποτι δια να δοςουν βογιθιαν στεργιανι τον

ζουλιωτον· εδοξε τον λογον του ο καπεταν ανδρεας ησκου να πην με τον καπεταν μαρκο περνοντας μαζι τους και εξακοσιους στρατιωτες· οπου να κτιπιζουν την νικτα τους τουρκους· ησος ελευθερονονταν· υ ζουλιωτε=ακουοντας ο κικουταγισ κε ο γικισμαγιλ πασιας πλιασας· τα ταμπουρλα τον φιλοελινον· ειδικαν απο την αρτα με πεντακοσιους καθαλαρζους κε ηλθαν ης τας αβλας του κομποτιου· να γιδουν το στρατευμα· οπου τους εγισονεφε· η τακτικι βαρδια· κε ο στρατιγος με εξι στρατιωτες οπου ειτηεν εκι ομου κε ο καπεταν ζατζος απο τα βεργια· με σαραντα στρατιωτες· τους εκτιπισαν εκσοτοςαν διο αξιοματικους τουρκους· κε 1 βεζιραδες· εγικισαν ης την αρτα· βλεποντας· ο κυριος· μαβροκορδατος· κε η προκριτι τον επαρχιον· οτι δεν εκινουσε κανειας στρατιωτις δια την πλωκα· ηπαν του στρατιγου· εαν δεν κινιθις μονος σου· ουτε ενας στρατιωτις οπου ξεκινα· τους απεκριθι τουτι υ εκστρατια δεν ζικμεφери δια ημας· αφινο καθε αλο εναντιο οπου οπου ημπορι να μας ακουλουθις· πλιν σας λεγο μονον ετζουτο·

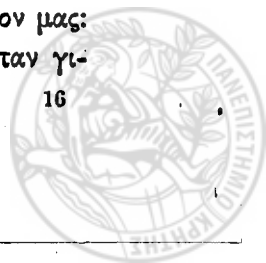
η ελινες θελουν να εχουν· τας θροσφας τους πλουσιας· εκι δεν μας ηκονομιτε· κε αμεσος οπου τους λιψουν· μας αφινουν μοναχους· κε τωτε δεν στεκοντε ουτε ης το μακρινορο· κε γινετε το πραγμα χικροτερον· με ολον τουτο ουτε εψικρισα ποτε τον κυνδινο· ουτε τον κοπο· κε τωρα πηγενο· επηγαν λιπον ης την πλωκα· εος 1300· ετοποθετικικαν η καπετανεγι· οθεν ηρεσε του καθε ενος· κε επικισαν τες θερες· απο το το δερβενι της πλωκας· εος το βουνι· του χοριου· λεγομενον ανογι· = διο ορες σχεδον ητον 10 κορφिनο· ταμπουρι· με το πατινο· απο την μεσιν κε κατου· εσταθι ο καπεταν κοστας χορμεδας· πλισιον του· ο χικιαρχος ανδρεας· παρακατο· ο χικιαρχος καρτασιος με τον γκαπεταν γατζο· απο τα βεργια=απο την μεσιν απανου η μακρεγι· παρανου ο καπεταν αλεξικς βλαχοπουλος· ης την κορικφιν

ο καπεταν μαρκος μποτζαρις: = ης τιν μεσιν αφησαν τον τον αλιον: ος αδηνατος οπου γιτην: εκι εσταθι ο στρατιγος: ηχαν ευγη μερικι μπεγιδες: γιανιοτες; ης τα κατξανωχορια να δεκατισουν τα χορια: ηχαν μαζιτους κε 70 αρβανιτες: ηπαν αναμεταξιτους να παν να τους κτιπισουν: τους εδοκε το πιανο ο στρατιγος: οπου δια δεκα λεπτα να χαθουν ολι: ο καπεταν μαρκος ηπε τιν εδικιν του γνωμι: αφιζεν ο στρατιγος κε ακολουθισαν αυτι: επιγαν λιπον τιν νικτα: τους εκτιπισαν κε δεν εμπορεσαν να τους βλαψουν: μαλιστα εσκοτιθικαν κε ελαβοθικαν: εξι: ελινης: ακυσαν τα ασκερια οπου επολεμουςαν: το σουλι: τον πολεμον τουτον: ηλθαν παραυτα απο τους βαργιαδες: κε απο τα πεντε πιγαδια, ης βογιθιαν τους: ετραβιθικαν η ελινης ης τα ταμπουρια οπου γιτον ο στρατιγος: το αλο πουργο εκινιθικαν η αρβανιτες δια να παρουν το βουνι: εκι ηχε στρατιοτες εδικους του ο στρατιγος οπου το εφλαγαν: επολεμισαν με τους τουρκους κε δεν τους αφησαν να το πιασουν. επηγεν ης βογιθιατους ο στρατιγος: ο καπεταν ανδρεας: και ο καπεταν μαρκος: ης ολιγον ηλθον κε ι αλι καπετανεγι: κε εσταθικαν πλισιον τους: ης τιν θρισιν: εθελισεν ο καπεταν μαρκος με τον καπεταν ανδρια: να παν το μεσιμερι επανου ης τους τουρκους: δια να τους κινιγισουν: ο στρατιγος δεν τους αφινε: αλα τους ιπε το διλινο να το καμομε ετουτο. αυτι επιγαν με στρατιοτας εδικους τους κε ξερομεριτες κε η τουρκητους εκτιπισαν κε εγριρισαν οπισο: κε αν δεν εστεκονταν ο στρατιγος με πεντε στρατιοτες να βαρεσι τους τουρκους: ο καπεταν μαρκος εχανονταν επιδι δεν ιχε ποδαρια να φιγι απο τον κυνδινο: το βραδι εσταθη ο στρατιγος με σαραντα στρατιοτες: κε εφλαξε το βουνι: τιν αλιν ημερα το διλινο εκατεξι ης τα ταμπουρια: λεγη προς τους αρχιγους: καθου ημεστε τοποθετισμενη θα χαλασθουμε: αλα η απανου να ειναχθουμε ολι: η κατα το πουργο το κανομε

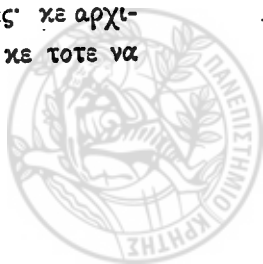

απεκριθησαν· η τουρκι ηλθον ης τα χαραματα κε εβαρεσαν τον
 στρατιγο· επολειμισε ες ης τας εξι ημισι· ορας τις ημερας· κι-
 νιγα τους τουρκους· κατα τιχι ηλθον αλες τρις χιλιαδες τουρκιη
 ης βογιθηαν τους εκινιν τινστιγμι· γηριζουν οπισο ολι· γλεπουν
 τον αλεξι βλαχοπουλο οπου ετραδιχθι χωρις να ητον ης τον
 μπολεμον αλα μιςι ορα μακραν. τοτε περνουν θαρος η τουρκι·
 πευτουν μεσα ης το στρατευμα του στρατιγου· τουτι ετραδιθη-
 καν απο τιν θεσιν τους κε απαντισαν τον κυνδινον· η αλι καπε-
 τανεγι δεν εδοςαν βογιθιαν· αλα ο ανδρεας· ο καρατισιος· γα-
 τζος κε χορμιοβας· απερασαν ιης τα τζουμερικα· ο αλεξις βλα-
 χοπουλος· το σομα του μακρη· κε ο καπεταν μαρκος· απο το
 βουνι επεσαν ης το χοριο· οπου γενετε το αλατι· ο στρατιγος
 μιν ηξεροντας τι εγινε το σοματου· εκλιςθη ης το ταμπουρι· με
 εξιαξιωματικους του· κε με τον αξιωματικον του μακρη· τον
 αλεξι· μουρελα· κε ιθελων να αποθανι εδεκι· τοτε εχιθησαν
 τουτι η αξιωματικι κε τον επηραν με τιν βια· κε εδικαν απο
 μεσα απο τους τουρκους αβλαβες· επηγεν ης το χωριον οπου
 γητον διο ορες μακραν απο τιν θεσιν οπου επολειμισαν· ηβρε τον
 καπεταν μαρκο· κε τον αλεξι· βλαχουλο· κε μερικους του σο-
 ματος του· λεγη προς τον καπεταν μαρκο· εγω στοχαζομενος
 οτι εμινες οπισο· με τον καπεταν αλεξι· εσταθηκα με ολιγους
 ης το ταμπουρι· κε ις τον δρομον· πολεμωντας με τδους εχθρους
 κε εκινδινεψα· εσας τουφεκι δεν εσας ηβρε προς εκαμετε ετζι·
 του αποκριθησαν· κε εμς δεν ηξερομε· κε δεν μας εμινε ουτε
 καποτα· ουτε φλοκατα· ουτε αλογο· εκατεβικαν ης το ποταμι
 κε εκιμιθικαν· το διλινο επηγαν ης του πετα· τους λεγη ο στρα-
 τιγος· εαν εχομε να σταθουμε εδο να πιασομε το σκζλι· οπου
 γηνε ης τες πλατες μας· κετοτε ιμεστε δινατι· — οτι υ τουρκι
 μας εχαλασαν ης την πλακα· ερχιτε υς τον ηδιον δρομον μας·
 μανθανοντας ο κιριος μαδροκορδατος εστειλεν τον καπεταν γι-

ατρακο μοραγγιτι: κε τους τακτικους ης του πετα: ηλθεν κε ο καπεταν γωγος: ης πεντε ημερες ελαβουμε τιν ηδισιν απο τιν αρτα οτι το πουργο θα ελθουν η τουρκι απο τιν αρτα κε εκινι απο τιν πλακαν να τους κτιπισουν: ο στρατιγος δεν ειχεν εκι: ητον παρακατον απο το χωριο οπου εγραφε ης τας επαρχιας: ης το μορεα: κε του κιριου μαβροκορδατου: η καπετανεγι εγραφαν του κιριου μαβροκορδατου αυτιν τιν ηδισιν: κε να ελθι ης του πετζ: ανγκαλα κε τες προτερες ημερες του εγραφαν κε ο στρατιγος τους ελεγε: γιατι να τον φερομε εδο ης τον κινδινον: τι δινχιμ θελη μας δοκι: ης κερων οπου ημεστε ζιμα με τιν αρτα εδο ερχοντε ζιχνα η ανθρωπι: απο του τουρκους: ημπορι να ηποχρεοσουν η βεζιραδες εναν: να τον σκοτοσι: κριφιος: η να χαθι ης τον μπολεμο: κε τοτε θελη στοχασθουν η τουρκι: οτι εχασαν η ελινες τον αρχιγον τους: κε λαθενουν μεγαλο θαρος: το δευτερον θελη κατιγοριθουμε απο τον εξο κοσμο: οτι ενας ξενος επεσε υς τα χερια μας κε τον αφηκαμε κε εχαθη: κε ηχε αφισι ο στρατιγος οταν εκστριτευσε δια τιν πλκκα: τον καπεταν θοδορακι γριβα: κε τον αδελφον του: τον γιοτι: να τον φιλαν απο καθε κακο: εκινιν τιν ημεραν ομος εαν δεν επιανονταν ο πολεμος απο τα χαραματα: ηθελε να ελθι δια να λαβι την δοξαν της νικης:

μανθانونτας τουτο ο στρατιγος ανταμωθι με τους καπετανους: του λεγι ο καπεταν γωγος το οσον τους επαγαγγιλαν απο τιν αρτα: κε οτι εκαμαν κε το πιανο: του πολεμου: να ακουσο τους ηπε τον τροπο: η γενεοτι σου εγο κε ο καπεταν μαρκος: κε ο γιατρακος: κε ο αλεξι βλαχοπουλος: κε ο χορμοβας: να σταθουμε ης του πετα: ο καπεταν ανδρεας: ο καρτασιος: κε ο γατζος: απο τα βεργια: να σταθουν ης το χωριο οπου ητον: μακραν απο του πετα: σχεδον δυο ορες: κε αρχιζοντας ο πολεμος να αφισουν να απερασι: δυο ορες: κε τοτε να

ελθουν ης βογηθηαν μας του στρατιγου το σομα ητον 185.
 = στρατιωτες του γωγου 6 του μαρκου 12 του αλεξι βλα-
 χοπουλου 14 του γιατρακου 70 του χορμποδα 22 τον μα-
 κρεον 220 τους οποιους ηχαν να σταθουν εξο απο το χοριο
 του πετα δια να βασταξουν τιν γκαβαλαρια τον τουρκον
 τους απεκριθι ο στρατιγος δεν εκαμετε καλο πιανο εμια στε-
 κομεστε ης το χοριο πλιν ο καπεταν ανδρεας κατατασιος κε
 ο γατζος οπου γηνε 450 να ελθουν να σταθουν απο πανου
 απο το χοριο ης τες διο ραχουλες δια να γινη ξαποστασι κε
 να προσεχουν οπου γιδουν τιν αθηναμιαν αμεσος να διδουν
 βογηθια ηδε καθου λετε να σταθουν τοσον μακρα κε να αφη-
 ρουν να στρσι ο πολεμος διο ορες κε επιτα απο διο ορες να
 ελθουν οπου γινοντε τεσερες κε μια ορα οπου θα σταθουν να
 ριναχθουν κε να ξαποστασουν γινοντε πεντε ποσον στοχα-
 ξεσθε οπου θελη βασταξι αυτος ο πολεμος ης ενα καρτο τις
 ορας η τον γγερδιζομε η τον χανομε: η μακρεγι παλιν να
 σταθουν με τον γιατρακο: οτι καβαλαρια αυτι δεν βαστουν να
 γραφομε κε του πεδιου σου: και του καπεταν γιανακι ραγγου:
 κε δημιου τζελιου: οπου γινε 650: να ελθουν απο το μιτεσιο η
 200 στρατιωτες: να πιασουν το ρκαλι: δια να εχομε τες πλα-
 τες ριγουρες: κε τοτε οσι τουρκι κε αν ελθουν: χρια δεν εχομε:
 η αλι 450 δια να σου λιφι: η: ηποφια: καπεταν γογο οτι μιν
 μπαγη το ασκερι οπου μας εχαλασε ης τιν πλακα: κατα τα
 χορια: βεντζικο: κε ρκουλικαρια: οπου λες: κε τα χαλασι:
 ας σταθουν εκι: ης το μιτεσιο να φιλαν αυτους τους εδρομους:
 ομος να ησε βεβεος οπου χορις να χαλασουν: η τουρκι το ουρδι
 μας δεν παγενουν ης τα χορια: =τοτε λεγι ο γογος: να με
 ρκοτοσις εαν ελθουν η τουρκι απο τες πλατες: αλα θε λα ελ-
 θουν απο τιν αρτα: του απεκριθι ο στρατιγος: τους τουρκους
 τους βλεπομε: οπου ηλθαν ης το ποταμι: ης το μιτεσιο: οπου

υνε: ενα καρτο τις ορας απεδο: πουθε θελη περασουν να παν
 ης τιν αρτα κε το πουργο να μας ελθουν απο εκι: με τους
 αλους: διο φορες οπου επολεμισαμε: ης του πετα: υπεν ο γο-
 γος: απο τιν αρτα μας ηλθαν: του απεκριθι ο στρατιγος: εσι
 παλικαρι ης: πλιν εος ηκοςι πεντε χρονια εχισ οπου επιαρες
 τα αρματα: η δε προγονι μας: αφου εβηκαν: κε τους πολεμους
 οπου εγηναν: η ξερομεριτε : και η βαλτινι τους εκαμαν; ομος
 με το να μην ημεστουν εδο: ακουστι το εδικον σου ονομα: οπου
 τιν προτιν φοραν ητον εξι στρατιοτεςου: κε τιν δευτερην η-
 ρουν ατοσσου με αλους επτα: επιδι ομος θελις να στερεοσι: τιν
 γνομιν σου: ο κινδινος κε ι εντροπι ηνε ης ολους μας: εγρι-
 ρεν ης τον γκαπεταν ανδρεα κε του λεγι: να ρτιλι να ελθη
 το ρομα του: κε του καρτασιου: κε του γατζου: απεκρηθι
 οτι εμης τους επαρανγγηλαμε να σταθουν εκι: κε που να ελ-
 θουν: του ξαναλεγι εος το πουργο ηνε δεκα ορες δια να λα-
 θουν τιν ιδησιν: θελομε διο ορες: κε μια να γενουν ετιμι: ο-
 που γινοντε τρις: κε διο οπου να ελθουν: γινοντε ολες: πεντε
 ορες: ερικοθηκε κε αυτος κε εφηγη: τοτε εφοναξαν η ξερο-
 μεριτε: λεγοντας: ρικο να παμε η ρτον τοπον μας: δεν βλε-
 πεις οπου ολο ης τιν φοτια μας ριχθουν: κε αυτι τραβιοντε ης
 τιν ακριν τους: αυτι εχουν καμι καθε κακον ης τους τουρκους
 κε με ολον τουτο: δεν στοχαζοντε το τελος τους: μα εαν θε-
 λις σταθης μοναχος σου θελη μινις: επερεν ης τους αξιοματι-
 κους κε στρατιοτες λεγοντας τους: εκαμομε κε εμης καθου
 αυτι: επιραμε το εθνος μας και το εριξαμε ης την θαλασα:
 πλιν ευτεσαμε: θελη το απερασομε κε ετουτο: κε ο θεος ασβογι-
 θισι. Εστιλε ευθις κε ηλθον η διο κολονελι τον φιλοελινων τους
 ηπεν: σας ηπαν η καπετανεγι οτι το πουργο εχομε πολεμο
 με τους τουρκους: οχι του απεκρηθησαν: μαλιστα τους ηπε:—
 πλην εως που βαρτατε τιν θεσιν: του ηπανεως ης τους κεφα-

λιναιους· να διοριστε ευθις νυυκκιαστε μετεριζια· δινατα· κε
 να πολεμοστε ατακτα καθου ειμς· οτι κε ι θεσις κε ι ολιγοτις
 του σωματος σας· ειζι το καλι· οτι ερχοντε η εχθρι μεσα ης
 τα κλαρια χωρις να τους βλέπετε κε σας σκωτωνουν· εβγαλαν
 τα καπελα· κε τον αφικαν κλινικτα· εστιλε κε εφερε τον
 γκαπεταν σπιρο πανον καιφαλινεον· του γιπε τα ηδια· ομωις
 κε τον αξιοματικον· του κοστα χορμοβα· ονομαζομενος· κο-
 σταντις του διακο δημητρι· εδιορθοσε κε αυτον επιδις ο χορμο-
 βασ ηχε παγη ης τον λαγγαδα—οπου ητον ο κυριος μαβρο-
 κορδατος· επηγε παραυτα ο στρατιγος να πιασουν τες θεσες
 περνοντας κε τον γκαπεταν γογο· απο το χοριο του πετα εος
 ης το ποταμι· εκαμαν αρχι απο τους φιλοελινας· οθεν ελεγε
 ο γογος να αφησουν ηκοςι στρατιοτας· ο στρατιγος αφησε
 σαριντα· κε καθεξις εος ης το τελος· εδοσε κε του γογου·
 τον εξαδελφον του· ονομαζομενον· πανος· περδικι· με τον αξιο-
 ματικον του· καρασταθη· οπου ητον με ηκοςιδιο στρατιοτες·
 κε επιασαν μιαν σκαλα· πλιςιον του ποταμου· ηπεν του γογου
 να στιλομεν πενιντα στρατιοτες να πιασουν τες διο ραχουλες
 οπου γινε απανοκαιφαλκμας· δια να αγνατεθουν τους τουρ-
 κους οπου ηλθαν απο τι πλακα· πως εχουν να καμουν το
 πουργο· του απεκρηθη παλιν να μι εχι ηποψια απο εκινο το
 μερος· εβαλεν ομος ο στρατιγος δεκαπεντε στρατιοτες· κε επη-
 γαν ης αυτο το ραχουλι· δια βαρδια· ης τα χαραματα εκτη-
 πισαν η τουρκι· τις πλακας· το πεδι του γογου· τον γιανακι
 ραγγο· κε τον διμο τζελιο· εχθηπισε κε το ασκαιρι τις αρτας·
 τον στρατιγο· κε τους φιλοελινας· τους εβαρεσαν τους τουρ-
 κους· εσκοτοςαν πολους· κε αμεσος εχασαν η τουρκι· το κο-
 ραγιατους· τιρα ο στρατιγος περα περα ης τα ταμπορια κε
 ηδε οτι η τουρκι· εκριγιοσαν· ηδε κε ης τον γκαχιμπο οπου εγιο-
 μιζε· ολος καβελαρια· πλιν ακομι δεν ηχε φεξι· τοτε ηλθε ο
 μαρκος ης τον στρατιγο· εξοπισο κε ο αλεξι βλαχοπουλος· επι-

δι ηχαν κιμηθι ης το χοριο· εροτουν τον στρατιγο προς πιγενι ο πολεμιος· καλα τους απεκριθι με τιν δηναμιν του θεου· θελη φκιασο εδο πλισιον σου· το ταμποριμου· του λεγι· ο μαρκος· φκιαστο· του απεκριθι· ομοσ εγο θελη ευγο ης το καρπουλι μας να γιδο τι γινετε· ης τες πλατες μας· επηρε πεντε στρατιοτες κε επηγε· εροτα τον αξιοματικον του· τι γινετε ης το μουτεςιο· δεν ιξερο του απεκρηθη· τιρα μονο σου βλεπι οπου ηχαν τραβιχθι· απο τιν θεσιν τους· ο γιος του γογου· ο ραγος· κε ο διμο τζεελιος· μαλιστα ο τζεελιος ελαβοθι· αμεσος στελνι εναν απο τους αξιοματικους του να γιπι του γιατρακου· οπου να ελθη το σομα του μακρη να πιασουν το σκαλι κε παγη κε μονος του· πηγενοντας ης το σκαλι βλεπι· δεκα· ενεα· μπαγερακια τουρκικα οπου ανεβεναν απο τον λογγο ης τα διο ραχουλια· στελνι τους διο γραματικους του εναν τον αλον· κοντα ης τον γιατρακο· οπου η μακρη ρι να πιν ης τα ραχουλια· απομινε με τους αλους διο· φωναζουν αυτι· εχασες και τον εαυτον σου· επηρες κε τα πεδια μας ης τον λεμον σου· ο γογος εβηκε κε αυτος με τους τεσερους εδικους του· ης το απο κιβε ραχουλι· να γιδι τι γινετε ης το μουτεςιο· βλεπι τα 19 μπαγερακια οπου επαγεναν ης αυτο το ραχουλι· τους κτιπα· κε δευτερα εκβιγι κε επηγε ης το χοριο· κε ανταμοθι με τον γιατρακο· ο μαρκος εγνωριζε τους τουρκους οπου εβηκαν απανοκαιφαλα τους.

ετραβιχθη ης το χοριο· χορις να γιπι του γινακι μπουκουβαλα κε ξερομεριτον να φιλαχθουν· η τουρκι οπου επολεμισαν με τους φιλοελινες· ηδαν τα μπαγερακια τους οπου ερχονταν ης το χοριο· καθου κε ι φιλοελινες· αμεσος η φιλοελινες εσικοθηκαν απο τα ταμπορια τους· κε ετραβιχθησαν ης το χοριο· τοτε εχιθικαν η τουρκι οπου τους επολεμισαν· κε ι αλι· οπου ερχονταν απο το μουτεςιο· τους εκτιπισαν· κε εκι τους εχασαν· τοτε ετραβιθησαν κε ι ξερομεριτε απο τα ταμπορια τους

κε πηγενοντας ης το χωριο να ενοθουν με τον γιατρακο: κε λιπους: εκι εκσκοτοθι ο αξιοματικος του στρατιγου ο καρασταθης: επολεμισαν τοτε ολιγον ο γιατρακος ο γογος: ο γιανακισ μπουκουβαλας: κε ο μαρκος: κε μιν ημπεροντα, να βασταξουν ετραβιθηκαν απο το χωριο: κε εσταθησαν: ο γογος: ο γιανακη μπουκουβαλας ης ε μια σκαλα: κε εβασταξαν τους τουρκους: ο στρατηγος με αλον αξιοματικον εμπερδευθη με τους τουρκους κε πηγενοντας ης τον δρομον ανταμοθι με το ζομα του αντρεα: εροτα που ηνε ο ανδρεας εδο παρ εμπρος του ηπαν: επηγε ης το χωριον λεγομενον σπανοπετρι κε εκι τον υδρε: πεντε ορες μακρια απο του πετα: ο καπεταν θοδορακισ γριβας ακουοντας τον μπολεμον απο τιν λαγκαδα: οπου γιτον με τον Κ. μαθροκορδατο ετρεξε δια βογιθιαν κε ης τον δρομον επιαστι με τους τουρκους: εκσκοτοσεν απο αυτους κε επιδη ηδρε το ουρδι χαλασμενο εγηρισε ης τιν λαγκαδα: ο στρατιγος εσταθι ης του σπανοπετρι εσιμασε τον γγενεραλι κε τους φιλοελινας: αγορασε αμεσος γελαδια κε τραγια κε εδοσεν ης ε ολους κε εφαγαν οπου ητον πιναςμενι: κε το βραδι τους εστηλεν ης τιν λαγκαδα: κε ο στρατιγος εκιμιθι πλισιον του κομποτιου κε το προγι: επηγε ης τιν λαγκαδα κε ανταμοθι με τον κιριον μαθροκορδατο: τοτε ο κιριος μαθροκορδατος εφοβιθι πολι: Πασχι να καμι: τον γκαπεταν ανδρεα: αλεξι βλαχοπουλο: κε λιπους: να σταθουν ναβασταξουν το μακρινορο: επιδη ο στρατηγος ηθελε να παγι ης την επαρχιαν του ξερομερου δια να τους βαλι ης δρομον οπου ατακτισαν: κε ο κιριος μαθροκορδατος να παγι ης το μισολογγιον δια να ενδιςι κε να ποδεσι τους φιλοελινας οπου εγημνοθησαν: κε δεν ιμπορεσε: τοτε λεγι του στρατιγου: σε παρακαλο να σταθις δεκα ημερες: κε στελνο ασκαιρη κε τοτε πιγενις ης το ξερομερι: κε καθου παντα δεν εφιφιζες: κοπους κε κινδινους εις το εθνος κε τορα να λαβις τιν γκαλο-

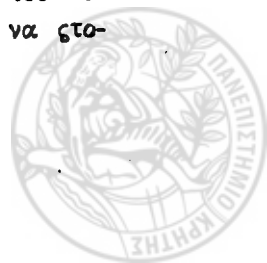

ριν· πιγενε του απεκριθι κε ας παν κε ολι η καπετανεγι κε
 ρε δεκαπεντε ημερες να ελθουν να παγο κε εγο δια εξι ημερες
 ης τιν πατριδα μου· να τους διορθοσ κε παλιν γιριζο: τοτε γι-
 παν η καπετανεγι· καθομεθα κε ιμης· οχι τους ηπε ριρτε κε
 ις την διορια να ελθητε· εσταθι μαζι του ο ανδρες κε ο ανα-
 γνοστις ο καραλιανις κε ι αλι επηγαν· οταν εγηνονταν η πο-
 λεμι ης τιν πλακα· εβικαι ο μπασιανος· με τεσ λαγιτας του κε
 επηγε να πολεμισι· εκι η μπερικι κε μια παλουπα τουρκηκα·
 κε τον επηραν πλεζονιερι· = υ βεζιραδες τις αρτας ημπαρκα-
 ρισαν στρατευματα ης την = ραλαορα δια να τα ευγαλουν ης
 το λουτρακι· εδοσεν αυτιν τιν ιδισιν ο γογος του στρατηγου·
 επηγε παραυτα απο το μακρινορο ης την γκατουνα· χοριον τις
 επαρχιας του ξερομερου κε εγραψε ης ε ολι τιν επαρχια να ρι-
 ναχθουν· ερσιλε κε ης το λουτρακι· 100· ξερομεριτες· η τουρκι
 ηλθαν τιν νικτα να ξεβαρκαρισθουν· τους εκτιπισαν κε βλεπον-
 τας οτι ητον πιασμενα τα ακροθαλασια· εξαναγιρισαν ης την
 ραλαουρα· κε παλιν ης ε ολιγες ημερες εκικιθησαν δια τιν βο-
 νιτζα· ο στρατιγος ερηξε το ορδι του ης το γιοφιρη της μπα-
 λιμπεγισ· μια απο αυτες τεσ ημερες· ης τας διο ορες τις νικτος
 επιγε ο χαραλαμπι πανας κεφαλινης· ο αντιναβαρχος του
 ρτολισκου κε λεγι του στρατιγου αποφε εμπουκαρεςαν ης τουτον
 τον γκολφον πολα πλια· ο στρατιγος παραυτα ερσιλε τον αξιο-
 ματικον του γιανι κυτζαλι με 230 στρατιοτε· να παν ης του
 μπαλιμπεγη· λεγοντας τους·

τα νερα ηνε φτενα κε τα μεγαλα πλια δεν πλεν οπου να
 ευγαλουν το στρατευμα με ευκολιαν αλα με τις φελουκες· ερσι
 κε εκατο χιλιαδες τουρκι να γινε εναν ης τιν ρτεριαν δεν αφι-
 νετε να πατις· επηγαν ης του μπαλιμπεγη· κε δεν ηδαν ουτε
 πλια ουτε τουρκους· κε το πουρνο εγρισαν κε λεγουν του στρα-
 τιγου· εκαμεν λαθος ο αντιναβαρχος· οχι τους απεκριθη ο

στρατηγός· ἀλλὰ πῶς ἤπε περισσοῦρον τὸ πρᾶγμα ἀπο ἐκίνο
 σπου γίνε· νὰ ἡ θάρκες ὅπου ἦνε ἀραμενες ἡς τὸ χαλίκι· τότε
 τες ἦδαν κε αὐτὶ· ὅτι ἀπο τοῦ μπαλιμπεγῆ δὲν ἐφενοτοῦν·
 τοὺς ἤπε ὁ στρατηγός· τοῦτο· τὸ ἐκαμᾶν ἡ τουρκί· στρατιγίμα·
 δια νὰ μᾶς βάλουν ἡς ἠπόψια ὅτι ἐδο εἶχουν νὰ εὐγούν· κε αὐτὶ
 ἐβίκαν ἡς τιν βονιτζᾶ· κε ἴα κτιπίσουν τὸ τζογγᾶ· δὲν ἐτελιόσε
 τὸν λόγον· εὐθαζεν ἐνας πεζοδρομος ἀπο τοὺς προεστῶτες τῆς
 βονιτζᾶς· λεγοντας νὰ ζιλι βογιθῆαν ἡς τὸ μαναστιρακί· ὅτι
 ἀπο τὰ χαραματα πολεμοῦν ἡ τουρκί τοὺς τζογγίους· τιν
 εἶξαν ζιγμι ἐστίλεν τὸν γιανὶ κυτζαλί· με τοὺς διακοσίους
 τριάντα στρατιότες· — λεγοντας τοὺς ἀμεσὸς ὅπου φθάσετε·
 νὰ ὀρμισετε ἡς τῆς τουρκούς· ὅπου νὰ ἐμφιχοθὶ κε ὁ τζογ-
 γᾶς νὰ τοὺς χαλασετε με εὐκολία· τοῦτὶ πηγενοντας· ἐκί· οὐτε
 τὸ ζομα τοῦ τζογγᾶ ἦδραν· οὐτε τοὺς τουρκούς ἀλα ἐσταθῆκαν
 ὀλιγο ἡ τζογεγί· ἐπιτὰ ἐδιαλιθῆκαν· ὁ τζογγᾶς ἤχε παγῆ
 ἀπο τὸ θραδί ἡς τὸ λιθαδί τοῦ θαρνακός· ὅπου ἤχε τιν φαμε-
 λιαν τοῦ· ἐγράφε πρὸς τὸν στρατιγὸ ὁ κυτζαλὶς τὸ ὅσον ἐγίγε
 τοῦ ἀπεκριθί· ἀνταμοθίτε· με τὸν γκαπεταν τζογγᾶ κε στα-
 θίτε μᾶζι· κε σιναζὸ κε ἐγὼ τοὺς πατριώτας μᾶς· κε ἐρχομέ·
 ἐπίδη ἐμινε ὁ στρατηγὸς με τριάντα στρατιώτες ὁ γκαπεταν
 τζογγᾶς δὲν ἠθέλισε νὰ σταθί· ἀλλὰ ἐγίρισε ἡς τὸ ξερομερό· ἡς
 χωρίο κομποτί ὀνομαζόμενο· κε ἀνταμῶθι· με τὸν στρατιγὸ·
 ἐκί ἦλθεν ὁ κυριὸς γεωργίος· γαζὶς δελβινακίότης· ἀπο τὴν
 ἐπαρχίαν τὸ παλιόπορον· στέλμενος ἀπο τὸν γκιριὸν μαβρο-
 κορδατο· παρακαλοντας τὸν στρατιγὸ ὅμου με τὸν γκαπεταν
 μαρκο μποτζᾶρη· νὰ πρὸςκινίσι· ὅπου δια μεσὸν τοῦ νὰ γλιτο-
 ζοῦν ἡ ζουλιότες· ἀπο τὸν κυνδίνο· ἐπίδη ἦλθον δια νικτός
 διο ζουλιότες· κε εὐρισκόντε πολλα κακά· ὁ στρατηγὸς ἐδιόξε
 με καταφρονέσι τὸν ἀνοθεν κυριὸν γαζί· λεγοντας τοῦ· τὸ
 κάλον· ὑτὸν ὅπου νὰ μὴν ἐλθοῦμε ἡς ἀποστάσια ἀλλὰ νὰ ἐτα-

χασθουμε τιν δηναμην μας· κε να καθησομε ησιχι· τορα εχο-
 με ειμς ζση απο τους τουρκους· αφου πεσομε ης το ελεος τους·
 κε η ποπτεβι ο κηριος μαβροκορδατος κε σε εστισε να με δοκι-
 μασις· τοτε του απεκριθη με μεγαλον ορχο· οτι ηνε με τιν
 αλιθηα· κε δεν μενι αλο καταφιγιο τον σουλιστον απο το μεσο
 ζας· εχοντας τιν φιλιαν του ομερ πασια· πιγενε εκιθε οπου
 ηλθεσ κε αποκρισι δεν εχο να τους καμιο· ο κυριος γαζις του
 απεκριθη· οτι εγο δεν χοριζο απο τιν γενεοτισου· καθησε του
 ηπε· τοτε εγρισεν ο στρατιγος ης τιν επαρχιαν του ξερομερου
 δια να· ριναξι τους επαρχιοτας τουτου· γραφι ο μαβροκορδα-
 τος· εχο αναγι να ανταμιοθουμε κε γραφε μου που να ευγο·
 του απεκριθη· ελα ης τα λιθαδια τις κονοπινας· ηλθε με τους
 προκριτους οπου ηνε ηπογραμμεν ης το ενγγραφον του· επε-
 σαν λιπον· ο κυριος μαβροκορδατος· ο μαρκος κε ολι ι προ-
 κρητι· να προσκινισι· δια να φιλαξι απο τον κυνδινο· το σουλι·
 κε ολας τας επαρχιας· εσταθηκαν μαζι του τεσερες ημερες
 κε ποτε· — δεν ηθελε να τους ακουσι· τελος παντων δια να
 τους εβιγαλι απο εκι· κε να γιφισι ης τιν θεσιν του· ηπε τει κυ-
 ριου μαβροκορδατου· εαν προσκινισο εγο θελι προσκινισι· η
 ακαρνανια· η ετολια· κε η λιπεσ επαρχιεσ τις στερεασ Ιβλα-
 δος· η ευγενια σου τι εχισ να καμιο ; απερο ης τον μορεα του
 απεκριθι· οταν προσκινισι η ρουμελι· του ηπε ο μορεας δεν
 ιμπορι να βασταξι· το γνοριζο· πλιν απερο ης τιν ιδρα·
 ποσ ηνε δηνατον αυτο το νησι να βασταξι τιν μαχι τον τουρκον·
 ετζι ηνε του απεκριθη· ομοσ εγο απερο ης τιν ευροπι· δεν ινε
 ευκολο του ηπε ο στρατιγος επιδι η αγγλι εινε κηριοι τις θα-
 λασις· κε καθου βλεπομε αυτι μας εχθρεβοντε· περισότερον απο
 τους τουρκους· κε εχουν ολον ημας τας ηκονας μας· κε περι-
 σότερον τις ευγενιας σου· κε ποσ ημπορις να απερασις· εχο τιν
 ηκονομιαν μου· του απεκριθι· εστοχασθη ο στρατιγος· τουτος

ήτον γραμματικός του καρατζι: αυτές η διο προβιντζίες έχουν
 κονσολους αξιους: ήσος έχι καμιαν πατεντα: η ροσικι: η αυ-
 στριακι: η γαλικι: η αγγλικι: κε έγινε ζουδητος ής αυτα τα
 εθνι: τα φορεματα του ηνε ευροπεγικα: ανθρωπος προκομενος:
 το ηστερον κε δερδισις γινετε: οσαν οπου ήξερε την γλωσαν τιν
 οθομανικι με τα γραματα τις: κε τα τις θρισκιας τους: περα ής
 τιν τουρκια: χορις να ινε ής κινδινον: κε διαβαζι τιν ζοην του:
 λιπον δια να ελευθεροθι απο αυτον του ηπε: δοσεμου το ενγ-
 γραφος: αμεσος επήγε ής ε ενα δεντρο οπου στεκονταν κε εκα-
 με το εγγραφον: = το ηπεγραψε: Ο: Ο: μιος: ομου κε ο δα-
 σκαλος ο καρπακος: απο τιν επαρχιαν του ξερομερου: ο ιοα-
 νις τρικουπις: απο το μισολογγι: ο σπιρακις: ο κουρκουμελις:
 απο το ανατελικον: ο θανασις ραζις: μισολογγιτις: ο ευθιμις
 βασιλακις απο το ανατολικον: ο νικολαος: καρπουνις: απο το
 μισολογγι: ο δημητρακις: πλατικας: απο το μισολογγι: ο πανο
 ραγγος απο το βαλτο: ο γεοργακις: ο βαλτινος: κε ο νικολα-
 κισ φιλος απο του λεπενου: χοριον: τις επαρχιας βαλτου: και
 τοτε εγίριζε ής του δογρι δια να έχι ευκολον το φεβιγανητου:
 δια τα τριζονια: κε εκιθε να περασι ις τον μορεα επιδι ήτον αρ-
 μαμεντα οθομανικα ής τον γκολφον του επαχτου: ής ε ολιγες
 ημερες εστιλε γραματα ο καπεταν γογος: του καπεταν ανδρεα
 ησκου: κε του καπεταν γιανακι ραγγου: οπου εστεκονταν κε
 ι διο ής το λιμποχορι: ανοθεν του μακρινορου: τους ελεγε οτι
 παραυτα να στιλετε το γραμα μου προς τον στρατιγο δια να
 φιλαχθι: οτι ο κυουταγις: κε ο ησημαγιλ πασιας με τους αλους
 πασιαδες: κε με δοδεκα χιλιαδες τουρκους τιν γγιριακι: κυνα
 απο αρτα δια να απερασι ής το λουτρακυ: να κτιπισι τον στρα-
 τιγο: κε αν τον χαλασι αμεσος να πλακοσι το μισολογγι: το
 βραχορι κε ολες τες επαρχιες: λαμβανοντας το γραμα του κα-
 πεταν γογου ο στρατιγος: του ηπε ο πανο γαλανις: κε ο κα-

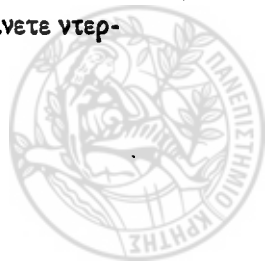

ρουςος απο το δραγαμμεστο: κε ο μαρκο μμποτζαρις: οπου γητον με τον στρατιγο: πολες φορες εγραψες ης τα χορια να ελθουν η στρατιοτες: ης το ορδι: εστιλες κε τον καπεταν θοδορακι: κε εκ δευτερου τον γκαπεταν μαρκο: κε δεν τους ηκουςαν: επιδι ηνε τουτι η μεγαλι αναγγι: να πηγενις μονος σου ης τον μιτικα: οπου εκι στεκοντε πλιθος ελινες: δια να τους παρις: κε να γιρισις ης το στρατοπεδο: οτι κερως δεν μας !μενι: οτι ης εδιο ημερες ερχονται η βιζιραδες: κε κιεβουν τας επαρχιας μας: επηγε λιπον ο στρατιγος ης το μιτικα: ουτε εναν στρατιοτι: οπου ηβρε: εροτα τους μαγαζατορας: τι εγηναν τουτι η ελινες: του απεκρηθηκαν την γκαθε ημερα ητον τρις κε τεσερες χιλιαδες: μανθανοντας τον ερχομον σου δια να μην τους παρις ης το στρατοπεδον αλι ετραπυσαν ης τα βουνα: κε αλι απερασαν ης τον γκαλαμο: απερα ευθης ο στρατηγος ης τον γκαλαμις: ηλθον η επισκοπι. κε ι υγουμενι κε τον εδεχθηκαν· εβαλεν κε αυτους να τρεξουν να τους ζιναξουν· κε τιποτες δεν εκαμιαν· το πουργο εξημεροθη μια μπαρκα κανονιερα αγγλικη· εμπροσθεν ης το σπιτιτι του· τιν οσιαν εστιλεν ο γγενεραλ· αδαμ· απο το θηακι: με εναν ευγενη: ηθακισιον: δια να γιπι τον γκαπετανεον· οπου να παν ης το απο κιθε μερος οπου ερχεται κε αυτος να τους ομιλησι λεγι ο γηθακισιος του στρατιγου η τιχι εθελιζε να θρεθις εδο· κε να ανταμοθις με τον γγενεραλε· κε ελπίζο να σας δοσι τιν αδια οπου να παγι η φαμιλια σου· να καθιςις ης το θηακι· ης τα σπιτια τις· δια να μιν ηποφερι.

ης τουτο το ξερονισο· εγο του απεκρηθη δεν ημπορο να ελθο· επιδι αβριο οπου γινε κιερικη: μπενι ο κηουταγις με τους βεζιραδες: κε στρατευματα ης την επαρχια μας· κε τοτε στοχασου ποσα κακα ημπορουν να ζινεβουν: τουτο να μην γενη του απεκρηθη: οτι ημπορι να το μαθι ο γγενεραλις: κε τοτε να ευγαλι ης τιν στερια τιν φαμελιαν σας: τιν μπατριδα μου

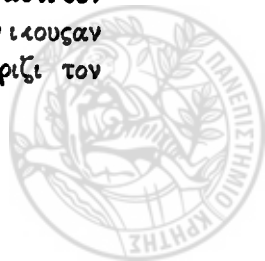
ηπε: ηνε τον αδηνατον να τιν αφησο: αβογιθητιν: λε οχι ης
τιν στερεα να ευγαλι ο γγενεραλις τιν φαμιλιαν μου: αλα κε
ης τιν θαλασα να τιν ριξι: αλιος δεν εμπορο να καμο: εδο ομοσ
μενουν τα διο αδελφια μου: κε ο ζιγγενη μου: ο διμητρις: μπου-
κουδαλα: κε ο καπεταν γιανακις ηςκου: κε ο γαμπρος μου:
κυρ αναγνωστις παραγιανις: κε πηγγενου ης τον γγενεραλε κε
αμεσος εμπηκαν ης διο γαγιτες: κε εβηκεν ης τον μητικα:
εστιλεν παραυτα κε επιρε απο τα μαγαζια του γερο σταμου
τεσερα φορτοματα φισεκια κε το βραδι εκιμηθη ης τους μι-
λους του ης τιν γλοσα: εκι ηλθε ενας πεζοδρομος με γραμα-
τα απο τιν πρεβεζα: απο τον βεζιρ κηουταγι: λεγοντας του
ημετερε αγαπητε φιλε μου καπεταν γεοργακι σε ακριβοχε-
ρετο: εμαθα το καλον οπου εκαιμες ης τους μπεγιδες τους βρα-
χοριτες: δια τουτο εαν αγαπας το χατιρι μου: τους μπεγιδες
με τα χαρεμια τους να μους τες στιλις ης τιν πρεβεζα: κε τα
εξις: ο ομοιος πεζοδρομιος απερασε απο το στρατοπεδον οπου
γητον ης τον περσοβον κε εφερεν γραμα του στρατιγου: απο
τον μπανο γαλανι: κε απο τον καρουσο: δραγεμεστινο: κε
απο τον μαρκο μποτζαρι: λεγοντας ης αυτο: οτι η τουρκι ε-
βηκαν ης το λουτρακυ: κε ο θοδορακυ γριδας: κε ο γερασι-
μακις φουκας οπου τους ηχες διορισμενους να φιλαν αιπτιν
τιν θεσιν μιν ημποροντας να βασταξουν τους τευρκους ετρα-
βιθηκαν: κε η τουρκη ανεβικαν ης το χοριο τις κατουνας κε το
εκαψαν κε παν εμπροστα: ειχ τουτο προφθασε οτι το πυρδι
μας εχαλασε: τιν ιδιαν ζιγιμη: επηγγεν ο στρατιγος ης το
μπερσοπο: τους εροτα τι εγιναν η τουρκι: εγριρισαν ης το λου-
τρακυ: η παν εμπροστα: του απεκριθηκαν οτι δεν εχομε
ηδισι: τους ηπε: η κατουνα απο εδο μια ορα ηνε δεν εστελ-
νετε διο στρατιοτας να γιδουν: κε τον δρομον αυτι εχουν το ολι-
γοτερον εξι χιλιαδες αλογα: οπου οθεν απερασουν γινετε ντερ-

βενι· με ολον τουτο σικολητε να παμε οθεν ηνε οτι εχοντας το
 θαρος το εδηκον μας ολες η επαρχιες· κε το βραχορι· κε το
 μισολογγι ηνε χωρις εγνιαν κε θελη τους χαλασουν· κε σκλα-
 βοσουν· που να παμε λεγι ο πανο· γαλανις με τον μαρκο· οπου
 γημεστε πολα ολιγι· μονον τορα το πραγμα ετελιωσε κε να
 παμε ης το σκαλοια τις κανδηλας να εμπουμε ησε ενα πλιο
 κε να παμε ης τον ακονα· τους απεκρηθη ο στρατιγος· εγο
 δεν ημπορο να αφισο τους ομογενους μας κε πατριotas μας
 αβογιωτους· αλα θελη παγο να πεσο μεσα ης το ουρδι τον
 τουρκον να σκοτοθο κε να μην ηδο τιουτον κακον ης αυτους·
 να πτιμε κε ης το σκαλομα του δρχημιστα· οχι του; ηπε·
 η ης του παμπανι η ης τα βλιξανα· κε να δοσομε ηδησιν ηπαντοθεν
 δια να προφλαχθουν κε να σναξομε κε ημιο οσους ημποροση
 κε να παμε επανο ης τον εχθρον· εκινισαν λιπον εις τα βλι-
 ξανα· εγραφε κε του τζογγα τοιοσον εγινε· ο οπιος ητον ης το
 λιβαδι του βαρνακου κε να ελθη οθεν του ηπουσι· ο πανο γα-
 λανις· κε ο καρουσος με τον μαρκο επηγαν ης τα βλιξανα·
 το βραδ· ο στρατιγος· εσταθι αναμεσα· αετο κε βλιξάνι
 επιδη δεν ημπορουσαν να περιπατισουν· τριαντα κεφαλινεγι
 οπου γητον μαζι του· δια να τους προφλαξι απο τους τουρ-
 κους· ετελι παραυτα τεσερους αξιοματικους του κε επηγαν
 ης του ημπαμπανι κε μαχαλα να μιλουν δια τους τουρκους·
 ομπρος τα πανε· η εγηρησαν ης το λουτρακι· προς τα ξιμερο-
 ματα ηλθαν η αξιοματηκη του λεγο· ν οσι η τουρκι απο τιν
 γκατουνα ηλθαν· ης του παπαδατου εκαψαν το χοριο εσκο-
 τοσαν κε εσκλαβοσαν ηκροσιπεντε ψιχες· εβικαν κε δεκα τουρ-
 κι ης του μαχαλα κε εξαναγιρισαν ης το λουτρακι· εγρα-
 φεν ο στρατιγος του πανου γαλανι· του καρουσου κε
 του μαρκου αυτι τιν ηδησιν και οτι πηγενι ης τα πιγαδια του
 αγιου νικολαου· ης τον αγητο κε να ελλουν κε αυτι πευτον·

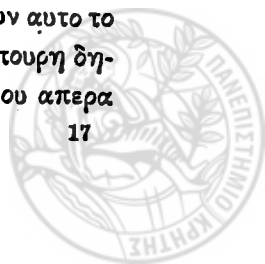
τα; ης τον γκαμπο του αετου: ηδεν τον τζογγα οπου επηγγενε
 απο το βουνι: ης τα βλιξανα εβαλε τους στρατιοτες κε του εκρι-
 ναν εις να ελθη ης τα πηγαδια του αγιου νικολαου: αυτος
 επηγγε ης τα βλιξανα κε εσταθησαν ολιν αυτι την ημεραν: κε
 το πουρνο ηλθεν κε ο καπεταν θεδορακις γριβας απο το δρα-
 γαμεστο ης τα βλιξανα κε ανταμοθη με αυτου;: κε ολι αντα-
 μα επηγγαν ην τον στρατιγο: ο οπιος δια να δοσι θαρος ης τον
 κοσμον με ολον οπου γητον με πολα ολιγους: εριξε το ουρδι
 του: ης τα πιγαδια: ηχε ομος το καρπουλι του ης εναν τεπε
 οπου ηνε κε ι εκκλησια του προφτι ηλια: κε εγραφε δια τας
 επαρχιας δια να σιναχθουν κε του μαβροκορδατου: κε μορ-
 γιτον δια το οσον επραξε ο κιουταγης κε να προφθαι η θογι-
 θια τους: επηγγε ο τζογγας ης τον στρατηγο του λεγι τι θα γε-
 νομε δια νερο οπου τα πιγαδια δεν εχουν: του λεγι ο στρατι-
 γος να παμε ης τον περσοπου οπου κε δηνατη θεσις ηνε κε
 ζιγονομε κε ης τον εχθρον: λιπον να παγο εγο προτου να πιασι
 το καμα: πηγενε του απεκριθη: ο θεδορακις εσταθηκεν ομου
 κε ο μαρκος προσμενοντας το κινιμα του στρατιγου: καθου
 επηγγε ο τζογγας: βλεπι οπου ερχονταν η τουρκια απο τον
 ηδιον δρομον καμνι οπισο: τοτε ειτραξαν κε βλεπουν οπου ευ-
 θασαν η τουρκι: κρενουν η αξιοματικι κε στρατιοτες: του στρα-
 τιγου τι θελη καμομε: κρινετε τον τζογγα κε του μαρκου:
 θελη σταθουμε να καρτερισομε τους τουρκους: η τραβαμε: κρι-
 νετε τους ηπε ο στρατιγος: τους κρενουν αυτι δεν εσταθησαν
 αλα επηγγαν κε εμπηκαν ης το μαναστηρι του αγιου νικολαου:
 εμεις του λεν η αξιοματικι του τι καμνομε: εδο ης το ραχουλι:
 του αγιου νικολαου: να σταθουμε: τους ηπε: διοριζι τον μπανο
 γαλανι: κε τον καρουσο: να παν ης το σομα του τζογγα κε
 μαρκου οπου γητον 420 ο τζογγας: κε 12 ο μαρκος: αυτι δεν
 ιθελισαν με ογον απου γητοναρχοντες κε τουφεκι: δεν ιουσαν
 ποτε: αλα του γηπαν: οπου χαθις κε εσι: κε εμεις: διοριζι τον

Ύδορακι να παγι ης τον προφίτι ηλια να ανταμιοι με το κα-
 ραουλ να φκιασουν τα ταμπορια· κε ο στρατιγος εσταθη ηςος κε
 ετραβουσε κε τον τζογγα με τον μαρκο ης αυτην την θεσιν·
 κε δεν ιθελε να παγη οχι ομος απο φοβον εσον οπου δεν αφηνε
 τον στρατιγον μοναχον να πεσι ης κινδηνο· τοσον τον εβιασε
 ο στρατιγος επηγε· κε δεν επροφθασε να παγι η τουρκι τους
 επεσαν απανοτους· χωρις να προφθασουν να φκιασουν ταμπο-
 ρια· αφησεν ο στρατιγος· τον αρχιγον του γγεφαλινεον οπου
 γητον τριαντα τον γερασιμακι· βιτορου χουκα με το ζομα του
 απο το μερος οπου ετημουσε το μαναστρι κε μονος του επη-
 γεν εκι οπου εριχθη η τουρκια· ης τον υοδορακυ· γιανακι·
 μπουκουβαλα κε αξιοματικους του· οπου ολι ολι με τους κε-
 φαλινεους δεν ευθαναν ογδοηκοντα· επολεμισαν τεσερες ημισι
 ορες· εβαλθηκαν με ολα τα δηνατα τους η τυρκι οσαν τους
 ηδαν τοσον ολιγους· πλιν η δηναμις του θεου· τους εβογιθισε
 εσκοτοσαν κε ελαθοςαν εκατο πενιντα πεντε τουρκους· ολα
 τα καλιτερα παλικαρια κε τοτε ετζακισθηκαν η τουρκι· εχι-
 οικαιν ο υοδορακης· κε ο γιανακι μπουκουβαλας κε ι αξιομα-
 τικι του στρατηγου κατοπα τον τουρκον ο στρατιγος τους εγι-
 ρισεν οπισο λεγοντας τους να φηβιγουν με τον φοβο οπου ο
 θεος τους εβαλε ης τιν καρδια· κε αν ιδουν οπου ημαστε το-
 στον ολιγι με το σαλιο τους μας πανιγουν· ο τζογγας κε ο μαρ-
 κος με ολον οπου ητον δεκα λεπτα μακραν απο τον στρατιγον
 οχι μοναχα δεν εδωσαν βογιθια αλα δεν εφανεροθηκαν να τους
 ηδουν η τουρκι τελιος· οπου εστεκονταν πεντακοσιη· καβαλα-
 ρεγι εμπροθθεν ης το μοναστρι· οπου επροσμεναν τον χαλα-
 σμο του στρατηγου να τους χαλασουν ολους· οταν ομος εφιγαν
 τοτε ηλθεν ο μαρκος· ο στρατιγος ηπε τον αξιοματικον κε
 στρατιοτον· οπος κε αν επραξε ο τζογγας με τον μαρκο εσις
 λογον να μη τους ηπιτε·

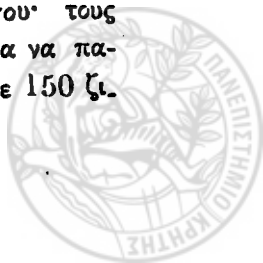

ηλθεν ο μαρκος ης τον στρατιγον αναθεματιζε τον τζογγα
 οπου δεν εθελιζε να μας δοκουν βογιθια: ο τζογγας παλιν το
 σφαλιμα το απεδιδε ης τον μαρκο. ητον κε ο σταγηκος με πεν-
 τακοσιους βλοχαγιτες πατριοταις του ης την γκονοπηνηα μιρι
 ορα μακρια απο τον στρατιγο: ουτε κε αυτι δεν ηθελισαν να ρι-
 ξουν καν απο ενα τουφεκη να γηδουν η τουρκι: οτι ινε κε αλι
 ελινες: οπου αν εκαναν: γαερετι: ο τζογγας με τον μαρκο: κε
 ι βλαχογιτες αυτι τιν ημερα: ολιγι τουρκι ηθελε γλιτοςουν: τε-
 λος παντων ης το λουτρακι: εσταθησαν η τουρκι οπου ηχαν τες
 σαλουπες τους κε ταπιες με κανονια—τοτε εμαθαν η επαρχι-
 ες οπου ο στρατιγος ηχε τοςες φορες χαλασμενον τον κυουταγι
 επιφιοθησαν: οπου ηχαν παρι τον φοβον απο τον χαλασμον
 οπου εγινε ης του πετα κε ας μιν ητον κε εκι: ηλθαν ης τον
 στρατιγο: ο ριαδημαι απο τα ποκουρο: ο μακρις απο τον ζιγο:
 τρακοσι κρηβαριτες ητον κε ο τζογγας: κε ι ξερομεριτε: κε ι
 βλαχαγιτε με τον αλεξι βλαχοπουλο: κε εγιναν διο χιλιαδες
 επιτακοσιη: βλεποντας τους ο στρατιγος ηπεν εαν σταθητε στε-
 ρεγη ος το μπερατι θελη πατισομεν τους τοπους κε εος τα μπι-
 τολια: κε σαλονικι: του καμνουν ορκο οτι δεν του χοριζοντε
 ποτε: τους διδι το πιανο παρισια ης εολο το στρατευμα οπου
 να χαλασουν τον κυουταγι: κε τους βεζιραδες ης ενα καρτο
 τις ορας: χορις να χιθι κε εμα ελινικο: το σπιον ητον τουτο:
 παρανου απο το λουτρακι ινε ενα χαλασμενο τζευτελικη λεγο-
 μενον: κενουριο: ης τες πλατες του ηνε λιμνι: ης τα δεξια κε
 αριστερα στεφανι: ης το σπιθος ηνε κοματι ευκολον: ομος δια
 στρατευμα πεζικον: κε οχι καθαλαρια: ηνε κε ολιγος τετες εκι
 οπου στεκι αυτο το τζευτελικη: λιπον τους λεγι: αποφε τιν
 νικτα: να πην εξακοσιη πενιντα στρατιοτες να πασουν αυτο το
 χοριο πετρες ηνε πολες ολι νικτα ναυκιασουν το ταμπουρη δη-
 νκτο: κε να σταθουν κριμενι: ης το πλευρο δεξια οπου απερα

το δερβενι: κε πιγενι ης το χοριον τις κατουνας να παν να στα-
 θουν ης τιν ακριν του δερβενιου: ης το λογγο η χιλιη: η αλι
 χιλιη εκατο οπου μενουν: να παν πλισιον τον βιζιραδον να στα-
 θουν κρημενι κε αυτι: το πουρνο να οπου σιχναπερουν η τουρκι
 κε παν ης το χοριο της κατουνας κε περνουν σταρι κριθαρι
 απω τα σπιτια κε σταφιλια απο τα μπεζια: τοτε να ευγουν απο
 το καινουριο γεζιτα ελινες να παν ης τον δρομον να κτιπισουν
 τους διαθατας τουρκους: η τουρκι απο το ουρδι θελη τους ιδουν
 μάλιστα οπου ηνε κε τοσι ολιγι κε θελη τρεξουν να τους σκο-
 τοσουν αυτι να καμουν οτι θελη απερασουν ης το ρινορον του
 βαλτου: κε οτι βιασμενι εσταθησαν ης το καινουριο: θελη ρινο-
 ρθη ολο το ορθη να παγη ης αυτους: η θεσις αυτι ηνε δηνατη
 κε ας μην δηχθη με το ματι ης οσους δεν την γνωριζουν: ηνε
 κε καλα εφοδιασμενι απο στρατιοτες: οπου δια πεντε ημερες
 βαστρουν οσι τουρκι κε αν παν εναντιον τους: τοτε οπου να ρι-
 ναχθουν η τουρκι να ευγουν η χιλιη οπου ηνε κριμενι ης τα
 ακρα του δρομου να τους βαλουν ης το μεσον τα οπισο δε τα
 εχουν επιδη ηνε στενος ο δρομος του λουτρακιου: οπου να μιν
 γλιτοσι ουτε ενας: η βιζιραδες θελη μινουν ης το λουτρακι με
 τους σεγιζιδες τους κε με τους καφουζιδες τους: η χιλι εκατο
 να ορμησουν ης αυτους να τους πασουν οσαν λαους: εφοναξε
 το ασκερι ουτε ο γαπλουν τριουτον σχεδιον δεν ιθελε δοσι: οσαν
 χαλασομε εταυτους εβιγανομε το κακο μεσα απο την πατριδα:
 κε λαβενι τρομαρα η τουρχια: κε τοτε εχουμε να καμομε με
 τι αρθανιτια οπου γηνε ης τιν αρτα με τον ομερ πασια θριονι:
 οπου σιμερον αυριον προσμενετε απο το ρουλι:

λεγι ο τζογγας με τον αλεξακη καλον ηνε μα να γιδουμε
 πιος θελη παγη ης το καινουριο: γραφο του ραγγου: τους
 απεκρηθη ο στρατιγος οπου γηνε ης τον καρβασαρα να πα-
 γη με εκατο: 50: του στελνο κε εγο αλους: 150: κε 150 ζι.

γιστες κε' 100· εσι' κε αλους' 100· η βλοχαγιτες' εαν' δεν παγη αυτος· πηγено εγο με τους ξερομεριτες' δεν θελετε να παγο εκι' πηγено ης το δερβενι δια να τους κλισο τον δρομο· δεν θελετε κε αυτου' πηγено ης το λουτρακι· να πεσο απανου ης τους βεζιραδες· που ηνε το δικκολοτερον· εκινο το μερος αφιτετο δια εμε· δεν ινε το καλιτερον να καμομε αλεος· πες τι γνομι σου ομου κε ο καθε Ελιν κε τον καλιτερον τροπον' να καμομε οπου να χαλασομε αυτο το ορδι οτι δεν μας ριμφερι· να γινη' τορα· οπου ελευθερονετε η αρθανιτια απο το ρουλι· να καμομε αποφασι κε να παμε ης το λουτρακι να τους βαρεσομε ης τες ταπιες τους· τοτε εφονξε το ασκαιρι· ολο· οχι οπουγηνε πεντε εξι χιλιαδες καθαλαρια κε τες ταπιες τους· τες εχουν ης τιν ακρη τις θαλασας εκι εχουν κε τες ραλουτες· κε προστα απο τες ταπιες ηνε καμπος· κε δεκα καθαλαρεγι να γηνε εκι δεν εμπορουμε να ριγοσο· με· τελος εχαλασαν το πιανο· τουτο· αποφασιζουν να πανε να τους κτιπισουν· τιν νικτα κε ο στρατιγος να μιν παγη· δεν γινετε δουλια εαν δεν ελθο· τους λεγι ο στρατιγος· δεν κχιμι του απεκριθικαν να πευτι ρυχνα ο αρχιγος· μης ης κινδινο· εστοχασθη ο στρατιγος μιν το καμνουν δια να ακουσθη ης τον γκοσμο οτι εχαλασαν αυτι το ουρδι· κε ιπε με τον νουν του· η εχθρη να χαλασθουν κε να ευγουν μεσα απο τιν μπατριδα μας· κε ας παρι το ονομα ενας ηφτος· ας ηνε τους ηπε πλιν να ακουστε κε τιν εδιλιμ μου γνομη· αποπιο μερος πηγενις καπεταν τζογγα· απο το μερος του γιοφιριου· του μπαλιμπεγη· εκινισαν λιπογ το ρομα του τζογγα· του μακρη· του ριαδημα· απο το κουριτι κε του αλεξι βλαχοπουλου· κε οσι αλι ητον ης το ουρδι· αφησαν τα μαγαζια του λουτρακιου κε τες ταπιες· κε τα ταμπορια τις κορδοβιζιας· να τα κτιπισι το ρομα του στρατιγου· κε ο καπεταν γιαννακι ραγγος· τοτε τους λεγι ο στρατιγος να πατε

ολι σας ανικτα καθού η εργατες οταν θεριζουν τα σταρια· κε αν σας καταλαβουν τα καρπουλια τον τουρκον κε σας κρινουν· ηπετε τους οτι ημεστε ζιντροφι σας· κε να προχοριτε ης το στρατευμα τον τουρκον οσο να σας βαρεςουν· αυτι· τοτε να τους κτιπισετε ολι· κε να πεστε μεσα ης τους τουρκους· απο αυτο το στρατευμα ηνε πολι οσουμανιλιδες η οπιη οταν κιμοντε τα αρματα τους δεν τα φορουν· τα αλογα τους τα εχουν χωρις τα γγεμα τους επιδι βοσκουν· θελη τιραξουν να παρουν τα αλογα τους κε τα αρματα τους κε θελη τους φερι φεβον το εξαφνον κηνημα μας· κε πολι απο αυτους θελη φικουν τα αλογα τους· κε τα αρματα τους· κε αλι θελι [φιγουν δια τιν βονιτζα· κε αλι θελη τρεξουν δια να εμπουν ης τες σαλουπες· κε θελη πινιγουν· πολι· το ουρδι κε αν δεν τους σκοτοσετε· καθου το προτιτερον πιανο οπου σας εδοκα· θελη το ρικοςομε απαυτου· να ευγι απο τιν επαρχια μας· κε αν σταθουν η τουρκι με γαερετι· να βασταξετε τον μπολεμο εος το πουργο οπου βιγενι το αστερι τις αυγισ· κε τοτε βαρεστε τιν τρουμπετα κε να γιρισετε εδο· κε ερισ· οπου γιριτε κοπιασμενι πηγενετε ησε μερος να αναπαυθητε· κε εγο κρατο ετουτιν τιν θεσιν με οσους σταθουν μαζιμου κε βαστούμε τον μπολεμο τις ημερας· η ξερομεριτε κε ο ραγγος επηγαν ης τα μερι οπου ηχαν αποφασισι· εσικοςαν τους τουρκους απο τιν γκορδοβιζα· κε απο τες τλπιες· κε μονον ης τα μαγαζια· ηχαν μινι πωλα ολιγι κε αυτη υτον δια να φηγγουν· εκι· εσκοτοθη· ενας αξιοματικος· του στρατιγου· τα αλα ροματα οπου ηχαν πεγνη απο το μερος του μπαλιμπεγη.

ακσιμ δεν ιχαν ζιγοςι ης τους τουρκους· εβαρεσε τιν τρουμπετα ο τρουμπετιερις του αλεξι βλαχοπουλου· δια τον γηρησμον του ασκαιριου· με ολον οπου κε αυτος· κε ο τζογγας· δεν ιχαν κατεβι απο το θουνι ης το ορδι τον τουρκον· κε ετραβιθησαν οπισθ η Ελινης· Παγενοντας ης τ ν στρατιγ· τους ηπε·

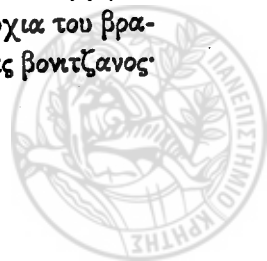
προς ομιλίσαιμε: κε προς εφερθηκατε ης αυτον τον τροπον: κε
 δια τι να μην αφισετε δια να μην ελθο κε εγω: τορα που εχο-
 με να σταθουμε: οτι η τουρκι ηδαν το γαερετι μας κε το
 πουργο θελη ελθουν απανο μας: λεγι ο τζογγας να παμε ης
 την γκατουνα: δεν ηνε θεσις οπου να τιν βασταξομε του απε-
 κριθη ο στρατιγος: επιγαν ης τιν γκατουνα: κε δεν τους αρε-
 σε: κε απο εκι επιγαν ης την γκονοπινα: κε εκι δεν εσταθη-
 καν: αλα μερικι: επιγαν ης του ανινου: κε αλι ης τον γκα-
 λιτζα: μια ορχ μακρην απο τιν γκονοπινα: εσταθη ο στρατη-
 γος ης το προσοπον τις γκονοπινας: κε ο τζογγας ης το χοριο·
 εβικαν το πουργο η τουρκι ης την γκατουνα: κε δεν ηλθαν α-
 πανου τους: αλα εγρισαν ης το Λουτρακι: απο εκι επιγαν
 ης τον περσοπο κε εκι να σκεφθουν τι να καμουν δια να σχο-
 ρουν τον κιουταγι απο το λουτρακη: ο κιουταγισ εστιλε διο
 αξιωματικους του αλθανους με γραχιματα ης τον στρατιγο κε
 ης τον δρομον οπου ερχονταν: εκατο σιντροφι του καραγισ-
 κακι: απο τα αγραφα: ανταμοθηκαν κε ηλθον μαζι: ης το
 ουρδι: κε παρακινιμενι: απο τον τζογγα: κε αλεξακι: τους εσκο-
 τοσαν: του στρατιγου του εφани βαρι αυτο το πραγμα: κε ηπε
 τιουτον πραγμα ποτε δεν εγινε να σχοτοσουν τους αποσταλ-
 μενους: τοτε επεσαν η προεστοτες των επαρχιον οπου εστεκονταν
 μαζι του να μην παρηκοντα το φερσιμον τους: κε το εγηπό-
 φερε δια να μιν ευρουν τον γγερον η τουρκι κε πλακοςουν τας
 επαρχιας: ης ε διο ημερες εξαναεστηλεν ο κιουταγισ με τον βε-
 ζιρ ησιμαγην πασια πλιασια: τον φραντζεζον οπου ηχε αρχι-
 γον κε τιν καθαλαρια: ο βεζιρ αλι πασιας τεπελενις: ης τον
 στρατιγο. γραφοντας του: δια τους διο αξιωματικους τους: τους
 απεκριθη οτι ης τον δρομον οπου ερχονταν η σιντροφη του
 καραγησκακι: προς ημας: τους ηδαν η αξιωματικι σας κε εφι-
 γαν: κε αυτι μιν ηξευροντας οτη ητον στελμενι απο το: ηφο

ζας τους εκσκοτοσαν· οταν μου εφεραν τα γραματα ζας οπου
 ηχαν απανου τους· επικραθηκα πολι· κε αυτι εφοβιθηκαν κε
 τιν νικτα εφηγαν κε δεν ευθασα να παρο τα αρματα τους
 δια να ζας τα στιλο· εγραψε ο στρατιγος του καπεταν γιανα-
 κι ραγγου οπου γητον με το ζομα του βαλτου ης τον καρ-
 βασαρα να ελθη ης τιν γγονοπινα να τον ανταμοσι· δια τας
 ηποφιας οπου ηχε ης τον δρομον οπου επαγενε ο στρατιγος
 ερχονταν ενας πεζοδρομος με γραματα· του κირιου· μαθροκορ-
 δατου· του εστελνε κε γραματα απο τον μητροπολιτι υγνατιο·
 εδικατου κε προς τους ζουλιotes· κε του ελεγε ο κηριος· μα-
 θροκορδατος· ζτρατιε· διο φορες εστιλα· του καπεταν ανδρεα
 κε καπεταν γιανακι ραγγου· τα γραματα του ηγνατιου προς
 τους ζουλιotes· δια να τους τα στιλο κε μου τα εξαναστιλαν
 οπισο· δια τουτο σε παρακαλο με οτι τροπον εγνοριζις να πα-
 ρχιζις να τα μπαζις δια να εμψιχοθουν· ανταμοθι· ο στρατιγος
 με τον ραγγο· του λεγι το οσον τευ εγραφε ο κირιος μαθρο-
 κορδατος· του απεκριθη αλιθινα πλιν δεν ηχαμε τον τροπον·
 του λεγι ο στρατιγος ο καπεταν γεγος ηνε προςκινιμενος·
 αυτος εχι στιλι κε ανθρωπους του· ης το ορδι οπου στεκοντε ης
 τιν δουλευειν του ομερ παζια· ο· οπιος στελι· καθημερινος
 ανθρωπους με γραματατου· να του ηπιτε να βαλι διο ανθρωπους
 του να παν ης το ζουλι· κε εκι οπου ζιχνοερχοντε η ζουλιotes
 ης τον βεζιρι· τους εδιναν τα γραματα·
 του απεκριθη ο ραγγος οτι δεν το εστοχασθικαμε· πλιν γραψε
 ενα γραμα ης τον βεζιρι ομερ παζια καθου εξευρις· κε ενα του
 ανδρεα οπου να βαλι τον θανασι αρτα να παγη απο τομερος
 μας ης τον βεζιρι· κε αυτος εβρισκε τιν ορα κε τα μπαζι· χαρτι
 δεν ετιχε ουτε μια κολα ης τοζους στρατιotes οπου γητον εκι·
 του στρατιγου κε του ραγγου· εφο ενα τεταρτο τις κολας κε ης
 αυτο εγραφε· του βεζιρι· ο στρατιγος· υφιλοτατε βεζιρι ομερ

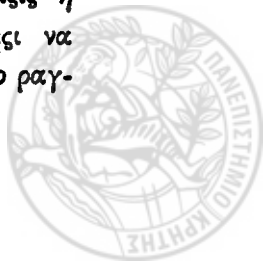

πας α: ηδον' οπου στελνο τον θανασι αρτα κε ρας ομιλι δια
 ετιματος· κε η χρονι ρου πολι: επηγε ο ραγγος ης τον ανδρεα
 εστιλαν τον θανασι αρτα: επηγε κε οστρατιγος ης τον πλατανο·
 κε εκι ηλθε κε ο κირιος πραγιδηε στελμενος απο τον κιριον
 μαβροκορδατο: κε εσταθι με τον στρατιγο εος οπου ηλθε η η-
 διςις οτι επροσκινισε το ρουλι κε τοτε εδοκε το ενγγραφο του
 κιριου μαβροκορδατου: οπου αφηνε τιν προεδριαν τις εκτελε-
 στικις δηναμις οπου ηχε κε αυτος επηγε ης τον κιριον μαβρο-
 κορδατο: πηγενοντας ης τιν αρτα του λεγι ο μζελιμις: ηγουν
 ο διοικιτις: εστουτιν τιν στιγιμ μου ηλθε γραμα απο τον βεζιρι:
 κε μου γραφη οτι η ρουλιotes επροσκινισαν: κε εστιλεν ης τους
 κοριφους να του ελθουν πλια δια να τους ημπαρκαρι: κε ης ε
 διο ημερες ερχεται ο βεζιρις ης τιν αρτα: κε δεν καμνι χρια:
 να πας ης το ρουλι να πεδευθις: μου εστιλε κε γραματα προς
 τον βαρνακιωτη κε λιπους καπετανεους: δια να ελθουν ης το
 μακρινορο οπου εστιλε τον αγο: μουχουρταρι: κε τον ανεψιο
 του· τον χασαν μπεγη να ανταμοθουν: δια να το ογιδησουν οπου
 να μιν χαλιετε η πτοχια: εστιλεν λιπον αυτα τα γραματα ο μ-
 ζελιμις ης τον γκαπεταν ανδρεα: κε καπεταν γιανακι ραγγο
 δια να τα στελουν ης τον στρατιγο: του γραφη κε ο θανασι
 αρτας το οσω ακολουθουσε: ερχοντας αυτα τα γραματα λεγι
 τον γκαπετανεον κε προεστων ο στρατιγος: για η τιχι οπου το
 εφερεν το πραγμα: να χαλαστι ο αλι πασιας προτα κε να ε-
 λευθεροθουν η οσουμανελιδες να πεσουν ολι επανου μας· εξο-
 πισο επιραν κε το ρουλι η αρβανιτες· κε εχομε κε αυτους καθου
 κε τους οσουμανελιδες· τορα καμνι χρια να τους πολιτευουμε
 τους τουρκους· οσο να μας ελθη η βογιθια τον μοραγητον: και
 απο τας επαρχιας τις ρουμελις· να παγη ενας μισολογγητις·
 ενας ανχτελικιοτις· ενας ζιγιοτις· ενας απο τιν επαρχια του βρα-
 χοριου· ενας αποκουριτις· ενας κραδαριτις· κε ενας βοντιζανος·

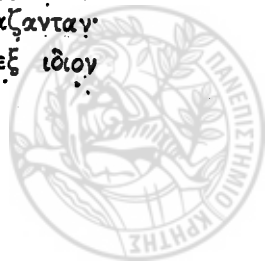

να ανταμολθουν με τον γκαπεταν ανδρεα· κε γιανακι ραγγο· κε τοτε να ανταμολθουν με τα ρετζαλια του Ομερ πασια· κε να παρχεισουν να εμποξουν τον γγερο· οσο να μας ελθουν η βογηθιες· ξερομερητι δεν στελνο· ηςος σας περασι καμια ηποφια· οτι θε να ομιλισι διαφορετικα με τους τουρκους· καλον πραγμα ηνε απεκριθηκαν ολι· τοτε λεγι του ευθιμιου απο το ανατελικο· και του θανασι κοιζικα απο το μισολογι· ετιμασθητε να πατε· ερισ η διο· απεκρινατε ο ευθιμιος· ης τιν αμερικα να με προσταξις πηγενο με ευχαριστιςιν· οχι ομος ης τους τουρκους· οχι δια αλο· παρεξ· κε επερσι εστιλες τον εδικο μας τον μητζο τις αλεξανδρι· νας· ης τον ρουσουτ πασια· κε απαντησαμε εος τορα τον κυν· δινο· κε δια ανταμιδι τον εκλισαν ης το ζπιτι του κε επιγαν να τον καφουν· ο θανασι κοιζικας του απεκριθη· κε ης τιν φοτια πευτο δια να γει η προσταγιςου· ομος εγο ημουν εος εχθες δου· λος ης αυτους· τι ηπολιψιν θε να εχη ο αυθεντης ης τον λογον του δουλου του :

τοτε ηπεν ο στρατιγος του καπεταν μαρκο· πηγενε· ομι· λιξε· με τους μεσολογγιτες· ανατολικιοτες· κε ζιγιςτες· κε εδιγαλε τρις ανθρωπους τιμιους να παν με τους αλους· δια να ανταμολθουν με τον ανδρεα· κε ραγγο κε τοτε ανταμονοντε με τα ρετζαλια· ης το μκρινορο·= ης αυτιν τιν στιγμή ηλθε ενα γραμα του βεζιρ ομερ πασια· κε ενα του θανασι αρτα· κε αλο του ανδρεα· κε ραγγου· προς τον στρατιγο· κε του γραφη οτι ηλθα κε εγο ης τιν αρτα· το ζουλι εμαθες οπου επροσκινιζε κε τους εστιλα ης τους κοριφους· γινεκοπεδους· ηχα ζτιλι κε απο ημερες τον αγο· μουχουρταρι· κε τον χασα μπεγι δια να ανταμολθητε· να ομιλιςετε δια το καλο τις ορφανιας· τορα αλο δεν σου λεγο ης ε εξι ημερες η ερχεθε να προσκινιςις· η μπενο ης το καρελι με το ζπαθη κε με το δαβλι εσι να εχις το κρημα· ο θανασι αρτας· κε ο ανδρεας· κε ο ραγ·

γος· εγραψαν του στρατιγου· λαβε τα γραμματα του βασιρι· κε
 δια το ονομα του θεου να ελθης μονος σου δια να πας ης τον
 βασιρι· να απαντισις· κε τον εδικον μας κινδινο· κε ολον τον
 επρχιον· κε μη στιλις γραμματα· σιι τωρα εσοθηκαν τα πεγνι-
 δια μας· πηγενι λιπον ο μακρης ης το ταμπουρι· του δια να
 ομιλιει με τους πατριotas του· φορτιονι τα γηθησματαιου· κε
 ξεκινα να φιγι· ο αλεξι βλαχοπουλος· κε ι προεστη· του μισο-
 λογγιου· αναταλικου· κε ζιγου ηιον με τον στρατιγο· του λεγι
 εντις αξιοματικου του· στρατιγα· ο μακρης εξεκινισε κε εφιγε·
 λεγι ο στρατιγος του αλεξι βλαχοπουλου· προμελειτιμενο το
 ηχητι· ο θεος να ρας το πλεροσι· καλι οπος εφερθηνατε εος
 τωρα· αλα κε τωρα ουπου ημεστε υς τιουτον κυνδιν· να αφισιμε
 τωρον πλιθος χριστιανους ης το μακαιλιο· ερε ογλιγορα να τον
 γιρισις· επηγε κε εκαμε κε αυτος καθου ο μακρης· λεγι τον
 μισολογγιτον· ανατελεισιον· κε ζιγιτον κε βλαχαγιτον· ετουτι
 διο ανθρωπι βλαχι ηνε· η οπιη δεν εχουν διο θακτηλα γης
 ηδιοκτησιαν ης την μπατριδα μας· πηγενετε κρατατε τους
 πκτριotas· κε ης αυτηνον τον τοπον να εμπουν· διο απο
 ερας· πανε κε αυτι κε εκαμαν καθου· ο μακρης κε ο αλεξι
 βλαχοπουλος· την προτητερην ημεραν· ηχε φιγη κε ο τζογγας
 κε την προτητερην ημερα ηχε φιγη κε ο σαδημας· απο τα-
 ποκουρο· κε τρακοςιη κραβαριτες· κε ι ζιντροφι του кара-
 γηςκακη· τοτε εφοναξαν η ξερομεριτες· η ερε να προσκινιςις
 να μας φιλαξις απο τον κινδινο· η πηγενομε εμης κε μενε
 μονο σου· οτι δεν ιμπορουιμε περισσοτερον να γηποφεριμε· εμης
 να στεκοιμεστε φραχθη να τους φιλαιμε· κε αυτι ης το ουρδι να
 μι ζιγονουν· οπου αρπαξαν το βιος τον τουρκον· τους εσκοτο-
 σιν· επηραν τουρκισες· εχαλασαν τα τζαμια τους· εχουν κε
 τα χερια τους οπου περνουν τα ηςοδηματα τους· κε χαζανταν·
 κε εμης κυνδινεβοιμε κε θρεφοιμε κε το στρατοπεδο εξ ιδιου

μας· κε εχομε κε τα στηθη μας μετεριζι· κε στοχαζοντε οτι δεν πηγενουν η τουρκι ης ια μερι τους· τους απεκριθι ο στρατιγος· ηςιχασθε κε ηδου οπου γραφο του ανδρεα· κε ραγγου κε ερχοντε ης τον καρδασαρα κε ανταμονομε· κε στελνο εκινους κε πηγενουν ης τους βεζιραδες κε τα σγιδιζουν· εστιλεν ευθι· διο στρατιοτες γραφοντας του ανδρεα· κε ραγγου· δια να ελθουν ης τον γκαρδασαρα· κε εκινησε κε μονος του κε επηγε· επηγε κε μαζι του πενιντα στρατιοτες· ηπεν ης οσους αφισε· ερις χρια δεν εχετε εαν σταθητε εδω οσο να ελθο· ηδε κε φοβιςτε· πηγενετε ης τον μπερσοβο· οπου ηνε καλι η θεσις κε το νερο· κε γραφο κε ερχετε κε ενας αδελφος μου δια να ηστε μαζι· ομου κε του καπεταν τζογγα· αμεσος επηγε ης τον καρδασαρα εσταθη ολιν τιν ημεραν· κε ης τες τεσερες ορες τις νικτος ηλθε ο θανασι· αρτας· ο ανδρεας κε ο ραγγος εσταθηκαν ης του κουσουρι τη λακα· ενα καρτο τις ορας μακραν· εροτα τον θανασι αρτα εαν ηλθε ο ομερ πασις ης τιν αρτα· του απεκριθη· δεν ιδες το γραμα του οπου σου γραφι απο εκι· το ηδα ομος το εστοχασθηκα· η δια φοβο η παραδρομη· τον γραματικον· εχι πολι ασκαιρι· οκτο ημισι χιλιαδες· κε επροσμενε κε τους τοςκιδες· καλο ασκαιρι του ξαναλεγι· τι ηνε αυτα οπου οριζις· εαν ινε κε αλος φιλογενις ημε κε εγο· σικο να πας να προσκινιςις· δια να γλιτοσις τους χριστιανους απο τον κυνδινο· σου λεγο κε ετουτο· ης τον δρομο ηδρα τον γιανακι· ραγγο κε τον ανδρηα· του γριβογιοργου· στελμενους απο τον ανδρεα ηςκου να παν να προσκινιζουν· κε τους εγρισα οπισο με αυτον τον τροπον· παμετε οπισο· να πασχισομε να βαλομε τον στρατιγον ης την γνομιν· οτι χωρις οπου να μην παγι ο βαρνακιοτης η βεζιραδες δεν δεχοντε κανενα χριστιανο· κε ετζι τους εγρισα· κε αν επαγεναν αυτι στοχασου· οπου ηθελα μπασουν τους τουρκους κε ηθελε σου ελλη η ηδησις απο

το βραχורי κε μεσολογγι: εστολασθη ο στρατηγος επιδη ηλ-
 θε ης πτοχια ο θανασις: του εδοκαν θαρος η βεζιραδες οτι θε-
 λη τον θαλουν κοτζαμπασι: κε να τον φκιασουν κε τα σπιτια:
 οπου τον ηχαν καγη οταν εμπηκαν εις την αρτα: η Ελινες:
 κε δια τουτο γινετε ο παρακηνιτης: η επινα τον γηπε ο στρα-
 τιγος: οχι εγο εδιπνισα: κημισου ηπε ησε αποσταμενος: εκραξε
 τοτε ο στρατιγος τον γινεκαδελφο του τον δημητρι μπουκου-
 θαλα: τον σταματι μαστρακα απο παργα: τον σιμεον κονδαρα:
 απο χιο τον οπιον ηχε γραματικο: τους λεγι ακουσετε τι λεγι
 ο θανασις: μαλιστα του απεκριθηκαν: εις τι λετε ης τουτο:
 αυτο οπου λεγι ο θανασις να καμεις δια να γλιτοσις τους χρι-
 στιανους: οτι να οπου ο κυουταγης ηνε ης το λουτρακη με
 τοσυος βεζιραδες κε στρατευματχ ο ομερ πασας ηλθε ης τιν.....

Συμπληρώματα

Πασίγνωστον και ανημφισβήτητον είναι, ότι συμπας δ' Ελ-
 λαός και οι μέλλοντες αυτού δόηγοι και δπλαρχηγοι υπό των
 άφορήτων τής δουλείας δευών βιαζόμενοι, και τής έξωθήσεως
 ούτως είπειν των φιλικών άγόμενοι, ήγειραν ύπερήφανον κατά
 τοῦ βαρβάρου δεσπότου την κεφαλήν, και έλαβον τά όπλα,
 έτοιμοι και πρόθυμοι όντες ού μόνον την ύλικήν περισοσίαν,
 αλλά και αύτήν την ύπαρξίν των να προσφέρωσιν ώς δλοκαύ-
 τωια επί του βιημοῦ τής 'Ελευθερίας.

Αναντίρρητον δέ όσχύτως, και παρά πάντων των συγχρό-
 νων όμοφώνως όμολογούμενον είναι, ότι μεταξύ πάντων, των
 άλλως τε γενναίων και έμπειροπολέμων δπλαρχηγών, τρεις
 ήσαν, οι κατ' την τέλμην, την άνδρίαν, την στρατηγικήν έκα-

νότητα καὶ ἐπιδεξιότητα, τὸ κατὰ τῶν τούρκων ἄσπονδον καὶ φοβερὸν μῖσος, καὶ ἐν γένει ἐν πᾶσι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐξέχοντες, ἤτοι ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ὁ Γεώργιος Βαρνακιώτης ἢ Νικολοῦ, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρούτζου· διὰ καὶ περὶ τούτου ἰδίᾳ κρίνομεν ἐπάναγκες ἵνα προσθῶμεν ἔκτενε-
στέρας τινὰς, κατὰ τὸ ζυνατὸν, βιογραφικὰς εἰδήσεις· καὶ τοῦτο δίδει οἱ τρεῖς οὗτοι δὲν περιωρίζοντο μόνον εἰς τὸ νὰ μύχωνται ἡρωικῶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ἐξέτεινον τὰς ἰδέας καὶ σκέψεις αὐτῶν μέχρι καὶ τοῦ ἐσχάτου καὶ ἀποκεντροτέρου Ἑλληνοσ, προέχοντες ὅπως οὗτος μὴ παρεκκλινή τῆς χαραχθείσης τοῦ μελετηθέντος σχεδίου γραμμῆς, καὶ ἐπομένως μὴ λοξοδρομήσῃ καὶ ἐξοκειλῇ ἀποτυγχάνων ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶν· καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ τρόπου των, τοσοῦτον ἀνύψωσαν τὸ φρόνημα τῶν ἐλλήνων μαχητῶν, ὥστε οὗτοι θεωροῦντες τὸν Ὀλυμπον ἀποτελοῦντα ἀναπόσπαστον τῆς Ἑλλάδος τμήμα νὰ ἀπαιτῶσι νὰ συμπεριλάβουσιν, εἰς τὸ σχεδιαζόμενον κράτος αὐτῶν, οὐ μόνον τὰς ἀποτελούσας τὸ σημερινὸν ἐλληνικὸν βασίλειον χώρας, ἀλλὰ καὶ ἅπασαν τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Ἑπείρον καὶ τὴν Μακεδονίαν, πέραν τῶν ὄρων τούτων τοὺς ἐχθροὺς καὶ αἰμοδόρους αὐτῶν τυράννους ἐξωθοῦντες καὶ ἀποκλείοντες.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ ἀγῶνος παρίσταται ἐπὶ τῆς ἐλληνικῆς σηκνῆς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, εἰς ὃν ἐκ τῶν συγχρόνων, τῶν περὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ὁπωσδήποτε γραψάντων, οἱ μὲν ἀποδίδουσι τὴν διαρρῦμσιν, διακανόνισιν τοῦ ἀγῶνος καὶ εὐώδοσιν, οἱ δὲ τὸναντίον, πάσας σχεδὸν τὰς ἀνωμαλλίαις, τῶν ἐπιλαρχηγῶν τὰς διαμάχαις, τὰς ἐμφυλίους στάσεις, καὶ τὰς ἐπὶ τὸ χειρὸν τοῦ ἀγῶνος φάσεις καὶ τροπὰς, θέλομεν προσθέσῃ, ἐξ ἀξιοπίστων πηγῶν ἐραυίζόμενοι, καὶ περὶ τούτου τὰ δέοντα, ὅπως οἱ φίλοι

ἀναγνώσται διὰ τῆς ἀντιπαροβολῆς τούτων πρὸς τὰ περὶ τῶν ἐξόχων ὄπλαρχηγῶν, δυνηθῶσι νὰ ἀνεύρωσι τὴν ἐν ταῖς προεχδοθείσαις περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑπαναστάσεως Ἱστορίας, ἔνεκα λόγων, πάντῃ ἀσυγγνώστων, τροποποιηθεῖσαν, διαστραφείσαν, καὶ ἐν πολλοῖς καὶ τοῖς οὐσιωδετέροις, ὅλως ἀπροσηληθεῖσαν, καὶ ἀποκρυφθεῖσαν ἀλήθειαν, καὶ ἀποδοῦσιν ἐκάστην τὸ πρέπον καὶ τὸ δίκαιον.

Ὁ Γεώργιος Βαρνακιώτης, ὡς οἱ ἀναγνώσται εἶδον ἤδη ἐν τῇ προηγηθῆντι σπουδαίῳ ἐγγράφῳ, ἐν ᾧ πλὴν τῶν περὶ καταγωγῆς τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἀναπτύσσονται καὶ ἐκτίθενται πλεῖστα ὅσα σπουδαιότατα καὶ ἐνδιαφέροντα ἱστορικὰ γεγονότα, περὶ ὧν οὐδεὶς γίνεται ἀπολύτως λόγος ἐν ταῖς προεχδοθείσαις ἱστορίαις, κατήγετο ἐκ τοῦ χωρίου τῆς Ἀκαρνανίας Βάρνακα ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ Βαρνακιώτης, ἦτο ἀπόγονος οἰκογενείας ἀρχαίας, ἀρματολικῆς, σεβαστῆς καὶ παρὰ τοῖς τούρκοις φοβερᾶς· υἱὸς δὲ τοῦ Νικολοῦ Βαρνακιώτου, ἀρχαίου καπετάνου καθ' ὅλον τὸ Ἐηρόμερον. παρ' οὗ, ἀποθανόντος, ἐκληρονόμησε καὶ τὸ ἀρματοῦλκον. Ἔιχεν ἔτι δύο ἀδελφοὺς τὸν Ἰωάννην καὶ Γιώτην, καὶ ἦο γαμβρὸς τοῦ Μπουκουδάλα. Δεινὸς δὲ ὢν πολέμιος τῶν τούρκων καὶ διώκτης, κατεδιώχθη θανασίμως ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ Πασιᾶ τῶν Ἰωαννίνων, ἀλλ' ἔτυχε πάντοτε τῆς εἰλικρινοῦς φιλίας, προστασίας καὶ ὑπερασπίσεως παρὰ τῇ Ὁμῆρ Πασιᾶ Βριώνῃ. Κατὰ τὴν ἐκρηξίν τῆς Ἑλληνικῆς Ἑπαναστάσεως διέτρεχεν τὸ τεσσαρακοστὴν τῆς ηλικίας του ἔτος· ἦτο δὲ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ συγγράνου σχολάρχου Γεωργίου Γαζῆ, ὅστις ὑπῆρξε καὶ γραμματεὺς του, παρὰ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως διορισθεὶς, ἀνθρωπικὸς πρῶτατος, ὑπομονητικὸς, προνοητικὸς, προβλεπτικὸς, μεταδοτικὸς καὶ ἐλεήμων. Ἔιχε μεγίστην πολεμικὴν ἐμπειρίαν καὶ νοῦν στρατηγικώτατον· ἦτο ὁ φρονιμώτερος καὶ

πολιτικώτερος πάντων τῶν συνεπρχιατῶν του ὀπλαρχηγῶν καὶ καπετανέων, καὶ ἐπομένως εἶχεν ὑπέληψιν καὶ ἠθικὴν ἐπιρροὴν ὑπὲρ πάντας καθ' ὄλην τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα.

Ὀλίγον μετὰ τὴν ἐν Λαύρα τῆς Πελοποννήσου ὑψωσιν τῆς σημαίας τῆς Ἐπαναστάσεως, ὑψωσε καὶ οὗτος ταύτην καθ' ὄλην τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἐξῆς προκηρῦξεως:

«Ἐπιμώτατοι ἀδελφοί μου Προεστώτες, καὶ λοιποὶ πάντε-
μεγάλοι καὶ μικροὶ Συμπατριῶται Ἐηρομεριῆται σᾶς ἀσπάζομαι
ἀδελφικῶς.

«Σᾶς φανερόνω ὅτι ἕως σήμερον ἐπροσπάθησα καθ' ὅλους τοὺς τρόπους διὰ νὰ φυλάξω ἀπὸ κίθου ἐνόχλησιν καὶ κίνδυνον τὴν Πατρίδα μας, καὶ δὲν ἄφησα πρᾶγμα, ὅπου δὲν ἐπεχειρήσα, καὶ καθὼς νομίζω νὰ σᾶς εἶναι γνωστόν. Πλὴν οἱ ἔχθροί μας βιασμένοι ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῆς τύχης των καὶ ἀπὸ τὴν φυσικὴν λύσσαν τῆς πρὸς ἡμᾶς κακίας των, ἀπεφάσισαν νὰ ξεθυμάνουν τὰ πείσματα πρὸς ἡμᾶς καὶ νὰ χορτάσουν ἀπὸ τὸ αἷμα μας, καταφρονούντες τὸ ἐτιάτιμας καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνην μας, καθὼς ἀπὸ γράμματα σημερινῆ ὅπου μᾶς ἔπεσαν εἰς τὰ χέρια, ἐβεβαιώθη, ὅτι ἔστειλαν διὰ πέντε χιλιάδες ἀσκέρι νὰ ἔλθῃ καὶ ἡμᾶς νὰ κατὰκῆψῃ, καὶ τὰς φημερίας μας νὰ σκλαβώσῃ, καὶ τὸ τίποτέ μας νὰ διαρπάσῃ τοῦτο τὸ ἐβεβαιώθη σωστότατα, καὶ τὸ χρέος τῆς πίστεως, καὶ ὁ πατριωτισμὸς, δὲν μ' ἀφίνουν πλέον νὰ τὸ ὑποφέρω, καὶ ἀπεφάσισα μὲ τὴν χύσιν τοῦ αἵματός μου νὰ βεβαιώσω τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην καὶ ἐλευθερίαν τοῦ γένους μας. Ἄγροικήθηκα μ' ὅλους τοὺς ἄλλους Ναχαιλίδας, καὶ ὅλοι μεγάλοι καὶ μικροὶ, προθυμότατοι εἶναι νὰ χύσουν τὸ αἷμά των διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος, ἀναμένουν τὸ ἐδικὸν μας φέρισμον. Σᾶς εἰδοποιῶ λοιπὸν, ὅτι ἔφθασεν ἡ στιγμή νὰ ἀποτυνάξωμεν τὸν τόσον βαρὺν ζυγὸν, νὰ λείψετε ὅλοι Σᾶς ἀπὸ τὰ δυσόχιστα-

κτα δοσίματα· ἀπὸ ταῖς ἀνυπόφοραις ἀγγαρίαις, ἀπὸ τὴν καταφρόνησιν τῆς τιμῆς καὶ ὀρησκείας μας, καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἐπιχειμῆνον κίνδυνον τῆς ζωῆς μας. Ὅλη ἡ Τουρκία κατατρομασμένη καὶ κατατροπωμένη ἀπὸ τ' ἄρματα τοῦ γένους μας· ἐντὸς ὀλίγου κλίνουσι τὸν αὐχένα πρὸς, ἡμᾶς, θεία βουλήσει. Δύσατε πίστιν εἰς τ' ἀδελφικά μου λόγια, καὶ ὅσοι πιστεύεται τὴν ἁγίαν Ἰριάδα καὶ τὸν τιμιον Σταυρὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξαπλώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δι' ἡμᾶς, ἐτοιμασθῆτε πάραυτα, ὅπως ἠμπορέση καθεὶς μὲ ἄρματα, μὲ μπαρούταις καὶ ἄλλας προβλέψεις, καὶ εἰς τὴν παραμικρὰν φωνὴν ὁποῦ σᾶς κήμω, ἀμέσως νὰ τρέξητε οἱ ἄξιοι καὶ πιστοὶ, νὰ μ' εὐρῆτε καὶ διὰ ν' ἀνταμωθῶμεν ὅλοι καὶ νὰ κάμωμεν, καθὼς ἔκαμαν καὶ κάμουν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ μας, νὰ ἐλευθερώσωμεν τὴν Πατριδα, νὰ ζήσωμεν εἰς τὸ ἐξῆς πάντες ἐλεύθεροι, καὶ νὰ τιμηθῶμεν παρὰ Θεοῦ καὶ παρὰ τοῦ γένους ὅλου.

«Δὲν πιστεύω κἀνένας ν' ἀψυχῆσῃ τὸν ἑαυτὸν του, ὅταν βλέπη ἐμὲ τὸν ἴδιον ἀρχηγὸν Σας εἰς τὸν κίνδυνον, ὁποῦ διὰ τὴν ἰδικὴν Σας ἐλευθερίαν, ἀφιερῶν τὴν ζωὴν μου εἰς τὴν θείκην θέλησιν.

«Μὴ καταδεχθῆτε νὰ φανῆτε κατώτεροι τῶν ἄλλων Ναχαελιδῶν· ὅτι τί μένει καὶ δι' ἐσᾶς καὶ δι' ἐμέ; Ἄς ἀποφασίσωμεν ὁ καθένας μὲ τὴν ἱερὰν ἀπόφασιν, ἢ Ἐλευθερίαν ἢ Θάνατον, νὰ βεβαιώσῃ τὸ ἐλληνικὸν ἔνομά του. Ἡ νίκη μας εἶναι βεβαία, φθάνει μόνον ἢ ἀπόφασίς μας νὰ δεῖξῃ τὴν προθυμίαν τῆς φιλογενείας, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι ἀναμφιβόλως τὴν ἐλευθερίαν.

«Ὁ Μωρέας ἐλευθερώθη διόλου, ἢ Ναύπακτος καταπολεμῆται διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ἀπὸ τὰ ἐλληνικὰ πλοῖα, καὶ αὐριον ἐξάπαντος παραδίδεται εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀδελφῶν μας ὁμογενῶν. Αἱ δύο χῶραι Μεσολόγγι καὶ Ἀνατολικὸν ἔ

κηρύχθησαν ἐλεύθεροι, καὶ Γούρκος δὲν ἔμεινεν οὐδ' ἓνας· Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ γένους Μας Πρίγκηψ Ἰψηλάντης ἐκηρίευσε τὴν Ἀνδριανὰ (Ἀνδριανούπολιν) μετὰ τὸ πῦρ καὶ μετὰ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐμβαίνει καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅλα τ' ἄλλα βιλαέτια ἐλευθερώθησαν ἀπὸ τοῦς ἐχθροῦς καὶ προχωροῦν νηκηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι· καὶ ἡμεῖς ὑποφέρομεν πλέον; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς ὀνομάσουν ἄνδρας καὶ υἱοὺς Ἑλλήνων; ὄχι! ὄχι! ἢ «Ἐλευθερία ἢ Θάνατος».

«Πανοσιώτατοι Καθηγούμενοι, καὶ Αἰδεσιμώτατοι ἱερεῖς, τὸ πρῶτον ἔργον τῆς φιλογενείας Σας θέλει εἶναι ἡ ἀκατάπαυστος πρὸς Θεὸν δέησις Σας καὶ παράκλησις διὰ τὴν τοῦ γένους Ἐλευθερίαν, καὶ φύλαξιν, καὶ τοῦ τυράνου μας καταστροφὴν».

Τὸ Δον ἔτος τῆς Ἐλευθερίας ἐν μηνὶ Μαίῳ Σηρόμερον.

ὁ ἀδελφός Σας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ.

Ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία βλέπουσα τὴν ἐπανάστασιν καὶ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἐκηγγυμένην, ἔσπευσε νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις εἰς Ἄρταν, ὅπως εἰσβαλοῦσαι ἐνταῦθα καταβάλλωσι μὲν τοὺς ἐπαναστάτας βοηθήσωσι δὲ τοὺς αὐτόθι τούρκους, καὶ εἰ δυνατόν διελθοῦσαι τὸν Κορινθιακὸν Ἰσθμὸν νὰ διασώσωσιν ἀπὸ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου καὶ τοὺς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τούρκους καὶ φρούρια· ἐν τῇ κρισίμῃ λοιπὸν ταύτῃ περιστάσει ὁ Βαρνακιώτης ἀπέστειλεν εἰς Βραχῶρι, ἐνθα ἦτο ἡ κεντρικωτέρα τῶν τούρκων δύναμις, τὸν ἀδελφὸν τ.υ Γιώτην, μετὰ 400 Ἐηρομερίτας, ὅστις συνενωθεὶς μετὰ τῶν λοιπῶν τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ὀπλαρχηγῶν ἐκτύπησε τοὺς τούρκους καὶ ἐπελιόρκησεν αὐτούς, αὐτὸς δὲ δραμῶν καὶ καταλαβὼν τὸ Μακρυνόρος, διέκοψε τὴν συγκοινωνίαν τῶν τούρ-

κων μετὰ τοῦ ἐν Ἄρτη ἀρχιηγέλου αὐτῶν, φονεύσας δὲ τοὺς ἀπὸ Ἄρτης εἰς Ἀγρίνιον καὶ τάναπαλιν πεμπομένους ταχυδρόμους, καὶ καταλαβὼν τὰ ὑπ' αὐτῶν κομιζόμενα ἔγγραφα, αὐτὸς μὲν ἐγίνωσκε πάντας τοὺς σκοποὺς τῶν τούρκων καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, ἐκείνοι δὲ ἠγνόουν παντελῶς τὰ ἐν Βραχωρίῳ συμβαίνοντα· εἶτα δὲ ἐσπευσμένως καλέσας καὶ τοὺς λοιποὺς τῆς Ἀκαρνανίας Σωματάρχας ἀπέκρουσε τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐπιθέσεις τῶν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν Βραχωρίῳ πολιορκουμένων, ἀποσταλέντων Τούρκων. Οἱ δὲ ἐν Βραχωρίῳ πολιορκούμενοι μαθόντες τὴν ἥτταν καὶ ἀπόκρουσιν τῶν πρὸς βοήθειαν αὐτῶν ἐρχομένων, καὶ μὴ ἐλπίζοντες πλέον νὰ λάθωσιν ἐξ Ἄρτης βοήθειαν ὑπέβαλον πρότασιν περὶ προσκυνησμοῦ εἰς τοὺς πολιορκητὰς Ἑλληνας. Ἀλλὰ μὴ ἔχοντες πίστιν εἰς ἄλλον ἐζήτησαν τὴν Βαρνακιώτην διὰ νὰ προσκυνήσουν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ στρατηγὸς εἰδοποιηθεὶς καὶ δραμῶν εἰς Βραχωρί, παρέλαβε τοὺς Τούρκους, καὶ ἀφοπλίσας αὐτοὺς τοὺς ἀπέστειλε σώους εἰς Ἐηρόμερον καὶ ἐκείθεν εἰς Πρέβεζαν, διανείμας τὰ ὄπλα αὐτῶν εἰς τοὺς στρατιώτας. Συγχρόνως δὲ ἐσφάγησαν καὶ οἱ ἐν Μεσολογγίῳ καὶ λοιποῖς μέρεσι τοῦρκοι τῆς Αἰτωλοακαρνανίας.

Βλέπων ὁ Βαρνακιώτης τὴν Τουρκικὴν ἐξουσίαν συγκεντρῶσαν διηνεκῶς εἰς Ἄρταν δυνάμεις πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰς περικυκλούσας αὐτὸν δυσχερείας, καὶ θέλων νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν τόπον ἀπὸ τῆς ἐσωτερικῆς ἀναρχίας, διὰ νὰ δυνηθῇ ἐπομένως νὰ διευθύνῃ καλῶς τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα, συνέκλεισε τοὺς προκριτοτέρους τῆς Δ. Ἑλλάδος ἀνδρας εἰς Ἀγρίνον, καὶ συγκροτήσας μυστικὴν σύνοδον ἀποκατέστησε προσωρινὴν τοπικὴν Διοίκησιν, ἣτις ὠνομασθεῖσα «Γερουσία τῆς Δ. Ἑλλάδος», καὶ προσλαβοῦσα ὡς μέλος αὐτῆς τὸν Βαρνακιώτην, ὡς δημιουργὸν αὐτῆς, ὑπέσχετο ἵνα μὴ

πράττη οὐδὲν ἄνευ τῆς γνώμης καὶ συγκαταθέσεως αὐτοῦ. (Κάρπου Παπαδοπούλου ἀντισυνταγματάρχου τὰ κατὰ Βαρνακιώτη καὶ τὴν ἀνάκτησιν τοῦ Μεσολογγίου ζελ. 9—10)

Βλέπουσα δὲ τὰς σωτηριώδεις πράξεις τοῦ Βαρνακιώτου ἡ Γερουσία, καθ' ἑλλην τὴν Δ. Ἑλλάδα, τὴν καλὴν καὶ εὐστοχον τῶν τῆς Αἰτωλοῦ Ἀκαρνανίας διεύθυνσιν, καὶ ἐκτιμῶσα τὰ στρατιωτικὰ αὐτοῦ προσόντα προεβίβασεν αὐτὸν στρατηγὸν πάσης τῆς Δ. Ἑλλάδος, διὰ διπλώματος ὑπογέγραμμένου ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Συγχρόνως δὲ ἡ Γερουσία προεβίβασεν εἰς χιλιάρχους καὶ τοὺς αὐτόθι ὀπλαρχηγούς. Δ. Μακρῆν, Α. Ἰσκον, Θεόδ. Γρίβαν, Γεώργιον Τζόγγαν, Ἰω. Ράγκον, Γῶγον Μπακῶλαν, Ἀλέξιον Βλαχόπουλον, κτλ. (Ὁ Βαρνακιώτης λοιπὸν λαβὼν ὡς στρατηγὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν ὄπλων, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ Τούρκοι ἠτοιμάζοντο νὰ ἐκστρατεύσωιν ἐκ τῆς Ἄρτης, διέταξε τὸν Α. Ἰσκον καὶ Γ. Μπακῶλαν καὶ κατέλαβον μετὰ τινων ἄλλων Σωματαρχῶν τὸ Μακρυνόρος, τὸν δὲ Ρ. Τζόγγαν νὰ στείθῃ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Βονίτζης καὶ νὰ πολιορκήσῃ τὴν αὐτόθι φρούριον: αὐτὸς δὲ δραμῶν εἰς Μακρυνόρος, ἀπέκρουσε τοὺς Τούρκους, καὶ ἐκώλυσε τὴν ἐκεῖθεν διάβασιν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ συνάμα ἐτέρου τουρκικοῦ σώματος ἀποβιβασθέντος διὰ θαλάσσης εἰς Λουτρᾶκιον τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἐπιπεσόντος κατὰ τοῦ Τζόγγα, ἐζητήθη ἐκεῖθεν βοήθεια, ὁ Βαρνακιώτης δραμῶν ἀπέκρουσε τοὺς Τούρκους, καὶ ὁ μὲν Τζόγγας ἐπανέλαβε πάλιν τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουρίου, αὐτὸς δὲ ἐπανήλθεν εἰς Μακρυνόρος.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Τούρκοι κατὰ τὴν ἐκ τῆς Βονίτζης ἀπουσίαν αὐτοῦ ἐπανεληθόντες ἐπέπεσον καὶ πάλιν μεθ' ἱκανῶν δυνάμεων κατὰ τοῦ Τζόγγα, ἀπωθήσαντες αὐτὸν, καὶ διαλύσαντες τὴν

πολιορκίαν, κυριεύσαντες ἅμα καὶ δύο πυροβόλα· ὁ Βαρνακιώτης ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ ἐπανήλθεν εἰς Βόνιτζαν μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν σώματος, κτυπᾷ τοὺς Τούρκους, τοὺς εἰσάγει εἰς τὸ φρουρίον, ἐλευθερώνει τὸν κάμπον καὶ τὰ ἀλώνια πλήρη ἀραβοσίτου καὶ τοὺς μύλους, τὰ ὑπὸ τῶν Τούρκων προκυριευθέντα, καὶ στρατοπεδεύει ἐγγὺς τῆς πόλεως, εἰς τὸν μύλον τοῦ Λογοθέτη. Οὕτως οἱ Τούρκοι ἠναγκάσθησαν ἐνισχύσαντες τὴν φρουρὰν τοῦ φρουρίου νὰ περάσωσι διὰ θαλάσσης εἰς Σαλάμπραν καὶ ἐκείθεν νὰ μεταθοῦν εἰς Ἄρταν, τὸ κοινὸν αὐτῶν ὀρμητήριον καὶ τὸ κέντρον τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, ἃς πάντοτε ἐματαίωσεν ὁ Βαρνακιώτης. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ὁ Βαρνακιώτης ἐμάχετο εἰς Βόνιτζαν, οἱ Τούρκοι τῶν Ἰωαννίνων εἰσέβαλον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γουσιμέρκων, καὶ πολυπληθεῖς ὄντες ἔκλεισαν καὶ ἐπολιορκήσαν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Γῶγον εἰς τὴν Θέσει «Σταυρὸς» ἐνθα εἶχε δράμει διὰ νὰ κρατήσῃ αὐτοὺς, ἅμα μαθὼν τοῦτο ὁ Βαρνακιώτης, ἔστειλε τὸν Δ. Ράγκον καὶ τὸν ἀξιωματικὸν τοῦ Γεώργιον Καρλέσην μὲ πολλοὺς Ξηρομερίτας στρατιώτας, οἵτινες ἠλευθέρωσαν τὸν Γῶγον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Τούρκοι ἐπηύξανον διηνεκῶς τὰς αὐτόθι δυνάμεις των, καὶ ἐπομένως ἡ ἐπαρχία αὕτη ὡς καὶ ἡ τοῦ Ραδοβιζίου ἐκινδύνευον νὰ ὑποδουλωθῶσι, τῇ ἀναγγελίᾳ καὶ αἰτήσει τοῦ Γῶγου ὁ Βαρνακιώτης καὶ τὸν Α. Ἰσκον ἐκ τοῦ Μακρυνόρους παραλαβὼν, ἔδραμεν εἰς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ. Μαθὼν δὲ ὅτι νέαι τουρκικαὶ δυνάμεις εἰσέβαλον εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουσαι τὸν Ἄλῃ πασαῖ Ἀναπλιώτην, ἕνα πασαῖν Βόνιον, τὸν Σουλτζε Κόρτζα καὶ ἄλλους, ἔδραμεν εἰς ἀπόκρουσιν αὐτῶν, φθὰς δὲ εἰς τὸ χωρίον Γουργαρέλη, καὶ μαθὼν, ὅτι 4 χιλιάδες ψυχαὶ τὸ πλεῖστον γυναικόπαιδα καταφυγόντες εἰς ὄρεινόν τι μέρος τοῦ χωρίου Θεδώργενα ἠπειλοῦντο νὰ αἰχμαλωτιοθῶσιν, ἔδραμεν εἰς βοήθειαν αὐτῶν, καὶ κτυπήσας καὶ

ἀγούσης, καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Ἠλλάδα, ὅπου καὶ ἐστρατοπέδευσαν. Ἐνταῦθα οἱ Ἕλληνες ἰδόντες εὐαρίθιμους τούρκους ἐξ Ἰωαννίνων εἰς Καστανοχώρια μεταβαίνοντας, ἐπυροδόγησαν κατ' αὐτῶν οἱ δὲ τὸ Σούλι πολεμοῦντες Ἕλληνοὶ ἀκούσαντες τοὺς πυροβολισμοὺς ἔδραμον διὰ Βαριάδων καὶ Πέντε Πηγαδίων εἰς βοήθειαν αὐτῶν. Συναφθείσης δὲ μάχης κατ' ἀρχὰς ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ κατόπιν ἰσχυρὰς τοῖς Τούρκοις ἐλθούσης ἐπικουρίας, ἠττήθησαν κατὰ κράτος, καὶ οὕτως ἐματαιώθη ἡ ὑπὲρ τοῦ Σουλίου ἐκστρατεία. Ὁ Βαρνακιώτης βλέπων τοῦ στρατοῦ τὴν ἀποθάρρυνσιν καὶ ἀταξίαν, διέταξε τὴν ὑποχώρησιν αὐτοῦ, καὶ ἐλθὼν κατέλαβε τὸ ἀπέναντι τῆς Ἄρτης κείμενον χωρίον Πέτα, ἔνθα ἀπεφάσισε νὰ συγκεντρώσῃ πάσας τὰς τῆς Δ. Ἑλλάδος δυνάμεις, καὶ νὰ συνάψῃ, εἰ δυνατόν, γενικὴν μάχην, διὰ νὰ ἀναχαιτίσῃ τὰς τουρκικὰς δυνάμεις τοῦ νὰ προβαίνωσιν εἰς τὰ ἐνδότερα, καὶ δηῶσι τὸν τόπον. Ἀλλὰ βλέπων ὅτι καὶ οἱ Τούρκοι συγκεντροῦντες ὅλον ἐν καὶ ἐπαυξάνοντες τὰς δυνάμεις των προὔτιθεντο ἐὰν ἐνίκων τὰς προπαραταχθείσας ἑλλ. δυνάμεις νὰ ἐπιχειρήσῃσι τὴν ἀνάκτησιν πάσης τῆς Δ. Ἑλλάδος, καὶ νὰ προχωρήσῃσι μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου ὅπως τείνωσι χεῖρα βοήθειάς τε τοῖς ἐν Πελοποννήσῳ πάσχοντας δημοφύλους των, καὶ προβλέπων τοὺς κινδύνους εἰς οὓς ἤθελεν ὑποπέσει πράγματι ὁ τόπος ἐν περιπτώσει ἠττης, προσεκάλεσε τοὺς χιλιάρχους ὅπως συσκεφάμενοι σχεδιάσωσι καὶ κανονίσωσι τὸν τρόπον, κατ' ὃν ἔδει νὰ δοθῇ ἡ μάχη. Ἀφοῦ δὲ ἕκαστος τῶν χιλιάρχων ἐξέθηκε τὴν γνώμην του, ὕστατος πάντων καὶ ὁ Βαρνακιώτης ἐξέθηκε τὴν ἑαυτοῦ, ἣτις ἦτο ἡ ὀρθότερα καὶ σωτηριωδέστερα. Ἀλλὰ παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ, κατ' ἣν ὁ Βαρνακιώτης διεύθυνε τὰ ἔπικα, καὶ οἱ Τούρκοι ἠττώντο.

τοῦ Κιοιτζή. Ἦν 10 λοιπὸν Ἀυγούστου 1822, δραμῶν μετὰ 80 μόνον ἀνδρῶν, καὶ καταλαβῶν τὴν ἀπέναντι τοῦ χωρίου ράχιν, Ἄετοῦ, ὅθεν οἱ Τούρκοι κατ' ἀνάγκην ἔμελλον νὰ διέλθωσι ἀντεπαρατάχθη κατ' αὐτῶν.

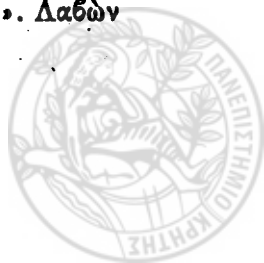
Συναφθείσης δὲ κρατερᾶς μάχης καθ' ἣν ὁ Βαρνακιώτης ἐπὶ ἕξ ὥρας προκινδυνεύων καὶ ἡρωϊκῶς μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὀλιγαρίθμων, ἀλλὰ γενναίων μαχητῶν, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε πολλοὺς, καὶ ἐπλήγησε πλειοστῆρους, τοὺς ἀνδρειοτέρους καὶ θαρραλεωτέρους, ἐξηνάγκασε τοὺς ὑπολοίπους νὰ ὑποστρέψωσι κακῶς ἔχοντες εἰς τὸ ἐν Λουτράκι στρατόπεδόν των. Ἀπὸ τῆς μάχης ταύτης, ἐν ἣ διεκρίθησαν ὁ Θ. Γρίβας, ὁ Ι. Μπουκουβάλας, ὁ Ι. Τζαούσης καὶ ὁ Δ. Παληγογιάννης, ὁ Βαρνοκιώτης ὑπόπτεισεν εὐλόγως, ἐπιβουλήν τινα κατ' αὐτοῦ κρύφα ἐνεργουμένην, ἥτις καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀνακαλυφθῆ· διότι κατ' αὐτὴν οἱ ὀπλαρχηγοὶ Μ. Μπότζαρης καὶ Γ. Τζόγγας, ὄντες ὠχυρωμένοι μετὰ 450 στρατιωτῶν εἰς τὴν μανδρόκλειστον ἐκκλησίαν τοῦ ἀγίου Νικολάου 1)4 τῆς ὥρας τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀπέχουσαν, καὶ δις ὑπ' αὐτοῦ προσκληθέντες ἀπεποιήθησαν νὰ προσέλθωσιν καταλιπόντες αὐτὸν ἐν ἀνίσφ καὶ φοβερᾷ πάλῃ ἀδοήθητον ὅπως ἀπωλεσθῆ. Ὅτε δὲ ὁ Μαυροκορδάτος τὰ κατὰ τὴν Δ. Ἑλλάδα κακῶς ἔχοντα βλέπων, ἐβουλεύθη, δι' οὓς θέλει ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λόγους νὰ ἀποστελεθῇ τὸν Βαρνακιώτην εἰς Ἄρταν ὅπως διὰ στρατηγηματικῆς τινος ἐνεργείας ἐξαπατήσῃ τοὺς τούρκους, καὶ ἀναστελεθῇ τὴν ἐκστρατείαν αὐτῶν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπεμψε τὸν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ ἀγαπόμενον Γεώργιον Γαζῆν Δελτινακιώτην, ἄνδρα λόγιον καὶ τὸν χαρακτήρα ἀκέραιον, ὁ Βαρνακιώτης ἀκούσας παρὰ τοῦ Ραζῆ τὴν τοῦ Μαυροκορδάτου πρότασιν, ἀπέπεμφεν αὐτὸν μετ' ὀργῆς εἰπών: «Τί δυσπιστεῖ ὁ Πιργκῆπας εἰς τὸν πατριωτισμὸν μου, καὶ θέλει νὰ μὲ δοκι-

μάση; οί Τούρκοι ἀναχαιτίζονται διὰ τῶν ὕπλων καὶ οὐχὶ διὰ τῶν λόγων».

Πρὸς δὲ τοὺς προκρίτους καὶ προὔχοντας τοῦ τόπου, οἵτινες τῇ ὑποβολῇ καὶ προτροπῇ τοῦ Μαυροκορδάτου, προσελθόντες παρεκάλουν ὅπως χάριν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος ἀπὸ τοῦ ἐπικειμένου προφανοῦς κινδύνου, ἀποδεχθῆναι νὰ μεταβῆ εἰς Ἄρταν, καὶ ἐνεργήσῃ τὸ ὑποβληθὲν περὶ προσποιητῆς ὑποταγῆς μέτρου, ἀποκρινόμενος εἶπεν:

« Ἀδελφοί, ἡμεῖς ὁμοῦ ἐγείραμεν τὴν ἐπανάστασιν διὰ νὰ ἀποτινάξωμεν τὴν δουλείαν, καὶ ὁμοῦ ἐσκοτώσαμεν τοὺς τούρκους. Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον μὲ ἶδατε μὲ πόσῃ προθυμίᾳ καὶ αὐταπάρνησιν ἐφέρθη, καὶ εἰς πόσους κινδύνους ἐξέθεσα ἀπειράκις τὴν ζωὴν μου, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος μας, καὶ ἀπὸ τῆς συμβουλᾶς τῶν φρονίμων οὐδέποτε ἀπεμακρύνθη εἰς ὅτι ἀπέβλεπε τὸ καλὸ αὐτῆς. Ἦδη καὶ Σεῖς μὲ παρακινεῖτε νὰ μεταβῶ εἰς τοὺς τούρκους, οἵτινες γνωρίζετε ὅποιαν ἐκδίκησιν πνέουν καθ' ὅλων ἡμῶν, διὰ τὸ χυθὲν αἷμα τῶν ὁμοφύλων των, καὶ δι' ὅσα ἄλλα ἐπεφέραμεν εἰς αὐτοὺς κακὰ, καὶ νὰ θέσω τὴν κεφαλὴν μου εἰς τὴν ποδιὰν αὐτῶν, καὶ ἂν μὲν τύχη ἀγαθὴ, φανῶ χρήσιμος τῇ πατρίδι, καλῶς ἔχει: ἂν ὁμως ἀπολεσθῶ ἀνωφελῶς, ὅπερ καὶ πιθανώτερον, ὅποιον τὸ κέρδος; μολαταῦτα ὡς πάντοτε δὲν ἠψήφησα τὴν ζωὴν μου διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τόπου μας, ὑπάγω, ἀφοῦ τὸ νομιζετε σωτήριον, καὶ ὁ Θεὸς ἅς μὲ στηρίξῃ νὰ φανῶ ὠφέλιμος εἰς τὴν Πατρίδα μας. Ἄλλ' ὁμως ἐπειδὴ ἡ ἀποστολή μου αὕτη, γίνεται τῇ προτροπῇ ὑμῶν καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου ὅστις εἶνε ἀνωτάτῃ ἀρχῇ τοῦ τόπου, δὲν θέλω προβάλλει βῆμα πρὸς τὴν Ἄρταν, ἂν πρότερον δὲν μοι δώσητε ἔγγραφο, δεικνύον τὴν ἀποστολὴν μου ταύτην, διὰ νὰ μὴ κατηγορηθῶ ἴσως ἔπειτα, ἀπὸ τοὺς ἰδιοτελεῖς καὶ δολίους ἀνθρώπους». Λαβῶν

δὲ τὸ προμνημονευθὲν καὶ ὑπὸ τοῦ Μαυροκορδάτου συνταχθῆναι καὶ ὑπὸ πάντων τῶν παρόντων ὑπογραφῆν ἔγγραφον, (ἀλλ' εἴτε τυχαίως, εἴτε ἐπὶ σκοπῷ ἀχρονολόγητον), καὶ νομίσας ὅτι δι' αὐτοῦ καὶ τὴν ὑπόληψιν του ἤθελε διασώσει, καὶ τὴν πλεκτάνην ἤθελεν ἀποφύγει, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῆ εἰς Ἄρταν. Ἄλλὰ πρὶν ἐκκινήσει, βλέπων ὅτι ὁ μὲν Κιουταχῆς μετὰ τὴν ἐν Ἄετῇ ἡττάν του διέμενεν ὠχυρομένος εἰς τὸ ἐν Δουτρακίῳ στρατόπεδόν του, οἱ δὲ τοῦρκοι ἔχασαν τὴν προτέραν των ζωηρότητα καὶ προθυμίαν, ἐβουλήθη νὰ τοὺς προσβάλῃ καὶ νὰ τοὺς ἐκδιώξῃ πέραν τοῦ Ἀμβρακικοῦ, διὸ καὶ προσεκάλεσε τοὺς χιλιάρχους Ἰζόγγαν, Σαδήμαν, Βλαχόπουλον καὶ ἄλλους, ὅπως συσκεφθῶσι περὶ τοῦ πῶς καταλληλότερον καὶ ἐπιτυχέστερον ἠδύναντο νὰ καταστρέψωσιν ἢ νὰ ἐκτοπίσωσιν ἐκείθεν τὸν Κιουταχῆν ἀλλ' οἱ χιλιάρχαι ὑπ' ἄλλων ὑποβολῶν καὶ ἐμπνεύσεων ἀγόμενοι δὲν ὑπήκουσαν, καὶ ἀναχωρήσαντες ἦλθον καὶ ἐστρατοπέδευσαν εἰς τοῦ Σταμνᾶ, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου. Ἐκ τῆς διαγωγῆς ταύτης τῶν χιλιάρχων, κατενόησεν εἰ θετικώτερον τὴν καθ' ἑαυτοῦ τεκταινομένην ἐπιβουλήν, πανταχόθεν ὁμῶς καὶ παρὰ πάντων παρακαλούμενος καὶ προτρεπόμενος ἵνα πρὸς σωτηρίαν τῆς Πατρίδος ἐκτελέσῃ ἕσον τάχιον τὴν εἰς Ἄρταν ἀποστολὴν του, προέβη εἰς ταύτην, ἐλπίζων, ὅτι θέλει προλάβῃ τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεχεν ἰδίως τότε ἡ Δ. Ἑλλάς. Ἄν δὲ καὶ ἤλπιζεν ὅτι διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν φιλίας τοῦ Ὁμέρ Βριώνη, καὶ τὸν θάνατον θέλει διαφύγει, καὶ τὴν πατρίδα του θέλει ὠφελήσῃ, ἐν τούτοις τὴν καθ' αὐτοῦ τεκταινομένην ἐπιβουλήν κατὰ νοῦν ἔχων, προδύρει, διστάζων καὶ μετὰ μεγάλης προφυλάξεως, τὴν ἀπιστίαν φοβούμενος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐνῶ διήρχετο διὰ τοῦ Κραβασαρά οἱ χιλιάρχαι Ἀνδρέας Ἰσκος, καὶ Ἰωάννης Ράγγος προσελθόντες τὸν ἐνε-

Θάρρυνον και τὸν προέτρεπον ὕπως ἐπισπεύσῃ τὴν εἰς Ἴφραν ἄφιξίν του διά τὰ βάλῃ τὸ κ α π ά κ ι (στρατήγημα· πρὸς ἀποπλάνησιν τῶν πολεμίων και σωτηρίαν τῆς πατρίδος, προτίναντες ἵνα συναπέλθωσι μετ' αὐτοῦ. Ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Ἴσκον εἶπε: «Σὺ μὲν χίλιάρχε Ἀνδρέα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ ἤδη ἀλλὰ μείνον εἰς τὸ Μακρυνόρος· διότι οἱ Τούρκοι οὐδὲν ἄλλο ἐπιθυμοῦν, ἢ νὰ πέσωμεν ὅλοι εἰς τὰ χέρια των. Ἐκεῖ δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν Καπετανέων, πρὸς οὓς ἰδοῦ γράφω, νὰ καταλάβῃτε τὰς ἀρμοδίας θέσεις τοῦ Μακρυνόρους· και ἂν μὲν ὁ Θεὸς μὲ σώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων, και ἐξέλθω ἀπὸ τῆς Ἰφραν ἀβλαβῆς και ζῶν, τότε ἀντιπροσκυνισμοῦ νὰ τοὺς δείξωμεν τὰ στόματα τῶν ὄπλων μας. Ἄν δὲ γείνη χρεῖα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ μεταβῆς και σὺ εἰς Ἰφραν, πράττεις τοῦτο ὅταν ἐγὼ ἐξέλθω, και οὕτως ὁ μὲν Ἴσκος μετέβῃ εἰς Μακρυνόρος, ὁ δὲ Βαρνακιώτης μετὰ τοῦ Ι. Ράγκου και Δ. Μπουκουβάλα εἰς Ἰφραν. Φθάσαντα εἰς Ἰφραν ὑπεδέξαντο αὐτὸν λίαν φιλοφρόνως ὁ Ὅμηρ Βριώνης, και διὰ τὴν ἀρχαίαν πρὸς αὐτὸν φιλίαν, και διὰ τὴν πρὸς τὸν Κιουταχὴν ἀντιζηλίαν του· διότι ἀβλαβὸς ὦν τὰ τοῦ Ἀλῆ φρονῶν, ἀντεφέρετο πρὸς τὸν Κιουταχὴν, ἀσπόνδος μισοῦντα και θανασίμως διώκοντα τὸν νικητὴν αὐτοῦ Βαρνακιώτην. Ὁ Κιουταχὴς ἅμα μαθὼν τὴν ἀφιξίν του, ἔδραμεν ἀπὸ τοῦ Λουτρακίου εἰς Ἰφραν, και μένεα πνέον ἠθέλησε νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὸν Βαρνακιώτην. Ἄλλ' ὁ Ὅμηρ Βριώνης δραμὼν τῆ εἶπε:

«Ἢ φρόνησις ἀπαιτεῖ και τὸ συμφέρον μας, Βεζύρη, εἶναι νὰ ὑποχρεώσωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους νὰ ἔλθουν νὰ προσκυνήσουν, ὡς προστάζει, και θέλει ὁ κύριός μας, και ὄχι νὰ τοὺς φονεύσωμεν, ἀφοῦ και δὲν ἔχομεν τοὺς πάντας εἰς χεῖράς μας. Εἶδες τὸν Βαρνακιώτην τόσον ταπεινὸν, και οὕτω ἐφάνη μικρὸς; δὲν εἶναι αὐτὸς ὅστις εἰς ἓνα μῆνα σὲ ἐνίκησε τρεῖς

φοραῖς, καὶ σὲ ἐκινῆγησε τύχαις ἰσραῖς; Δὲν στοχάζεσαι, ὅτι ἐκστρατεύοντες τώρα εἰς τὸ Καράλι (Δ. Ἑλλάδα), δὲν ἔχομεν εὐκολὸν τὸ ἔμβασμά μας, καὶ ἂν ἔμδωμεν πάλιν, πόσον αἷμα ἔχει νὰ χυθῆ καὶ ἴσως δὲν κάμωμεν τίποτε· ὅταν δὲ ὁ βρασιλεύς μας μάθῃ τὸ φέρισμόν μας τοῦτο, τί λόγον ἔχομεν νὰ τῆ δώσωμεν;» Ὁ Κιουταχῆς ἐκ τῶν λόγων τούτων καταπραυνθεὶς ἀνεκάλεσε τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ αἰμοδόρου προστάγματός του, καὶ καλέσας τὸν Βαρνακιώτην ἐδέξατο αὐτὸν μετὰ τινοσ πραότητος. Ὁ Βαρνακιώτης λοιπὸν ὡς ἐκ θαύματος τὸν θάνατον διαφυγῶν, ἤρξατο πολιτευόμενος τοὺς Τούρκους, καὶ διὰ τῶν πλαστῶν καὶ ψευδῶν ὑποσχέσεων, ὅτι θέλουν προσκυνῆσαι αἱ ἐπαρχίαι, κατώρθωσε νὰ ἀναβάλῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκστρατείαν, καὶ ὡς ἀληθῆς πατριώτης, δὲν ἔπαυσε γράφων καὶ πληροφορῶν τοὺς Ἑλληνας περὶ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν σχεδίων τῶν τούρκων, καὶ συνιστῶν ἵνα ὄσον τάχιστα ἐνδυναμοθῶσι καὶ καταλάβωσι τὰς ἀρμοδίας θέσεις.

Ἄλλ' ἀπροσδοκίτως ἰδὼν εἰς τὰ «Ἑλ. Χρονικά» ἐφημερίδα λαμβανομένην ἐν Ἄρτῃ ὅτι ἐπισήμως ἀπεκηρύττετο ὡς προδότης καὶ Τουρκολάτρης, καὶ βλέπων ὅτι εἰς χεῖρας τῶν τούρκων εὐρισκόμενος, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν δημοσίᾳ, οὔτε νὰ διαφωτίσῃ τὸν ἔξω κόσμον, καὶ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητα καὶ τὸν ἀγνὸν πατριωτισμὸν του εἰς τὸ Κοινὸν, ὅπερ διὰ τῶν ὀργάνων τῶν πολεμίων του ἐξαπατῶμενον ἐνόμιζεν αὐτὸν προσκυνήσαντα εἰς τοὺς τουρκους, καὶ ἐθεώρει αὐτὸν προδότην τῆς Πατρίδος, ἔγραφε μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, καὶ τὴν ἀκόλουθον διαμαρτυρικὴν, οὕτως εἶπεῖν, ἐπιστολῆν, πρὸς τοὺς συμπατριώτας καὶ συναγωνιστάς του :

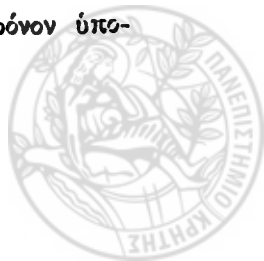
Ἄδελφοί μου Καπετάνεοι καὶ Προεστῶτες!

Ἐν Ἄρτη τῆ 20 Μαΐου 1824-

Ἐφθασεν ἐνταῦθα τὸ ἀπὸ 12 Ἀπριλίου φύλλον, τῆς ἐν
 » Μεσολογγίῳ Ἐφημερίδος, εἰς τὸ ὁποῖον εἶδον, ὅτι ὁ κύριος
 » Μαυροκορδάτος με τοὺς δρόμους στρατηγούς καὶ χιλιόρ-
 » χους του, με κηρύττει τῆς φιλτάτης μου Πατρίδος ἀποστά-
 » την, συγκαταρρυθμῶν καὶ ἐμὲ μετὰ τοῦ Καραϊσκάκη, ἐπὶ
 » σκοπῇ τοῦ νὰ ἐμπνεύσῃ κατ' ἐμοῦ τῶν φιλτάτων μου ἀδελ-
 » φῶν τὸ μῖσος, κατακρατῶν αὐτοὺς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς παρὰ
 » τῶν ὁμοφρόνων του συσταθείσης Διοικήσεως. Τῶν ἀρχηγῶν
 » αὐτοῦ τὰ ἐπιχειρήματα, καὶ ἡ παροῦσα τῆς δυστυχισμένης
 » μου Πατρίδος κατάστασις, με ἐβίασαν νὰ γνωστοποιήσω εἰς
 » τοὺς φιλτάτους μου συμπατριώτας τὰ ἐπόμενα:

» Ἐσῶς τοὺς συμπατριώτας μου, οἵτινες αὐτόπτως ἐστά-
 » θητε, ἀψευδεῖς ἔχω μάρτυρας, τίνι τρέπη εἰς τὴν αὐτόσε
 » διατριβὴν μου, ἐδούλευσα τὴν ἀγαπημένην Πατρίδα μου,
 » καὶ ὅτι ὁ εἰς τὰ ἐδῶ ἐρχομὸς μου ἔγινε με τῆς γνώμης καὶ
 » ὑπογραφῆς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Μαυροκορδάτου, καὶ τῶν συ-
 » νυπουργῶν του, διὰ νὰ οἰκονομήσω τὴν σωτήριον θερα-
 » πείαν τοῦ γένους μου, καὶ νὰ ἀπαλλάξω ἀπὸ τὸν ἐπαπει-
 » λούμενον κίνδυνον, καὶ τῶρα ἡ εὐγενία του, χωρὶς νὰ ἐν-
 » θυμηθῆ καὶ τὴν ὑπογραφὴν του, ἢ ὅποια σώζεται εἰσέτι
 » εἰς χεῖράς μου, μοῦ προσάπτει τοιαύτην ἀνόσιον συκοφαν-
 » τίαν· καὶ διὰ νὰ βαστᾷ ἀποκοιμισμένους τοὺς δυστυχεῖς
 » συναδέλφους μου, ἐκδίδει διὰ τοῦ τύπου πλαστὰ ὄνειρα, διὰ
 » νὰ τῶς ἐνθουσιάζῃ καὶ νὰ μὴ τοὺς δίδῃ καιρὸν νὰ γνω-
 » ρίσωσι τοὺς φιλοδόξους σκοποὺς του, οἱ ὅποιοι εἰς ἄλλο
 » δὲν ἀποβλέπουσι παρὰ εἰς τὸν παντελεῖ ἀφανισμόν τῆς
 » δυστυχοῦς πατρίδος μου.

» Ἄδελφοί! Ποῦ εἶναι αἱ καρ' αὐτοῦ πρὸ χρόνον ὑπο-

» σχέσεις ; πού αἱ βοήθειαι ; πού αἱ δυνάμεις τῶν ἐξωτερικῶν
 » βασιλειῶν ; ἕλα αὐτὰ ὁ καιρὸς τὰ ἀπέδειξε ψευδῆ καὶ μί-
 » ταια. Συνηθισμένος ἢ εὐγενὴς τοῦ ἀπὸ τὴν εἰς Βλαχίαν
 » διαγωγῆν του, (καθὼς ἢ μετὰ τοῦ Καρνιτζᾶ ἑπταχρόνιος
 » ἐκεῖ διατριβῆ του μαρτυρεῖ) δὲν ἐσκόπευε καὶ δὲν σκο-
 » πεῦει ἄλλο, εἰμὴ μιμούμενος τὸν τύραννον Ἄλῃ Πασίᾶν
 » νὰ φέρῃ τοῦ Μωρέως καὶ τῆς Ρούμελης τὴν ἐσωτερικὴν
 » διχόνοιαν, τὴν ἀναρχίαν, καὶ ἀκολουθῶς τὸν παντελεῖ ἄ-
 » φανισμὸν.

» Σᾶς ἐνθαρρύνει νὰ ἦσθε σταθεροὶ διὰ τὴν μελετωμένην
 » ἐκστρατείαν τοῦ Μισὴρ Βαλεσῆ Μεχμέτ Ἄλῃ Πασᾶ, καὶ
 » ἐν ᾧ θέλει νὰ συμκρύνῃ τὰς ἐναντίον Σας ἐτοιμαζομένας
 » δυνάμεις, λέγων 22 χιλιάδας μόνον προσθέτει παρακατιῶν
 » (ὡς φαίνεται εἰς τὸ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας πεπλασμένον γράμ-
 » μα του) ὅτι παξιμάδι μόνον ἐμβαρκάει 80 χιλιάδας καν-
 » τάρια, 4 μυλλιούκια τάλληρα καὶ 250 καράβια, ἐκτὸς τῶν
 » ἄλλων πολεμικῶν ἐφοδίων του. Στοχασθῆτε ἐνταῦθα τὴν
 » ἀντίφασίν του, ὅστις ἐν ᾧ συμκρύνει τὴν στρατιάν, διὰ ταῖς
 » ζωοτροφίας, κηρύττει καὶ βεβαιοῖ τὴν πληθὺν τοῦ στρα-
 » τεύματος.Ὶ Καὶ τῷ ὄντι εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Μεχμέτ Ἄλῃ
 » Πασᾶς θέλει ἐκστρατεύσει μὲ 60 χιλιάδας στράτευμα τακ-
 » τικὸν καὶ ἄτακτον, τὴν ἀπόβασιν τῶν ὀπλοίων θέλει κάμει
 » εἰς Π. Πάτρας καὶ Μοθωκίρον, ἐκτὸς τοῦ βασιλικοῦ στό-
 » λου, ὅστις ἐξῆλθεν ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν, συνιστάμενος
 » ἀπὸ 100 καράβια, ὁμοῦ δὲ καὶ ὁ Πασᾶς μὲ ἄπειρον στρά-
 » τευμ, πέρνων μεθ' αὐτοῦ καὶ τὸν Ὁμέρ πασᾶν Καστρι-
 » νὸν καὶ τὸν Πλιασαλῆν Ἰσμαῆλ Πασᾶν μὲ πολλοὺς Ἄρ-
 » θανίτας στρατιώτας.

» Ἐτῆς Στερεᾶς δὲ τὰ στρατεύματα, διοικούμενα ἀπὸ τό-
 » σους Βεζύριδας, τῶν ὀπλοίων κεφαλῆ εἶναι ὁ Σιέρ Ἀσκήρ
 » Ρούμελη Βαλεσῆς Ὁμέρ πασᾶς, συμποσοῦνται ὑπὲρ τὰς

- » 60 χιλιάδας πεζόν και ίππικόν, ἐξ ὧν τὸ περισσότερον μέρος. Ἄρβανταί. Ἐπειδὴ καὶ αἱ ἐτοιμασίαι αὐταὶ εἶναι ἀληθέσταται, μού καταλίβουσι τὴν ψυχὴν καὶ μού παριστάνουσι τὸν βέβαιον ὄλεθρον τῆς δυστυχοῦς πατρίδος μου.
- Ὅθεν, Ἄδελφοί, διὰ τὸ νὰ ἀποφύγωμεν τὸν ἐπικείμενον τοῦτον κίνδυνον, δὲν ἔμπορῶ ἄλλον τρόπον νὰ φαντασθῶ,
- παρὰ Σεῖς, οἱ Καπετανεῖοι καὶ Πρεσβύτες, καὶ ὅλος ὁ λαὸς
- » νὰ ἔχετε φυλαγμένον τὸν κύριον Μαυροκορδάτον, διότι ἡ
- εὐγενία του. θέλει σὰς χρησιμεύσει διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν Σας.
- » Μὲ τὸν κατ' αὐτὰς εἰς τὰ αὐτόθι ἐρχομὸν μου, θέλωμεν
- ἠμιλήσει περὶ πάντων προσωπικῶς, καὶ θέλωμεν παρουσιά
- κριθῆ, ποῖος ὁ ἀποστάτης καὶ ὁ ἀθῶος, ποῖος ὁ φιλόπατρις
- καὶ προδότης, ὁ φιλογενὴς καὶ ἐπίβουλος.
- Ταῦτα, Ἄδελφοί μου, πατριωτικῶς ζήλην κινούμενος, σὰς
- » γνωστοποιῶ, κρίναντες δὲ τὰς ὁρθὰς σκέψεις μου, εὗρετε τὰ σωτήρια μέσα, καὶ ἔρωσθε.

Ὁ φιλογενὴς Πατριώτης καὶ τοῦ καλοῦ ζηλωτῆς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ.

Ὁ Βαρνακιώτης λοιπὸν ἀποκεκηρυγμένος ὑπὸ τοῦ Μαυροκορδάτου, καὶ ὑπὸ τοῦ Κιουταχῆ πάντοτε ὑποβλεπόμενος καὶ μειούμενος, ἔμεινε, παρὰ τῷ Ὁμέρ Βριώνη, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς του. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ἐλληνικοῦ στασσοπέδου τὴν γενομένην μετὰ τὴν ἐν Πέτα μάχην, ὁ Ὁμέρ Βριώνης διετάχθη ὅπως εἰσβάλῃ μετὰ 12 χιλιάδων ἐμπειροπολέμων ἀλθανῶν καὶ ὑποτάξῃ τὴν Δ. Ἑλλάδα, καὶ διαβὰς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν ἄνευ ἀντιστάσεως (διευθύνοντος τὰ ἔπλα τοῦ Μαυροκορδάτου), ἐπολιόρησε τὸ Μεσολόγγιον, ὅπερ προασπασζόμενον, ὑπὸ ὀλιγωτέρων τῶν 300 ἀνδρῶν, καὶ

ἑστερημένων τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων καὶ τῆς περὶ τὸ φρού-
 ριον τάφρου μὴ οὔσης ἔντελῶς ἀνεργμένης, ἦτο ἀσθενέστα-
 τον. Ὁ Βαρνακιώτης γνωρίζων τὴν θέσιν καὶ ἀδυναμίαν τῆς
 πόλεως, καὶ προβλέπων, ὅτι αὕτη ἀφεύκτως θέλει κυριευθῆ
 μὲ τὴν πρώτην ἔφοδον, προέλαβε τὴν πτώσιν, καὶ ἔσωσε τὸν
 λαὸν αὐτῆς διὰ τοῦ ἐπομένου ἀγχινουστάτου στρατηγήματος.
 Προσελθὼν τῇ Ὁμέρ Βριώνῃ τῇ εἶπεν: « Ἄδικον καὶ ἀσύμφο-
 ρον, Βεζύρη, σοῦ εἶναι, νὰ καταστρέψῃς μίαν πόλιν, ἀνωφε-
 λῶς, ἣτις θέλει παραδοθῆ, ἐὰν ὀλίγας ἡμέρας ἀναβάλης
 τὴν κατ' αὐτῆς ἔφοδον· ἔσο βέβαιος, ὅτι ἂν ἀπομακρινθῆς
 ἔντεθῶν, καὶ δώσης καιρὸν εἰς τοὺς πολυορκουμένους νὰ
 σκεφθῶσι, θέλουσι σοῦ παραδώσῃ τὴν πόλιν, ἄνευ πολέμου
 καὶ αἱματοχυσίας ».

Ὁ Ὁμέρ Βριώνης ἐξαπατηθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων, ἀνέ-
 βαλε τὴν κατὰ τῆς πόλεως ἔφοδον, καὶ ἀποσυρθεὶς ἐστρατο-
 πέδευσεν εἰς Κριονέρι, περὶ τὰς 4 ὥρας μακρὰν τοῦ Μεσολογ-
 γίου, ἐνθα παρέμεινε χορηγήσας δεκαπενθήμερον τοῖς πολι-
 ορκουμένοις προθεσίαν, καὶ τὴν ἀπάντησιν αὐτῶν ἀναμένων.
 Ἰπέιδῃ δὲ ἐν τῇ διαστήματι τούτῃ οἱ πολιορκούμενοι ἐπικου-
 ρίας λαβόντες καὶ τὴν πόλιν ἀξιόμαχον καταστήσαντες, ἀ-
 πήντησαν ὅτι δὲν παραδίδονται, ὁ Ὁμέρ Βριώνης καλέσας τὸν
 Βαρνακιώτην τῷ ἐζήτησε λόγον διὰ τὴν ἀπάτην. Ἐκαῖνος δὲ
 ἀπολογούμενος, εἶπεν ὅτι ἀπροσδοκῆτως ἐλθόντων ξένων στρα-
 τευμάτων, οἱ πολιορκούμενοι δὲν ἠδύναντο νὰ διαπραγματευ-
 θῶσι περὶ παραδόσεως τῆς πόλεως· διατάξας δὲ ὁ Ὁμέρ Βρι-
 ώνης ἔφοδον κατὰ τῆς πόλεως καὶ ἀποτυχῶν, ἀνεχώρησε κα-
 τηχυμμένος εἰς Ἄρταν. Ἐννοήσας τότε ὁ Βαρνακιώτης ὅτι
 οἱ Τούρκοι τὸν ὑπόπτειον, ἤρξατο νὰ σκέπητε σπουδαίως πε-
 ρὶ τῆς σωτηρίας του· καὶ τῷ ὄντι ὁ Ὁμέρ Βριώνης θὰ ἐφόνευεν
 ἀμέσως τὸν τοσοῦτον αἰσχροῦς ἀπατήσαντα αὐτὸν προστατευό-

ἀξιοπρεπῶς ὑπεδέχθη καὶ περιποιήθη, ἀλλὰ καὶ παραμυθίῃσας δι' ὅσας ὑπέστη συκκοφαντίας, προγραφὰς καὶ καταδρομὰς, παρῶρμησεν αὐτὸν εἰς τὴν μετὰ ζήλου καὶ θερμότητος ἐπανάληψιν τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Πατρὸς ἀγῶνων του, ὑποσχόμενος αὐτῷ ἰσαξίας τῶν κατορθωμάτων του ἀμοιβάς.

Ὁ Κυβερνήτης ἀφηκόμενος εἰς Ἑλλάδα τῇ 8 Ἰανουαρίου 1828 εὔρε τὴν στερεὰν ἄπασαν ὑπὸ τῶν τούρκων κατέχομένην. Βουλευσάμενος δὲ ἵνα πρὶν ἢ τὸ ἐν Λονδίῳ συμβούλιον ἀποφασίσῃ περὶ τῆς τύχης τῆς Ἑλλάδος, ἐνισχύσῃ τὴν ἐκανάστασιν εἰς τὴν στερεὰν, ὅπως ἐλλόγως ὑποστηρίξῃ εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ Συμβούλιον, καὶ ἐπιτύχῃ τὴν ἐπάκτῃσιν τῶν δόξων αὐτῆς, συνέλεξε πάντας τοὺς ὑπὸ τῆς δολιότητος, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως διασπασθέντας, δυσφημισθέντας καὶ καταδιωχθέντας τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος ἀληθεῖς πατριώτας καὶ μαχίμους Ἕλληνας, ἐν οἷς βεβαίως πρῶτιστον, τὸν Βαρνακιώτην, καὶ παραμυθίῃσας καὶ ἐνθαρρύνας αὐτοὺς, τοὺς παρώτρυνεν ἵνα ἀποδυθῶσιν εἰς τὸν ἀγῶνα μετὰ ζήλου καὶ αὐταπαρνήσεως, καταδεικνύων αὐτοῖς, ὅτι μόνον διὰ τῆς ἀνδρίας καὶ ἀρετῆς θέλει οὐ μόνον σωθῆ, ἀλλὰ καὶ ἐλευθερωθῆ καὶ μεγαλυθῆ ἡ Πατρίς, καὶ διαβεβαιῶν αὐτοὺς ὅτι πρῶτιστον αὐτοῦ μέλημα ἔσται ἡ δικαίωσις τῶν ἀδικηθέντων διὰ τῆς ἀμοιβῆς καὶ βραβεύσεως τῶν ἀγῶνων των.

Ὁ Βαρνακιώτης πλήρης ἐλπίδων καὶ ἐνθουσιασμοῦ ἐκ τῶν ἀγῶνων καὶ πατριωτικῶν τοῦ Κυβερνήτου λόγων συλλέξας περὶ τοὺς 1200 ἐσύστησεν εἰς Μύτικα στρατόπεδον ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τοῦ παρχολουθήσαντος καὶ μετ' αὐτοῦ συνενωθέντος Θ. Γρίβα ὀρμώμενος, καὶ θέλον νὰ ἀπιδείξῃ εἰς τε τὸ ἔθνος καὶ τὸν ἔξω κόσμον, ὅτι ἦτο πάντι ἀθῶος καὶ ἀνώτερος τῶν ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῆς μοχθηρίας προσαφθεισῶν αὐτῷ προδοτικῶν ἰδι-

οτήτων, κινείται κατὰ τῶν κατ' ἀποσπάσματα καὶ φρουρῶν εἰς διάφορα μέρη ὑπαρχόντων 2000 τούρκων, καὶ ἐκδιώξας αὐτοὺς πανταχόθεν τοῦ Ἐηρομέρου, τοὺς ἠνάγκασε νὰ κλεισοῦσιν εἰς Καρβασαράν, ἔνθα στενῶς πολιορκήσας καὶ εἰς ἀπελπισίαν αὐτοὺς περιαγαγὼν τοὺς ἐξεβίασε νὰ παραδοθῶσι διὰ συνθήκης, τῆς ὁποίας ὁ οὐσιωδέστερος ὅρος ἦτο νὰ τοὺς ἀποστελῆ ἀβλαβεῖς εἰς Ἄρταν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν δύο ἐπιστολῶν τοῦ Δύγουστίνου Καποδιστρίου ἀπὸ 26 Μαρτίου καὶ 10 Ἀπριλίου 1829. Μετὰ ταῦτα πορευθεὶς κατὰ τῆς Βονιτζης, καὶ κυριεύσας αὐτὴν ἐπολιόρησε τὸ φρούριον· ἐπειδὴ ὁμως τοῦτο βοηθούμενον διὰ θαλάσσης ἐκ Πρεβέζης ἐφαίνετο δυσάλωτον, ὁ Βαρνακιώτης συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ Κυβερνήτου, καὶ κατορθώσας διὰ τοῦ σταλέντος στολίσκου νὰ κόψῃ καὶ τὴν ἀπὸ θαλάσσης συγκοινωνίαν τῶν πολιορκουμένων, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ τῆ παραδώσωσι τὸ φρούριον, ἐπὶ τῷ ὄρει νὰ σταλῶσιν εἰς Πρέβεζαν ἀνενόχλητοι. Ταῦτοχρόνως δὲ βλέπων ὅτι καὶ οἱ ἐν Πρεβέζῃ τούρκοι κατεῖχοντο ὑπὸ δεινοῦ φόβου, πέμψας ἄνθρωπον ἰκανὸν πρὸς τοὺς μετ' αὐτοῦ δι' ἀρχαίας φίλας συνδεδεμένους φρουράρχους τουρκαλθανοὺς Σουλεϊμὰν ἀπλάνην καὶ Κασίμ Συριάνην, τοὺς κατέχοντας τότε τὰ φρούρια τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ Παντοκράτορος, προέτεινεν αὐτοῖς νὰ τῆ παραδώσωσι τὰ φρούρια ἐπὶ ἀμοιβῇ χρημάτων, καὶ ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ μείνωσι κύριοι τῶν κτημάτων αὐτῶν, καὶ ἀνθέλωσι, νὰ προσληφθῶσιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπηρεσίαν. Ἀποδεξαμένων δὲ τῶν φρουράρχων τὰς προτάσεις, ὁ Βαρνακιώτης ἀνῆγγειλεν ἀμέσως τὴν ὑπόθεσιν τῆ Κυβερνήτῃ, ὅστις ἀνέθηκεν αὐτῇ τὴν ἄμεσον αὐτῆς ἀποπεράτωσιν. Ἄλλ' ὁ βάσκανος δαίμων ἀνέτρεψε καὶ ἐματαιώσε τοῦ Βαρνακιώτου τὰς ἐνεργείας· διότι ὁ Ριχάρδος Γ'ζοῦρτζ διορισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐν Τροιζίνι Ἐθνοσυνελεύσεως ἀρχιστράτηγος κατὰ

τὴν Στερεάν Ἰλλάδα, καὶ τοιοῦτος εἰσέτι διατελοῖν, τοῦ Κυβερνήτου μηδεμίαν ἄχρι τότε μεταρρυθμῖσιν ἐπενεγκόντος, ζηλοτυπῶν καὶ εἰς δολείας εἰσηγήσεις ὑείκων, διέταξε τὴν ἐκ τοῦ κόλπου ἀποχώρησιν τοῦ στολίσκου, δι' οὗ ὁ Βαρνακιώτης ἐμελλε νὰ καταλάβῃ καὶ τὰ φρούρια καὶ τὴν πόλιν, καὶ οὕτως ἐματαιώσε τὴν σπουδαίαν ταύτην ὑπέθεσιν.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἰς τὸ ἐν Δοιδίνῳ Συμβούλιον ἤρξατο συζητούμενον τὸ περὶ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ζήτημα, ὁ Κυβερνήτης ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τελείαν τῶν Τούρκων ἔξωσιν, διέταξε τὸν μὲν Δ. Ὑψηλάντην νῆ ἔξωσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς Ἀνατ. Ἑλλάδος, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ Αὐγουστίνον ἀπὸ τῆς Δυτικῆς. Καὶ ὁ μὲν Αὐγουστίνος πολιορκήσας καὶ κυριεύσας τὴν Ναύπακτον, παρεσκευάζετο καὶ εἰς τὴν ἀνάκτησιν τοῦ Μεσολογγίου. Ἄλλὰ τὴν ἀνάκτησιν τούτου καὶ τοῦ Αἰτωλικοῦ ἡ Θεία πρόνοια ἐπαφύλαττε, φαίνεται, τῷ ἀνδρείῳ Βαρνακιώτῃ, οἷσι ὁ Αὐγουστίνος πρὸ πάσης ἐνεργείας, ἠθέλῃσε νὰ διαπραγματευθῇ περὶ τούτου μετὰ τῶν ἐν Μεσολογγίῳ Ὀθωμανῶν, τὴν δὲ διαπραγματεύσιν ἀνέβηκε τῷ Βαρνακιώτῃ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου.

Ὁ Βαρνακιώτης ἀναλαβὼν τὴν οὕτω ἐπισήμως ἀνατεθεισὴν αὐτῷ ἐντολήν, μεταβίνει εἰς ἅγιον Σώστην καὶ ἀρχεται δραστηρίως τῆς μετὰ τῶν ἐν Μεσολογγίῳ Ὀθωμανῶν διαπραγματεύσεως, ἀφοῦ προαπέστειλε διὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Γεωργίου Κουτζούμπα ἐπιστολήν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν καὶ φρουράρχον Μουσταφᾶν Κεριτλήν, προτείνων αὐτῷ νὰ τῷ παραδώσῃ τὸ Μεσολόγγιον. Ἐν δὲ καὶ ἡ ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1829 ἐγγραφὸς τοῦ φρουράρχου ἀπάντησις ἦτο ἀποφατικῆ, ὁ Βαρνακιώτης οὔτε ἀπελπίζεται, οὔτε ἀποτρέπεται τοῦ σκοποῦ τῷ ἀλλὰ πεποιθὼς ὅτι θέλει κατορθώσει τὴν ἀνάκτησιν τοῦ Μεσολογγίου καὶ Αἰτωλικοῦ δι' ἧς ἐξή:

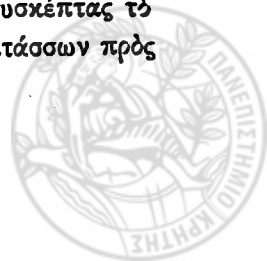
σκει ἐπὶ τῶν ὕθωμανῶν ἐπιρροῆς, ἐξακολουθεῖ συχνὴν τὴν μετὰ τοῦ Μουσταφᾶ ἀλληλογραφίαν, ὅτε μὲν διὰ μεγάλων ὑποσχέσεων, ὅτε δὲ διὰ φοβερῶν ἀπειλιῶν προσπαθῶν νὰ πείσῃ αὐτόν, εἰς τὴν τῶν ζητουμένων παράδοσιν. Ἐπειδὴ δὲ συγχρόνως ἐφθασεν εἰς τὸν λιμένα ἅγιον Σώστην καὶ ὁ πληρεξούσιος ἐπὶ τοῦ δικρότου, «ἡ Ἑλλάς» καὶ 500 Ἑλληνες μετὰ ἱππικοῦ ἔξωθεν τοῦ Μεσολογγίου, ὁ ὀθωμανὸς φρούραρχος ἀναγκάζεται νὰ ἀρχίσῃ τὴν μετὰ τοῦ Βαρνακιώτου τὴν ἐν λόγῳ διαπραγμάτευσιν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐπέκειτο καὶ ἡ περὶ Ἑλλάδος τοῦ ἐν Λονδίῳ Συμβουλίου ἀπόφασις, καθ' ἣν ἡ μὲν Πελοπόννησος ἀνεγνωρίζετο ὡς Ἑγεμονία τῆς Σουλτάνῃ ὑποτελής, ἡ δὲ Στερεὰ ἔμενε ὁσὺλῃ. . . . Πρὸς πραγματοποίησιν δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἀπεστάλη καὶ μοῖρα ναυτικῆ ὑπὸ τὸν Ἄγγλον Σπέντζερ, ὅστις καταχθεὶς εἰς Πρέβεζαν ἐξεδίωξε τὰ περιπλέοντα τὰ παράλια ταύτης καὶ τῆς Ἀκαρνανίας ὑπὸ τὸν ὑποναύαρχον Ἀντώνιον Κριεζτὴν Ἑλληνικὰ πλοῖα. Πληροφορηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ ἐν Πρεβέζῃ Ἄγγλου ὑποπροξένου Μέγερ, ὅτι ἂν δὲν σπεύσῃ νὰ λύσῃ τὸν ἀποκλεισμόν, τὸ Μεσολόγγιον κινδυνεύει νὰ παραδοθῇ, ἀπεφάσισε πάραυτα νὰ ἐκπλεύσῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μὴ ἐναντίος ἄνεμος παρακωλύσῃ τὴν ἐγκαιρον ἀφίξίν του, ὁ Μέγερ τὸν ἐφωδίασε μὲ γράμματα, ἅτινα ἐν τιαυτῇ περιστάσει ἐμελλε νὰ ἀποστείλῃ διὰ ξηρᾶς εἰς Μεσολόγγιον, πρὸς ταχείαν εἰδοποίησιν τῶν Τούρκων, καὶ πρόληψιν παντὸς δυναμένου νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν παράδοσιν τοῦ Μεσολογγίου. Ἐπειδὴ δὲ πράγματι ὁ Σπέντζερ ἐβιάσθη ὑπ' ἐναντίων ἀνέμων νὰ προσορμισθῇ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀκαρνανίας παρὰ τῇ Νήσῳ Πιερταλά, ἀπέστειλε καταπειγόντως διὰ τοῦ πεζοδρόμιου Σιάθη Τζανάκη τὰς πρὸς τοὺς Τούρκους τοῦ Μέγερ ἐπιστολάς· ἀλλ'

ὁ πεζοδρόμος φθάσας εἰς τὸν Ἀχελῶν, δὲν ἠδυνήθη νὰ διέλθῃ αὐτὸν ἐν πλημμύρᾳ ὄντα, καὶ οὕτως οἱ Τούρκοι δὲν ἔλαβον ἐγκαίρως τὴν εἶδησιν ταύτην. Ὁ Σπέντζερ μετὰ διήμερον ἐν Πεταλᾶ διαμονὴν, κατευασθεΐσῃς τῆς τρικυμίας ἀναχοεῖς κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα «ἁγίον Σώστην». φρονῶν δὲ ὅτι οἱ Τούρκοι ἐγίνωσκον ἐκ τῶν προαποσταλειῶν, ἀλλὰ μὴ ληφθεῖσῶν, ἐπιστολῶν τὸ ποιητέον, δὲν διέταξεν ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ τῆν ἄμεσον τοῦ ἀποκλεισμοῦ διάλυσιν, ἀλλ' ἠρκέσθη μόνον εἰς τὸ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ἀποκλειστὰς ὅτι ὀφείλουσι νὰ ἀναχωρήσωσι, βέβαιος ὢν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐκπληττόμενοι ἐκ τῆς ἰσχύος τῆς Ἀγγλίας, τῆς δι' αὐτοῦ παρισταμένης, ἤθελον θεωρήσει τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ ὡς νόμον, καὶ ἤθελον ἐκτελέσει αὐτὴν ἀνευ ἀντιλογίας ἢ ἀναβολῆς. Καὶ τῇ ὄντι οἱ Ἕλληνες ἐκπλαγέντες διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀγγλικὴν ἐντολὴν, ἐθεώρησαν πάσας τὰς περὶ ἀνακτήσεως τοῦ Μεσολογγίου ἐλπίδας τῶν ματαιωθείσας. Ἐπομένως ὁ πληρεξούσιος τοῦ Κυβερνήτου Αὐγουστῖνος Καποδίστριας, ὁ Ναύαρχος Κιαούλης, καὶ ὁ Στρατηγὸς Βαρνακιώτης συνῆλθον ἐπὶ τοῦ δικρότου «ἡ Ἑλλάς» ὅπως σκεφθῶσι περὶ τοῦ ποιητέου. Ἐν ᾧ δὲ σκεπτόμενοι διηπόρουν, ὁ Βαρνακιώτης ὑπέβαλε πρότασιν, δεικνύουσαν οὐ μόνον τὴν ἔκτακτον νοσημοσύνην, ἀλλὰ καὶ τὴν μεγίστην καὶ εἰλικρινῆ αὐτοῦ αὐταπάρνησιν, ἥτοι, ὡς ὑπ' ἀνωτέρας τινος Δυνάμεως ἐμπνεόμενος, προὔτεινε νὰ φροντίσωσι πῶς νὰ ἀναβάλωσι τὴν λύσιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐπὶ 24 μόνον ὥρας, ὑποσχόμενος, ὅτι ἂν κατορθώσωσι τοῦτο, ἀφεύκτως θέλει ἀνακτῆσαι τὸ Μεσολόγγιον καὶ Διτωλικὸν, τὰ δύο ταῦτα τῆς Ἑλλάδος οὐραϊβία.

Ἄφου δὲ ὑπέδειξε καὶ τὸ μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀναβολῆς, καὶ ἀνέπτυξε πρὸς τοὺς ἐκπεπληγμένους συσκέπτας τὸ τολμηρὸν καὶ κινδυνωδέστατον σχέδιόν του, ἀντιτάσων πρὸς

πάντας τοὺς ἐνδιασμοὺς αὐτῶν τὴν πεποίθησίν του περὶ τῆς ἐπιτυχίας, καὶ ὁ Μιαούλης ἀποσταλεὶς πρὸς τὸν Σπέντζερ ἐπέτυχε τὴν ζητουμένην εἰκοσιτετράωρον ἀναβολὴν τῆς λύσεως τῆς πολιορκίας, ὁ Βαρνακιώτης ζητήσας νὰ ἐξασφαλισθῶσι πᾶσαι αἱ πρὸς τὸ Μεσολόγγιον δίοδοι, διὰ νὰ μὴ πληροφορηθῶσι οἱ Τούρκοι τὰ διατρέχοντα, ἀφοῦ τῇ αἰτήσῃ του συνετάχθη ἡ συνθήκη κατὰ τοὺς συμφωνηθέντας ἤδη ὅρους, λαθῶν ταύτην, καὶ παραλαβὼν καὶ τὸν Ἰωάννην Παππαρηγόπουλον ὡς συμπληρεξούσιον, μετέβη εἰς Μεσολόγγιον, ἀφήσας τὸν Αὐγουστίνον καὶ Μιαούλην ἀποροῦντας καὶ θαυμάζοντας διὰ τὴν τόλμην του, καὶ μὴ δυναμένους νὰ πεισθῶσιν, ὅτι οὗτος ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν θέλει κατορθώσῃ νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τοῦ Μουσταφᾶ, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ Μεσολόγγιον καὶ Αἰτωλικὸν ὑπὸ τὰ πυροβόλα τοῦ Σπέντζερ, χωρὶς νὰ διατρέξῃ τὸν ἔσχατον κίνδυνον, εἰς τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων εὐρισκόμενος.

Προσελθὼν δὲ καὶ πρὸς τὸν Μουσταφᾶν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ Τουρκαλθανοὺς ἀποτεινόμενος παριστᾶ εἰς αὐτοὺς, ὅτι διατρέχουσι μέγαν κίνδυνον, ἂν δὲν σκεφθῶσιν ὠρίμως ὅτι πᾶσα προτεινομένη νῦν αὐτοῖς ὠφέλιμος συνθήκη θέλει διακοπῆ, καὶ ἀρχίσῃ δεινὸς καὶ καταστρεπτικὸς πόλεμος, καὶ ὅτι πλὴν τοῦ Ἑλλ. στόλου κατέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἡ ἀγγλικὴ φρεγάτα Μεδχασκῆρα μετ' ἀποβατικῆς στρατοῦ, ἵνα βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ κυριεύσῃ τὸ Μεσολόγγιον, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν σπεύσουσι νὰ ὑπογράψωσι τὴν συνθήκην. δυνάμει τῶν ὅρων τῆς ὁποίας τὸ μὲν Μεσολόγγιον καὶ Αἰτωλικὸν ἀπελευθεροῦνται, αὐτοὶ δὲ μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἀνεχώρουν ἐκείθεν σῶα καὶ ἀβλαβεῖς εἰς Πρέβεζαν. Ὁ Μουσταφᾶς καὶ οἱ ὑπ' οὐτῶν Σωματάρχαι Τουρκαλθανοὶ, ἐπειδὴ ἠγγέλουσι ὅλως τὰ ἔξω διατρέ-

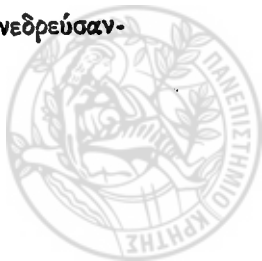
χοντα φοβηθέντες και πιστεύσαντε: τὸν ὑπὸ τοῦ Βαρνακιώ-
του ἐπαπειλούμενον μέγαν κίνδυνον, ὑπέγραψαν τὴν συνθή-
κην, ζητήσαντες πρὸς ἀσφάλειαν ὁμίλους τὸν Βαρνακιώτην
ὑπόχρεων νὰ τοὺς συνοδεύσῃ μέχρι Πούντας τῆς Πρεβέζης,
καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Μιαούλη, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁμως παρέστη εἰς
τὸν Μουσταφᾶ ὁ Κλέανδρος Φερεντίνος Μεσολογγίτης.

Ἄμα τῆς συνθήκης ὑπογραφείσης, καταλαβὼν διὰ τοῦ ἔξω-
θεν τοῦ φρουρίου πεντακοσιάρχου Βερρῆ τὰς πύλας αὐτοῦ,
μηνύων εἰς τὸν Πληρεξούσιον καὶ τὸν Μιαούλην ἔν' ἀποστεί-
λωσι τάχιστα πάσας τὰς ἐν τῇ λιμένι πάσσαρας εἰς τὴν πόλιν,
ὅπως ἐπιβιβάσῃ εἰς αὐτὰς τὰ χαρέμια, ἄτινα, κατὰ τὴν συν-
θήκην, ὄφειλον νὰ μεταφέρωσι διὰ θαλάσσης, καὶ διὰ πλοίων
Ἑλληνικῶν, εἰς Πρέβεζαν, κατέσχε δὲ ὑποχειρῶς τοὺς
Τούρκους πρὸς ἐξασφάλειαν τῆς συνθήκης κατὰ πάσης παλι-
κρίας ἢ ἐναντιότητος. Λαβὼν δὲ καὶ διαταγὴν τοῦ Μουστα-
φᾶ πρὸς τὸν ἐν Αἰτωλικῇ ὑποφρουράρχον Φετάγαν, ἀμέσως
μεταβαίνει εἰς Αἰτωλικὸν, καὶ ἀφοῦ συμπεριέλαβεν ἐν τῇ συν-
θήκῃ καὶ τοὺς αὐτοὶ Τούρκους διὰ τῆς προσυπογραφῆς καὶ
τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν, ἀπέστειλε πάραυτα τὴν συνθήκην πρὸς
τὸν πληρεξούσιον, ὅπως χρησιμοποίησῃ αὐτὴν εἰς τὴν μετὰ
τοῦ Σπέντζερ, μετὰ τὴν λήξιν τῆς δοθείσης ὑπ' ἐκείνου εικοσι-
τετραώρου προθεσμίας, συνέντευξίν του. Ὁ δὲ Σπέντζερ ἀκού-
σας, ἀπροδοκῆτως, καὶ βεβαιωθείς παρὰ τοῦ Πληρεξουσίου,
ὅτι τὸ Μεσολόγγιον καὶ Αἰτωλικὸν διὰ συνθήκης ὑπὸ τῶν
Τούρκων παραδοθέντα εὐρίσκοντο ἤδη ὑπὸ τὴν κατοχὴν
τῶν Ἑλλήνων, ἐξεπλάγη μὲν μεγάλως, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ
μεταβάλῃ τὰ γενόμενα, ἀνεχώρησε πλήρης ὕργης καὶ ἀγα-
νακτίσεως.

Τούτων γενομένων, οὐδὲν ὑπελείπετο τῇ Βαρνακιώτῃ, ἢ
ἀποπλεόντων ἤδη διὰ θαλάσσης τῶν χαρεμίων, νὰ συνο-
δεύσῃ τοὺς ὀθωμανοὺς μετὰ τῶν ἀρχηγῶν των διὰ ξηρᾶς

εἰς πούνταν φθάσαντες δὲ εἰς Γουρτζᾶ χωρίον παρὰ τὸν Ἀχελῶν κείμενον, συνήντησαν τὸν προαποσταλέντα πεζοδρομόμον, ὅστις προσελθὼν ἐνεχείρισε τῷ Μουσταφᾶ τὰς ἐπιστολάς, δι' ὧν εἰδοποιεῖτο, ὅτι ἐντὸς ἑλίγου θέλει καταπλεύσει ὁ ἄγγλος Σπέντζερ, καὶ θέλει διαλύσει τὴν πολιορκίαν. Ὁ Μουσταφᾶς ἀναγνοὺς τὰς ἐπιστολάς, ἤψατο τοῦ πάγωνος, καὶ καλέσας τὸν Βαρνακιώτην τῷ εἶπε «Μὲ ἠπάτησες καπετὰν Γεωργάκη, καὶ παρέδωκα τὸ Μεσολόγγι· ἐγὼ πλέον δὲν ἔχω ζωὴν ἀπὸ τὸν Ρούμελη.» Ὁ δὲ Βαρνακιώτης ἀπάθειαν καὶ ἀταραξίαν προσποιούμενος διεβεβαίωτο τὸν Μουσταφᾶν, ὅτι τὰ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἦσαν ψεῦδη, καὶ πλαστοὶ εἰδήσεις, προερχόμεναι ὑπὸ τῶν φράγκων, οἵτινες δὲν εἶναι φίλοι τῶν τούρκων εἰλικρινεῖς, ἀλλ' ἐπαυμοῦν πάντοτε τὸν ἄλθρον καὶ τὴν καταστροφὴν των. Ὁ δὲ Μουσταφᾶς καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν, καίτοι κατανοήσαντες τὴν ἀπάτην των, ὑπέκρινοντες ὁμῶς εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ τὸν φόβον, διότι αὐτοὶ μὲν περιεκυκλοῦντο ἤδη ὑπὸ ἑλλ. στρατῶν, τὰ δὲ χαρέμιά των εὗρισκοντο ἐντὸς ἑλλ. πλοίων, πρὸς ἐπειρήθησαν ὅτι ἀπεδέχοντο τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Βαρνακιώτου καὶ ὑπεκρίνοντο φίλαν πρὸς αὐτόν· ἀλλὰ παρὰ τὴν συνθήκην ἀπεράσισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἄρταν. Ὅτε δὲ τὴν πρὸς Ἄρταν τραπέντες ἐφθασαν εἰς τὴν θέαν Λάσπη ὁ Βαρνακιώτης δι' ἐπιστολῶν τῆς Συζύγου του καὶ τοῦ Γαρδικιώτου Γρίβα, στενοῦ φίλου του, ὅστις συνεστράτευε τότε μετὰ τῶν ὑπὸ τὸν ἀρχιστράτηγον Ριχάρδον Τζούρτζ Σωμάτων, εἰδοποιεῖται, ὅτι ὁ ἀρχιστράτηγος, εἴτε διότι ἐφθόνη αὐτὸν διὰ τὴν ἔντεχον καὶ ἀναίμακτον τοῦ Μεσολογγίου καὶ Αἰτωλικοῦ ἀνάκτησιν, εἴτε διότι ἄγγλος ὢν ὤφειλε νὰ συμμορφῶται πρὸς τὴν ἀγγλικὴν πολιτικὴν ἐν τῇ Ἑλλ. ὑπηρεσίᾳ διατελῶν, ἐπεμψε λάθρα Σῶμα Σουλιωτῶν μὲ ἐντολὴν νὰ προκαταλάβῃ τὴν θέσιν δι' ἧς ἐμελλον νὰ διαβῶσιν οἱ εἰς Ἄρταν μετ' αὐτοῦ πορευόμενοι Γούρκα, καὶ ἐνεδρεύσαν-

τες ἐκεῖ, νὰ τοὺς προσβάλωσι διερχομένους ἀνυπέπτως καὶ νὰ τοὺς φονεύσωσι. Ἐκπλαγεῖς δὲ διὰ τὸ χαλκευθὲν τοσοῦτον ἄνανδρον καὶ φρικτὸν τοῦτο κακούργημα ἠλλοιώθη τὴν ὄψιν.

Πρὸς δὲ τὸν Μουσταφᾶν ἐπερωτῶντι τὸ αἴτιον, εἰς ἑαυτὸν συνελθὼν εἶπε. « ἔχω δίκαιον νὰ λυπῶμαι καὶ νὰ ἀνησυχῶ διότι μὲ γράφουν, ὅτι ἡ σύζυγός μου κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ. » Ἐνῆ δὲ ὁ Μουσταφᾶς προσεπάθει νὰ τὸν παρηγορήσῃ. . . . ὁ Βαρνακιώτης σκεφθεὶς, ὅτι οὐ μόνον ἀδύνατος καὶ ἐπικίνδυνος ἀλλὰ καὶ παράσπονδος καλίστατο ἢ εἰς Ἄρταν τῶν Τούρκων κάθοδος, καὶ οὐ γνωρίζων ἤδη τὸ χαλκευθὲν κακούργημα, καλίστατο ὑπόλογος ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἂν δὲν προὔνοιε περὶ τῆς σωτηρίας ἑαυτοῦ καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ὀδηγουμένων, ἐν προσποιήσῃ ἄκρα εἶπε πρὸς τὸν Μουσταφᾶν ἀποτεινόμενος. « Ἄς ἀφήσωμεν τὰ περὶ τῆς συζύγου μου, ἐλπίζοντες, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει τὴν σώσει, καὶ ἄς σκεφθῶμεν περὶ ἡμῶν αὐτῶν, ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβῶμεν ἀσφαλέστεροι, καὶ ἀβλαβέστεροι, εἰς τὴν Ἄρταν ἢ εἰς τὴν Πρέβεζαν; Τὸ ἐπ' ἐμοί, ἐπειδὴ κατὰ τὴν συνθήκην ὀφείλω νὰ σᾶς ὀδηγήσω εἰς Πρέβεζαν, ὅπερ θεωρῶ καὶ ἀσφαλέστερον, ἐὰν δὲ, ὁ μὴ γένοιτο, κατὰ τὴν εἰς Ἄρταν πορείαν μᾶς συμῆ ἀπροόπτως ἀπευκταῖόν τι, καλίσταμαι ὑπόλογος ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς συνειδήσεώς μου, ὡς παρὰ τὴν συνθήκην ἐνεργήσας, θεωρῶ δίκαιον καὶ καθήκον μου νὰ σᾶς παρακινήσω, καὶ νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς συνθήκης. Οἱ δὲ τούρκοι, εἴτε παιζθέντες εἰς τοὺς λόγους τοῦ στρατηγοῦ, εἴτε ὑποπτευσάντες ἐχθρικὴν τινα ἐνέργειαν παρὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ἀπεδέξαντο τὴν πρότασίν του καὶ τραπέντες πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἀπέφυγον τὴν ἐνεδραν.

Πρὶν ἢ δὲ φθάσωσιν εἰς τὴν Πούνταν, ὁ Βαρνακιώτης ἔχων κατὰ νοῦν πάντοτε τὸν κίνδυνον ὃν ἤθελε διατρέξει παρὰ τῶν ἐξαπατηθέντων τούρκων, ἅμα ἤθελον ἐξασφαλίσαι ἑαυτοῦ καὶ

τὰ χαρέμιά των, καὶ μὴ θέλων νὰ δραπετεύσῃ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου καὶ σωτηρίαν του, ἔπεμψε πιστὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν ἔξωθεν τῆς Βονίτζης μετὰ μιᾶς χιλιαρχίας σταθμεύοντα χιλίαρχον Νικηταρᾶν Σταματελόπουλον, παραγγέλλων αὐτῷ ἵνα προκαταλαβὼν τὴν πορείαν τῶν ὀθωμανῶν, ἀπαιτήσῃ ἀπ' αὐτῶν τὸν Βαρνακιώτην. Ὁ δὲ χιλίαρχος τὴν φιλικὴν ταύτην παραγγελίαν ἐκτελῶν, ἅμα πλησιάσαντας τοὺς τούρκους εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένας θέσεις, ἔπεμψε πρὸς αὐτοὺς δύο ἀξιωματικούς του καὶ ἐζήτησε τὸν Βαρνακιώτην, ἀπαρνηθέντων δὲ τῶν τούρκων, ἐπὶ τῇ λόγῳ, ὅτι, κατὰ τὴν συνθήκην ὁ Στρατηγὸς ὤφειλε νὰ τοὺς συνοδεύσῃ χάριν ἀσφαλείας μέχρι τοῦ τουρκικοῦ ἐδάφους, ὁ χιλίαρχος ἐπικυανέμψας τοὺς αὐτοὺς ἀξιωματικούς ἐζήτησε νὰ τῷ παραδώσῃ τὸν στρατηγὸν, ὑποσχόμενος, ὅτι αὐτὸς ἀναλαμβάνει τὴν περαιτέρω ἐξασφάλισίν των, καὶ ἀπειλῶν ὅτι ἐν περιπτώσει νέας ἀρνήσεως αὐτῶν θέλει μεταχειρισθῆ τὴν βίαν, καὶ οὕτως, οἱ τούρκοι ἐκβιασθέντες ἀφήκαν ἐλεύθερον τὸν Βαρνακιώτην νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Νικηταρᾶ, αὐτοὶ δὲ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ χιλιαρχοῦ ἀγίκοντο ἀβλαβεῖς εἰς Πούνταν, καὶ ἐκεῖθεν μετέβησαν εἰς Πρέβεζαν.

Οὕτω λοιπὸν ὁ ἀγχινοῦστατος, ἀληθῶς φιλόπατρις καὶ ἀτρόμητος Βαρνακιώτης ματαιωθείσης ὑπὸ τοῦ πλημμυρῶσαντος Ἀχελώου τῆς ἐγκαίρου ἀπύξεως τῶν ἐπιτολῶν τοῦ Ἄγγλου Προξένου Μέγερ, ἐξαπατήσας διὰ τοῦ τολμηροῦ καὶ σπουδεοτάτου στρατηγῆματός του τὸν ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἀποσταλέντα πρὸς διάλυσιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ Σπέντζερ κατασχῶν διὰ τῶν τὰς διόδους φυλαττόντων ἑλλήνων τὴν πρὸς τοὺς πολιορκουμένους ὑπ' αὐτοῦ νυκτὸς μετὰ τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων πεμφθεῖσαν «Πάσαραν», καὶ τοὺς τούρκους ἐκφοβίσας διὰ τῆς ἐντέχνου τῶν διατρεχόντων δαστροφῆς, ἀπέ-

σπασεν ἀπὸ τῶν ἐνύχων αὐτῶν τό τε Μεσολόγγιον καὶ Αἰτωλικόν, ἀπήλλαξε μυριάδας ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ βεβαίου θανάτου καὶ διὰ τοῦ γεγονότος τούτου παρέσχε σπουδαίαν ἀφορμὴν εἰς τὸ ἐν Δονδίνῳ Συμβούλιον πρὸς νέαν περὶ τῆς τύχης τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος διάσκεψιν. Διότι τῇ ὄντι ἄνευ τοῦ γεγονότος τούτου. λίαν ἀμφίβολος καθίστατο ἡ περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς κρίσις τοῦ Συμβουλίου.

Καὶ τοιαῦτα μὲν εἶ κατὰ τὸν Βαρνακιώτην ὅσον ἐνεστὶν ἡμῖν περιληπτικῶς, κατὰ τὴν ἐπίσημον καὶ ἐν στρατιωτικῇ τιμῇ ὁμολογίαν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ, Κάρπου Παπαδοπούλου, ὅστις στρατιωτικὸς ὢν καὶ τοῦ ἀγῶνος συμμετοχὸς, εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐγίνωσκε τὰ πράγματα, καθὸ αὐτήκοος καὶ αὐτόπτης μῆρτυς αὐτῶν γινόμενος, καὶ ὅστις περὶ τὰ ἔσχατα τοῦβίου διατελῶν, καὶ εἰς τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως ὑπεύθυνος ἐδημοσίευσεν τὰ πάντα καὶ διὰ στρατιωτικῆς ἀκριβείας καὶ ἀπροσωποληψίας πρὸς θρίαμβον τῆς ἀληθείας. Διὰ τί δὲ πάντα μὲν τὰ κατὰ τὸν πρωταθλητὴν Βαρνακιώτην ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τὸν παχὺν τῆς σιωπῆς πέπλον, αὐτὸς δὲ προεγράφη ὡς προδότης, καὶ ὡς τοιοῦτος αὐδαμοῦ τῆς ἰστορίας, ἣ ἐν παρίσθῃ καὶ ἐν ἄλλῃ περιφρονήσει ἐνίοτε ἀναφέρεται, θέλω σὺν ἰσῆσιν οἱ φίλοι ἀναγνώσται εἰς τὰ περὶ Α. Μαυροκορδάτου κατωτέρω ἐκτεθεισόμενα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Είμεθα βέβαιοι, και οὐδὲως ἀμφιδάλλομεν, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν γινώσκουσι κάλλιστα τὰ κατὰ τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρῶνην, τὸν περὶφημον τοῦτον Γέροντα τοῦ Μωριᾶ, καὶ οὐδεμᾶς χρήζουσι περὶ τῶν κατ' αὐτὸν ἀφηγήσεως. Ἐπειδὴ ὁμως ἐνδεχόμενον νὰ ὑπάρχωσι μετὰ αὐτῶν καὶ ἄνδρες ἐν πάσῃ ἀγνοίᾳ περὶ τῶν κατὰ τὸν φοβερὸν τοῦτον πολέμιον τῶν Τούρκων διατελοῦντες, χάριν τούτων καὶ μόνων, προστίθεμεν τὰς συνοπτικὰς καὶ ὅσον ἐνεσι πλήρεις περὶ αὐτοῦ βιογραφικὰς εἰδήσεις.

Κωνσταντῖνος ὁ Κολοκοτρῶτης ὁ πατὴρ τοῦ Θεοδώρου, ἦτο δημότης Ἀρκαδίας· ὑπῆρξε δὲ αἰείποτε φοβερὸς διώκτης τῶν Τούρκων καὶ πολέμιος. Κατὰ τὸ 1770 ἡ σύζυγός του ἔγγυος ἀκολουθοῦσα αὐτὸν ὑπὸ τῶν Τούρκων καταδικώμενη, ἐγέννησε τὸν Θεόδωρον ὑπὸ σκιὰν δένδρου, εἰς τὸ Ραμιδοῦν τῆς Μεσσηνίας. Αἱ σκληραὶ δοκιμασίαι καὶ αἱ κακουχίαι, εἰς ἃς ὁ Θεόδωρος ὑπεβλήθη ἅμα γεννηθεὶς τοσοῦτον ρωμαλέον καὶ ἀτρόμητον κατέστησεν αὐτὸν, ὥστε ὅτε τῇ 1785, ὁ πατὴρ του ἐφονεύθη ἐν πεισματωδεστάτῃ τινὶ κατὰ τῶν τούρκων μάχῃ, οἱ συναγωνισταὶ, καὶ τὰ παληκάρια οὕτως εἶπεῖν αὐτοῦ, ἐξέλεξαν ὡς ἀρχηγόν τιν τὸν Θεόδωρον, καίτοι δεκαπενταετῆ ὄντα τὴν ἡλικίαν. Ὁ νέος κλέφτης, τοσοῦτον τρόμον ἐνεποίησεν εἰς τοὺς τούρκους, ὥστε οὗτοι τὴν ἀλωπεκὴν περιβληθέντες τῇ προσήνεγκον ἀρματωλίκι, ἐπιφυλασσόμενοι ἵνα καταστρέψωσιν αὐτὸν, ἅμα δυνηθῶσι. Μετ' οὗ πάλυ δὲ καταλλήλου εὐκαιρίας τυχόντες ἐπολέμησαν αὐτὸν, ἀλλ' ὁ γενναῖος κλέφτης, ὅστις οὕτε ἐπιτησοε πρὸ τῶν τούρκων, οὕτε ἀπεδείλια πρὸ οὐδεμίποτε κινδύνου, ἀφού ἐπολέμησεν ὡς ἤρως τοὺς πολιορκήσαντας αὐτὸν, τοσοῦτον ἐξέπληξεν αὐτούς, ὥστε διήλθε δι' αὐτῶν ξιφῆρης, καὶ ὄλω· ἀ·ενόχλητος. Κατόπιν δὲ πάντοτε ὑπὸ τῶν τούρκων καταδικώμενος, καὶ πάντοτε γενναίως πολεμῶν καὶ ἀποδεκατίζων αὐτούς, περιεπλανήθη εἰς ἔρη, εἰς κιλίβδας, καὶ σπύλαα, διαλαθὼν τ.ὺς διώκτας του κατέφυγεν εἰς τὴν Ζάκυνθον.

Ἐν Ζακύνθῳ, ἀπαντήσας τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἀλλῆ Πασᾶ καταδικω-

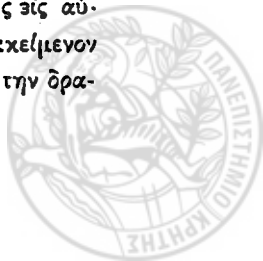
χθέντας Ρουμελιώτας, συνεσκέπτετο μετ' αὐτῶν περὶ τῆς Πατρίδος. Καὶ ἤτο μὲν ἦδη ἐν Ἰακύνθῳ ἀσφαλῆς καὶ παντὸς κινδύνου ἐκτός· ἀλλ' ἀκούων τὰ βιάσανα καὶ τοὺς φόνους τῶν ἀδελφῶν του, καὶ μὴ ὑποφέρων νὰ ζῆ μακρὰν αὐτῶν, ἐπανῆλθεν εἰς Πελοπόννησον. Χίλιοι τούρκοι ἅμα μαθόντες τὴν ἐπάνοδόν του τὸν ἐπολιόρκησαν, ἀλλ' ὁ Κολοκοτρώνης λαβὼν εἰς τὰς σι.δαρὰς χεῖράς του τὸ τουρκοφόνον ξίφος του διέσχισεν αὐτοὺς καὶ διεσώθη· διωκόμενος δὲ ὑπὸ τῶν ἀμειλίχτων καὶ αἰμοδόρων τούρκων, περιῆλθε πᾶσαν τὴν Χερσόνησον, καὶ ἰδίους ποσὶν ἐδάδισε, καὶ ἰδίους ὄμμασι τότε ἐγνώρισε πάντα τὰ σπήλαια, πάντας τοὺς κρύπτας, πᾶσας τὰς ἀτραπούς καὶ τὰς στρατηγικὰς αὐτῆς θέσεις· κατόπιν μετέβη εἰς τὴν Κέρκυραν, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ βλάβῃ τοὺς τούρκους κατὰ ξηρὰν. ἐγένετο πειρατῆς, ἀλλ' ἐν Ἄθῳ ἐνθα εἶχε καταδιώξει τὰ τουρκικὰ πλοῖα, πολιορκηθεὶς ἐκινδύνευσεν νὰ ζωγρηθῆ, ἐσώθη δὲ διὰ τῆς τόλμης του καὶ ἐπέρασεν εἰς Σχίαθον, ὅθεν ἐπανῆλθεν αὐθὺς εἰς τὴν Ἐπτανήσον, καὶ ταχθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τότε πρωστειτουμένων τῆν Ἐπτανήσον Ἀγγλων, ἐγνώρισε τὸν φιλέλληνα στρατηγὸν Τζουρτζετ καὶ τὸν Μάρκον Μπότσαρη, μεθ' οὗ ἐγειναν ἀδελφοποιοί.

Ὁ Κολοκοτρώνης κατηχηθεὶς ἐν Ἰακύνθῳ ὑπὸ τῆς φιλικῆς Ἐταιρίας, ἤρξατο ἀμέσως κατήχων καὶ ἄλλους καὶ πρὸ πάντων Ψαριανούς καὶ Ὑδραίους πλοίαρχους. Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1821 ἐκ Ἰακύνθου μετέβη εἰς τὴν Μάνην, τὸν δὲ Μάρτιον μετὰ τοῦ Πετρόμπεη μετέβησαν εἰς Καλάμας, ἐξήγειραν τὸν λαὸν εἰς ἐπαναστάσιν, καὶ ὑπέταξαν τοὺς αὐτοὺς Τούρκους. Ἐκείθεν μετέβη εἰς Ἀρκαδίαν, ὅτε καὶ διαδοθείσης πενταχοῦ τῆς χερσονήσου τῆς ἐπανάστασεως, οἱ Τούρκοι ἐκλείσθησαν εἰς τὰ φρούρια. Ὁ Κολοκοτρώνης ἐσκόπει νὰ πολιορκήσῃ τὴν Τρίπολιν· ἂν δὲ καὶ ἐβλεπεν ὅτι οἱ χωρικοὶ κατεπτοίμενοι ἐκ τῆς δουλείας ἐτρεμνὸν εἰς τὴν ἴκν των Τούρκων, καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Καρυταίνης τὸν ἐγκατέλιπον, δὲν ἐγκατέλιπον ἑμῶς τὸ σχέδιόν του· ἀλλὰ νέον στρατὸν συναθροίσας, καὶ ὑποβαλὼν αὐτὸν εἰς τὴν πειθαρχίαν, ἔδραμε εἰς Βαλτέτζ', ἐνθα ἐπολιορκούνητο οἱ ὑπὸ τὸν Κυριακούλην Μαυρομηχάλην Ἑλληνας ὑπὸ 13 χιλιάδ. Τούρκων διὰ τοῦ τολμηροῦ δὲ καὶ γενναίου ἀπὸ τοῦ βράχου γνωστοῦ στρατηγήματός του ἐξεφύδησε καὶ ἠνάγκασε τοὺς Τούρκους

νά φύγωσι, και εισήλθε μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν εἰς Βαλτέτζι, ἄγγελος τῆς σιιτηρίας και τῆς νίκης (12-13 Μαΐου 1821.)

Ἡ κυριευσὶς τοῦ Βαλτετζίου εὐχαρίστησε μὲν τὸν Κολοκοτρώνην, ἀλλ' οὐδὲως ἱκανοποίησεν αὐτόν. Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ἦτο νὰ κυριεύσῃ τὴν Τρίπολιν, ἣτις ἦτο ἡ Πρωτεύουσα τῆς Χερσονήσου, τὸ κέντρον τῶν Τουρκικῶν ἐνεργειῶν, και ἐν ἣ εὐρίσκοντο οἱ ἰσχυρότατοι και πλουσιώτατοι Τούρκοι, διὸ και εἰς ταύτην ἐπέστησεν ἀπασαν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Ἐπὶ τέλους προσβαλὼν περὶ τὴν τιφρον Γράναν τοὺς ἐξελοθέντας Τούρκους, και κατατροπώσας αὐτοὺς ἐξηνάγκασε τοὺς ἐν τῇ πόλει νὰ παραδοῦσιν τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1821. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐθαυμάσθη και ὑπ' αὐτῶν τῶν Τούρκων οὐ μόνον ἡ ἀνδρία, ἀλλὰ και ἡ εὐγένεια, ἡ γενναιοφυχία και ἡ μεγαλεψυχία τοῦ Κολοκοτρώνη διότι σώσας και περιθάλψας τὰ χαρῆμα τῷ Χουροίτ πασᾶ και τοὺς ἐπισήμους Ὅθωμανοὺς, και προστατεύσας και ἀποστείλας ἀσφαλῶς εἰς Ἄρτιαν, μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας του ζωῆς, τοὺς Τουργκαλθανοὺς, πολλὰ κηδόνια ἀμύθητου θησαυροῦ πλήρη ἀποκομίζοντας, ἐξηνάγκασε τοὺς Τούρκους νὰ ἔμολογῶσιν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐπαναστατήσαντες ἐπιδιώκουσιν οὐχὶ σφαγὰς, δειώσεις, και ἀτιμώσεις, ἀλλὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας και τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων των, ἐντεῦθεν μετέβη εἰς Πάτρας· ἀλλ' ἅμα μαθὼν, ὅτι ὁ Δράμαλης ἔτι χιλιάδας ἐκλεκτοῦ στρατοῦ ἄγων εἰσέβαλε διὰ τοῦ Ἴσθμοῦ εἰς Πελοπόννησον, και προσχώ εἰ σφάζων και λεηλατῶν, ἐπέταξεν εἰς Τρίπολιν, και κατέλαθε τοὺς Μύλους, ἐνῆ δ' Ὑψηλάντης ἐκλείσθη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τοῦ Ἄργους. Ἄλλ' ἔρωθς προῖδων ὅτι ὁ φοβερός Δράμαλης δι' ἔλλειψιν τροφῶν ἤθελεν ἀφεύκτως ἀναγκασθῆναι ὑποχωρῆσαι, κατέλαθε τὰ Δερβενάκια, ἐνθα συνελθόντων και τῶν λοιπῶν ὀπλαρχηγῶν, ἐγένετο ἡ τοῦς Ἕλληνας δοξάσασα μεγάλη και φοδερὰ τοῦ Δράμαλη καταστροφή. Ὅτε δὲ ὁ Ἰβραήμι πασᾶς τῇ προσκλήσει τοῦ Σουλτάνου ἐφθάσε μετὰ φοβεροῦ στόλου και στρατοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, και ἡ ἐπανάστασις ἐφαίνετο ὅτι διέτρεχε τὸν μέγιστον κίνδυνον, πάντες πρὸς τὸν Κολοκοτρώνην ἀπέδωξαν, και πάντων αἱ ἐλπίδες εἰς αὐτὸν ἀνετέθησαν και δὲν διεψεύσθησαν διότι κατὰ τὸν ἐπιχείμενον τοῦτον μέγαν κίνδυνον ὁ Κολοκοτρώνης εἶδειξε τὴν μεγίστην δρα-

στηριβήτητα και φρόνησιν, και κατήρθησε προτρέπων, παρακαλών, συμβουλεύων, και ενίοτε απειλών, να επιφέρη την εμόνοιαν μεταξύ των ελλατοχηγών, και να εμπνεύση εις πάντας τὸ απαιτούμενον θάρρος και την καρτεριάν πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ ἀγώνος. Ἀπὸ τοῦ 1760 ἔτος μέχρι τοῦ 1806, ἑβδομήκοντα ἔλο: ἄνδρες τῆς οἰκογενείας Κολοκοτρώνη τοὺς Ἰούρκους πολεμοῦντες πάντοτε, ἔπесαν θύματα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς Πατριδος ὑπὲρ τῆς Ἰλευθερίας, ἐπὶ δὲ τοῦ Θεοδώρου δώδεκα.

Ἐν γένει δὲ ἀποπερατοῦντες τὰς περὶ τοῦ γενναίου τούτου ὄπλαρχηγῶ συνοπτικὰς εἰςγραφικὰς εἰδήσεις, λέγομεν, ὅτι κατὰ τὰ τρία πρῶτα τῆς ἐπαναστάσεως ἔτη, καθ' ἃ ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης εἶχε τὴν ἀρχηγίαν τῶν τῆς Πελοποννήσου ἔπων, κατεσφάγησαν οἱ ἐγχώριοι Ἰούρκοι μετὰ τῶν φρουρῶν των, ἀπέτυχε πληρέστατα και κατέληξεν εἰς τελείαν καταστροφήν ἡ ὑπὸ τὸν Δράμαλιν γενικὴ και μεγάλη τῶν Ἰούρκων ἐκστρατεία, ἐκυριεύθησαν τὰ φρούρια τῆς Ναυπλίας, Τριπόλεως, Κορίνθου, Πύλου και Μενεμβασίας, και ἡ χερσόνησος πᾶσα ἀπηλλάγη τῆς Ὀθωμανικῆς δουλείας. Ἄμα δὲ ἀπαρθεῖσιν ἀπ' αὐτοῦ τῆς ἀρχηγίας, ἡ μὲν Πελοπόννησος κατεσπαράχθη διὰ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, αὐτὸς δὲ μετ' ἄλλων ὄπλαρχηγῶν και προκρίτων καθεῖρχθη ἐν ταῖς εἰρηταῖς τῆς Ὑδρας, και ἡ χερσόνησος ὑπέστη μυρία ὄσα δεινὰ ὑπὸ τῆς διευθύνσεως και τῶν ὄπλοφόρων και πολιτικῶν τοῦ Μαυροκορδάτου ὄπαδῶν, πρὸς ἐπιτυχίαν φιλοδόξων και ἀντιπατριωτικῶν σκοπῶν και σχεδίων. Ὁ Κολοκοτρώνης ἀπέθανε τῷ 1842.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ

Ὁ Ἀνδρουτσος ὁ πατὴρ τοῦ Ὀδυσσεύς ἐγενήθη περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εἰς Λιβανιάτας τῆς Λοκρίδος. Ὅτε ὁ φοβερός τῶν τούρκων διώκτης καὶ καταστροφεὺς, ὁ περιβόητος Λάμπρος Κατσώνης, ὁ ἐκ Λεβαδίας, ἐτρόμαξε διὰ θαλάσσης τοὺς τούρκους, διὰ τοῦ πειρατικοῦ στόλου του, ὁ Ἀνδρουτσος ὠδηγῶν 500 παληκάρια, ἠνώθη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν νῆσον Τένεδον, καὶ κατέστη ὁ φόδος καὶ ὁ τρόμος τῶν Τούρκων. Ἀπελθόντος δὲ τοῦ Κατσώνη εἰς Ρωσσίαν, ὁ Ἀνδρουτσος ἀπεχώρησεν εἰς τὴν Μάνην, προτιθέμενος νὰ κινήσῃ ὄλην τὴν Πελοπόννησον εἰς ἐπανάστασιν. Ἄλλ' ἀποτυχῶν τῷ σκοποῦ, ἐξήλθε τῆς Πελοποννήσου μετ' ἀγῶνας πολλοὺς καὶ ἥρωϊκοὺς σκοπῶν ὅπως πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς κινδύνου, καὶ τελείαν ἀπὸ τῶν τούρκων ἀπαλλαγὴν μεταβῆ εἰς Ρωσσίαν, συλληφθεὶς ὁμῶς ὑπὲρ τῶν Βενετῶν, παρεδόθη ἀπίστως εἰς τοὺς τούρκους, οἵτινες τὸν ἀπεκεφάλισαν ἐν Κωνσταντινῶν πόλει.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὀδυσσεὺς ἐγεννήθη ἐν Ἰθάκῃ τῇ 1788, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη, ὅστις ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ πολυτρόπου καὶ ἀρχαίου τῆς νήσου ἐκεῖνης βασιλέως. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνδρωθεὶς ἦτο καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν καρδίαν ἀληθῶς παληκάρι. Εἶχεν ὠραῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς τὸ ἀνάστημα· ἦτο δασύς, καὶ εἶχε τὸ στῆθος λάσιον, τὸν μύστακα παχὺν καὶ μέγαν, καὶ τὸ βλέμμα ὀξύ καὶ βλοσυρὸν. Ἰσόσον δὲ ταχύπους ἦτο, ὥστε οὐδ' ὁ τάχιστος ἵππος ἠδύνατο νὰ φθάσῃ αὐτὸν τρέχοντα.

Ὁ Ἀλῆς Πασᾶς τῶν Ἰωαννίνων, βλέπων τὰ ἥρωϊκὰ τοῦ Ὀδυσσεύς προσόντα, καὶ ἐκτιμῶν τὴν ἀνδρίαν αὐτοῦ καὶ πα-

λημαρχίαν, τὸν κατέταξεν εἰς τὸ τάγμα τῶν σωματοφυλάκων του. Ὅτε δέ ποτε εἰς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ζωηρότητα ὑπέκων ἐκτύπησε διὰ πιστολίου Ἄλθανόν τινα ἐπίσημον, ὃ Ἀλλῆς ἐφυλάκισεν αὐτόν. Ἄλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸν ἀπέλυσε, καὶ βραδύτερον διόρισεν αὐτὸν ὄπλαρχηγὸν τῆς Λεβαδείας.

Ὅτε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Διάκου, καὶ τὸ εἰς τὴν γέφυραν τῆς Ἀλαμάνας δυστύχημα, ὃ Ὁμέρ Βριώνης καὶ ὁ Κρισὲ Μεχμέτ πασαῶς ἐνοθαρρυνθέντες ἐκ τῆς ἀποθαρρυνσέως τῶν πολλῶν Ἑλλήνων, καὶ οὐδὲν ἀπαντῶντες ἐμπόδιον, διευθύνοντο μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτοὺς στρατοῦ πρὸς τὴν Ἀμφισαν, ὃ Ὀδυσσεὺς μὲ 117 παληκάρια, ἅτινα μόνα ἠκολούθησαν αὐτὸν, καταλαβὼν καὶ κλεισθεὶς εἰς τὸ μικρὸν καὶ πλινθόκτιστον τῆς Γραβιάς χάνι, ἀπεφάσισε νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν εἰς τὰ πρόσω πορείαν τῶν ὑπὸ τὸν Ὁμέρ Βριώνην τούρκων.

Εἶπομεν, ἤδη, τῶν συμπληρωμάτων ἀρχόμενοι, ὅτι ὡς ὁ Θ. Κολοκοτρώνης ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ ὁ Γεώργιος Βαρνακιώτης ἐν τῇ Δυτικῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι, οὕτω καὶ ὁ Ἀνδρούτσου ὑψώσε τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Στερεὰν Ἑλλάδα. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν κατὰ τὰ τρία πρῶτα τοῦ ἀγῶνος ἔτη οὗτος ἦτον ὁ διοικῶν καὶ διευθύνων τὰ ἐπαναστατικὰ ἔπλα, οὐ μόνον ἀντίστη ὡς κολοσοῦς ἀκλόνητος κατὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Δράμαλη, Παϊράμ πασαῶ, Μεχμέτ Ρουσίτ πασαῶ καὶ Ἰουσοῦφ πασαῶ Πρεκόφτσαλη ἀγομένων τουρκικῶν δυνάμεων, καὶ οὐδέ ποτέ τις ἐκ τούτων ἠδυνήθη νὰ προσεγγίσῃ τὴν Ἀττικὴν καὶ πολιορκήσῃ τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ διέκοψε τὴν συγκοινωνίαν τοῦ ἐν Κορίνθῳ καταστραφέντος Δράμαλη, καὶ ἐπολιόρκησε καὶ τὴν Χαλκίδαν. Ἄλλ' ὡς ὁ Θ. Κολοκοτρώνης, ὁ Γ. Βαρνακιώτης ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐν αἷς πρωτιγωνίστου, οὕτω καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς Ἀνδρούτσος ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι ἦτο μέγα καὶ δυσυπέβλητον πρόσκομμα εἰς τὰ τεκ-

ταινόμενα αντιπατριωτικά σχέδιά τινων, και διὰ τοῦτο ἔπρε-
πεν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐκλείψῃ ἐκ τοῦ μέσου. Δύο λοιπὸν
ἄνδρες ὁ Α. Μαυροκορδάτος και ὁ Θ. Νέγγρης συνηνωμένοι
κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη, ἀφοῦ κατετάραξαν ἀπὸ κοινοῦ και
ἐκλόνησαν τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα, ἐπὶ σκοπῇ τοῦ νὰ ἡγεμο-
νεύσωσιν ὁ μὲν Μαυροκορδάτος τῆς Δυτικῆς, ὁ δὲ Νέγγρης τῆς
'Ανατολικῆς Ἑλλάδος, συνώμισαν νὰ καταστρέψωσιν ὁ μὲν
τὸν Βαρνακιώτην, ὁ δὲ τὸν Ὀδυσσεά.

'Αλλ' εὐτυχῶς διαρραγέντος μετ' οὐ πολὺ τοῦ συνδέοντος
αὐτοῦς δεσμοῦ, ὁ Μαυροκορδάτος κατεδίωξεν ἀπηνῶς τὸν
πρῶτην φίλον και συνεργάτην του, ὅστις ἀπομονωθείς και οὐ-
δαμοῦ ἀλλαχοῦ εὐρίσκων ἀσφαλὲς καταφύγιον, κατέφυγε
πρὸς τὸν ἥρωα Ὀδυσσεά, ὃν προηγουμένως ἐζήτησεν, ἀνεπι-
τυχῶς, διὰ τοῦ δόλου και τῆς ἀπάτης νὰ ἐξοντώσῃ· ὁ δὲ με-
γαλόψυχος λέων οὐ μόνον συνεχώρησε τὸν Θ. Νέγγρη δι' ὅσα
κατὰ τῆς ζωῆς του εἶχε προχαλκείσει, ἀλλὰ και τὸν ἔσωσε
ἐκ τῆς καταδρομῆς τοῦ ἀσπόνδου ἐχθροῦ και θανατοῦ διώ-
κτου του Μαυροκορδάτου. Καὶ ὅμως μεθ' ὅλα ταῦτα τῆς ἀμνη-
σικακίας και τῆς γενναιότητος τὰ τρανὰ δείγματα, ἔπρεπε νὰ
ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου ὁ φοβερὸς οὗτος κολοσσὸς, ὡς δυσυπέβλη-
τον πρὸς τοὺς ἐπιδικωομένους ἀντιπατριωτικοὺς σκοποὺς πρό-
σκομμα, διὰ πολυειδῶς και διηνεκῶς κατεδιώκετο, μέχρις οὐ
τέλος ἐδολοφονήθη. Ἄμα δὲ ἡ Ἄν. Ἑλλάς ἐστερήθη τοῦ
ἰσχυροῦ τούτου και γενναίου προστάτου, κατεκλύσθη ὑπὸ τῶν
δίχην χειμάρρου εἰσορμησάντων Τούρκων, και κατεκτίθη ὑπ'
αὐτῶν μετὰ και τῆς Ἀττικῆς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 1791. Ἀνετράφη δὲ παρὰ τῶν γονέων του ἑλληνοπρεπῶς, διδασκόμενος πρὸς τῇ μητρικῇ γλώσσῃ τὴν γαλλικὴν, τὴν Ἱταλικὴν, τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Τουρκικὴν. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του μετέβη εἰς Βλαχίαν, ἐνθα προελήφθη ὡς Γραμματεὺς παρὰ τῇ Καραντζᾷ. Ἐκεῖθεν δὲ ὑστερον μετέβη εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ὅπως ἐπαυξήσῃ τὰς πολιτικὰς γνώσεις του, διὰ τὴν καταστῆ ἡμέραν τινα ὠφέλιμος εἰς τὸ γένος. Μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπεράσισε νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα. Δὲν ἤλθε δὲ μόνος διότι πολλοὶ οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ φιλέλληνες Γάλλοι, Ἱταλοὶ, Ἑλβετοὶ καὶ Ἄγγλοι, θαυμασταὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἠκολούθησαν αὐτόν, ὅπως συναγωνισθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας, ἣτις εὐηργέτησε τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁμολογοῦμεν, τὸ ἐφ' ἡμῖν, ὅτι ἂν ὁ Μαυροκορδάτος, τοσαύτας γνώσεις καὶ τοσαύτην ἐμπειρίαν κεκτημένος, κατήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκ φιλογενείας καὶ πατριωτισμοῦ ὀρμώμενος, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ φανῆ πολυειδῶς καὶ τὰ μέγιστα τῇ πατρίδι ὠφέλιμος. Ἄτυχῶς ὅμως καὶ παρὰ προσδοκίαν παρατηροῦμεν, ὅτι αἱ περὶ αὐτοῦ τῶν συγχρόνων γνώμαι εἰσιν οὐ μόνον διηρημέναι, ἀλλὰ καὶ ὄλως ἀντίθετοι. Ἰμεῖς, νεώτεροι ὄντες, οὐδεμίαν βεβαίως δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην περὶ προσώπων, ἅτινα δὲν ἐγνωρίσαμεν ἐν τῇ δράσει των, φοβοῦμενοι μὴ ἐν ἀγνοίᾳ ἠθέλωμεν φανῆ ἀνευλαβεῖς πρὸς αὐτὰ καὶ ἄδικοι· διὰ τοῦτο θέλωμεν συνεχθεῖσι συνοπτικῶς καὶ τὰς ὑπὲρ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ γνώμας τῶν συγχρόνων.

Λοιπὸν οἱ μὲν εὐμενῶς καὶ συμπαθῶς πρὸς αὐτὸν διακει-
 μνοι ἐκ τῶν συγχρόνων, λέγουσιν, ὅτι ὁ Μαυροκορδάτος δι'
 ἰδίων χρημάτων ἀγοράσας πολεμιφόδια κατέπλευσεν εἰς τὴν
 Ἑλλάδα. Ὅτε ἔφθασεν εἰς Μεσολόγγιον, οἱ Ἕλληνες τιμῶν-
 τες τὴν παιδείαν καὶ φιλοπατρίαν αὐτοῦ, τὸν ὑπεδέχθησαν
 μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ ἀγάπης. Διὰ δὲ τῆς φρονήσεως,
 τῆς μετριοπροσύνης καὶ τῆς εἰς τὸν ἔθνικὸν ἀγῶνα εἰλικρι-
 νοῦς ἀφοσιώσεώς του, ταχέως εἴλκυσε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν
 ἀγάπην τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ Μάρκος Μπό-
 τσαρης, ὁ ἀθάνατος ἐκαῖνος ἥρωα, τὰ μέγιστα ἐξετίμα καὶ
 ἐθαύμαζε τὸν Μαυροκορδάτον, ὅστις διὰ τοῦ εὐγενοῦς τρόπου
 του κατώρθου ἐν πάσῃ μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν διχονοία, νὰ
 ἐπιφέρῃ τὴν συμφιλίωσιν αὐτῶν καὶ τὴν σύμπνοιαν. Ὅτε με-
 τὰ τὴν ἐν Πέτρα καταστρεπτικὴν τῶν Ἑλλήνων ἤτταν ὁ Τουρ-
 κικὸς στρατὸς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ὁμέρ Βριώνη τοῦ Κι-
 ουταχῆ, καὶ ἄλλων διευθύνθη κατὰ τοῦ Μεσολογγίου, ὅπερ
 εἶναι ἡ κλεῖς οὐ μόνον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῆς
 Πελοποννήσου, καὶ ἐπομένως ἔχει μεγίστην στρατηγικὴν ση-
 μασίαν, ὁ Μαυροκορδάτος, ὁ Μπότσαρης καὶ ἄλλοι ὄπλαρχη-
 γοὶ εὗρισκοντο ἐντὸς αὐτοῦ, ἀλλ' ἅπανα αὐτῶν ἡ δύναμις, ἡ
 μέλλουσα νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ Μεσολόγγιον, δὲν ὑπερέβαινε τοὺς
 500 ἄνδρας, διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐπρότειναν νὰ τὸ ἐγκαταλί-
 πωσιν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ μὲν Μαυροκορδάτος εἶπεν «ἐφ' ὅσον
 εἰς καὶ μόνος μένη ἐνταῦθα, ἐγὼ δὲν φεύγω», ὁ δὲ Μπότσα-
 ρης «καὶ ἐγὼ ἐδῶ θὰ ἀποθάνω», ἀπεφάσισαν νὰ μείνωσι καὶ
 ὑπερασπίσωσι τὸ Μεσολόγγιον.

Ἐὰ ὀχυρώματά του, ἐξ ἐνὸς χαμηλοῦ ἐκ χώματος προτει-
 χίσματος, καὶ μιᾶς στενῆς πρὸ αὐτοῦ τάφρου συνιστάμενα,
 ἦσαν πάντῃ ἀνίσχυρα καὶ ἀσήμαντα· ἀλλ' ἡ τόλμη καὶ ἀν-
 δρεία τῶν ὑπερασπιστῶν του ἦτο μεγάλη. Ἄμα ἀπεφασίσθη

ἢ κατὰ τῶν Τούρκων ἀντίστασις, πάντες ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδια καὶ γέροντες, ἄδοντες τὸ τραγοῦδι τοῦ Διάκου.

«Ὅσ' εἰν' ὁ Διάκος ζωντανὸς πασαῖ δὲν προσκυνᾷ,
«Πασᾶ του ἔχει τὸ σπαθί, Βεζύρη τὸ τουφέκι.»

Ἐργάζοντο εἰς τὴν ἐπισκευὴν καὶ βελτίωσιν τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ ἠτοίμαζον τὰ ὄπλα των. Οἱ Τούρκοι φθάσαντες τῇ 25 Ὀκτωβρίου 1822 πρὸ τῶν τειχῶν τοῦ Μεσολογγίου ἐπολιόρκησαν αὐτὸ διὰ ξηρᾶς. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ φθάσαντος καὶ τοῦ τουρκικοῦ στόλου ὑπὸ τὸν Γιουσοῦφ πασαῖν, ἤρξαντο κανονοβολοῦντες τὴν πόλιν, ἀλλ' εὔρον γενναίαν ἀντίστασιν. Διαφωνησάντων δὲ τῶν Τούρκων ἀρχηγῶν, τοῦ μὲν Κιουταχῆ θέλοντος τὴν δι' ἀμέσου ἐφόδου ἄλωσιν τῆς πόλεως, τοῦ δὲ Βριώνη τὴν διὰ διαπραγματεύσεως πρὸς τοὺς πολιορκουμένους παράδοσιν αὐτῆς, οἱ Ἕλληνες μαθόντες τὴν διχογνωμίαν ταύτην, καὶ θέλοντες νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτῆς, ἤρξαντο διαπραγματεύσεων διὰ τοῦ Μπότζαρη, ὅστις ἐντέχνως παρέτεινεν αὐτὰς μέχρις οὗ στόλος ὑδραϊκὸς ἀπεβίβασε τροφὰς καὶ πολεμεφόδια καὶ χιλίους Πελοποννησίους ἀκμαίους μαχητὰς, ὅτε οἱ Ἕλληνες οὕτως ἐνισχυθέντες ἐμήνυσαν τῷ Ὁμῆρ Βριώνη «Ἄν θέλῃς τὸ Μεσολόγγιον ἔλα νὰ τὸ πάρῃς». Οἱ Τούρκοι ἐκμανέντες διότι ἐνεπαίχθησαν, ἀπεφάσισαν νὰ κυριεύσωσι τὸ Μεσολόγγιον ἐξ ἐφόδου τῇ 25 Δεκεμβρίου, καθ' ἣν ὥραν οἱ Ἕλληνες ὄλ' ἦσαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Τὴν ἀπόφασιν ὁμῶς ταύτην ἀνιγγεῖλε φιλόπατρις Ἕλληγιν, παρὰ τῆ Βριώνη ὑπηρετῶν, εἰς τοὺς Ἕλληνας, καίτοι ἐκθέτων εἰς προφανῆ κίνδυνον τὴν οἰκογένειάν του, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Πασᾶ εὕρισκομένην. Οἱ Ἕλληνες μαθόντες τὸ σχέδιον τῶν πολιορκητῶν, ἐκρύβησαν ὑπὸ τὸ περιτείχισμα, καὶ ἐντὸς τῶν παρὰ τοῖς ἀγροῖς οἰκίσκων, ἀναμένοντες τὴν ἔφοδον. Ἐν ἣ δὲ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐψάλλετο τὸ «Χριστὸς γεννᾶται» οἱ Τουρκαλθανοὶ

ἐπληθίασαν πρὸς τὸ Μεσολόγγιον, ἀφοῦ δὲ ἐφθασαν ἐντὸς βολῆς τουφεκίου, τοιοῦτον φονικὸν πῦρ ἐρρίφθη κατ' αὐτῶν, ὥστε τρομάξαντες διεσκορπίσθησαν καὶ ἐτράπησαν εἰς ἀτακτον φυγὴν, ἀφήσαντες ὑπὲρ τοὺς διακοσίους νεκροὺς, ἐν ᾗ ἐκ τῶν Ἑλλήνων τέσσαρες μόνον ἐφονεύθησαν. Οὕτω δὲ οἱ Τούρκοι ἠναγκάσθησαν νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν, καὶ τόσον ἐσπευσμένως ἔφυγον, ὥστε κατέλιπον εἰς τοὺς Ἕλληνας πάσας τὰς ἀποσκευὰς καὶ 14 τηλεβόλα.

Ὁ Μαυροκορδάτος ἐν Τριπόλει τῆς Ἀρκαδίας εὕρισκόμενος, ἐξελέχθη πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ, ἀλλὰ μετὰ δύο ἡμέρας παρητήθη σπεύσας ἐκεῖ ἔνθα ὁ κίνδυνος ἦτο μεγαλείτερος.

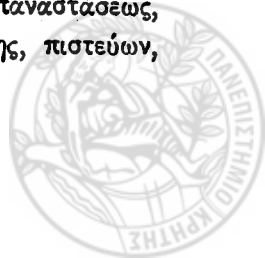
Ἀποθανόντος τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, ὁ τουρκικὸς στρατὸς μὴ εὕρισκων πλέον ἐμπόδιον ἐφθασε πάλιν μέχρι Μεσολογγίου καὶ ἐπολιορκήσεν αὐτό, ἀλλ' ἅμα μαθῶν, ὅτι προσκλήσει τῶν πολιορκουμένων ἐφθασεν ὁ Μαυροκορδάτος, διέλυσε τὴν πολιορκίαν καὶ ἀνεχώρησε.

Ἐν τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ ἐν Μεσολογγίῳ εὕρισκόμενος ὁ Μαυροκορδάτος, ὑπεδέξατο καὶ ἐξένισε τὸν ἔξοχον ἀγγλον ποιητὴν καὶ θερμὸν τῆς Ἑλλάδος φίλον Βύρωνα, καὶ τέλος ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, ὁ Μαυροκορδάτος πολυτίμους προσήνεγκε τῇ πατρίδι ὑπηρεσίας.

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ εὐμενῶς καὶ συμπαθῶς διακελίμενοι.

Οἱ δὲ τάναντία φρονοῦντες, θεωροῦντες τὰ ἀνωτέρω πλαστὰ ψεύδη, καὶ γραφέντα ἐνσκόπως ἔνεκα λόγων συγγενικῶν καὶ συμφεροντολογικῶν πρὸς διαστροφὴν τῶν πραγμάτων καὶ ἀπόκρυψιν τῆς ἀληθείας, ἐπὶ βλάβῃ τῶν γενναίως ἀγωνισαμένων καὶ ἀληθῶν τοῦ ἔθνους σωτήρων λέγουσιν ὅτι

Ὁ Μαυροκορδάτος, ἀνὴρ φύσει φιλόδοξος καὶ φίλαρχος, ἅμα ἀκούσας τὴν ἔκρηξιν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἔσπευσε νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξ Εὐρώπης, πιστεῦων,

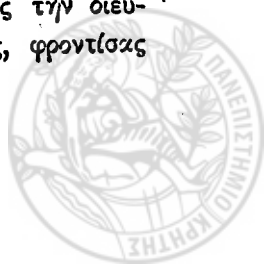
ἔτι ἢ ἔθνικῇ ἐπανάστασις θὰ παρεῖχεν αὐτῇ εὐρύτατον στάδιον πρὸς πραγματοποίησιν τῶν φιλοδόξων ὑνείρων του, καὶ φιλάρχων σκοπιῶν του.

Διερχόμενος δὲ διὰ τῆς Ἰταλίας, παρέλαβε παρὰ τῶν αὐτόθι φιλογενῶν, ὡς ἐγνώσθη κατόπιν, συνδρομὰς τινας, καὶ ἐφορῆσθεὶς μὲ συστατήρια γράμματα παρὰ τοῦ ἐν Πίζῃ διατρίβοντος ἀρχιερέως Ἰγνατίου πρὸς τὸν Π. Πατρῶν καὶ τινας ὀπλαρχηγούς, ἀπέπευσε κατ' εὐθείαν εἰς Μεσολόγγιον, ἔνθα ἐφθασε τῇ 21 Ἰουλίου 1821. Θέλων δὲ νὰ συναρπάσῃ καὶ καταπλήξῃ ἐξ ἀρχῆς τὰ πνεύματα, διέδωκε διὰ τῶν παρακολουθησάντων αὐτὸν ὀργάνων του, ὅτι ἔφερεν, ἐξ ἰδίων, μεγάλα καὶ πολυειδέη εἰς τὸ ἔθνος βοηθήματα. Ἀφοῦ δὲ τὸ κομίζον αὐτὰ, καὶ ὑπὸ τοῦ Σπυριδῶνος Πανούτζου πλοιαρχούμενον πλοῖον προσωρμίσθη εἰς ἅγιον Σώστην, ὁ Μαυροκορδάτος, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐξελέγξεως, ἀφοῦ ἐξῆλθε καὶ συναπέφερε πάντα τὰ ἑαυτοῦ, ἐπὶ προφάσει, ὅτι ἐφάνησαν δύο ἐχθρικά πλοῖα ἐκ τῆς Ναυπάκτου ἐξερχόμενα, διέταξεν ἵνα βυθισθῇ τούτου δὲ γενομένου, ἐκαλύφθη ἢ ἐγγὺς ν' ἀνακαλυφθῇ ἀλήθεια. Ἄμα δὲ φθὰς εἰς Μεσολόγγιον, ἐφρόντισε νὰ μάθῃ τίς ὁ ἰσχύων πλείοτερον εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, καὶ ἔχων βαρύτητα καὶ ἐπιρροήν. Πληροφορηθεὶς δὲ ὅτι μόνος ὁ Γεώργιος Βαρνακιώτης κέκτηται τὰ προσόντα ταῦτα, ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν τῇ 29 Ἰουλίου 1821 κολακευτικωτάτην ἐπιστολήν, ἐπαινῶν αὐτὸν ὡς ἀνδρεῖον καὶ συνετὸν, προσφέρων αὐτῇ τὴν φιλίαν, καὶ ὑποσχόμενος ἐν δέοντι τὴν συνδρομήν του. κάτωθεν δὲ τῆς ἐπιστολῆς πρὸς τῇ ὑπογραφῇ του ἔθηκε σφραγιδα, φέρουσαν ἡγεμονικὰ σήματα καὶ στέμμα. Μετὰ ταῦτα βλέπων, ὅτι οἱ ἀπλοῖκοι καὶ ἀμαθεῖς τῆς Δ. Ἑλλάδος κάτοικοι ἀπένειμαν εἰς αὐτὸν σέβας καὶ ὑπόληψιν διὰ τὴν πολυμάθειάν του, ἐζήτησε νὰ τὸν πολιτογραφήσωσιν ὡς

Πρίγκιπα τοῦ Μεσολογγίου· ἀλλ' ὁ Βαρνακιώτης, ὁ τοὺς πάντας ἄγων και διοικῶν, τῇ ἀπληροφόρῳ ὀριστικῶς τοῦτο, εἰπὼν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔλαβον τὰ ὄπλα διὰ νὰ ἀπαλλαγῶσι τοῦ δεσποτισμοῦ, και οὐχὶ νὰ ἀλλάξωσι δεσπότην, διὰ νὰ ἀνακτήσωσι τὴν ἐλευθερίαν των, και οὐχὶ νὰ ἀλλάξωσι πολιτεύμα. Τοῦτο ἐλύπησε τὸν Μαυροκορδάτον, ὅστις ἀμέσως ἔβαλε κατὰ νοῦν, ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σχεδίων και πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν του ὄφειλεν ἢ νὰ προσελκύσῃ ἐκ παντὸς τρόπου τὸν Βαρνακιώτην, τὸ φεβερὸν τοῦτο πρόσκομμα, και νὰ τὸν καταστήσῃ τυφλὸν ὄργανόν του, ἢ νὰ τὸν παραγκωνίσῃ και νὰ τὸν ἐξουδετερώσῃ, και ἐπὶ τέλους νὰ τὸν καταστρέψῃ ὀλοτελῶς. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀνεπιτυχῶς ἔρριψε τὸ ἀγκυστρόν του εἰς τὴν Δ. Ἑλλάδα, μετέβη εἰς Πάτρας διὰ νὰ ἐπιδώσῃ τῇ Π. Πατρῶν τὰ τοῦ Ἰγνατίου συστατήρια γράμμαματα. Ὅτε δὲ ἐσχηματίσθη εἰς τὴν ἐν Ἰσπιδάουρῳ Ἑθνικὴν Σύνοδον, ἢ προσωρινὴν Γενικὴν τῆς Ἑλλάδος Διοικήσεως, κατώρθωσε διὰ τῆς ἐπιτηδειότητός του νὰ γίνῃ Πρόεδρος τοῦ Νομοτελεστικοῦ Σώματος, και προσεπάθησε νὰ παρατείνῃ τὴν προεδρείαν του ἐπὶ ὄλην πενταετίαν, ἐλπίζων, ὅτι ἐν τῇ διαστήματι τούτῳ θέλει ἐξασφαλίσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐξουσίαν καθιστάμενος ἀνώτατος ἄρχων τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ἀπέτυχεν· διότι οἱ Πελοποννησιοί, τῇ ὑποβολῇ τοῦ Κολοκοτρώνη, κατανοήσαντες τὸν σκοπὸν του, ἀντέστησαν, και κατέστησαν τὴν προεδρείαν του μόνον ἐνιαύσιον, ἢ δὲ ἐνστασις αὕτη τῶν Πελοποννησίων ἐγένετο αἰτία, ὅπως και ὁ Κολοκοτρώνης καταταχθῇ μετὰ τῶν καταδικωκτέων. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην, διανοήθη νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ του διὰ τῶν ὄπλων. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐνήργησε νὰ λάθῃ παρὰ τῆς προσωρινῆς Διοικήσεως τὴν διέουνοι τῆς πολιτικῆς και στρατιωτικῆς ἐξουσίας, φροντίσας

ἐγκαίρως, ὅπως προδιαθέσῃ καὶ μισθωτὰ ὄργανα, διὰ τὰ γρά-
φωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὰς ἐφημερίδας· προσέλαβε λοιπὸν ὡς
φρουρὸν καὶ ὑποστήριγμά του τὸν Μάρκον Μπότσαρην, ὥστε
συμφιλιούμενος καὶ συνοικειούμενος αὐτὸν τὰ ἔχη ὑπὸ τὴν ἐ-
πιτροπὴν του καὶ τὰ λοιπὰ τῶν Σουλιωτῶν Σώματα. Προσποι-
ούμενος δὲ ὅτι προτίθεται τὰ ἐκστρατεύσῃ μετὰ δυνάμεως ἰ-
σχυρᾶς κατὰ τῆς Ἄρτης, ἐνήργησε τὰ διοργανισθῶσι πάντες
οἱ συρρεύσαντες φιλέλληνες εἰς ἓν τάγμα ὑπὸ τὸν Δανίαν, καὶ
ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ Συντάγματος τοῦ Ταρέλλα. Παραλαβὼν δὲ
σὺν τοῖς ἀνωτέρω καὶ τινὰ σώματα Πελοποννησίων κατέλιπε
τὴν ἔδραν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διαβὰς τὸν Κορινθιακὸν Ἰο-
θμόν, μετέβη εἰς τὴν Δ. Στερεὰν Ἑλλάδα, ἐνεργῶν ὡς Διευ-
θυντὴς τῆς ἐκστρατείας καὶ ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.
Ἐντεῦθεν δὲ διέταξε καὶ τὰ ἐντόπια σώματα μετὰ τῶν προκρί-
των τὰ συνέλθωσι πάντες ἐν τῇ θέσει Λ α σ π η πρὸς συγκεν-
τρῶσιν αὐτόθι ἰσχυρᾶς δυνάμεως· ἀλλ' ἀποτυχὼν, ἔρχεται
μετ' ὀλίγων μόνον εἰς Κομπότι, ἐνθα εὔρε τὸν Βαρνακιώτην,
ἐξασφαλισθεὶς δὲ δι' ἰκανῆς φρουρᾶς εἰς Μακρυνόρος, καὶ τὰ
πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ καθήκοντα περιβληθεὶς, διέταττεν
ἐντεῦθεν ὡς ἀνώτατος ἄρχων, ὥστε ἐν τοιαύτῃ περιστάσει καὶ
ὁ μέχρι τοῦδε καταστροφεὺς, καὶ τὸ φόβιτρον τῶν Τούρκων,
Βαρνακιώτης, ὤφειλεν ἐκὼν ἄκων τὰ ὑπόκηται καὶ τὰ ὑπα-
κούη εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πάσης πολεμικῆς γνώσεως καὶ
πείρας ἐστερημένου Μαυροκορδάτου.

Ἄμα μεταβὰς εἰς Πάτρας, καὶ γνωρίσας τοὺς Πελοποννη-
σίους προκρίτους, συνενωθεὶς μετὰ τοῦ Νέγρη, συμπατριώτου
καὶ ὁμόφρονός του ἐζήτησαν τὰ πολιτογραφῶσιν εἰς τὸ Σούλι,
συντάξαντες οἱ ἴδιοι καὶ ἀποστειλαντες τὸ περὶ τούτου ἐγγρα-
φον πρὸς τοὺς Σουλιώτας, ὅπως ὑπογράψωσιν αὐτό· ἐπειδὴ δὲ
ὁ Περραιβὸς ἐπεισε τοὺς Σουλιώτας ἵνα ἀπαρνηθῶσι τὴν τοι-

ούτου έγγραφου υπογραφήν, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐνδεχομένων συνεπειῶν, ὁ Μαυροκορδάτος κατέλεξε καὶ τὸν Περραιβὸν μεταξὺ τῶν καταδιωκτέων· μετέβη κατόπιν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τρικέρφων, καὶ ἐξητήσατο παρὰ τοῦ Δημ. Ὑψηλάντου συντακτικὰ πρὸς τοὺς ὀπλαρχηγούς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ πληρεξουσιότητα, ὅπως τὴν διοργανώσῃ δῆθεν ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα ἐπραξε διὰ νὰ περιβληθῇ τὴν δύναμιν τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς, ἐπομένως νὰ δύνηται νὰ κινή τοὺς καπετανέους κατὰ τὸ πνευμά του, καὶ νὰ καταδιώκῃ καὶ ἐξοντώνῃ πάντα τὸν ἀντιφρονούντα, καὶ μὴ γινόμενον ὄργανον αὐτοῦ. Τοιαύτην δὲ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν περιβεβλημένος ἐφθασεν εἰς Μεσολόγγιον τῇ 28 Αὐγούστου.

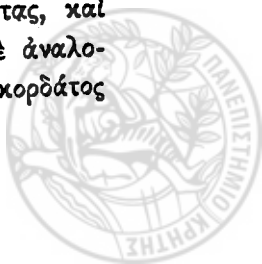
Μετὰ φιλοτιμίας δὲ καὶ πεισιμονῆς σπεύδων νὰ ἀποκαταστῇ Πρίγκιψ τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἡγεμὼν τῆς Δ. Ἑλλάδος, πρὸς ἐπιτυχίαν ἐνήργησε τρία τινά.

α) Διὰ νὰ ἐνισχυθῇ καὶ συνενωθῇ στενωτέρον μετὰ τῶν ἐνοπιῶν, συνῆψε συνοικέσιον μετὰ τῆς πολυμελοῦς τῶν Τρικουπαίων οἰκογενείας, ὑπανδρεύσας τὴν ἀδελφὴν του μὲ τὸν Σπυρ. Τρικούπην.

β) Διὰ νὰ ὑποστηρῆται ἐν ταῖς πράξεσι καὶ ἐνεργείαις του καὶ δι' ὀπλοφόρου δυνάμεως, προσέλαθεν ὡς ἐρρέθη, καὶ εἶχε πάντοτε παρ' ἑαυτῷ τὸ Μ. Μπήτσαρην μὲ τὸ ὑπ' αὐτὸν Σῶμα, καὶ

γ) Συνέταξεν ἐγγραφοῦν, διαλαμβάνων, ὅτι οἱ ἐντόπιοι ἀναγνωρίζουσιν αὐτὸν ὡς ἀνώτατον τοῦ τύπου ἄρχοντα, εἰς 4 ἄρθρα στηριζόμενον, καὶ ὑπέβαλεν αὐτὸ πρὸς ὑπογραφήν, καὶ ὅπερ ὑπέγραψάν τινες.

Ὁ Βαρνακιώτης ὁμοῦς βλέπων τὰς ἐνεργείας ταύτας, καὶ ἀναλογιζόμενος τὰς δεινὰς αὐτῶν συνεπειάς, πρὸς δὲ ἀναλογιζόμενος, ὅτι οὔτε ἐκ τῆς καταγωγῆς του ὁ Μαυροκορδάτος

είναι πρίγκιψ, οἷτε κατὰ τι ἐξ ἰδίων συνετέλεσεν εἰς ἐμφύχω-
 σιν τοῦ ἀγῶνος, διὰ τὸ νὰ ἀποκτήσῃ δικαιώματά τινα, ἀλλ' ὅτι
 διὰ ξηρῶν μόνον λόγων καὶ μηχανορραφῶν ζητῆ νὰ ἀποκα-
 τασταθῆ ἀνώτατος τοῦ τύπου ἄρχων, ἀπεποιήθη ἀπολύτως
 νὰ ὑπογράψῃ τὸ τοιοῦτον ἔγγραφο, καὶ ἐπομένως νὰ ἀναγνω-
 ρίσῃ αὐτὸν ὡς τοιοῦτον, καὶ κατὰ ἀλήθειαν εἶχε μέγα δικαίον
 διότι πᾶς ὁ μετὰ προσοχῆς καὶ ἄνευ προκαταλήψεως ἀναγι-
 νώσκων τὸ ἐν λόγῳ ἔγγραφο καὶ τὰ 4 αὐτοῦ ἄρθρα, δύο τινὰ
 παρατηρεῖ α) τὴν ὑπουλόγητα τοῦ συντάξαντος, καὶ β) τὴν ἀ-
 πλόγητα, τὴν ἀγνότητα καὶ τὸν ἀληθῆ πατριωτισμὸν τῶν ὑ-
 πογραψάντων αὐτό· διότι βεβαίως, ἂν οἱ ἀγαθοὶ καὶ ὅλως ἀ-
 πόνηροὶ οὗτοι πατριῶται ἠδύναντο νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ δια-
 λαμβάνοντα ἐν αὐτῇ μυστήρια, καὶ νὰ μαντεύσωσι τὴν μετὰ
 ταῦτα τοῦ Μαυροκορδάτου διαγωγὴν, οὐ μόνον δὲν ἤθελον ὑ-
 πογράψῃ τὸ τοιοῦτον ἔγγραφο, ἀλλὰ καὶ μετὰ φρίκης ἤθε-
 λον τὸ ἀποδοκιμάσει καὶ ἀποκηρύξει, ὡς συνέβη κατόπιν.
 Πράγματι διὰ τοῦ ἔγγραφου τούτου ὁ Μαυροκορδάτος οὐδὲν
 πλεόν, οὐδὲν ἔλαττον ἐξίτηι, ἢ τὴν ἀνωτάτην καὶ ἀπόλυτον
 ἀρχὴν τῆς Δ. Ἑλλάδος· τὴν ἰσχυρὴν καὶ τὴν ἀνεξέλεγκτον δύ-
 ναμιν νὰ θύῃ καὶ ἀπολλύῃ πάντα ἀντιφρονούντα, καὶ νὰ ἀνε-
 γείρῃ, ὡς ἄλλος Ἄλῆς τῶν Ἰωαννίνων, τὸν περιγρηπικὸν αὐ-
 τοῦ ὀρόνον ἐπὶ τῶν πτωμάτων καὶ τῆς τέφρας αὐτῶν ἐκείνων,
 οἷτινες ἤθελον ὑπογράψῃ τὸ ἔγγραφο, καὶ συντελέσει ἐν τῇ
 ἀπλότητι καὶ ἀθωότητι των εἰς τὴν ἀνύψωσίν του· ὡς ἀπέδει-
 ξεν ἢ μετὰ ταῦτα διαγωγὴ του· διὰ τῆς καταδρομῆς α) τοῦ
 Βαρνακιώτου, β) τοῦ Καραϊσκάκη καὶ Κολοκοτρώνη, γ) διὰ
 τῆς περὶ Θ. Γρίβα καὶ Γ. Τζόγγα ἐκφράσεώς του πρὸς τὸν Γ.
 Ράγγον, δ) διὰ τῆς ἀπαγχονίσεως τοῦ Γ. Κίτσαλη καὶ τοῦ Κ.
 Ρκολοφίνου, ἐνὸς τῶν ὑπογραψάντων τὸ ἐν λόγῳ ἔγγραφο, ὡς
 μεταμεληθέντος, ε) διὰ τῆς ἀτίμου ὄντως ἐνεργείας του πρὸς

δολοφονίαν τοῦ Ἀθανασίου Ραζιγκότζιφα καὶ στ) διὰ τῆς τῶν Κοφινάϊων δολοφονίας τοῦ Ζώη Μπάκα κτλ.

Ἐπὶ τέλους ὁμῶς φωδηθεὶς μὴ καὶ αὐτὸς λάβῃ μάχαιραν, μάχαιραν δίδων, ἐφυγεν ἐκ Μετολογγίου καὶ μετέβη εἰς Πελοπόννησον, ἔνθα ἐγένετο παραίτιος τῶν ἐμφυλίων ἐκείνων διενέξεων καὶ σπαραγμῶν καὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἅτινα ἐπήνεγγον ἀκαταλόγιστους καταστροφὰς εἰς τὴν τάλαινα Ἑλλάδα, καὶ συλλαβῶν τὸν Κολοκοτρώνην καὶ τοὺς προκρίτους, ἄλλους μὲν κατέκλεισεν εἰς τὰς ἐν Ὑδρα εἰρκτὰς, ἄλλους δὲ ἐξώρισε, παήσας τὴν χώραν ἀνάστατον. Προβλέπων δὲ, ὅτι οἱ Πελοπονησιοὶ, οἱ τοσοῦτους σπαραγμοὺς, ἔνεκεν αὐτοῦ ὑποστάντες, ἅπαξ γνωρίσαντες αὐτὸν δὲν θέλουν τὸν ἀφήσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ ἐκεῖ τοὺς σκοποὺς του, ἔστρεψε πάλιν τὴν προσοχὴν του εἰς τὴν Δ. Ἑλλάδα, τῆς ὁποίας τοὺς κατοίκους, ὡς ἀθῶους καὶ ἀπίλους, ἤλπιζεν ὅτι εὐκολώτερον ἤθελε δυνηθῆ νὰ παγιθεύσῃ.

Ἐλέχθη ἤδη, ὅτι ἡ Γερουσία, ὅτε ἐχειροτόνησε τὸν Βαρνακιώτην Στρατηγὸν τῆς Δ. Ἑλλάδος, προεβίβασεν εἰς χιλιάρχους καὶ τοὺς ἐντοπίους ὄπλαρχιγοὺς, οἵτινες ἐν συμπολίᾳ καὶ ὁμοφροσύνῃ πρὸς τὸν Στρατηγὸν διατελοῦντες, καὶ ἐν συνεννοήσει τοὺς τούρκους πολεμοῦντες, ἀπέρριψεν τὴν δουλείαν αὐτῶν, καὶ ἀνέδειξαν πάντοτε καὶ πανταχοῦ νικηφόρα τὰ ὄπλα τῆς Αἰτωλο-Ἀκαρνανίας. Ὁ Μαυροκορδάτος λοιπὸν διὰ νὰ καταβάλῃ τὸν Βαρνακιώτην καὶ νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἦν ἐξήσκει ἐπὶ πάντων ἡθικὴν ἐπιρροήν, ἐνέσπειρε μεταξὺ τῶν χιλιάρχων ζιζάνια, ἅτινα ἀποτελεσματικώτερον ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ Τζόγγα καὶ Βλαχοπούλου, οἵτινες ἔκτοτε ἔπαυσαν εὐλικρινῶς συμπράττοντες μετὰ τοῦ Βαρνακιώτου. Θέλων δὲ νὰ ἀποσπάσῃ καὶ τὸν Καραϊσκάκην ἀπὸ τοῦ Βαρνακιώτου, γράφει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν, ἐν ἣ ἀντὶ νὰ θαυμάσῃ καὶ ἐκθειά-

ση τὴν ὄντως ἀξιοθαύμαστον ἀνδρῖαν τοῦ Βαρνακιώτου καὶ τῶν 80 συναγωνιστῶν του κατὰ τὴν ἐν Ἀετῇ ἐξάωρον πεισματοδεστάτην κατὰ τῶν τούρκων μάχην, λέγει: «οἱ ἰδικοί μας ἐπολέμησαν καὶ ἐτσάκησαν τοὺς τούρκους εἰς Ἀετόν. Δὲν τοὺς κατεδίωξαν ὅμως, διότι ἦσαν ἀποσταμένοι.» Ἀν ὅμως ἦσο Σὺ, γενναῖέ μου, ἤθελες τοὺς καταδειώξει μέχρι τελείας ἐξοντώσεως, ὁ ἀληθὴς ὅμως Πατριώτης καὶ ἀνδρεῖος Καραϊσκάκης, ἀπέστειλε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην πρὸς τὸν Βαρνακιώτην, διδάσκων τὸν Μαυροκορδάτον, ὅτι γινώσκων τὸν Βαρνακιώτην καὶ ὡς εἰκὸς αὐτὸν ἐκτιμῶν, δὲν πίπτει εἰς τὴν δολοπλόκον τοῦ Μαυροκορδάτου σαγήνην, διὸ καὶ ὑπέπεσε καὶ οὗτος εἰς τὴν δυσμένειαν. Τοῦτο δὲ ἀπεδείχθη καὶ εἰς τὸ παρά τῃ Λουτρακίῃ συγκροτηθῆν πολεμικὸν συμβούλιον, εἰς ὃ οἱ χιλιάρχοι μὴ ὑπακούσαντες εἰς τὸν Στρατηγὸν Βαρνακιώτην, δὲν ἐκτύπησαν τὸν Κιουταχὴν, ἀλλ' ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Ὅπως δὲ ἀποδειχθῆ, ὅτι ὁ Μαυροκορδάτος ἤρξατο, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, νὰ σκάπτει τὸν λάκκον τοῦ Βαρνακιώτου, ὡς ἐν τῇ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Ὀκτωβρίου 1821 ἰδιογράφῳ αὐτοῦ πρὸς τὸν στρατηγὸν ἐκεῖνον ἐπιστολῇν του ἐμφαίνεται.

Ἦās ἀμερόληπτος καὶ ὅλως ἀπροκατάληπτος, μετὰ προσοχῆς καὶ περιοπέφους τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀναγνοὺς, κατανοεῖ ἀμέσως τὸ πνεῦμα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐγράφη, καὶ παραβάλλων τὸν πολὺπειρον καὶ εὐπαιδευτον Φαναριώτην πρὸς τὸν ἀπλούστατον ἀρματωλὸν Βαρνακιώτην, οὐδαμῶς θέλει διστάσει νὰ παραδεχθῆ, ὅτι ὁ πρῶτος θέλει ἐπὶ τέλους ἐξαπατήσει καὶ καταστρέψει τὸν δεῦτερον.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του εἰς τὴν Δ. Ἑλλάδα, διὰ νὰ ἰσχύη συγχρόνως καὶ εἰς τὴν εἶδραν τῆς ἀνοτάτης ἀρχῆς ἐν Κορίνθῳ, καὶ εἰς τὴν ἐν τῇ Δ. Ἑλλάδι, διὰ πανούργου κολακείας ἐπεισε τὸ βουλευτικὸν Σῶμα, νὰ ἐκδώσῃ ἰθέσπισμα ὑπ'

ἀριθ. 1390 καὶ ἀπὸ 11 Μαΐου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐνομοιοῦει τὰς πράξεις αὐτοῦ ὅπου δῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκετο. Ἔχων δὲ τὸν Βαρνακιώτην μέγα πρόσκοιμια εἰς τοὺς σκοπούς του, ἀπεικείραθῃ νὰ τὸν καταστήσῃ ὑπεύθυνον ἐνώπιον τῆς Διοικήσεώς του, καὶ ἔπειτα νὰ τὸν κατηγορήσῃ, διὰ τῆς ἀκολοῦθου παγι-
 δευτικῆς πλεκτῆνης.

Προσκοιούμενος ὅτι αἱ περιστάσεις τῆς Πατρίδος ἀπαιτοῦσι τὴν εἰς Πελοπόννησον ἐπιστροφὴν του, καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, ἢ διεύθυνσις τῶν πολιτικῶν ἐν τῇ Δ. Ἑλλάδι μένει ἀσύστατος καὶ ἀκυβέρνητος, ὡς πρόεδρος τοῦ ἐκτελεστικοῦ, δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11 Μαΐου καὶ ὑπ' ἀριθ. 1399. Βουλευτικοῦ θεσπίσματος, ἐξέδωκε ἐξ Αἰτωλικοῦ τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 1822 διάταγμα δι' οὗ

Α'. Διῶριζε τὸν Βαρνακιώτην Διευθυντὴν τῶν Πολιτικῶν ὑποθέσεων

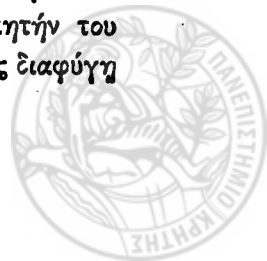
Β'. Ἐπεφόρτιζεν αὐτὸν νὰ παραστῆσῃ σχέδιον τῆς ἀρμοδιωτέρας μεταρρυθμίσεως τῶν πολιτικῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Δ. Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ ὅσον ἔνεστι σύμφωνον πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ Διοίκησις ἐψήφισεν ὄργανισμὸν τῶν Νήσων καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος.

Γ'. Πάντες οἱ εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Δ. χέρσου Ἑλλάδος εὐρισκόμενοι Πολιτικοὶ ὑπουργοὶ ἢ ἔφοροι ὤφειλον νὰ ἀναφέρωνταὶ πρὸς τὸν ἐν λόγῳ στρατηγὸν, ὅστις θέλει ἔχει γενικὴν ἀνταπόκρισιν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων ἀμέσως μὲ τὸν Μινίστρον τῶν ἐσωτερικῶν καὶ δι' αὐτοῦ θέλει λαμβάνῃ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων προσταγὰς τῆς Διοικήσεως. Νοστιμώτατον πρᾶγμα, τῇ ὄντι ! ὁ πολυμαθὴς καὶ πολὺπειρος Μαυροκορδοδάτος ἐπὶ ἔτος ὄλον ἐν Μεσολογγίῳ ζιαμείνας, καὶ μὴ δυναθῆς νὰ διοργανώσῃ τὴν Δ. χέρσον Ἑλλάδα, ἀναθέτει τὸν διοργανισμὸν αὐτῆς εἰς τὸν Βαρνακιώτην, κτλ., ἅτινα πάντα

εἰς οὐδὲν ἕτερον ἀπέβλεπον ἢ εἰς τὸ νὰ περιπλέξῃσι καὶ καταστήσῃσι τὸν Βαρνακιώτην ἔνοχον ἐνώπιον τῆς Διοικήσεως.

Βλέπων δὲ ὁ Μαυροκορδάτος, ὅτι μ' ὄλον τὸν διχασμὸν τῶν χιλιάρχων, καὶ τὴν δηλητηρίασιν τῶν πνευμάτων, ὁ Βαρνακιώτης διετέλει πάντοτε ἐν δυνάμει, εἰσὶ οὐδόλως ἐξέλειπεν, ἢ κἂν ἐμειώθη, τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας καὶ ἡ ἀφοσίωσις τῶν κατόικων τῆς Δ. Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ συλλογιζόμενος ὅτι τοιοῦτος πανίσχυρος ἀνὴρ μεγάλως θέλει συντελέσει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ πραγματοποίησιν τῶν σχεδίων καὶ σκοπῶν του, πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν ὅπως τὸν προσελκύσῃ καὶ τὸν καταστήσῃ τυφλὸν ὄργανόν του· ἀποστελεας αὐτῷ ὡς δῶρον, καὶ ζευγὸς πιστολίων πολυτίμων. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἰδὼν, ὅτι πᾶσαι αἱ προσπάθειαι του εἰς εὐδὴν κατέληξαν ἀποτέλεσμα, καὶ ὅτι αἱ ἐλπίδες του διεψεύσθησαν, διότι ὁ Βαρνακιώτης ἀδέκαστος διαμείνας ἔμενεν, ὡς βράχος ἀκλῶννητος, ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὴν Πατρίδα ἀφοσιωμένος, ἀπεφάσισεν ἵνα διὰ παντὸς μέσου τὸν καταστρέψῃ. Βλέπων λοιπὸν τὴν γενικὴν παραλυσίαν, εἰς ἣν τὰ πράγματα τῆς Δ. Στερεᾶς Ἑλλάδος, περιήλθον ἀκούων, ὅτι οἱ ἐν Ἄρτῃ τούρκοι, εἰς πολλὰς χιλιάδας συμποσούμενοι παρεσκευάζοντο ἵνα ἐπιπέσωσι ἀθρόοι κατὰ τοῦ μέρους τούτου, καὶ συλλογιζόμενος, ὅτι ἀφεύκτως ἦθελον τὸ κατακτήσῃ, διότι αὐτὸς οὔτε δυνάμεις εἶχεν, οὔτε τὸ θάρρος καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ ἀποκρούσῃ αὐτοὺς, ἐσκέφθη νὰ στείλῃ τὸν Βαρνακιώτην εἰς Ἄρταν, ὅπως διὰ διαπραγματεύσεων πλαστῶν περὶ προσκυνήσεως τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, κατορθώσῃ νὰ ἀναβάλλῃ τὴν ἐκστρατείαν τῶν τούρκων, μέχρις οὗ παρασκευασθῶσιν οἱ Ἕλληνες πρὸς ἄμυναν. Τοιαῦτα δὲ βουλευόμενος δύο τινα εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἢ ἀ'. ὅτι ὁ Κιουταχῆς ἅμα λαθὼν εἰς χεῖρας τὸν τρομερὸν τοῦτον πολέμιον καὶ νικητὴν του ἀφεύκτος θέλει φονεύσει αὐτὸν, ἢ β' ἂν ὡς ἐκίθαύματος διαφύγῃ

τὸν θάνατον, νὰ τὸν κατηγορήσῃ ὡς προσκυνήσαντα εἰς τοὺς τούρκους, καὶ νὰ τὸν ἀποκηρύξῃ ἐπισήμως ὡς ἱεροδότην τῆς Πατρῆδος, καὶ οὕτω νὰ ἀμαυρώσῃ τὴν δόξαν του, καὶ νὰ τὸν καταστρέψῃ ἠθικῶς ἐνώπιον τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἔξω κόσμου.

Ἄφροῦ λοιπὸν παρέστησεν εἰς τοὺς Προκρίτους τὴν δεινὴν τῶν πραγμάτων θέσιν καὶ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, καὶ ὑπέδειξεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει οὐδεὶς ἄλλος, ἢ ὁ στρατηγὸς Βαρνακιώτης δύναται ὡς ἐκ τῆς μεγάλης παρὰ τοῖς Τούρκοις ἐπιρροῆς του νὰ σώσῃ τὴν Πατρίδα ἐκ τοῦ βεβαίου ὀλέθρου, παραλαβὼν αὐτοὺς καὶ τὸν Μάρκο Μπότζαρην μετέθετ' αὐτῶν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ξηρομέρου Κονοπίαν, ἐνθα εὗρισκετο ὁ Βαρνακιώτης, καὶ διὰ συγκεκινημένης φωνῆς καὶ ἐπιτετηθευμένης γλώσσης παραστήσας τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, ἤρξατο συμβουλεύων καὶ προτρέπων αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς Ἄρταν, καὶ διὰ στρατηγήματος ἐπιτηδεῖον νὰ ἀναστείλῃ τὴν ἑρμῆν, καὶ ἀναβάλλῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὴν ἐκστρατείαν τῶν τούρκων, σώζων τὴν Πατρίδα, τῇ νεύματι δὲ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ πρόκριτοι τὴν αὐτὴν προτροπὴν καὶ ἑρμῆν παράκλησιν ἀπέτειναν πρὸς τὸν Βαρνακιώτην. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος πρὸς αὐτοὺς ἀποκρινόμενος, ἐπὶ τέλος εἶπεν, ὅτι δὲν θέλει κάμῃ οὔτε ἐν βῆμα πρὸς τὴν Ἄρταν, ἐὰν δὲν τῇ δωθῇ ἔγγραφον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ πιστοποιηθῆται, ὅτι ἡ ἀποστολὴ του γίνεται τῇ παρακλήσει αὐτῶν, καὶ τῇ προτροπῇ τοῦ Μαυροκορδάτου, ὅστις εἶνε ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ τοῦ τόπου, διὰ νὰ μὴ κατηγορηθῇ κατόπιν ἀπὸ δολίους καὶ μοχθηροὺς ἀνθρώπους, ὡς προδότης καὶ τουρκολάτρης, ὁ Μαυροκορδάτος, διὰ νὰ μὴ ἐκποιδῆσῃ τῶν δικτύων ὁ Βαρνακιώτης. συνέταξεν ἰδιοχείρως τὸ ἔγγραφον, ὅπερ ὑπογράψας μετὰ τῶν προκρίτων ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Βαρνακιώτην.

Παρά πᾶσιν δὲ ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν μαθὼν ὅτι ὁ Βαρ-

ξιν, ὁ Μαυροκορδάτος, ἐν ἀγνοίᾳ βεβαίως τοῦ Μαυρομιχάλη, ἐπλήρωσε Μανιάτην τινα διὰ νὰ τὸν δολοφονήσῃ ἐπὶ τοῦ πλοίου, ἀλλ' ὁ Βαρνακιώτης λαβὼν γινώσκων τοῦ κινδύνου παρὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Ἄναγν. Καραγιάννη, διὰ τοῦ ἐπίτηδες ἀπεσταλμένου Ἄνδρ. Κλουμπῆ, ἀπέφυγε τὴν πρὸς τὸν Πετρόμπεϊν συνέντευξιν, καὶ οὕτως ἐσώθη, καὶ

Β'. Ὅτε ὁ Βαρνακιώτης, τῇ 22 Ἰανουαρίου 1823 ἔστειλεν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Βουλὴν, μὲ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Κολοκοτρώνην, ζητῶν νὰ παρουσιασθῇ πρὸς τὴν Βουλὴν τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ ἐκφράσῃ αὐτοπροσώπως τὰ κατὰ τοῦ Μαυροκορδάτου παράπονά του, ὁ Μαυροκορδάτος μαθὼν τοῦτο, ἔπεμψε μυστικὰ δύο πλοῖα, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῶν Ζακυνθίων Πουγγῆ καὶ Καραβᾶ, μὲ ἐντολὴν, περιπλέοντες νὰ ἐξετάζωσι πᾶν πλοῖον ἐκ Καλάμου προσερχόμενον, καὶ ἅμα εὐρόντες νὰ συλλάβωσι καὶ νὰ φονεύσωσι τὸν Βαρνακιώτην.

Ὁ δὲ Βαρνακιώτης εἰδαπονηθεὶς δὲν μετέβη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ οὕτως ἀπέφυγε καὶ τὴν πέμπτην ταύτην τοῦ Μαυροκορδάκη ἀπόπειραν τῆς δολοφονίας.

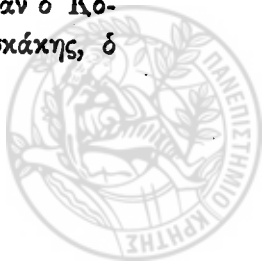
Ταῦτα καὶ περὶ τοῦ Μαυροκορδάτου, ὅσον ἦτο δυνατόν βραχυλογώτερον, ἐξ ὧν τρανῶς καταφαίνεται, ὅτι ὁ μὲν Βαρνακιώτης, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ Ζαΐμης, ὁ Νικητής, ὁ Καρχισκόκης, ὁ Ἴσκος, ὁ Μακρῆς, ὁ Καφάλης, ὁ Ραζηκότζικας, ὁ Γρίβας, καὶ σύμπασα ἡ χορεία τῶν γνησίων τῆς Ἑλλάδος τέκνων, ἀνυψώσαντες καὶ ἀκολουθοῦντες τὸ λάβαρον τῆς Ἑλευθερίας, ἐπάλαιον γενναίως κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ προσεπάθουν ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους οὐ μόνον νὰ ἀνακτήσωσι τὴν ἐλευθερίαν ἑαυτῶν καὶ τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκτείνωσι τὰ ὄρια τοῦ κράτους του εἰς εὐρύτερον ὅσον τὸ δυνατόν κύκλον, ὁ δὲ Μαυροκορδάτος, φιλάρχους καὶ φιλοδόξους σκοποῦς διατρέφων, καὶ ἅμα τῇ εἰς Ἑλλάδα καταβάσει του ἐκ παντὸς τρόπου καὶ μέσου τὴν πραγματοποιήσῃ αὐτῶν

επιδιώκων, και προτιμῶν τὴν Ἑλλάδα ἀντὶ Ἐλευθέρου Κράτους, Ἰγερμονίαν ὑπὸ τὴν ἡγεμονείαν του και τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου, ἔπραξε πᾶν τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ, ὥπως ψυχράνη τὸν θερμὸν τῶν ὀπλαρχηγῶν πατριωτισμὸν και ζῆλον, ὅπως ἐνοσπείρη μεταξὺ των τὴν διχογνωμίαν και τὴν ἀντίπραξιν, ὅπως κινήση στάσεις ἐμφυλίου και καταστρεπτικὰς, και ἐξηκολούθησε διὰ παντὸς τοῦ ἀγῶνος, μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ Κυβερνήτου, καταδιώκων ἀμειλίχτως, δολοφονῶν και ἀπαγοχονίζων τοὺς τῆς ἐλευθερίας προμάχους.

Μετὰ δὲ τὴν ἀφίξιν τοῦ Κυβερνήτου, ὁ Μαυροκορδάτος ἰδὼν, ὅτι ὁ Κυβερνήτης περισυλλέξας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ καταδιωχθέντας και διασκορπισθέντας τῆς ἐπαναστάσεως πρωταθλητὰς ἀνέθηκεν εἰς τὸν πατριωτισμὸν και τὴν γενναϊότητα αὐτῶν, χάριν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος τοῦ ἀγῶνος τὴν ἐξακολούθησιν, και ἐπομένως τὰς ἐλπίδας του διαψευθείσας, και τὰ φιλέδοξα σχέδιά του μταιούμενα, ἀπεσύρθη εἰς τὴν Νῆσον Μήκωνον, ἐνθα ἐδημιούργησε τὴν κατὰ τοῦ Κυβερνήτου ἀντιπολίτευσιν, και ἐκείθεν εἰς Ὑδραν μεταβάς και ὑπὸ τὴν προστασίαν και σκέπην τοῦ ἀγνοῦ μὲν Πατριότου, ἀπλουστάτου δὲ ἀνδρὸς Λ, Κουτουριώτου διατελῶν ἐξηκολούθησε αὐτὴν, μέχρις οὗ κατέστρεψε και τοῦτον.

Ἐἵπομεν ἤδη, και αὐθις ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι νεώτεροι τὴν ἡλικίαν ὄντες, και ἐν ὄλῃ ἀγνοίᾳ περὶ τῶν προσώπων διακειμένοι, οὐδεμίαν τολμῶμεν νὰ ἐκφέρωμεν ἰδίαν γνώμην. Ἐκτιθέντες δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐξ αὐτοπτῶν και ἐπομένως ἀφειδῶν μαρτύρων, και δὴ στρατιωτικῶν αὐτὰ ἐρανισθέντες ἀφίεμεν τοὺς φίλους ἀναγνώστας ἐλευθέρους ἵνα ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς ἀνεύρωσι και ἀποδώσι τὸ δίκαιον εἰς τὸν ἔχοντα αὐτό. Τοῦτο δὲ μόνον τολμῶμεν νὰ ἐρωτήσωμεν Ἐὰν ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Βαρνακιώτης, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Καραϊσκάκης, ὁ

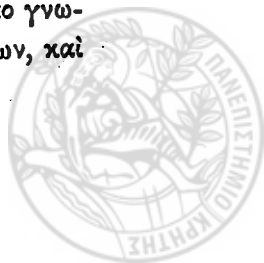
Ἴσκος, ὁ Ζαΐμης, ὁ Νικήτας, ὁ Μακρῆς, ὁ Ραζηκότζηκας καὶ πάντες οἱ λοιποὶ πρωτοστάται καὶ πρωτοθληταὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς Ἑθνικῆς ἀνεξαρτησίας ἱεροῦ ἀγῶνος ἦσαν ἀνάρται, προδόται καὶ Τουρκολάτραι, τίνες ἦσαν οἱ ἀληθεῖς καὶ γνήσιοι Ἕλληνες, οἱ κινήσαντες τὴν ἐπανάστασιν, οἱ ἀνδρείως πολεμήσαντες, καὶ διὰ τῶν πράξεων αὐτῶν Θαυμαστωθέντες, καὶ τὴν μικρὰν γωνίαν τοῦ ὄλου Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τέλους ἐλευθερώσαντες ;

ΜΑΝΤΩ ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ.

Ἡ

Ἡ ΠΡΩΪΣ ΤΗΣ ΜΥΚΗΝΟΥ

Μόνη ἡ Ἑλλάς, ἡ ἐστία αὐτῆ τῆς Σοφίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ μήτηρ παντὸς ἐκτάκτου καὶ Θαυμαστοῦ, ἡ οὐ μόνον ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους τοὺς πρωταθλητὰς καὶ εὐκλεεῖς τῆς Ἑλευθερίας καὶ τῆς Πατριδος προμάχους γεννήσασα. Μόνη λέγομεν ἡ χώρα αὕτη; πρώτη ἐν ταῖς ἐξαιρέσιν, πρὸς τοῦτο ποιουμέναις χώραις, τατομένη δύναται νὰ καυχηθῆ, ὅτι τὴν χορείαν τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἡρωϊκῶς τῆς ἐλευθερίας προκινδυνευσάντων, ἐκόσμησαν πλείοιαι ὄσαι γυναῖκες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν εἰς μόνον αἵτινες ὑπῆρξαν κατὰ τε τὸ θάρρος, τὴν τόλμην καὶ τὴν γενναϊότητα τῶν ἀνδρῶν ἐνάμιλλοι, καὶ κατὰ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ ἐθελουσίαν οὐδενὸς τῶν συναγωνιστῶν κατώτεραι ἀνεφάνησαν. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐτέρας τούτων, τῆς γενναίας καὶ ἐνδόξου Βουβουλίνας, ἱκανὰ καὶ ἐλέγχθησαν καὶ ἐγράφησαν, ὥστε τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐγένετο γνωστὸν καὶ ἐθαυμάσθη ὑπὸ πάντων τῶν ἀπανταχοῦ ἐλλήνων, καὶ

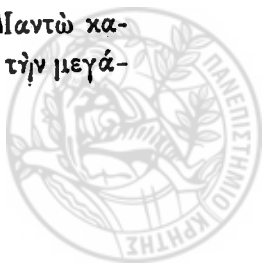

οὐδείς σχεδὸν σήμερον ὑπάρχει ὁ τὰ κατὰ τὴν γενναίαν καὶ ἐνδοξον ταύτην γυναῖκα ἀγνοῶν· ἀλλὰ περὶ τῆς ἄλλης, πλὴν τοῦ Δραγούμη, πάντες οἱ λοιποὶ Ἑλληγες ἱστορογράφοι ἢ οὐδὲν ὅλως, ἢ σπανιώτατα αὐτὴν ἀναφέρουσι, καὶ ὅλως ἀσήμντα περὶ αὐτῆς ἱστοροῦσιν, ἄδηλον, διὰ τινὰς λόγους.

Τοῦτου ἕνεκα, καθῆκον δικαιοσύνης αἰσθανόμεθα, ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς ἡμᾶς, ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ἐρασιζόμενοι ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Γάλλου Maxime Raynaud, ἀξιωματικῆς τοῦ Σώματος τῶν φιλελλήνων, τοῦ προσωπικῶς τὴν φιλόπατριν ταύτην γυναῖκα γνωρίσαντος, καὶ περὶ αὐτῆς ὅλον κεφάλαιον ἀφιερῦντος, ὅπως ἐκθέσωμεν συνοπτικῶς καὶ τὰ κατ' αὐτὴν, διὰ τὰ δυνηθῶσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν, τὰ κατ' αὐτὴν γνωρίζοντες, νὰ ἀποδώσωσιν αὐτῇ τὸν ὀφειλόμενον δικαίον ἐπαινον, καὶ νὰ τάξωσιν αὐτὴν εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν τῇ φιλοπατρῖα καὶ ἐθελουσία αὐτῆς τάξιν. Ἡ δὲ εὐγενῆς καὶ φιλόπατρις δὲ αὕτη γυνὴ, εἶναι ἡ Μαντῶ Μαυρογένους ἢ Ἡρώς τῆς Μυκῶνου.

Ἡ Μαντῶ Μαυρογένους ἦτο μονογενῆς θυγάτηρ τοῦ Νικολάου Μαυρογένους, ἀνεψιοῦ καὶ σπαθαρίου τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Μαυρογένους, τοῦ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σελῆμ ἀποκεφαλισθέντος. Ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰς Τεργέστην ἀποκατασταθεὶς, ἔδωκεν αὐτῇ ἐπιμελημένην καὶ ἐλληνοπρεπεῆ ἀνατροφὴν, διότι πρὸς τῇ ἐλληνικῇ, ἦν κατὰ βίθους ἐγίνωσκεν, ἦτο κίττος καὶ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ἰταλικῆς, τὰς ὁποίας ἐλάλει καὶ ἔγραφεν ὡς τὴν μητρικὴν αὐτῆς γλῶσσαν. Ἐξοχον αὐτῆς κάλλος, καὶ ἡ Συμυραϊκὴ περιβολή, ἦν μετὰ χάριτος ἔφερε, τοσαύτην ἐντύπωσιν ἐνεποίησαν εἰς τοὺς Τεργεσταίους, ὥστε ἀπεκάλεσαν αὐτὴν «ἡ ὡραία Ἑλληνίς».

Ἐκεῖ ἀνεπετάσθη ἡ σημαία τῆς Ἐλευθερίας, ἡ Μαντῶ κατελοῦσα εἰς Μύκωνον, ἦρξατο ἀφειδῶς δαπανῶσα τὴν μεγάλ-

λην αὐτῆς περιουσίαν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ἐξ ἰδίων ἐξοπλί-
σασα, καὶ ἐπὶ μακρὸν διατηρήσασα τρία πολεμικὰ πλοῖα, οὐ
μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ ἀγῶνος ὄρμησε, μέλαιναν καὶ
χρυσοπάρυφον ἐσθῆτα φέρουσα, καὶ λαμπρῶς διηγγωνίσθη, διδ
καὶ κατὰ τὸν Δραγούμην, πρὸς ἀμοιβὴν τῶν θουσιῶν καὶ με-
γάλων ὑπηρεσιῶν τῆς, ἔλαβε τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντιστρατήγου,
παραστᾶσζ, ὡς τοιαύτη, καὶ εἰς τὴν ἐν Ἰροιζήνι ἐθνικὴν Συν-
έλευσιν.

Ὅτε δὲ ἠγγέλοθι, ὅτι ὁ Αἰγυπτιοκὸς ἑστῶλος ἐπεφάνη εἰς τὰ
ἐλληνικὰ ὕδατα, ἡ Μαντῶ ἀείποτε εἰς πᾶσιν θουσίαιν διὰ τὴν
Πατρίδα πρόθυμος οὖσα ἐμήσθωσε πλείστους ὄσους ναύτας ἐκ
τῶν συμπολιτῶν τῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὰ ἐλληνικὰ
πλοῖα λέγουσα: «Τί μὲ μέλλει τί θά ἀπογίνω ἐγώ, προκει-
» μένου νὰ ἐλευθερωθῆ ἡ Πατρίς μου; Ἄφου ἐξοδεύσω πᾶν
» ὅ,τι ἔχω ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνος, θά μεταβῶ
» εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐλλήνων, ὅπως τοὺς ἐνθαρρύνω διὰ
» τοῦ παραδείγματός μου νὰ ἀποθάνωσιν ὑπὲρ αὐτῆς».

Οὕτως ἐξεφράζετο ἡ δεσποινὶς Μαυρογένους. Τοιοῦτοι δὲ
λόγοι εἶναι καὶ μόνοι ἀναμφλέκτως ἱκανοὶ, ὅπως τηρήσωσι τὴν
μνήμην αὐτῆς ἱερὰν καὶ εἰς τὰς παρούσας καὶ εἰς τὰς μελλού-
σας τῶν ἐλλήνων γενεᾶς. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Μαντῶ
Μαυρογιάννουσ ὑπὸ τοιούτων καὶ τοσοῦτων φυσικῶν καὶ ἐπι-
κτήτων προσόντων κεκοσμημένη, καὶ τοσαῦτα ἐπὶ τοῦ ἔθνους
κεκτημένη δικαιοῦματα ἀνήλθεν εἰς κοινωνικὴν θέσιν ὑψηλὴν
καὶ ἐπίζηλον, καὶ ἑαυτῇ ἐμπρέπουσαν, ἀλλ' οὐδὲν περὶ τούτου
οἰτικὸν, ἀτυχῶς, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, διότι κατὰ τὴν ἐν Αἰ-
γίνῃ ἀσθένειαν αὐτῆς, τῇ ἀφηρέθησαν ὑπὸ κακούργου χειρὸς,
ὑφίστης σημασίας ἔγγραφα, αὐτὴν ταύτην ἀφορῶντα. Ἐλλεί-
πει δὲ περὶ τούτου ἰστορικῶν μαρτυριῶν καὶ ἐνδείξεων, ἀ-
ποικωπῶμεν κατ' ἀνάγκη—περὶ τούτου, ἐπιφυλασσόμενοι καὶ
ὑπισχνούμενοι τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις, ἐὰν αἱ περὶ τούτου ἀ-

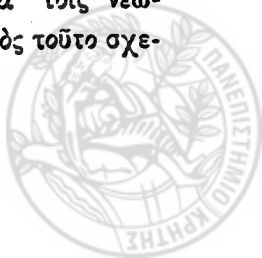
κολουθούσαι ἔρευμαι ἡμῶν καταλήξουσιν εἰς αἴσιον ἀποτέλεσμα ἐν τῇ προσεχεί τοῦ ἔργου ἡμῶν ἀνατυπώσει, νὰ φέρωμεν εἰς φῶς τὸ κείμενον τῶν ἐν λόγῳ ἐγγράφων, καὶ γράψωμεν ἐκτενῶς περὶ αὐτῶν.

Μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἰθωνοσ οὐδένα ἠθέλησε νὰ δεχθῇ εἰς ἀμοιβὴν βαθμὸν, εἰποῦσα: «Κατὰ τὰς μάχας οὔσα ἀντιστράτηγος, δὲν δέχομαι ἄλλον βαθμὸν ἐν εἰρήνῃ» καὶ ἀποσάσασα ἀπὸ τοῦ στήθους τῆς τὸ ποράσημον, τὸ ἔρριψε κατὰ γῆς. Ἐπὶ τέλους, τὴν συγνώμην τῶν ἀναγνωστῶν ἐξαιτούμενοι, προστιθέμεθα καὶ τὴν ὡς ρητὸν διαμείναςαν ἔκφρασιν αὐτῆς: «Ἐλυσε τὰ ἄρματα μου καὶ ἐπῆρε τὴν παρθενίαν μου ὁ ἄτιμος αὐτός»· εἶπέ ποτε δεικνύουσα ἓνα τῶν ἐξόχων καὶ ἐπισημοτάτων Ἑλλήνων,

Λεπτομερειαὶ τινες ἐπὶ τῆς ἀλώσεως
τῆς Ναυπλίας.

Πάντες μὲν οἱ ἱστορίαν τῆς Ἑλλ. ἐπαναστάσεως γράψαντες ἀναφέρουσι βεβαίως τῆς Ναυπλίας τὴν ἄλωσιν, ἀλλ' οὐδεὶς τούτων παρεντίθηται τὰς λίαν ἐνδιαφερούσας λεπτομερείας, τὰς πρὸς τὸ γεγονός τούτο σχετιζομένας, διὰ καὶ αὐταὶ διατελοῦσι παρὰ πᾶσι τοῖς νεωτέροις ἔλλησιν ἄγνωστοι.

Ἐὐτυχῆσαντες νὰ ἀκούσωμεν τὰ μετὰ τῆς νεωτέρας Ἑλλ. ἱστορίας σχετιζόμενα κατωτέρω, παρὰ προσώπου παρουσιάζοντος πιστικότητα ἀναμφισβήτητον, καὶ ἀπροσωποληψίαν καὶ εὐθύτητα πανθομολογουμένῃν κεκτημένου, μαθόντος ταῦτα παρὰ στρατιώτου λαβόντος μέρος ἐνεργὸν κατὰ τὴν τῆς Ἀχρονναυπλίας ἄλωσιν, κρίνομεν καλὸν ἵνα δημοσιεύσωμεν καὶ ταῦτα ἐν τῇ ἔργῳ ἡμῶν, ὅπως γίνωσι γνωστὰ τοῖς νεωτέροις, καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πρὸς τὸ γεγονός τούτο σχε-

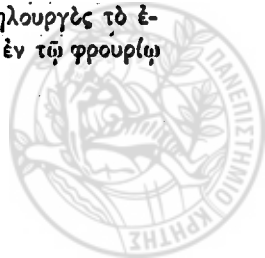
τιζομένης Ἑλλ. Ἱστορίας. Πασίγνωστον εἶναι ὅτι τὸ Ναύ-
πλιον διὰ τὸ ὀχύρῶν αὐτοῦ ἀντέστη πεισιμόνως κατὰ πάσης
ἐφόδου τῶν Ἰούρκων καὶ ἐπιθέσεως· περιήλθε δὲ εἰς τὴν κα-
τοχὴν καὶ κυριότητα τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸς ἀκόλουθον
τρόπον.

Ἦτο ἡ νύξ τῆς 21) πρὸς τὴν 30 Νοεμβρίου, νύξ βροχερὰ καὶ ζο-
φώδης. Ἦν δὲ τὰ πάντα ἦσαν βεβουμισμένα ἐν παχυτάτῳ σκότει·
καὶ βροχὴ κρουνηδὸν πίπτουσα ἐπηύξανε καὶ καθίστα τοῦ σκότους
καὶ τοῦ ἐρέθους τὴν ὕψιν δυσμορφοτέραν καὶ μᾶλλον ἐπίφοβον, ἐπε-
φάνησαν ἀπροσδοκῆτως καὶ ἐπαρρυσιάσθησαν πρὸ τῶν ὑπὸ τοῦ Στα-
ϊκοπούλου καὶ τοῦ Κρανιδιώτου ἀρχηγοῦ Κ. Κιόνῃ διοικουμένων
Ἑλληνικῶν προφυλακῶν Ἰούρκοι τινες ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξελθόντες.
Προσελθόντες δὲ εἰς τὸ σῶμα τῶν Κρανιδιωτῶν ἀνέφερον, ὅτι οἱ ἐν
τῷ φρουρίῳ ἐναπομείναντες εὐχέλμοι σύντροφοί των, πελεμοφοδίων
στερούμενοι, καὶ ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τῶν λοιπῶν στερήσεων τρομέ-
ρως μαστιζόμενοι, καὶ ἐντελῶς ἀποτεθαρρυμένοι καὶ ἐξηνητημένοι
ὄντες, δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ συνάψωσι μάχην, καὶ ἐπομένως εὐχερε-
στάτη καθίστατο ἡ ἀλωσις τῆς πόλεως, ἂν οἱ Ἑλληνας ἀπεφύτίζον
νὰ ποιήσωσι ἐφοδὸν αὐτῇ ταύτῃ τὴν νύκτα.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν προφυλακῶν ταῦτα μαθὼν ὑπόπτεισε κατ' ἀρχὰς
ὄλον καὶ ἀπάτην ἐκ μέρους τῶν Ἰούρκων λειποτακτῶν. Μετὰ γενο-
νομένην δὲ μετὰ τοῦ Σταϊκοπούλου συνεννόησιν, ἀπερρασίθη νὰ ἐκ-
τελεσθῇ ἡ κατὰ τοῦ φρουρίου ἐφοδός, διὸ καὶ ὠδήγησαν τὰ στρατεύ-
ματα αὐτῶν παρὰ τὴν πύλην αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν κρίσιμον δὲ τῆς ἐνεργείας στιγμὴν ἐπῆλθε δισταγμὸς
περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦμένου. Τὸ ἐπιτεινόμενον σκότος, ἡ
δύνην ἐπαυξάνουσα καὶ ραγδαίωσιν καθισταμένη βροχὴ, καὶ ἡ ἔλ-
λειψις μέσων πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ φρουρίου ἀνθρῶν καθίστων τὴν ἀνά-
εασιν δυσχερεστάτην καὶ σχεδὸν ἀδύνατον. Ὡς ἐπίμετρον δὲ τῶν
δυσχερειῶν ταύτων ἐπῆρξε τὸ ὕγνωστον τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ φρου-
ρίου.

Πάντα ταῦτα ἐκράτουν τοὺς Ἑλληνας ἐν δυσταγμαῖ καὶ ἀναπε-
φασίστους, καὶ θὰ ἐματαιούτο ἴσως τὸ σχέδιον, ἂν ὁ ἐκ Κρανιδίου
στρατιώτης, Δημήτριος Σαραπειτὸς καλούμενος, καὶ ξηλοῦργος τὸ ἐ-
πάγγελμα, ἔστις πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐργασθεὶς ἐν τῷ φρουρίῳ

ἐγνώριζε καλύτερα τὸ ἔσωτερικὸν αὐτοῦ, δὲν προσήρχετο ὅπως λύσει τὴν ἀπορίαν καὶ ἀρῆ τούς ἐνδιασμούς τῶν Ἑλλήνων, λέγων καὶ βεβαιῶν. «Ἐγὼ γνωρίζον τὸ ἔσωτερικὸν τοῦ φρουρίου εἰσορμῶ εἰς αὐτό. Ὅστις λοιπὸν ἐξ ὑμῶν θέλει ἄς-μὲ ἀκολουθήσῃ.» Ἀμέσως 3—4 ἔκ τῶν γενναιοτέρων, οἷς προσετέθη καὶ Μαυρεβούνιος τις, ἐπερ-θυμοποιήθησαν ὅπως ἀκολουθήσωσι τὸν γενναῖον Σκρπετόν. Πάραυτα δὲ ἔκ τοῦ προχειροῦ πῆξαντες κλίμακὰς τινὰς ἀνῆλθον ἐπὶ τὰ τεῖχη, καὶ εἰσεπήδησαν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ἐνθα τελεία καὶ ἄκρα ἐπεκράτει σιγή.

Ὁ γενναῖος Σκρπετός ἀπὸ προμαχώνος εἰς προμαχῶνα τοῦς συντρόφους τοῦ ὀδηγῶν, καὶ εἰδοποιῶν ἐν τῇ μεταξὺ καὶ τοῦς ἑκτὸς τοῦ φρουρίου Ἑλληνας, οἵτινες ἀναθαρρήσαντες ἤρξαντο καὶ οὗτοι ἐπὶ τὰ τεῖχη ἀνερχόμενοι, διέκριναν ἀμυδρὸν πῶς ἔκ τινος παραθύρου τοῦ προμαχώνος, ὁ Μιλτιάδης, τοῦ δεσπόμενου τοῦ φρουρίου (ἐπὶ τοῦ Παλαμιδίου) ἐξερχόμενον. Ἀφοῦ δὲ συνεκεντρώθησαν ὅσον ἦτο δυνατὸν πλείοτεροι, ἐπλησίασαν καὶ ἔκ τοῦ παραθύρου διέκριναν ὅτι πράγματι ὀλίγιστοι Τούρκοι ἐκειμῶντο ἐν αὐτῇ ἀμέριμνοι.

Τότε κρούσαντες τὴν θύραν προσεκάλεσαν τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Τούρκου νὰ παραδωθῶσιν. Ἰκεῖνοι δὲ ἐν πλήρει ἀπογνώσει διατελοῦντες, καὶ μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ πράξωσι, παρεδύθησαν ἀνευ ἀνιστάσεως εἰς τοὺς Ἑλληνας, παρακολοῦντες, ὅπως φεισθῶσι τῆς ζωῆς των.

Οἱ ἐπὶ τῆς Ἀκροναυπλίας πολιορκούμενοι Τούρκοι, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας πάσης ἄλλης τροφῆς ἔστερημένοι ἐτρέφοντο διὰ φύλλον φραγκοσυκῆς μεταβάλλοντες ταῦτα εἰς πλακοῦντας, τῶν ὑποίων πολ- λά ἰχνη εὔρον οἱ ἐν τῇ φρουρίᾳ εἰσελθόντες Ἑλληνας.

Ἀφοῦ δὲ οἱ Ἑλληνας ἐγένοντο οὕτω κύριοι τῆς Ἀκροναυπλίας, προσεκάλεσαν πάραυτα καὶ τοὺς ἐν Ναυπλίᾳ νὰ παραδοθῶσι· διέτι περιελθόντος τοῦ Παλαμιδίου εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, οἱ Τούρκοι δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρηθῶσι ἐν τῇ ὑπὸ τὰ στόμια τῶν πυροβόλων τῶν πολέμιων κειμένη πόλει.

Καὶ οὕτως ἡ γνῶσις τοῦ γενναίου Δ. Σκρπετοῦ καὶ τὸ θῆρος του συντέλεσαν εἰς τὴν ἀπὸ τῶν Τούρκικῶν χειρῶν ἀπόσπασιν τοῦ ὄχρου τοῦ Παλαμιδίου ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐν τοιαύτῃ νυκτὶ καὶ μετὰ τοσαύτης εὐκολίας.

"Εγγράφων 123

Ἡ Δυτικὴ Ἑλλάς ἔφθασεν εἰς ἀκμὴν τοιαύτην, καθ' ἣν μόνη ἢ γενικὴ συνδρομὴ καὶ προθυμία τῶν κατοίκων τῆς μετὰ ὄπλα εἰς χεῖρας ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἀσφαλίσῃ ἀπὸ τοῦ ἐχθροῦ τοὺς ὄνυχας. Ἄλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἢ προθυμία (ἄνευ τῆς ὁποίας οὐδὲν γεναῖον κατόρθοῦται) λείπει κατὰ τὸ παρὸν δι' ἐσωτερικὰς τι-ἄς αἰτίας, δὲν μένει ἄλλη καταφυγὴ, παρὰ τὸ νὰ γενῆ στρατήγημα, ἐπιτήδειον νὰ ἀναβάλλῃ τὴν παροῦσαν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ, ἕως ὅτου νὰ γενῆ τρόπος νὰ συναχθῶσιν οἱ σκορπισμένοι Ἑλληνας. Τοιοῦτον στρατήγημα δὲν εἶναι ἄλλον, παρὰ μίαν προσποιητικὴν διαπραγμάτευσις προσκυνήσεως, ἢ ὁποία ἐκτεινομένη εἰς μῆκος θέλει δώσῃ καιρὸν νὰ οἰκονομηθῶσι πρὸς τὸ συμφέρον τὰ πράγματα· κοινῇ γνώμῃ λοιπὸν ὄλων ἡμῶν τῶν ἐνταῦθα παρευρεθέντων, διορίζεται ὁ Γενναϊότατος Στρατηγὸς Κύριος Γεώργιος Νικολάου, τοῦ ὁποιοῦ ὁ ἄμεμπτος καὶ φιλελεύθερος χαρακτήρ ὑβρίει ὄλην τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς ἑαυτὸν, νὰ πραγματοποιῆ τὸ ἡρημένον στρατήγημα, μεταχειριζόμενος πᾶν ὅ,τι ἢ φρόνησις τοῦ ἤθελε τὸν ὑπαγορεύσει διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ, σκοπὸν κοινῶς παρὰ πάντων ἐγκρινόμενον καὶ ἐπιθυμούμενον τοῦ νὰ κερδίσῃ δ. λ. καιρὸν, καὶ ἐν τούτῳ νὰ προετοιμασθῶσι τὰ ζωτήρια μέσα διὰ τὰ μετὰ ταῦτα.

Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΚΑΡΑΪΑΝΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΡΑΖΗΣ

Ν. ΚΑΡΠΟΥΝΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ ΠΛΑΤΙΚΑΣ
ΙΑΝΟΣ ΡΑΓΚΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΒΛΑΤΙΝΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΙΚΗΣ ΛΩΛΟΥ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

Ἄριθ. 7313

Ἐγγραφοῦ 124

Φιλογενέστατοι ἔφοροι καὶ γενναίδιατοι καπεταναῖοι τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Ἠπείρου τῆς πατρίδος, τὸν ἀσπασμὸν ἀπονέμω ὑμῖν.

Ὁ ἐπιφέρων τὸ παρὸν κύριος Μιχαὴλ Πάγκαλος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τοῦ γενικοῦ ἐπιτρόπου διὰ ὑπηρεσίαν δημόσιον τοὺς ὀποίους δεχόμενος μετ' εὐμενείας κατὰ τὸ ἀπαραίτητον ὑμῶν χρέος ἐφοδιάσατε καθ' ἃ δεῖ διὰ τὴν ἀπεράσωσιν εἰς ὅποιον μέρος εἶναι ἢ ἀπόφασίς των κατὰ τὰς διαταγὰς ὅπου ἔχουν ἐγγράφως παρὰ τοῦ ὕψους του.

Δὲν περιττολογῶ σὲν ὅπου γνωρίζω τὸν πατριωτικὸν ζήλον σας.

τῆ 29 Ἰουλίου τὸ Α'. ἔτος τῆς ἀνεξαρτησίας.

ὁ Πατριώτης

A. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολὴ 125

προσκυνῶ.

καὶ ἀπὸ μισολόγῃ σου ἔγραψα τὰ πάντα καὶ σου τὸ ἔστειλα μετὸν караπανακη καὶ τὸν δμλησα καὶ ἐκ σώματος. σὺ ὁμιλεῖ καὶ τώρα ἡ ἀδελφὴ σου στωματικῶς, ἐγὼ εἰς ὀλίγες ἡμέρας ἀπερνῶ διὰ μωρήας, τὸν κυρ Χρηστο γεροθανάση τὸν ἐδιωρίσαμεν ἀρχηγὸν τὸν ἀρμάτων τοῦ κάτου ζυγοῦ βάλτου, ἰδοὺ καθὼς μου ἔγραφεσ στέλω τὴν φαμελιάν μου αὐτοῦ καὶ νὰ τὴν κυβερνήσῃς ἀπὸ κατικῶν νὰ διωρίσῃς καὶ εἰς ὄλους τοὺς ἐδικούς μας ὅπου εἶναι ἄνδρες νὰ τῆς εὐκολύνουν κάθε χρισόμενον τοῦ ὀσπιτίου μου. μένω εἰς τοὺς ὀρισμοῦσου.

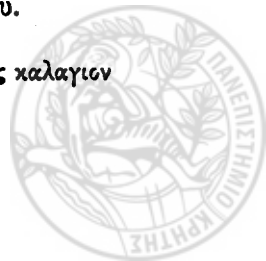
ἀδελφος σας ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΣ

28 φεβρ. Ἀνατολικῶ

Ἰη τοῦ ἀρχοντικοῦ σου τιμὸς χαιρετῶ. τὸν σοτήρη σταυροῦ τὸν ἐδιώρισα νὰ πάγῃ νὰ σταθῇ εἰς τὸ ὀρδίμας βάλτου.

τῆ τιμῇ εὐγενεῖ καπετάν Γεωργάκη Νικολοῦ

εἰς καλαγιον

Ἐπιστολή 126

ὡς τατίμα χερια του Καπετάν Γηορκακη νικολού

Βονιτζα

» εἰς τὴν ἀφέντηαν σου τήμιμενε μου ἀδελφὲ Καπετάν Γιόργακο ἀδελφικός ασπαζομε επιθυμο τὴν τιμιμενιντης ὑγῆ-
αν μαθετε καὶ διὰ μέρος μας χαριτη ἴτι γένεμεν· ἔλαβα το
ἀδελφικόν σου γράμα ἀμετρος ἔχαρικά τῆς τιμιμενις μου ὑγι-
άν της ὕδα νάμε γρήφης ὅτη θα στίλης τὴν φαμέλιαν σου
ἐδὸ καὶ ἀπὸ ἐδὸ ὡς καλαμον μάλισ· α θελι ἔχο ετίμα καυκύα
κατὰ τὴν γνὸμιν σας καὶ θελο τοὺς στίλη καθὸς με γράφετε
ὁ ανθρωπος ἐφίγε ἐχθες χωρῆς να τὸν κατάλαθο νὰ του εσοο
γραμα μου και μιν σου περασι ὑποφιαν ὡς ἀδελφος θελι κάμο
τὸ χρέος μου παράκαλο ἀδελφε να με γραφετε οίχνα τα πρὸς
τὴν υγιαν σας νὰ χερομε μαζί μεζί νέον ἔχετε προς ὀδιγיאν
ὁ ἐπίφερον τὸ παρόν ὑγούμενος ὑρακὺμ ὕνε ὀλος ἐδικος μας
καὶ σῆς τὸν εοιστένο καὶ ανεχετε κινενα νεοτερόν ὕμπορίτε
νὰ τοῦ ὑπῆτε ἐλευθερα μενο μεολον το ἀδελφικον σεβας

τι 2ῃ Ἰανουαρ. 1828 Καλαμον

ὁ ἀδελφο σας

(σφραγίς) Γ. ΤΨΟΝΙΚΑΣ

Ἐπιστολή 127η

Ἰκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Πρὸς τὸν Καπετάν Γεώργιον Νικολοῦ

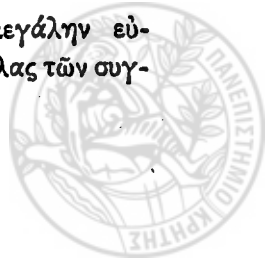
εἰς Κανδήλιαν

Ἰκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Δραγαμέστρῳ τῇ 2ῃ Φεβρουαρίου 1828

Πρὸς τὸν Καπετάν Γεώργιον Νικολοῦ

Εὐχαρίστως ἔλαβα τὸ γράμμα σας, καὶ με μεγάλην εὐ-
χαρίστησιν ἔμαθα τὸ φόδσημον σας εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν συγ-

γενῶν σας καὶ τῆς Πατρίδος· προσιμένοι νὰ σᾶς ἴδω διὰ νὰ σᾶς δώσω ὅλα τὰ δείγματα τῆς ἀπὸ μέρους μου καλῆς ὑποδοχῆς καὶ τῆς βεβαιώσεως τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐγκαρδίου ἀγάπης μου.

ὁ Ἀρχιστράτηγος

R. CHURCH

Ἐπιστολὴ 128

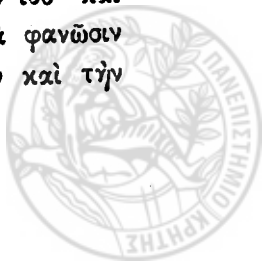
Στρατιωτικὴ Διαταγή.

Ἐκ μέρους τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ Στρατηγοῦ Sir Richard Church ἱππότη τοῦ μεγάλου σταυροῦ τοῦ Κούγε-νεστάτου στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀμφοτέρων τῶν Σικελιῶν, ἱππότη τοῦ τιμητάτου στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ Λουτροῦ τοῦ Ἀγγλίας Διοικητοῦ τοῦ ἔξοχότητος Στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ Γκουέλφ τοῦ Αἰνόβερ καὶ τῶν παρασίμων τοῦ Ἁγίου Γαρδινάνδου καὶ τῆς ἀξιότητος κτλ. κτλ. κτλ. Ἀρχιστρατήγου καὶ Διευθυντοῦ ἀπασῶν τῶν κατὰ ξηρὰν Ἑλληνικῶν Δυνάμεων κτλ. κτλ. κτλ.

Πρὸς τὸν Κύριον Γεώργιον Βαρνακιώτην.

Ἀποδεχόμενος τὴν δι' ἀναφορᾶς αἰτησὶν τῶν διαφορῶν ὀπλαρχηγῶν τοῦ Ἐηρομέρου περὶ ὑμῶν, καὶ πληροφορημένος διὰ τὸν πατριωτικὸν Σίαις ζῆλον καὶ τὴν στρατιωτικὴν σας ἐμπειρίαν καὶ ἀξιότητα, σᾶς διατάττω διὰ τῆς παρούσης ἥτις θέλει σᾶς χρησιμεύει ἕως νέας μου διαταγῆς νὰ συνάξητε καὶ νὰ παραλάβητε ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν σας ὅλους τοὺς ὀπλαρχηγοὺς τοῦ Ἐηρομέρου, τῶν ὁποίων σᾶς περικλείω κατάλογον.

Ἐίμαι βέβαιος ὅτι οἱ Γενναῖοι οὗτοι πολεμισταὶ ἔχοντες δι' ἀρχηγὸν τῶν ἀνδρῶν ἐγνωσμένον διὰ τὴν φρόνησίν του καὶ διὰ τὸ ἐμπειροπόλεμόν του, θέλουν προσπαθῆσαι νὰ φανῶσιν τοιοῦτοι, ὥστε καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ἀρχηγοῦ των καὶ τὴν

ἔκιν' τούς ν' αὐξήσωσι καὶ εἰς τὴν πατρίδα νὰ προξενήσωσι
μεγάλα καλὰ.

Ἐν Δραγαμάστρῳ τῇ 6 Μαρτίου 1828

Ὁ Ἀρχιστράτηγος

R. CHURCH

(Ἐκ τοῦ Ἀρχηστρατηγείου)

Ἐπιστολὴ 129

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον Κύριον Καπ. Γεωργίῳ Νικολάου
ἑὶς Δραγαμέστον.

Ἐυγενέστατε ἀδελφέ.

Ἐλαβον ἀσιμένως τὸ ἀδελφικὸν Σας, χαίρων ἐπὶ τῇ δηλώσει
τῆς ἀγαθῆς μοι ὑγείας Σας εἶδον μὲ μεγάλην μας χαρὰν τὸ
νὰ μᾶς ἀναγγέλεται ὁ ἴδιος τὴν ἐπιστροφὴν σας εἰς τὴν φίλην
Πατρίδα, νομίσαζ ὅτι ἐπανήλθον εἰς τὴν ζωὴν οἱ θυσιαθόντες
ὑπὲρ πατρίδος φίλτατοί μας, ἀδελφοί, υἱοὶ καὶ ἀνεψοί, καὶ τό-
σῃν χαρὰν ἐδοκίμασα, ὡς ἂν ἀπήλαυσα αὐτοὺς, τοῦτο αὐτὸ μὲ
προέγραφε καὶ ὁ αὐτοῦσε αὐτίδελφός μου Κωνσταντῖνος δίδων
μοι τὴν χαροποιὰν ταύτην ἀγγελίαν, πρὸς ὃν ἀποκρινόμενος
ἔλεγον τοὺς ἐκ μέρους μου ἀδελφικοὺς ἀσπασμούς. ἀλλ' ἐν ᾧ
γράφω ταῦτα μ' ἔρχεται εἰς τὴν ἐνθύμησιν ἡ περικοπὴ τῶν ἐ-
ξῆς ρητῶν «ὅτι νηστεύσαντες καὶ μὴ νηστεύσαντες εὐφράνθητε
σήμερον, καὶ πτὸν πρῶτον ἔλεει καὶ τὸν ὕστερον θεραπεύει, καὶ
καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀσώτου, οὐεται ὁ μύσχος ὁ σιτευ-
τός, καὶ ὅτι εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι οὗτος ὁ ἀ-
δελφός μας νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐ-
ρέθη. εἶθε νὰ μᾶς χαροποιήσουν καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοί μας
μὲ τὴν ἐπιστροφὴν των εἰς τὴν φίλην πατρίδα, καὶ κατ' ἐξο-
χὴν ὡς ὁ υἱός μας Καπετὰν Ἀνδρέας Ἰσκου, ὅστις δὲν ἠλπί-
ζαμεν ποτὲ νὰ καταδεχθῇ νὰ ξαναφιλήσῃ μεμολυσμένας καὶ

μυαράς ποδιάς και χείρας μικρῶν και βρῦβῶν τυράννων, και να προσφέρῃ ἑκατοστὰς χιλιάδων χρήματα και δῶρα, τότε μά-
 λιστα ὅτι ἡ πατρίς τὸν ἐπροσκάλει εἰς τὸν μεγαλύτερον τῆς ἀ-
 ξίας βαθμὸν διορίσασα αὐτὸν μαζί με ἡμᾶς εἰς τὴν Διοικητι-
 κὴν ἐπιτροπὴν. ἐν ἐνθυμείται κἂν ὅτι ἡμεῖα μαζί εἰς τὸ δρα-
 γαμέστον πρὸ πέντε ἐτῶν τὰ δάκρυά του ἔσα ἔχυνε θερμῶς
 ἀναγινώσκων τὸ πρὸς αὐτὸν γράμμα τοῦ νωνοῦ του ἀγ. Ἄρ-
 της Ἰγνατίου, διὰ τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει τότε παρανομίαν,
 και ἐξ αὐτῆς εἶχεν ἐπιστρέψει τότε νεωστὶ ἐκ τῶν τυράννων;
 Ὅθεν λέγω πρὸς αὐτὸν και πρὸς τοὺς λοιποὺς, ὅτι εἶπε ποτὲ
 ὁ Διογένης ἰδὼν τινὰ τῶν μαθητῶν του εἰς οὐρανὸν πορνυστα-
 οῦ ὅτι δὲν εἶνε ἐντροπὴ τὸ νὰ εὐγουν, ἀλλ' ἐντροπὴ και κα-
 ταισχύνῃ εἶναι τὸ νὰ μένουν ἀκόμη μετὰ τῶν τυράννων. διὸ ἐ-
 πιθυμῶ νὰ ἴδω ὅσον τάχιστα αὐτοὺς νὰ ἀναχωρήσουν ἐκ τῶν
 ἀπίστων τυράννων, και νὰ συνενωθοῦν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελ-
 φῶν μας. και οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ με ἀνδραγαθίας και νίκας
 κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ν' ἀπαλείψουν τὸ αἶχος, και ἀποπλύνουν
 τὸν ρύπον τῆς ἑως τώρα διαγωγῆς των, και νὰ δοξάσουν τὰ
 ἑνόματά των με κατορθώματα ἀξιέπαινα, θεραπεύοντες τὸν
 ἔλεγχον τῆς συνοιδήσεώς των, σεβόμενοι και πειθαρχοῦντες
 τοὺς νόμους, και εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ σοφοῦ, ἐναρέτου, ἀξίου
 και σεβαστοῦ κυβερνήτου μας, ἀφοσιωμένοι κατὰ πάντα τρί-
 πον προσφέροντες χρηματικὰς και σωματικὰς θυσίας ὑπὲρ τῆς
 φιλῆς πατρίδος· τούτων τὴν αἰσίον ἐν τάχει ἐκτέλεσαν περι-
 μένω νὰ ἴδω ἐνεργουμένων μέσον τῆς ἐμπείρου και ἱκανῆς
 φρονήσεώς σας. ἐπιθυμῶ πάντοτε νὰ μᾶς γράφετε, ἀξιοῦντες
 με και ὅτι με κρίνεται ἱκανὸν και εἰμὶ προθυμότατος. ἂν εἰσέτι
 εὑρίσκειται αὐτοῦ ὁ αὐτάδελφός μας Κωνσταντῖνος και ὡς υἱός
 Σίας θέλετε παρακινήσει συμφώνως με τοὺς λοιποὺς τὸν Ἀρχι-
 στράτηγον διὰ νὰ τὸν δώσῃ τὴν ἀδειαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια

ὅπου γίνεται ὀργανισμὸς διὰ τὴν ἐκστρατευσὴν ἢ οἰκογένειά μας μὲ δέκα χιλιάδες ἀξίων μαχητῶν ἐκ τῆς Σπάρτης, Λακεδαιμονίας, καὶ Μεσσηνίας, διὰ τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, ἣ δι' ἔπου ἀλλοῦ καλεῖ ἢ ἀνάγκη. ὁ δὲ ἐν τάχει ἐρχομὸς τοῦ θελεῖ συντελέσει μεγάλως. ἀσπάζομαί Σας καὶ εἰμι

τῆ 18 Μαρτίου 1828 Αἴγυνα.

ὁ ἀδελφός

ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ.

Ἄ Τὸν ἐξοχώτατον ἀρχιστράτηγον ἀδελφικῶς ἀσπάζομαί τοὺς λοιποὺς ὀπλαρχηγοὺς καὶ στρατιώτας κοινῶς ἀκριδῶς χαιρετῶ.

Ἐπιστολὴ 1307

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐκ Δραγαμέστρου τῆ 18 Μαρτίου 1828.

Πρὸς τὸν στρατηγὸν κύριον Γεωργάκην Βαρνακιώσην

Τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν σας, ὀπλαρχηγοὺς ξηρομερίτας Θ. Μαγγίαν, Γαλίνην μέγα πάνου, Σπεῖρον Καραπάζην, Νικέλαον Μπαμπανιώτην, Νικολὸν Βασιλάκην, Παναγὴν Παππαστάση, Κασταντὴν Λάπαν, Γριβογεωργάκην, Γιαν. Καραμήτζου καὶ Γ. τῆς Μιτζηκας τοὺς διέταξα νὰ παραλάβουν τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν των στρατιώτας καὶ ν' ἀπέλθωσι νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν τῆς Χρυσοβίτζας ἕως νέας μου διαταγῆς.

Ἐἰδοποιῶ λοιπὸν περὶ τούτου καὶ τὴν γεναιότητά σου.

(ὁ) Ἀρχιστράτηγος

R. CHURCH

Τοῦτο τὸ κάμνω, ἐπειδὴ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔχω σκοπὸν νὰ δυναμῶ τὴν θέσιν ἐκείνην.

Ὁ ἴδιος

R. CHURCH

Ἐπιστολή 131η

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐν Δραγαμέστρῳ τῇ 19 Μαρτίου 1828

Στρατηγέ.

Σᾶς εἰδοποιῶ διὰ τῆς παρούσης μου, ὅτι σήμερον εὐδοῶθη ἐνταῦθα ὁ Κόμης Βριάρος Καποδίστριας. Διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τοὺς ὁποίους ἐπεφορτίσθη νὰ σᾶς εἰπῇ ἐκ στόματος ὁ κομιστῆς τῆς παρούσης μου κύριος Ἰωάννης Μελάς, θέλετε παραλάβει τὴν οἰκογένειάν σας καὶ ὄσας ἄλλας θέλετε, καὶ μεταβῆτε ἀμέσως ἐνταῦθα.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. CHURCH

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον Γ'. Βαρνακιώτην.

Ἐπιστολή 132η

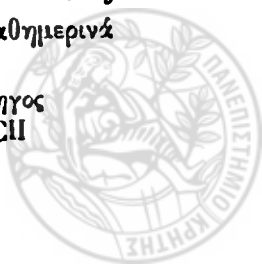
Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐκ Δραγαμ. τῇ 21 μαρτίου 1828

Σ τ ρ α τ η γ έ.

Ἐπε δὴ καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔχομεν ὀλίγας τροφὰς διέταξα τὸν φροντιστὴν, ὅστις ἔρχεται αὐτοῦ μὲ τροφὰς, νὰ μὴ δώσῃ εἰς κανένα ἐξ αὐτῶν τῶν τροφῶν ἀπὸ τὰ χρεωστούμενα ταῖνια, ἀλλὰ νὰ τὰς διανέμῃ τακτικῶς καὶ οἰκονομικῶς ἀρχίζων ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὁποῦ αὐτοῦ θέλει φθάσει καὶ ἀκολούθως. Εἰσοποιῶ περὶ τούτου καὶ τὴν γενναιότητα σας, διατάτων σας ν' ἀνγγεῖλιτε πρὸς ἅπαντας τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδύγαν σας τὴν ἀπύρσοιν μου ταύτην, καὶ νὰ τοὺς βεβαιώσῃτε ἐκ μέρους μου ὅτι δὲν θέλουν χάσει οὔτε δράμι ἀπὸ ὅσα ἔχουν νὰ λαμβάνουν ταῖνια, καὶ ὅτι ἅμα φθάσουν τροφαί, τὰς ὁποίας ἀπὸ ὥραν εἰς ὥραν περιμένομεν, θέλω λάβει πᾶσαν φροντίδαν νὰ τοὺς στείλω ἀφεύκτως ὅτι τοὺς χρεωστεῖται διὰ τὰ καθημερινὰ τοὺς ταῖνια τὰ ὁποία τοὺς λείπουν.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. CHURCH

Ἐπιστολὴ 133η

Ἐκ τοῦ Ἀρχηστρατηγείου

Ἐν Δραγαμέστρῳ τῇ 22 Μαρτίου 1828.

Στρατηγέ

: Διορίζεσθε διὰ τῆς παρουσίας νὰ διατάξητε τοὺς ὑπὸ τὴν εἰς ὀδηγίαν σας εἰς Χ. υιοθετίζαν ξηρομερίτες ν' ἀφήσωσι τὴν θέσιν ἐκεῖνην καὶ νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν τοῦ ἀγίου Ἥλλα, εἰς τὸ Γλυκοδέντι θέλει διαταχθῆ· ν' ἀπέλθῃ εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν του ὁ Καπ. Κουντούρης, καὶ των Βλιζανῶν πρὸς διατήρησιν τῆς θέσεως τοῦ Δραγαμέστρου· τὸ μοναστήριον τῆς ζαμπατίνας, τὴν ζαβίτζαν καὶ τὸ Ἄσσάνι πρὸς διατήρησιν τῆς θέσεως τοῦ Μύτικα, καὶ θέλετε ἀναφερθῆ ἐπομένως πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον περὶ τῶν πρακτέων σας.

Ἐξ ἐπιταγῆς τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος
τοῦ Ἀρχιστρατήγου

Sir RICHARD CTGRCH

ὁ Ἀρχηγὸς τῶν τῆς ἀνωτέρας τάξεως

Στρατηγὸς
ΔΕΝΤΖΕΛ

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον

Γ. Βαρνακιώτην

Ἐπιστολὴ 134η

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐν Δραγαμ. τῇ 25 Μαρτίου 1828

Στρατηγέ.

Ἐχω ἀνάγκην νὰ συνομιλήσω μεθ' ὑμῶν περὶ οὐσιωδῶν ὑποθέσεων. Διὸ ἅμα λάβετε τὴν παροῦσόν μου, ἣτις σας στέλλετε μετ' ἐπίτηδες καίτιον θέλετε ἐμβαρκαρισθῆ εἰς αὐτὸ νὰ

ἔλθετε ἐνταῦθα, καὶ μὲ τὸ ἴδιον πάλιν ἐπιστρέφετε εἰς τὴν
Θέσιν σας.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. CHURCH

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον
Γ. Βαρνακιώτην

Ἐπιστολὴ 135η.

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου

Ἐν Δραγαμ. τῆ 3 Ἀπριλίου 1828

Στρατηγέ.

Διατάττεσθε διὰ τῆς παρουσίας νὰ καλέσετε ὅλους τοὺς ὑπὸ
τὴν ὀδηγίαν σας ξηρομερίτας εἰς ἓν ὥστε νὰ ἦσθε ἕτοιμος διὰ
κάθε κίνημα ἠθέλετε διαταχθῆ νὰ κάμνητε.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. CHURCH

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον
Γ. Βαρνακιώτην

αἱ ἀληθεῖς εἰδήσεις ὅπου ἔχομεν ἐδῶ εἶναι ὅτι εἰς τὴν
Ἐπτάνησον ἐξεδόθη προκήρυξις τῆς Διοικήσεως ἐξ ἧς ἐμπο-
δίζεται αὐστηρῶς ὅλα τὰ ἰωνικὰ πλοῖα ἀπὸ τοῦ νὰ κομίζουσι
τροφὰς εἰς τὰ ἐχθρικὰ φρούρια καὶ ὅτι πλοῖον ἐρχόμενον ἀπὸ
Λιβέρνον ἀπῆντησε καθ' ὄδον πεντήκοντα κομμάτια πλοῖα
μὲ στρατεύματα ἀγγλικά καὶ Γαλλικά διευθυνόμενα εἰς
Κορφοῦς.

ὁ ἴδιος
R. CHURCH

Ἐγγράφον 136

Γενναιότατε στρατηγέ

Προσλαβόντος μὲ τὸν Κύριον Ἀνδρέαν Βαλτινὸν σὰς ἔγρα-
φα, ἦδη δὲ μὲ τὸν ἐρχομὸν τοῦ ἀδελφοῦ μας κυρίου στυλια-

νοῦ ἐπισφραγίζω τὰ ὄσα τότε μετὰ τὸν εἰρημὸν κύριον Ἄνδρέαν σὰς ἔγραψα, ἐπικύρωσις τῶν ὁποίων εἰς τὸ ἐξῆς θέλει εἶναι τὰ ἔργα καὶ ὄχι τὰ λόγια τόσο ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐκεῖνο ὅμως ὁποῦ σὰς παρακαλῶ (τὸ ὁποῖον καὶ ἡ ὀρθὴ φρόνησις σὰς γνωρίζει) εἶναι νὰ μὴ ἐνδόσῃτε ποτὲ εἰς λόγους ἀνθρώπων οἵτινες μόνων ἀντικείμενον ἔχουσι τὰ ἰδιαίτερα τῶν φρονήματα καὶ συμφέροντα θέλοντες ἴσως νὰ φέρωσι μεταξὺ μιας διαίρεσιν, ἀλλ' ὅποια καὶ ἂν ἦναι ἢ δοκιμὴ ἢ ὑποψία, ἢ διαφορὰ, ἀνταποκρινόμενοι φιλικῶς μεταξὺ μας νὰ γίνεται ἡ διάλυσις ἢ ἀπάντησις παρὰ τοῦ ἐξοχωτάτου κυβερνήτου δι' ὅσα μετὰ τὸν κύριον στυλιανὸν ἐγράψατε, σὰς ἐστάλη προτῆτερα ἐπειδὴ ὁ κύριος Στ. ἄργησε, μετὰ τὸ νὰ ἐπίγειν εἰς Σύραν εἰς ἀντάμοισιν τοῦ ἐξαδέλφου μας Παναγῆ Ταντάρου.

Ἐδῶ ἄλλα νεώτερα δὲν ἔχομεν εἰμὶ ὅτι ὁ πόλεμος μεταξὺ ρωσσίας καὶ Τουρκίας εἶναι ἐν τῷ κηρυχθῆναι, καὶ ὅτι τὰ ρωσικὰ στρατεύματα συμπεραίνον ας νὰ ἦναι φθασμένα εἰς τὴν Βλαχομπογδανίαν, μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἶναι φήμη ὅτι θέλει φθῆναι Ἄγγλικὰ καὶ Γαλλικὰ στρατεύματα εἰς τὴν Ἑλλάδα ὥστε νὰ ὑποχρεωθῇ καὶ διὰ τῆς βίας ὁ Σουλτάνος νὰ στέρξῃ εἰς τὴν εἰρήνην, ἢ δὲ περισσοτέρα ἐπιμονὴ τοῦ θέλει γίνῃ αἷτιον ἀρκετῆς καταστροφῆς του· τὰ ἔξοδα ὅμως τῶν εἰρημῶν στρατευμάτων τόσο τὰ τῆς ξηρᾶς ὅσον καὶ τῆς θαλάσσης θέλει εἶναι εἰς βῆρος τοῦ σουλτάνου, καὶ τέλος πάντων ἕως τὸ τέλος τοῦ παρόντος Ἀπριλίου εὐγαίνουσι εἰς φῶς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα· φροντίσετε ἀδελφεὲ διὰ προόδους ὅσον τὸ δυνατὸν καὶ τὸ κυριότερον διὰ τὴν κυρίευσιν τοῦ Μεσολογγίου τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ὑπέληψις τῆς πατρίδος μας.

σὲ ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω
τῇ 4 ἀπριλίου 1828 Αἴγυνα

ὁ εἰλικρινὴς ἀδελφός σου
ΤΑΤΖΗΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ

Ἐπιστολή 137η

Τῷ γενναιοτάτῳ καπ. Γεωργάκῳ Νικολάου
εἰς Μύτικα.

«Γενναιοτάτε καὶ ὡς πατέρα μου καπ. Γεωργάκῳ Βαρνακιστη
σᾶς ἀσπάζομαι ἡθικῶς. Δραγομέστο τῇ 5 Ἀπριλίου 1828.

«Χθὲς ἔλαβον τὸ γράμμα σας, ἐξ οὗ ἐχάρην πληροφορηθεὶς
περὶ τῆς ποθητῆς μοι ὑγείας σας. εὗρον ἐσώκλειστον καὶ τὸ
πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἀνέγνωσα, ἐσφρά-
γισα καὶ τοῦ τὸ ἐξαπέστειλα. εὐχαριστήθηκα, εἰς τὰς ὁποίας
εἰδήσεις ἐμπεριλάμβανε.

σήμερον ἐφθασαν καὶ αἱ τρεφαὶ 50 χιλ. λίτρες γαλέτα. ὁ
ἀδελφός μου Θεοδωράκης δὲν μᾶς γράφει καμμίαν εἰδησιν δὲν
θέλω λείπει νὰ σᾶς γνωτοποιῶ κάθ' εἰδησιν. τὸ αὐτὸ παρα-
καλῶ καὶ τὴν γενναιότητά σας νὰ ἐξακολουθήτε.

μένω πρόθυμος ὁ ὡς υἱὸς σας

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἐπιστολή 138

Ἐκ τοῦ Ἀρχιστρατηγείου
Ἐν Δισνῳ τῇ 9 Ἀπριλίου 1828

Στρατηγέ.

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν σας τὴν ὁποίαν μοὶ διευθύνεται με-
τὸν Κον Θ. Μαγγίναν καὶ ἔγνων τὰ ἐν αὐτῇ, εὐχαριστῶν σας
διὰ τὰς ὁποίας μοὶ κοινοποιεῖται εἰδήσεις, καὶ τὰς ὁποίας μὴ
λείπετε νὰ μοὶ κοινοποιεῖτε πάντοτε, σᾶς λέγω εἰς ἀπίκριαν
νὰ στέκεσθε προσηκτικοὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος δι' ὅσα μοὶ γρά-
φετε καὶ ἂν ἴηται δυνατὸν νὰ κάμητε τὴν ὁποίαν σᾶς προέγρα-
φα ἐπίδειξιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ Μαχαλαῖ καὶ τῆς Λάσπης
κάμετέ τὴν συναγκριζόμενοι καὶ μετὰ τοῦ χιλιάρχου Γαρδι-
κιώτου, ἂν ὁμως δὲν τὴν ἐγκρίνετε, ἀφήζατέ τὴν καὶ προζέ-
χετε καλῶς αὐτοῦ.

Ἐγὼ τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναχωρῶ διὰ Βασιλᾶδι, καὶ ἐκείθεν διὰ τὸ γνωστόν σας μέρος ὅθεν θέλω σᾶς γράψαι πάλιν.

Πλοῖον φθάσαν ἀπὸ Αἴγινα μᾶς ἔφερον τὴν εἰδησιν, ὅτι εἰς Αἴγινα ἐτοιμάζονται ὁσπῆτια διὰ τὰ στρατεύματα τὰ Ἀγγλικά καὶ Γαλλικά· ὅτι τρία πλοῖα μὲ τροφὴς εἶχον ἀναχωρήσει πρὸ ἡμερῶν ἐκεῖθεν διὰ τὰ στρατόπεδά μας, καὶ ὅτι σήμερον ἢ αὔριον τὸ πρὸν θέλουν φθάσει καὶ αὐτὰ, καὶ τὰ δεκατρία μὲν διὰ τοῦ Κόλφου ἐνταῦθα.

Προσφέρετε παρακαλῶ τοὺς ἀσπασμοὺς μου πρὸς τοὺς Στ. Νάγκαν καὶ Δῆμον τζέλιου, κοινοποιήσατέ τους τὰς ὁποίας σᾶς γράφω εἰδήσεις διότι δὲν εὐκαιρῶ νὰ τοὺς γράψω ἰδιαιτέρως ἤδη.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. CHURCH

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον
Γ. Βαρνακιώτην

Ἐπιστολὴ 139

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Καπ. Γεωργάκη Νικολοῦ
εἰς Μόσκη.

Ἐγεννιότατε καπ. Γεωργάκη καὶ πατέρα μου.

Δαργομέστο τῇ 11 Ἀπριλίου 1828.

Ἄδεν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλει ἐλάβετε τὰ δύο μου γράμματα ἀποκρινάμενος εἰς ἄλλα τόσῃ μου ἐστείλατε.

Δὲν ἔλαβον κανένα γράμμα ἀπὸ Ἀρχιστράτηγον περὶ κινήσεως. μὲ λέγει ἔμως ὁ ἀνθρωπὸς σας, ὅτι σᾶς γράφει ὁ Ἀρχιστράτηγος. ὅθεν καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ γράψετε ἂν σᾶς γράφη τίποτε ἀξιοπεριεργον.

τὰ εἰς Διόνιον συμβάντα τοῦ Ἀρχιστρατήγου θέλουν σᾶς γνωστοποιηθῆ ἀπὸ τὸν ἴδιον γραδοματοκομοστήν.

ὁ ὡς υἱὸς σας
Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἐπιστολὴ 101 η

Τῷ Γενναιοτάτῳ καπ. Γεωργάκῃ Νικολοῦ

εἰς Μύτικα.

«Γενναιότατε καπ. Γεωργάκη καὶ Πατέρα μου.

Δραγαμέστο τῇ 11 Ἀπριλίου 1828.

«σήμερον ἔλαβον διαταγὴν ἀπὸ τὸν Ἀρχιστράτηγον διὰ νὰ ἐκστρατεύσωμεν διὰ τὸν Μαχαλαῖ. ἐγὼ μόνον ἂν καὶ δὲν ἔχομεν ἄλλας εἰδήσεις ὅπου μᾶς βιάζουσι νὰ φυλάξωμεν τὴν θέσιν ταύτην. καὶ ἐνταυτῇ διὰ ἔχωμεν κοινονίαν καὶ ἀλληλογραφίαν μετὰ τὴν Γενναιότητά σας, διὰ νὰ εἴμεθα σύμφωνοι εἰς τὰ κινήματά μας, καὶ ὅτι ὁ Ἀρχιστράτηγος ξενικῶς εἰς τὸ Ἀνατολικόν σας εἰδοποιῶ λοιπὸν τοῦτο, βέβαιος ὄν, ὅτι πρέπει νὰ ἐλάβετε καὶ ἡ Γενναιότης σας παρομοίαν διαταγὴν ἀπὸ τὸν Ἀρχιστράτηγον, ὅθεν καὶ στέλνω ἄνθρωπον ἐξεπίτηδες διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ παρόντος μου, διὰ νὰ εἴμεθα σύμφωνοι εἰς τὸ κίνημα τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον εἴμεθα ἔτιμα. περιμένω λοιπὸν ἀπόκρισίν σας πρὸς ὁδηγίαν μας, ὡς ἐμπειρότερος καὶ εἰδημονέστερος ὅπου εἴσθε. καὶ μένω

ὡς υἱὸς σας

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

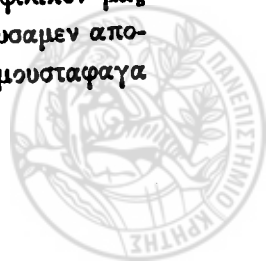
λάβετε καὶ τὸ ἐσώκλειστον γράμμα τὸ ὁποῖον μ' ἔστειλεν ὁ ἀδελφός μου Θεοδωράκης.

ὁ ἴδιος

Ἐπιστολὴ 101 η

Τὸ ἡγαπητο μα; ἀδελφο μα; καὶ φίλο καπεταν γιοργακι νικολου. ηγης

ἡγαπητε μας αδελφε καπεταν γιοργακι ακριβος σε χε-
ρετουμε και σου φιλουμε τα ματια και με το φιλικόν μας
σου φανερονομε ὅτι μεραν με την ημεράν ἀκαρτερουσαμεν απο-
κρισην σου να μαθομε τι κουβεντες εκαμεν με τον μουσταφαγα

κείνο ὅπου σὰς εἶναι γνωστὸν, καὶ τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἀκο-
λουθήσω πρότερον, καὶ τούτου δοθέντος θέλω σὰς τὸ γνωστο-
ποιήσῃ ἐξεύρετε τὰς διαταγὰς τῆς αὐτοῦ Ε. τοῦ Κυβερνήτου ὁ-
ποῦ ἀποβλέπουσι τὸ Μεσολόγγι. — Ἐπιθυμῶ ἐν τοσοῦτῳ νὰ
ἰδῶ τελειούμενον τὴν ὑπὸ τὴν ὀφείν τῶν ἀρπαχθέντων Κρια-
ριῶν τῶν ἀνθρώπων τοῦ Σ. Ἰζόγκα καὶ γνωρίζετε τὰ φρονή-
ματά μου περὶ τούτου, πρέπει νὰ τελειώσῃ ἀφεύκτως προσιτά-
ξατε ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ὅπου μέχρι τοῦδε δὲν ὑπή-
κουσαν εἰς τὰς προσταγὰς σας, καὶ εἰπέτε τους ὅτι ἂν δὲν τε-
λειώσουν αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν καθὼς πρέπει τὸ ὀγλιγρότερον.
Εἶμαι βιασμένοι νὰ τοὺς διακυρύξω ἐκτὸς τοῦ νόμου· διὰ ἀγά-
πην Θεοῦ ἃς παύσῃ αὐτὴ ἢ ἀηδεῖς ὑπόθεσις καὶ ἃς μὴ δίδωμεν
αἰτίαν εἰς κανένα νὰ φωνάζῃ καθ' ἡμῶν. Δὲν ἠθέλησα νὰ εὐ-
γάλω ἐμπροσθεν κανένα ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἤλθον, ἐπειδὴ τὸ
χρέος τους ἦτον νὰ ὑπακούσωσι καὶ ἂν κατὰ τύχην ἔχετε μέσα
εἰς τὸ σῶμα σας κανένα ὅπου δὲν θέλει νὰ ὑπακούσῃ, ἀπο-
βλέπετε τον παρευθὺς καθὼς ἐγὼ ἐπιμένω καὶ θέλω ἐπιμένειν
περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως τὴν ὁποῖαν ἀφίνω εἰς τὸ χέρι σας,
περιμένω καλὰς εἰδήσεις σας σὰς χαιρετῶ ἐξ ὅλης ψυχῆς.

ὁ Ἄρχιστράτηγος
R. CHURCH.

Πρὸς τὸν Γεννέον Στρατηγὸν Γ. Ν. Βαρνακιώτην.

Ἐπιστολὴ 143

Ἰδιαιτερον.

Ἐκ τοῦ κατὰ τὸ Αἰτολικὸν Ἄρχιστρατηγείου
Τῆ 28 Μαΐου 1828

Γ. Σ. Βαρνακιώτην.

Ἐλαβον τὰ γράμματά σου εἰς τὰ ὁποῖα ἀποκρίνομαι ἀφ' οὗ
ἕκαμα τὰς ἀναγκαίας σκέψεις περὶ τῶν περιεχομένων· σὰς εὐ-
χαριστῶ διὰ τὰ νέα ὅπου μὲ δίδετε· ἐλπίζω νὰ σὰς εἶδω εἰς

πολλά ὀλίγας ἡμέρας διὰ νὰ λάβω ἐκτελεστικά μέτρα μετὰ τῆς γενναιότητός σου περὶ ὅσων πρέπει νὰ κάμωμεν, καὶ ὁποῦ ἀποβλέπουσιν εἰς τὰς περιστάσεις καὶ ὑποψίας σας. Ἐν τοσούτῳ σὰς ἀφήνω νὰ ἐνεργήσετε κατὰ τὸ πνεῦμα τὰ προτερήματα σας, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀφοσίωσίν σας εἰς τὰ τῆς Πατρὸς, σὰς γράφω λοιπὸν ὅτι μετὰ τὸ νὰ ἐσῆκοσα τὸ στρατόπεδον ἀπὸ ἐδῶ, θέλω ἔλθῃ νὰ τὸ συστήσω εἰς Μύτικα ὅπου θέλομεν ὀμηλήσει εἰς πλάτος περὶ τῶν πολεμικῶν κινήματων ὁποῦ μέλλουσιν νὰ γίνῃ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐκτιθεμαι εἰς τὴν παροῦσαν μου, μὴν ἀμφιδάλλετε διὰ τὴν φιλίαν μου καὶ ὑπόληψίν ὅπου σὰς ἔχω.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. CHURCH

Προκήρυξις 144

Στρατιωτικὸν Προσωρινὸν
(Τ. Σ.) Δύπλωμα

Ἐκ μέρους τοῦ Στρατηγοῦ Sir Richard Church Ἱππότη τοῦ Μεγάλου Σταυροῦ τοῦ Εὐγενεστάτου Στρατιωτικοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀμφωτέρων τῶν Σικελιῶν, Ἱππότη τοῦ ἐντιμοτάτου Στρατιωτικοῦ Τάγματος τοῦ Λουτροῦ τῆς Ἀγγλίας Ἱππότη τοῦ ἐξοχοτάτου Στρατιωτικοῦ Τάγματος τοῦ Γκουέλφ καὶ Ἀνώτερ καὶ τῶν παρασήμων τοῦ Ἁγίου Φερδινάνδου καὶ τῆς ἀξιότητος.

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ καὶ ΔΙΕΥΘΙΝΤΟΥ

Πασῶν τῶν κατὰ ξηρὰν Δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος
κτλ. κτλ. κτλ.

Πρὸς ἅπαντας εἰς οὓς ἀνήκει χαιρεῖν.

Δυνάμει τῆς πληρεξουσιότητος ἣν ἔλαβον παρὰ τῆς Γεν. Ἐθν. Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων Συγκροτηθῆσης εἰς Τροῦ

ζίναν, δι' ἧς δυνωμάσθαι Ἀρχιστράτηγος καὶ Διευθυντὴς τῶν κατὰ ξηρὰν Δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος κτλ.

Ὀνωμάζω διὰ τῆς παρούσης μου τὸν Κύριον Γιώτην Νικολάου Βαρνακιώτην εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ χιλιάρχου εἰς τὰ ἔθνικα στρατεύματα τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τοῦ παρόντος προσωρινοῦ Δυπλώματος ὑφήλειτε ἐπισημοτάτως νὰ ἐνεργήσητε εἰς τὸ ἀξίωμά σας μὲ ἀνδρῖαν προθυμίαν καὶ πίστιν μὴ ἀμελοῦντες εἰς κάθε περίστασιν νὰ κάμετε ὅτι δύνασθαι διὰ τὴν δόξαν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐναντίων ὅλων τῶν ἐχθρῶν σας, καὶ κατεξοχὴν κατὰ τῶν Δυνάμεων τῆς Ὀθωμανικῆς Ἱέρτας τὰς ὁποίας θέλει προσπαθήσετε μὲ ὅλους τοὺς τρόπους νὰ ἀφανήσητε. Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ὑπακούσητε κτὰ πάντων εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀνωτέρων σας ἀξιωματικῶν.

Ἐκ τοῦ κατὰ τὸν Μίτικα Γεν. Στρατοπέδου
τῆ 16 Ἰουνίου 1828.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος τῆς Ἑλλάδος
(Σφραγὶς τοῦ Ἀρχιστρατήγου) R. CIIURCH

Ἐπιστολὴ 145

Τῷ τίμῳ κε εὐγενὶ Κυρ. Καπ. Γεωργάκι Ν. Βαρνακιώτη.
Εἰς Μύμκα.

Ἐια τον τοπον οπου μας επουλισε ο κιρ διοικιοσ ροδιτης το σῶνορον τῶν σπητιῶν εἶναι ἀπὸ τὸ ἀγκωνάρι ὑοῦ δημητρέλου καὶ εὐγαίνει καθὼς φαίνοντι τὰ σύνορα καὶ καθὼς εἶναι ὁ κῆπος τῆς πωλητισκας καὶ πηγαίνει στὴν μάνδρα ἐπάνω, ἡ ὁποία μάνδρα ἐδική μας χωρίζει ἀπὸ ἐκείνην τῶν μπαρπάδων μας ἐπειδὴ ἡ ἐδική μας εἶναι καρέτζι μπηνάς.

» τήμμε κε εὐγενῆ Καπετὸν Γιοργάκη ἀδελφικὸς σε ασπαζομε
Θιάκι 28 κουλὶ 1828.

« ἔλαβα τὸ τημιον καὶ ἀδελφικὸν τῆς γράμα ὁμοῦ κε ἓνα γράμα τοῦ μπουλοῦκου μέσα εἰς τὴν ἐδικὸν σας πάλην ἐμεταξέταξα τὸν γιάνη κε αὐτὸς μοῦ λέγει ὅτι δεν εἶνε ἀλλοῖα δια τί ἀνήθελε τὸ πάρει ἦτον τὸ ἴδιον ὀσανατοήχες εἰς τὴν κασέλα σου κε ἀμέσος ὀποῦ ἐγραψες ἦθελε μοῦ τὸ δόση νὰ σοῦ τὸ στιλω διὰ νὰ λήψης ἀπὸ τὰ βάσανα τοῦ τημιου γαμβροῦσας ὁ γιανης ὁ εδικος μου ἐπηρε ὀιμον ἐναντίον τοῦ μπουλοκου κε ἔχη νὰ τὸν κράξει ἐδὼ κε τότες ὀξλη εἰπῆ τὴν ἀλλοθην.

τες ὀμολογίες να τες στήλης τοῦ γιανοποῦλου να μοῦ τες τήλει εὐθῆς κε νὰ τοῦ γράψης τοῦ ἀνθρόπου ὀποῦ ἐχη να τες δόση να μου τες φέρη πρὴν τες ἐβγαλη ἐξο νὰ μοῦ δόση ἦδη-α κε μὴν ἐχης καμίαν ἐγνίαν.

σοῦ δίνο τὴν ἦδησην ὀτη ὁ ἐξαδελφοσου ὁ διονήσης ἐπού-λισε τὸν τόπον κε το σπῆτη τις δημητρουλενας τὸ μῖσο καντούνη ντριτα ἔος ἀπανου εἰς τὴν λιθιά τοῦ κηπουσας τοῦ ἐμηλισε κὲ ἦ θῆα βάσιλο ὀτη δεν ἦνε ἐκὴ τὸ σινορον κε ἀλη πολὴ πλὴν δὲν ἀκουη δηαταυτο τὸ χρεος τῆς ἀδελφοτιτος μὲ πα-ρακινῆ κὲ σοῦ γράφω ὀτη εὐθῆς νὰ κάμειτε τὸν ἀνεψιο μας ἡμεροδρακοῦλη πρεκουρατορο δηατῆ αὐτὸς κὲ ἐγο ἐτζακοθη-καμε μὲ τὸν διονήσην ἢ πρεκουρα νὰ ἦνε ξεχορηστᾶ διὰ αὐτὸν τὸν τόπον νὰ τὸν ξεχορήση κὲ ἂν χρία τὸ κλέση νὰ παρισηαζετε εἰς τὸ κριτιριον κὲ ὀπος ἐγνορήση ἂν ἀγαπᾶς κε δια το χροράφη ὀποῦ ἦχετε ἀπὸ τον σολομο βαλτετο μεσα εἰς τὴν πρεκούρα νὰ τὸ τιραξη μὴ ἦνε σιμομιενο κε ἐαν ἐβγη νὰ ἦμπωρή νὰ το πολὴ κε να τὴν κάμειτε εὐθῆς ἐὰν ἔχετε εὐχα-ριστηση κε να τὴν στιλιτε κε αὐτη ἀπο καλαμο ἦδα τὸ γράμα ὀποῦ γράψης τις ἀδελφι σου ὀτι ἦνε ὁ δηνησης κε ὁ γιανα-κὶς το μικρὸ ἀροστα κὲ μᾶς πικρένη νὰ κάμη ὁ κυριος να

μαθομε στη έγιναν καλά τὸν ἀδελφο Καπετὰν Γ'όττῃ ἀδελφι-
κὸς τὸν ἀσπαζόμε ολη του ζπιτιου μας σὰς προσκινούν.

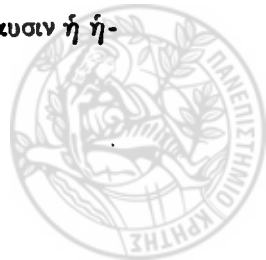
ὁ ἡγαπητο σας ἀδελφὸς
ΦΙΛΙΠΠΙΟΣ ΒΑΣΣΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολὴ 146

Πρὸς τὸν γενναιότατον κύριον Γεωργίῃν νικολοῦ τὸν ὑπεραγα-
πητόν μοι κατὰ πνεῦμα υἱόν. Ἐυχητικὸς.

Πρὸς τὸν γενναιότατον καπετὰν Γεωργίῃν νικολοῦ τὸν περιπό-
θητόν μοι.

Εἶναι ἀρκετὸς καιρὸς ὁποῦ δὲν τὴν ἔγραψα, πεποισμένος
ὅτι ὀργίγωρα θέλει γένη ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς φιλῆς Πατρί-
δος, καὶ νὰ ἀνταμοθῶμεν προσωπικῶς καὶ νὰ ἐξηγήσωμεν ὄλα
τὰ συμβεβηκότα μας, καὶ τοῦτο ἀγαπητὲ ἐφρόνησα ὄχι μόν-
ον ἐγὼ, ἀλλὰ σχεδὸν ὄλοι οἱ ἐμπραγμασι. Βλέποντες τὴν συμ-
φωνίαν καὶ συμμαχίαν τῶν τριῶν Μεγάλων Δυνάμεων, τὸ
φθάσιμον εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Μεγάλου ἀνθρώπου τοῦ Σεβα-
στοῦ Κυβερνήτου μας, τὰ Μέσα τὰ ὁποῖα ἐχωρηγοῦντο παρὰ
τῶν τριῶν δυνάμεων τοὺς στόλους τῶν ἰδίων τῶν Πεζικῶν στρα-
τεύματα τῆς Γαλλίας, καὶ ἐν γένει τὴν ἀπελευθέρωσιν ὄλης
τῆς Ἑλλάδος. ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα βλέπωμεν ἤδη μετὰ
τὴν φυγὴν τῶν αἰγυπτιακῶν στρατευμάτων ἀπὸ Πελοπόννη-
σον, ὁποῦ ἐλπίζαμεν ἀδυστάκτος τὴν ἔξοδον τῶν στρατευμά-
των αὐτῶν εἰς τὴν στερεὰν Ἑλλάδα, βλέπομεν λέγω παρὰ
πᾶσαν ἐλπίδα αὐτὰ τὰ στρατεύματα νὰ περιορίζονται εἰς Πε-
λοπόννησον, νὰ κρατοῦν δὲ καὶ τὰ φένεγα ἅπερ ἐξουσίασιν.
αὐτὸ τοῦτο ἀγαπητὲ τόσον ἐκέντισε τὸ αἶσθημα τοῦ πατριω-
τισμοῦ μας, ὡς πρὸς τὰς μεγάλας θυσείας ἐν γένει ὄλων τῶν
Πατριωτῶν μας, ὥστε μᾶς εἰσίκωσε διόλου τὴν ἀνάπαυσιν ἡ ἡ-

συχία τοῦ νοῦς μας, καὶ βιασμένοι ἀπὸ τὸ αἰσθημα γράφοντες.
 σὰς εἰδοποιούμεν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀγίου Θεοῦ, διὰ τὰ ἱερά·
 αἷματ' ὅπου ἔβαψαν αὐτὸ τὸ ἱερὸν ἔδαφος, νὰ κινηθῆτε ὅλοι.
 διὰ μιᾶς, νὰ βαρέσετε, καὶ προχωρήσετε, ὥστε νὰ γένη μία·
 δευτέρα ἐπανάστασις μὲ τὸν ἀπαράλακτον ἐνθουσιασμὸν τοῦ
 Λου χρόνου. νὰ ἀποθανάτιστε τὸ ὄνομά σας. ὅτι ἡ πατρίς μας,
 ἡ γλυκυτάτη πατρίς μας κινδυνεύει. Μόνος ὁ Σεβαστὸς κυβερ-
 νήτης μας, πολεμῆ ἀντιπαρτάτετε ἐπιμένει ζήτηί τὴν ἀπε-
 λευθέρωσιν ὅλης τῆς Ἑλλάδος, διὰ τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα νὰ κι-
 νηθῆτε καὶ μὴ προσιένετε καὶ τόσον διαταγὰς τῆς ἐξεχότητος
 του, ἤξεύρω ὁμως βεβαίως, ὅτι εἰς τὰ πρακτικὰ σας ἀγαπητοὶ
 ἀσμενίζετε χαίρει, καὶ τὰ βλέπη μὲ μεγάλην του εὐχρήστη-
 σιν εἶναι πολυφρόντιστος. εἶναι κατασκοτισμένος διὰ τὰ ἐξωτε-
 ρικὰ πράγματα, ἃς δειξωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν ζήλον μας, τὴν
 προθυμίαν μας καὶ τὸ αἰσθημα τῆς ἐλευθερίας μας ὥστε νὰ
 βιασθῶσιν καὶ ὅλοι οἱ φιλελεύθεροι νὰ συνδράμουν καὶ νὰ μᾶς
 ἐλευθερώσουν εἶναι ἐννέα περίπου μῆνες ὅπου τὰ στρατεύματα
 μας εὐρίσκονται εἰς ἀκινήσιαν, καὶ οἱ ἐχθροὶ τὸ ἔχουν κατα-
 πλακομένον τὸ ἔδαφος αὐτὸ, αὐτὸ τοῦτο συμπεραίνω νὰ ἔκαμ-
 τὰς Ἑυρωπαϊκὰς δυνάμεις νὰ παραδλέψωσι τὴν στερεὰν Ἑλ-
 λάδα, ὑποθέτοντες βέβαια, ὅτι ἔσθηνεν ὁ ζήλος τῆς ἐλευθερίας
 αὐτῶν τῶν μερῶν καὶ εὐχαριστοῦνται νὰ ζώσῃ μὲ τοὺς τυράν-
 νους των, διὰ τοῦτο κινηθῆτε, καὶ κινηθῆτε ἀπονενοημένοι, ὅτι
 οἱ ἐχθροὶ κολακεύωσιν πρὸς τὸ παρὸν τοὺς προσκυνημένους. ἔως
 ὅτου νὰ τελειωποιήσωσιν τὴν σκοπὴν του, καὶ τότε οὐκ ἔστιν ἰ-
 ατρία πλέον. ἀρκετὰ στοχάζομαι σας γράφω, καὶ βαθεῖα φρό-
 νησις σου θέλει συμπεράνει καὶ τὰ προσαργότερα, ἐνοθεῖτε ὅλοι
 οἱ πατριῶται δεθῆτε σφιχτὰ, ἀφήσατε καὶ κανένα μικρὸν πά-
 θος ὅπου δυνατὸν νὰ προέκυψε μεταξύ σας ἐξ αἰτίας τῶν περι-
 στάσεων, τὸ μόνον ὅπου θέλει ἀνχδελεξει καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς λαμ-

πρύνει προμάχους και ἐλευθερωτὰς τῆς πατρίδος εἶναι ἢ ἔνωσις ἢ ἀγία ἔνωσις, ἀκούσατε τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου μας ὅπου ἦν ἢ δύο ἢ τρεῖς συναγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα· ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν, πολλῇ δὲ μᾶλλον ἐνωμένοι ὑπὲρ πίστεως και πατρίδος, και ταῦτα μὲν εἰλικρινῶς. εἶη δὲ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις και τὸ ἄπειρον ἔλεος, σὺν τῇ ταπεινῇ εὐχῇ και εὐλογίᾳ μετὰ τῆς γενναιότητος της.

1828 96ρ. 10. ἐν Αἰγίνῃ.

ὁ διάπυρος αὐτῆς εὐχέτης
ΑΡΤΗΙΣ ΠΟΡΦΥΡΙΣ

Ἐπιστολὴ 147

Γενναϊότατε ἀδελφὲ Στρατηγέ.

Ἄποκρίνομαι εἰς τὸ ἀπὸ 18 τοῦ παρελθόντος Ἰβρίου γράμμα σου τὸ ὁποῖον εἶναι ὄλον ἀπελπισία, ἀδελφὲ τὰ γαλλικὰ στρατεύματα ὄχι μόνον αὐτοῦ δὲν εὐγαίνουσι πρὸς τὸ παρὸν ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ σᾶς φοβίξῃ ἐπειδὴ οἱ πρέσβεις τῶν τριῶν μεγάλων δυνάμεων ὁμῶς γνωμοὶ ἔγραψαν και εἰς τὸ ἐν Λονδίνῳ συμβούλιον ὅτι τὰ ὄρια τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος νὰ γίνουσι ἀπὸ τὸν Βόλον ἔως εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἄρτας και ἅμα ἔλθῃ ἡ εἰδησις ἀπὸ τὴν Λόνδραν τότε εὐγαίνουσι τὰ γαλλικὰ στρατεύματα διὰ νὰ διώξουσι ἔως ἐκεῖ τοὺς τούρκους. πολὺ καλὸν εἶναι νὰ ἐλευθερωθοῦσι ὄλοι οἱ τόποι ἀπὸ τὰ ἔδικά μας στρατεύματα διὰ νὰ κερδίσωμεν και Ἄρταν και Πρέβεζαν. εἶμαι βέβαιος ὅτι πολλοὶ ὄρθοι γινώμωσι σου δὲν εἰσακούονται διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀταξίαν, ἀλλ' ἡ μεγάλη σου ὑπόμονη και μετριοφροσύνη πρέπει νὰ κάμνῃ παράβλεψιν διὰ τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος ἐπειδὴ ὄγλειγόρα τελειοῦν πλέον τὰ δεινά. Ἀσπάζομαι τὸν αὐτάδελφον σας Κ. Γιότην και Γ. Γ. Γεώργιον Παππαϊωάννου.

μένω εἰς τοὺς ὄρισμούς σας

τῇ 25: ὄβριου 1828 Αἰγίνα. ὁ ἀδελφός σας ΤΑΤΖΗΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Ἐπιστολὴ 148η

Πρὸς τὸν στρατηγὸν Βαρνακιώτην.

εἰς Μύτικα.

στρατηγέ.

«Ἐστώντας καὶ νὰ εἶτον ἀνάγκη διὰ τὸ στράτευμα ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω μόνος μου ἕως εἰς ἔπακτον εἰς τὸν πληρεξούσιον διὰ τὸ στράτευμα καὶ θέλει ἐπιστρέψω πολλὰ ὀγλύγορα διατὶ δὲν πηγένω εἰς κανένα ἄλλο μέρος παρὰ μόνον ἐδὸς ἐκεῖ διὰ τὸ στράτευμα θέλει ἔχεται λοιπὸν κάθε ἐπαμέλειαν καὶ προσοχὴν διὰ κανένα κήνιμα τῶν ἐχθρῶν νὰ εἰδεάσεται τὸ στρατόπεδον.

ὁ Ἀρχιστράτηγος
R. CHURCH

Ἐπιστολὴ 149η

Πρὸς τὸν Ἐξοχότατον Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος Κύριον Κ. Καποδίστριαν.

Εἰς τὴν Αἰγαίαν

Ἐξοχότατε.

Οἱ Ἕλληνες ἐλάβομεν τὰ ὄπλα κατὰ τῶν τυράννων μας, διὰ νὰ γνωρισθῶμεν ἕθνος ἐλεύθερον Βασιλευόμενον ἀπὸ νόμους φιλανθρώπων.

Παρ' ἐλπίδα καταντήσαμεν εἰς ἐκεῖνον τῆς ὀλιγαρχίας, ζυγὸν ἀσυγκρίτως τυραννικώτερον. Τῶν ὀλιγάρχων ἡ βία εἰς στερνωθῶσιν αἰωνίως ἔφερεν τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἤκουεν, καὶ τὴν εὐρεν μορφὴν. Ὅλοι οἱ τίμιοι μετὰ τοῦ λαοῦ, ἀδύνατοι νὰ ἀντισταθῶσι καὶ ἀκουμβίσωσι τοῦ, μὴν ἔχοντες, περιπλανῶντο κυματιζόμενοι. Ἡ Παρουσία τῆς Α.Ε. εἰς τὴν Ἑλλάδα τοὺς ἐβεβαίωσε ὅτι τὰ δεινὰ τῶν θέλουν ἐκλείψει, μετὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ Διοικεῖν, ἀλλὰ καὶ ἤδη βλέπομεν τὴν κατάρτατον ἐκείνην καὶ πικροτάτην μάστιγα νὰ ἐνεργῇ τὴν ὑπαρξίν τῆς. Σπεύδομεν διὰ τοῦτο οἱ ὑπογεγραμμένοι πρῶτοι νὰ πα-

ρουσιάσωμεν πρὸς τὴν Α. Ε. ἐκείνο ὁποῦ ἡμεῖς μετὰ καὶ τῶν Προκρίτων Πολεμικῶν τε καὶ Πολιτικῶν, καὶ τοῦ λαοῦ τῆς ρούμελης, ἐπνέομεν πρὸ πολλοῦ· τουτέστι νὰ γνωρίσωσι συνταγματικὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος» ἢ θέλῃσις εἶναι μία πάντων, δὲν μᾶς λίπη εἰμὴ ἢ προκοπὴ πῶς νὰ κάμωμεν τὸ γράμμα εἰς τὸ ὁποῖον νὰ δώσωμεν τὰς ὑπογραφάς μας, διὸ καὶ πέμπομεν ἐπίτηδες πρὸς τὴν Α. Ε. παρακαλοῦντες νὰ μᾶς σταλῇ σχεδίον ἐνὸς τοιούτου γράματος, καὶ δρκιζόμεθα εἰς τὸ μέγα ἔνομα τῆς ἀγίας ὁμοουσίου καὶ ἀδαιραίτου Τριάδος, ὅτι Ἰδιοτέλεια εἰς τοῦτο δὲν μᾶς ἐκίνησε ἀλλὰ διατὶ βλέπομεν ἀδύνατον τὸ νὰ σωθῶμεν, καὶ νὰ ἡσυχάζωμεν αἰωνίως κατ' ἄλλον τρόπον,

Ἄν ἐγκρίνει καὶ νὰ παρουσιασθῶμεν ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν Α.Ε. εἴμεθα ἔτοιμοι εὐθὺς ὁποῦ διαταχθῶμεν. Αὐτὴ εἶναι Ἐξοχότατε ἢ μόνη ἐλπίς νὰ γνωρισθῶμεν ἔθνος ἐλεύθερον, καὶ ἡσυχον, ἄρα. καὶ διατὶ ἐθυσιάσεν ὅλα, ὑπὲρ τοῦ ἐνός τοῦτου νὰ φανῇ ὁ Σωτὴρ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐνδώσει εἰς τὴν ὁμόφυχον τοῦ λαοῦ θέλῃσιν, ἥτις εἶναι ταύτη, καὶ οὐδεμία ἄλλη πρὸ χρόνων.

Ἵποσημειούμεθα μὲ τὸ ἀνήχον Σέβας.

τὴν 19 Φεβρουαρίου 1829 ἐκ μύτικα τῆς Ἀκαρνανίας

Τῆς Α. Ἐξ. ὁ Πολίται καὶ δοῦλοι
Γ. ΝΙΚΟΛΟΥ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΑΜΠΗΝΙΟΤΗΣ.
ΑΝΔΡΕΑΣ ΙΩΚΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΩΣ ΡΟΥΤΖΟΣ
ΓΙΑΝΑΚΗΣ ΣΤΑ-ΓΚΩΣ

Πρὸς τὸν Ἐξοχότατον Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος

Κύ. Κύ. Ι. Α. Καπποδίστριαν

Ἐπιστολὴ 150ῃ

Φίλε Καπετὰν Γεωργάκη.

Δὲν σὰς ἀπεκρίθην προλαβόντος, ἐπειδὴ ἐπαθύμιον νὰ ἴδω πράγματα χωρὶς πολυλογίαν. Ἡ φιλία μας εἶναι παλαιὰ καὶ ἐπειδὴ ἠυδὲκκησαν ὁ θεὸς νὰ μᾶς ἐνώσῃ πάλιν εἰς τὴν δούλειον τῆς φίλης Πατριδος δὲν ἀμφιβέλλω ποσῶς, ὅτι θέλω εὐρεῖ εἰς τὴν ἐμπειρίαν τῆς Γενναιότητος Σας ὄλην τὴν βοήθειαν τὴν ὅποιαν ἀπαιτεῖ τὸ ἐμπιστευμένον μοι ἔργον, καθὼς καὶ τὴν πλέον θερμὴν καὶ εὐκρινῆ προθυμίαν ἀπὸ τὴν παλαιάν Σας ἀγάπην.

Πιστεύω ὅτι ὁ Ἀρχιστράτηγος θέλει Σας εἰδοποιήσῃ ἐπισημῶς τὸ φθάσιμον μου, καὶ προσμένω ἀπὸ τὴν ταχείαν ἀπόκρισίν Σας ὅλας τὰς εἰδήσεις καὶ πληροφορίας, τὰς χρειάζομαι διὰ νὰ λάβω τὰ ἀνήκοντα μέτρα διὰ τὸ στρατόπεδον Σας.

Μὲ ὄλην τὴν εὐχαρίστησιν ὑποσημειοῦμαι.

ὁ φίλος σας

Καστρὶ τῇ 19 Φεβρ. 1829.

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἐπιστολὴ 151ῃ

Φίλε Καπ. Γεωργάκη.

Χρεωστῶ ἀπόκρισιν εἰς δύο φιλικὰ Σας τῶν ὁποίων τὸ ἔσχατον εἶναι τοῦ τρέχοντος.

Ἐπαινῶ τὴν δραστηριότητα, καὶ τὸν ζῆλον μὲ τὸν ὅποιον ἐνηργήσατε διὰ νὰ ἐλευθερώσετε τὸ Ἐηρόμερον ἀπὸ τὴν παρούσαν τῶν τούρκων. Ἐπιθυμῶν δὲ καὶ ἐγὼ νὰ μεταβῶ τὸ γρηγορώτερον εἰς τὰ μέρη ταῦτα, καὶ νὰ ἐνταμοθῶμεν. Ἄλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ τελειώσω προλαβόντος, ἂν θέλῃ ὁ Κύριος τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὅποιον καταγίνομαι.

Οἱ ἐν Μεσολογγίῃ καὶ Ἀνατολικῇ εὐρισκόμενοι μέχρι τῆς ὥρας, δὲν ἐζήτησαν συμβιβασμὸν. Ἐἶναι στενὰ ἀποκλεισμένοι

ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἂν ζητήσουν τὴν ἐλευθέραν ἀναχώρησιν διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς εἶμαι ἕτοιμος νὰ τοὺς τὴν δώσω.

Ὁ Στρατηγὸς Κύριος Νότης Μπότζαρης τὸν ὅποιον στέλλω μὲ τὸν χιλιάρχον Χριστ. Πέτρου, καὶ μὲ ἱκανὰς δυνάμεις διὰ νὰ ὑπάγουν πρὸς ἐνδυνάμωσιν τοῦ Μακρινόρους, θέλει σᾶς ἐγχειρίσει τὴν παροῦσαν μου.

Ἐπιθυμῶ ἕως ὅτου φθάσω ἐγὼ αὐτοῦ νὰ ἐνεργήσητε κατὰ πάντα σύμφωνα μὲ αὐτόν.

Ἔϊμαι βέβαιος εἰς τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζῆλον σας τοῦ νὰ τελειώσωμεν πᾶν ἔργον ὠφέλιμον εἰς τὴν Πατρίδα, ἐν τῇ Κόλπῳ τῆς Ναυπαύκτου.

ἐκ τοῦ Δικροῦ τοῦ Ἑλλάδος
τῇ 26 Μαρτίου 1829.

ὁ φίλος σας
Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἐπιστολὴ 152η

πολυαγαπητέμοι ἀκριβὲ φίλε καπετὰν γεωργάκη σὲ ἀκριβῶς χαιρετῶ, ἐρωτῶ διὰ τὴν υἰείαν σας, καὶ γὰρ τοῦ θεοῦ θέλοντος υἰεῖσθαι. φίλε μου ἀκριβέ! λαμβάνωντας τὸ γράμμα σου οἶδα νὰ μου γράψης πράγματα ἄτοπα ὅπου μὲ ὄλην τὴν φρονιμάδα ὅπου ἔχεις ἐγελάσθικες πολὺ, καὶ ποτὲ δὲν ἤλπιζα νὰ εὐγῆ τέτοιος λόγος ἀπὸ τοῦ λόγου σου ὅπου ἐγὼ ἐὰν δώσω τὸ μεσολόγγι πλέον δὲν ἔχω ζωὴν ἀπὸ τὸν ρούμελη, καὶ κάλοιον νὰ ἀποθάνω τιμημένος μετ' ἐσᾶς καὶ υἰεῖσθαι.

1829 20 Ἀπριλίου

μεσολόγγιον

ἀκριβὲς σου φίλος

(Τ.Σ.) ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΙΤΑΗΣ

ὁ μπέγγη νούρης σὲ ἀκριβῶς χαιρετᾷ, ὁμοίως καὶ ὁ ἄλλος μπέγγη νούρης.

Ἔγγραφον 153

ἀριθ. 451

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ὁ Πληρεξούσιος τοποτηρητὴς τῆς Κυβερνήσεως
εἰς τὰς Ἐπαρχίας τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τὸ στρατόπεδον.

Ἦρὸς τὸν Καπ. Γεώργιον Βαρνακιώτην.

Βασιζόμενος εἰς τὴν ὁποίαν ἔχετε προθυμίαν νὰ συνεργήσητε εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος καὶ εἰς τὴν δούλευσιν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ γνωρίζων τὴν ἐπιρροὴν καὶ σχέσιν, τὴν ὁποίαν ἔχετε μὲ τοὺς εἰς τὸ Μεσολόγγιον Ἀλβανούς, Σὰς ἐπιφορτίζω νὰ ὑπάγετε εἰς τὸν Ἅγιον Σώστην, καὶ νὰ ἔμβητε μὲ τοὺς ἀρχηγούς αὐτῶν εἰς διαπραγμάτευσιν περὶ τῆς παραδόσεως τοῦ εἰρημένου φρουρίου, καθὼς καὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ.

Ἐφοῦ οἱ εἰρημένοι ἀρχηγοὶ γνωρίσουν καλῶς — καθὼς στοχάζομαι τὸ ἐγνώρισαν — ὅτι τὸ Μακρινόρος, ἡ Βόνιτζα, τὸ Κωστέλιον καὶ ἑσχάτως ἡ Ναύπακτος εἶναι εἰς χεῖρας μας θέλουν καταπεισθῆ ὅτι δὲν ἔχουν πλέον ἐλπίδα βοήθειας, καὶ ἐμπορεῖτε νὰ τοὺς βεβαιώσητε ὅτι εἰς δύο τρεῖς ἡμέρας ὅλα τὰ ἐδῶ εὐρισκόμενα στρατεύματα, τὸ Ἴππικὸν καὶ αἱ Θελασσιναὶ Δυνάμεις θέλουν κινήσει κατ' αὐτῶν καὶ τότε βεβαίαι δὲν θέλουν λάθει εἰς τὰς Συνθήκας τὰς ὁποίας τώρα ἐμπορεῖτε νὰ τοὺς προβάλετε εὐκολίας.

Ἐμπορεῖτε δὲ νὰ τοὺς ὑποσχεθῆτε, ὅτι θέλω τοὺς δώσει πλοῖα ναυλομένα παρ' ἐμοῦ διὰ νὰ τοὺς μετακομίσουν εἰς Σαγιάδαν. Θέλω μιν ἀγοράσει εἰς δικαίαν τιμὴν μὲ ἐκτίμησιν τοὺς ἵππου, καὶ λοιπὰ ζῶα ὅσα ἔχουν καὶ αὐτοὶ θέλουν ἐξέλθει μὲ τὰ ἔπλα των καὶ μὲ ὅλην τὴν κινητὴν των περιουσίαν, χωρὶς ὅμως νὰ λάβουν μεθ' ἑαυτῶν κανένα χριστιανὸν οὔτε μικρὸν οὔτε μεγάλον.

Ἢ εὐκόλα, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπατύχατε τὴν εὐκαίρῳσιν τῶν

ὅτι κάθε στιγμή και ὥρα ὅπου ἀφίνουν και περᾶ θέλει τοὺς προξενίσει μεγάλην ζημίαν.

Γνωρίζετε και ὁ ἴδιος πόνον δυσκολίαν ἀπαντῶ διὰ νὰ χαλινώσω τὴν ὀρμὴν τῶν στρατιωτῶν ὁποῦ εὐρίσκονται και γυμνοὶ ἀπὸ ὄλα, και θέλουν νὰ ἐκδικήσουν τὸ αἷμα τόσον συγγενῶν τους, τῶν ὁποίων τὰ κόκκαλα εὐρίσκονται μέσα εἰς τὸ Μεσολόγγιον.

Μὲ ὄλην τὴν ὑπόληψιν μένω.

ἐκ τοῦ Δι' κρότου ἢ Ψλλάς
τῆ 30 Ἀπριλίου 1829.

ὁ φίλος σας

A. K. ΚΑΙΨΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἐπιστολὴ 155

» εἰποιοιτὲ ἀκριβὲ φίλεμου καπετᾶν γιοργακι ἀκριβὲς χερετῶ τηποχιτιν εἰγίαν σου θεόθεν και ἐγὼ εἰγιένο ἔλαβον το φιλικόν μοι γράμμα σου εκατάλαβα τα γραφομενα σου ειδανχιμουγράφης πάλιν διατινεἰτιαν ὁποῦ ἐπροχθὲς ὀμιλίσαμεν ἐγὼ φιλεμε στοματινα σουτα εἰπαουλα ὅτι ἐγὼ χωρις ναγινη αφτὸς ὁ τρόπος οπουνασταλθι ὁ ἀνθρωπος και ναγιρισι ὀπισσ και τότες κουβεντιαζομεν ἀπιδι τοτες βγαζο και ἐγὼ το βάρως ἀπάνοδιόμου εἰδεμοὶ τωρ ἀλέος δεινεμπορι ναγίνη φρόνημος εἰσε και τακαταλαμιβάνις οὔλα δεινεἰνεχρια δια νασεπολιγράφο διατοῦτο. . . . φίλος μου με τον αρχομόν νὰ φροντισι διανατελιόσι αφτὸ τοπράγμα και πέρνοντας το τζουβάπι ἀποαφτουνεῦς θελικαμις τὸν κοπον οσαδελφὸς μαζί μετον εἰδιον αφτῶν εἰ μεᾶλον ποιον καταλάβις ὁπου εἶνε πρότος εἰς τοπελαβογο νασελοἴητε διανα ἀνταμοθούμεν ναστιλομεν και τον ἀνθρωπον και νανάμομεν καθεομιλιαν μας θεόθεν, ευτυχὸς εἰγιεναί.

1829 30 Ἀπριλ. μεσολογγι

φίλος σου

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΙΤΑΝΗΣ

Τὸν καπεταν Γιανακην φιλικῶς χαιρετοῦμεν.

Ὁ μπέις σας ἀκριβοχερετάγει ἑμῖος και ὁ μικρὸς μπέις νούρις και λιποί.

Ἐπιστολή 156η

«ἐπιπόθητε φίλεμου καπετὰν Γεωργάκη ἀκριβὸς χερετῶ:—
 διατινκουθέντα ὅπου ὀμιλοῦσμεν οἰδοῦ ὅπου στέλνο τρις: 3:—
 ἀνθρώπους μου τοὺς ὀπίους θέλιτους ἐβγάλις εἰς σαλκῶρα, κα-
 θὸς ὀμιλοῦσμεν ἐπεδιέκι εἶναι το πλέον εὐκολότερον διανᾶ μὴ
 φέρουν ἀργιταν εἰς τὴν διορίαν ὅπουεβαλαμεν τοὺς δια να τοὺς
 ἐβγάλουν ἔξο ναπιγένουν εἰς ἄρταν καὶ ὁ εἰς νὰ καθίσῃ εἰς τὸ
 καῖκι ἐνόσον να γυρισουν καὶ ἱ ἄλλοι εἰδιο ὀπίσω καὶ σου κα-
 μνο ριτζαν διανὰ τοὺς διορθόσης νὰ πιγένουν σίγουρα καθὸς
 καὶ διαστομάτος ὀμιλοῦσμεν καὶ θεοθεν εἰγιαυετε.

1829 Δ ματοῦ

φιλοσου

μισολόγγι

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΤΙΨΟΣ

τοὺς ἀγπητούς μου φίλους κίριον παπαριγόπουλον καὶ καπε-
 τὰν Γιαννάκη ἀκριβὸς χαιρετοῦμεν.

Ἐπιστολή 157η

Πρὸς τὸν ἡλικρινέστατον μοι φίλον Καπ. Γεωργάκη Βαρνακιώτην
 εἰς Βασιλάδι.

ἡλικρινέστατέ μοι ἄκρε φίλε Καπετὰν Γεωργάκη ἀκριβὸς
 χαιρετώσε, ἐρωτῶ διὰ τὴν ποθητήν μοι ὑγείαν σου, καὶ γῶ θεοῦ
 θέλοντος ὑγείαν σου. σήμερον ἔλαβα τὸ ποθητὸν μοι γράμμα σου
 εἰς τὸ ὅποιον οἶδα νὰ γράψῃς διὰ ταῖς κουθέντες ὅπου ἐκά-
 μαμεν Χθὲς, ἐστρέφθησαν ὀπίσω, λοιπὸν φίλε μου ὁ ἐξοχώτα-
 τος πληρεξούσιος σὲ ἔστειλα ὀμοῦ μὲ τὸν κύριον παπαρηγό-
 πουλον διὰ νὰ ὀμηλήσωμεν, καὶ κατὰ τὴν ὀμηλίαν μας ἐκά-
 μαμεν καὶ ἀπόφασιν εἰς τὸ ἀναμεταξύ μας, λέγωνιάς μας ὅτι
 οὗτος σὰς ἔχει διαταγμένους καὶ ὁ ἐξοχώτατος πληρεξούσιος
 ὀποῦ εἰς ἐκεῖνον τὸν τρόπον ὀποῦ θέλει γένῃ ἡ ἀπόφασιν νὰ
 μὴ διαστρίψῃ ὀπίσω, καὶ τῶρα βλέπω ἄλλους στοχασμοὺς

ὅπου νὰ ἔχεται, καὶ περὶ τούτου ἴμμορεῖ νὰ λάβῃ ὑποψίαν ὁ κοινὸς λαὸς εἰς καιρὸν ὅπου ἴμῃς κατὰ τὴν ὀμηλάνημα κανένα μάκρος δὲν ἔγινε ὅπου νὰ μὴν ἐνεργήσωμεν τὸ πρᾶγμα καὶ ὡς πολλὰ φρόνημοι στοχασθῆτε τὸ καλῆτερον καὶ βάλετε τὴν δουλιὰν εἰς δρόμον, ἔτι οἶδα νὰ γράφῃς καὶ διὰ τὸν πενθερόν μου ὅπου νὰ ἔλθῃ αὐτοῦ. (καὶ αὐτὸ νὰ γένῃ) πλὴν ὅμως ἂν καὶ οἱ ἔψεσινοὶ τρεῖς ἄνθρωποι μου εὐρίσκονται ἀκόμα εἰς τὸ βασιλᾶδι, θέλεις τοὺς βάλλει εἰς ἓνα καῖκι ὁμοῦ μὲ τὸν κύριον παπαρηγόπουλον καὶ μὲ ἓναν ἄνθρωπον ἐδικόν σου καὶ ἄλλον ἓναν ἄνθρωπον ἀπὸ ἐκείνους ὅπου ἠξέυρεις τοῦ λόγου σου διὰ νὰ μείνῃ ἐδῶ καὶ ἀμέσως στέλνω τὸν πενθερόν μου αὐτοῦ καὶ ὀμηλεῖ μὲ τὸν ἐξοχώτατον πληρεξούσιον διὰ τὸ ἀπέρασμα τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τὰ πάντα, καὶ μὲ ὄλην τὴν ἀγάπην ὑγείνεται.

1829 ἔ ματουμισολογιον.

ὁ φίλος σας

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΙΤΑΗΣ,

ἰ Τὸν κύριον παπαρηγόπουλον πολλὰ χαιρετῶ, ὁμοίως καὶ ὁ μπέτης οἶς ἀκριβοχαιρετᾶ.

Συνθήκη παραδύσεως Μεσολογγίου 158

Συνθήκη γενομένη μεταξὺ τοῦ Μουσταφᾶ τοῦ Κρητικοῦ πληρεξουσίου τοῦ φρουρίου Μεσολογγίου καὶ τῶν λοιπῶν πρωτίστων ὀθωμανῶν καὶ τοῦ Κυρίου Καπετᾶν Γεωργ. Βαρνακιώτου καὶ Κυρίου Ἰω. Παπαριγόπουλου κατ' ἐπατροπὴν τὸ Ἐκλαμπροτάτ. Πληρεξουσίου ἐπιτρόπου τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφοῦ οἱ ἐν Μεσολογγίῳ ὀθωμανοὶ ἐπολιορκήθησαν, καὶ ἐπολεμήθησαν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης διὰ πολλὸν καιρὸν,

βλέποντες ὅτι δὲν ἔμποροῦν νὰ ἀντιτείνουσι περισσότερο ἀπεφάσιζαν ὡς ἀκολουθεῖ

α'. Νὰ ὑπάγουν διὰ θαλάσσης αἱ φαμιλίας τῶν εἰς Μεσο-λόγγιον ὀθωμανῶν συντροφευμένοι μὲ τοὺς ἀνδρας των συμ-ποσούμεναι ὄλαι ψυχαὶ σχεδὸν ἑξακόσαι καὶ νὰ πληρωθῇ ὁ Ναῦλος ἔως εἰς Σαγιαδάδαν ἢ Πρέβεζαν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, τὰ ἄνω πλοῖα θέλουσι εἶναι συντροφευμένα ἀπὸ δύο πολεμικὰ διὰ ἀσφάλειαν.

β'. Αἱ ἄνω φαμιλίας θέλουσι ἐμβαρκαρισθῆ εὐθὺς ὁποῦ εἰ-δοποιηθῶσι ὅτι τὰ πλοῖα εἶνε ἕτοιμα, παίρνοντας μαζὴ των ὄσαι ἀπὸ τὰ κινητὰ των εἶδη ἢ πράγματα θελήσουσι ἐκτὸς τῶν ζώων.

γ'. Μὲ τοὺς ὁποῦ αἱ φαμιλίας ἔμβουν εἰς τὰ πλοῖα ὄσαι τὰ στρατεύματα μὲ τὰ ξῶα των θέλουσι ἀναχωρήσει διὰ ξηρᾶς παίρνοντας ἐνέχειρον ἀμοιβαίως κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Καπ. Νικολάου ὅστις θέλει τοὺς συντροφεύσει ἔως εἰς τὴν μπουν-ταν Πρεβέζης διὰ νὰ μὴ ἐνοχληθῶσι καθ' ὁδόν.

δ'. Ὅλοι τόσοι οἱ διὰ ξηρᾶς καθὼς καὶ οἱ διὰ θαλάσσης θέ-λουσι ἀναχωρήσει μὲ τὰ ἄρματα των καὶ λοιπὴν κινητὴν πε-ριουσίαν.

ε'. Ἀφοῦ ἔμβουν εἰς τὰ πλοῖα αἱ φαμιλίας των θέλουσι διορισθῆ ἐκ μέρους τοῦ Πληρεξουσίου Ἰσοποτηρητοῦ δύο γυ-ναῖκες διὰ νὰ ἐξετάσουν μὲ ἀκρίβειαν, καὶ ὄσαι γυναῖκες θε-λήσουσι νὰ μείνουσι μὲ τοὺς ὀθωμανοὺς νὰ μείνουσι μὲ αὐτοὺς. Ἴδαν καμμία ἀπὸ ἐκεῖνας ὁποῦ μένουσι μὲ τοὺς Ἑλληνας ἔχει παιδὶ ὁμολογούμενον ἀπὸ τὴν ἰδίαν μητέρα ὅτι εἶναι ἀπὸ ὀθωμανὸν νὰ τὸ κρατῇ ὁ πατήρ του.

στ'. Ἐὰ ἀνήλικα εἴτε θηλυκὰ εἴτε ἀρσενικὰ παιδία ὄντα ὀλιγώτερον τῶν δεκατεσσάρων χρόνων, εἰάν ἦναι καὶ τουρκε-μένα νὰ κρατῶνται ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας χωρὶς νὰ ἐξετάζεται

ἢ θέλῃσιν τῶν τὰ ὅποια ὑπόσχονται οἱ ὀθωμανοὶ νὰ τὰ φανερίσουν ὅλα, καὶ ἐὰν εὐρεθῇ κανέναν χωρὶς νὰ τὸ παραστήσουν, ἢ θέλοντες νὰ τὸ περάσουν διὰ Τουρκῶν θέλουν εἶναι παραβάται τῆς συνθήκης.

ζ'. Ὅσα πράγματα ἔχουν ἴδια κινητὰ, τὰ ὅποια θέλουν νὰ πωλήσουν ἢμποροῦν νὰ τὰ δώσουν εἰς ὅποιον θέλουν ὁμῶς χωρὶς ἄργηταν.

η'. Τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα δὲν θέλουν ἐμβεῖ οὔτε πλησιάσουν εἰς τὸ φρούριον Μεσολογγίου, ἐὰν πρῶτον δὲν εὕγουν ὅλοι οἱ ἐν αὐτῷ ὀθωμανοί.

Τῆς παρουσίας συνθήκης ἔγιναν δύο ἴσα καὶ ἐπεκυρώθησαν ἀπὸ τὰ μέρη ἀμφοτέρω διὰ νὰ ἔχουν ὅλην τὴν ἰσχὺν καὶ βεβαιότητα.

Ἐν τῇ Μεσολογγίᾳ 1829 τῇ 2 Μαΐου.

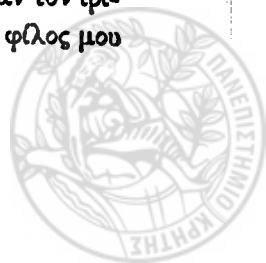
προσθέτωμεν ὅτι εἰς τὴν ἀνω συνθήκην ἐνοοῦνται καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀνατωλικῇ ὀθωμανοί.

Μουσταφᾶς	Χασᾶν	νούρης	πάσος
κιριτλῆς	τοπτζιπασης	τζανῆς	ασυμπεγη
(σφραγίς)	(σφραγίς)	(σφραγίς)	(σφραγίς)
νούρης	χαντζῆ	φετάαγας	
ζουλουφικάρης	χουσείνης	οὔσκουπλῆς	
(σφραγίς)	(σφραγίς)	(σφραγίς)	

Ἐπιστολὴ 159

«επιπολιτέμιοι ακριβε φιλεμοι καπετάν γιοργάκι ακριδός χε-
ρετώ.

li: γελάδια χοριά τα μουσαριατους και διο βουβάλες ὁμοῦ
μὲ ταμουτχάρια σου ἔχο αφισι εἰς ταχέρια του βαλανδρέα νε-
οχορήτι ταοπία θέλις ταλάβι διαγαπιν μου ἔχοριτζάν τὸν ἴρι-
μενον βαλανδρέαν θελοναμου, τον προσέχικς καλὰ ος φίλος μου

όπου είσαι θέλεις τόν προσέχης διαναμιντου γενικανένας μένω
θεοθεν ελγίενε.

1829 4 Ματου μισολογγιον.

δ φίλος σου

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΙΤΑΙΣ.

μικρά μεγάλα ουλα κεφάλια 10 δέκα και τρια μουσκαρια από
γελάδες γίνονται ουλα δεκατρια 13.

Ἐπιστολή 160

Κύριε Γεώργιε Βαρνακιώτη.

Ἔλαβα τὸ γράμμα Σας καὶ εἶδον τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα μὲ
λύπην μου, ἀμέσως διώρισα διὰ τὸ παξιμάδι καὶ ἔρχεται ὅσον
εἶναι δυνατὸν τὸ γρηγορώτερον, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἶναι
πολλὰ δύσκολον ἐὰν πιστεύω νὰ Σᾶς προφθάσῃ εἰμὴ αὐριον
τὸ πρῶτ.

Ἐν τοσοῦτῃ Σᾶς στέλλω καὶ τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς διὰ
τὴν ὁδοιπορίαν μας.

Φροντίσατε ὡς τόσον ὅσον ἠμπορήτε συμφώνως καὶ μὲ τὸν
πεντακοσίαρχον Βέρρη, ὥστε νὰ φυλαχθῇ ἡ εὐταξία.

τῇ 5 Ματου

ἐν τῇ Δικρότῃ ἡ Ἑλλάς

A. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ἐπιστολή 161

Ἀπὸ τὸ Δικροτον 6 Ματου 1829

Φίλε Καπετὰν Γεωργάκι.

Ἐπειδὴ στοχάζομαι διὰ σήμερον θέλει ἀναχωρήσετε διὰ
τὴν Πόυντα νομίζω διὰ σᾶς εἶναι δύσκολον νὰ ἐλθῆτε ἀκόμη
εἰς ἀντάμωσίν μου καθὼς ἐπεθύμουν διὰ σᾶς προσθέτω, τὰ
ὄλγυα ταῦτα. Εἶναι περιττὸν νὰ σᾶς προτρέψω νὰ ἐπαγρυπνή-

σετε εἰς κάθε τρόπον διὰ νὰ εὐχαριστηθῇ ὁ Μουσταφὰ ἀγάς καὶ νὰ πιστεύσουν οἱ Ὀθωμανοὶ ὅτι ἐνεργοῦνται αἱ συνθήκαι μὲ καλὴν πίστιν ἀκρίβειαν καὶ φιλανθρωπίαν—ἐπειδὴ γνωρίζω καὶ τὴν φρόνησίν σας καὶ τὸν Πατριτισμόν σας—ὅταν θεοῦ θέλοντος φθάσετε εἰς Ποῦνταν ἢ Βόνιτζαν μὴν ἀμελήσατε τὴν ἄλλην ὑπόθεσιν τοῦ Βελὶ Μπέι ἐπιθυμῶ νὰ μου φέρετε ἢ νὰ γράψετε μὲ ἀνθρωπὸν σίγουρον. Τί εἶναι εὐκὸλον νὰ γένη καὶ τί χρειάζεται εἰμπορεῖτε νὰ τὸν βεβαιώσετε ὅτι ἐξάνηξα καλὰ ὅτι ἔχουν οἱ φίλοι ἀπόφασιν νὰ τὸν πετάξουν αὐτὸς ἂν ἔχει γινῶσιν ἄς στοχασθῇ ὅτι μὲ τοὺς συντοπήτας του οὐκ ἀπεράση καλὰ καὶ περὶ τούτου ἄς μὴν ἀμφιβάλλη ποσῶς—Κάμετε ὀγλίγιστα καὶ φέρετε μου τὴν ἀπόκρισιν ὅτι μὲ παρακείνοιν νὰ ὑπάγω ἐκεῖθεν διὰ ὑπόθεσιν μεγάλην καὶ βασιτῶ ἐδῶ ὅσον νὰ γνωρίσω τί αὐτοῦ εἰμπορεῖ νὰ γένη—

Σᾶς ἐπεύχομαι καλὸ κατευόδιον καὶ καλὴν ἀντάμωσιν.

ὁ φίλος σας

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ἐπαράγγειλα τοῦ Παπὰ ρηγόπουλου νὰ μοῦ ἀγοράσῃ δύο καλὰ γενδίτζια καὶ νὰ τὰ πληρώσῃ καλὰ καὶ παρακαλῶ νὰ τοῦ εὐκολήνῃς τὸν τρόπον.

Ἐπιστολὴ 162

Φετεγα

ἀδελφὲ μου σοῦ κάμνω σελαμι καὶ εἰδοποιῶσε ὅτι λαμβάνωντας τό γράμμα μου εὐθὺς νὰ γένης χαζίρι νὰ εὐγῆς ἐξω ὅτι ἰδοῦ ὀποῦ εὐθὺς εὐγίκαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὑγείλινε.

1829 Ὀμάρου μισολογι

ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΓΚΙΡΙΤΛΗΣ

ἀκόμη διὰ ὅσα οκλαθᾶκια εὐρισκοντε αὐτοῦ ὄλα νὰ τὰ παραδώσετε εἰς τὰ χέρια τῶν βωμιαίων χωρὶς νὰ κρατήσῃς ὅυτε ἕνα ὅτι μᾶς τυχάνει μπελιᾶς.

ἄνευ αὐτῆς ποῖος ἀπὸ ἡμᾶς ἴμμορεῖ νὰ ζήσῃ μὲ χαρακτῆρα καὶ ὑπόληψιν; ἐπιθυμοῦσα ὅλοι οἱ ρουμιελιώτες νὰ ἐγνώριζαν ταύτην τὴν ἀλήθειαν συνενοημένοι ὅλοι μαζῇ καὶ βόζοντες κατὰ μέρος τ' ἀπερασμένα πάθη καὶ διαιρέσεις νὰ συνεργάζονται μὲ ἑμόνοιαν καὶ σύμπνοιαν εἰς τοιοῦτον ἱερὸν σκοπὸν ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὰς σοφᾶς ὀδηγίας τοῦ Κυβερνήτου μας.

ὁ ἀδελφὸς Κύριος Γαλάνης Μεγαθάνος θέλει σᾶς εἶπῃ τὰ ἐδῶ διατρέχοντα Νέα. ἐπιθυμῶ συνεχῶς νὰ μανθάνω καὶ ἀπὸ τὴν γενναιότητά σας τὴν κατάστασιν τῶν αὐτοῦ πραγμάτων καὶ ὅσα νέα μανθάνετε. σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ μένω,
τῆ 6 Ἰερίου 1892.

ἀδελφίς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΗΠΙΔΑΣ.

Ἐπιστολὴ 165ῃ

Ἐπὶ τὸν Κύριον Γεώργιον Παρνακιώτην.

Ἐλαβον μὲ εὐχαρίστησιν τὸ κατὰ τὰς 12 τοῦ τρέχοντος γράμματά σας, καὶ ἐλυπήθην διὰ τὴν ἀσθένειάν σας. Ἐπειδὴ δὲ διὰ ταύτην δὲν ἠδυνήθητε τώρα νὰ ἔλθητε πρὸς ἀντάμοσίν μου καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ μελετῶ ἄρδην ν' ἀναχωρήσω, καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν νὰ ἐπιστρέψω, ἐπεθύμουν μετὰ δέκα ἡμέρας νὰ εὔρεσθῃτε ἐνταῦθα, ὅπου ἡ παρουσία σας μοι εἶναι ἀναγκαία.

Ἐπὶ τὸ πρὸς τὸν ἔξοχ. Κυβερνήτην ἐσώκλειστον θέλω στείλει μὲ πρώτην εὐκαιρίαν, καὶ μὲ τὸ φθάσιμον τοῦ κατὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα διορισθέντος ἐκτάκτου ἐπιτρόπου, ἐλπίζω, νὰ διορθωθῇ ἡ ὑπόθεσις σας.

ἐν Ναυπλίῳ

τῆ 16 Ἰερίου 1892.

ὁ φίλος Σας

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

λάχιστον ὡς πρὸς τὸν ἑαυτὸν μου, νά σβίση τὴν καθαρὰν φι-
λίαν μὲ τὴν ὅποιαν πρὸ χρόνων ἠνώθημεν.

Δὲν ἀθύμησα ποτὲ εἰς τὰς ἀτυχίας σας γνωρίζοντας τοὺς
φρονίμους στοχασμοὺς σας τὸν ἐνάρετον χαρακτήρα σας καὶ
τὴν γενναίαν ψυχὴν σας, καὶ πάντοτε ἐπρόσμενα καλὴν καὶ
ἐντιμον ἔκβασιν. καθὼς τινόντι ἐπῆλθε. ἡ ἀπονήρωτος ψυχὴ
ἂν καὶ εἰς μεγάλους κλύδωνας βασιζέται, ποτὲ ὁμως δὲν βυ-
οίζεται ἀλλ' ὑπερλάμπει καὶ καλῆτερα φανερόνεται.

Ἢ Ἐλλὰς εἰς τόσον διάστημα ἔγινε οὖμα εἰς τοὺς ἀλληλο-
εισδόχως ἐκπίπτοντας καὶ ὑφονομένους φθορεῖς τῆς καλυπτο-
μένου με τὸ ὑποκριτικὸν φῶρεμα τῆς φιλελευθερίας κατηγο-
ροῦντας καὶ ἐπιβουλεύοντας τοὺς ἀληθῶς φιλελευθέρους, καὶ
λαμβάνοντας δύναμιν νά διατηροῦν τὴν διχόνοιαν, διὰ νά μέ-
νουν ἀκλῆνητοι ὅσον ἤμποροῦν περισσότερον, καὶ ν' ἀργυρο-
λογοῦν. Ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος παραιτεῖται βέβαια ἀμέσως ἀπὸ
τὸ μέσον τοιοῦτων ὀλετήρων. Ἔτυχα καὶ ἐγὼ εἰς περιπτώσεις
παρομοίας τῆς πατρίδος μου καὶ διὰ τοῦτο ἔχω κάποιαν πει-
ραν. Ὁ ἀληθὴς πατὴρ τῆς Ἑλλάδος Καποδίστριας ἔγινε καὶ
τότε ὄργανον τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας τῆς Νήσου μου, ἐλευ-
θερόνοντάς τὴν ἀπὸ τὰ φιλοτάραχα πνεύματα, καὶ ἐνδυναμό-
νοντας τοὺς ὀρθοφρονούντας. αὐτὸς τότε ἐνίσχυσε καὶ ἐμὲ εἰς
τοὺς σκοποὺς μου, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὄχι ὀλιγον σὰς σέβεται.
Εὐτυχῶς ἤμποροῦμεν νά καυχηθῶμεν ἡμεῖς ὅπου ἐλάβαμεν τοι-
οῦτον κριτὴν εἰς τὰς πράξεις μας ἀπροσωπῶν, ἡμιπῶν ἀπαθῆ φι-
λοπάτριδα καὶ κατ' ἐξοχὴν φρόνιμον.

Ἡ ἔλλειψις ἀσφαλοῦς γραμματοκομιστοῦ ἐκράτισε τόσον χρό-
νον τὸ φιλικὸν χέρι μου νά ἐκθέσῃ ἀδυνατῶς πως κατὰ τὸ ἀ-
ληθὲς αἰσθημα τῆς καρδίας μου· ἡ ἐναντία αἰτία τῶρα ἐκπλη-
ροῖ ὅ,τι ἔως τὸ παρὸν ἔλλειψε.

Ὁ Γραμματοκομιστὴς Γεράσιμος Καρβούνης, ἄνθρωπος ἀ-

ξίπιστος, και τὸν ὀπῶτον ὑπεραγαπῶ, μόνος δύναται νὰ σὰς φανερώσῃ μερικώτερον τὸ σέβας μου και ἀγάπην μου πρὸς τὸ ὑποκειμένον σας. ἡ τιμιότης και καθαρότης τῶν ἡθῶν του μοῦ ἔδωσε ὄλον τὸ θάρρος νὰ τὸν ἐγχειρίσω τὴν παροῦσαν μένον-τας βέβαιος ὡς νὰ τὴν ἐγχειρίζα ἐγὼ ὁ ἴδιος, και τὸν συστήσω εἰς τὴν εὐνοϊάν σας.

Ἡ κακὴ τύχη ἡ ὁποία τὰ εὐτυχῆ συμβάντα ἐνόησε μὲ ἀτυ-χίματα ἔκαμον ὥστε νὰ ἴμαι μακρὰν τόσον ἀπὸ εἶνα τοιοῦτον φίλον. τὰ γηρατιάμου και ἡ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀπὸ μινῆτην ἀδυναμία μου, εἶναι τὰ μόνα αἷτια, και δὲν εἶναι μικρά, ὁποῦ μὲ ἐμπόδισαν ἀπὸ καιρὸν νὰ κατασπασθῶ τὸ εἰλικρινές σας πρόσωπον. πλὴν δὲν ἀθυμῶ διὰ τοῦ. ἂν ἔμεινα θεωρητῆς τῶν δυστυχῶν τῆς κοινῆς πατριδος, ἂν στεροῦμαι νὰ κατασπασθῶ τὸ φιλικόν σας πρόσωπον, ἔθρεψα υἱοὺς πέντε τοὺς ὁποίους ὀ-λους ἔχω ἀπὸ φορὰν εἰς φορὰν νὰ στήλω εἰς τὴν δούλεψιν τῆς πατρίδος, και νὰ κατασπασθοῦν κἂν ἐκεῖνοι τὴν δεξιάν σας. δὲν ἔχει χρεία, καθὼς ἡξεύρεις, ἡ πατρὶς ἀπὸ ἀνθρώπους μόνον ἐν καιρῇ πολέμου, ἔχει πολὺ περισσότερον ἐν καιρῇ εἰρήνης. και πάλιν δὲν τοὺς ἐκράτησα ἐγὼ τότε, ἀλλ' ἡ κακὴ μου τύχη ἀ-νηλήκους ὄντας.

Ἀφίνω ἀκόμη νὰ περάσῃ ὀλίγον τοῦ χειμῶνος, και ἂν ἄλ-λαι ἀπροσδόκητοι περιστάσεις δὲν μ' ἐμποδίσουν θέλει στείλω ρητῶς εἰς τὸν ἑαυτὸν σας τὸν δευτερόν μου υἱὸν διὰ νὰ ἐκπλη-ρώσῃ πρῶτος αὐτὸς ἀντ' ἐμοῦ τὰ ρηθέντα δύο χρεῖα ὑποκά-τω πάντοτε εἰς τὴν φροντίδα και ὀδηγίαν σας, ὥστε οἱ λόγοι σας και αἱ συμβουλαὶ σας νὰ τοῦ ἴηκι ὡς Ἀθηναῶ τοῦ Ἰηλε-μάχου.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀρκετὰ κατεβάρυνα τοὺς ὀφθαλμούς σας ἀναγινώσκοντας και τὸν νοῦν σας προσέχοντα εἰς τὰς περι-

τολογίας μου, παύω λοιπόν διαμένων ἄχρι τέλους οἷος ἤμιον
καὶ εἶμαι.

ἀπὸ Κεφαλληνίαν 1829. Ὀκτωβρίου 14)26.

Τῆς εὐγενείας σας φίλος εἰλικρινῆς διὰ βίου
ΔΗΡΔΕΑΣ ΑΝΙΝΟΣ.

Τῆ γενναιοτάτῃ καὶ ἐντιμοτάτῃ Καπετάνῃ Κυρίῳ

Κυρίῳ Γεωργίῳ Βαρνακίῳ

Εἰς Μεσολόγγιον.

Ἐπιστολὴ 168η

Ναύπακτος 4 Δεκεμβρίου 1829.

Φίλε Κ. Γεωργάκη.

Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὰ εἰλικρινεῖ αἰσθήματα τὰ ὅποια μοὶ
ἐκφράσετε μὲ τὴν ἐσχάτην ἐπιστολήν σας καὶ πρὸς ἀπάντη-
σιν εἰς ὅσα μοὶ ἀναφέρεται σὰς λέγω πάλιν τὰ αὐτὰ ἄτινα
καὶ ὁ ἴδιος Κυβερνήτης καὶ ἐγὼ σὰς εἶπομεν καὶ εἰς Ἄργος
καὶ ἐδῶ ὅτι δηλαδὴ τόσοι οἱ πολεμικοὶ ὅσον καὶ οἱ πολιτικοὶ
ἔχουν ἀδικον νὰ παραπονοῦνται, ἐπειδὴ ὁ Κυβερνήτης ἐν ᾧ
ζητεῖ καὶ ἀγωνίζεται νὰ φέρῃ εἰς κάθε μέρος τῆς ἐπικρατείας
τὴν εὐταξίαν, τὴν δικαιοσύνην, καὶ κατὰ τὸ δυνατόν κάθε κα-
λὸν καὶ χριστιανικὸν κατάστημα, ἐπιμελεῖται ὁμοίως νὰ περι-
θάλλῃ καὶ τιμῆσῃ τὰ σημαντικὰ καὶ ἀξιόλογα ὑποκείμενα
ἐκάστης ἐπαρχίας ὅταν καὶ αὐτὰ πορεύονται μὲ τὸν ἴδιον σκο-
πὸν καὶ μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς Κυβερνήσεως. τοῦτο δὲν ἔ-
παυσε νὰ λέγῃ καὶ νὰ κάμνῃ ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν ὅπου
ἐπέτῃσε τὸ ἔδαφος τῆς Πατρίδος καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τὸ κά-
μνῃ μὲ ὅλην τὴν εἰλικρινεῖαν ἐπειδὴ παρεκινήθη νὰ ἔλθῃ εἰς
τὴν Ἑλλάδα, οὔτε διὰ νὰ πλουτήσῃ οὔτε διὰ νὰ ἐξουσιάζῃ,
ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον ἤλθε νὰ σώσῃ, μὲ τὴν βεήθειαν τοῦ
θεοῦ τὴν ἰδίαν ὄξον κατὰ χρέος βαδίζω καὶ ἐγὼ ἐκτελῶν μὲ

προθυμίαν καὶ ἀγάπην τὰς διαταγὰς τοῦ Κυβερνήτου, χωρὶς νὰ δίδω ἀκρόασιν εἰς ὑπόπτους κατηγορίας οὔτε νὰ ἀπορῶ διὰ τὴν ἀκαταστασίας καὶ ἀχαριστίαν τῶν ἀνθρώπων.

Ἄς στοχασθοῦν καλὰ ἔσοι παραπονῶνται εἰς ποῖαν κατὰ-στασιν τοὺς εὔρεν ὁ Κυβερνήτης καὶ ὕστερα νὰ ὀμιλοῦν — Ἄλλ' ἐὰν εἶναι τινὲς ὁποῦ θέλουν τὴν ἀναρχίαν καὶ τὴν ἀκαταστασίαν διότι ἀγαποῦν τὴν κατάχρησιν, ἄρα εἶναι ἐξικαιον νὰ ἀτιμασθῇ ἕν γένος ὀλόκληρον διὰ νὰ ἀπολαύσουν αὐτοὶ τὸν σκοπὸν τους.

Δὲν στοχάζομαι νὰ εὔρουν οἱ τοιοῦτοι πολλοὺς ὁπαδοὺς ἐπειδὴ καὶ αἱ συνήθεις ραδιουργίαι εἶναι γνωσταὶ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν καλῶν καὶ φρονίμων Πατριωτῶν δὲν εἶναι μικρὸς — ὁ δὲ Θεὸς ἅς κρίνει καὶ ἅς ἀποφασίσαι τὰ συμφερότερα.

Μὲ δλην τὴν ὑπόληψιν μένω

ὁ φίλος σας

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

*Ἐγγράφων 169

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ὁ Πληρεξούσιος Τοποτηρ. τοῦ Κυβερ.

Πρὸς τὸν Καπ. Γιώτην Βαρνακιώτην

Διὰ τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα Στρατιωτικὰς Σου ἐκδοῦλεύσεις, καὶ διὰ τὸν ζήλον Σου, καὶ προθυμίαν εἰς τὴν ἀκριεῖη τῶν χρεῶν σου ἐκπλήρωσιν, δυνάμει τῆς πληρεξουσιότητος, ἣν ἔχω παρὰ τοῦ Κυβερνήτου, Σὲ ἐπεκυρόνω, Κύριε, ὡς χιλάρχον. Ὡς τοιοῦτος δὲ θέλεις καταγραφῇ εἰς τὸ ταξιαρχικὸν Σῶμα, καὶ θέλεις ἀπολαμβάνει ἀπὸ α Νοεμβρίου 1829 τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν βελθιὸν Σου τούτον μοθουατηρέσια.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 7 Ἰανουαρίου 1830.

ὁ Πληρεξούσιος

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

"Εγγράφον 170

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

"Ο Πληρεξούσιος Τοποτ. τῆς Κυβερνήσεως

Κατὰ τὴν Στερ. Ἑλλάδα καὶ τὸ στρατόπεδον

Πρὸς τὸν χιλιάρχον Κον Γιώτην Βαρνακιώτην

Κατὰ συνέπειαν τοῦ ὑπ' ἀρ. 2630 Διατάγματος διορίζεσαι,
Κύριε Μέλος τοῦ Πολεμικοῦ Συμβουλίου τῆς Δ. Ἑλλάδος.
Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 27 Ἰανουαρίου 1830.

"Ο Πληρεξούσιος

Α. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

"Εγγράφον 171

Ἄριθ. 2620

Διάταγμα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΚΕΙΑ

ὁ Πληρεξούσιος Τοποτηρ. τοῦ Κυβερνήτου.

Ἐπιθυμοῦντες νὰ δώσωμεν εἰκόλιαν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Γ' Ἀρχηγοῦ τῶν κατὰ τὴν Δυτ. Ἑλλάδα στρατευμάτων, καὶ νὰ στερεώσωμεν κατὰ πάντα τρόπον τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν Ταγμάτων, ἐυνάμει τῆς πληρεξουσιότητος ἣν ἔχομεν παρὰ τοῦ Κυβερνήτου.

Διορίζομεν

Ἐν πολεμικῶν συμβούλιον εἰς τὰ στρατ. τῆς Δυτ. Ἑλλάδος.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο θέλει ἀκολουθήσει εἰς τὰς ἐργασίας του τὰς ὁποίας θέλόμεν τὸ εἰσεῖν ὁδηγίας καθὼς καὶ ἐκεῖνας τὰς παρὰ τοῦ Γ' Ἀρχηγοῦ ἀπὸ τῶν ὁποίων θέλει προεδρευεσθαι.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 27 Ἰανουαρίου 1830.

ὁ Πληρεξούσιος

(Γ. Σ.)

Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ἴσον τὸ πρωτοτύπῳ

ὁ Γραμ. τοῦ Πληρεξουσιοῦ

ΙΩ. ΣΑΚΕΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολή 172η

Πρὸς τὸν Στρατηγὸν Κύριον Γεώργιον Νικολάου Βαρνακιώτην.
Γενναϊότατε ἀδελφέ.

Τὰ Ολιβερότατα νέα, καὶ τὸ παρὸν συνάντημα μὲ ὑποχρέοισιν ἤδη νὰ διακόψω πάσαν σιωπὴν τὴν ὅποσαν ἕως τώρα δεῖναί περὶ αἰτήσεις καὶ πολυφρόντιστοι ἐνασχολήσεις μὲ εἶχον ἐπιβάλλη.

Τὰ νέα ταῦτα ἀποβλέπουν τὴν δυστυχίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ματαίωσιν ὄλων ἐκείνων τῶν αἵματοφύρτων θυσιῶν τὰς ὁποίας διὰ τὴν Ἐλευθερίαν τῆς ὑπεφέραμεν. Ὅπου γυρίσῃ τις εἰς τὸ Ναύπλιον δὲν βλέπει παρὰ θλίψιν καὶ κατίφειαν καὶ δὲν ἀπαντᾷ παρὰ Σουδαρίου πρόσωπα.

Τὸ νέον πρωτόκολλον, τὸ ὅποιον χθὲς ἐκαινοποιήθη ἐπισίμως εἰς τὴν Κυβέρνησιν μας περιορίζει μεγάλως τὰ Σύνορα τοῦ Κράτους μας. ὁ Ἄσπρος καὶ ὁ Σπερχίος προσδιορίζονται ὁρωθέσια τὸ Βραχῶρι, τὸ Ἄγγελόκαστρον τὰ περισσότερα Κράθαρα μέρος τοῦ Λοιδορικού ἕως ὄλον τὸ Πατρατζίκην ἀποκλείωνται. Ἡ Κρήτη, ἡ Σάμος, ἡ Σκόπελος καὶ ἄλλαι παρακείμεναι Νῆσοι μένουσιν ὑπὸ τὴν Γουρκικὴν Ἐξουσίαν.

Ἀπὸ αὐτῆν τὴν συνοπτικὴν περιγραφὴν βλέπετε Κύριε εἰς πόσῃν ἔκτασιν περιορίζεται ἡ Ἑλληνικὴ Ἰμικράτεια. Οἱ ἔλληες στοχάζομαι ὅτι πρέπει εἰς αὐτὴν τὴν περιστάσιν νὰ προτιμήσῃ μᾶλλον τὸν χαλασμένον τους παρὰ αὐτὴν τὴν ἀδικεῖαν ἧτις τοὺς ἀποκαθιστᾷ καὶ πάλιν δούλους τῶν ἀσπλάχων τυράννων των, πρέπει μὲ φαίνεται ἡμεῖς αὐτοὶ οἵτινες ἐδείχθημεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνορθώσεως τῆς Ἑλλάδος νὰ μὴν ἀδιαφορήσωμεν τώρα εἰς τὴν καταδρομὴν τῆς ἀλλὰ νὰ τὴν συντρέξωμεν μάλιστα μὲ κάθε δυνατόν τρόπον. τί δὲν ἔκαμεν ἕως τώρα ἡ ἐπιμονὴ τῶν πατριωτῶν καὶ τί δὲν θέλει καὶ ἀκολούθως κατορθώσει, μυρία δίκαιώματα ἔχομεν νὰ μᾶς δικαιολογήσῃ, κάθε λόγον καὶ ἔργον, μύρια ἐπιχειρήματα νὰ ἀντισταθῶμεν

εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν τῶν Βασιλέων καὶ μυρίους θέλομεν εὖρει βοηθοὺς καὶ ὑπερασπιστὰς ἐγὼ ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ προτιμῶ ἀπειράκις τὸν θάνατον παρὰ νὰ ἴδω μένουσαν εἰς τὴν νέαν ταύτην ἀπόφασιν τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἦσθε ὀλιγώτερον εἰς τοῦτο εὐδιάθετος ἢ Γενναίσις σας.

Ξυπνήσατε ἀδελφε! συλλογισθῆτε ποῖον κίνδυνον τρέχει ἡ Πατρίς, αἰσθνηθῆτε πόσοι ἠμποροῦμεν καὶ χρεωστοῦμεν ὑπὲρ αὐτῆς — πράξατε πᾶν ὅτι συντείνῃ εἰς τὸ ὄφελός της καὶ θέλετε ἔχει ὅλους ἡμᾶς τοὺς ἐδῶ συνεργάτας καὶ συντρόφους.

Σας ἀσπάζομαι εἰλικρινέστατα.

τῇ 26 Μαρτίου 1830

ὁ ἀδελφός Σας

ἐν Ἄργει.

Δ. ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ.

Περιμένω ἀπόκριαν Σας εἰς τὸ ταχυδρομείου ἐνταῦθα, κατ' ἐπιγραφὴν τοῦ συμπατριώτου μας Μιχαήλου Σικελικοῦ.

Ἐπιστολὴ 173η

Ἰδιαίτερον.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 10 Ἀπριλίου 1880

Ὁ ἀδελφός μου καὶ ὁ Κύριος Μεταξᾶς μ' ἐλάλησαν περὶ τῶν ὑποθέσεών σας καὶ περὶ τῶν ὅσα εὐχεσθε καὶ ἐπιθυμεῖτε.

Ἔλαβα δὲ καὶ τὰ δύο γράμματά σας, τὸ μὲν ἀπὸ 24 Φεβρουαρίου, τὸ δὲ ἀπὸ 6 Μαρτίου. Εἶχα ἔφασιν νὰ σᾶς ἀποκριθῶ ταχύτερα καὶ πρὸς εὐχαρίστησίν σας. Παρακαλῶ ὅμως νὰ πιστεύσητε ὅτι ἀπὸ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι εἰς τὸ χέρι μου νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐπιθυμίαν σας· κάθε πρᾶγμα ἔχει τὸν καιρὸν του· ὁ παρὼν καιρὸς εἶναι ἀφιερωμένος ἐξ ἀνάγκης εἰς τὰς μεγάλας ὑποθέσεις τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐπικρατείας. Ὅταν τὰ κοιναὶ ταῦτα συμφέροντα συντηρηθῶν, τότε καὶ τὰ μερικὰ ἐκάστου πολίτου συντηροῦνται μὲ τρόπον ἐντιμον καὶ στερεόν. Ἀφρεῖτε με λοιπὸν νὰ ἐκτελέσω τὰ πρὸς τὸ ἔθνος χρέη μου καὶ ὅταν δὲν ἀποδώσω τὸ ἀνήκον καὶ πρὸς τοὺς πολίτας ὅσοι ἐδού-

λευσαν τὸ ἔθνος, ἐκ τῶν ὁποίων εἰσθε καὶ σεῖς, τότε ἔχετε νὰ παραπονεθῆτε. Πρὶν ὅμως ἔλθῃ οὗτος ὁ καιρὸς πᾶν ὅτι ἤθελα κάμει ὑπὲρ ὑμῶν, ἤθελεν εἶναι ἐπικίνδυνος πλάνη.

Ὁ Κύριος Ράδος σᾶς εἶπε καὶ πρὶν, καὶ θέλει πάλιν σᾶς εἰπῆι ὅτι πρέπει εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις νὰ δείξωμεν φρόνησιν καὶ σύνεσιν, καὶ πρὸ πάντων νὰ διάγωμεν ἐν τελείᾳ ἡσυχίᾳ διατηροῦντες τὴν εὐταξίαν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν καὶ καθ' ὅλην τὴν δύναμιν αὐτῆς.

Ἐχω πεποθήσῃν εἰς ὑμᾶς, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλετε φιλοτιμηθῆναι νὰ συντελέσετε εἰς τὸν μεγάλον τοῦτον σκοπόν.

Πρέπει ν' ἀποδείξωμεν εἰς τὸν κόσμον ὅτι οἱ Ἕλληνες ἠξεύρουν νὰ σέβονται αὐτοὶ ἑαυτοὺς, καὶ τότε θέλωμεν κατορθώσαι νὰ τοὺς σεβασθοῦν καὶ οἱ ξένοι. Τούτο εἶναι μίξιμον κατόρθωμα καὶ ὡς πρὸς τὰ παρόντα καὶ ὡς πρὸς τὰ μέλλοντα, καὶ πρέπει νὰ συνεργήσητε καὶ ὑμεῖς εἰς αὐτό.

Ἄμα ἀπαλαχθῶ ἀπὸ τὴν παρούσαν ἀχρηματίαν, καὶ τὸ ἐλπίζω ἐντὸς ὀλίγου ἔσθε βέβαιος ὅτι δὲν θέλω σᾶς λησμονήσει.

Ἐν τοσοῦτῳ δεχθῆτε τὰς φιλικὰς μου προσήσεις.

Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Πρωκῆρυξις 174

Ἄρ.θ. 141

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ
Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπ' ἀριθ. 140 διάταγμα περὶ συστάσεως, καὶ διοργανισμοῦ Στρατιωτικῶν Δικαστηρίων.

Διατάττομεν

1 Κατὰ μὲν τὸ Δικαστήριον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος διορίζομεν

1. Γεώργιον Βαρνακιώτην Πρόεδρον
Μέλη 2. Διαμάντης Ζέρβας

3. Στάθης Κατσικογιάννης
4. Νικόλαος Τσαβέλλας
5. Ἀνδρέας Τσόχου
6. Δημήτριος Ζέλιος
7. Ἰωάννης Κουτζονίκας

Γεώργιος Λαμπρ. Ζέρβας Ἐπίτροπος τῆς Κυβερνήσεως.
Γεώργιος Γαζής εἰσηγητῆς Γραμματεῦς.

2 Κατὰ δὲ τὸ Δικαστήριον τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος.

1. Νότης Μπότσαρης Πρόεδρος

Μέλη 2. Γεώργιος Διβουნიώτης

3. Διονύσιος Εὐμορφόπουλος

4. Τόλιας Λάζ

5. Σπύρος Μήλιος

6. Ἰωάννης Κλήμακας

7. Βασίλειος Μποῦσγ

Μάρκος Γκιλης Ἐπίτροπος τῆς Κυβερνήσεως

Δημήτριος Σαρτέλης εἰσηγητῆς Γραμματεῦς

3 Κατὰ δὲ τὸ ἀναθεωρητικὸν Δικαστήριον

1. Δημήτριος Πλαπούτας Πρόεδρος

Μέλη 2. Χρηστόδουλος Χ΄ Πέτρου

3. Βασίλειος Πετιμεζᾶς

4. Μακρυγιάννης

5. Σταυριανὸς Καπετανάκης

4 Τὸ μὲν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Δικαστήριον θέλει παρε-
δεῦει ἐν Μεσολογγίῳ, τὸ δὲ τῆς Ἀνατολικῆς ἐν Σαλώνοις, τὸ
δὲ Ἀναθεωρητικὸν ἐν Ἄργει.

5 Ἐκαστος ἐκτὸς τοῦ κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ μισθοῦ, θέλει
προσαπολάβει κατὰ μῆνα

ὁ μὲν πρόεδρος Φρ 80

τὰ δὲ μέλη ἐν χιλιαρχ. 50

ἔὰν πεντακοσιάρχος 30

ἔὰν ἑκατόνταρχ. 20

ὁ δὲ εἰσηγητὴς Γραμ. Φν. 140 κατὰ μῆνα.

6 Ὅ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως
θέλει διακοινώσῃ τὸν διορισμὸν εἰς ἕκαστον καὶ τὴν ἔναρξιν
τῶν χρεῶν τῶν κατὰ τὸ νέον ἔτος.

Ἐν Νκυπλίῳ τὴν 10 Δεκεμβρίου 1830

Ὁ Κυβερνήτης

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν Γραμματεὺς

(Γ.Σ.) Π. Ρ. ΡΟΔΙΟΣ

Διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀντιγραφῆς

ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν γραμματεὺς

(Γ.Σ.) Π. Ρ. ΡΟΔΙΟΣ

Ἔγγραφο 173η

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεία τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀριθ. 3. 8364 τοῦ Πρωτοκόλου

Πρὸς τὸν Χιλιάρχον Κύριον Γεώργιον Βαρνακιώτην..

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 140 Διατάγμα τῆς Κυβερνήσεως διορίζει τὴν
σύστασιν στρατιωτικῶν Δικαστηρίων. Ἐνδὲς κατὰ τὴν Δυτικὴν
Ἑλλάδα καθεδρεύοντος εἰς Μεσολόγγιον. Ἐνδὲς κατὰ τὴν Α.
Ἑλλάδα εἰς Σάλωνα καὶ τοῦ ἀναθεωρητικοῦ εἰς Ἄργος.

Ἔ Ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 141 Διατάγματος εὐηρε-
στήθει νὰ σὰς ὀνομάσῃ πρέεδρον τοῦ Δικαστηρίου τῆς Δυτικῆς
Ἑλλάδος θέλετε εὖ ἀπολαύει πρὸς ὃν ἐλαμβάνετε Μισθὸν καὶ
ἐτέρους ὀγδοήκοντα Φοίνικας κατὰ μῆνα ἀπὸ 1ης Ἰαννουα-
ρίου. ἀφ' ἧς θέλετε ἀρχίσει καὶ τὰς ἐργασίας Σας.

Ἐσωθεν εὐρίσκειται τὰς διαταγὰς πρὸς τὰ μέλη τὰ συστήσαντα
τὸ Δικαστήριον τοῦτο, καὶ τὸ ἴσον τοῦ διατάγματος δι' οὗ εἰς-
ρίζεσθε.

Ἡ Γραμματεία ἐν ἧ σᾶς συγχάρει διὰ τὴν προσδιορισμὴν
σας τοῦτον, ἐλπίζει ὅτι θέλετε δικαιοῦσαι τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς
Κυβερνήσεως μεθ' ἣν σᾶς ἐτίμησε.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 11 Δεκεμβρίου 1830.

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεὺς
(Σφραγίς) _____ Π. Ι. ΡΟΔΙΟΣ

Ἐπιστολὴ 176η

Πρὸς τὸν Χιλίαρχον κύριον. μέλος τοῦ κατὰ τὴν
Δυτικὴν Ἑλλάδα Πολεμικοῦ Δικαστηρίου.

Ἐπειδὴ ἡ Σεβ. Κυβέρνησις εὐαρεστήθη νὰ διορίσῃ καὶ τὴν
Γειναιότητα σας μέλος τοῦ νεωστὶ συστηθέντος πολεμικοῦ
Δικαστηρίου κατὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα σπεύδω νὰ σᾶς ἐξα-
ποστελω ἐσώκλειστον ἀντίγραφον τοῦ διατάγματος τῆς καὶ
τὸ δίπλωμα τοῦ διορισμοῦ σας ἀπὸ μέρος τῆς Γραμματείας
τῶν Στρατιωτῶν, ὁ ὑποφαινόμενος, δὲ ὠρελούμενος ἀπὸ τὴν
παροῦσαν εὐκαρίαν μετὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐχαριστήσεώς
μου διότι θέλω ἔχει τὴν τιμὴν νὰ συνεργασθῶ μετὰ τοιοῦτου
συναδέλφου εἰς χρέος τόσον οὐσιῶδες σᾶς προσκαλῶ νὰ ἐπι-
ταχύνητε τὴν εἰς τὰ ἐνταῦθα ἔλευσιν σας διότι πλησιάζει ἡ
ἐποχὴ ἣτις ἐπροσδιορίσθη παρὰ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως διὰ
νὰ γίνῃ ἡ ἔναρξις τῶν χρεῶν μας, καὶ μὲ ὄλην τὴν ὑφειλομέ-
νην ὑπόληψιν ὑποσημειοῦμαι

Ὁ Πρέεδρος τοῦ κατὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα
πολεμικοῦ Δικαστηρίου

Ἐπιστολὴ 177η

Τὴν προσταγὴν ὅπου ἐδώσατε τοῦ ἐκτάκτου ἐπιτρέπου, ἕως
τὴν σήμερον δὲν ἐνεργήθη, ἀλλὰ ὡς μὲ εἶπε προσμένει δευτέ-
ραν σας διαταγὴν ἡ ἀνάγκη μου σᾶς εἶναι γνωστὴ, ἐγὼ τὸν

θεὸν ἔχω καὶ τὴν ἐξοχώτη σου καὶ μὴν τὸ καταδεχῆσθε νὰ ἤμεθα εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καὶ νὰ εὐχαριστηθῶν οἱ ἐναντίοι μας.

Παρακαλῶ τὴν ἐξοχώτη Σου ἂν ἦναι ὀρισμός Σας διορίσετε τὸν κύριον Ράδον νὰ δώσῃ τέλος τῆς προσταγῆς σας διὰ ταῖς δύο ὑποθέσεις μου.

Καὶ μὲ τὸ βαθύτατον σέβας ὑποημιούμαι

Ἐν Μισολογγίῃ τῇ 15 Αεκεμβρίου 1830

ὅσον κάμνουν τὰ ἐνοίκια τῶν περιβολιῶν ὅπου μᾶς ἐδώθησαν μὲ διαταγὴν σας καὶ τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἰχθυοτροφίου Πεταλά.

Ἐπιστολὴ 178

Ἰδιαιτέρα ἔν Ναυπάκτῃ τὴν 7)1!) Ἰανουαρίου 1831

Ἀπεκρίνομαι εἰς τὴν ἀπὸ 30 Μαΐου ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν σας. Δὲν ἀγνοεῖτε βέβαια τὴν δεινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα τώρα ὡς πρὸς τοὺς εἰς τὴν γειτονείαν μας τούρκους ἐξ αἰτίας τοῦ ἀσύλου, τὸ ὁποῖον εὐρίσκουν εἰς τὰς ἐφορίους τῆς Δυτ. Ἑλλάδος ἐπαρχίας οἱ Ἕλληνες ὀπλαρχηγοὶ οὔτινες πολεμοῦνται ἀπὸ τὸν Βεζύρη.

Αἱ οἰχογένειαι τῶν κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Βεζύρη εἶναι ἐδῶ καὶ εἰς τὴν ἐπικράτειάν μας πωλοῦνται τὰ κλεμμένα πράγματα.

Ὁ Βεζύρης παρεπονέθη εἰς τὴν Πόρταν, ἢ Πόρτα ἀνεφέρθη εἰς τοὺς Πρέσβεις τῶν Συμμάχων Αὐλῶν, καὶ αὐταὶ διὰ τῶν ἐδῶ ἀντιπροσώπων τῶν μᾶς προτρέπουν νὰ κάμωμεν πᾶν ὅ,τι εἶναι εἰς τὴν ἰξουσίαν μας διὰ νὰ μὴ δώσωμεν πλέον ἀφορμὴν εἰς τοιαῦτα παράπονα. Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐπεφορτίσαμεν τὸν Κ. Ράδον νὰ σᾶς κοινωποιήσῃ τὰ ὅποια ἐλάβομεν μέτρα διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν, εἰ δυνατόν, τὰς ἐκ τοῦ παρελθόντος συνεπειάς, καὶ νὰ μὴ ἐνοχοποιήσωμεν εἰς τοιαύτην κρίσιμον περίστασιν τὰ μεγάλα τῆς Δυτ. Ἑλλάδος συμφέροντα.

Τὸν συμβουλευόμεν δὲ νὰ συσκεφθῇ μὲ ὑμᾶς καὶ τοὺς συναδέλφους σας, καὶ νὰ καταστήσῃ ἐπιωφελεῖ εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις τὸν πατριωτισμὸν σας πρὸς τὸν προκείμενον ἔρον μας. Ἐἰς Σᾶς Κύριε ἔχω τὴν πεποθησιν μου, καὶ συγχαίρομεν αὐτὰς ἀποτόρα διὰ τὰς ὁποίας θέλετε δυνηθῆ δουλεύσεις νὰ προσφέρηται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν πατρίδα. τὰ σπουδαίοντα συμφέροντα τῆς ἀπαιτοῦν νὰ ἦναι ἡσυχος, καὶ νὰ διατηρῆτε φιλικὰς καὶ γειτονικὰς σχέσεις μετὰ τῶν τούρκων.

Σᾶς ἀσπάζομαι

I. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Πρὸς τὸν Γενναιότατον ἀρχηγὸν Κ. Βρακιάτην.

εἰς Μεσολόγγι.

Ἐπιστολὴ 179

Φίλε Καπετὰν Γεωργάκη

Βέβαιος ὅτι ὁ ἔκτακτος ἐπίτροπος Κ. Ράδος σᾶς ἐπληροφόρει ἐν καιρῷ τὰ διατρέχοντα ἀπεισιώπουν τὴς πρὸς ὑμᾶς ἰδιαιτέρας μου.

Ἰδὼν δὲ ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἀναγγείλω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀφοῦ διέτρεξε τὴς κατὰ τὴν Σπάρτην ἐπαρχίας εὗρίσκειται τώρα εἰς Μεθοκόρονκ. Τὰ πράγματα τῆς Μάνης καθὼς καὶ Ἰδρας τὰ καθουύχασε καὶ ἐλπίζομεν πλέον πάντων τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν.

Ἐξεύρω ὅτι καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην δὲν παύουν τινὲς ἐχθροὶ τῆς κεινῆς ἡσυχίας καὶ εὐτυχίας τοῦ λαοῦ, νὰ προσπαθοῦν μὲ πάντα τρόπον νὰ τὸν ταραξοῦν, ἀλλ' ἡ σύνεσις τῆς Γενναιότητος σας καὶ τῶν ἐνθουσιάζοντων Πατριωτῶν, μὲ καταπέθουν ὅτι δὲν θέλει ποτὲ τοὺς παραχωρήσει τὴν εὐκαιρίαν ἵνα ἐπιτύχουν τοῦ ἐλεθρίου των σκοποῦ.

Σᾶς ἐπιθεβαίω ἐν τοσούτῳ τὰ φιλικὰ μου αἰσθημάτων καὶ ὑποσημετιῦμαι

Ἐν Ναυπλίῳ 16 Ἀπριλ. 1831

φίλος σας

A. Κ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

θεὸν ἔχω καὶ τὴν ἐξοχώτη σου καὶ μὴν τὸ καταδεχῆσθε νὰ ἤμεθα εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καὶ νὰ εὐχαριστηθῶν οἱ ἐναντίοι μας.

Παρακαλῶ τὴν ἐξοχώτη Σου ἂν ἦναι ὀρισμὸς Σας διορίσετε τὸν κύριον Ράδον νὰ δώσῃ τέλος τῆς προσταγῆς σας διὰ ταῖς δύω ὑποθέσεις μου.

Καὶ μὲ τὸ βαθύτατον σέβας ὑποημιούμαι

Ἐν Μισολογγίῳ τῇ 15 Αεκεμβρίου 1830

Ὅσον κάμνουν τὰ ἐνοίκια τῶν περιβολιῶν ὅπου μᾶς ἐξώθησαν μὲ διαταγὴν σας καὶ τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἰχθυοτροφίου Πεταλά.

Ἐπιστολὴ 178

Ἰδιαιτέρα ἔν Ναυπάκτῳ τὴν 7)19) Ἰανουαρίου 1831

Ἀπεκρίνομαι εἰς τὴν ἀπὸ 30 Μαΐου ἰδιαιτέραν ἐπιστολὴν σας. Δὲν ἀγνοεῖτε βέβαια τὴν δεινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα τῶρα ὡς πρὸς τοὺς εἰς τὴν γειτονείαν μας τούρκους ἐξ αἰτίας τοῦ ἀσύλου, τὸ ὁποῖον εὐρίσκουν εἰς τὰς ἐφορίους τῆς Δυτ. Ἑλλάδος ἐπαρχίας οἱ Ἕλληνες ὄπλαρχηγοὶ οὔτινες πολεμοῦνται ἀπὸ τὸν Βεζύρη.

Αἱ οἰχογένειαι τῶν κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Βεζύρη εἶναι ἐδῶ καὶ εἰς τὴν ἐπικράτειάν μας πωλοῦνται τὰ κλεμμένα πράγματα.

Ὁ Βεζύρης παρεπονέθη εἰς τὴν Πόρταν, ἢ Πόρτα ἀνεφέρθη εἰς τοὺς Πρέσβεις τῶν Συμμάχων Αὐτῶν, καὶ αὐταὶ διὰ τῶν ἐδῶ ἀντιπροσώπων τῶν μᾶς προτρέπουν νὰ κάμωμεν πᾶν ὅ,τι εἶναι εἰς τὴν ἰξουσίαν μας διὰ νὰ μὴ δώσωμεν πλεόν ἀφορμὴν εἰς τοιαῦτα παράπονα. Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐπεφορτίσαμεν τὸν Κ. Ράδον νὰ σᾶς κοινοποιήσῃ τὰ ὅποια ἐλάβομεν μέτρα διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν, εἰ δυνατόν, τὰς ἐκ τοῦ παρελθόντος συνεπειάς, καὶ νὰ μὴ ἐνοχοποιήσωμεν εἰς τοιαύτην κρίσιμον περίστασιν τὰ μεγάλα τῆς Δυτ. Ἑλλάδος συμφέροντα.

Τὸν συμβουλευόμεν δὲ νὰ συσκεφθῇ μὲ ὑμᾶς καὶ τοὺς συναδέλφους σας, καὶ νὰ καταστήσῃ ἐπιωφελετῇ εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις τὸν πατριωτισμὸν σας πρὸς τὸν προκείμενον ὄρον μας. Ἐἰς Σᾶς Κύριε ἔχω τὴν πεποθήσιν μου, καὶ συγχαίρομεν αὐτὰς ἀποτώρα διὰ τὰς ὁποίας θέλετε δυνηθῇ δουλεύσει νὰ προσφέρηται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν πατρίδα. τὰ σπουδαίωτάτα συμφέροντα τῆς ἀπαιτοῦν νὰ ἦναι ἡσυχος, καὶ νὰ διατηρῆτε φιλικὰς καὶ γειτονικὰς σχέσεις μετὰ τῶν τούρκων.

Σᾶς ἀσπάζομαι

Ι. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον ἀρχηγὸν Κ. Βρακιώτην.

εἰς Μεσολόγγι.

Ἐπιστολὴ 179

Φίλε Καπετὰν Γεωργάκη

Βέβαιος ὅτι ὁ ἑκτακτος ἐπίτροπος Κ. Ράδος σᾶς ἐπληροφόρει ἐν καιρῷ τὰ διατρέχοντα ἀπεισιώπουν τὶς πρὸς ὑμᾶς ἰδιαιτέρας μου.

Ἦδη δὲ ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἀναγγεῖλω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀφοῦ διέτρεξε τὶς κατὰ τὴν Σπάρτην ἐπαρχίας εὑρίσκειται τῶρα εἰς Μεθοκόρονκ. Τὰ πράγματα τῆς Μάνης καθὼς καὶ Ὑδρας τὰ καθυσύχασε καὶ ἐλπίζομεν πλέον πάντων τὴν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν.

Ἐξεύρω ὅτι καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην δὲν παύουν τινὲς ἐχθροὶ τῆς κεινῆς ἡσυχίας καὶ εὐτυχίας τοῦ λαοῦ, νὰ προσπαθοῦν μὲ πάντα τρόπον νὰ τὴν ταραξοῦν, ἀλλ' ἡ σύνεσις τῆς Γενναϊότητος σας καὶ τῶν ἑρωσφρονούντων Πατριωτῶν, μὲ καταπέθειν ὅτι δὲν θέλει ποτὲ τοὺς παρὰ χωρήσει τὴν εὐκαιρίαν ἵνα ἐπιτύχουν τοῦ ὀλεθροῦ τῶν σκοποῦ.

Σᾶς ἐπιθεβαιῶ ἐν τοσοῦτῃ τὰ φιλικὰ μου αἰσθήματα καὶ ὑποσημειοῦμαι

Ἐν Ναυπλίῃ 16 Ἀπριλ. 1831

φίλος σας

Α. Κ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

Ἐπιστολή 180

Πρὸς τὸν Καπ. Γ. Βαρνακιώτην.

Μοὶ ἐνεχειρίσθησαν παρὰ τοῦ Γυναικαδέλφου Σας Κου Κουνζιούμπα τὰ κατὰ τὴν 86ην Ἀπριλίου γράμματά σας εἰς τὰ ὅποια καὶ ἀπαντῶ.

Περὶ μὲν τοῦ μισθοῦ Σας ἢ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεία θέλει σᾶς στήλη, διαταγῆν, ἐκ τῆς ὁποίας πληροφορεῖσθε ὅτι αὐτὸς ἀρχίζει ἀπὸ αἷν Ἰανουαρίου τρέχ. ἔτους τὸν ὁποῖον καὶ θέλετε λάθει ὅλον μὲ τὴν ἐπ' αὐτὸν προσθήκην διὰ τὴν προεδρίαν Σας εἰς τὸ Δικαστήριον, καὶ ἐλπίζω ὅτι κατὰ τοῦτο θέλετε μείνει εὐχαριστημένος. Ὅταν δὲ δοθῶσι καὶ τὰ Διπλώματα θέλει σᾶς δοθῆ καὶ τὸ ἰδικόν Σας ἀναλόγως ὡς πρὸς τὸν χαρακτήρα Σας κτλ.

Περὶ δὲ τοῦ προεβιασμοῦ τοῦ ρηθέντος γυναικαδέλφου Σας εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ γίνῃ πρὸς τὸ παρὸν διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν τὸν ἐσυγχώρησεν, εἰς κανέναν ἐκ τῶν πολλῶν οἵτινες τὸν ἐζήτησαν, καὶ ἂν γίνῃ τῶρα, εἰς τοῦτον θέλει φέρει καὶ πολλὴν σύγχυσιν καὶ κοινήν δυσἀρέσκειαν. Ὅταν ὁμῶς ἢ περὶ στασις τὸ συγχωρήσῃ ἐμπορεῖ καὶ τοῦτο νὰ ἐκτελεσθῆ.

Ἐξακολουθεῖτε ὡς τόσον τὸ νὰ συνεργήτε ὅλη τῇ προθυμίᾳ ὁμοῦ καὶ μὲ τὸν ἔκτακτον κ. Ράδον εἰς τὸ νὰ διατηρήτε εἰς τὰ αὐτόθι ἢ ἐντελῆς εὐταξία καὶ ἡσυχία καὶ βεβαιωθῆτε ὅτι μὲ τούτο θέλετε ἐλκύει ἐπὶ μᾶλλον τὴν εὐνοίαν τῆς Σ. Κυβερνήσεως.

Χαίρετε

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 6 Μαΐου 1831

ὁ φίλος σας

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΔΣ

"Εγγράφον 181

ἀριθ. 1193

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Γραμματεία Στρατιωτικῶν, Κλάδος Οἰκονομικοῦ,
Γραφεῖον Βον, Τμήμα Δον.

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ Πολεμικοῦ Δικατηρίου τῆς Δου: Ἑλλάδος
Κον Γ. Βαρνακιώτην.

Ἐπισηνάζεται Διαταγή Πρὸς τὸν Κατὰ τὴν Ναύπακτον
ἐπιθεωρητὴν Κον Γιάννον Γιολδάσην ἐξ ἧς πληροφορησθε τὰ
ὁποῖα θέλει νέμεσθαι δικαιώματα ἀπὸ τὴν Αἴην Ἰαννουα-
ρίου 1831.

Δέχθητε Κύριε Πρόεδρε τὴν βεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑπο-
λήψεώς μου.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 6ην Μαΐου 1831.

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως
Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ.

Ἐπιστολὴ 182η

Ἰδιαιτέρα

Ἐν Ναυπάκτῳ τὴν 16 Μαΐου 1831.

Πρὸς ἀπέκρισιν τῆς ἀπὸ 7 Μαΐου ἐπιστολῆς σας χρεωστῶ
νὰ σας κάμω τὴν παρατήρησιν ταύτην ὅτι δηλ. εἶναι διόλου ἀ-
δύνατον εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος
τὴν περὶ ἧς με ἀναφέρεται ὑπόθεσιν.

ἦθελεν εἶσθαι ἀνάρμοστον καὶ ἐν ταυτῇ παρὰ πολὺ διεξοδι-
κὸν νὰ σας ἐξηγήσω ἐδὼ τὰς αἰτίας.

λάθετε ὑπομονὴν καὶ θέλω κάμει βραδύτερον πᾶν ὅ,τι ἡμ-
πορεῖ νὰ ἴναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου διὰ νὰ σας καθησυχάσω
ἐπὶ τούτῳ.

Ἐὰν λαμβάνεται ἀπὸ τὴν γειτονίαν πολλὰς αὐθεντικὰς εἰδή-
σεις, θέλετε με ὑποχρεώσῃ ἐὰν ἦ κατ' εὐθείαν με τὰς κοινο-
ποιήσητε, ἢ διὰ μέσον τοῦ Κυρίου ράδου.

Δὲν ἀγνοεῖται πόσῃς σπουδῆς εἶναι ἄξιον διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος νὰ εἶναι εἰς γυνῶσιν ἢ Κυβέρνησις, τῶν εἰς τὴν γειτονεῖαν διατρεχόντων.

Σας ἀσπάζομαι.

Ι. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Πρὸς τὸν στρατηγὸν Κύριον Γεώργιον Βαρνακιώτην.

εἰς Μεσολόγγιον.

Ἐπιστολὴ 183

Ἰδιαιτέρον

Γενναϊότητα χιλίαρχε.

Ἄμα φθάσας εἰς Ναύπλιον δὲν ἔλιψα νὰ ἐγχειρίσω τὰς ἐπιστολάς σας πρὸς τὴν Α. Ἐξ. καὶ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τοῦ πολέμου, καὶ οἱ δύο μὲ εἶπον, ὅτι θέλει σὰς ἀποκριθῶν ἰδιαιτέρως. Αὐτοὶ μὲ ἐρώτησαν προθύμως περὶ τῆς ὑγείας Σας καὶ εὐαρέστου διαγωγῆς Σας.

Ἐτῆς Εὐρώπης αἱ ἀκαταστασίαι παρεκίνησαν ἀνήσυχά τινα πνεύματα ν' ἀποδειχθοῦν εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ταραχοποιὰ καὶ ὀλέθρια τῆς ἡσυχίας ἐκείνης, διὰ τὴν ὅποιαν τόσοσιν ἀγωνιζόμεθα πάντες πρὸς ἐπιστήρηξίν της, ἥτις καὶ μόνη δύναται ν' ἀντισταῖ τῆς Ἑλλάδος τὴν εὐτυχίαν.

Ἐὰ πάντα ὅμως ἐφθασαν εἰς καλὸν τέλος, ἀλλὰ καὶ εἰς Μεσολόγγιον πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν εἰς νὰ πληροφρησώμεν τοὺς ὄνειροπολοῦντας δημαγωγούς, ὅτι ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἔθνους δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ θελήματά μας, ὅσον ἀπὸ τὴν καλὴν διαγωγὴν μᾶς. Περιπατοῦντες λοιπὸν τὴν ὁδὸν ταύτην δὲν θέλει πλανηθῶμεν ποτέ.

Μεθ' ἡμέρας ἔρχομαι πρὸς ἀπύλασίν σας, καὶ θέλει ὀμιλήσωμεν εἰς πλάτος.

Δέχθητε τὴν πρὸς τὴν ὑμετέραν γενναϊότητα ἐξαιρετον ὑπόληψιν μου.

Ναύπλιον τὴν 18 Μαΐου 1831.

Ὁ φίλος σας

(Ἵπεργραφῆ δυσανάγνωστος)

Ἐπιστολὴ 184η

Πρὸς τὸν Καπετὰν Γ. Βαρνακιώτην

Μετὰ τὴν περιοδίαν μου εἰς Ἄνατ. Ἑλλάδα ἐσκόπευα κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν μου, νὰ περάσω καὶ ἕως αὐτοῦ, ἀλλὰ πολιτικαὶ περιστάσεις με ἠνάγκασαν νὰ ἐπιστρέψω εἰς Ναύπλιον.

Ἐν τοσοῦτῃ Σᾶς εἰδοποιῶ, ὅτι ἡ ἵουχία καὶ εὐταξία εἰσηχθη πάλιν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ὄλα ἐντελῶς ἤδη καθορύχασαν, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι καὶ εἰς τὰ αὐτοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῆται ἵουχία καὶ εὐταξία, καθὼς καὶ προλαβόντος, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ εὐχαρίστηρον τῆς Κυβερνήσεως.

Εἶμαι δὲ ὅλος βέβαιος, ὅτι δὲν ελείψατε ἀπὸ τοῦ νὰ συντελετε τὰ μέγιστα εἰς τὴν συντήρησιν τῆς αὐτῆς ἵουχίας, οὔτε θέλετε λείψει εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν ἐπιστηρίζετε ἐπὶ μᾶλλον με τὴν προθυμίαν σας, καὶ τὴν φρόνησιν σας, τὸ ὀπιον, βεβαιωθῆτε, ὅτι ἡ Σ. Κυβέρνησις θέλει Σᾶς τὸ ἀνταμείψῃ με νέα δείγματα τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας τῆς.

Σᾶς βεβαιῶ τὰ φιλικὰ μου αἰσθήματα.

Ναύπλιον τῆ 5 Ἰουνίου 1831.

ὁ φίλος Σας

A. K. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ἐπιστολὴ 185η

Πρὸς τὸν Καπετὰν Γ. Βαρνακιώτην.

Μοὶ ἐνεχειρίσθη παρὰ τοῦ Γυναικαδελφοῦ Σας Κ. Κουτζοῦμπε τὸ γράμμα Σας, διὰ τοῦ ὁποῦ με παρακαλεῖται καὶ αὐθις περὶ τοῦ προβιασμοῦ τοῦ ἰδίου.

Δὲν σᾶς λανθάνει ἡ προθυμία μου εἰς τὸ νὰ Σᾶς γίνωμαι χρήσιμος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σας, πλὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἦτο περὶ τὸν καὶ αὐθις νὰ μοὶ ἀναφέρητε, καὶ μάλιστα

εἰς παρομοίαν περίστασιν ὅπου εἶναι ὅπως οὖν τεταραγμένα τὰ πνεύματα, Ἐγὼ σᾶς τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε, ὅτι πρὸς τὸ παρὸν δὲν δύναται τοῦτο νὰ γίνη. Ἄμα δὲ μοὶ παρουσιασθῆ ἡ τοιαύτη εὐκαιρία θέλω συνεργήσει τὰ δέοντα εἰς τὸ νὰ λάβῃ καὶ τοῦτο τέλος.

Ὡς τόσον δὲν λείπω ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπαινέσω καὶ διὰ τῆς παρούσης μου τὴν πατρικὴν σας διαγωγὴν, καὶ τὰ ὑρῶα Σας φρονήματα, τὰ ὅποια δεικνύεται καὶ διὰ τῶν προτρεπτικῶν σας λόγων, καὶ μὲ τὸ ἴδιον σας παράδειγμα, προσπαθοῦντες εἰς τὸ νὰ διαφυλάξητε εὐταξία καὶ ἡσυχία, καὶ εἰς τὴν ἐπιστηριξιν τῶν καθεστώτων.

Εἶμαι δὲ ὅλως βέβαιος, ὅτι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θέλετε λείψαι ἀπὸ τοῦ νὰ συνεργῆτε ὅλαις δυνάμεισι, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον ἀποκρούοντες μὲ τὴν φρόνησίν Σας ἐγκαίρως πᾶσαν ραδιοουργίαν τῶν κακοδοῦλων καὶ ἀποματαιόνοντες κάθε δλέθριον σχέδιόν των, εἰς τὸ νὰ ἀνατρέψουν τὰ καθεστῶτα, καὶ νὰ φέρουν ἐκ νέου τὴν ἀναρχίαν εἰς τὸ ἔθνος μας μὲ τὰς ποικιλοτρόπους καὶ ἀκαταπαύστους προσπαθήσεις των.

Σᾶς διαβεβαίω τὰ πρὸς ὑμᾶς φιλικὰ μου αἰσθήματα.

ὁ φίλος σας

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ναύπλιον τῆ 27 Ἰουνίου 1831.

Ἐγγράφον 186

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Γραμματεία τῶν Στρατιωτικῶν
Κλάδος οἰκονομικοῦ Περσωνικοῦ

Γραφεῖον Δον

Ἔμημα 3ον

Ἀριθμὸς 2091.

Πρὸς τὸν Γεν. Πρόεδρον τοῦ Στρατιωτικοῦ Δικαστηρίου
τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Κύριον Γεώργιον Βαρνακιώτην.

Ἡ Α. Ε. μ' ἐπεφόρτισε νὰ σᾶς γνωστοποιήσω ὅτι ἔλαβε

τὴν ἀπὸ τὰς 20 τοῦ φθίνοντος ἀναφορὰν Σας εἰς τὴν ὁποίαν ἐθεώρησε τὰς περὶ τοῦ Πεντακοσιάρχου Κυρίου Γεωργ. Φιοκά ἐκθέσεις Σας εἰς ἀπάντησιν προκαλεῖσθε νὰ καθουσχάσητε τὸν εἰρημένον καὶ νὰ τὸν βεβαιώσητε ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν σπνέλαβε κανένα κακὸν φρόνημα δι' αὐτὸν ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν ὁποίαν καὶ πρότερον εἶχε δι' αὐτὸν ὑπέληψιν.

Ὅσον δὲ περὶ τοῦ προβιδα μιοῦ του εἰς τὸν βαθμὸν τῆς χιλιαρχίας, θέττουσα αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν Πεντακοσιάρχων νομίζει ὅτι πρεπόντως ἐδικαίωσε τὰς ὁποίας ἐδύνατο νὰ ἔχη περὶ τῆς ἰκανότητος του καὶ περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν του ἀπαιτήσεις.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 30 Ἰουλίου 1831

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεῦς
Π. Ι. ΡΟΔΙΟΣ

Ἐπιστολὴ 187η

Ἰδιαιτέρα.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 21/4 Αὐγούστου 1831.

Σας εὐχαριστῶ διὰ τὰς πληροφoρίας τὰς ὁποίας μὲ εἶδεται εἰς τὴν ἀπὸ τὰς 27 τοῦ παρελθόντος ἐπιστολήν σας.

Θέλω κάμει ὅλον ὅ,τι ἤμπορεῖ νὰ ἦναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, διὰ νὰ διασκεδάσω πᾶσαν ἀνησυχίαν ἐκ μέρους τῶν τῆς Δυτ. Ἑλλάδος κατοίκων ὡς πρὸς τὰς μεγάλας ὀθωμανικὰς δυνάμεις αἰτινες ἔρχονται εἰς τὴν γειτονεῖαν.

Δύνασθε νὰ ἴσθε βέβαιος καὶ νὰ βεβαιώσητε ἐπίσης καὶ ὄσους ἄλλους κρίνεται ἀξίους τῆς ἐμπιστοσύνης Σας.

Ὁ Κύριος Ράδος θέλει Σας δώσει νὰ ἀναγνώσητε ἄξια μεγάλης προσοχῆς ἔγγραφα.

Ἐκ τούτων θέλετε ἰδεῖ πόσον μακρὰν παρέσυραν τοὺς ὑδραίους ἢ παραφροσύνῃ καὶ ἀπιστία των. Ἄλλ' ὅμως ἔλαβαν τὰ πρῶτα ἐπίχειρα τῆς κακίας των, διότι ὁ ρῶσος Ναύαρχος

τοῦ γένους σωτηρίας καὶ εὐτυχίας θέλει ἀπολαύσῃ τὸν καρπὸν τοῦ, σὰς γίνεται γνωστὸν διὰ τῆς παρουσίας εὐκαιρίας παρ' ἐτέρου φίλου, διὸ κρίνω περιττὸν νὰ σὰς γράψω τὰ ἴδια· ἔχετε ὅλον τὸ θάρρος εἰς τὰς αὐτὰς εἰδήσεις καὶ δὲν λανθάνεσθε. ἔφθασεν ἕως ἐδῶ φωνὴ συνωμοσίας, καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια φωνὴ διεδόθη βέβαια καὶ εἰς ἄλλα μέρει, καὶ οἱ ἔχθροί τῆς Ἑλληνικῆς ὑπολήψεως, δὲν θέλει λείψῃ ἀπὸ τοῦ νὰ μεγαλίνῃ τὸ πρᾶγμα, καὶ κατὰ τὸ σῶνθηες, νὰ ἐπονομάζῃ τοὺς Γραικοὺς ἀνικάνους εἰς τὸ νὰ βαστάξουν τὸ βᾶρος ἰδίας Ἑθνικῆς Διοικήσεως ἐδῶ ἠκούσαμεν ὅτι αὕτη ἡ Συνωμοσία ἦτον τέχνη τῶν ἰδίων ἵνα λάθωσιν εἰς χεῖρας τοῦ ἀποδείξῃς δολειῶν πράξεων φίλων τινῶν τοῦ ἔχθροῦ, οἱ ὅποιοι ἐπιποθοῦσαν καὶ ἐπιποθοῦν κατὰ πάντα τρόπον νὰ τὸν βοηθήσῃ ἢ διάσεις αὐτῶν τῶν φίλων εἶναι φανερωτάτη, καὶ αἱ πράξεις των, καθὼς ἤκουσα τῆς προαπελθούσης ἐβδομάδος εἰς Μεσολόγγι καὶ εἰς ἄλλα μέρει τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους, τὴν ἀποδεικνύουσι σαφέστατα τὸ τί ἐστὶν αὕτη ἡ Συνωμοσία διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ ἡ ἀνταπόκρησίς μας, παρακαλῶ νὰ κάμετε νὰ μοὶ γίνῃ γνωστὴ, ἢ νὰ τὸ γνωστοποιήσητε εἰς Πίζα.

Ὁ ἀκαμπτὸς ζῆλος Σας καὶ ἡ φρόνησις Σας ἐλπίζω ἐν τάχῃ νὰ χαροποιήσῃ πάντα κινουντες τὰ στρατεύματα σας εἰς τὰ πρόσω εἰς τὴν Ἀλβανίαν διότι ὅσον περισσότερο ἡ Συνέλευσις τῶν Βοσλίων εὐρεῖ τὸ κράτος ἐκτεταμένον, τόσο καὶ ἀνθιζάνουσιν εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ γένους ἀδυνατοῦνται καὶ ἡ προθυμίαι τοῦ κληροβλήτου ἰσχυροῦνται.

Ἐπιστιολὴ 1894

Τὴν εὐγενεῖαν Σας Προσκυνῶ.

Ἐλαβον τὸ ἀδελφικόν σου τὸ ὅποιον με ἐφύχρανε διὰ τὰ

ζαμπουλίκια τῶν παιδιῶν. Ὁ Θεὸς ἔπου τὰ ἕκαμε περαστικῶς, νὰ τὰ διαφυλάξῃ καὶ εἰς τὸ ἔξῃς. Εἶδον καὶ τὰ νέα, ἀλοίμονον εἰς τὸν ἀπλοῦν κόσμον. Ἐὐδὲν σύνταγμα ὅσον κυρήττεται καλὸν, τόσοον πικρὸν θέλει μᾶς φανῆ μετὰ τὴν στεραλίωσίν του· οἱ Ἕλληνες νεωτερισμὸν θέλουν καὶ ἄς γίνῃ, ὅτι γίνεῖ, αὐτὴ εἶναι ἀρρωστία ἑλληνικὴ, καὶ ἄς μὴν σὲ ξηπάξῃ πάντοτε λέγει ἓνας παλαιὸς Σιοφὸς, οἱ Ἕλληνες εἰς ἄλλο δὲν ἐνασχολοῦνται μήτε προσηλώνονται παρὰ ἢ λέγειν τι ἢ ἀκούειν καινότερον γιὰ χαμπέργια δηλ. καὶ νεωτερισμούς. Ἐγὼ διατὶ προβλέπω τὰ ἐπόμενα τοῦ συντάγματος, δὲν παύω νὰ τὰ ἐξυπνῶ, ἀλλὰ τὰ πονηρὰ πνεύματα μὲ καταπονοῦν δι' αὐτὴν καὶ μόνην τὴν ἀξίαν, καὶ γοδερομεν τοῦ μίτικα τὰ δεινὰ καὶ μύρια ἄλλα, μάλιστα σᾶς λέγω ὅτι παρέτησα τὸ σπῆτι μου διὰ νὰ μὴν ἐμφιλοχορήσουν τὰ ζυζάνια, μύρια οἱ ἐνάντιοι ἀφεῶ ἀπεχωρίσθηται διὰ νὰ μὲ ἀποβάλλῃ ἀπὸ τὴν Ἰπαραχιακὴν Δημογεροντείαν ἣδη ἔστρεψαν τὰ νῶτα καὶ μὲ φιλικῶς νέας, καὶ γλυκείας ὑποσχέσεις πάσχει νὰ μὲ δελιάσῃ, εἶναι ἀδύνατον ὅμως, διὰ νὰ ὀδηγοῦμαι δὲ βασιμώτερον γράφε μου εὐκαιρίαν λάβων ὅτι ἠξεύρεις ἀληθινόν ἄς εἶναι δόξα τῇ Θεῷ Γουδέρομεν εἶθε καὶ εἰς τὸ ἔξῃς εἶπα καὶ τοῦ χαροκόπου ὅστις μὲ ὑποσχέθει ὅτι σᾶς γράφει περὶ τοῦ ἀδελφοῦ Γ'εωρ. Γ'. Γ'αλάνη ἐφρόντησα ἀδελφικῶς καὶ φροντίζων ἀλλὰ ψυχὴ ἔχει ὁ ἄνθρωπος τίποτε ἄλλο καὶ οἱ νόμοι τὸν ὑπερασπίζοντε μόνον τοῦτο συνωδᾷ μὲ τοὺς ἀδελφούς ἐλπίζω κάτι νὰ κάμωμεν τὴν κυρᾶν ἐξαδέλφην μου καὶ ἀρχόντησαν Σου Προσκυνῶ εὐχόμεθα τοὺς ἀνεψιούς μου ὅλοι τοῦ σπητιοῦ μου τοὺς Προσκυνῶ καὶ Μένω

τὴν 6 Αὐγούστου Μίτικα 1831

Ὁ Ἀδελφός Σας

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΗΔΑΜΗΝΙΩΤΗΣ

Ἐπιστολή 190η

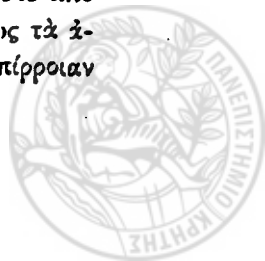
Πρὸς τὸν Καπ. Γ. Βκρνακιώτην.

Εἰς τὴν πλέον βαρεῖαν μου Ολήψιν διὰ τὸ πικρότατον καὶ ἀ-
προσδόκητον συμβάν τοῦ Ἀρχ. τοῦ ἔθνους μας καὶ Αὐτοδέλ-
φου μου, ἡ Γερουσία τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίνασα νὰ ἀναθέσῃ τὰ
μεγάλᾳ καὶ ὑψηλᾳ χρέη τῆς Κυβερνήσεως εἰς τριμελῆ Διοικι-
κὴν Ἐπιτροπὴν, κατὰ τὸ Β΄ ψήφισμα τῆς ἐν Ἀργεὶ Ἐθνικῆς
Συνελεύσεως, μὲ ὀνόμασε μέλος καὶ πρόεδρος τῆς ἰδίας.

Ἡ ἐσωτερικὴ τῆς ψυχῆς μου ταραχὴ καὶ πολλοὶ ἄλλοι λό-
γοι ἤθελαν μ' ἐμποδίσαι νὰ ἀναδεχθῶ τὸ τοιοῦτον βόρος. Ἀλ-
λὰ γνωρίζων τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην καὶ ἀπαραίτητον
χρέος μου εἰς τὸ νὰ συντίνω εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην περιστά-
σιν, προσπαθῶν ὅλαις δυνάμεσι νὰ διατηρηθῇ ἡ ἀσφάλεια τῆς
ἐπικρατείας, καὶ ἡσυχία ἐνέδοκα, καὶ ἐπέισθην εἰς τῆς Γερου-
σίας τὸ ψήφισμα.

Ὁφείλων δὲ, ὡς ἐπὶ κεφαλῆς ἤδη εὑρισκόμενος τῶν πραγ-
μάτων, νὰ ἐνεργήσῃ δραστηρίως πᾶν ὅτι ἀφορᾷ τὴν διατήρη-
σιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας, Σὰς προτρέπω ἐντόνως καὶ σὰς συμ-
βουλεύω διὰ τῆς παρούσης μου ἐγκυκλίου νὰ λάβετε μὲ ὄλην
τὴν ἀγρυπνον προσοχὴν τὰ ἀνγκυαῖα καὶ δραστήρια μέτρα
περὶ τοῦ οὐσιωδεστάτου τούτου ἀντικειμένου τὸ ὅποιον καὶ ἐ-
σωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς θέλει μᾶς ὠφελήσῃ τὰ μέγιστα.
Ταυτοχρόνως δὲ νὰ συνεργήσητε εἰς τὸ νὰ ἔλθουν τὸ γρηγο-
ρώτερον εἰς Ἀργος οἱ Πληρεξούσιοι διὰ νὰ συγκροτηθῇ ἡ Ἐ-
θνικὴ Συνέλευσις, καὶ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ μέλλοντος. Διότι ἐκ
μόνης ταύτης κρέμονται πλέον τὰ ἐμβριθῇ τοῦ ἔθνους μας
συμφέροντα καὶ ἡ σωτηρία του.

Ἡ ἐνεστῶσα περίστασις ἀπαντεῖ πλέον παρ' ἄλλοτε ἀπὸ
ὅλους τοὺς Ἑλληνας εἰς τὰ δύο ταῦτα. Ἀλλ' ἐξαιρέτως τὰ ἰ-
παιτεῖ ἀπὸ τοὺς σημαντικωτέρους εἰς τὴν ἀφοσίωσιν ἢ ἐπίρροιαν

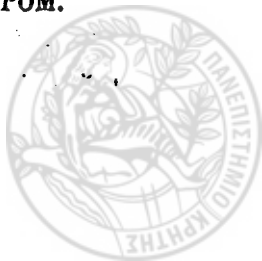

Τὸ Ναύπλιον καὶ ἔλαι αἱ ἐπαρχαὶ τῆς Πελοποννήσου χαίρουσι πρὸς τὸ παρὸν τὴν πλέον μεγαλητέραν ἡσυχίαν, τὴν ὅποισιν ἐθαύμαζον καὶ θαυμάζουν ὅλοι οἱ παρικοῦντες ξένοι, καὶ αὐτοὶ οἱ Κύριοι Ἀντιπρέσβεις. Αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον πρᾶγμα ὅπου δύναται νὰ μᾶς σώσῃ καὶ νὰ ἀποδείξῃ συγχρόνως καὶ εἰς τὸν ἔξω κόσμον, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος δὲν ἔχει τὴν παραμικρὰν ἐνοχλήν εἰς τὸ τρομερὸν τοῦτο ἀνοσιούργημα, καὶ ὅτι μόνον αἱ μισαὶ χεῖρες τῶν ἐνοκαταράτων καὶ Πατροκτόνων Κ. καὶ Γ. Μαυρομιχάληδων, ἐτόλμησαν νὰ πράξουν τοῦτο, ἐναντίον τῶν μεγάλων ἐλπίδων τοῦ ἔθνους μας συμφέρεται λοιπὸν ἀδελφὲ, νὰ ἐνθαρύνετε μὲ τὰς πατριωτικὰς συμβουλάς σας ὅλους τοὺς πατριώτας μας, παρηγοροῦντες αὐτοὺς, ὅτι ἡ ὅσον οὐπω συγκροτηθεῖσα Ἑθνοσυνέλευσις θέλει λάβῃ τὰ πλέον σωτήρια μέτρα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἔχουσα βοηθὸν τὴν θείαν Ἀντιλειψιν, καὶ τὴν κραταιὰν ὑπεράσπισιν τῶν μεγάλων Δυνάμεων. σπεύσατε, ἀδελφὲ, νὰ μεταχειρισθῆτε τὰς πλέον καταπιεστικὰς παραινέσεις σας διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἡσυχίας καὶ ἀφοσιώσεως ἢ περιστάσις εἶναι κρίσιμος, ὃ κίνδυνος εἶναι πρὸ βφθαλμῶν σας, καθὼς καὶ ἡ πολιτικὴ, καὶ στρατιωτικὴ τῆς Πατρίδος μας θέσις· τὰ πνεύματα τῶν κατοίκων, ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἡσυχὰ καὶ ἀτάραχα, γνωρίζετε πολλὰ ἀκριβῶς ἐκείνους ὅπου καταγίνονται διὰ νὰ τὰ κινήσουν εἰς ταραχὴν καὶ ἀναρχίαν, νομιζῶ περιτὸν τὸ νὰ σᾶς ἐκθέσω τί περισσότερον σᾶς ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς καὶ εἰμι

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 5 Ἰδρίου 1831

εἰλικρινῆς ἀδελφός σας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΪΡΟΜ.

Ἐπιστολή 192

Γενναίotate ἀδελφέ Κ. Γεωργάκη Βαρνακιώτη!

Δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι σᾶς ἔγρνε γνωστὸν μέχρι τοῦδε τὸ φρικτὸν καὶ ἀνήκουστον συμβάν τῆς 27ης παρελθόντος, ἢ μι-
αρὰ δολοφονία τοῦ ἀειμνήστου ἀρχηγοῦ τοῦ πολυπαθοῦς ἔ-
θνους μας ἀπὸ τῶν στιγερᾶς χεῖρας τῶν μαιφόνων Μαυρομη-
χάλων! Φαντάζομαι τὴν βαθυτάτην λύπην τῆς ψυχῆς Σας
διὰ τὸ τὸσον ὀλιθερὸν καὶ φρικῶδες ἄκουσμα καὶ δὲν δυστάζω
νὰ πιστεύσω ὅτι μὲ τὴν συνηθη σας σῦνεσιν καὶ προσεκτικὴν
ὀξυδέρκειαν ἀμέσως προεῖδατε καὶ ἐπαγρυπνεῖτε εἰς ὅλα τὰ
ἐνδεχόμενα δεινὰ κατὰ τῆς ταλαιπώρου πατρίδος.

Νομιζῶ χρέος ἀδελφικὸν μολαταῦτα νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω
καὶ ἀπὸ μέρους μου ὅλα τὰ δεινὰ ἐπακόλουθα, ὅσα δύναται νὰ
μᾶς ἐπιφέρῃ ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς ἢ ἀπροσδόκητος
καὶ φρικτὴ στέρησις τοῦ πηδαλιούχου τῆς Ἰλλάδος, ἐξαιτίας
τῆς τρομερᾶς ραδιοργάνων τῶν κακοβούλων. καὶ τὸ κάμνω
διὰ νὰ προσπαθήσετε μὲ ὄλην τὴν γνωστὴν ἐπιρροήν σας καὶ
φρόνησιν νὰ σταθῆτε πάντοτε ἄγριπνος, καὶ νὰ κρατῆτε προ-
διατεθειμένους ὅλους τοὺς ἰδικούς Σας, καὶ φροντίζων διὰ τὴν
ἐσωτερικὴν εὐτζίαν καὶ ἡσυχίαν, νὰ εἰσθε ἕτοιμος εἰς τὴν ὑπο-
στήριξιν τοῦ συμφέροντος τῆς πατρίδος καὶ συμβουλευῶν, καὶ
γράφων, καὶ πράττων χρεῖας τυχούσης.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον βέβαια, ὁ ζῆλος, ἡ σῦνεσις, καὶ ἡ παν-
τοτινὴ ἐπαγρύπνησις σας διὰ νὰ ματαιοθῇ κάθε ἐπιχειρημα
τῆς ραδιοργάνων καὶ τῆς κακοβουλίας, ἄελον ἀφεύκτως συντε-
λέσει εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν καλῶν καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς
πατρίδος.

Κρίνω περιττὸν νὰ εἶπω τί περιοσότερον εἰς φίλον καὶ ἀ-
δελφὸν τοῦ ὁποίου τὴν φρόνησιν γνωρίζω καθὼς εἶναι γνω-
στὴ καὶ ἡ προθυμία σας εἰς τὸ νὰ φυλαχθῇ ἡ ὀμόνοια τῶν ἀ-

γαθῶν πολιτῶν, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς προσδοκωμένη ὑφέλεια καὶ σωτηρία τῆς πατρίδος.

Ἐλεῖόνω τὴν Ὀλιβερὰν ταύτην ἐπιστολὴν μου ἐπαναλαμβάνων ἀδελφικῶς ὅτι χρειάζεταιται μεγίστην προσοχὴν καὶ ἐπαγρύπνησιν εἰς ὅλας τὰς μηχανὰς καὶ ραδιουργίας, ὅσας οἱ ἔχουσι τοῦ ἔθνους καὶ τῆς πατρίδος θέλουν προσπλήρῃσι νὰ μεταχειρισθῶν δραστηρίως διὰ νὰ παρασύρουν ὄσους δυνηθοῦν ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ δυνατοὺς πατριώτας.

Ἐἶναι καλὸν καὶ τῆς πάσης ἀνάγκης διὰ νὰ προλάβωμεν τὰς μηχανὰς αἱ ὁποῖαι μᾶς τριγυρίζουν καὶ ἤδη ἐτοιμάζονται νὰ μᾶς προσβάλλουν νὰ ὑποστηρίξετε δι' ἀναφορῶν ἡς ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τὴν προσωρινὴν Κυβέρνησιν.

Ἐῴχομαι δὲ ὥστε ἡ Οὐαία πρὸναι νὰ βοηθήσῃ καὶ τὴν φορὴν ταύτην τῷ πολυπαθεῖ ἔθνῳ ἐνισχύουσα καὶ φωτίζουσα εἰς τὰ καλὰ τὰ γνήσια τέκνα τῆς πατρίδος.

Ἦας ἀσπάζομαι ἀδελφικῶς προσφέρων τοὺς ἀνήκοντας χαιρετισμοὺς καὶ εἰς τὴν ἀρχόντισσαν καὶ λατὴν οἰκογένειάν σας τὴν ὁποῖαν ἀσπάζεται καὶ ἡ εἰδική μου Ἑλένη.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 5ην 8βρίου 1831.

Ὁ φίλος καὶ ἀδελφός
Μ. ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ

Ἐπιστολὴ 193η

Γενναϊότατε Ἀδελφέ.

Λί παροῦσαι ἡμέραι ἦσαν ἡμέραι Ὀλίψεως· ὁ Πατὴρ τῆς Πατρίδος μας, ὁ μόνος τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ μας ὑπέσχετο καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἐξέλιπεν ἀπὸ τὸ μέσον ἡμῶν, καθ' ὃν ἐπληροφόρηθητε βέβαια τραγικὸν τρόπον.

Ἰὼς τὴν λυπηρὰν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ὄλος ὁ ἔνταυθα κόσμος ἐστάθη ἔντρομος καὶ τεθορυβημένος, εἶδομεν μέσα εἰς αὐτὴν τὴν κοινὴν ἀπεληπτικὴν τὸν ἐκ τῆς ἀναρχίας προφανῆ

τῆς Πατρίδος ὄλεθρον, ἂν δὲν ἐδραττώμεθα παρευθὺς ἀπὸ τὸ μόνον σωτήριον μέτρον τῆς κοινῆς ἡσυχίας, τῆς ἀπαρασαλεύτου εὐταξίας καὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπικρατείας: καὶ διὰ τοιαύτην ἀνάγκην, μολονότι βυθισμένοι εἰς πικρίαν, ὅποιαν ἐδοκίμασας βέβαια καὶ ἡ γεναιότης σου ἄμα ἤκουσες τοῦτο. συνήλομεν εἰς τὸ ἕκτακτον συμβούλιον, ὅπου συνηγορήσθη ἡ Γερουσία καὶ οἱ Γραμματεῖς τῆς Κυβερνήσεως, ἐκεῖ: διὰ νὰ προληφθῇ τῆς πατρίδος ὁ ἐπικείμενος κίνδυνος ὑστερον ἀπὸ τὰς τοσοχρόνους θυσίας καὶ αἱματοχυσίας μας ἐψηφίσθη πάραυτα κατὰ τὸ θέοπισμα τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, ἡ Διοικητικὴ τῆς Ἑλλάδος ἐπιτροπὴ ἦτις καὶ δραστηρίως ἀνέλαθε τὰ πλέον σωτήρια μέτρα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς κοινῆς εὐταξίας, καὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους καὶ συνάμα εἰς τὴν ταχίστην συγκρότησιν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως.

Ταῦτα καὶ ἐλήφθειςαν καὶ εἶναι τὰ μόνα μέτρα σήμερον τῆς σωτηρίας μας, καὶ εἰς αὐτὰ ὅλοι οἱ Ἕλληνες δι' ἄλλην μίαν φορὰν πρέπει νὰ παραδώσουν ὅλας τὰς δυνάμεις των διὰ νὰ μὴν ἀποδειχθῶσι ἐσχάτως τοῦ οὐσιωδεστέρου, πάντες ἀνάξιοι καὶ τῆς ἐλευθερίας των ἐνώπιον τῆς Εὐρώπης, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἀκόμη κρέμματα ἡ ὑπαρξίς τούτου τοῦ ἔθνους, ἐποῦ ἡ ἐγγίζουσα ἐθνοσυνέλευσις ἐπομένως λάβει, τὰ ὅποια ἤθελε κρίνει νὰ λάβῃ μέτρα.

Ἢ Γεναιότης σου σὺναισθανόμενος ἐπίσης τὴν δεινὴν περίστασιν ταύτην τῆς Πατρίδος, καὶ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν ληφθέντων μέτρων αὐτῶν, ἴδε ὅτι εἶναι ἡ στιγμή καθ' ἣν μέλλεις ν' ἀποδείξης τὸν ἀποδεδειγμένον εἰς πολλὰς περιστάσεις πατριωτισμόν σου, ν' ἀποδείξης ὅποιον αἰσθημα, καὶ ὅποιον φρόνημα ἔχεις διὰ τὴν πατρίδα. ἡ ἀκλόνητος στερέωσις τῶν μέτρων τῆς ἐνεστώσης ἐξουσίας, ἐκ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως εἶναι τῆς Πατρίδος ἡ σωτηρία πρὸς τὸ παρὸν καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς

διὰ τὸ μέλλον, καὶ ἡ παραμικρὰ παράβασις αὐτῶν, ἡ παραμι-
κρὰ ἀταξία εἶναι ὁ ἀφανισμὸς ὄλων.

Αὐτοῦ λοιπὸν, εἰς τοῦτο πρέπει νὰ δωθῇ ἡ γενναϊότης σου
σήμερον ὄλαις δυνάμεσι καὶ μ' ὄλον τὸν ζῆλον, καὶ συνεννοού-
μενοι αὐστηρῶς μ' ὄλας τὰς ἀρχάς, μ' ὄλους τοὺς σχετικούς
τῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεκτείνονται τὰ χρέη σου, καὶ ἡ
ἐπιρροή σου, νὰ φροντήσετε εὐθὺς τὴν ἀκύμαντων ἐξακολού-
θησιν τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ τῆς εὐταξίας αὐτῶν τῶν μερῶν
ὡς ἦσαν σερευομένην ἐπὶ τῆς προλαβούσης Κυβερνήσεως τοῦ
ἀειμνήστου Πατρὸς μας, προτρέποντες ἐνθαρρύνοντες καὶ πα-
ρακεινοῦντες τοὺς πάντας στρατιώτας τε καὶ πολίτας εἰς τοῦτο
διὰ τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Τοῦτα ἔκρινα νὰ σοῦ γράψω ἐγκαίρως, καὶ ἔχων τὴν με-
γάλην πεποίθησιν εἰς τὴν φρόνησίν σου καὶ εἰς τὴν κρίσιν, τὴν
ὁποίαν δύνασαι νὰ κάμῃς μόνος σου, ὡς πρὸς τὰς παρούσας
περιστάσεις· περιμένω ἀδιστακτικῶς διὰ τὰ μέρη αὐτὰ νὰ φανθῆς
ἐνώπιον τῆς Διοικήσεως τοιοῦτος ὅποιον αὐτὴ σὲ ἐλπίζει.

ὁ φίλος σας

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ

τῆς 6 Ἰερίου 1831 ἐν Ναυπλίῳ.

Ἐπιστολὴ 194

Τῷ πᾶν γενεοτάτῳ Κυρ Κ.π. γιοργάκῳ βαρνακυῖτῳ καὶ
αρχὶ - προ - ἔδρῳ τοῦ γενικῶς στρατεύεδου τῆς διητηκῆς Ἑλλάδος
τιμῆς καὶ πανευτηχοῦ δοσῆτο.

Τῷ γενεοτάτῳ Κύριον Καπ. Γεόργακῳ προσκυνῶ.

Δέξομαι δικὴν τοῦ πικτῆρος διὰ νὰ τῆς χάριση τὸ εσθον τῆς ποθει-
νοτατῆν μη ηγίαν σας καὶ εὐτηλίαν σας ὡς ἐποίποθεῖτε ὁ κύ-
ριος νὰ ἔδωσῃ καὶ τοῦ ληποῦ θεὸς ἐλέη ἄχρη τούδε ηγιένω με
τὸ ἀδελφικὸν μου τὴν ηδύπηθὸ ὅτι ἀφου ἐκ τον γαγερόν ὅπου
ἀπερίσασταν δια Λάρησαν ἀνταμοθικάμαν πλέον ἐμὲ κρινε.

ἀδελφικὴν ἀγάπην τοῦτην ὅμως δὲν ἤξευρο οὐτὰς ὁ μακαρίτης τῶν σας εγγράφα ἕνα δεῖο φοραῖς με τοὺς πρόσετας μετζόβου ὅπου ἤχαν ἔρθει εἰς τὸν νγωτάμου καὶ σὰς ἀντάμοσαν καὶ ἀνταπόκρησίν σας δὲν ἐλάβαμαν ἐμῆς ὅμως ἀπε τα πολὰ κα-
τατρεξήματα τον συμραπατριότον ος σας ἔγινεν γνωστὸν ὅτι ο ἀδελφός μας νον εσκότοσαν εἰς Ἰωαννηνα ἐμένα με εβαρεσαν εἰς μαλακάση και με και με ἐπλήγροσαν στα δύο παδάρηνα και μῆς εκατάτρεξαν και τάίμα μᾶς κατατρέχουν ἐπέρση ἐξεχου-
μάσαμεν στην μπατρίδαν σας στη βονιτζαν και ἤχα σκοπὸν να ελωῶ με ἀπόφασην νὰ οὰς ἀνταμόσω ὅμως με το σήμερον και ἄβρηρον και απο την γκακοκεριαν τοῦ χυμόνο: και δὲν οὰς ἔγραφα δι τι ἤχα σκοπὸν να ἀνταμοθουῖμεν προσόπηκὸς ἀφοῦ ἀνηξεν ὀλλίγον ὀκερὸς μας βγήκαν διαταγῆς να ευγοῦμεν στη ρουμιελην ἐφθεις εβγικαμιν στις 12 τοι γεναρίου ἐξο ἀλα ουτε γραμα δὲν σας εγραφα τα δικεολογιματά μας ἦνε πολὰ παρὰ ποῦ να βρισκομεν τοὺς ηληκρινουο: μας φιλοῦς δια πα-
ριγορζιαν μας. ληπον με τὸ να μὴν ἔχομεν ἴσηχίαν δια να σταθουῖμεν εἰς ετουτα τα μέρη ἀποφασησαμεν πάλην ἀλοῦ ποῦ πάλην προ στην ελεφθερῆαν του γενοῦς μαζή με ἄλους φίλους σηνοδιασμένη με τον θεόδωρον ζήκαν και δημητριον κατζαρὸν και μετὰ ὀλήγες ἡμέρες ελητσομεν να ἀνταμώθου-
μεν πρωσοπηκὸς ὀμος σας ξανὰ παρὰ καλοῦμεν να μᾶς ἔχετε εἰς την ευνιάν σας ος ἕνα: ἀδελφόν σας ξεχοριστόν μην πάθο-
μεν ὀσὸν ἡ παρήμια τοῦ λαγοῦ ὀπου τον εκυκγοῦσε ὁ ἀείτος και κρεφθεῖ ἡσὲ ἕναν κεδρον και ἀπὸ το ἔλο μέρος ετηχῆν η αλοπήξ μῆσα και τον ετζάκοσεν και τον εφαγεν. παρὰ ἔχον-
τας το ὀάρος του ἀδέλφου μᾶς και γενεου καπετᾶν γεοργάκην ἀνὰ πάθομεν εἰς τὴν ἡδέαν μου. ταυτα μῆν ξανὰ προσκυνῶ μένο εἰς τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

1831 Οκτομ. 8 κανγγεληνα καρπενηση.

Τῆς γενεότητό σας ος ἀδελφόν σας
ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΝΤΕΛΙΑΓΙΑΝΝΟΥ ἀδελφός.

* Έγγραφον 195

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἡ διοικητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλλάδος
Πρὸς ἅπαν τὸ Στρατιωτικόν.

Γενναῖοι τῆς πατρίδος ὑπέρμαχοι !

Τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοὶ σας ἀναφερόμενοι ἀπὸ τὰς ὁποίας κατέχετε θέσεις, φανερόνουν τὴν λύπην τῆς ψυχῆς σας διὰ τὸ Ὀλιθερὸν συμβᾶν τῆς 27 τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου καὶ ἡ εὐταξία καὶ πειθαρχία τὴν ὁποίαν διατηρεῖται δεικνύου τὴν πρὸς τὰ καθεστῶτα ἀφοσίωσίν σας.

Ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ μὲ σιωπὴν τὴν εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην περίστασιν διαγωγὴν σας ἥτις ἐπεσφράγησε τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος ἱεροὺς ἀγῶνας σας. Ἐὰ αἷματα καὶ αἰ θυσίαι σας ἐφέλκυσαν πρὸς τὸ ἔθνος ὅλων τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης τὴν συμπάθειαν καὶ τώρα ἡ πίστις καὶ ἀφοσίωσίς σας ἐπέσυραν τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου καὶ τὸν ἔπαινον ὅλου τοῦ ἔθνους πρὸς ὑμᾶς ἐπέθεσαν τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης εἰς ὃ ζιατρέχετε στάδιον καὶ παρέχουσιν εἰς τὴν πατρίδα ἀσφαλεῖς ἐγγυήσεις ὅτι τὸ στρατιωτικόν τῆς οὐχὶ κοῦφον τῆ ὀπαδῶν τῶν περιστάσεων, ἀλλὰ πιστὸν εἰς τοὺς ὄρκους τευ καὶ σταθερὸν εἰς τὰς βάσεις τῆς τιμῆς, ὑπερασπίζεται παντοίως καὶ πάντοτε τὴν πατρίδα του καὶ τὰ καθεστῶτα.

Ταῦτα συναισθηνομένη ἡ Κυβέρνησις, σὰς προσφέρει διὰ τῆς παρούσης τὰς εὐχαριστίας της ἐλπίζουσα ὅτι καὶ ἡ μέλλουσα διαγωγὴ σας θέλει φυλάξει τὴν αὐτὴν γραμμὴν, ἀναλόγως τῶν γενναίων φρονημάτων σας καὶ τῶν εὐχῶν τῆς πατρίδος.

Διατρέχοντες ἀπαραμειώτως τὸ αὐτὸ ἔντιμον στάδιον μὴν ἀμφιβάλλετε ὅτι ὅσον οὕτω συγκροτηθσομένη ἔθνοσυνέλευ-

αις, θέλει ανταμείψει πρεπόντως τούς ἀγώνας καὶ τὴν ἀφοσίωσίν Σας.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 12 Ὀκτωβρίου 1831.

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ
Α. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ
Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ
ΙΩ. ΚΩΛΕΤΖΗΣ

Ὁ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεὺς
Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ

Ἦδ' ὅσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτ. Γραμματεὺς
(Τ.Σ.) Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ

Ἐπιστολὴ 196

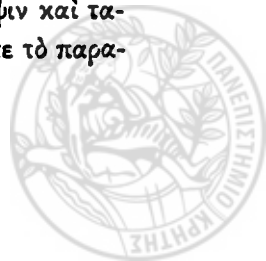
Ἦδ' ὅσον τὸν Καπ. Γ. Βαρνακιώτην.

Ἔλαβον τὸ κατὰ τὴν 2 τοῦ τρέχοντος γράμμα Σας, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶδον, εὐχαριστὸν σας, τὰ τῆς βαθείας σας Ολγήφους αἰσθήματα διὰ τὸ Ολιβερὸν συμβὰν τῆς δολοφονίας τοῦ τοῦ κοινοῦ Πατρὸς τῶν Ἑλλήνων καὶ αὐταδέλφου μου.

Συμφορὰ, διὰ τὴν ὅποιαν πᾶς Ἕλλην πρέπει δεκάκις ἀπαρηγόρητα νὰ θρηνῇ.

Ὡς ὅσον εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην περίστασιν ἄλλη τις ὀπωσοῦν θεραπεία δὲν μᾶς ἀπομένει, εἰμὴ τὸ νὰ ἐνεργηθῶσι δραστηρίως ὅσα διὰ τῆς προχθεσινῆς ἐγκυκλίου Σας εἶπα. Συντήρησιν εὐταξίας καὶ ἡσυχίας, Συγκρότησιν ὅσον τάχιον τῆς ἔθνικῆς μας συνελεύσεως εἶναι τὰ μόνα, καὶ πλέον σωτήρια ἤδη τῆς πατρίδος μας ἀντικείμενα καὶ εἰς ταῦτα πρέπει ὅλοι μας ἐκ συμφώνου νὰ συνεργήσωμεν δλαῖς δυνάμειαν.

Ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ, μ' ὄλην τὴν βαρεῖαν μου Ολγίφιν καὶ ταραχὴν τῆς ψυχῆς μου, δὲν θέλω παραμελήσει οὔτε τὸ παρα-

μικρὸν ἀφ' ὅσα συντείνουν εἰς τὸ νὰ διασωθῆ τὸ ταλέπωρον ἔ-
 Ονος μας ἐκ ταύτης τῆς δεινῆς τρικυμίας.

Σᾶς διαβεβαίω τὰ πρὸς ὑμᾶς φιλικὰ μου αἰσθήματα.

Ναύπλιον

ὁ φίλος Σας

τῆ 12 Ἰερίου 1831.

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ἐπιστολὴ 197η

Φίλτατε

Ἔλαβον τὸ ἀπὸ τὰς 2 τοῦ ἐνεστῶτος γραῖμμα Σας ἐξωγρα-
 φισμένον μὲ τὰ χρώματα τῆς λύπης καὶ ἀπελπισίας.

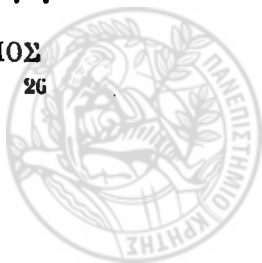
Ἄ! φίλε, ὅσον ὁ χρόνος προοδεύει, τοσοῦτον τὸ πάθος γί-
 νεται σφοδρότερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν φρονίμων συναισθανο-
 μένων τὴν ἔλλειψιν μεγαλοφυοῦς ἀνδρός· ἀλλὰ τίς ὠφέλεια
 Πατῆρ, Σωτήρ, ὑπερασπιστῆς τῶν Ἑλλήνων οἴχεται κατα-
 λιπὼν ἡμᾶς. Δὲν ἀναστέννεται πλέον! φρονήσεως ἔργον εἶναι
 καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπερβάλλουσαν λύπην μας νὰ ζητήσωμεν
 Θεραπείαν εἰς τὰ περιστοιχίσαντά μας δεινὰ· ἐπρόληφθησαν
 τὰ κατὰ τὴν κρισιμωτέραν ὥραν διὰ τῆς ἐκλογῆς καὶ ὀνομα-
 σίας τοῦ Κ. Λύγουστίνου εἰς τὴν προεδρείαν τῆς Διοικητικῆς
 ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῆ ὅσον
 τὸ ἀφ' ἡμῖν, ἢ πατρὶς εἰς τὸ μέλλον, καὶ τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς
 Ἰθνητικῆς συνελεύσεως, τῆς ὁποίας ἡ ταχίστη συγκρότησις εἶ-
 ναι ἀναγκαιοτάτη, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν πόσαι ἔριδες πόσαι δο-
 ξομανίαι, πόσαι σπουδαρχίαι δὲν θέλουν ἀναφανεῖ.

Δεκαετῆς σπουδῆ, δεκαετῆς πείρα, κατὰ διστυχίαν, τῶν αὐ-
 τῶν ὑποκειμένων μᾶς θέτει εἰς κατὰστασιν, ὥστε νὰ μὴν ἀμ-
 φιβάλλωμεν, εἴθε ὁ πατὴρ τῶν φώτων νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ ὅτι
 καλὸν ὅτι ἐπωφελεῖς εἰς τὴν πατρίδα! εἴθε πασιδήλως διὰ
 τοῦ ἀδελφοῦ του, νὰ ἀπεδείξωμεν εἰς τὸν κόσμον τὸ σέβας
 καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὸν ἀείμνηστον Κυβερνήτην.

Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 12 Ἰερίου 1831

Σας ἀσπάζομαι

(Γ.Σ.) Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ

Ἐπιστολή 198η

το τιμο ἀδελφο μοι καπεταν γιοργακι ειου του καπεταν νικολου
βαρνακιοτι τιμιος δοθι

οθεν τηχη

τημια δελφε καπεταν γιοργακι τημιος σεασπαζομε τον θεο-
παρακαλο διατι ναδελφικιν μου ηγιαν σου ανροτας κεδια λο-
γουμου με το θελημα του θεου ηγιενο σιμερον ελα βα τα α-
δελφικα σου εχαρικα τηνηγιανσου εκαταλαβα κε τα γραφομενζ
τινιδια ορα ταεστιλα του γιοτι οσοπος σιμερον επιγεστιν ζαβητζα
διανα θηγαλη τους καντιλινοὺς ραγιαδες και αρματαλους δια
τα,α,του εγ σθηθα εισο μαχαλα μαζη με τους προεστους κε
αρβριο προσμενομε τους ραγιαδες εδο απο τιν γγατοχη κε
απανου κεμαζη με τους προεστους νακινισουν διαουτου, σου φα-
νερονο τιν δυσκολια τουκοσμου τουσετιους ο γιανοκραβαλις εις
τιν γγαντιλα ο παστελις ης τιν ζαβιτζα ο μπιστογιαννος ης
κατουνα ηδραγαμεστινι στιν μπολεα, ομιος κιμαλιστες, σιμερον
εγραφε κε ο χρηστοκουτρας απο κατοχη σπου επιγενα κινισι
εκινους εκι οτι ης βατον για νικιτζαλη κε τουτο ηπετοδοκε κε
τα γραματα κιολιγο τακουσε ετζιγραφι ο χρηστος του γιοτι,
εγο σου γραφο σπου σε διο τρης ημερες το πολη αδενερθουν
αυτου παρατατο αυτον κεασπαγι στοδιαβολο ναηδουμε τη θα
καμου η ρεβουλετζονες σπου αρχινισαν κε η σεμπλες κεθεο-
θεν ημενε

19 ηουληου μαχαλα

ΓΙΑΝΙΣ ΝΙΚΟΛΟΥ

Ἐγγραφον 199

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.

(Σφραγίς)

Ἄριθ. 9

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 29ῃ Ἰανουαρίου 1832.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως

Πρὸς τὸν Συνταγματάρχην Κύριον Γεώργιον Βαρνακιώτην.

Ἦ φρόνημος καὶ συνετὴ διαγωγή σας ἤλκυσαν πρὸς ὑμᾶς

τὴν εὐχαρίστησιν τῆς Κυβερνήσεως, τρέφομεν τὰς πλέον χρησ-
 τὰς ἐλπίδας ὅτι διατηροῦντες αὐτὴν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀπαρ-
 μείωτον θέλετε μᾶς χορηγήσει νέας ἀφορμὰς διὰ ν' ἀποδεί-
 ξωμεν πόσον ἐκτιμῶμεν τὰς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τῆς πατρίδος προ-
 σπαθείας σας, ἤδη σπεύδομεν νὰ σᾶς προτρέψωμεν καθ' ὃν
 καιρὸν ἀπέρχεσθε εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, ἣτις κατὰ δυστυ-
 χίαν ταράττετε ἀπὸ τὰς δολίους εἰσηγήσεις τῆς κακοβουλίας,
 νὰ συνενώσητε τοὺς ἀγῶνας σας μετὰ τῶν ζηλωτῶν τῆς πα-
 τρίδος καὶ καταβάλετε πᾶσαν προσπάθεισιν εἰς τὴν ἡσυχίαν ἐ-
 κείνου τοῦ μέρους, καὶ εἰς τὴν ἀνακάλεσιν τῶν ἀποπληνηθέν-
 των εἰς τὰ χρέη τοῦ τιμίου πολίτου καὶ τοῦ ἀληθοῦς πατριώ-
 του. τὸ Σέβας τῶν πολλῶν τὸ ὅποιον χαίρεσθε, καὶ ὁ πατριω-
 τικὸς ζῆλος σας μᾶς ἐγγυᾶται τὴν ἐπιτυχίαν τὴν εἰς τὰ καλὰ
 συνεργείας Σου.

ὁ Πρόεδρος
 (σφραγ.) Δ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

ὁ ἐπὶ τῶν Στρατιωτ. Γραμμ.
 Π. Ι. ΡΟΔΙΟΣ

*Ἐγγράφον 200

ἀριθ. 3267

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἡ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματεία.

Πρὸς τὸν ἐνοικιαστὴν Σηρομέρου

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 549 πρόσκλησιν τῆς ἐπὶ τῶν στρα-
 τιωτικῶν Γραμματειᾶς, προσκαλεῖσθε νὰ μετρήσετε εἰς τὸν
 Στρατηγὸν Γεώργιον Ν. Βαρνακιώτην εἰς σιτᾶρι φοίνικας δύο
 χιλιάδας ἀριθ. 2000 καὶ λάβετε τὴν ἀνήκουσαν ἀπόδειξιν.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 8 Ἰουλίου 1832

Ὁ Γραμματεὺς

(Γ. Σ.) ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

'Αριθ. 3268

"Εγγραφον 201

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἡ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας Γραμματεία

Πρὸς τὸ τελωνεῖον Δραγαμέστου

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 549 πρόσκλησιν τῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν Γραμματείας προσκαλεῖσθε ἀπὸ τὴν εἰσπραξιν τοῦ τελωνείου νὰ μετρήσετε εἰς τὸν στρατηγὸν Γεώργιον Ν. Βαρνακιώτην φοίνικας χιλίους ἀριθ. 1000 καὶ λάβετε τὴν ἀνήκουσαν ἀπόδειξιν.

'Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 8 Ἰουλίου 1832.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

"Εγγραφον 202

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἡ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας γραμματεία

Πρὸς τὸ τελωνεῖον Ἀνατολικοῦ.

Κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 549 πρόσκλησιν τῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν γραμματείας προσκαλεῖσθε ἀπὸ τὴν εἰσπραξιν τοῦ τελωνείου νὰ μετρήσετε εἰς τὸν Στρατηγὸν Γεώργιον Ν. Βαρνακιώτην φοίνικας χιλίους τριακοσίους ἑνενηήκοντα τέσσαρους καὶ λεπτὰ πεντήκοντα τρία ἀρ: 1394 καὶ 53/00 καὶ λάβετε τὴν ἀνήκουσαν ἀπόδειξιν.

'Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 8ην Ἰουλίου 1832.

Ὁ Γραμματεὺς
Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ

(Σφραγίς.)

'Απὸ τὴν ὀπισθεν Διαταγὴν ἀνήκουσιν εἰς τὸν Γεώργιον Κουτζούμπαν φοίνικες πεντακόσιοι σαράντα ἑπτὰ ἀριθ. 547 ἀπέναντι μισθῶν του ὡς ἡ ἐπεξεργασία του οἱ δὲ λοιποὶ διὰ τὸν Διονύσιον Βαρνακιώτην ὁμοίως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ

Ἐπιστολὴ 203η

Γεναιώτατε ἀδελφέ

Τούτην τὴν ὥραν ἐφθασαν ὁ εὐγενέστατος Κοὺς Σουλτάνης μετὰ τοῦ Κοὺ Γερολέμου, ὅθεν σπεύδω νὰ σὰς εἰπῶ ὅτι ἀφοῦ ὁμίλησα τὰ πάντα σὰς λέγω νὰ ὑπομένης μετὰ τὴν συνήθη γεναιώτητα καὶ φρόνησιν σου, καὶ αὔριον ἐκστρατεύω μ' ὄλο τὸ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν μου σῶμα διὰ νὰ συμμορφωθῶ καὶ νὰ κάμωμεν τοὺς ραδιούργους νὰ φεύγουν διὰ τῆς Χαμπαισίας τὰ μέρη, περιττὸν κρίνω νὰ σὲ γράψω ἄλλα καὶ μένω
Ἐν Μεσολογίῃ τῇ 28 76ρίου 1832.

ὁ ἀδελφός

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἡρὸς τὸν Γεναιότατον στρατιγὸν Γεωργάκι Βαρνακιώτην
Ἐἰς Μποδαλοβιτζα

Ἐπιστολὴ 204η

Γεναιώτατε ἀδελφέ.

*Ἐλαβον τὸ γράμμα σου καὶ ἶδον τὰ ἐν αὐτῷ Σπεύδω νὰ σὰς ἀπαντηθῶ ὅτι ὁ πολαιὸς Κώστας καθὼς καὶ ὄλοι οἱ ἄλλοι εἰς τὰ ἐδῶ εὐρίσκονται καὶ ἔρχονται. ὅθεν κόπιασε πολλὰ πρωὶ πέρνοντες καὶ τὸν Ζαερέ. διὰ νὰ ὁμλήσωμεν καὶ ἴδομε τί θέλει κάμωμεν σὰς περιμένω λοιπὸν καὶ σὰς ἀσπάζομαι.

τῇ α 86ρίου 1832.

ὁ ἀδελφός

ἐν Ἰολαμίξ

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

καὶ ἐγὼ σουλτάνης σὲ προσκινῶ ἡμῖς εβγηκαμεν ἀπὸ τὸ χωρὴν καὶ ἐν πρέπει νὰ καθῆσε ἡ γενναιότης σου αὐτοῦ καὶ ἡμῖς ἐδῶ ὅτι καὶ ἡδικίσου παρηγοία κέβη κεκαμίαν καταχρισὶν ἀν ἴνε.

Ἡρὸς τὸν Γενναιώτατον στρατηγὸν Κ. Γ. Βαρνακίτην
δπου τύχει.

Στείλε τὰ σφακτὰ μίξ ὥραν ἀρχίτερα.

Ἐγγράφον 206

Πρὸς τὴν Σ. Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἢ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἀφίξεις τοῦ Κ. Γάτζη Μαγκί-
να, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἐκτάκτου Διοικητοῦ, σταθεῖσα ἄνο-
μος καὶ δόλου ἀσύμφωνος εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις κατὰ
πάντα λόγον· ἐκίνησε πάντα λίθον ἐναντίον του· ἀλλὰ γνω-
ρίζοντες ὅτι ἡ ὁρμὴ καὶ διέλευσις, ἀπὸ μίαν εἰς ἄλλην ἐπαρ-
χίαν, τῶν δ.αφόρων ἐναντίων κατ' αὐτοῦ στραβουμάτων, θέ-
βαι ἔπρεπε νὰ προξενήσῃ καὶ ζημίας εἰς τοὺς Πολίτας, συν-
τρέξαμεν εἰς προλαβὴν τῶν ἐνδεχομένων· καὶ καταργοῦντες
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Κυρίου Μαγκίνα, συννέεσαμεν συμμαχί-
αν, κατὰ τὸ ὅποιον τὴν ἐγκλείομεν ἀντίγραφον ἀνακηρύξεώς
μας ἐπὶ τῆς συμμαχίας ταύτης.

Ἐφομεν τὴν τιμὴν λοιπὸν νὰ εἰδοποιήσωμεν τὴν Σ. ταύ-
την ἐπιτροπὴν ἣτις δὲν ἀνφιδάλλομεν ὅτι εἶναι πρωτάτριά
μας, καὶ νὰ διαμαρτυρηθῶμεν κατὰ τοῦ Κυρίου μαγκίνα, ὅτι
μὴ γνωρίζοντές τον δι' ἑκτακτοῦ Διοικητὴν, διὰ τοὺς ὁποίους
προεκθέσαμεν λόγους· ἂν οὗτος ἤθελε κινήσῃ καὶ αὐθις τὴν
σφαῖραν τῆς ἐπαγγελίας ταύτης, κάθε ἀκολουθηζόμενον θέλη
εἶναι εἰς βᾶρος του.

Δράτομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὴν διαθεβαιώσωμεν τὴν ὑπό-
ληψιν μας, καὶ μένομεν οἱ σεβαστῶς.

Ἀπέναντι τοῦ Βραχωρίου τῆ 3. 86ρίου 1832.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ.	ΒΛΟΧΟΣ
Μ. ΓΡΗΒΑΣ	ΚΩΝΣΤ. ΤΖΑΝΗΣ
Κ. Κ. ΤΖΟΚΑΣ	ΧΡΗΣΤΟ ΖΕΡΒΑΣ
Ἀντιπρόσωποι τοῦ στρατ. Τζοῦχα	ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΙΟΓΙΑΝΙΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΑΜΟΣΤΙΟΓ	Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΠΗΡΟΣ ΑΝΑΡΗΟΤΗΣ	ΣΠΗΡΟΚΟΛΙΟΣ
ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΑΚΑΣ	ΝΙΚΟΛΟΣ ΒΗΣΙΑΛΑΚΗΣ

ΔΙΜΙΤΡΙΣ ΠΑΛΙΟΥΓΙΑΝΙΣ	ΦΟΤΗΣ ΚΟΥΣΟΥΡΗΣ
ΣΠΗΤΟΣ ΠΕΡΙΔΗΣ	ΚΟΣΤΟΥΛΑΣ ΧΑΣΑΠΗΣ
ΓΙΑΝΗΣ ΠΕΤΙΜΖΟΣ	ΑΘ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΩΣΤΑΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΑΚΙΣ	ΣΤΑΘΗΣ ΧΙΝΟΠΙΛΛΟΣ
ΖΟΡΚΑΔΟΥΛΑΣ ΣΧΕΡΓΑΤΗΣ	ΔΙΜΙΤΡΙΣ ΓΙΡΟΛΙΜΟΣ

Ἐπικυροῦται ἡ γνησιότης τῶν ἄνωθεν ὑπογραφῶν παρὰ τῆς ἐπαρχιακῆς δημογεροντίας Ξυρομέρου.

Οἱ ἐπαρχιακοὶ δημογέροντες
ΒΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΒΟ-ΙΩΑΝΝΗΣ
ΧΑΝΤΖΗ ΠΕΡΔΙΚΗΣ

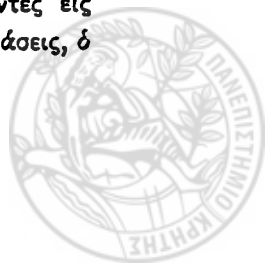
*Ἐγγραφὸν 207

Πρὸς τοὺς Κατοίκους ἀπίσης τάξεως, καὶ Βαθμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν
Ξηρομέρου, Βονίτζης, Βλοχῶδ, Ζυγοῦ, μεσολογγίου, καὶ Ἀνατολικοῦ.

Διακήρυξις

Ἐν μέσῳ, τῶν πλείω δεινῶν περιστάσεων τῆς Πατρίδος, παρουσιασθεῖς, ὁ Κ. Γάτζης Μαγκίνας, ὡς ἔκτακτος διοικητῆς τῆς Δ. Χ. Ἑλλάδος, ἔδωκεν ἀφορμὴν, διὰ τοσοῦτων πασιδῆλων Κινημάτων του, ν' ἀγανακτήσωσιν ὅλοι οἱ λαοὶ τῶν ἐπαρχιῶν τούτων Πολιτικοὶ καὶ Πολεμικοὶ, καὶ κινήσῳσιν ἐναντίον τοῦ εἰς ἐκδίκησιν.

Ἄν, καὶ δίκαια, ἢ καὶ Παράπονα Πολλὰ, ἠνάγκασεν αὐτοὺς ἡμᾶς, διὰ νὰ κινήσῳσιν, εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκδίκησιν, τοῦ Κ. Μαγκίνας, εἶνε βέβαιον ὅμως, ὅτι καὶ οἱ ἀναμεταξύ μας ἀδελφοὶ, ἔπρεπε νὰ δοκιμάσωσιν νέα δεινὰ, ἀπὸ τὰς συρροὰς τῶν στρατευμάτων τούτων, ἔνεκα διὰ νὰ θεραπεύσωσιν ἀφ' ἐνός μέρους τὰ παράπονα τῶν ἐπαρχιῶν διὰ νὰ προλάβωσιν ἀφ' ἑτέρου, τὰ εἰς τοὺς ἀδελφούς μας ἐνδεχόμενα, συνελθόντες εἰς ἓν καὶ κρίνοντες τὰ συμφερότερα, καθύσῳσιν αἱ περιστάσεις, ὁ

Πατριωτισμός, καὶ τὰ Πράγματα μας ὑπεγγόρευσαν, ἀπεφασίσαμεν τὰ ἀκόλουθα:

Αον Ἐπειδὴ καὶ ὁ Κ. Μαγκίνας ἐλθὼν εἰς τὸ τιμῆμα τοῦτο τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἐπαγγελλόμενος τὸν ἕκτακτον Διοικητὴν, δὲν ἐνουμήθη τὸν Πατριωτισμὸν, ἀλλ' οὐδ' ἐπῆρε πρὸς ὀφθαλμῶν, τὰς προηρημένους δεινὰς περιστάσεις νὰ συμμορφωθῆ μετὰ τοὺς ἀδελφούς μας Δυτικοελλαδίτας, ἀλλὰ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ, ὅλως διόλου ἐναντίον τούτων μετεχειρίσθη τὴν Διοίκησιν του, καὶ ἀντὶ νὰ ἐλαττώσῃ μερικὰς ἐπιβαρύνσεις, τῶν Πολιτῶν, τὰς ἐπηύξησεν ὥστε τοὺς ἐκίνησεν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀγανάκτησιν, νὰ μὴ ἤθελε τὸν γνωρίσῃ τις διὰ ἕκτακτον Διοικητὴν.

Βον Ὅλαι αἱ ἐπαρχαὶ αὐταί, θέλει ἔχουσι τὴν συμμαχίαν, τὴν ἀδελφότητα, κτλ. μένοντες ἐν ὅλῃ τῇ ἰρσυχίᾳ, καὶ εὐταξίᾳ, σεβόμεναι τὰ Καθίστώτα, καὶ πειθόμεναι εἰς τὰς ὀποιὰς ἤθελε διωρθῶσι προσωριναῖς ἀρχαῖς μέχρι τῆς λαμπρᾶς ἐποχῆς, καὶ ἦν τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος ἀξιωθῆ τὸν Πόδα τῆς ἀντιβασιλείας μας.

Γον Ἄν τυχὸν ἤθελε κατατρεχθῆ μία τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, ἀπὸ ὅποιον δὴποτε μέρος, αἱ ἄλλαι μετὰ τῶν ἀρχηγῶν, κτλ. θέλει συνδράμωσι, καὶ συμβοηθήσωσιν αὐτὴν ὀλαις δυνάμεσι, μετὰ ὅτι τοὺς ἀπαιτήσῃ.

Δον Ἄν τις ἐκ τῶν ὀπλαρχηγῶν τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, ἢ Πολιτικὸς, ἢ καὶ ὀλόκληρος ἐπαρχία, ἀπὸ τὰ τῆς συνθήκης μας ἤθελε φωραθῆ ἀδικῶν τὴν ἱεράν μας συμμαχίαν ταύτην, καὶ ἐνδώσῃ, ἢ ἐνεργεῖσῃ εἰς διαφορετικώτερα πράγματα, καὶ κινήσῃ ἐκ νέου τὰ ὀποῖα ἤδη ἐπεσφραγίσαιμεν, θέλει ἡμεθεα ὑπόχρεοι, ὅλοι οἱ ἄλλοι, νὰ τὸν ἱκανοποιήσωμεν, καὶ ἂν ἀκολουθήσῃ καὶ ζῆμια, ἐκ τοῦ Κινήματος τούτου, ἢ εἰς ἕνα, ἢ εἰς Πολλούς, νὰ τοὺς ἀποζημιώσῃ.

Σον Ἀντίγραφον τῆς Παρούσης θέλει δημοσιευθῆ, καὶ τοι-
χοκολληθῆ διὰ τῶν Δημογεροντειῶν εἰς τὴν πολυανθρω-
ποτέραν πόλιν ἐκάστης ἐπαρχίας.

τῆ: 3: 8δρίου 18:32. ἀπέναντι τοῦ Βραχωρίου.

Χριστο Ζερβος

Γεωρ. Γιαννης: Ν: Βαρνακιώτης

Γ. Σουλτάνης

Γ. Γρίβας

Ἀναγνώστης Γ. Χ.

Γ. Γεωργακόπουλος

ἈΘ. Ἀναστασόπουλος

Γ. Παμπούλης

Γ. Σταθάκης Μαγγίνα

ἀντιπρόσωποι το στρατιγο Ἰζογκα

Κ. Ἰζογκας

Γ. Πηστλης

Διὰ τὴν Κ. Πέτρον Ἰζερπελῆ ἀντιπρόσωπον τοῦ καπ. Δ.

Μακρῆ, ὡς ἀγράματος ὑπογράφω ἐγὼ

Νικόλαος Λέλη

Κωνστ. Στατίκος

Δεμιτρης Παλιογανις

Νικωλαος Δραγαμestηνου

Δηγητρης Κωντουρης

Δημητρης Γερωλημος

Κωστουλα Χασαπης

Φηλη Νικωλου

Σταθης Χασοπουλος

Κοστατης

Θανασης Χασαπης

Γιοργακις Μηχαλακις

Νηκολος Βασιλάκης

Φότης Κουσουρης

Σπιροκολιος

Χρηστος Παλεογεανις

Γιανης Πητημεζις

Ν. Λωλης.

Ἐπηκυροῦται ἡ ὠμειώτης τῶν ἀνοθεν ὑπὸ γραφῶν παρὰ
τῆς ἐπαρχιακῆς διμωγεροντίας ξυρομέρου.

οἱ ἐπαρχιακῆ διμωγέροντες

ΓΕΩΡΓΙΑΚΙΣ ΨΑΒΟΡΙΑΝΙΣ

ΧΑΤΖΙΣ ΠΕΡΔΙΚΙΣ.

(Σφραγίς.)

Ἐγγραφαυ 208

Αἱ ἐμπροσθεαι περιστάσεις ἐκ τῆς ἀνωμαλίας τῶν πραγμά-
των καὶ μυρία δείγματα δεινῶν, πηγάζοντα ἀπὸ τὴν ἀναρ-
χίαν μᾶς ὑπαγόρευσαν νὰ συνέλθωμεν εἰς ἓν ὅλοι οἱ ἐπαρ-
χιῶται ξηρομέρου, οἵτινες καὶ συσκευθέντες, περὶ προλαβῆς

τοιούτων ἐνδεχομένων ἐναντίον, κινή γνῶμη, καὶ συναινέσει ὅλου τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας, συνεστήσαμεν ἀρχηγόν μας τὸν Στρατηγὸν Κύριον Γεώργιον Βαρνακιώτην εἰς τοῦ ὁποῦο τὴν φρόνησιν καὶ πατριωτισμὸν, ἀφοσιούμεν ὄλην τὴν πληρεξουσιότητα διὰ τὰ ἐπισκέπτητε καὶ ἐνεργῆ τὰ ὅσα κρίνει συμφέροντα, καὶ συντείνοντα εἰς τὴν ἀσφάλειαν καὶ εὐταξίαν τῆς ἐπαρχίας μας, ἄχρῃς οὐ, ἢ Θεία Πρόνοια ἐξαποστείλῃ τὴν ἀντιβασιλείαν μας.

Τῆ 5 Ὀβρίου 1832 ἐν τῇ μονῇ λιγαριτζίου.

Οἱ ἀξίωματικοὶ τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ Πρόκριτοι
δημογέροντες τῶν Πολιτῶν τῆς ἐπαρχίας Ξηρομέρου.

Ἔπονται 22 ὑπογραφαί.

Ἐπικυροῦται ἡ γνησιότης τῶν ἀνωθεν ὑπογραφῶν παρὰ τῆς Ἐπαρχιακῆς, δημογεροντίας Ξηρομέρου.

Οἱ Ἐπαρχιακοὶ δημογέροντες
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΒΟ-ΙΩΑΝΝΗΣ

(Γ. Σ.) ΧΑΝΤΖΗ ΠΕΡΔΙΚΗΣ

Ἐγγράφιον 209

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ

πρὸς ἀπάσας τὰς Στρατιωτικὰς καὶ Πολιτικὰς ἀρχὰς καὶ λοιποὺς
Κατοίκους τῆς ἐπαρχίας Ξηρομέρου.

Ἐγένετο εἰς ὅλους φανερόν, ἔτι διὰ τὰς ἀνωμαλίας τῶν πραγμάτων καὶ διὰ τὰ μὴν ὑποπέση ἡ ἐπαρχία μας εἰς ἀναρχίαν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἴητον ἐνδεχόμενον τὰ ὑποφέρει καὶ μωρία δεινὰ, συνήλωμεν εἰς ἓν ὅλοι οἱ ἐπαρχιώται καὶ αὐθορμήτως ἐκρίναμεν ἀρχηγόν μας τὸν Στρατηγὸν Κύριον Γεώργιον Βαρνακιώτην πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ ἀφοσιώσαμεν ὄλην τὴν ἐπίβλεψιν, καὶ προστασίαν τῆς ἐπαρχίας μας ὅθεν καὶ εἰς προλαθὴν τοιούτων ἐνδεχομένων ἐναντίων, καὶ διὰ τὰ φυλα-

χοῦ ἢ ἀνήκουσα ἡσυχία, καὶ εὐταξία ψηφίζομεν τὰ ἀκόλουθα:

Αον). Ὅποιος τῶν κατοίκων εἴτε στρατιωτικὸς ἢ πολιτικὸς θελήσει κεινούμενος, ἢ ἀπὸ κακίαν, ἢ ἰδιοτέλιαν νὰ διασεισῇ τὴν κοινὴν ἔνωσιν καὶ ἡσυχίαν τῶν κατοίκων, ἢ ἄλλως εὐρεθῇ ὅτι ἤθελε κλέψει λαθραίως ζῶον, ἢ πρᾶγμα ἀπὸ οἰκίαν ἄλλου τινὸς, θέλει παιδεύεται αὐστηρῶς μὲ τὴν δικεωτέραν ποινὴν τῶν νόμων.

Βον). Ἐὰν τινὲς εὐστροποὶ καὶ πλεονέκται εἴτε στρατιωτικοὶ ἐπίσης ἢ πολιτικοί, ἀποσκιρτήσωσι τῆς ἐπαρχίας καὶ συσωμαθῶσι διὰ νὰ εὐγῶσι ληστὰς εἰς τὴν ἐπαρχίαν, νὰ ταράξωσι τὴν ἡσυχίαν τῶν κατοίκων ἢ κατὰ μέρος, ἢ χωρίον ἢ νὰ γίνωσι πυραταὶ εἰς τοὺς δρόμους λεηλατοῦντες τοὺς ὁδοιποροῦντας καὶ διαρπάζοντες τὰ προσιχόντα, ἢ φονεῦοντες τοὺς τυχόντας ἢ καταδιώκοντες τοὺς βλαχοποιμένας καὶ ζητοῦντες χρηματικὴν ἐξαγορὰν, εἴτε ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας εἴτε καὶ ἐκτὸς οἱ τοιοῦτοι θέλουν καταδιώκονται ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν ὅλην, καὶ ἀποκηρύττονται ὡς ἀσυμπάθητοι καὶ ἡ ἰδιοκτησία των τόσον κινήτῃ ὅσον καὶ ἀκίνητος θέλει γίνεσθαι δημόσιον.

Γον.) Οἱ συγγενεῖς τῶν τιοῦτων ληστῶν θέλει ἔχουσιν προθεσίαν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν τῆς ληστείας των νὰ προσπαθήσωσιν ὅλαις δυνάμεσι καὶ παντίοις τρόποις νὰ τοὺς βιάσωσι νὰ παύσωσι τῆς αἰσχροσυργίας ταύτης, καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν οἰκίαν των. διὰ νὰ καθησυχάσῃ ὁ καθ' εἰς εἰς τὰ ἴδιά του ἐὰν δὲ παραμελήσωσιν, θέλει ἐνοῶνται καὶ οὕτοι ὑπεύθυνοι ὡς ἐκεῖνοι οἱ ληστὰς καὶ θέλει διδῶσι λόγον εἰς κάθε ζημίαν ἀκόλουθεν ἐκ τούτων.

Δον) Ὅποιον χωρίον ἢ ἐν μέρει κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας τροφοδοτήσῃ, ἢ ἄλλως προφυλάξῃ τοὺς τιοῦτους κακούρ-

γους καὶ δὲν δώσει εἶδησιν ἐγκαίρως ὅπου ἀνήκει θέλει ὑπόκειται ἐπίσης εἰς τὴν ἀνωτέρω ποινὴν.

Εὖν) Ἡ παρούσα θέλει περιέλθῃ ἀπὸ χωρίον εἰς χωρίον πρὸς εἰδοποίησιν ὅλης τῆς ἐπαρχίας.

τῇ 5 Ἰουλίου 1832 Λιγούβιτζι.

Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ οἱ προκριτοδημογέροντες τῶν πολιτῶν τῆς Ἐπαρχίας Ἐηρομέρου.

(Ἔπονται εἰκοσιδύο ὑπογραφαί.)

Ἐπικυροῦται ἡ γνησιότης τῶν ὑπογραφῶν.

(Οἱ ἐπαρχιακοὶ δημογέροντες

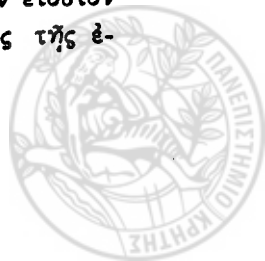
Γ. ΖΑΒΟ ΓΙΩΑΝΝΗΣ

ΧΑΝΤΖΗΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ

Ἐπιστολὴ 210η

Γενναϊώτατε στρατηγέ.

Σὲ εἰδοποιούμεν ὅτι φθάνοντας ὁ δημογέροντάς μας ἐπειραμὲν τὸ γράμμα σας ὅπου ἐγράφετε τοῦ γαρδικιώτη καὶ τοῦ τὸ ἐδώσαμεν ὁ ὁποῖος δὲν ἠθέλησεν νὰ μᾶς δεχθῆ λέγωντάς μας ὅτι τὸν ἐπώλησεν τὸν νεωχοριτὸν διὰ γρόσια χίλια διακόσια ὄλον τὸν τόπον μας τὸν περατινὸν, ἤλθαμεν καὶ εἰς τὴν καπετάνησα καὶ ἔστειλεν νὰ τοῦ ὀμιλήσῃ ὁμοῦ δὲν πιστεύῃ νὰ κάμωμεν τίποτε, μόνον τὴν δουλιὰν τὴν ἀφήσαμεν ἔως νὰ κοπιήσῃς ἡ γεννεότης σου, καὶ μὲ τὸν ἐρχομόν σας ἐλπίζομεν, νατελειώσῃς κάθε δουλιὰν μας, καὶ πρέπει νὰ κοπιήσῃς ὅσον τὸ συντομότερον ἐπειδὴ δὲν ἠξεύρωμεν τοὺς σκοποὺς των, ὁ караκούνης μᾶς ἔχει πιασμένους ἀπὸ τὸν λεμὸν ζητήντας μας τόπον εἰ δὲν ἠξεύρομεν τί νὰ τὸν κάμωμεν κατὰ τὰς ὀμιλήσας ὅπου μᾶς κάνει ὅτι ὄχι μόνον ἐτοῦτον τὸν κοσιλὰν θὰ μᾶς πέρῃ μᾶς εἶπεν ἀλλὰ καὶ ὄλους τῆς ἐ-

παρχείας· και πρὸς εἴδησιν σας, και με τὸ προσεῖκον σέβας ὑποσημοῦμεθα.

Ἐν ἀνατολικὸν τῇ 20 Ἰβρίου 1832.

Οἱ Πατριῶται τοῦ χωρίου κατωχωρῖνοι καγὼ ὁ ἡγαπητὸς σας και ὁς ἦός σας Κωνσταντίνος βάλβης σᾶς προσκηνῶ καλῶς σᾶς γράφει ἡ καπητάνησα νὰ προφθάσης τὸ ἐγγληγορότερον.

Ἐπιστολὴ 211η

Γενναϊότατε Ἀρχηγέ σὲ ἀσπαζομαῖσθαι ἀδελφικῶς.

Μὲ τὸ ἀδελφικὸν μας γράμμα σὲ εἰδοποιοῦμεν ὅτι ἐφῆς τὴν νύκταν ἦλθεν ὁ νικολῶς μπολαγιόργας ἀπὸ πέρα ἀπὸ τὸ βραχώρη και μᾶς εἶπε τὰ ἀκόλουθα, ὅτι ἀπὸ πέρα ἦλθαν ἀσκέρια και εἶναι τοποθετημένα ἀπὸ τὸ ζαπάντη ἕως τὰ καλύβια και ἡ ποσότης των εἶναι ἕως ἑξακόσιοι. δηλ. ἀρχηγὸς τῶν αὐτῶν ἀσκεργιῶν εἶναι ὁ Σωτήρης στρατός, ὁ Γιάννης στρατός, ὁ ταφιλιμότζης, και τὸ λαμπροβεϊκάκι. αὐτοῦ ὅμως ὅπου ἦλθαν δὲν ἠξεύρωμεν τί μέτρα ἔχουν, λέγουν ὅτι τὸ ἔχουν νὰ περάσουν διὰ τὸ ξηρόμερον ἐπειδὴ με αὐτοὺς εἶνε και ὁ Ἰάτζης Μαγγίνας, και διὰ τοῦτο σᾶς εἰδεάζομεν Γενναϊότατε διὰ νὰ προβλέψωμεν αὐτὸ τὸ κακόν. μάλιστα ἦλθε ἐδῶ και ἡ Γολέτα τοῦ καπετὰν περδίκη ἐδῶ εἰς τὸ σάλομα ἐφῆς και ζητῆ και αὐτοὶ τὸ ἦμμοσι τοῦ τελωνεῖου. και διὰ ὅλα αὐτὰ νὰ ἔχομεν και ἡμεῖς ἀπέκρισιν διὰ νὰ ἠξεύρωμεν τίνι τρόπον νὰ πορευθοῦμεν. και μένωμεν μ' ὄλην τὴν ἀδελφικὴν ἀγύστην.

Ἐν δραγ: τὴν 21 Ἰβρίου 1832.

οἱ ἀδελφοί σας.

ΝΙΚΩΛΑΚΙΣ ΔΡΑΓΑΜΒΕΣΤΙΝΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ
ΚΟΣΤΟΥΛΟΣ ΧΑΣΑΠΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ ΓΕΡΟΛΙΜΟΣ

Ἐπιστολή 212η

Ἐνναιώτατε ἀδελφέ!

Ἄφρῦ ἐφοδίασα τὰ φρούρια μὲ ἱκανοὺς Στρατιώτας αὔριον ἐκστρατεύω καὶ μὲ τριακοσίους περίπτου. Ὅθεν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαποστῆλεις καὶ ἡ Ἐνναιώτης σου ὄσους περισσοτέρους· καθ' ὅτι πληροφοροῦμαι ὅτι οἱ ἐναντίοι ἐρίχθησαν πρὸς τὸν ἀδελφόν μας Θεοδωράκη διατοῦτο ἂν μένει ἐκείνη ἢ σταθερὰ ἀδελφότης καὶ πατριωτισμός μας ταχύνετε τὴν ἐξαποστολὴν αὐτῶν καὶ ἔσου βέβαιος ὅτι μὲ τὴν θείαν Δύναμιν τῆς θείας προνοίας θέλει ἀκούσετε νὰ τοὺς δωθοῦν τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας των εἶναι ἐποχή νὰ δείξουν τὴν ἀνδρείαν τους οἱ ἀκαρναναῖοι· μετ' ἐμοῦ δὲ εὐχαίνει καὶ ὁ Καπ. Σουλτάνις. Μένω.

τῆ 13 Ὀβρίου 1832

ὁ ἀδελφός

ἐν Μεσολογγίῳ.

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

καπητανεὶ ὥρα εἶναι ἐτούτη στη νὰ δηξωμαι τὰ ὡσα ἐπόμε καὶ μὴ λάθετε παραμικρὰν ἀργητιὰν νὰ προφθάσετε ὡση ἴστε ὅτη πλεον δὲν ἦναι προφάσις· διὰ νὰ τοὺς γίνουμε περισώτεροι στη ἀνπεραση μύτε στηγγμὴ δὲν πηάνετε καὶ μένω.

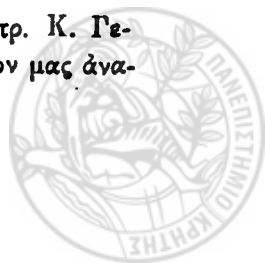
Γ. ΣΟΥΛΤΑΝΗΣ

Ἐγγραφοὺν 213

Ἐὶ κατῶθι ἔγγραφον ἀν καὶ μικρὰς ἱστορικῆς συμμαχίας, παραπέττομεν μ' ὅλα ταῦτα χάριν αὐτῆς ταύτης τῆς ἱστορίας, διδοὶ ὡς εἰκάζομεν διὰ νὰ διωθῆ πρὸς τὸν στρατηγὸν Βαρνακιώτην τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἢ ἀ διαμνησθητήθη ὑπ' ἄλλου τινος, ἢ πληρεξουσίτης ἦν τῆ ἀνετέλλη εἰς διαφόρους ἐποχὰς

Ἦρὸς τὸν Ἐυγενέστατον Δικικητὴν Μεσολογγίου καὶ λ. Ἐπαρχιῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Δηλοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι, ὅτι πρὸς τὸν Στρ. Κ. Γεώργιον Βαρνακιώτην, ἐδόσαμεν τὴν εὐχαριστήριον μας ἀνα-

φορὰν, πρὸς τὸν μεγαλειότατον Βασιλέα μας, ὁμοίως καὶ ἐτέραν ἀναφορὰν μετὰ τῶν καταλόγων μετὰ τῶν καταχρήσεων τῶν συμβάντων εἰς τὴν Ἰβπαρχίαν μας· προσέτι ἐδύκαμιεν καὶ πρὸς τὸν ἴδιον Στρ. Βαρνακιώτην, ἔν ἀποδεικτικὸν εὐχαριστήριον διὰ τὴν φιλόσυχον διαγωγὴν του, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπαρχιακὴ Δημογεροντία τοῦ Ἐηρομέρου εὐρίσκεται ἤδη παραλελυμένη, καὶ δὲν ἐνεργεῖ, παρακαλοῦμεν ταύτην τὴν διοίκησιν διὰ τὴν ἐπικυρώσῃ, ταύτας τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἀναφορῶν μας, καὶ τοῦ ἀποδιктиκοῦ μας, ὡς γνησίας.

Καὶ μετὰ τὸ ἀνῆκον σέβας ὑποσημειοῦμεθα.

Τῆ 15 Ἀπριλίου 1833.

(Ἔπονται 23 ὑπογραφαί.)

Ἐπιστολὴ 214

Ἐῶς φιλογενεστάτοις καὶ Γενναίοις Καπεταναίοις καὶ Προεστώσι
κάρλελι εὐρισκομένοις εἰς Μαχρυνῶρον.

Γενναϊότατοι ἀδελφοὶ Καπεταναῖοι, καὶ Προεστώταις, ἀσπαρζόμεθα ἀδελφικῶς.

Ὁ ἀδελφὸς Κύρ Ἀναγνώστης θέλει σὰς πληροφορήσει περὶ πάντων στοματικῶς ἢ μόνῃ ἐλπίσιν ὅπου ἀπομένει διὰ τὴν ἡμφορέσομεν νὰ ἀπαντηθῶμεν ἀπὸ τὸν ἐπιχειρῶμενον κίνδυνον, καὶ νὰ ἐξικονομήσωμεν ὅλαις ταῖς πληγαῖς τῆς Πατρίδος, στέκει τὸ νὰ ἔχωμεν ἄσπρα ἔτοιμα ἕως ἑκατὸν χιλιάδες τὸ ὀλιγώτερον, μετὰ ὅσους τρόπους λοιπὸν καὶ ἂν ἐστοχασθῆκαμεν διὰ τὴν εὐκολύνωμεν αὐτὴν τὴν σὺναξιν τῶν ἀσπρῶν, ἄλλος τρόπος δὲν εὐρέθη εὐκολότερος, ἀρμοδιώτερος, καὶ σωστότερος, παρὰ τὴν διαλεχθῶν πενήντα ἑνὸν μᾶτα ἀπὸ ταῖς δύο μῶραις, καὶ ἀπὸ ὅλων τῶν ἀπὸλοιπον κάρλελι διὰ τὴν δῶσθαι ἀναλόγως τῆς δυνάμεώς των ἀνάγκη λοιπὸν ἀμέσως αὐτοῦ νὰ κάμετε τὸ τεφτέρι καθὼς θέλει σὰς εἰδαιάσῃ καὶ ὁ ἀδελφὸς κύρ ἀναγνώστης, νὰ τὸ βουλώσθωμεν αὐτοῦ οἱ καπεταναῖοι, νὰ κι-

νήσουν και τέσσαρους καλούς ανθρώπους ὁ καθ' εἰς τῶν καπηταναίων νὰ ἔλθωσι ἐδῶ με τὸ τεφτέρι νὰ τὸ βουλώσωσιν και οἱ λοιποὶ ἐδῶ καπετανεῖοι, και νὰ δώσουν και αὐτοὶ ἀνθρώπους με ἀπόφασιν ἀμετάτρεπτον και ὄρκον τῆς συνειδήσεως, και τῆς Πατρίδος, ὁποῦ εἰς αὐτὸ τὸ τεφτέρι κανέννας ἀπὸ τοὺς καπεταναίους, οὔτε ἀπὸ προεστῶτας νὰ κάμη ἀλλαγὴν ἢ ἀνθίστασιν, παρὰ με ἔλην τὴν δραστηριότητα και ταχύτητα νὰ συναχθῆ, και νὰ δοθῆ εἰς ἐκεῖνα τὰ χέρια ὅπου διαλέξετε και ἀποφασίσετε διὰ κίσσαν, μὴ στοχασθῆτε ὅτι κανέννας ἄλλος τρόπος ἢμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ ἐλπίδα, ὅτι ἀπατάσθε, και ἂν θέλετε Πατρίδα, και διόρθωσιν, πάραυτα κάμετε αὐτὸ ὅπου σᾶς λέγωμεν, και κάμετέ το με τὰ θεμέλια τῆς τιμῆς σας, και τῆς μεγάλης ἀνάγκης ὅπου μᾶς φοβερίζει τὸν ὄλεθρον, ἂν δὲν προφθάσωμεν ταυτὴν τὴν διόρθωσιν, αὐτὴ θέλει μᾶς ἐκκολύνη ὅλας τὰς δυσκολίας, και νὰ φέρῃ κάποιον δρόμον ἀπανδοχῆς, εἰδὲ πάλιν και ἀδιαφορήσετε εἰς τοῦτο, και ἀφήσητε νὰ εἴπῃ ὁ ἓνας τὸ ἓνα, και ὁ ἄλλος ὁ ἄλλο, εἰπέτε τοῦ κόσμου ὅπου κρέμαται εἰς τὸν λειμὸν μᾶς νὰ κυβερνήσουν τὰ κεφάλια των, και ὁ καθ' εἰς ἀπὸ ἡμᾶς ἄς ἐκλέξῃ δρόμον νὰ λυτρωθῆ, ὅτι δὲν μένει ἐλπίς μάρτυς ὁ κύριος και ἡ Πατρίς· και πάρετε μέτρα ἀδελφοὶ ἐπάνω εἰς τοῦτο, και συλλογιασθῆτε ποῦ περιπατοῦμεν, και ὅτι μίαν φορὰν θέλει δώσωμεν ἀπολογίαν τῶν φερσιμάτων μας, και κυβερνήσεων μας, τὰ ἐδῶ τρέχοντα μανθάνετε ἀπὸ τὸν κύρ ἀναγνώστην, και μένομεν εἰς τὴν ἀγάπην σας.

Οἱ ἀδελφοὶ σας

ΛΛΕΞΗΣ
 ΛΛΕΞ. ΒΑΛΧΟΠΟΥΛΟΣ
 ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ ΒΑΛΤΙΝΟΣ
 ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΖΙΜΠΟΥΡΑΚΗΣ
 ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΣΤΑ-Ι ΚΟΣ
 ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΓΙΠΙΡΙΝΟΣ

Ἐγγράφον 215

Πρὸς τὴν Σεβαστὴν Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τὴν Κοινὴν ἀναφορὰν τῶν ὑποφαινομένων πληροφωρορεῖται ἡ Σεβ. Διοίκησις περὶ τῶν εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα Πρακτικῶν τοῦ Κ. Τάτζη μαγκίνα. Ἀφ' ἧς ὥρας ἔφθασαν εἰς Βραχῶρι, διέγειρε ταραχὰς εἰς τὴν ἡσυχίαν τῶν κατοικῶν διὰ τῶν ἐναντίων κινήματων τοῦ ἐξέδωκε προκηρύξεις διὰ νὰ συγκροτήσῃ γεννικὴν συνέλευσιν τῶν ἐπαρχιῶν, χωρὶς νὰ ἐκδώσει καὶ ἀντίτυπον διαταγμάτων τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐπειδὴ ἐζήτηι παρά τῶν ἐπαρχιῶν μίαν πληθὺν ἀποστολὴν, ἀπὸ ἄλευρα σφακτὰ καὶ τυρὶ, ἔγιναν δυσάρεστοι καὶ δισκίνητοι ἐγὼ κατ' αὐτὰς ἐξήλθον εἰς ξηρόμερον νὰ καθησυχάσω τοὺς ἐπαρχιώτας, καὶ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνω διὰ τὴν αὐτὴν συνέλευσιν, ὅτι θέλει τὴν κινήσομεν πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἐπαρχιῶν, καθὼς περὶ τούτου εἰδοποίησε καὶ προφορικῶς καὶ γραπτῶς τὸν Κύριον Μαγκίναν, αὐτὸς δὲ μὴ ἐπέμεινε μήτε τὴν συνένωσίν μου μήτε τὴν συνένωσιν τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλὰ συνέστησεν αὐθαιρέτως καὶ ὀριστικῶς Στρατιωτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν καὶ ἀμέσως εὗρισε τὸν Κον Νικολάκην Στράτον μὲ τριακοσίους στρατιῶτας συσσωματωμένον μὲ τήρησιν νὰ περιέλθῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας νὰ συνάξῃ τὰ χρήματα τῶν χειμερινῶν λοιβαδιῶν καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπὸν του. καὶ ἐπειδὴ κατὰ πρῶτον ἐπέβαλε ὁ Ν. Στράτης μὲ τὴν ὁποῖαν ποσότητα καὶ μὲ σημαίας Ἑλληνικὰς καὶ Ὀθωμανικὰς εἰς τὴν ἐπαρχίαν ξηρομέρου διὰ νὰ συνάξῃ τὴν αὐτὴν χρηματικὴν ποσότητα τὴν ὁποῖαν φθάνοντες εἰς τὸ χωρίον κατωχῆς τὴν ἐνήργησε δυναστικῶς διεμαρτυρεῖται ἡ ἐπαρχία ὀλη Κατὰ τοῦ Κυρίου Μαγκίνα, καὶ ἀντὶ νὰ καθησυχάσῃ καὶ αὐτὴν καὶ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας μὲ μίαν πατριωτικὴν ἀπάντησίν του Σὰς παρεβίασεν περὶ πλέον, νὰ ὀρμήσῃ μὲ ἀγανάκτησαν ἐναντίον

του, περι τῶν ὁποίων πρὸς πληροφορίαν οἷς ἐγκλείομεν ἀντίγραφα τῆς διαληφθείσης διαμαρτυρήσεως τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς ἀπαιτήσεώς του. Ἐνεκα τούτων συνήχθημεν εἰς ἓν καὶ ἀλληλεγκιούμενοι τὴν ἡσυχίαν καὶ εὐταξίαν τῶν ἐπαρχιῶν κατηργήσαμεν συμφώνως τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Κυ Μαγκίνα καθὼς περὶ τούτου ἀναφερόμεθα κοινῶς πρὸς τὴν Σεβαστὴν μας Διοίκησιν πρὸς ἣν καὶ ἀφοσιούμενοι τὴν προστασίαν μας παρακαλοῦμεν νὰ καταργηθῇ καὶ διὰ προκηρύξεώς του ὡς Πέτρα σκανδάλου καὶ ρίζαν πάντων κακῶν, θέλει ἐπιμύνημεν μὲ τὴν ἀνήκουσαν εὐταξίαν καὶ ἡσυχίαν ἄχρις οὗ ἡ Θεα πρόνοια ἐξαποστείλῃ τὴν ἀντιβασιλείαν μας.

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ τὴν διαβεβαιώσωμεν τὴν ὑπόληψιν μας καὶ μένομεν εὐσεβάστως.

ΓΕΩΡΓΙΟ Ν. ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ

Ἐγγραφον 216

Οἱ Κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Ξηρομέρου, δηλοποιοῦμεν, ὅτι ἐπειδὴ ἀπὸ τῶν διαρπαγῶν καὶ καταχρήσεων, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασεν ἡ ἐπαρχία μας, πρὸς τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν, καὶ στρατιωτικῶν σωμάτων, μόνος ὁ Στρ. Κ. Γεώργιος Βαρνακιώτης, ἔγεινεν ἀμέτοχος, χωρὶς νὰ ἐνοχλήσῃ τινὰ, εὐάρετος διὰ τὰ καλὰ ἔργα του, καὶ διὰ τὴν φιλήσυχον διαγωγὴν του, ἡ ὁποία ἀπ' ἀρχῆς ἐχρημάτισε τοιαύτη, δίδομεν τὸ πρὸν μας καὶ ὑποφαινόμεθα.

Τῆ 28 Μαρτίου 1833. Ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ξηρομέρου
Οἱ προεστοδημογέροντες τῆς Ἐπαρχίας Ξηρομέρου.
(Ἐπονται 60 ὑπογραφαί.)

Ἐπιστολὴ 217

Κουρφοῦς τῆ 14 Ἀπριλίου 1834.

Φίλε Καπετὰν Γεωργάκη!

Μεταβῆς πρὸ δλίγου ἐδῶ διὰ νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς συγγενεῖς

καὶ φίλους μου καὶ νὰ θέσω εἰς τάξιν τὰς οἰκογενειακὰς μου ὑποθέσεις ἀπήνησα εὐχαρίστως τὸν Κ. Γεώργιον Κουτζούμπαν παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμαθον τὰ ὅσα δεινὰ ἢ Γενναϊότης σας καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὑποφέρετε, περὶ τῶν ὁποίων ἐβεβαιώθη ἔτι σαφέστερον ἀπὸ τὸ φιλικὸν τῆς 31 Μαρτίου ὅπερ πρὸ ὀλίγου ἔλαβον.

Γνωρίζων πρὸ χρόνων πολλῶν τὰ ὀρθὰ φρονήματά σας καὶ τὸν γνήσιον πατριωτισμὸν σας δὲν μοι ἦτο δύσκαλον νὰ προεικάσω καὶ μακρόθεν τὰς ζημίας καὶ τοὺς κινδύνους εἰς τοὺς ὁποίους ἔμελε νὰ ὑποπέσητε ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν ἡ ἀναρχία καὶ οἱ πατραλοῖαι καὶ ἄσπονδοι τοῦ γένους ἐχθροὶ ἔλαβον τὸ ἐλεῖθερον νὰ ἐνεργήσουν τοὺς ὀλεθρίους σκοπούς, Ἠλὴν δὲν ἐνόμισον ποτὲ ὅτι ἡ ἐξουσία τους καὶ ἐπιρροή, ἦθελεν ἐπὶ τοσοῦτῃ ἐκτανθῆ εἰς τόσον ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ εὐχαριστήσητε τὸν Θεὸν ὁποῦ σας ἐλευθέρωσεν ἀπ' ἐκείνα τὰ δεινὰ. καθότι αἱ ζημίαι τῶν πραγμάτων καὶ χρημάτων διορθώνονται εὐκόλως, ἐκείναι δὲ τῆς ζωῆς καὶ ὑπολήψεως εἶναι ἀθεράπευται. Ἐν ἢ λοιπὸν διαφυλάξετε ταύτας θέλει ξαναπλουτήσητε θεία συνάρσει καὶ πρῶτα λαμπρότερη καὶ ἀφθονότερα.

Οὔτε ὁ μακαρίτης ἀδελφός μου αὐτὲ ἐγὼ ἀμφοβέλλαμεν ποτὲ εἰς τὴν παλαιὰν καὶ θερμὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην σας, εἰδὸν πρέπει νὰ πιστεύσητε ἀδιστάκτως ὅτι ὅπου καὶ ἂν εἰρηθῶ ἐν παντὶ τόπῃ καὶ καιρῇ θέλω διαφυλάξει ἀμετάτρεπτον τὴν πρὸς τὴν γενναϊότητά σας καὶ πρὸς ὄλην τὴν οἰκογενεϊάν σας ἄδολον φιλίαν μου.

Θαρεῖτε φιλὲ εἰς τὴν θείαν εὐσπλαχνίαν καὶ εἰκὴν ἣτις ἐνίστε παραχωρεῖ εἰς τοὺς κακοὺς τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐνεργήσουν τοὺς ἀθεμίτους σκοπούς τῶν πρὸς μείζονα καταισχύοντων καὶ κώλασιν, καὶ πρὸς τελείαν δικαίωσιν τῶν ἀγαθῶν.

Σὰς ἐπεύχομαι ἐντοσοῦτῃ ὑγίαν καὶ πᾶσαν εὐτυχείαν καὶ σας ἐπιβεβαιώνω τὰ φιλικὰ μου αἰσθήματα.

Α. Κ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Φίμη Πρόδρομος ἀντιλαλοῦσα Πανταχοῦ, καὶ Πανηγυρίζουσα τὰς ἀρετὰς καὶ Πλεονεκτήματα τὰ κατακαλύποντα τὰ μέλη τῆς ἀξιόσεβάστου ἀντιβασιλείας, στερεώνει τὰς ἐλπίδας μας, ἐγγυάται τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν καὶ ἀναβιβάζει εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τῶν ψυχῶν μας τὴν ἀγαλλασιν.

Αἱ πρὸς τὸν ὕψιστον δοξολογίαί μας, καὶ αἱ ἀπερίγραπτοι ἐκφράσεις τῆς βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης μας, πρὸς τε τὰς Σ. συμμάχους δυνάμεις, καὶ πρὸς τὸν μεγαλειότατον, καὶ θεοφροῦρητον Βασιλέα τῆς Βαυαρίας, καὶ τῆς ψυχικῆς μας διαθέσεως ἢ εἰλικρινῆς ὑπαγόρευσις ἢ ἀδιάλειπτος μελέτη τῆς ταπεινῆς γλώσσης μας.

Εὐτυχεῖς οἱ Πληρεξούσιοι, καὶ συμπολίται μας Κύριοι Γ. Ν. Βαρνακιώτης καὶ Ν. Μαυρομάτης, οἵτινες ἐπιφορτισμένοι νὰ παρρησιάσωσι τὴν δουλικὴν μας ἀναφορὰν, τῆς ἀφοσιώσεως μας, πρὸς τὴν Α. Β. Μεγαλειότητα, καθὼς καὶ τὴν Παροῦσαν μας Ταπεινὴν πρὸς τὴν Ὑμετέραν ὑψηλότητα, θέλουν ἐξηγήσει συγχρόνως, καὶ τὰ ζωηρὰ αἰσθήματα τῆς βαθείας ὑποκλίσεως, τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας Ξηρομέρου, καὶ Πάντα τὰ κατ' αὐτὸν, ἂν ἐρωτηθῶσιν, ἐξαιτούμενοι ὑπὲρ αὐτοῦ, τὴν ὑμετέραν Ἰσχυρὰν Πρόστασιαν, καὶ Γλυκεῖαν ἐπισκίασιν.

Εὐτυχεῖς δὲ καὶ οἱ ἀναφερόμενοι, διότι ἔχουσι τὴν τιμὴν νὰ ὀνομάζονται τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος.

Ταπεινότατοι καὶ ὑποκλινέστατοι Δούλοι οἱ κάτοικοι
τῆς ἐπαρχίας Ξηρομέρου.
(ἔπονται 40 ὑπογραφαί)

Ἐπιστολὴ 220

Ἡ 20 Ἀπριλίου 1838

ἐν Παρισίοις

γενναιώτατε ἀδελφέ·

Τὸ πρὸς ἑμέας γράμμα τὸ ὅποιον κατ' αὐτὰς διὰ τοῦ ἐν Ἀγκῶνα Κυρίου Ἰωάννου Καραγιάννη ἔλαβον μὲ ἔχαροποίη-

σεν τὰ μέγιστα ἐπειδὴ ἐπληροφορήθην ἐξ αὐτοῦ ὅτι ὑγιαίνετε, καὶ ὅτι σώζεται ἀκόμη διὰ ἐμέ τὰ ἴδια φιλικὰ αἰσθήματα τὰ ὅποια ἐξ ἀρχῆς καὶ πάντοτε δὲν ἐλείφατε ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχετε, ἐπιθυμῶ νὰ ἦσθε βέβαιος ἀγαπητέ μοι συνταγματάρχα ὅτι καὶ ἐγὼ ἐν ὄσῳ ζῶ θέλει εἶμαι εἰλικρινῆς φίλος σας. Εὐγνωμονῶ καὶ εἰς τὴν γενναιότητα σας καὶ εἰς ὄλους τοὺς καλοὺς πατριώτας διὰ τὴν ὁποῖαν δεικνύεται προθυμίαν εἰς τὸ νὰ μὲ ἰδῆτε ἐν τῷ μέσῳ σας, τοῦ ταῦτο ἀγαπῶ καὶ ἐγὼ, ἀλλ' ὅταν πρόκειται τὸ νὰ ἐκτελῆ τινὰς τοῦ βασιλέως· του τὰς διαταγὰς καὶ τὸ νὰ φροντίζη περὶ τῆς Πατρίδος τῶν συμφερόντων τότε πρέπει νὰ γίνῃ κάθε θυσία· ἐστὶ βέβαιος μόλον τοῦτο ὅτι ἐνταῦθα διατρίβων εἶμαι πάντοτε μαζὴ σας· ἐπειδὴ καὶ ἡμέραν οἶς ἔχω εἰς τὸν νοῦν μου, καὶ δὲν παύω ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτελῶ ὑπὲρ τῆς φίλης πατρίδος πᾶν ὅτι ἀποδίδει τὴν εὐδαιμονίαν της, τὴν πρόδόν των, καὶ τὴν στεραίωσιν τοῦ θρόνου.

Χαίρω διότι πληροφοροῦμαι ἀπὸ τὸ πρὸς ἐμέ σας γράμμα τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν ἀπόφασιν ὁ Γεώργιος Σωμάκης πρῶτος μου ἐξάδελφος νὰ στεφανωθῇ τὴν θυγατέραν τοῦ Κυρίου Ἰωάνη Καραγιάννη, καὶ εὐχομαι καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς αὐτὴν, πάντα τὰ καταύμια· ἐπιθυμῶ νὰ λαμβάνω συνεχῶς γράματά σας δι' ὧν νὰ πληροφορηθῇ τὰ τῆς ὑγείας καὶ πᾶν ἄλλο ἀξιοσημείωτον, τὸν Θεόδωρον Γρηθὰν φαίνεται ὅτι τὸν ἔστρωσε ἐμπρὸς τῆς ραδιοῦργια καὶ ἐβιάσθη ὁ καλὸς μᾶς τῶντος ἀξιωματικὸς νὰ καταφύγῃ εἰς Σύβραν διὰ νὰ εἴρῃ τ' οὐχίαν.

Δυποῦμαι ὁμοίως καιρῶς διότι ἔμαθον ὅτι ὁ Σταυρὸς Γρηθὰς ἐφυλακίσθη. διατί; δὲν μοῦ ἐστάθη δυνατὸν νὰ πληροφορηθῶ ἀπὸ τοὺς ἀσπασμούς μου εἰς τὸν ἐξάδελφον μου Σταυρὸν Γ'. Σωμάκην καὶ τὴν ὁποῖαν ἔχω ἐπιθυμίαν νὰ λαμβάνω συνεχῶς γράμματά του γνωστοποιητικὰ τῶν κατὰ τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα συμβεβηκότων. οἶς ἀσπάζομαι. ἀσπάζομαι ὄλους τοὺς φίλους καὶ εἶμαι.

ὁ ὡς ἀδελφός σου
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΛΕΤΗΣ

Ἐγγράφων 221

«Χαρτόσιμον
Τάξεως
25
ΛΕΠΤΑ»

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Β. Γραμματεῖαν τῆς ἐπικρατείας
Διτήσις ἐγγράφων
τοῦ Γ. Ν. Βαρνακιώτη τοῦ Γιώτη Ν. Βαρνακιώτη καὶ
Διονυσίου Γ. Βαρνακιώτη.

Ὁ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενος λαμβάνει τὴν τιμὴν ἡ ἀνα-
φέρῃ εἰς τὴν Βασιλικὴν ταύτην Γραμματεῖαν ὅτι κατὰ τὸ 1833
ὁπότεν εἶχε συστηθῆ ἔν Ναυπλίῳ κατ' ἐλευθέρην τὴν ἐποχὴν
ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ τῶν στρατιωτικῶν ἐκδουλεύσεων τῶν
ἀξιωματικῶν, εἶχα παρουσιάσει καὶ ὁ ὑποφαινόμενος τὰ ἐγ-
γραφα καὶ διπλώματα τῶν στρατιωτικῶν ἐκδουλεύσεων ἐμοῦ
τε καὶ τοῦ υἱοῦ μου Διονυσίου Γ. Βαρνακιώτη καὶ τοῦ ἀδελ-
φοῦ μου Γιώτη Βαρνακιώτη.

Ἐπειδὴ ταῦτα ἔξεν χρησιμεύουν πλέον νὰ στέκονται εἰς τὰ
ἀρχεῖα τῆς Β. ταύτης γραμματείας, παρακαλῶ σας, Κύριε
Γραμματεῦ, ἵνα εὐαρεστηθῆτε νὰ διατάξτε νὰ μοῦ τὰ δώσουν
καὶ τὰ ἰδικά μου ἐγγράφα, καὶ τὰ τοῦ υἱοῦ μου Διονυσίου καὶ
τοῦ ἀδελφοῦ μου ἀντισυνταγματάρχου Γιώτη.

Ἀθῆναι τὴν 20ην Ἰανουαρίου 1839.

Ἐπιθέστατος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΒΑΡΝΑΚΙΩΤΗΣ

Συνταγματάρχης

Ἐπιστρέφονται τὰ ἐγγράφα ἐκείνου τοῦ
ἀδελφοῦ του καὶ ἐκεῖνα τοῦ υἱοῦ του.
γεγραμ. Γερμανσί.

